8
3-c
34

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE
6
28 F
47

BIBLIOTECA
ROMA
VITTORIO EMANUELE

paoli [illegible] 95

M. VERRII FLACCI
QVAE EXTANT. ET
SEX. POMPEI FESTI
DE VERBORVM
SIGNIFICATIONE, LIB. XX.

In eundem Feſtum annotationes.

Index rerum obiter dictarum.

Ex bibliotheca Antonij Auguſtini.

Cum priuilegijs.

VENETIIS,

DE M. VERRII FLACCI, ET SEX. POMPEI FESTI LIBRIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

SEX. POMPEIVS Feſtus his viginti libris, quos de verborum ſignificatione, ſiue priſcorum verborum cum exemplis inſcripſit: libros Verrij Flacci eiuſdem argumenti in breuiorem formam redegit. Abſtulit enim verba nimis antiqua, intermortua iam, & ſepulta, vt ipſe Verrius dicebat; quaeq. nullius erant vſus, & auctoritatis. apertius quoq. & breuius de eiſdem verbis tradidit minori volumine librorum priſca verba referendo; exempla etiam in alijs libris reperta recenſuit. Saepius autem Verrij errores notauit: & cur id faceret, non minus docte ſemper reddidit rationem. Accidit vero huic libro, vt multis modis ab antiquitate laederetur. Nam neq. quis hic Feſtus fuerit, neq. quo tempore haec ſcripſerit, potuimus inuenire. Vix etiam voluminis huius aliqua mentio reperitur in Chariſij, & Macrobij vno, atq. altero libro.

Ex Pauli epiſt. ad Carol.

Ex Feſto verbo profanum.

Ex Charis. lib. ij. et Macrob. lib. ij. Saturn.

Cumq. liber ipſe totus extaret Caroli Regis tempore; Paulus neſcio quis operaepretium fore ratus eſt, ſi epitomen quandam efficeret eorum, quae ipſi magis placuerunt. Is liber indoctis viris adeo placuit, vt pro Feſto in omnibus bibliothecis ſubſtitueretur. Vnus adhuc liber extabat totius cladis ſuperſtes; ſed qualis victis commilitonibus & occiſione occiſis, miles truncis naribus, altero oculo effoſſo, mutilo altero bracchio, cruribus fractis repit alicunde. Eius libri aducti vt ferunt ex Illyrico, habuit aliquas pagellas Pomponius Laetus, vt Pius, vt Politianus ſcripſerunt; maiorem libri partem Manilius Rallus. Ab his Angelus Politianus librum accepit, agnouit, & exſcripſit, & ex eo in centuria verſum Catulli emendare temptauit. Ab eodem Politiani exemplo Petrus Victorius aliquot locis in varijs lectionibus vulgares. Feſti libros emendare doctiſſime, vt ſolet, coepit. peruenerunt ipſae reliquiae libelli ad Aldum Manutium, qui conatus eſt cum Pauli epitome eas coniungere, & vnum corpus ex duplicibus membris conficere. Sed tam multa omiſſa ſunt, tam multa aliter edita; vt alios emendatores res deſiderarit. Simili ratione ex vtroq. libro confectus alter liber extat apud Achillem Maſeũ Ber-

Ex Pio ĩ annot. poſt. ca. XVI.

Ex Politia. cent I. cap LXXIII.

Ex Pet. Vic. lib. XVII. cap. ij Var lect & lib. XVIII. ca. VII. & alibi.

Bernardini Cardinalis fratrem, qui Aldino locupletior eſt. Ita tres eiuſdem libri editiones, omnes autem imperfectae extiterunt. Vetus ille liber Feſti dimidiatus, cuius ante M. literam nihil extat; ab ea vero littera ad finem vix dimidium eſt, quod ſupereſt, eius, quod antea fuerat. Alter liber eſt Pauli epitome, quae quam negligenter facta ſit, ex collatione verborum Feſti, & Pauli: quod hac editione oſtendimus, vel indoctiſſimus quiſq. agnoſcere poteſt. Tertius eſt ex vtroq. confectus, quales ſunt Aldi, Maſei, & noſter. Sed nos hoc amplius fecimus; quod illi neglexerunt; vt lectores admoneremus, quae Feſti, quaeq. Pauli eſſent. Omnia quoq. fragmenta Feſti deſcribi curauimus; ne quid deſiderari poſſet. in quibus interpretandis quam operam poſuerimus ex his, quae in commentarijs adſcripſimus, iudicare lector poſſit. Habuimus autem hoc monumentum antiquitatis, ex locupletiſſima bibliotheca ampliſſimi viri Rainutij Farneſij Cardinalis, cui propter ſingularem bonarum literarum amorem, ingeniumq. praeclarum, atq. in vtraq. lingua maximos progreſſus, & non vulgarem eruditionem, à Michaele Siluio Cardinali ex teſtamento relictum eſt. In hac editione mutatus eſt verborum ordo

Verrij, Feſti, & Pauli: vt lector facilius, quid de quaque re ſcriptum ſit, reperiat; Nam veteres neſcio quo modo primam literam indicaſſe contenti, omnia verba ab eadem inchoata in vnum locum conferebant. noſtri melius omnibus ſyllabis ordinem adhibuerunt literarum. ita facilè verba reperies; quae tamen ſi obiter dicta ſint, praeſto erit quaerenti index obiter dictorum. Diuiſio librorum Feſti omiſſa eſt, propterea quod ea, quam Aldus confecit, vt ſingulae litterae libros ſingulos contineant, Feſti non eſt. nam in his pagellis, quas habuimus liber XVIII. & liber XIX. in medio verborum. quae ab R, & S. inchoantur, incipiunt. Initio vero O litterae liber XVI. & initio Q. lib. XVII. incipiunt, vt ex quibuſdam litterarum veſtigijs agnoſcere potuimus. Verba, quorum initium eſt P. littera, credimus in duos libros fuiſſe diuiſa. Vltimum librum ante finem T litterae inchoaſſe arbitramur. Ita ante O. litteram libri XIII. ab ea littera ad extremum libri ſeptem. Sed & Macrobius lib. III. refert. Feſtum ſcripſiſſe lib. XIII. de verborum ſignificationibus; Mos eſt inſtitutum patrium &c. Haec quia nimis incerta ſunt, & minus vtilia, praetermiſimus. Sed quia ad manus noſtras non peruenerunt omnia

mnia Feſti fragmenta; notam addidimus ijs, quae Feſti eſſe arbitrabamur. ad ea vero,quae ſcimus eius eſſe: cognomen eius adſcripſimus. Reperietur hoc in M. O. P. T. V. litteris. Ea ex Aldi, & Mafei libris ſumpſimus. in quibus poterit haec editio ab ijs, qui eas pagellas habent, emendatior fieri. Et quoniam Verrius Flaccus primus huius operis auctor fuit: quaecumq. eius opera extant, quaeq. de eo ab alijs referantur; initio collocauimus.

M. VERRII FLACCI RERVM MEMORIA DIGNARVM.

LIB. I.

Ex Gel lib. IV. cap. V.

VERRIVS *hoc libro refert, cur dicatur verſus ille ex Heſiodo Malum conſilium conſultori peſsimum eſt. Statua Romae in comitio poſita Horatij Coclitis fortiſsimi viri de caelo tacta eſt. Ob id fulgur piaculis luendum aruſpices ex Etruria acciti inimico, atq. hoſtili in populum Romanum animo inſtituerant eam rem contrarijs religionibus procurare. Atque illam ſtatuam ſuaſuerunt in inferiorem locum perperam tranſponi. quem ſol oppoſitu circum vndiq. aliarum aedium nunquam illuſtraret. quod cum ita fieri perſuaſiſſent: delati ad populum, proditiq. ſunt. & cum de perfidia confeſsi eſſent, necati ſunt. conſtititq; eam ſtatuam perinde, vt verae rationes poſt compertae monebant, in locum editum ſubducendam, atq. ita in area Vulcani ſublimiori loco ſtatuendam. Ex qua re bene, & proſpere reip. ceſsit. Tunc igitur quod in Etruſcos aruſpices male conſulentes animaduerſum, vindicatumq. fuerat: verſus hic ſenarius ſcite factus, cantatusq. eſſe pueris vrbe tota fertur.*

Plvrimas prodidit Verrius mortes repentinas. Ex Plin. lib. VII. cap. LIII.

Roma plurimos elephantos vidit anno quingenteſimo ſecundo, victoria L. Metelli Pontificis in Sicilia de Poenis captos CXLII. fuere tranſuecti ratibus, quas doliorum conſertis ordinibus impoſuerant. Verrius eos pugnaſſe in circo, interfectosq. iaculis tradit penuria conſilij. quoniam neq. ali placuiſſet, neq. donari regibus. Ex eodē lib. VIII. cap. VI.

Tenuiſſimum muraenis tergus, contra anguillis craſſius, eoq. verberari ſolitos tradit Verrius praetextatos, & ob id multam his dicit non inſtitutam. Ex eodē lib. IX. cap. XXIII.

Populum Romanum farre tantum e frumento trecentis annis vſum Verrius tradidit. Ex eod. lib. XVIII. cap. VII.

Verrius Flaccus auctores ponit, quibus credat in oppugnationibus ante omnia ſolitum a Romanis ſacerdotibus euocari deum, cuius in tutela id oppidum eſſet, promittiq. illi eundem, aut ampliorem locum apud Romanos cultumue. Ex eod. lib. XXVIII. cap. II.

Tunica aurea triumphaſſe Tarquinium Priſcum Verrius tradit. Ex eod. lib. XXXIII. cap. III.

Enumerat auctores Verrius, quibus credere ſit neceſſe, Iouis ipſius ſimulacri faciem diebus feſtis minio illini ſolitam, triumphantumq. corpora. Sic Camillum triumphaſſe. Hac religione Ex eod lib. cap. VII.

ligione

ligione etiam nunc addi in vnguenta caenae triumphalis; & a Cenſoribus in primis Iouem miniandum locari.

Ex Macrob. lib. I. *Verrius Flaccus ait, cum populus Ro. peſtilentia laboraret; eſſetq. reſponſum id accidere, quod dij deſpicerentur: anxiam vrbem fuiſſe, quia non intelligeretur oraculum: eueniſſeque, vt circenſium die puer de caenaculo pompam ſuperne deſpiceret, & patri referret, quo ordine ſecreta ſacrorum in arca pilenti compoſita vidiſſet. Qui cum rem geſtam ſenatui nunciaſſet; placuiſſe velari loca ea, qua pompa veheretur: atq. ita peſte ſedata puerum, qui antiquitatem ſortis abſoluerat togae praetextae vſum munus impetrauiſſe.*

M. VERRII FLACCI.

SATVRNVS.

Ex Macrob. lib. I. Satur. SATVRNALIORVM *dies apud Graecos quoq. feſti habentur.* »
»

Ex eodẽ lib. *Dilucide me de conſtitutione Saturnaliorum ſcripſiſſe arbitror.* »
»

Ex eodẽ lib. *Cur autem Saturnus ipſe in compedibus viſatur, Verrius Flaccus cauſam ſe ignorare dicit.*

Ex eod. lib. *XII. kal. Ian. feriae ſunt Diuae Angeroniae,*

roniae, cui Pontifices in ſacello Volupiae ſacrum faciunt: quam Verrius Flaccus Angeroniam dici ait, quod angores, ac animorum ſollicitudines propitiata depellat.

M. VERRII FLACCI

DE OBSCVRIS CATONIS.

LIB. I.

LIB. II.

IN eo libro ſcriptum inuentum eſt, recepticium ſeruum dici nequam. & nulli pretij, qui, cum venum eſſet datus, redhibitus ob aliquod vitium, receptusq. ſit. Propter ea, inquit, ſeruus eiusmodi ſectari maritum, & flagitare pecuniam iubebatur. Vt eo ipſo dolor maior, & contumelia grauior viro fieret; quod eum ſeruus nihili petendae pecuniae cauſa compellaret. Cum pace autem; cumq. venia iſtorum, ſi qui ſunt, qui Verrij Flacci auctoritate capiuntur, dictum hoc ſit. recepticius enim ſeruus in ea re, quam dicit Cato, aliud omnino eſt, quam Verrius ſcripſit. Ex Gell lib. XVII. cap. VI.

M. VER

M. VERRII FLACCI

DE VERBORUM SIGNIFICATIONE.

LIB. I.

LIB. II.

LIB. III.

LIB. IIII.

Ex Gell lib. V.cap.xvij

VERRIVS hoc libro dies, qui ſunt poſtridie kalendas, Nonas, Idus, quos vulgus imperite nefaſtos dicit: propter hanc cauſam dictos, habitosq. atros eſſe ſcribit. Vrbe, inquit, a Gallis Senonibus recuperata L. Atilius in ſenatu verba fecit Q. Sulpicium TR. MIL. ad Alliam aduerſus Gallos pugnaturum, rem diuinam dimicandi gratia poſtridie Idus feciſſe: tum exercitum populi Romani occidione occiſum. & poſt diem tertium eius diei vrbem praeter Capitoliũ

captam

„ captam eſſe. Compluresq. alij ſenatores recorda-
„ ri ſeſe dixerunt, quotiens belli gerendi gratia
„ res diuina poſtridie kalendas, Nonas, Idus à ma
„ giſtratu populi Romani facta eſſet: eius belli
„ proximo deinceps praelio reipublicae malam ge
„ ſtam eſſe. Tum ſenatus eam rem ad Pontifices
„ reiecit, ut ipſi, quod videretur, ſtatuerent. Pon
„ tifices decreuerunt nullum ijs diebus ſacrificium
„ recte futurum.

Hiſtoriam ab annalibus quidam differre eo putant; quod, cum utrumq. ſit rerum geſtarum narratio; earum tamen proprie rerum ſit hiſtoria, quibus rebus gerendis interfuerit is, qui narret. eamq. eſſe opinionem quorundam Verrius refert. Ac ſe quidem dubitare ſuper ea re dicit. Poſſe autem videri putat nonnihil eſſe rationis in ea opinione. quod hiſtoria Graece ſignificat rerum cognitionem praeſentium. Sed nos audire ſoliti ſumus annales omnino id eſſe, quod hiſtoriae ſint: hiſtorias non omnino eſſe id, quod annales ſint. Ex Gell lib. V. ca. xviij.

LIB. V.

SALVA res eſt, dum ſaltat ſenex, quare paraſiti Apollinis in ſcaena dictitent, cauſam Verrius in libro quinto, quorũ prima eſt P littera, red- Ex Feſto verbo ſalua res eſt 310. 22.

reddidit. Quod C. Sulpicio, C. Fuluio Conſulibus etc. At in hoc libro refert Sinnij Capitonis verba &c. Quam inconſtantiam Verrij noſtri non ſine rubore rettuli.

LIB. VI.

INCERTI LIBRI.

Ex Feſto, vel Paulo, 37.2 BELLITVDINEM *ſicut magnitudinem Verrius (alias Varus) dixit.*

Ex eod. 124 26 *Impetum, induſtrium, indulgentem perinde compoſita ait verrius, atq. impunis, & immunis. mihi non ſatis perſuadet.*

Ex eod. 151 27 *Mamphula appellatur panis Cyriaci genus, quod, vt ait Verrius, in Clibano ante, quam percoquatur, decidit in carbones, ciueremq. etc.*

Ex eodem. 159 21.27 *Mater Matuta manes, mane, matrimonium, materfamiliae, matertera, matrices, materiae dictae videntur, vt ait Verrius, quia ſint bona etc.*

Ex Feſto, et Paulo 160, 24 *Matronae a magiſtratibus non ſummouebantur etc. quam ob cauſam ait Verrius. . . . nec viri earum ſedentes cum vxorib. in vehiculo, deſcendere cogebantur.*

Ex eodem. 164. 25 *Mendicum dici Verrius putat à mente eius, quem*

quem fefellerit fortuna : vel quod precetur quē-que ; vt vitae ſuae medeatur cibo.

Metaphoram, quam Graeci vocant, nos tra-lationem, ideſt domo mutuatum verbum, quo vtimur inquit Verrius etc. **Ex Feſto. 166.23**

Naucum ait Ateius Philologus poni pro nu-gis. etc. Quidam nucis iuglandis, quam Ver-rius iuglandum vocat, medium, velut diſſepi-mentum. etc. **Ex eodem. 191.16**

Occare, & occatorem Verrius putat dictum ab occaedendo, quod caedat grandis globos ter-rae. cum Cicero venuſtiſsime dicat ab occaecan-do fruges ſatas. **Ex eodem. 222.18**

Orcum quem dicimus, ait Verrius ab anti-quis dictum vragum etc. ſed nihil affert exem-plorum etc. **Ex eodem. 237.14**

Oſcos, quos dicimus, ait Verrius Opſcos an-tea dictos teſte Ennio, cum dicat : De muris res gerit Opſcus. Adijcit etiam, quod ſtuprum in-conceſſae libidinis obſcena dicantur ab eius gen-tis conſuetudine inducta. Quod verum eſſe non ſatis adducor etc. **Ex eodem. 242.13**

Pedum eſt quidem baculum incuruum etc. Sed in eo verſu, qui eſt in Iphigenia Ennij, Procede, gradum proferre pedum, nitere, ceſ-ſas? id ipſum iaculum ſignificari cum ait Ver-rius ; mirari ſatis non poſsum. etc. **Ex eodem. 257.24**

Percunctatio pro interrogatione dicta vide-tur **Ex eodem. 261.24**

tur ex nautico ✓*ſu etc. ob quam cauſam ait Verrius etiam ſecundam ſyllabam per* O *ſolere ſcribi. Mihi id falſum videtur. etc.*

Ex eodem. 270. 13 *Piaricos, veluti proprio verbo ait Verrius, qui parum ſint animati etc.*

Ex eodem. 271. 14 *Pictor Zeuſis riſu mortuus, dum ridet effuſe pictam a ſe anum γραῦν. Cur hoc loco relatum ſit a Verrio, cum de ſignificatu verborum ſcribere propoſitum habuerit: equidem non video. etc.*

Ex eodem. 286. 12 *Praedia rurſus Verrius vocari ait ea remedia, quae data Caecilia etc. ea vocari ait, quod mala prohibeant.*

Ex eodem. 289. 9 *Praerogatiuae centuriae dicuntur etc. Verrius probabilius iudicat eſſe, vt cum eſſent deſignati a praerogatiuis, in ſermonem res veniret etc.*

Ex eodem. 301. 10 *Profanum, quod non eſt fanum etc. Vt Verrius etc. cuius opinionem neq. in hoc, neq. in alijs compluribus refutare minime neceſſe eſt. Cũ propoſitum habeam ex tanto librorum eius numero intermortua iam, & ſepulta verba, atque ipſo ſaepe confitente nullius vſus, atq. auctoritatis praeterire: & reliqua quam breuiſſime redigere in libros admodum paucos. Ea autem, de quibus diſſentio, & aperte, & breuiter, vt ſciero, ſcripta in his libris meis inuenientur. inſcribuntnr: Priſcorum verborũ cũ exẽplis.*

Qua-

Quatere ſuſpenſum, & vicinum rei alicu- Ex eodem.
ius motum ſignificat: non, vt Verrius putat, fe 323. 24
rire etc.

Refert cum dicimus, errare nos ait Verrius, Ex eodem.
eſſe enim rectum rei fert etc. ſed eſſe iam vſu 342. 26
poſſeſſum.

Repagula ſunt, vt Verrius ait, quae pate- Ex eodem.
faciundi gratia ita figuntur, vt ex contrario, 352. 20.
quae oppangantur. etc.

Repaſtinari ager is dicitur, vt Verrius exi- Ex eodem.
ſtimat, cuius natura mutatur fodiendo etc. 353. 5

Repudium Verrius ait dictum, quod fit ob Ex eodem.
rem pudendam. etc. 354. 6

Rhegium appellare oportere ait Verrius id Ex eodem.
municipium, quod in freto e regione Siciliae 360. 4
eſt etc.

Romuliam tribum etc. . niſſe ait Verrius . Ex eodem.
. . etc. 371. 15

Ruſcum eſt, vt ait Verrius amplius paullo Ex eodem.
herba, & exilius virgultis etc. 375. 17

Sacram viam quidam appellatam eſſe exi- Ex eodem.
ſtimant. etc. nec appellari debere ait Verrius, 380. 24
ſed diſiuncte, vt ceteras vias Flaminiam, Ap-
piam, Latinam: vt ne nouam viam quidẽ. etc.

Salicem Verrius virgulti genus non arboris Ex eodem.
dicit. & ridicule interpretatur. dictum, quod 386. 23
ea celeritate creſcat, vt ſalire videatur. Ex eodem.

Salinum in menſa pro aquali ſolitum eſſe po 386. 72

ni ait cum patella: quia nihil aliud ſit ſal, quam aqua.

Ex eodem. *Sas Verrius putat ſignificare eas auctore En-*
395.11 *nio. etc. cum ſuas magis videatur ſignifica-*
re. etc.

Ex eodem. *Satis verbum Verrio melius fuit praeterire,*
396.8 *vt mihi videtur, quam tam abſurdas opiniones ſuas de eo recitare, quas ſciens praeterÿ, tam Hercules, quam de ſcabro, quod proximum ſequebatur.*

Ex eodem. *Scraptae dicebantur nugatoriae, ac deſpicien-*
414.4 *dae mulieres, vt ait Verrius ab ÿs, quae ſcrea ÿdem appellabant etc.*

Ex eodem. *Scurrae vocabulum Verrius ineptiſsime aut*
405.13 *ex Graeco tractum ait, quod eſt σκυρράζειν; aut a ſequendo, cui magis adſentitur etc.*

Ex eodem. *Senonas Gallos Verrius ait exiſtimare appel-*
410.25 *lari, quia noui venerint etc.*

Ex eodem. *Serilla Verrius appellari putat nauigia Iſtri-*
413.13 *ca etc. cum περιφραστικῶς, & ficto vocabulo vſus ſit etc.*

Ex eodem. *Sertorem quidam putant dictum a prenden-*
415.2 *do etc. quod totum Verrius ἀπιθανῶς introduxit.*

Ex eodem. *Silicernium Verrius exiſtimat etc.*
421.1

Ex eodem. *Solea, vt ait Verrius; eſt non ſolum ea,*
425.12 *quae ſolo pedis ſubÿcitur; ſed etiam pro materia robuſta etc.*

Solida ſella etc. . . . . bant inquit Ver- Ex eodem.
rius quod . . . . abſurde, vt mihi 426.2
videtur, etc.

Solla appellantur ſedilia etc. quae, vt ait Ex eodem.
Verrius, omnia dicta ſunt a ſollo etc. 427.24

Spondere Verrius putat dictum, quod ſponte Ex eodem.
ſua, ideſt voluntate, promittatur. Deinde ob- 436.2
litus inferiore capite ſponſum & ſponſam ex
Graeco dictam ait. etc.

Stellionem g . . . . . . Verrius dic . . Ex eodem.
. . etc. 439.9

Stipatores ait dictos a ſtipe etc. Ex eodem. 440.1

Suburam Verrius alio libro a pago Succuſa- Ex eodem.
no dictam ait: hoc vero maxime probat eorum 454.14
auctoritatem etc.

Superuacaneum u . . . . . . cludit Ver- Ex eodem.
rius ab u . . . etc. 462.27

Taenias Graecam vocem ſic interpretatur Ex eodem.
Verrius, vt dicat ornamentum eſſe laneum capi 471.12
tis honorati etc.

Talionis mentionem fieri in duodecim ait Ex eodem.
Verrius etc. neq. id, quid ſignificet, indicat, 473.7
puto quia notum eſt. etc.

Taminia vua ſilueſtris generis videtur Ver Ex eodem.
rio dicta, quae tam mira ſit, quam minium. 474.23

Tarquitias ſcalas etc. appellatas eſſe ait vul Ex eodem.
go exiſtimari Verrius. 476.2.

Tartarino cum dixit Ennius, horrendo, & Ex eodem.

 475.4

terribili Verrius vult accipi a Tartaro, qui locus apud inferos.

Ex eodem. 479.18 *Tentipellium Artorius putat eſſe calciamentum etc. Titinium autem Verrius exiſtimare id medicamentum eſſe etc. cum ille τροπικῶς dixerit.*

Ex eodem. 485.18 *Tonſillam eſſe Verrius ait palum dolatum etc.*

Ex eodem. 491. 24 *Tumultum dici ait Verrius, qui ab alijs oriatur, quam ab Italicis, & Gallicis hoſtibus etc.*

Ex eodem. 492.16 *Turrenos Etruſcos appellari ſolitos ait Verrius, a Turrheno duce Lydorum etc.*

Ex eodem. 495.11 *Vacerram Verrius, & alij complures vocari dicunt, ſtipitem, ad quem equos ſolebant religare.*

Ex eodem. 496 *Vineae, vt Verrius praecipit, quod vini feraces ſint. etc.*

M. VER

M. VERRI FLACCI

EPISTVLAE.

NAM crebro in antiquis lectionibus inuenitur, ſicut in epiſtulis probat Verrius Flaccus exemplis, auctoritate, ratione dicens in aduerbijs pro V, O plerumq. maiores ponere conſuetos. & ſic pro HVC HOC veteres dicere ſolebant, ſicut pro illuc, illo dicimus. Ex Seruio li. viij. Aen.

CARMINA.

Ex Priſc. lib. viij.

BLANDITVSQ. *labor molli curabitur arte.*

IN-

FLACCI.

SAEVITIAQ. eorum abominaretur ab hominibus. Ex Priſc. lib. viij.

Feſtinat a fando dicitur: quoniam iſti ignauiores, qui nihil perficere poſſunt, plus verborum, quam operae habent.) Sed id nimis coactum, atque abſurdum videtur, inquit Gellius. Ex Gell. lib. xvi. cap. xiiij.

Caper oſtendit de dubijs generib. Verrium Flaccum poſuiſſe alecem hanc dicens. Ex Priſc. lib. VI.

Alicam ſine adſpiratione dictam Verrius tradit, & ſic multi dixerunt. Ex Chariſ. lib. I.

Helenius Acron Verrium dicit errare, qui putat hos ambo dici debere. Ex eodē lib.

Amoena loca Varro dicta ait, eo quod ſolū amorem praeſtent, & ad ſe amanda alliciant. Verrius Flaccus, quod ſine munere ſint, nec quidquam his officiat: quaſi amunia, hoc eſt ſine fructu, vnde nullus fructus exſoluitur: inde etiam nihil praeſtantes immunes vocantur. Ex Iſid. lib. xiiij. cap. viij. etym.

Non negat Verrius Flaccus kal. Apr. poſtea conſtitutum, vt matronae Veneri ſacrum facerent. Ex Macrob. li. I. Satur.

Nonnulli etiam ex participijs putauerunt talia figurari: vt Verrius Flaccus, qui ab eo, quod Ex Chariſ. lib. ij.

eſt audens, audenter.

Ex eodem lib. I. *Camara dicuntur, ut Verrius Flaccus adfirmat, non camera per E. Sed Lucretius cameraeq. caminis ex cratibus: etiam cameram dici poſſe oſtendit.*

Ex Diome. lib. I. *Incohaui ab incoho dicendum putat Iulius Modeſtus: quia ſit compoſitum á caho initio rerum, quod Verrius (&) Flaccus in poſtrema ſyl laba aſpirandum probauerunt.† Cohaum enim apud ueteres mundum ſignificat.*

†probauit)

Ex Charis. lib. I. *Clunes Verrius Flaccus maſculino genere dici probat, quoniam in IS ſyllaba terminata omnia carentia nominatiuo ſingulari maſculina ſunt. ut panis, cinis, crinis, & ſimilia.*

Ex eodē lib. *Diligente Verrius Flaccus inquit Plinius, eorum nominum, quae NS finiuntur, caſu nominatiuo, ablatiuus in E dirigendus eſt.*

Ex Diome. lib. I. *Differt fatigatus a feſſo, ut Verrius ait, quod fatigatus, cum quis per alium laborare compellitur: feſſus uero, cum quis labore deficit, ut laſſus.*

Ex Lactā. lib. I. ca. xx *Nec hanc ſolum Romani meretricem colunt, ſed Faulam quoque, quam Herculis ſcortum fuiſſe Verrius ſcribit.*

Ex Charis. lib. I. *Verrius Flaccus ſic diſtinxit: modica eſſe labra, labia immodica, & inde Labiones † dici.*

† Labeones)

Ex eodē lib. *Verrius lacte pro lac dicit.*

Ex Velio Longo de orthogr. *Nonnulli ſynalephas quoq. circa obſeruādam ſcri-*

ſcriptionem exiſtimauerant. ſicut Verrius Flaccus. vi vbicumq. prima vox M littera finiretur, ſequens a vocali inciperet; M non tota, ſed pars illius prior tantum ſcriberetur, vt appareret exprimi non debere.

Manibius per duo I dicendum, quia ſunt a manibus, vt putat Verrius. ſed & manubiae per V dici poſſunt. Ex Chariſ. lib. I.

Nomenclator ſine V dicitur, vt Verrius ait, velut nominis clatator. Ex eodem.

Panis genitiuo plurali panum Verrius dixit. Ex eodem.

*Polenta dici debet per O, cuius rei Verrius Flaccus rationem * vſus omnium poliatur.* Ex eodem.

*Cum autem quid hoc eſt hominis quaeritur, inquit, de alicuius quaero hominis qualitate * qui neceſſe ſit * hic maſculine dicendus eſt, vt Verrius ait. quoniam neutra in I & in VS non exeunt.* Ex eodem.

Sal neutro genere Verrio etiam placuit. Ex eodem.

Porphyrio ex Verrio & Feſto, in auguralibus, inquit, libris ita eſt ſane, ſarcteque. Ex eodem lib. ij.

Verrij Flacci ſcripta ad hoc genus quaeſtionis pertinentia haec fuerunt. Senatum dici & pro loco, & pro hominibus. ciuitatem & pro loco, & oppido; & pro iure quoque hominum, & pro hominum multitudine. tribus quoq. & decurias dici, & pro loco, & pro iure, & pro hominibus. concionem autem tria ſignificare lo- Ex Gel. lib. xviij. cap. vij.

cum

cum, ſuggeſtumq. vnde verba fierent: item ſignificare coetum populi adſiſtentis: item orationem ipſam, quae ad populum diceretur.

Ex Velio Longo de Orthogr.

Verrio Flacco videtur eandem eſſe apud nos V litteram, quae apud Graecos Υ. namq. his exemplis argumentatur. quod illi dicunt cyminum, nos cuminum. quam illi κυπάριοσον, nos cupreſſum. illi κυβερνήτω, nos gubernatorem. nec non ex eiuſmodi Theſeus, Menoeceus, Peleus. & ſimilibus adfirmat.

Ex eodem.

X, & Z Verrio Flacco placet mutas eſſe: quoniam a mutis incipiant, vna a C, altera a D. quod ſi quos mouet, quod in ſemiuocalem deſinant: ſciant inquit Z litteram ſic ſcribi ab ijs, qui putant illam ex C & D conſtare, vt ſine dubio muta finiatur.

Ex Plin. li. I. de nat. hiſt.

Ex Verrio Flacco Plinij liber III. VII. VIII. XIV. XV. XVIII. XXVIII. XXIX. XXXIII. XXXIV. XXXV.

De

VERRIVS Flaccus libertinus docendi genere maxime inclaruit. namq. ad exercitanda diſcentium ingenia aequaleis inter ſe committere ſolebat propoſita non ſolum materia, quam ſcriberent, ſed & praemio, quod victor auferret. id erat liber aliquis antiquus pulcher, aut rarior. Quare ab Auguſto quoq. nepotibus eius praeceptor electus tranſijt in palatium cum tota ſchola. verum vt neq. amplius poſthac diſcipulum reciperet. Docuitq. in atrio Catilinae domus, quae pars Palatij tunc erat, & ſeſtertia centena in annum accepit. Deceßit aetatis exactae ſub Tiberio. Statuam habet Praeneſte † in inferiore fori parte contra hemicyclum, in quo faſtos a ſe ordinatos, & marmoreo parieti inciſos publicarat. Ex Sueton. de grammaticis. † pro Veſtae)

Scribonius Aphrodiſius Orbilij ſeruus, atq. diſcipulus mox a Scribonia Libonis filia, quae prior Auguſti vxor fuerat, redemptus, & manumiſſus docuit, quo Verrius, tempore. cuius etiam libros de Orthographia reſcripſit non ſine inſectatione ſtudiorum, morumq. eius. Ex eodem.

Marcum quidem Antonium, vt inſanum increpat Auguſtus, quaſi ea ſcribentem, quae mirentur potius homines, quam intelligant. etc. Tuque dubitas, inquit, Cimberne Annius, an Ex eodem in Aug. ca. lxxxvj. LXXVII

Verrius Flaccus imitandi ſint tibi: ita ut verbis, quae Criſpus Salluſtius excerpſit ex originibus Catonis, utaris? an potius Aſiaticorum oratorum inanibus ſententijs verborum volubilitas in noſtrum ſermonem transferenda?

Ex Euſeb. in Chron. *Ante obitum Auguſti anno quarto Athenodorus Tarſenſis Stoicus philoſophus, & M. Verrius Flaccus grammaticus inſignes habentur.*

EPISTOLA PAVLI AD CAROLVM REGEM.

LARGITATIS munere, ſapientia potentiaq́; ꝑfulgido Domino Regi Carolo Regum ſublimiſsimo Paulus vltimus ſeruulus. Cupiens aliquid veſtris bibliothecis addere; quia ex proprio parum valeo; neceſſariò ex alieno mutuaui. Feſtus deniq; Pompeius Romanis ſtudijs affatim eruditus, tam ſermonum abditorum, quàm etiam quarundam cauſarum origines aperiens opus ſuũ ad viginti vſque prolixa volumina extendit. ex qua ego prolixitate ſuperflua quæque, & minus neceſſaria prætergrediens, & quædam abſtruſſa penitus ſtilo proprio enucleans, ita vt erant poſita relinquens hoc veſtræ celſitudini legendum compendio obtuli. In cuius rei, ſi tamen lectum ire non dedignabimini, quædam ſecundum artem quaedam iuxta ethymologiam poſita nõ inconuenienter inuenietis, & præcipuè ciuitatis veſtrę Romulę viarum, portarum, montium, locorum, tribuum vocabula diſerta reperietis, ritus præ-

terea

terea gentilium, & conſuetudines, varias dictiones quoque poëtis, & hiſtoriographis familiares, quas in ſuis opuſculis frequentius poſuere. quod exiguitatis meæ munuſculum ſi ſagax, & ſubtiliſſimum veſtrum ingenium non vſquequaque reppulerit, tenuitatem meam vita comite ad potiora excitabit.

SEX. POMPEI FESTI DE VERBORVM SIGNIFICATIONE, *LIBRI XX.*

ABACTI *magiſtratus dicebantur, qui coacti depoſuerant imperium.*

Abalienatus dicitur, quem quis a ſe remouerit.

Abambulantes, abſcedentes.

Abarcet, prohibet.

Abauus dicitur, quia abeſt ab auo, & eſt auus aui.

Abditiui, abortiui.

Abemito ſignificat demito, vel auferto. emere enim antiqui dicebant pro accipere.

Abgregare, eſt ab grege ducere: adgregare, ad gregem ducere: ſegregare, ex pluribus gregibus partes ſeducere. Vnde & egregius dicitur e grege lectus. quorum verborum frequens vſus non mirum ſi ex pecoribus pēdet; cum apud antiquos opes, & patrimonia ex his praecipue conſtiterint. Vt adhuc etiam pecunias, & peculia dicimus.

Abietaria negotia dicebantur, quā materiam nūc dicimus, videlicet ab abietibus coemēdis.

Abijſſe, pro adijſſe † dicebant. †obijſſe)

Abitionem antiqui dicebant mortem.

Abnutare, ſaepe abnuere.

Ab oloes dicebant, pro ab illis. antiqui enim litteram non geminabant.

Aborigines appellati ſunt, quod errantes conuenerint in agrum, qui nunc eſt populi Romani. fuit enim gens antiquiſsima Italiae.

Abortum grauidae mulieris dicitur, quod non ſit tempeſtiue ortum.

Abrogare, infirmare.

Abs praepoſitio à Graeco deducitur ἀψ. ſignificat autē retractionem in partē poſteriorem.

*A*CERATVM *lutum, cum paleis mixtum.*

Acerra, ara, quae ante mortuum poni ſolebat, in qua odores incendebantur. alij dicunt arculam eſſe thurariam, ſcilicet vbi thus reponebant.

Acetare dicebant, quod nunc dicimus agitare.

Acieris, ſecuris aerea, qua in ſacrificijs vtebātur ſacerdotes.

Acies, Acumen, Acus, & Acuere dicūtur ab ἀκόνη, quam latine dicimus cotem.

Aclaſsis tunica, ab humeris non conſuta.

† Aerumae ruma

Acrumaeruma † vtenſilia ampliora.

Actus, modo ſignificat in comoedijs, & tragoedijs certa ſpatia canticorum: modo iter inter vicinos quattuor pedum latū: modo in geometrica minorem partem iugeri, id eſt centum viginti pedum: modo motum corporis,

vt

vt hiſtrionum, & ſaltatorum, qui etiam ex hoc ipſo actuoſi dicuntur.

Acupedius dicebatur, cui praecipuum erat in currendo acumen pedum.

Acus palea eſt. Varro rerum ruſticarum tertio. acus ſubſtruendum ·†· parturientibus. acus in area excutitur. Idem in eodem. primo † argillam mixtam acere. ·†· ſubſternendum) †eodem primo.)

Acus dicitur, qua ſarcinatrix, vel etiam ornatrix vtitur. paleae etiam quaedam de frumento acus dicuntur. exercitus quoque inſtructio; quod ea pars militum vehementiſſima eſt ad hoſtem vulnerandum acumine telorum. totum autē ex Graeco ſermone trahitur; cū ſarcire apud illos ἀκέσασθαι dicitur.

AD, aut proprie perſonam ſignificat; vt eo ad Pompeium: aut locū, vt abijt ad theatrum.

Adagia, ad agendum apta.

Adaſia, ouis vetula recentis partus.

Adaxint, adegerint.

Adcenſi dicebantur, qui in locum mortuorum militum ſubito ſubrogabantur; dicti ita, quia ad cenſum adijciebantur.

Addicere eſt proprie idem dicere, &, approbare dicendo. alias addicere damnare eſt.

Addubanum, Danubium. † †dubium.

Addues; addideris.

Adeo duas habet ſignificationes. nam cum pri

ma acuta effertur; idem ſignificat, quod accedo. Vt cum dicimus adeo praetorem. cum autem ſecunda; id eſt, quod vſque eo; non quidem ſecundum rationem; quia ad praepoſitio accuſatiuis accomodata eſt: ſed vetuſta quadam loquendi conſuetudine.

Ad exitam aetatem, ad vltimam aetatem.

Adfabrum, fabrefactum.

Adfatim dictum a copia fandi, ſiue abundanter. Liuius. Adfatim edi, bibi, luſi. Terẽtius adfatim dixit pro eo, quod eſt, ad laſsitudinẽ.

Adfectare eſt pronum animum ad faciendum habere.

Adfines, in agris vicini, ſiue conſanguinitate coniuncti.

Adgrettus. apud Ennium adgrettus fari, pro eo quod eſt adgreſſus ponitur. quod verbum venit a Graeco ἄγρε.

Adigas, dare cogas.

Aditiculum, paruum aditum.

Adlecti dicebantur apud Romanos, qui propter inopiã ex equeſtri ordine in ſenatorum ſunt numero adſumpti. nam patres dicũtur, qui ſunt patricij generis: conſcripti, qui in ſenatu ſunt ſcriptis adnotati.

Adlicit eſt, perducit aliquem in rem. dictum a verbo lacit, ideſt decipit. Hinc deſcendit inlicere, & oblectare, id eſt fruſtrantem in-

ducere.

Adliueſcit, liuere incipit, hoc eſt liuidũ fieri.

Admiſsiuae aues dicebãtur ab auguribus, quae conſulentem iuberent.† †iuuarent)

Adnictat, †*ſaepe, & leuiter oculo annuit.* † Adnutat *Naeuius in Tarentilla. alij adnutat, alij adnictat, alium amat, alium tenet.*

Adoleſcit a Graeco ἀδολεσχῶ, † *ideſt adcreſco, venit. Vnde fiunt adultus, adoleſcens, altare; eo quod in illo ignis excreſcit; & exoletus, qui exceſsit oleſcendi, ideſt creſcendi modum; & inoleuit, ideſt creuit.* †ἀλίζω

Adoptaticius † *ex adoptato filio natus.* † Adoptiu⁹

Ador farris genus, edor quondam appellatum, ab edendo; vel quod aduratur, vt fiat toſtũ. Vnde in ſacrificio mola ſalſa efficitur.

Adorare apud antiquos ſignificabat agere. Vnde & legati oratores dicuntur: quia mandata populi agunt.

Adoream laudem, ſiue gloriam dicebant: quia glorioſum eum putabant eſſe, qui farris copia abundaret.

Adpromiſſor eſt, qui quod ſuo nomine promiſit, idem pro altero quoque promittit.

Adrumauit, rumorem fecit, ſiue commurmuratus eſt. quod verbum quidam a rumine, ideſt parte gutturis putant deduci.

Adſciſcere eſt adiungere, vel adſumere.

Adſcripti dicebantur, qui in colonias nomina dediſſent, vt eſſent coloni.

Adſcripticij, veluti quidam ſcripri dicebantur; qui ſupplendis legionibus adſcribebantur. hos & adcenſos dicebant: quod ad legionum cenſum eſſent adſcripti. quidam velatos, quod veſtiti inermes ſequerentur exercitum. nonnulli ferentarios, quod fundis lapidibusq. praeliaturi ea modo ferrent, quae in hoſtes iacerent. alij rorarios, quod id genus hominum ante, quam acies coirent, in modum rorantis tempeſtatis dimicaret.

† Adſecta-ta

Adſectata † femina vel in bonam partem dicitur, velut honorata: vel in malam; quaſi ad extremum periculum adducta.

Adſerere manu eſt admouere. quod ea quoque, quae in terram dimittuntur: ſeri dicuntur. vnde etiam ſerae appellantur, quia foribus admotae opponũtur † defixae poſtibus; quem ad modum ea, quae terrae inſeruntur.

† apponun-tur

Adſidelae, menſae vocantur, ad quas ſedentes flamines ſacra faciunt.

Adſiduus dicitur, qui in ea re, quam frequenter agit, quaſi conſediſſe videatur. alij adſiduum locupletem; quaſi multorum aſſium dictum putarunt. alij eum, qui ſumptu proprio militabat; ab aſſe dando vocatum exiſtimarunt.

Adſipere, & praeſipere dicebant antiqui a ſapiendo. ſicut nos quoque modo dicimus ab aequo iniquum: a quaerendo inquirere.

Adſtaßent, ſtatuerunt.

Adtegrare eſt, vinum in ſacrificijs augere. integrare enim, & adtegrare minus factum, eſt in ſtatutum redigere.

Adteſtata dicebantur fulgura, quae iterato fiebant, videlicet ſignificationem priorum adteſtantia.

Adtritum, & tritum ex Graeco deſcendit: quia illi veſtem tritam τριβώνιον † appellant. † τρίβωνας

Adtubernalis, habitator continuae tabernae. quod genus domicilij antiquißimũ Romanis fuiſſe teſtimonio ſunt exterae gentes, quae adhuc tabulatis habitãt aedificijs. vnde etiã tecta caſtrenſia, quamuis pellibus conteguntur, tabernacula tamen dicuntur.

Aduelitatio iactatio quaedam verborum figurata ab haſtis velitaribus. velites dicuntur expediti milites, quaſi volites, ideſt volãtes.

Aduerſus aut contrarium ſignificat; aut idem, quod erga.

Adulari eſt compoſitum ex accedendo, & adludendo.

Adulter, & adultera dicuntur; quia & ille ad alteram, & haec ad alterum ſe cõferunt.

Adulterina ſigna dicũtur alienis anulis facta.

Aduocitat, ſaepe aduocat.

Aduoſem, aduerſarium, hoſtem.

AE ſyllabam antiqui Graeca conſuetudine per AI ſcribebant. Vt aulai, pictai, muſai.

Aedilis initio dictus eſt magiſtratus, qui aedium non tantum ſacrarum, ſed etiam priuatarum curam gerebat. poſtea hoc nomen & ad magiſtratus translatum eſt. Dictus eſt autem Aedilis: quod facilis ad eum plebi aditus eſſet. ſed & Aedilatus dicebatur eadẽ dignitas; ſicut põtificatus, magiſtratus.

Aedis, domicilium in edito poſitum ſimplex, atque vnius aditus. ſiue ideo aedis dicitur, † αἰώνιον *quod in ea aeuũ degatur, quod Graece αἰὼν† vocatur. itaque aedificare, cum ſit proprie aedem facere, ponitur tamen pro omni genere conſtructionis* καταχρηστικῶς.

Aeditimus, aedis intimus.

†tutor *Aedituus, ſacrae aedis tuitor.* † *ideſt curam agens.*

Aegaeum mare appellatur, quod crebrae in eo ſint inſulae; vt procul aſpicientibus ſpecies caprarum videãtur. ſiue quod in eo † Aege *Aegaea* † *Amazonum Regina perierit. ſiue quod in eo Aegeus pater Theſei ſe praecipitauerit.*

Aegrum ex Graeco αἰγρὸν *appellatur. a quibuſdam putatur a voce doloris appellari: quod eſt* αἲ αἲ.

Aegypti

Aegyptinos, Aethiopas.

Aemidum, tumidum.† †timidum

Aemiliam gentem appellatam dicunt a Mamerco Pythagorae philoſophi filio; cui propter Vnicam humanitatem cognomen fuerit Aemilos. alij, quod ab Aſcanio deſcendat, qui duos habuit filios Iulum, & Aemilon.

Aenariam appellauere locum, Vbi Aeneas claſſem a Troia Veniens appulit.

Aenatores cornicines dicuntur, ideſt cornu canentes.

Aeneolum, quod ex aere fit † dicimus. †ſit

Aeneſi dicti ſunt comites Aeneae.

Aenulum, Vas ex aere paruum.

Aequidiale apud antiquos dictum eſt: quod nunc dicimus aequinoctiale. quia nox diei potius, quam dies nocti adnumerari debet. Graeci quoque in hoc conſentiunt ἰσημερίαν *ideſt aequidiale dicentes.*

Aequilauium ſignificat ex toto dimidium. dictum a lauatione lanae, quae dicitur aequilauio redire, cum dimidiū decidit ſordibus.

Aerarij Tribuni a tribuendo aere ſunt appellati. Aerarium ſane populus Romanus in aede Saturni habuit.

Aeribus pluraliter ab aere, ideſt aeramento dicit Cato.

Aeroſam appellauerunt antiqui inſulam Cyprum;

prum; quod in ea plurimum aeris naſcatur.

Aerumnulas Plautus refert furcillas, quibus religatas ſarcinas viatores gerebãt. quarum vſum quia C. Marius rettulit, muli Mariani poſtea appellabantur. itaq. aerumnae labores honeroſos ſignificãt. ſiue a Graeco ſermone deducuntur. nam αἴρειν Graece, Latine tollere dicitur.

Aeruſcare, aera vndique, id eſt pecunias, colligere.

Aeſtimata poena ab antiquis ab aere dicta eſt. qui eam aeſtimauerunt aere: ouem decuſſi, bouem centuſſi, hoc eſt decẽ & centũ aſſibus.

Aeſtimias, aeſtimationes.

Aeſtuaria ſunt omnia, qua mare viciſſim tũ accedit, tum recedit.

AGASONES equos agentes, ideſt minantes.

Agea via in naui dicta, quod in ea maxima quaeq. res agi ſolet.

Agedum ſignificat agemodo. eſt enim adhortantis ſermo.

Agere modo ſignificat ante ſe pellere, ideſt minare. Vergilius. & potum paſtas age Tityre. modo ſignificat iurgari: vt cum dicimus, agit cum eo furti. modo rependere: vt cum dicimus, gratias ago. modo verbis indicare: † vt cum dicimus cauſam ago. quin etiã ſi acceſſit geſtus, & vultus quidam decor:

†iudicare

vt

vt cum ſcaenici agere dicuntur.

Agina eſt, qua † inſeritur ſcapus trutinae. id eſt in quo foramine trutina ſe vertit. Vnde aginatores dicũtur, qui paruo lucro mouẽtur. † quo

Agnus dicitur a Graeco ἁγνὸς, quod ſignificat caſtum. eo quod ſit hoſtia pura, & immolationi apta. Agnus ex Graeco ἀμνὸς deducitur. quod nomen apud maiores cõmunis erat generis, ſicut & lupus, quod venit ex Graeco λύκοσ.

Agolum, paſtorale baculum, quo pecudes aguntur.

Agonias hoſtias putabant ab agendo dictas.

Agonium dies appellabatur, quo rex hoſtiã immolabat. hoſtiam enim antiqui agoniã vocabant. Agonium etiam putabant deum dici praeſidentem rebus agendis: Agonalia eius feſtiuitatem. ſiue quia agones dicebant montes: Agonia ſacrificia, quae fiebant in monte. hinc Romae mons Quirinalis Aegonis, † & collina porta Aegonenſis. * Agonium ideſt ludum. ob hoc dictum, quia locus in quo ludi initio facti ſunt, fuerit ſine angulo. cuius feſta Agonalia dicebantur. [† Agonus * Agonẽſis]

ALBEGMINA partes extorum, quae dijs immolabant.

Albeſia ſcuta dicebantur, quibus Albenſes, qui ſunt Marſi generis, vſi ſunt: haec eadem

dem decumana vocabantur, quod eſſent ampliſsima, vt decumani fluctus.

Albiona ager trans Tiberim dicitur, a luco Albionarum: quo loco bos alba ſacrificabatur.

Albo galerus a galea nominatus. eſt enim pileum capitis, quo Diales flamines, ideſt. ſacerdotes Iouis vtebantur. fiebat enim ex hoſtia alba Ioui caeſa: cui adfigebatur apex virgula oleagina.

Albula Tiberis fluuius dictus ab albo aquae colore. Tiberis autem a Tiberio † Siluio rege Albanorum: quod is in eo extinctus eſt. † Tiberino

Album, quod nos dicimus, a Graeco, quod eſt ἄλφον, eſt appellatum. Sabini tamē alpum dixerunt. Vnde credi poteſt nomen Alpium a candore niuium vocitatum.

Alcedo dicebatur ab antiquis pro halcyone. vt pro Ganymede Catamitus: pro Nilo Melo.

Alebria, bene alentia.

Aleonem, aleatorem. Naeuius. peſsimorum peſſime, audax, ganeo, lurco, † aleo. †luſtro,

Aletudo, corporis pinguedo.

Alga, herba, quam mare ad littus proijcit. Vergilius in Bucolicis. Proiecta vilior alga.

Algeo ex Graeco ἀλγῶ dicitur, ideſt doleo. vt ſit frigus, dolor quidam membrorum rigore coniectus. † † collectus)

Alica dicitur, quod alit corpus.

Alica

Alicariae meretrices appellabantur in Campania ſolitae ante piſtrina alicariorum verſari quaeſtus gratia. ſicut hae, † quae ante ſtabula ſedebant, dicebantur proſtibulae. † eae)

Alienatus, qui alienus eſt factus.

Alimodi pro aliuſmodi.

Aliorſum, & illorſum, ſicut introrſum dixit Cato.

Ali rei dixit Plautus pro eo, quod eſt aliae rei.

Alites volatu auſpicia facientes iſtae putabantur: buteo, ſanqualis, immuſculus, aquila, vulturius.

Aliuta antiqui dicebant pro aliter ex Graeco ἄλλη, *vel* ἄλλως *transferentes. Hinc eſt illud in legibus Numae Pompilij. Si quis aliuta faxit, ipſos Ioui ſacer eſto.*

Allus, † pollex ſcandens proximum digitum: quod velut inſiluiſſe in alium videatur. quod Graece dicitur ἄλλεσθαι. † Allex

Allienſis dies dicebatur apud Romanos obſcœniſsimi ominis. ab Allia fluuio ſcilicet, vbi Romanus fuſus a Gallis exercitus eſt.

Alma, ſancta, ſiue pulchra; vel alens: ab alendo ſcilicet.

Almities habitus almarum rerum.

Altaria ſunt, in quibus ignis adoletur. Altaria ab altitudine dicta ſunt. quod antiqui dijs ſuperis in aedificijs a terra exaltatis ſacra

cra faciebant: dijs terreſtribus in terra: dijs infernalibus in effoſſa terra.

Altellus Romulus dicebatur; quaſi altus in tellure: vel quod tellurem ſuam aleret: ſiue quod aleretur telis: vel quod a Tatio Sabinorum rege poſtulatus ſit in colloquio pacis; & alternis vicibus audierit, locutuſq. fuerit. ſicut enī fit diminutiue a macro macellus, † a vafro vafellus; ita ab alterno altellus.

† *a Marco Marcellus*

Alter, & pro non bono ponitur; vt in augurijs altera cum appellatur auis, quae vtiq. proſpera non eſt. ſic alter nonnumquam pro aduerſo dicitur, & malo.

Alteras ponebant pro eo, quod eſt aduerbium alias.

Altercatio, iurgatio.

Alternatio, per vices ſucceſſio.

Alterplicem, duplicem.

Alterta, † alterutra.

† *Altera tra)*

Alterum Sinnius ait idē ſignificare, quod apud Graecos ἕτερον. *Quidam vero ex vtroq. eſſe compoſitum* ἄλλος, *&* ἕτερος.

Altum proprie mare profundum.

Altus ab alendo dictus: alias ab altitudine.

Alucinatio, erratio.

Alueolum, tabula aleatoria.

Alumento pro Laumedonte a veteribus Romanis nec dum adſuetis Graecae linguae dictū eſt.

eſt. ſic Melo pro Nilo, Catamitus pro Ganymede: Alphius pro Alpheo dicebatur.

Aluus venter feminae, ab alendo dicta eſt.

Am praepoſitio loquelaris ſignificat circum. vnde ſupra † ſeruus ambactus, ideſt circumactus dicitur. †infra

Amaſſo, amauero.

Amatio † ab amore denominatum. †Amutio

Ambactus apud Enniū lingua Gallica actus † dicitur. †ſeruus

Ambaruales hoſtiae appellabantur, quae pro aruis (a duobus fratribus † ſacrificabantur. †ac frugibus)

Ambarualis hoſtia eſt, quae rei diuinae cauſa circum arua ducitur ab ijs, qui pro frugibus faciunt.

Ambaxioqui, circum euntes cateruatim.

Ambegni bos, & veruex appellabantur; cum ad eorum vtraq. latera agni in ſacrificium ducebantur.

Ambeſt ita tertiae perſonae verbum eſt, vt nullam aliam habeat declinationem.

Ambidens, ſiue bidens ouis appellabatur, quae ſuperioribus, & inferioribus eſt dentibus.

Ambiguum eſt, quod in ambas agi partes animo poteſt. huiuſmodi apud Graecos ἀμφίβολον dicitur.

Ambitio eſt ipſa actio ambientis.

Ambitus proprie dicitur inter vicinorū aedifi-

cia

cia locus duorum pedum, & ſemipedis ad circum eundi facultatem relictus. ex quo etiam honoris ambitus dici coeptus eſt a circumeundo, ſupplicandoque. Ambitus proprie dicitur circuitus aedificiorum patens in latitudinem pedes duos, & ſemiſſem; in longitudinem idem, quod aedificium. ſed & eodem vocabulo crimen auaritiae, vel adfectati honoris appellatur.

† ductum

Ambo ex Graeco dictum† videtur, quod illi ἄμφω dicunt.

† tegulae,

Ambrices regulae,† quae tranſuerſae aſſeribus, & tegulis interponuntur.

Ambrones fuerunt gens quaedam Gallica, qui ſubita inundatione maris, cum amiſiſſent ſedes ſuas; rapinis, & praedationibus ſe, ſuosq. alere coeperunt. eos, & Cimbros, Teutonoſque C. Marius deleuit. ex quo tractum eſt, vt turpis vitae homines Ambrones dicerentur.

Ambulacra, ambulationes.

Amburbiales hoſtiae dicebantur, quae circum terminos vrbis Romae ducebantur.

Ambuſtus, circum vſtus.

Amenta, quibus, vt mitti poßint, vinciuntur iacula, ſiue ſolearum lora. ex Graeco, quod eſt ἄμματα, ſic appellata. vel quia aptãtes ea ad mentum trahunt.

Ame

Ameria vrbs in Vmbria. ab Amiro ſic appellata.

Amia genus piſcis.

Amicinum † vtris pediculum, ex quo vinum diffunditur. † Anucinū

Amicitiae vocabulum ab amore deducitur: quamuis interdum vituperandus ſit amor. ab antiquis autem ameci, & amecae per e litteram efferebantur.

Amiculum genus eſt veſtimenti a circumiectu dictum.

Aminula † vrbs paruarum opum fuit in Appulia. † Animula

Amita patris mei ſoror, quia ſimiliter tertia a me ſit, atq. auia, videri poteſt dicta: ex eo, quod ab antiquioribus auita ſit vocitata. ſiue amita dicta eſt, quia a patre meo amata eſt. nam plus ſorores a fratribus, quam fratres diligi ſolent. videlicet propter diſsimilitudinem perſonarum, quae ideo minus habent diſſenſionis, quo minus aemulationis.

Amites, perticae aucupales.

Amnenſes appellabantur vrbes ſitae prope amnem, vt a mari maritimae. vnde Interamnae, & Antemnae dictae ſunt; quod inter amnes ſunt poſitae, vel ante ſe habeant amnes.

Amnis proprie dicitur a circumnando. quoniã AM *ex Graeca praepoſitione ſumptum, quae eſt ἀμφὶ, ſignificat circum, & nare fluere.*

Amoebaeum carmen eſt, quotiens aliqui ex aequali numero verſuum canunt: & ita ſe habet ipſa reſponſio, vt aut malum, aut contrarium aliquid dicat.

Amoena dicta ſunt loca, quae ad ſe amanda alliciant, id eſt trahant.

Amoſio, annuo.

Ampedices dicebantur ab antiquis, quod circum penderent, quos nunc appendices appellamus.

Amputata, id eſt circumputata, dicitur ab eo, quod antiqui putum pro puro dicebant. Vnde deducuntur pudor, & pudicus.

Amſegetes dicuntur, quorum ager viam tãgit.

† Amptermini,

Amtermini, † qui circa terminos prouinciae manent. Vnde amiciri, amburbium, ambarualia, amplexus dicta ſunt.

Amuſſim, regulariter; tractum a regula, ad quam aliquid exaequatur, quae amuſſis dicitur. quidam amuſſim eſſe dicunt non tacite: quod mutire interdum dicitur loqui.

ANATEM *morbum anuum dicebant, ideſt vetularum: ſicut ſenium morbum ſenum.*

Ancaeſa dicta ſunt ab antiquis vaſa, quae caelata appellamus: quod circum caedendo

talia

talia fiant. ipſum quoq. caelare verbum ab eadem cauſa eſt dictum D *littera cum* L *permutata.*

Anceps ſignificare videtur id, quod ex vtraq. parte caput habeat, vt ſecuris bipennis. ſed magis a capiendo, quod ex vtraq. parte aeque captatur, † appellatum eſt. †capiatur)

Ancillae dictae ab Anco Marcio. quod is bello magnum feminarum numerum ceperit. ſiue ideo ſic appellantur, quod antiqui anculare dicebant, pro miniſtrare. ex quo dij quoq., ac deae feruntur coli, quibus nomina ſunt Anculi, & Anculae.

Anclabris menſa miniſterijs diuinis apta. vaſa quoque aenea, quibus ſacerdotes vtuntur, anclabria appellantur.

Anclare, † haurire: a Graeco ἀντλεῖ *deſcendit.* †Antlare) *Liuius. florem anclabant † liberi ex carchesijs.* †antlabant)

Ancunulentae feminae menſtruo tempore appellantur. vnde trahitur inquinamentum.

Ancus appellatur, qui aduncum brachium habet, vt exporrigi non poſſit.

Andron locus domicilij appellatur anguſtior lõgitudine, in quo viri plurimi † morabantur, vt gynaeceum a mulieribus. †plurimũ

Andruare, ideſt recurrere a Graeco verbo ἀναδρᾶν, *ideſt inuenire. hinc & drua vocata eſt.*

Angeronae deae ſacra a Romanis inſtituta ſunt, cum angina omne genus animalium conſumeretur. cuius feſta Angeronalia dicebantur.

Anginam vinariam habere dicuntur, qui vino ſuffocantur.

Angiportus iter compendiarium in oppido: eo quod ſit anguſtus portus, ideſt aditus in portum.

Angor eſt animi, vel corporis cruciatus proprie a Graeco συνάγχη,† ideſt ſtrangulatione dictus. vnde & faucium dolor angina vocatur. Plautus. vellem me in anginam verti; quo huic aniculae fauces praeoccuparem.

† ἀγχονίζειν)

Angulus a Graeco ἀγκύλον: ſiue ab eo, quod eſt ἐγγὺς, ideſt prope; quod aduncatur.† quod ex diuerſo coacta faciunt anguli formam.

† adducatur

Annaria lex dicebatur ab antiquis ea, qua finiuntur anni magiſtratus capiendi.

Annus ex Graeco venit, quem illi ἔνον dicunt; & quod nos triennium †, illi dicunt τριενον.

† trimum,

Anquirere eſt, circum quaerere.

Antarium bellum, quod ante vrbem geritur.

Ante Terentius pro antea ponit.

Anteſixa, quae ex opere figulino tectis adfigun

tur

tur ſub ſtillicidio.

Antes ſunt extremi ordines vinearum. vnde etiam nomen trahunt antae, quae ſunt latera oſtiorum.

Anteurbana praedia, vrbi propinqua.

Antiae muliebres capilli demiſſi in frontem appellati ex Graeco videntur. quod enim nos contra, illi ἀντὶ † dicunt. † ἄντιον

Anticum veteres etiam pro ianua poſuere.

Antigerio antiqui pro valde dixerunt.

Antios, ideſt excruciatos.

Antipagmenta valuarum ornamenta: quae antis adpanguntur, ideſt adfiguntur.

Antiquare eſt in morem priſtinum reducere.

Antras, conualles, vel arborum interualla.

Antroare, gratias referre. truant, mouent. truam quoque vocant, quo permouent coquentes exta.

Anus dicta eſt ab annorum multitudine: quoniam antiqui non geminabant conſonantes. vel quod iam ſit ſine ſenſu, qui Graece dicitur νοῦς.

Anxur † vocabatur, quae nunc Tarracina dicitur Volſcae gentis. ſicut ait Ennius. Vulſculus perdidit Anxur. † Axur)

APE apud antiquos dicebatur, prohibe, compeſce.

Apellinem antiqui dicebant pro Apollinem.

 Aperta

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Aperta idem Apollo vocabatur. quia patente † darentur. *cortina reſponſa ab eo dentur.* †

Apex, qui eſt ſacerdotum inſigne, dictus eſt ab eo, quod comprehendere antiqui vinculo, apere dicebant. vnde aptus is, qui conuenienter alicui iunctus eſt.

Apica dicitur ouis, quae ventrem glabrum habet.

Apiculum filum, quo flumines velatum apicem gerunt.

Apluda eſt genus minutiſsimae paleae frumenti, ſiue panici. de qua Naeuius. Non hercle apluda eſt hodie, quam tu nequior. ſunt qui apludam ſorbitionis liquidiſsimum putent genus; quod flatu deijciatur, & quaſi adplodatur.

† Apluſtra *Apluſtria* † *nauium ornamenta; quae quia erant amplius, quam eſſent neceſſaria vſu,* † amplu-ſtra *etiam ampluſtria* † *dicebantur.*

Apollinares ludos, hoc eſt in laudem Apollinis, populus laureatus ſpectabat ſtipe data pro cuiuſq. copia.

† Apot) *Apor* † *apud.*

Appellitauiſſe, appellaſſe.

Appia via, & aqua ab Appio Claudio eſt appellata.

Apricum locum à ſole apertum. a Graeco vocabulo φρίκης appellatur, quaſi ἀφρίκυς, ideſt ſine

ſine horrore, videlicet frigoris. vnde etiam putatur Africa appellari.

Aptus cum propria ſignificatione intelligatur, poni tamen ſolet pro adepto: ſicut apiſci pro adipiſci.

Apua, genus minimi piſciculi.

Apud mutuam loci, & perſonae coniunctionẽ ſignificat: vt cum dicimus caeno apud amicum. Apud, & penes in hoc differũt: quod alterum perſonam cum loco ſignificat: alterum perſonam, & dominium, ac poteſtatem. quod trahitur a penitùs.

AQVA dicitur, a qua iuuamur. † *Aqua & ignis interdici ſolet damnatis. quam* * *acci-* † viuamus. * qua) *piunt nuptae: videlicet, quia hae duae res humanam vitam maxime continent. Itaq. funus proſecuti redeuntes ignem ſupergrediebantur aqua adſperſi: quod purgationis genus vocabant ſuffitionem.*

Aquaelicium dicitur, cum aqua pluuialis remedijs quibuſdam elicitur: vt quondam, ſi creditur, manali lapide in vrbem ducto.

Aquagium quaſi aquae agium, id eſt aquae ductus appellatur.

Aquarioli dicebantur mulierum impudicarum ſordidi adſeclae.

Aquilus color eſt fuſcus, & ſubniger. a quo aquila dicta eſſe videtur. quamuis eam ab

acute volando dictam volunt. Aquilus autem color ab aqua eſt nominatus. nam cũ antiqui duos omnino naturales noſſent, ideſt album & nigrum: interuenerit autem is quoq. qui ita neutri ſimilis eſt, vt tamen ab vtroq. proprietatem trahat: potiſſimum ab aqua eum denominarunt, cuius incertus eſt color.

* Aquilli°) vel Aquillus) ‡ nomen) *Aquilius* praenomen ‡ ab aquilo colore, ideſt nigro eſt dictum.*

Aquilo ventus a vehementiſſimo volatu ad inſtar aquilae appellatur.

† Acipēſer) *Aquipenſer † genus piſcis.*

ARABICE olet, ideſt ex odoribus Arabicis.

Arbilla aruina, ideſt pinguedo corporis.

† qui) *Arbiter dicitur iudex, quod † totius rei habeat arbitrium, & facultatem.*

Arbitrarium; cum adhuc res apud arbitrum geritur.

Arbitrium dicitur ſententia, quae ab arbitro ſtatuitur.

Arboſem pro arbore antiqui dicebant, & roboſem pro robore.

Arbutus genus arboris frondibus raris. Vergilius. & quae vos rara viridis tegit arbutus vmbra.

Arca deminutiuum facit arculam, & arcellam:

lam: Vt a porco porculum, & porcellum: a mamma mammulam, & mammillam.

Arcani ſermonis ſignificatio trahitur ſiue ab arce, quae tutiſſima pars eſt Vrbis, ſiue a genere ſacrificij, quod in arce fit ab auguribus adeo remotum a notitia Vulgari, Vt ne litteris quidem mandetur: ſed per memoriā ſucceſſorum celebretur. ſiue ab arca, in qua, quae clauſa ſunt, tuta manent. cuius ipſius origo ab arcendo pendet.

Arcere eſt continere. Vnde & arcus in aedificijs dictus eſt: quia ſe ipſum continet. Alij dicunt arcum dictum eſſe ab opere arrigendo in altitudinem. Arcere prohibere eſt. ſimiliter abarcet prohibet. porcet quoque dictum ab antiquis, quaſi porro arcet. & pro eo, quod eſt continet, ponitur. Vnde & coercere continere dicimus. trahitur autem hoc Verbum a Graecorum magiſtratu, quem illi ἄρχοντας Vocant; in cuius poteſtate eſt cogere, Vel prohibere.

Arcubiae, qui excubabant in arce.

Arcula dicebatur auis, quae in auſpicijs Vetabat aliquid fieri.

Arculata dicebantur circuli, qui ex farina in ſacrificijs fiebant.

Arculum appellabant circulum, quem capiti imponebant ad ſuſtinenda commodius Vaſa,

quae

quae ad ſacra publica capite portabantur.

Arculus putabatur etiam deus, qui tutelam gereret arearum.

† Arcirma † quod homo geſtare

Arcuma † genus plauſtri eſt modici, (quo homo geſtari † poſsit.

Area proprie dicitur locus vacuus, quaſi exaruerit, & non poſsit quidquam generare.

Arferia aqua, quae inferis libabatur. dicta a ferendo. ſiue vas vini, quod ſacris adhibebatur.

† Argei)

Argea † loca Romae appellantur: quod in his ſepulti eſſent quidam Argiuorum illuſtres viri.

Argennon argentum percandidum.

Argeos vocabant ſcirpeas effigies, quae per virgines Veſtales annis ſingulis iaciebantur in Tiberim.

Argus, oculeus. *Argus* nomen eſt hominis, qui fuiſſe fingitur oculis plenus.

Argutum iri, in diſcrimen vocari.

Aridum proprie eſt, quod naturalem humorem amiſit. dicitur autem per contrariam ſignificationem, quod irrigari deſierit. nam Graece irrigare eſt ἄρδειν.

† coctio † ἆρε

Arilator, qui etiam cocio † appellatur, dictus videtur a voce Graeca, quae eſt αἶρε †, ideſt tolle. quia ſequitur merces, ex quibus quid cadens lucelli poſsit tollere. lucellum deminutiuum

nutiuum eſt a lucro.

Ariminum a nomine fluminis propinqui eſt dictum.

Ariſtophorum vas, in quo prandium fertur, vt diſcus.

Arma proprie dicuntur ab armis, ideſt humeris, dependentia. vt ſcutum, gladius, pugio, ſica; & ea, quibus prope praeliatur: ſicut tela, quibus procul.

Armata dicebatur virgo ſacrificans, cui lacinia togae in humerum erat reiecta. Legibus etiam Laurentium ſancitum eſt, ne pomum ex alieno legatur in armum, ideſt quod humeri onus ſit.

Armentum id genus pecoris appellatur, quod eſt idoneum ad opus armorum. Inuenies tamen feminine armentas apud Ennium poſitum.

Armillas ex auro, quas viri militares ab imperatoribus donati gerunt, dictas eſſe exiſtimant, quod antiqui humeros cum brachijs armos vocabant. Vnde arma ab his dependentia ſunt vocata.

Armillum vas vinarium in ſacris; dictum, quod armo, ideſt humero deportetur.

Armiluſtrium feſtum erat apud Romanos, quo res diuinas armati faciebant: ac dum ſacrificarent, tubis canebant.

Arnae caput, agni † caput. † agnae)

Ar-

go ex Graeco ab oppido ἄστυ deducitur: in quo qui conuerſati adſidue ſint, cauti, atq. acuti eſſe videantur.

Aſtutus arte tutus.

At differentiam rerum ſignificat. vt cum dicimus Scipio eſt bellator, at M. Cato orator.

Atanuuium † eſt poculi fictilis genus, quo in ſacrificijs Romani vtebantur ſacerdotes Potitij. † — † Atauium; † potioni

Atauus; quia tata † eſt aui*, ideſt pater: vt pueri vſurpare ſolent. — † Atta; *abaui)

Atra bilis ab atro, ideſt animi vitio dicta. eſt enim atrum nigrum, ideſt a candore remotum.

Atratas † atri coloris. — † Atritas

Atriplexum herba, quae nunc atriplex dicitur.

Atrium proprie eſt genus aedificij ante aedem continens mediam aream, in quam collecta ex omni tecto pluuia deſcendit. dictum autem atrium, vel quia id genus aedificij Atriae primum in Etruria ſit inſtitutum: vel quia a terra oriatur: quaſi aterreum. † — † aterium.

Atroces appellantur ex Graeco, quia illi atrocia appellant, quae cruda ſunt. ſiue atrox dicitur ab eo, quod nihil timeat. δίσαι enim Graeci dicunt timere.

Attae appellantur, qui propter vitium crurum, aut pedum plantis inſiſtuut; & attingunt

magis

magis terram, quam ambulant. quod cognomen Quintio poetae adhaeſit.

Attam pro reuerentia ſeni cuilibet dicimus; quaſi eum aui nomine appellemus.

Atticiſſat, Attice loquitur. Plautus. non Atticiſſat, ſed † *Siciliſſat. ideſt Sicule loquitur.*

† verum)

Attinge pro attingam poſuere.

AVCETA ſaepe aucta.

Auctarium dicebant antiqui, quod ſupra menſuram, vel pondus iuſtum adijciebatur, vt cumulus vocatur in modio.

Auctor communis generis apud antiquos.

Auctum vocabatur ſpatium circi, quod ſupra definitum modum victoriae adiungitur.

Audacia ab auide, ideſt cupide agendo dicta eſt.

Audacias pluraliter Cato dixit.

Audax deminutiuum facit audaculus.

Audiuitaui, † *ſaepe audiui.*

† Auditaui

Auentinus mons intra vrbem dictus eſt; quod ibi rex Albanorum Auentinus bello fuerit extinctus, atque ſepultus.

Auere nihil aliud eſt, quam cupere. argumento eſt auidum, & auiditatem. † *ex quibus praecipua cupiditas intelligitur, cum ſignificet & gaudere.*

† auiditas)

Aues ab aduentu earum dicuntur, quod inde veniant, vnde quis non ſuſpicetur.

Augur

Augur ab auibus gerendoq. dictus; quia per eum auium geſtus edicitur †: ſiue ab auium garritu: vnde & augurium. † editur

Auguraculum appellabant antiqui, quam nos arcem dicimus: quod ibi augures publice auſpicarentur.

Auguſtus locus ſanctus, ab auium geſtu; ideſt quia ab auibus ſignificatus eſt, ſic dictus: ſiue ab auium guſtatu; quia aues paſtae id ratum fecere.

Auidus a non videndo propter nimiam cupiditatem appellatur. ſicut amens, qui mentem ſuam non habet.

Auillas agnas recentis partus.

Aulas antiqui dicebant, quas nos dicimus ollas: quia nullam litteram geminabant. Itaq. aulicoqua † exta, quae in aulis * coquebantur, dicebant; ideſt elixa. † aulicoctia * ollis

Auolant, euolant.

Aureas dicebant frenos, quibus equorum aures rediguntur. † † religātur

Aureax auriga. aureas enim dicebatur frenū, quod ad aures equorum religabatur. orias quo ora coercebantur.

Aureliam familiam ex Sabinis oriundam a Sole dictam putant. quod ei publice a populo Romano datus ſit locus; in quo ſacra facerent Soli. qui ex hoc Auſelij dicebantur,

vt

vt Valeſij, Papiſij: pro eo, quod eſt Valerij, Papirij.

Auricalchum, vel oricalchum quidam putant compoſitum ex aere, & auro: ſiue quod colorem habeat aureum. oricalchum ſane dicitur, quod in montuoſis locis inuenitur. mons etenim Graece ὄρος appellatur.

Auritus a magnis auribus dicitur. vt ſunt aſinorum, & leporum. alias ab audiendi facultate.

Aurum dictum, quia praecipue cuſtoditur. Graece enim ὠρεῖν, cuſtodire dicitur. vnde & theſaurum. Hippocrates medicus de nomine inuentoris id dictum putat. quem vocitatum ait Aurum. † quidam a ſimilitudine aurorae coloris nomen traxiſſe exiſtimant. nonnulli quia mentes hominum auertat. alij a Sabinis translatum putant, quod illi auſum dicebant.

† Aurion

Auſculari dicebant antiqui pro oſculari. quod eſt os cum ore conferre.

Auſis, audeas.

Auſoniam appellauit Auſon Vlyſsis, & Calypſus filius eam primam partem Italiae, in qua ſunt vrbes Beneuentum, & Cales. deinde paulatim tota quoq. Italia, quae Apennino finitur. † dicta eſt Auſonia ab eodem duce, a quo etiam conditam fuiſſe

† finditur)

Aruncam

Aruncam † Vrbem ferunt. † Aurūcam

Auſpicium ab aue ſpicienda. nam quod nos cū praepoſitione dicimus aſpicio; apud Veteres ſine A *praepoſitione ſpicio dicebatur.*

Autumnum quidam dictum exiſtimant, quod tunc maxime augeantur hominum opes coactis agrorum fructibus.

Auunculus matris meae frater. traxit appellationem ab eo, quod aeque tertius a me, Vt auus eſt: ſed non eiuſdem iuris. ideoq. Vocabuli facta deminutio eſt. ſiue auunculus appellatur, quod aui locum obtineat, & proximitate tueatur ſororis filium.

Auus patris, matriſque pater. dictus a Graeco Vocabulo, quod eſt apud eos πάππος mutatis quibuſdam litteris. Alij Volunt, quod ex ea Voce appelletur, quod apud eoſdem Graecos τάζα † appellatur. ſignificatq. magnum. cum Veluti magnus pater ſit auus. † ἀγὸς *Alij putant auum dictum eſſe, quia ad duos attineat, quaſi adduum: Vel quia ad patrem ſit additus.*

Auxiliares dicuntur in bello ſocij Romanorum *exterarum nationum dicti ex Graeco Vocabulo αὔξησις, quod nos dicimus rerum creſcentium auctionem.*

Auxilla, olla paruula.

A XAMENTA *dicebantur carmina ſaliaria,*

†Ianulij,

quae a Salijs ſacerdotibus componebantur in vniuerſos homines (compoſita) Nam in deos ſingulos verſus facti, a nominibus eorum appellabantur. Vt Ianualij, † Iunonij, Mineruij.

Axare, nominare.

Axe adglomerati, vniuerſi ſtantes, ideſt cohortibus, aut legionibus.

Axis, quem Graeci ἄξονα dicunt, plures habet ſignificationes. Nam & pars caeli ſeptentrionalis, & ſtipes teres, circa quem rota vertitur: & tabula ſectilis axis appellatur.

Axitioſi factioſi dicebantur: cum plures vna quid agerent, facerentq. Axit autem antiquos dixiſſe, pro egerit, manifeſtum eſt. Vnde Axies mulieres, ſiue dij dicebantur vna agentes.

BACAR vas vinarium ſimile bacrioni.† *†baccioni, uel batrioni*

Bacchanalia dicebantur Bacchi feſta.

Bacrionem †dicebant genus vaſis longioris manubrij. hoc alij trullam appellant. *†Baccionē, vel Batrionem*

Baiulos dicebant antiqui, quos nunc dicimus operarios. vnde adhuc baiulari dicitur.

Balaenae nomen a Graeco deſcendit. hanc illi φάλαιναν dicunt antiqua conſuetudine, qua πύῤῥον burrum, πύξον buxum dicebant.

Balaenam belluam marinam, ipſam dicunt eſſe piſtricem, ipſam eſſe cetum.

Balatrones, & blateas bullas †luti ex itineribus: aut quod de calciamentorum ſoleis eraditur, appellabant. *†ballas*

Barathrum Graeci appellant locum praecipitē, vnde emergi non poßit. dictum ab eo, quod eſt βαθύς.

Barbari dicebantur antiquitus omnes gentes exceptis Graecis. Vnde Plautus Naeuium poetam Latinum, barbarum dixit. & de ſe cum transferret fabulam ex Graeco dixit. M. Attius †vertit barbare (Fortaſſe *†Marcus*

& hinc noſter apoſtolus Graecis, ac barbaris ſe debitorem eſſe fatetur.)

Barbaricum appellatur clamor exercitus: videlicet quod eo genere barbari vtantur.

Bardus ſtultus a tarditate ingenij appellatur. Caecilius. nimis audacem, nimisq. bardum barbarum. trahitur autem a Graeco, quod illi βάρδεις *dicunt. Bardus Gallice cantor appellatur, qui virorum fortium laudes canit, a gente Bardorum, de quibus Lucanus. Plurima ſecuri fudiſtis carmina Bardi.*

Barium vrbem Italiae appellauerunt conditores eius expulſi ex inſula Bara, quae non longe eſt a Brundiſio.

Barrire elephanti dicuntur. ſicut oues dicimus balare, vtiq. a ſono ipſo vocis.

Baſilica ἀπὸ τοῦ βασιλέως*, hoc eſt rege dicta.*

Baſilicum, regale.

Baſiliſcus appellatur genus ſerpentis. vel quod in capite habeat album inſtar diadematis: vel quod reliqua ſerpentum genera vim eius fugiant.

Batus genus herbae.

BELLARIVM, & Bellaria res aptas bellis appellabant.

Bellicrepam ſaltationem dicebant, quando cū armis ſaltabant. quod a Romulo inſtitutum eſt: ne ſimile pateretur, quod fecerat ipſe, cum

cum a ludis Sabinorum virgines rapuit.

Bellitudinem ſicut magnitudinem Verrius † *dixit.* † Varus

Bellona dicebatur dea bellorum, ante cuius templum erat columella, quae bellica vocabatur, ſupra quam haſtam iaciebant, cum bellum indicebatur.

Bellule apud Plautum deminutiuum aduerbium eſt a bene, quod facit belle, & bellule.

Bellum a belluis dicitur: quia belluarum ſit perniciosa diſſenſio.

Bellutus beſtiae ſimilis.

Beneficiarij dicebantur milites, qui vacabant muneris beneficio. e contrario munifices vocabantur, qui non vacabant, ſed munus reipublicae faciebant.

Beneuentum colonia cum deduceretur, appellari coeptum eſt melioris ominis cauſa. namq. eam vrbem antea Graeci incolentes μαλοίπον † *appellarunt.* † μαλεβοτόν)

Benignus proprie dicitur is, qui bonis, & dignis largitur. eſt autem compoſitum ex bono, & gignendo.

Benna lingua Gallica genus vehiculi appellatur. Vnde vocantur conbennones in eadem benna ſedentes.

Bes appellatum eſt, quod bis triens ſit, quam-

Bitienſes dicuntur, qui peregrinantur aſſidue.

BLANDICELLA *verba blanda per deminutionem ſunt dicta.*

Blaterare eſt ſtulte, & percupide loqui; quod a Graeco βλὰξ *originem ducit. ſed & camelos, cum voces edunt, blaterare dicimus.*

Blennos ſtultos eſſe Plautus indicat, qui ait. ſtulti, ſtolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones.

Blitum genus oleris a ſaporis ſtupore appellatũ eſſe ex Graeco putatur, quod ab his βλὰξ *dicatur ſtupidus.*

BOA † *ſerpens eſt aquatilis; quem Graeci* ὕδρον *vocant. a qua icti obturgeſcunt. crurum quoque tumor viae labore collectus, boa † appellatur.* † Boua † boua

Boare, ideſt clamare, a Graeco deſcendit βοάω.

Boarium forũ Romae dicebatur; quod ibi venderentur boues.

Bocas genus piſcis. a boando, ideſt vocem emittendo appellatur.

Boiae, ideſt genus vinculorum tam ligneae, quam ferreae dicuntur.

Boicus ager dicitur, qui fuit Boiorum Gallorum. is autẽ eſt in Gallia citra Alpes, quae togata dicitur, in qua † ſunt Mediolanẽſes. † quo)

Bombitatio † eſt ſonus apum. ab ipſo ſonitu dictus; ſicut mugitus boum, hinnitus equorũ. † Bombizatio, vel Bombigatio

Bona, ideſt ſubſtantia rerum, dicta ſunt, quod digna ſint bonis.

Botulus genus farciminis propter connexionem a bolis ſic appellatur.

Bouem bidentem a dentium numero dicunt appellari.

Bouinatur, conuiciatur.

BRACHIVM *nos, Graeci* βραχίων *dicunt. quod deducitur a* βραχύ, *ideſt breue: eo quod ab humeris ad manus breuiores* † *ſint, quam a coxis plantae.*

† breuiora)

Braſsica a praeſecando eſt dicta.

Breue a Graeco deſcendit, quod eſt βραχύ.

Bruma a breuitate dierum dicta.

Brundiſium quidam poetae breuitatis cauſa Brendam † *dixerunt.*

† Brundam

Brutianae parmae dicebantur ſcuta, quibus Brutiani ſunt vſi.

Brutiani dicebantur, qui officia ſeruilia magiſtratibus praeſtabant: eo quod hi primum ſe Hannibali tradiderant; & cum eo perſeuerauerunt, vſq. dum recederet de Italia.

Brutum antiqui grauem dicebant.

BVBINARE *eſt menſtruo mulierum ſanguine inquinari. Lucilius. Haec inquit te imbubinat, & contra te imbulbitat. Imbulbitare eſt puerili ſtercore inquinari. dictum ex fimo, quod Graeci appellant* βόλβιτον.

Bubl

Bubleum † eſt genus quoddam vini. † Bubeum Bublinum)

Buccina quam nos appellamus, Graeci buchianon a ſimilitudine ſoni dicunt.

Bucephalus vocatus eſt equus Alexandri regis, propter quandam bubuli capitis ſimilitudinem.

Bucerum pecus de bubus dicimus.

Bulgas Galli ſacculos ſcorteos appellant.

Bulimam Graeci magnam famem dicunt, adſueti magnis, & amplis rebus praeponere BV, a magnitudine ſcilicet bouis. hinc eſt, quod grandes pueros bupaedas appellant; et mariſcam ficum, buſycon.

Bulla aurea inſigne erat puerorum praetextatorum, quae dependebat eis a pectore, vt ſignificaretur eam aetatem alterius regendã conſilio. dicta autem eſt a Graeco ſermone βούλη, quod conſilium dicitur Latine. vel quia eam partem corporis bulla contingat, ideſt pectus, in quo naturale manet conſilium.

Burranica potio appellatur lacte commixtum ſapa. a rufo colore, quem burrum vocant.

Burranicum genus vaſis.

Burrum dicebant antiqui, quod nunc dicimus rufum. vnde ruſtici burram appellant buculam, quae roſtrum habet rufum. pari modo rubens cibo ac potione ex prandio burrus ap-

pellatur.

Buſtum proprie dicitur locus, in quo mortuus eſt combuſtus, & ſepultus. diciturq. buſtum quaſi bene vſtum. vbi vero combuſtus quis tantum modo, alibi vero eſt ſepultus, is locus ab vrendo vſtrina vocatur. ſed modo buſtum, eo, quod ſepelitur, ſepulchra vocamus.

Buteo genus auis, quae ex eo ſe alit, quod accipitri eripuerit: vaſtitatisq. eſt cauſa his locis, quae intrauerit, vt bubo: a quo etiam appellatur buteo.

Buttubata, Naeuius pro nugatorijs poſuit, hoc eſt nullius dignationis.

CACVLA ſeruus militis. Plautus. Video caculam militarem. dicitur autem a Graeco κάλον, quod fuſtibus, clauiſq. ligneis ad tutelam dominorum armari ſoliti ſint.

Caculatum, ſeruitium.

Cadmea terra, quae in aes conijcitur, ut fiat orichalcum.

Caduca auſpicia dicunt, cum aliquid in templo excidit, ueluti uirga e manu.

Caduceatores legati pacem petentes. Cato, caduceatori inquit, nemo homo nocet.

Caecultant, caecis proximi ſunt oculorum acie obtuſa. Plautus. num nam mihi oculi caecultant? eſt ne hic noſter Hermio?

Caecultare eſt caecos imitari.

Caeculus condidit Praeneſte. Vnde putant Caecilios ortos, quorum erat nobilis familia apud Romanos. Alij appellatos eos dicunt a Caecade Troiano Aeneae comite.

Caecum uallum dicitur, in quo praeacuti pali terrae adfixi, herbis uel frondibus occulūtur.

Caedem

Caedem putant ex Graeco dici, quod apud illos κτείνειν † ſignificat interficere.

† καίνειν)

Caedere a caedendo † dictum.

† Cedere a cadendo)

Caeditiae tabernae in via Appia a domini nomine ſunt vocatae.

Caelaßis, caelaueris.

Caeleſtia auguria vocant, cum fulminat, aut tonat.

Caelibem dictum exiſtimant, quod dignam caelo vitam agat.

Caella, quod ea caelentur, quae volumus eſſe occulta.

Caena apud antiquos dicebatur, quod nunc eſt prandium. Veſperna, quam nunc caenam appellamus.

Caenacula dicuntur, ad quae ſcalis aſcenditur.

Caerimoniarum cauſam alij ab oppido Caere dictam exiſtimant; alij a caritate dictam iudicant.

Caeſar, quod eſt cognomen Iuliorum, a caeſarie dictus eſt, quia ſcilicet cum caeſarie natus eſt.

Caeſariati, comati.

Caeſones appellantur ex vtero matris exſecti.

Caeſtus vocantur & ij, quibus pugiles dimicant. & genus quoddam muliebris ornatus.

Calaſis tunicae genus, quod Graeci καλάσιριν dicunt. Alij dicunt nodum eſſe tunicae muliebris,

liebris, quo connexa circa ceruicem tunica ſubmittitur.

Calathos Graeci, nos dicimus quaſillos.

Calatores dicebantur ſerui ἀπὸ τοῦ καλεῖν, quod eſt vocare; quia ſemper vocari poſſent ob neceſſitatem ſeruitutis.

Calbeos armillas dicebant, quibus triumphantes vtebantur, & quibus ob virtutem milites donabantur.

Calces ampullae plumbeae.

Calicata aedificia calce polita. Calicatis calce politis.

Calim antiqui dicebant pro clam; vt nis pro nobis; ſam pro ſuam; im pro eum.

Caliptra genus veſtimenti, quo capita operiebant.

Calix, quod in eo calidum bibitur: vel a Graeco κύλιξ.

Calones, calcei ex ligno facti. Calones militum ſerui, dicti, quia ligneas clauas gerebant, quae Graeci κᾶλα vocant. Is quoque, qui huiuſmodi telo vtitur, clauator appellatur.

Calpar vinum nouum, quod ex dolio demitur ſacrificij cauſa ante, quam guſtetur. Ioui enim prius ſua vina libabant, quae appellabant feſta vinalia. Calpar genus vaſis fictilis.

Calpurnij

Calpurnij a Calpo Numae regis filio ſunt oriũdi.

Camara, & camuri boues a curuatione ex Graeco καμπὴ *dicuntur.*

Camelis virginibus ſupplicare nupturae ſolitae erant.

Camenae muſae a carminibus ſunt dictae: vel quod canunt antiquorum laudes: vel quod ſint caſtae mentis praeſides.

Camillus proprie appellatur puer ingenuus.

Cana dicunt Graeci, nos caniſtra, & per deminutionem caniſtella.

Canalicolae forenſes, homines pauperes dicti, quod circa canales fori conſiſterent.

Cancri dicebantur ab antiquis, qui nunc per deminutionem cancelli. ex quo genere ſunt calces, qui per deminutionem appellantur calculi.

Candelabrum dictum, quod in eo candelae figantur.

Canentas capitis ornamenta.

† *Caniſera* *Canephora* † *mulier appellatur, quae fert canum, ideſt qualum, quod eſt ciſtae genus.*

Canicae furfures de farre, a cibo canum vocatae.

Canitudinem pro canitie. Plautus. Stultus eſt aduerſus aetatem, & capitis canitudinem.

† *Camẽſem* *Cannenſem* † *curſorẽ Titinius pro piſtore dixit.*

Canta pro cantata ponebant.

Cantherius hoc diſtat ab equo, quod maialis a verre, capus a gallo, veruex ab ariete. eſt enim cantherius equus, cui teſticuli amputantur.

Canturnus nomen loci.

Caperatum rugoſum a cornuum caprinorum ſimilitudine dicitur.

Capidulum genus veſtimenti, quo caput tegebatur.

Capillatam vel capillarem arborem dicebant, in qua capillum tonſum ſuſpendebant.

Capis poculi genus dictum a capiendo.

Capita deorum appellabantur faſciculi facti de verbenis.

Capital † facinus, quod capitis poena luitur. †Capitale

Capital linteum quoddam, quo in ſacrificijs vtebantur.

Capitalis lucus, vbi ſiquid violatum eſt, caput † violatoris expiatur. †cap·te

Capitarium aes, quod capi poteſt.

Cappas † marinos equos Graeci a flexione poſteriorum partium appellant. † Campas)

Caprae dictae, quod omne virgultum carpant, ſiue a crepitu crurum. Vnde & crepas eas priſci dixerunt.

Capreoli vitium cincinni intorti, quia ad locū capiendum tendunt appellati.

Caprilia appellatur ager, qui vulgo ad Caprae

paludes

paludes dici ſolet.

Capronae equorum iubae in frontem deuexae, dictae quaſi a capite pronae.

Caprunculum vas fictile.

Capſae a Graeco appellantur. Has illi κάμ-πτρας † dicunt.

† κάμψας)

Capſit prehenderit.

Captus locus dicitur ad ſacrificandum legitime conſtitutus.

Capuam in Campania quidam a Capy appellatam ferunt, quem a pede introrſus curuato nominatum antiqui, noſtri Falconem vocãt: alij a planicie regionis.

Capulum & manubrium gladij vocatur; & id, quo mortui efferuntur. vtrumq. a capiẽdo dictum. ſane a capulo fit capularis.

Caput ex Graeco dictum, quod illi interdum κάρα dicunt.

† obicientes

Carinantes probra obiectantes, † a carina dicti, quae eſt infima pars nauis: ſic illi ſortis infimae.

† Capriſſam
* vafrum

Carißam † apud Lucilium vafram* ſignificat.

Carnificis loco habebatur is, qui ſe vulneraſſet, vt moreretur.

Caſa a cauatione dicta.

Caſaria, quae cuſtodit caſam.

Caſcum, antiquum.

Caſeus a coeundo dictus.

Caſinam fabulam Plautus inſcripſit ab ancillae nomine Caſina, quam amari a ſene introduxit.

Caſnar ſenex Oſcorum lingua.

Caſſabundus crebro cadens.

Caßia via a Caßio ſtrata.

Caßiculum reticulum, a caßibus per deminutionem dictum.

Caßilam antiqui pro caßide ponebant.

Caſta mola genus ſacrificij, quod Veſtales virgines faciebant.

Caſtrenſi corona donabatur, qui primus hoſtium caſtra pugnando introiſſet. cui inſigne erat ex auro vallum.

Caſus dicimus non modo ea, quae fortuito hominibus accidunt; ſed etiam vocabulorum formas, quia in aliam, atq. aliam cadunt effigiem.

Catachreſin tropum nos abuſionem dicimus, cum alienis abutimur perinde, ac proprijs, cum propria deficiunt.

Catamitum pro Ganymede dixerunt, qui fuit Iouis concubinus.

Catampo genus eſt luſus.

Catax claudus.

Catifons, ex quo aqua Petronia in Tiberim fluit, dictus, quod in agro cuiuſdam fuerit Cati.

Catillatio graue obprobrium hominibus generoſis obijciebatur, ſiqui prouincias amicas populi Romani expoliaſſent.

†Catiliones Catilones † appellabant antiqui guloſos.

† Cothones Catones † appellantur portus in mari interiores arte & manu facti.

Catularia porta Romae dicta eſt, quia non longe ab ea ad placandum caniculae ſidus frugibus inimicum rufae canes immolabantur, Vt fruges flaueſcentes ad maturitatem perducerentur.

Catulinam carnem eſitauiſſe, hoc eſt comediſſe Romanos Plautus in Saturione refert.

Catulus genus quoddam Vinculi, qui interdum canis appellatur.

† Caudetae Caudecae † ciſtellae ex iunco, a ſimilitudine equinae caudae factae.

Caudicariae naues ex tabulis craſſioribus factae.

†cauae Cauiares hoſtiae dicebantur, quod cauiae; † id eſt pars hoſtiae cauda tenus diceretur, & ponebatur in ſacrificio pro collegio pontificum quinto quoque anno.

Cauillatio eſt iocoſa calumniatio.

Cauillum, cauillatio, ideſt irriſio.

Cauitionem dicebant, quam modo dicimus cautionem.

Caulae a cauo dictae. antiquitus enim ante

Vſum

Vſum tectorum oues in antris claudebantur. Cauum a chao dictum, & † eius inanitate. † ex)

Celeres antiqui dixerunt, quos nunc equites dicimus, a Celere interfectore Remi, qui initio à Romulo ijs praepoſitus fuit, qui primi tus electi fuerunt ex ſingulis curijs deni, ideoq. omnino trecenti fuere.

Celibari † haſta caput nubentis comebatur, quae † Caelibari in corpore gladiatoris ſtetiſſet abiecti, occiſiq. vt quemadmodum illa coniuncta fuerit cum corpore gladiatoris, ſic ipſa cum viro ſit. vel quia matronae Iunonis Curitis in tutela ſint, quae ita appellabatur a ferenda haſta, quae lingua Sabinorum curis dicitur. vel quod fortes viros genituras ominetur. vel quod nuptiali iure imperio viri ſubijcitur nubens: quia haſta ſumma armorum, & imperij eſt. quam ob cauſam viri fortes ea donantur, & captiui ſub eadem veneunt, quos Graeci δορυαλώτους καὶ δορυκτήτους vocant.

Celſus ex Graeco κέλης eques dictus.

Cenina † vrbs, quae fuit vicina Romae a Cenite * conditore appellata. † Caenina * Caenite

Cenſere nunc ſignificat putare; nunc ſuadere; nunc decernere.

Cenſio aeſtimatio. vnde cenſores. Cenſio haſtaria dicebatur, cum militi multae nomine ob

delictum militare indicebatur, quod haſtas daret. Cenſionem facere dicebatur cenſor; cum multam equiti inrogabat.

Cenſores dicti, quod rem ſuam quiſque tanti aeſtimare ſolitus ſit, quantum illi cenſuerint.

Cenſui cenſendo agri proprie appellantur, qui & emi, & venire † iure ciuili poſſunt.

† vendi.

Centaurion medicamentum a Chirone centauro inuentum.

Centenariae caenae dicebantur, in quas lege Licinia non plus centuſſibus, praeter terra nata impendebatur: ideſt centum aſſibus (qui erant breues nummi ex aere.)

Centenas pondo dicebant antiqui referentes ad libras.

Centumuiralia iudicia a centum viris ſunt dicta. Nam, cum eſſent Romae triginta & quinque tribus, (quae & curiae dictae ſunt,) terni ex ſingulis tribubus ſunt electi ad iudicandum, qui centumuiri appellati ſunt; & licet quinque amplius, quam cẽtum fuerint, tamen quo facilius nominarentur, centumuiri ſunt dicti. Centumuiralia iudicia, quae centumuiri iudicabant.

Centuria in agris ſignificat. ducenta iugera, in re militari centum homines.

Centuriata comitia, (item curiata) dicebãtur; quia

quia populus Romanus per (cẽtenas turmas † diuiſus erat. † centurias

Centuriatus ager in ducenta † iugera definitus. quia Romulus centenis ciuibus ducenta † iugera tribuit. †ducena †ducena

Centurionus antea, qui nunc centurio; & curionus, & decurionus dicebantur.

Cercolopis † genus ſimiae, quae vltimam partem caudae villoſam habet. † Cercalopex)

Cercopa Graeci appellant lucrari vndique cupientem. quaſi κέρδωνα, quem nos quoque lucrionem vocamus.

Cereos Saturnalibus muneri dabant humiliores potentioribus, quia candelis pauperes, locupletes cereis vtebantur.

Cermalus locus in vrbe ſic nominatus.

Cernuus calciamenti genus.

Cerritus furioſus.

Cerrones † leues & inepti a cratibus dicti; quod Siculi aduerſus Athenienſes cratibus pro ſcutis † ſunt vſi, quas Graeci γέρρα appellant. † Congerrones) †proſtratis

Ceruaria ouis, quae pro cerua immolabatur.

Ceruus, quod κέρατα; ideſt cornua gerat; dictus.

Ceſpes eſt terra in modum lateris caeſa, cum herba, ſiue frutex reciſus & truncatus eſt.

Ceſticillus † appellatur circulus, quem ſuperpo- † Ceſtillus

 nit

nit capiti, qui aliquid eſt laturus in capite.

CHALCIDICVM genus aedificij, ab vrbe Chalcidica dictum.

Chaos appellat Heſiodus confuſam quandam ab initio vnitatem hiantem, patentemq; in profundum, ex eo & χαίνειν Graeci, & nos hiare dicimus. Vnde Ianus detracta aſpiratione nominatur ideo, quod fuerit omnium primus, cui primo ſupplicabant velut parenti, & a quo rerum omnium factum putabant initium.

Chilo dicitur cognomento a magnitudine labrorum. Cilo ſine aſpiratione, cui frons eſt eminentior, ac dextra, ſiniſtraq; velut reciſa videtur.

Choenica menſurae genus.

Choragium inſtrumentum ſcenarum.

CIBVS appellatur ex Graeco, quod illi peram, in qua cibum recondunt κιβώλιον † appellant. †κίβισιν

Cicatricare cicatricem inducere.

Ciccum membrana tenuis malorum punicorum.

Cicindela genus muſcarum, quod noctu lucet, videlicet a candore. Vnde etiam candelabra putantur appellata.

†Cucuma Cicuma † auis noctua.

Ciere nominare.

Cilium eſt folliculus, quo oculus tegitur. Vnde fit

ſit ſupercilium.

Cillibae menſae rotundae.

Cimbri lingua Gallica latrones dicuntur.

Cimmerij dicuntur homines, qui frigoribus occupatas terras incolunt: quales fuerunt inter Baias, & Cumas in ea regione, in qua conuallis ſatis eminenti iugo circundata eſt; quae neque matutino, neque veſpertino tempore ſole contegitur.

Cincia locus Romae, vbi Cinciorum monumentum fuit.

Cincta flaminica veſte velata.

Cingulo noua nupta praecingebatur, quod vir in lecto ſoluebat, factum ex lana ouis: vt ſicut illa in glomos ſublata coniuncta inter ſe ſit, ſic vir ſuus ſecum cinctus, vinctúsq. eſſet. Hunc Herculaneo nodo vinctum vir ſoluit ominis gratia: vt ſic ipſe felix ſit in ſuſcipiendis liberis, vt fuit Hercules, qui LXX liberos reliquit.

Cingulos appellabant homines, qui in his locis, vbi cingi ſolet, ſatis ſunt tenues.

Cinxiae Iunonis nomen ſanctum habebatur in nuptijs, quod initio coniugij ſolutio erat cinguli, quo noua nupta erat cincta.

Circanea † dicitur auis, quae volans circuitum facit. † Circenda

Circites circuli ex aere facti.

Circumluuium ius praediorum.

Ciſpius mons in Vrbe Eſquilinae regionis de nomine cuiuſdam hominis † dictus.

† Ciſpij Anagnini

Ciſterna dicta eſt, quod cis ineſt infra terram.

Citeria appellabatur effigies quaedam arguta, & loquax, ridiculi gratia, quae in pompa vehi ſolita ſit. Cato in M. Caecilium. † Quid ego cum illo diſertem amplius, quem ego denique credo in pompa vectitatum ire ludis pro citeria, atq. cum ſpectatoribus ſermocinaturum?

†Coelium

Citimus extremus. Vls enim facit vltra, vltimus: cis, citra, citimus.

Citior comparatiuum a cito. Plautus. nullam ego rem citiorem apud homines eſſe, quam famam reor.

Citroſa veſtis appellata eſt a ſimilitudine citri.

Ciuicam coronam ciuis ſalutis ſuae cauſa ſeruatus in praelio dabat, quae erat ilignea frondem habens perennem.

† Calcēdix

CLACENDIX; † genus conchae.

Clam a clauibus dictum, quod his, quae caelare volumus, claudimus.

Claritudinem claritatem.

Claſſes clypeatas antiqui dixerunt; quos nunc exercitus vocamus.

Claſſici teſtes dicebantur, qui ſignandis teſtamentis adhibebantur.

Claſſis

Claſsis procincta exercitus inſtructus.

Claua teli genus, qua Hercules vtebatur.

Clauata dicuntur aut veſtimenta clauis intertexta, † aut calciamenta clauis confixa. † intexta

Claudere & clauis ex Graeco deſcendit. cuius rei tutelam penes Portumnum eſſe putabant, qui clauim † manu tenere fingebatur, & deus putabatur eſſe portarum. † † clauum) † portuum)

Claudiana tonitrua appellabantur, quia Claudius Pulcher inſtituit, vt ludis poſt ſcenam collectus † lapidum ita fieret, vt veri tonitrus ſimilitudinem imitaretur. nam antea leues admodum, & parui ſonitus fiebant, cum claui & lapides in labrum aeneum conijcerentur. † cõiectus)

Clauim conſuetudo erat mulieribus donare ob ſignificandam partus facilitatem.

Clauſula, quam Graeci κολοφωνίζε † vocant, a breui concluſione eſt appellata. † περίοδον

Clauus annalis appellabatur, qui figebatur in parietibus ſacrarum aedium per annos ſingulos, vt per eos numerus colligeretur annorum.

Clientam pro cliente Plautus dixit.

Clingere cingere a Graeco κλείδν † dici manifeſtum eſt. † κιγκλίζειν

Clitellae dicuntur non tantum eae, quibus ſarcinae conligatae mulis portantur, ſed etiam

locus

Clypeum antiqui ob rotunditatem etiam corium bouis appellarunt, in quo foedus Gabiorum † cum Romanis fuerat deſcriptum. † Sabinorū

CNASONAS, † *acus, quibus mulieres ſcalpunt caput.* †Cnaonas

Cnephoſum antiqui dicebant tenebricoſum. Graeci enim κνέφας appellant obſcurum.

COCETVM † *genus edulij ex melle & papauere factum.* † Coccetum

Coclacae † dicuntur lapides ex flumine rotundi ad coclearum ſimilitudinem. †Conchalacae

Coctiones dicti videntur a cunctatione, quod in emendis, vendendisq. mercibus tarde perueniant ad iuſti pretij finem. Itaq. apud antiquos prima ſyllaba per v *litteram ſcribebatur.*

Coctum a cogendo dicitur, quia coquendo coartetur, † vt ad vtilitatem veſcendi perducatur. † cogendo coercetur

Cocula vaſa aenea coctionibus apta. alij cocula dicunt ligna minuta, quibus facile decoquantur obſonia.

Codeta ager, in quo frutices exiſtunt in modum codarum equinarum. Codeta appellatur ager trans Tiberim, quod in eo virgulta naſcuntur ad caudarum equinarum ſimilitudinem.

Coelius mons dictus eſt a Coele † quodam ex † Coelio Vibenno

Etru

Etruria, qui Romulo auxilium aduerſus Sabinos praebuit; eo quod in eo domicilium habuit.

Coepiam futurum tempus ab eo, quod eſt coepi. Cato. Coepiam ſeditioſa verba loqui. Inuenitur quoque apud maiores & infinitiui modi coepere.

Cogitatim aduerbialiter pro cogitate.

Cogitatio dicta velut coagitatio, id eſt longa eiuſdem rei agitatio in eadem mora conſilij explicandi.

Cognitor eſt qui litem alterius ſuſcipit coram eo, cui datus eſt. procurator autem abſentis nomine auctor † fit.

† *actor*

Cognitu facilia eadem ratione dicitur, qua dictu facilia, & perſpectu, & factu facilia.

Cognomines dicuntur, qui eiuſdem ſunt nominis.

Cohum lorum, quo temo buris cum iugo conligatur, a cohibendo dictum. Cohum poetae caelum dixerunt a chaos: ex quo putabant caelum eſſe formatum.

Coinquire deputare.

Collus † quoque maſculine dixerunt. eſt enim genus tormenti e corio. 52

† *Culeus*

Colluuiaris porcus dicitur, qui cibo permixto, & colluuione nutritur.

Colophon dixerunt, cum aliquid finitum ſigni

gnificaretur.

Coloſſus a Caleto † artifice, a quo formatus eſt, dictus. Fuit enim apud Rhodum inſulam ſtatua ſolis alta pedes centum & quinque. † Coleto Charete)

Columnae dictae, quod culmina ſuſtineant.

Colurna haſtilia ex corno arbore facta.

Comedum bona ſua conſumentem antiqui dixerunt. Comedo comedonis, qui, ut ſupra, bona ſua conſumit.

Comiſſatio a uicis, quos Graeci κώμας dicunt, appellatur. in his enim habitabant prius, quam oppida conderentur. quibus in locis alij alios conuictus cauſa inuitabant.

Comitiales dies appellabant, cum in comitio cōueniebant. qui locus a coeundo, id eſt ſimul † ueniendo dictus eſt. † inſimul

Commentacula † uirgae, quas flamines portant pergentes ad ſacrificium, ut a ſe homines amoueant. † Commotacula

Commentaculum genus uirgulae, qua in ſacrificijs † utebantur. † ſacris

Committere proprie eſt inſimul mittere. Nunc eo utimur & pro facere, aut pro relinquere, aut pro incipere.

Commugento conuocanto.

Comoedias conſtat appellari ex eo, quod initio in uicis iuuenes cantare ſoliti eſſent conuenientes.

Comoe

Comoedice figuratum a comoedo. Plautus. Euge heus adſtitiſti & dulce, & comoedice.

Comparſit Terentius pro compeſcuit poſuit.

Compaſcuus ager, relictus ad paſcendum communiter vicinis.

Comperce pro compeſce dixerunt antiqui.

Compernes nominantur homines genibus plus iuſto coniunctis.

Compeſcere eſt velut in eodem paſcuo continere.

Compeſcere lucum eſt lucum ſuis finibus cohibere.

Compilare eſt cogere, & in vnum condere.

Compitalia feſta, quae in compitis peragebant.

Compluriens a compluribus ſignificat ſaepe. Cato. Contumelias mihi dixiſti compluriens.

Compraedes eiuſdem rei populo ſponſores.

Comptus, ideſt ornatus a Graeco deſcendit, apud quos κοσμεῖν *dicitur comere. &* κόσμιος, *quod † apud nos comis. & comae dicuntur capilli cum aliqua cura compoſiti.*

† qui

Conauditum coauditum ſicut conanguſtatum † dicitur.

† conagulatum

Conceptiuae feriae feſta dicebantur, quae incertis diebus ſeruabantur quotannis, vt ſementinae, † compitaliciae.

† ſemẽtiuae

Conciliabulum dicitur locus, vbi in concilium conuenitur.

Concilia-

Conciliatrix dicitur, quae viris conciliat vxores, & vxoribus viros.

Concilium dicitur a populi conſenſu. ſiue concilium dicitur a concalando, ideſt vocando.† † cõuocãdo

Concinnare eſt apte componere. Concinere† enim conuenire eſt. † Conciere)

Concio conuentus dicta, quaſi conuocatio. Concio ſignificat conuentum, non tamen alium, quam eum, qui a magiſtratu, vel a ſacerdote publico per praeconem conuocatur. Concionem antiqui maſculino genere poſuere.

Concipilauiſti dictum a Naeuio pro corripuiſti, & inuolaſti.

Conclauatae dicebantur, quae ſub eadem erant claue.

Conclauia dicuntur loca, quae vna claue† clauduntur. † claui

Condere componere. Condere proprie eſt in vnũ, & in interiorem locũ dare ad cuſtodiam faciliorem. quod verbum nunc ſignificat conſcribere: nunc facere: nunc componere, & inſtruere.

Condicere eſt dicendo denuntiare.

Condictio in diem certum eius rei, quae agitur, denuntiatio.

Condictum eſt, quod in communi eſt dictum.

Condulus† anulus. Condalium ſimiliter anuli genus. † Condalus

Confecerunt vna fecerunt.

Confeta ſus dicebatur, quae cum omni fetu adhibebatur ad ſacrificium.

Conflages loca dicuntur, in quae vndique confluunt † venti.

† confligunt

Confoeduſti foedere coniuncti.

Confugelam antiqui confugium dicebant.

Congruere dictum eſt a gruibus, (quae non ſe ſegregant, † ſiue cum volant, ſiue cum paſcuntur.

† quia non fere ſegregantur,

Coniector interpres ſomniorum.

Conitum † genus libaminis, quod farina conſperſa faciebant. *Conitum* † Afranius pro ornatu & excultu* poſuit.

† Conſtus, vel comitus vel Cõptũ, vel conſtũ.
† Comptum
* cultu

Coniuola occulta. †

† oſcula

Conlatia oppidum fuit prope Romam, eo quod ibi opes aliarum ciuitatum fuerint conlatae. a qua porta Romae Conlatina dicta eſt.

Conlatiuum ſacrificium dicitur, quod ex conlatione offertur.

Conlatiuum ventrem magnum, & turgidum dixit Plautus, quia in eum omnia edulia congeruntur.

Conlucare dicebant, cum profanae ſiluae rami deciderentur officientes lumini.

Conquirere coercere.

Conregione e regione.

Conruſpari conquirere. Plautus: Cõruſpare tua

con

conſilia in pectore.

Conſcripti dicebantur, qui ex equeſtri ordine patribus adſcribebantur, vt numerus Senatorum expleretur.

Conſentia ſacra, quae ex multorum conſenſu ſunt ſtatuta.

Conſiderare a contemplatione ſiderum videtur appellari.

Conſilium vel a conſulendo dicitur, vel quod in vnam ſententiam plurium mentes conſiliant, † & conueniant. ſed a ſilentio credibilius dictum putatur, quo maxime inuenitur. † *cōſideāt)*

Conſiluere Ennius pro conticuere poſuit.

Conſiptum apud Ennium pro conſeptum reperitur. † Conſiptum clauis praefixum. † *inuenitur.*

Conſponſor coniurator.

Conſponſos antiqui dicebant fide mutua conligatos.

*Conſternatio, quae eſt concitatio quaedam ſubita ex aliquo metu; a ſternutamento † ducta eſt, quod eo * toto concutimur corpore.* † *ſternata mente* * *eo quod*

Conſtitutus hominum a conſiſtentium multitudine appellatur.

Conſualia ludi dicebantur, quos in honorem Conſi faciebant, quem deum conſilij putabant.

Conſuetionem Plautus pro conſuetudine dixit.

Conſulas antiqui ponebant, non tantum pro conſilium petas, & perconteris; ſed etiam pro iudices; & ſtatuas.

Contagionem eſſe dicendum, non contagium.

Contemplari dictum eſt a templo; id eſt loco, qui ab omni parte aſpici, vel ex quo omnis pars videri poteſt, quem antiqui templum nominabant.

Conteſtari eſt, cum vterque reus dicit, Teſtes eſtote. Conteſtari litem dicuntur duo, aut plures aduerſarij, quod ordinato iudicio vtraque pars dicere ſolet, Teſtes eſtote.

Contignum fruſtum carnis cum ſeptem coſtis demptum.

Contrarium aes graue aes.

Contubernales dicuntur a tabernis, quae fiebãt ex tabulis. Vnde & tabernacula dicta ſunt, licet (ex tentorijs, & † ex pellibus fiant.

† *tentoria)*

Contubernium dicitur contubernalium habitatio.

† *Conculi*

Contuoli † oculi ſunt in anguſtum coacti conniuentibus palpebris.

Conuallis eſt planities ex omni parte comprehenſa montibus, collibúsue. Vallis duobus lateribus incluſa planities. Vallis deminutiuum vallicula facit.

†*Cõuenta, vel Conuentio*

Conuentae † conditio dicebatur, cum primus ſermo de nuptijs; & earum condicione habe-

bebatur.

Conuentus quattuor modis intelligitur. Vno, cum quemlibet hominem ab aliquo conuentum eſſe dicimus; Altero, cum ſignificatur multitudo ex compluribus generibus hominum contracta in vnum locum; Tertio, cum a magiſtratibus iudicij cauſa populus congregatur; Quarto, cum aliquem in locum frequentia hominum ſupplicationis, aut gratulationis cauſa colligitur.

Conuexum eſt ex omni parte declinatum, qualis eſt natura caeli, quod ex omni parte ad terram verſus declinatum eſt.

Conuicium a vicis, in quibus prius † habitatū eſt, videtur dictum; vel immutata littera quaſi conuocium. † *primum*

Conuoti iiſdem votis obligati.

Copona taberna a copijs † dicta. † *cupis)*

Coquitare pro coctitare, ideſt frequenter coquere, Plautus poſuit.

Coquum & piſtorem apud antiquos eūdem fuiſſe accepimus. Naeuius coquus inquit edit Neptunum, Venerem, Cererem. ſignificat per Cererem panem, per Neptunum piſces, per Venerem holera.

Corbitae dicuntur naues onerariae: quod in malo earum ſummo pro ſigno corbes ſolerent ſuſpendi.

men aſpiratione. ſiue coronae dicuntur, quod cohonorent eos, quibus imponuntur.

Corpulentis Ennius pro magnis dixit. nos corpulentum dicimus, corporis obeſi hominem.

Coſsi ab antiquis dicebantur natura rugoſi corporis homines, a ſimilitudine vermium ligno editorum, qui coſsi appellantur.

Cotiliae † lacus appellatur, quod in eo eſt inſula Cotilia nominata a Graecis. †Cutiliae

Coturnium vas, quo in ſacrificijs vinum fundebatur.

Coturnix appellatur a ſono vocis.

CRACENTES *graciles. Ennius. Succincti gladijs media regione cracentes.*

Craticulum a Graeco κρατίω † deducitur. †κρατάνιον ἢ κραταίωμα

Crebriſuro apud Ennium ſignificat vallum crebris ſuris, ideſt palis munitum.

Creduas credas. Plautus. Ipſius nec amat, nec tu creduas.

Creperum dubium. vnde increpitare dicimus, quia male dicta fere incerta, & dubia ſunt.

Crepidines ſaxa prominentia.

Crepitulum † ornamentum capitis. id enim in capitis motu crepitum facit. †Crepiculũ

Crepos Romani lupercos dicebant a crepitu pellicularum, quem faciunt verberantes. Mos enim erat Romanis in lupercalibus nudos diſcurrere, & pellibus obuias quaſque femi-

nas ferire.

Creterre vocabulum trahitur a cratere, quod vas eſt vini.

Creui modo ſignificat hereditatem adij: modo maior aetate, vel cenſu ſum: modo indicaui: modo diuiſi. quae omnia a duobus verbis creſco, & cerno veniunt: cuius vnius origo ex Graeco trahitur, quod illi κραίνειν dicunt perficere.

Crines a diſcretione dicti, quam Graeci κρί-σιν † appellant. nam ijdem eos κρινίδας vocant.

† διάκρι-σιν

Crocatio coruorum vocis appellatio.

Crocotilum valde exile. Plautus. Extortis talis cum crocotilis cruſculis.

Crocotinum genus operis piſtorij.

Crucium, quod cruciat, Vnde Lucilius vinum inſuaue crucium dixit.

Crumina ſacculi genus. Plautus. Dij bene vortant, tene, crumina minuerint triginta minae.

Cruſculum deminutiuum a crure.

Cruſtariae tabernae a vaſis potorijs cruſtatis dictae.

*Cruſtumina † tribus a Tuſcorum vrbe Cruſtumena * dicta.*

† Cruſtumerina
* Cruſtumeria

CVBAM † Sabini vocant eam, quam militares lecticam. vnde uidetur deriuatum eſſe cu-

† Cumbam

cubiculum.

Cubans auſpicatur, qui in lecto quaerit augurium.

Culcita, quod tomento inculcatur, appellata.

Culigna vas potorium. Cato, Culignam inquit in foeno Graeco ponito, vt bene oleat. Culigna vas vinarium a Graeco dicta, quam illi dicunt κύλικα.

Culina vocatur locus, in quo epulae in funere comburuntur.

Culiola cortices nucum viridium, dicta a ſimilitudine culeorum, quibus vinum ſiue oleum continetur.

Culticula † fuſticulus quidem ligneus in ſacris dicebatur. †Culcitula

Cumalter ſignificat cum altero, † dictum ab antiquis ita breuitatis cauſa, vt ſodes pro ſi audes, ſcilicet pro ſcias licet, ſis pro ſi vis. †aliter)

Cumeram vocabant antiqui vas quoddam, quod opertum in nuptijs ferebant, in quo erant nubentis vtenſilia, quod & camillum dicebant, eo quod ſacrorum miniſtrum κάμιλλον *appellabant.*

Cumerum vas nuptiale a ſimilitudine cumerarum, quae ſiunt palmeae vel ſparteae ad vſum popularem, ſic appellatum.

Cum imperio eſſe † dicebatur apud antiquos, cui nominatim a populo dabatur imperium. †eſt

Cum populo agere, hoc eſt populum ad conciliũ, aut comitia vocare.

†eſt *Cum poteſtate eſſe † dicebatur de eo, qui a populo alicui negotio praeficiebatur.*

Cuncti ſignificat quidem omnes, ſed coniuncti & congregati; at vero omnes etiam ſi diuerſis locis ſint.

Cuniculum, ideſt foramen ſub terra occultum, aut ab animali, quod ſimile eſt lepori appellatur, quod ſubterfoſſa terra latere eſt ſolitum; aut a cuneorum ſimilitudine, qui omnem materiam intrant findentes.

Cunire eſt ſtercus facere. vnde & inquinare.

†ſciphos *Cupes, & cupedia antiqui lautiores cibos † nominabant. inde macellum forum cupedinis appellabant. Cupedia autem a cupiditate ſunt dicta. vel, ſicut Varro vult, quod ibi fuerit Cupedinis equitis domus, qui fuerat ob latrocinium damnatus.*

Cupreſſi mortuorum domibus ponebantur ideo, quia huius generis arbor exciſa non renaſcitur; ſicut ex mortuo nihil iam eſt ſperandũ. quam ob cauſam in tutela Ditis patris eſſe putabatur.

†coreda, *Cura dicta eſt, quaſi cor edat, † vel quia cor vrat.*

Curatores dicuntur, qui pupillis loco tutorum dantur. ſiue illi, qui rei frumentariae,

agriſue

agrisue diuidundis praepoſiti ſunt.

Curia locus eſt, vbi publicas curas gerebant. Calabra curia dicebatur, vbi tantum ratio ſacrorum gerebatur. Curiae etiam nominantur, in quibus vniuſcuiuſque partis populi Romani quid geritur.† quales ſunt eae, in quas Romulus populum diſtribuit numero triginta. (quibus poſtea additae ſunt quinque:) vt in ſua quiſque curia ſacra publica faceret, feriasq. obſeruaret. hisq. curijs ſingulis nomina Curiarum virginum impoſita eſſe dicuntur, quas virgines quondam Romani de Sabinis rapuerunt.

† *digeritur*

Curiales eiuſdem curiae, vt tribules, & municipes. Curiales flamines curiarum ſacerdotes. Curiales menſae, in quibus immolabatur Iunoni, quae Curis eſt appellata.

Curiata comitia a curijs appellata.

Curij †fana a Curio dicta, quia eo loco domum habuerat.*

† *Curiati*
**Curiatio*

Curionem agnum Plautus pro macro dixit, quaſi cura macruiſſet.

Curionia ſacra, quae in curijs fiebant.

Curionium aes dicebatur, quod dabatur curioni ob ſacerdotium curionatus.

Curis eſt Sabine haſta. Vnde Romulus Quirinus, quia eam ferebat, eſt dictus; & Romani a Quirino Quirites dicuntur. Qui-

dam

dam eum dictum putant a Curibus, quae fuit Vrbs opulentiſsima Sabinorum.

Curitim Iunonem appellabant, quia eandem ferre haſtam putabant.

Curriculo pro curſim ponebant. Plautus, Licet, inquit, Vos abire curriculo.

Curriculus deminutiuum eſt a curru.

Curtij locus appellatur a Curtio, qui eo loco in profundiſsimum ſe ob ſalutem populi Romani proiecit hiatum.

Curules equi quadrigales. Curules magiſtratus appellati ſunt, quia curru Vehebantur.

Cuſsilirem pro ignauo dicebant antiqui.

Cuſtodelam dicebant antiqui, quam nunc dicimus cuſtodiam.

Cuſtoditio eſt opera ad cuſtodiendum quid ſumpta.

Cutis Graecam habet originem. hanc enim illi κύτος dicunt.

†Cybebe) CYBELE † *mater, quam dicebant magnam, ita appellabatur, quod ageret homines in furorem, quod Graeci κίβιβον † dicunt. Cybele Vero eadem dicta a loco, qui eſt in Phrygia.*

†βέβηλον κυβήβην) κύβηκος)

Cybium dictum, quia eius medium aeque patet in omnes partes, quod genus a geometris κυβὸν dicitur. Vnde etiam teſſellae quadrate κύβοι. Hinc & κύβιον genus piſcis,

quia

quia piſcantes id genus piſcium velut aleam ludant.

Cyllenius Mercurius dictus, quod omnem rem ſermo ſine manibus conficiat, quibus partibus corporis, qui carent, κυλλοὶ vocantur: ideoque quadratum eum fingunt. Alij † digeritur volunt ſic appellatum, quod in Cyllenia via ſit nutritus. Alij quod in monte Arcadiae Cyllene. Alij quod a Cyllene ſit nympha educatus.

Cymbam Graeci appellant κύμβην.

Cymbium poculi genus a ſimilitudine nauis, quae dicitur cymba appellatum.

Cynthius Apollo a Cyntho Deli monte vocatus.

Cypariſſae appellantur acies quaedam igneae, quae noctu apparere ſolent ad ſimilitudinem cupreſſi.

Cypariſſiae dicuntur ignes prodigioſi a ſimilitudine cypreſſorum.

Cypria Venus, quod ei primum in Cypro inſula templum ſit conſtitutum. Vel quia parientibus praeſideat, quod Graece κύειν parere ſit.

Cyprio boui merendam, Ennius ſotadico verſu cum dixit, ſignificat id, quod ſolet fieri in inſula Cypro, in qua boues humano ſtercore paſcuntur. Idem cum dicit, propter ſtagna,

gna, vbi lanigerum genus piſcibus paſcitur; eſſe paludem demonſtrat, in qua naſcuntur piſces ſimiles ranunculis, quos oues conſectatae edunt.

Cytherea, Venus ab vrbe Cythera, in quam primum deuecta eſſe dicitur concha, cum in mari eſſet concepta.

D*ACRIMAS pro lacrymas Liuius ſaepe poſuit, nimirum, quod Graeci appellant δάκρυα. Item dautia, quae lautia dicimus, & dantur legatis hoſpitij gratia.*

Daedalam a varietate rerum, artificiorumq. dictam eſſe apud Lucretium terram, apud Ennium Mineruam, apud Vergilium Circē, facile eſt intelligere. cum Graece δαιδάλλειν ſignificet variare.

Dagnades ſunt auium genus, quas Aegyptij inter potandum cum coronis deuincire ſoliti ſunt, quae vellicando, morſicandoq. & canturiendo † aſsidue non patiuntur dormire potantes. †cantitando)

Daliuum ſupinum ait eſſe Aurelius, Aelius ſtultum. Oſcorum quoque lingua ſignificat inſanum. Santra vero dici putat ipſum, quem Graeci δείλαιον, ideſt propter cuius fatuitatem quis miſereri debeat.

Damium ſacrificium, quod fiebat in operto in honorem Bonae deae dictum a contrarietate, quod minime eſſet δημόσιον, ideſt publicum.

dea

Decultarunt valde occultarunt.

Decumana oua dicuntur, & decumani fluctus, quia ſunt magna. nam & ouum decimum maius naſcitur, & fluctus decimus fieri maximus dicitur.

Decumanus appellatur limes, qui fit ab ortu ſolis ad occaſum. Alter ex tranſuerſo currens appellatur cardo.

Decures decuriones.

Decuriones appellantur, qui denis equitibus praeſunt.

Dedita intelligitur valde data.

Defomitatum † a fomitibus ſucciſum, quibus confoueri erat ſolitum. † Deformicatum

Defrenſam detritam, atque detonſam.

Defrui dicebant antiqui, vt deamare, deperire: ſignificantes omnem fructum percipere.

Degere † antiqui poſuerunt pro expectare. † Degerere

Degunere † deguſtare. † Degumare

Deinceps qui deinde cepit; vt princeps, qui primum cepit.

Deincipem antiqui dicebant proxime quenque captum, vt principem primum captum.

Deinde compoſitum eſt ex praepoſitione, & loci ſignificatione: vt exinde, perinde, proinde, ſubinde; quae item tempus ſignificant.

Delapidata, lapide ſtrata.

Deli-

Deliberare a libella, qua quid perpenditur, dictum.

Delibrare aquam ſulco deriuare.

Delicare ponebant pro dedicare.

Delicata dicebant dijs conſecrata, quae nunc dedicata. Vnde adhuc manet delicatus quaſi luſui dicatus. Dedicare autem proprie eſt dicendo deferre.

†faſtigium

Delicia eſt tignum quod a culmine ad tegulas angulares infimas verſus faſtigatum † collocatur, vnde tectum deliciatum, & tegulae deliciares.

Delinquere eſt praetermittere, quod non oportet praeteriri. Hinc deliquia & delicta.

†deliquãdo
* deliquatur

Deliquium ſolis a delinquendo † dictum, quod delinquat * in curſu ſuo.

Deliquum apud Plautum ſignificat minus.

Delubrum dicebant fuſtem delibratum, hoc eſt decorticatum, quem venerabantur pro deo.

Deluit ſoluit a Graeco διαλύειν.

Demagis pro minus antiqui dicebant.

Deminutus capite appellatur, qui ciuitate mutatus eſt: & ex alia familia in aliam adoptatus: & qui liber alteri mancipio datus eſt: & qui in hoſtium poteſtate venit: & cui aqua, igniq. interdictum eſt.

† Δῆμοι

Demoe † apud Atticos ſunt, vt apud nos pagi.

Demum

Demum quod ſignificat poſt, apud Liuium demus legitur. Alÿ demum pro dumtaxat poſuerunt.

Denariae caerimoniae dicebantur, & tricenariae, quibus ſacra adituris decem continuis rebus † vel triginta certis quibuſdam rebus carendum erat. †diebus,)

Denicales † feriae colebantur, cũ hominis mortui cauſa familia purgabatur. Graeci enim νέκυν mortuum dicunt. †Denecales)

Deorata perorata.

Depeculatus a pecore dicitur, qui enim populum fraudat, peculatus poena tenetur.

Deperire ſignificat valde perire.

Depolitum perfectum, quia omnes perfectiones antiqui politiones appellabant.

Depontani ſenes appellabantur, qui ſexagenarÿ de ponte deÿciebantur.

Deprehenſa dicitur genus militaris animaduerſionis caſtigatione maior, ignominia minor.

Depubem porcum lactantem, qui prohibitus ſit pubes fieri.

Depuuere caedere. Lucilius. palmisq. miſellam Depuuit me. ideſt verberauit me, quod ipſum ex Graeco eſt παίειν.

Δέρρεις Graeci appellant pelles nauticas, quas nos vocamus. ſegeſtria.

Derogare proprie eſt, cum quid ex lege vetere,

 quo

quo minus fiat, ſancitur lege noua. derogare ergo detrahere eſt.

Deſiderare, & conſiderare a ſideribus dici certum eſt.

† Deſinare *Deſiuare † deſinere.*

Deſpretus valde ſpretus.

Deteriae porcae, ideſt macilentae.

Detrectare eſt male tractare.

†detonſos *Detudes eſſe detunſos † deminutos.*

Deuerſus dicebant deorſum verſus.

Deuitare valde vitare.

Deus dictus eſt, quod ei nihil deſit: vel quia omnia commoda hominibus dat: ſiue a Graeco δέος, quod ſignificat metum; eo quod hominibus metus ſit. ſed magis conſtat id vocabulum ex Graeco θεὸς eſſe dictum aſpiratione dempta, qui mos antiquis noſtris frequens erat.

Dextans dicitur, quia aſsi deeſt ſextans, quemadmodum duodeuiginti & deunx.

Dextimum & ſiniſtimum antiqui dixerunt.

Dextra auſpicia proſpera.

Dextrarum tibiarum genus eſt, quae dextra tenentur.

DIABATHRA *genus ſolearum Graecanicarum.*

Dianius locus Dianae ſacratus.

Dicaſsit dixerit.

Dice

Dice pro dic † antiqui poſuere. † dicam

Dicearchia † vocabatur, quae nunc Puteoli; quod ea ciuitas quondam iuſtiſsime regebatur. †Dicaearchia)

Dici mos erat Romanis in omnibus ſacrificijs, precibusq. populo Romano, Quiritibusque, quod eſt Curenſibus. quae ciuitas Sabinorum potentiſsima fuit.

Dictynna Diana, quam eſſe lunam putabant, dicta quod fulgore ſuo noctu omnia oſtēdat.

Dierectum dicebant per antiphraſin, volentes ſignificare malum diem.

Dies dictus, quod diuini ſit operis, ſiue ab Ioue eius, vt putabant, rectore, qui Graece δία *appellatur. ſiue quod aer diurnus dehiſcat in candorem.*

Diffarreatio genus erat ſacrificij, quod inter virum, & mulierem fiebat diſſolutio. dicta diffarreatio, quia fiebat farreo libo adhibito.

Dignorant † ſigna imponunt, vt fieri ſolet in pecoribus. †Denotāt

Dilaniare eſt diſcindere, & quaſi lanam trahere. vnde lacinia † & lanius dicitur, qui pecus diſcindit. † laniena)

Dilectus militum, & is, qui ſignificatur amatus, a legendo dicti ſunt.

Diobolares meretrices dicuntur, quae duobus

obolis ducuntur.

Diomedea inſula, in qua Diomedes ſepultus eſt excedens Italia.

Diomedis campi in Appulia appellantur, qui ei in diuiſione regni, quam cum Dauno fecit, ceſſerunt.

Diox genus piſcis frequens in Ponto.

Dirigere apud Plautũ inuenitur pro diſcedere.

Dirunciunt depurgant.

Dirus dei ira natus.

Dirutum aere militem dicebant antiqui, cui ſtipendium ignominiae cauſa non erat datum: quod aes diruebatur in fiſcum, non in militis ſacculum.

Diſertim pro diſerte dixerunt antiqui.

Diſertiones diuiſiones patrimoniorum inter conſortes.

Diſertus a diſſerendo dictus.

Diſpenſatores dicti, qui aes penſantes expendebant, non adnumerabant. hinc deducuntur expenſa, ſiue diſpenſata, vel compenſata, item compendium, diſpendium, aſsipondium, dupondium.

Diſpeſcere eſt proprie pecus a paſtione deducere, vt compeſcere vna paſcere, & in vno loco continere.

Diſſulcus porcus dicitur, cum in ceruice ſetas diuidit.

Diſtiſum, & pertiſum dicebant, quod nunc diſteſum, & perteſum.

Diuidiam diſcordiam.

Diuidicula antiqui dicebant, quae nunc ſunt caſtella, ex quibus a riuo communi aquam quiſque in ſuum fundum ducit.

Dium antiqui ex Graeco appellabant, vt a deo ortum, & diurnum ſub caelo lumen ἀπὸ τοῦ διός. *Vnde adhuc ſub dio fieri dicimus, quod non ſit ſub tecto; & interdiu, cui contrariũ eſt noctu. Dium, quod ſub caelo eſt extra tectum, ab Ioue dicebatur: & Dialis flamen, & dius heroum aliquis ab Ioue genus ducens. Dium fulgur appellabant diurnum, quod putabant Iouis, vt nocturnum Sũmani.*

DOLI *vocabulo nunc tantũ in malis vtimur: apud antiquos autem etiam in bonis rebus vtebãtur. Vnde adhuc dicimus ſine dolo malo; nimirum, quia ſolebat dici & bonus.*

Doliola, locus in vrbe ſic vocatus, quia inuadentibus Gallis Senonibus vrbem, ſacra in eodem loco doliolis † repoſita fuerunt. qua de cauſa in eodem loco ne deſpuere quidem alicui licebat. † dolijs duobus

Domus a Graeco venit δόμος.

Donaticae coronae dictae, quod his victores in ludis donabantur, quae poſtea magnificẽtiae cauſa inſtitutae ſunt ſuper modum aptarum

capitibus. quali amplitudine ſunt cum lares ornantur.

Donum ex Graeco eſt, quod illi vocant δῶρον.

Dorſum dictum, quod pars ea corporis deuexa ſit deorſum.

Dotem manifeſtum eſt ex Graeco eſſe. nam διδῶναι dicitur apud eos dare.

*D*RACONES *dicti ἀπὸ τοῦ δρακεῖν, quod eſt videre. clariſsimam enim dicuntur habere oculorum aciem. qua ex cauſa incubãtes eos theſauris cuſtodiae cauſa finxerunt antiqui. Ideoq. Aeſculapio adtribuuntur; quod vigilantiſsimi generis putantur. quae res medicinae maxime neceſſaria eſt.*

*D*VBENVS *apud antiquos dicebatur, qui nunc dominus.*

Dubiat dubitat.

Duco, cum pro puto ponimus, ex Graeco deducitur, quod illi dicunt δοκῶ.

Duellum bellum, videlicet quod duabus partibus de victoria contendentibus dimicatur. Inde & perduellis,† qui pertinaciter retinet bellum. †perduellio

Duicenſus dicebatur cum altero, ideſt cum filio, cenſus.

Duidens hoſtia bidens.

Duis duas habet ſignificationes. nam & pro dis† ponebatur, & pro dederis. †bis)

Du

Dumecta antiqui, quaſi dumiceta appellabant, quae nos dumeta.

Dumoſa frondoſa.

Duodeuiginti dicendi conſuetudinem a Graecis traxiſſe videmus, qui ſic enuntiant δυοεξείκοσι. † † δυοινδεί κοσιν, & ἑνοσδεέικοσιν.

Duonum bonum.

Duplabis duplicabis.

Duplionem antiqui dicebant, quod nos duplum. venit autem a Graeco διπλόν.

Duſmoſo in loco apud Liuium ſignificat dumoſum locum. antiqui enim interſerebant S litteram, & dicebant coſmittere pro committere, & caſmenae pro camenae.

unm † egerere. † conceptū

Egretus & adgretus ex Graeco ſunt ducta a ſurgendo, & proficiſcendo. Vnde & Nyctegreſia, quaſi noctiſurgium.

EIVRATIO ſignificat id, quod deſideretur, non poſſe praeſtari. Plautus. eiurauit militiam.

*ELACATENA genus ſalſamenti, † quod appellatur vulgo malandrea.** † calciamēti * melādria

Elaudare plus, quam nominare.

Elecebrae argentarie meretrices, ab eliciendo argento dictae.

Electabo eliciam.

Elices ſulci aquarij, per quos aqua collecta educitur è liris.

Elinguem ſine lingua.

Elixa a liquore dicta.

Elucum ſignificat languidum, ac ſemiſomnū. vel vt alij volunt allucinatorem, & nugarum amatorem. ſiue halonem, ideſt heſterno vino languentem, quem ἠώλον vocitant Graeci.

Elumbem euulſo † lumbo. † auulſo

EM pro eum ab eo, quod eſt is.

Emancipati duobus modis intelliguntur, aut ij, qui ex patris iure exierunt; aut ij, qui aliorum fiunt dominij. † quorum vtrumque fit mancipatione. † donū

Emem

Emem eundem.

Emere quod nunc eſt mercari, antiqui accipiebant pro ſumere.

Empanda paganorum dea.

Emptiuum militem, mercenarium.

Emuſsitata ad amuſsim facta.

ENDOITIVM *initium.*

Endoplorato implorato, quod eſt cum queſtione inclamare. Implorare namque eſt cum fletu rogare, quod eſt proprie vapulantis.

Endoprocinctu in procinctu. ſignificat autem cum ex caſtris in praelium exitum eſt, procinctos quaſi praecinctos, atque expeditos. nam apud antiquos togis incincti † pugnaſſe dicuntur.

† *ſuccincti*

Ennam, etiam ne.

Enubro inhibenti.

Enunquam ecquando.

EPEVS *nomen cuiuſdam fabri, qui equum Dureum fecit.*

Epicrocum genus amiculi croco tinctum, tenue, & perlucidum.

Epilimma † *genus viliſsimi vnguenti.*

† Epalimma)

Epiſtylium trabs, quae ſuper columnas ponitur.

Epolonos dicebant antiqui, quos nunc epulones dicimus. Datum autem eſt his nomen, quod epulas indicendi Ioui, ceterisq. dijs poteſtatem haberent.

Epulam

Epulam antiqui etiam ſingulariter poſuere.

Epulares appellabantur, qui in quibuſdam ludis nocte epulabantur.

EQVESTRE aes, quod equiti dabatur.

Equiria ludi, quos Romulus Marti inſtituit per equorum curſum, qui in campo Martio exercebantur.

Equirine iuſiurandum per Quirinum.

Equo vehi flamini diali non licebat, ne ſi longius digrederetur, ſacra neglegerentur.

Equitare antiqui dicebant equum publicum † merere. † *equo publico)*

Equus Marti immolabatur, quod per eius effigiem Troiani capti ſint, vel quod eo genere animalis Mars delectari putaretur.

ERCTVM citumq. fit inter conſortes, vt in libris legum Romanarum † legitur. Erctum a coercendo dictum, vnde & erciſcundae & erciſci. Citum autem eſt vocatum a ciendo. † *Regum Romanorũ*

Erebum Vergilius interdum obſcuritatem quandam eſſe deſcribit apud inferos, cum ait. Imas Erebi deſcendit ad vmbras. Interdum flumen eiuſdem loci dicens. Et magnos Erebi tranſnauimus amnes. Varro vero Erebo natam noctem ait. Vnde eſt & illud. Erebo creata fuſcis crinibus nox te inuoco.

Ergo correptum ſignificat idem, quod apud Graecos οὖν: producte, idem quod χάριν,

hoc

hoc eſt gratia, cum ſcilicet gratia intelligitur pro cauſa. Sed illud ſuperius etiam ſine exemplis notum eſt; hoc inferius ſic formatur. cum dicimus de aliquo, ſtatua donatus eſt honoris, virtutisq. ergo, ideſt honoris, virtutisq. cauſa.

Eritudo ſeruitudo.

† ructum *Erugere ſemel factum † ſignificat, quod eructare ſaepius. illud enim perfectae formae eſt, hoc frequentatiuae.*

Eruum & eruilia a Graeco ſunt dicta, quia illi eruum ὄροβος *eruilia* ὀρόβιον *appellant.*

*E*SCARIAE *menſae quadratae vocantur, in quibus homines epulantur. Anclabris ea,*
† antlatur *quae in ſacrificando dijs anclatur, † quod eſt hauritur, miniſtraturque.*

†Eſit) *Eſcit † erit.*

*E*VBOICVM *talentum nummo Graeco ſeptem millium, & quingentorum ciſtophorum eſt, noſtro quattuor millium denariorum.*

Eudiaeon lineum filum, quod medici extremo
†κλυσμὸς) *in clyſterio relinquunt, per quod climos † emittitur.*

Euelatum euentilatum. Vnde velabra, quibus frumenta ventilantur.

Euerriator vocatur, qui accepta iure heredi-
† qui *tate iuſta facere defuncto debet. quae † ſi non*

non fecerit, ſeu quid in ea re turbauerit, ſuo capite luat. id nomen ductum a verrendo. Nam exuerrae ſunt purgatio quaedam domus, ex qua mortuus ad ſepulturam ferendus eſt, quae fit per euerriatorem certo genere ſcoparum adhibito, ab extra verrendo dictarum. † †dictae.)

Eum antiqui dicebant pro eorum.

Europam tertiam orbis partem ab Europa Agenoris filia certum eſt appellari. Sed alij de amore Iouis in taurum verſi narrant. Alij eam a praedonibus raptam. & nauem, quae Iouis tutelam † effigiem tauri †tutela habuerit, in eam regionem eſſe delatam. Quidam ob pulchritudinem regionis per ſimulationem raptae filiae occupatam eam terram ab Agenore, & Phoenicibus ferunt.

EXAGOGEN euectionem.

Examen eſt & aequamentum, & iudicij inueſtigatio, & apum congregatio, vel locuſtarum.

Examuſsim regulariter. amuſsis enim regula fabrorum eſt. vel, vt alij volunt, ferramentum, quo in poliendo vtuntur.

Exanclare exhaurire.

Exbueres † exinteratas; ſiue exbuae,* quae ebiberunt, quaſi epotae.

† Exubere *exuberae, vel exbuae

Exce-

Excedere egredi.

Excidionem Vrbis a caedendo dictam manifeſtum eſt.

Exciet excutiet.

Excipuum, quod excipitur, Vt praecipuum, quod ante capitur.

Excudere, procudere, & incus ipſa a cudendo † dicta ſunt. († caedendo)

Exdorſua dorſum confringe; alij exime.

Exdutae, † exuuiae. († Exclutae)

Exemplum eſt, quod ſequamur, aut Vitemus: exemplar, ex quo ſimile faciamus. Illud animo aeſtimatur, iſtud † oculis conſpicitur. († & hoc)

Exercirent ſarcirent.

Exercitionem exerciti dicebant antiqui: exercitationem exercitati. Item exercitiorem exercitiſſimum, ſicut ab exercitato exercitatiorem exercitatiſſimum.

Exercitus & militum copia dicitur: & homo multis negotijs exercitus. ſed ſuperius quarti ordinis, hoc ſecundi eſt.

Exeſto extra eſto: ſic enim lictor in quibuſdam ſacris clamitabat: hoſtis, Vinctus, mulier, Virgo exeſto. ſcilicet intereſſe prohibebatur.

Exſir purgamentum, Vnde adhuc manet ſufſitio.

Exſuti exſuſi, Vt mertat pro merſat.

Exgregiae egregiae, ideſt e grege lectae.

Exhau-

Exhauſtant efferunt.

Exiles & ilia a tenuitate viarum, quas Graeci in chartis ita appellant, vidētur eſſe dicta.

Exilica cauſa, quae aduerſus exulem agitur.

Eximium inde dici coeptum, quod in ſacrificijs optimum pecus è grege eximebatur: vel quod primum erat natum.

Exin metri cauſa dicitur pro exinde.

Exinfulabat † exerebat. infulas enim ſacerdotum filamenta vocabant. †Exinfibulat

Exiſtimare dictum eſt ab aeſtimatione.

Exitium antiqui ponebant pro exitu. nunc exitium peſſimum exitum dicimus.

Exodium † exitum. †Exodum)

Exoletus qui adoleſcere, ideſt creſcere deſijt.

Exomides ſunt comici veſtitus exertis humeris.

Exoriri ſurgere.

Expapillato brachio exerto; quod cum fit, papilla nudatur.

Expatare in locum patentem ſe dare, ſiue in ſpatium ſe conferre.

Expectorat ex pectore eijcit.

Expergitus ab alio excitatus, quem ſolemus dicere expergefactum.

Experitos imperitos.

Experrectus a corrigendo ſe vocatus, quod fere facimus recentes a ſomno. Experrectus eſt, qui per ſe vigilare coepit.

Exple-

Explenunt explent.

Explorare antiquos pro exclamare vſos, ſed poſtea proſpicere, & certum cognoſcere coepit ſignificare. itaq. ſpeculator ab exploratore hoc diſtat, quod ſpeculator hoſtilia ſilentio perſpicit, explorator pacata clamore cognoſcit.

Exporgere porro agere, exporrigere.

†Experta) * ex peritia

Expreta † antiqui dicebant, quaſi expertia * habita.

Exrogare eſt ex lege uetere aliquid eximere per nouam legem.

Exta dicta, quod ea dijs proſecentur, quae maxime extant, eminentque.

†alienus v. c. alius) † Exterricineus †exterricineus

Externus eſt alienae † terrae.

Exterraneus ex alia terra. Exterraneus † quoque dicitur, & qui ante tempus natus, vel potius eiectus eſt. dictus autem exterraneus † quod eum mater exterrita aluo eiecit.

Extimum extremum ſignificat, ita vt intimo ſit contrarium.

Extrarium ab extraneo ſic diſtinguitur. extrarius eſt, qui extra focum, ſacramentum, iusq. ſit. extraneus ex altera terra quaſi exterraneus.

† Exurguẽtes

Exugentes, † exprimentes.

Exuuiae ab exuendo dictae.

FABAM nec tangere nec nominare Diali flamini licet, quod ea putatur ad mortuos pertinere. Nam & lemuralibus iacitur laruis, & parentalibus adhibetur ſacrificijs, & in flore eius luctus litterae apparere videntur.

Fabiani, & Quintiliani appellabantur luperci a Fabio & Quintilio praepoſitis ſuis.

Facem in nuptijs in honorem Cereris praeferebant, aquaq. ſpargebatur noua nupta: ſiue vt caſta, puraq. ad virum veniret; ſiue vt ignem atque aquam cum viro communicaret.

Faces antiqui dicebant, vt fides.

Faceſſere ſignificat interdum facere, vt eſt, Iuſſa faceſſunt. interdum vero pro abire ponitur. Pacuuius. Faceſsite omnes hinc. ideſt abite.

Factio & factioſus initio honeſta vocabula erant. vnde adhuc factiones hiſtrionum, & quadrigariorum dicuntur. Modo autem nomine factionis ſeditio, & arma vocantur.

Familiaris Romanus, priuatus Romanus.

Famino dicito.

Famuletium dicebatur, quod nunc ſeruitium.

Famuli origo ab Oſcis dependet, apud quos ſeruus famel nominabatur, vnde & familia vocata.

Fana, quod fando conſecrantur.

Fanatica dicitur arbor fulmine icta.

Fanum a Fano, dictum; ſiue a fando; quod dum pontifex dedicat, certa verba fatur.

Farſenum † virgulti genus. †*Farſenum vel Fraſenum*

Farrago appellatur id, quod ex pluribus ſatis pabuli cauſa datur iumentis.

Farreum genus libi ex farre factum.

Fartores nomenclatores, qui clam velut infarcirent nomina ſalutatorum in aurem candidati.

Faſcinum, & fas a fando nominantur.

Faſtigium aedificij ſummum.

Faſtis diebus iucunda † fari licebat; nefaſtis quaedam non fari licebat. †*iura. v.c. iuridica)*

Faſtorum libri appellantur, in quibus totius anni fit deſcriptio. faſti enim dies faſti † ſunt. †*fandi)*

Fatantur multa fantur.

Fauentia bonam ominationem ſignificat. Nam praecones clamantes, populum ſacrificijs fauere iubebant. Fauere enim eſt bona fari, at † veteres poetae pro ſilere vſi ſunt fauere. †*ae*

Faui a fauendo.

Fauiſſae locum ſic appellabant, in quo erat aqua incluſa circa templa. Sunt autem, qui putant fauiſſas eſſe in Capitolio caellis ciſternisque ſimiles, vbi reponi erant ſolita ea, quae in templo vetuſtate erant facta inutilia.

Fauſtulum porcellum feturam porcorum.

FEBRVARIVS menſis dictus, quod tum, ideſt extremo menſe anni populus februaretur, ideſt luſtraretur, ac purgaretur. vel a Iunone februata, quam alij februalem, Romani februlim vocant: quod ipſi eo menſe ſacra fiebant, eiusque feriae erant lupercalia, quo die mulieres februabantur a lupercis amiculo Iunonis, ideſt pelle caprina. quam ob cauſam is quoque dies februatus appellabatur. Quaecumque denique purgamenti cauſa in quibusq. ſacrificijs adhibentur, februa appellantur. Id vero, quod purgatur, dicitur februatum.

Fedum antiqui dicebant pro hedo, folus pro holere, foſtim † pro hoſte, foſtiam pro hoſtia.

† foſtem)

Felices arbores Cato dixit, quae fructum ferūt, infelices quae non ferunt.

Femur femoris, & femen feminis; fenero, & feneror dici poteſt.

Fenus appellatur naturalis terrae fetus: ob quā

cauſam

cauſam & nummorum fetus fenus eſt vocatum, & de ea re leges fenebres. Fenus, & feneratores; & lex de credita pecunia Fenebris, a fetu dicta, quod crediti nummi alios pariant, vt apud Graecos eadem res τόκος dicitur. fenum quoque pratorum ab hac cauſa eſt appellatum, quando idipſum manens quotannis nouum parit. Vnde etiam feſtuca vocata eſt.

Feralia dijs manibus ſacrata feſta a ferendis epulis, vel a feriendis pecudibus appellata.

Ferctum genus libi dictum, quod crebrius ad ſacra ferebatur, nec ſine ſtrue, altero genere libi, quae qui adferebant, ſtruferctarij appellabantur.

Ferentarij auxiliares † in bello, a ferendo auxilio dicti. vel quia fundis, & lapidibus pugnabant, quae tela feruntur, non tenentur, ita appellati. Ferentarij leuis armaturae pugnatores.

† auxiliatores

Feretrius Iuppiter dictus a ferendo, quod pacem ferre putaretur, ex cuius templo ſumebant ſceptrum, per quod iurarent, & lapidem ſilicem, quo foedus ferirent.

Feria a feriendis victimis appellata. †

† vocata.

Feriae ſtatae appellabantur, quod certo, ſtatutoque die obſeruarentur.

Ferias antiqui feſtas vocabant. & aliae erant

ſine die feſto, vt nundinae; aliae cum feſto, vt Saturnalia. quibus adiungebantur epulationes ex prouentu fetus pecorum frugumque.

† ferantur

Ferire dictum, quod ferientes feruntur. †

Ferocit apud Catonem ferociter agit. Fiuere idem † pro figere.

† item

Ferus ager incultus.

Feſcenini verſus, qui canebantur in nuptijs, ex vrbe Feſcenina † dicuntur allati. ſiue ideo dicti, quia faſcinum putabantur arcere.

† Feſcenia

Feſnoae † vocabantur, qui depellere faſcinum credebantur.

† Feſceninae, vel Faſcennonea

Feſtram antiqui dicebant, quam nos feneſtram.

Fetiales a feriendo dicti. apud hos enim belli, pacisque faciendae ius eſt.

FIBER genus beſtiae quadrupes. Plautus. Sic me ſubes cotidie, quaſi fiber ſalicem. quo nomine extremae fluminis orae appellantur. Vnde & fibras iocinorum, & fimbrias veſtimentorum dicimus.

Ficolea palus ficulneus.

Fides genus citharae dicta, quod tantum inter ſe chordae eius, quantum inter homines fides, concordent. cuius deminutiuum fidicula eſt.

Fiduſta a fide denominata, ea, quae maxime fidei

fidei erant.

Filicata † *patera dicta, quod ad filicis* * *herbae ſpeciem ſit caelata.* †Felicata *filicis

Filicones † *mali & nullius uſus a filice* * *dicti.* † Felicones * filice

Firmum ἀπὸ τοῦ ἕρματος, dictum videtur.

Fiſcellus caſei mollis appetitor, ut catillones catillorum liguritores.

Fixulas, fibulas.

FLAGRATORES. dicebantur genus hominũ, quod mercede flagris caedebantur.

Flameary infectores flamei coloris; violary violaty coloris dicuntur.

Flamen Dialis dictus; quod filo aſsidue veletur, indeque appellatur flamen, quaſi filamen. Dialis autem appellatur a Dio, a quo vita dari putabatur hominibus.

Flameo amicitur nubens ominis boni cauſa, quod eo aſsidue utebatur Flaminica, ideſt Flaminis uxor, cui non licebat facere diuortium. Flamemo veſtimento Flaminica utebatur, ideſt Dialis uxor, & Iouis ſacerdos, cui telum fulminis eodem † *erat colore.* †fulminire idem

Flaminia † *dicebatur ſacerdotula, quae Flaminicae, Diali praeminiſtrabat, eaq. patrimes & matrimes* † *erat, ideſt patrẽ, matremque adhuc viuos habebat.* † Flamilla †patrima, & matrima)

Flaminiae aedes domus flaminis Dialis.

Flaminius camillus puer dicebatur ingenuus pa-

† patrimus, & matrimus)

trimes, & matrimes, † qui Flamini Diali ad ſacrificia praeminiſtrabat. antiqui enim miniſtros camillos dicebant. Alij dicunt omnes pueros ab antiquis camillos appellatos, ſicut habetur in antiquo carmine, cum pater filio de agricultura praeciperet. Hiberno puluere, verno luto, grandia farra Camille metes.

Flaminius circus, & via Flaminia a Flaminio conſule dicta ſunt, qui ab Annibale interfectus eſt ad lacum Traſimenum.

Flaminius lictor eſt, qui Flamini Diali ſacrorum cauſa praeſto eſt.

Flator tibicen.

Flemina dicuntur, cum ex labore viae ſanguis defluit circa talos.

Floriſertum dictum, quod eo die ſpicae feruntur ad ſacrarium.

Flumentana porta Romae appellata, quod Tiberis partem ea fluxiſſe affirmant.

Fluoniam Iunonem mulieres colebant, quod eã ſanguinis fluorem in conceptu retinere putabant.

† γαλήνην

Fluſtra dicuntur, cum in mari fluctus non mouentur, quam Graeci μαλακίαν † vocant.

FOCVS, fomenta, focillationes, foculi a fouendo, ideſt calefaciendo dicta ſunt.

Fodare, fodere.

Foedus

Foedus appellatum ab eo, quod in paciſcendo (foedere hoſtia † necaretur. Vergilius. & caeſa iungebant foedera porca. Vel quia in foedere interponatur fides.

† feda v.c. feta)

Folium a Graeco venit, quod illi dicunt φύλλον, ſed ideo per vnum L; quia antiqui non geminabant conſonantes.

Folliculare appellatur pars remi, quae folliculo eſt lecta, † a quo vita follicularis.

† tecta)

Fomites ſunt aſſulae ex arboribus, dum caeduntur excuſſae dictae, quod in eo opere occupati', cibis, potuq. confouentur. At Opilius aduſtas iam vites vocari exiſtimat fomites. alij vocari putant ſcintillas, quae ex ferro candenti maleis excutiuntur. dictae autem ita, quia igni ſunt confotae. pari modo aſſulae, quae ſunt ſecuribus excuſſae.

Fons a fundendo dicitur.

Fontinalia fontium ſacra. Vnde & Romae fontinalis porta.

Forago filum, quo textrices diurnum opus diſtingunt, a furando dictum.

Forbeam antiqui omne genus cibi appellabant, quam Graeci φορβὴν vocant.

Forcipes dicuntur, quod his forma, ideſt calida, capiuntur.

Fordicidijs boues fordae, ideſt grauidae, immolabantur, dictae a fetu.

Forma ſignificat modo faciem cuiuſque rei; modo calidam, vt. cum exta, quae dantur, deforma appellantur. Et Cato ait de quodam aedificio aeſtate frigido, hieme formido. Item forma appellatur puls miliacia ex melle.

Formiae oppidum appellatur ex Graeco, velut hormiae, quod circa id crebrae ſtationes, tutaeque erant, vnde proficiſcebantur nauigaturi.

Formucales forcipes dictae, quod forma capiăt, id eſt feruentia.

Fornacalia feriae inſtitutae ſunt farris torrendi gratia. quod ad fornacem, quae in piſtrinis erat, ſacrificium fieri ſolebat. Fornacalia ſacra erant, cum far in fornaculis torrebant.

† Forctes, Forctes, Forotes.

Fortis † frugi, & bonus, ſiue validus.

† vicii)

Forum ſex modis intellegitur. Primo negotiationis locus, vt forum Flaminium, forum Iulium, ab eorum nominibus, qui ea fora conſtituenda curarunt, quod etiam locis priuatis, & in vijs, † & in agris fieri ſolet. Alio, in quo iudicia fieri, cum populo agi, conciones haberi ſolent. Tertio, cum is, qui prouinciae praeſt, forum agere dicitur, cum ciuitates vocat, & de controuerſijs eorum cognoſcit. Quarto, cum id forum antiqui appellabant, quod nunc veſtibulum ſepulchri

dici

dici ſolet. Quinto locus in naui, ſed tum maſculini generis eſt, & plurale. Sexto fori ſignificant circenſia ſpectacula, ex quibus etiam minores forulos dicimus. Inde & forare, & foras dare, & fores, & foras, & forecula, † id eſt oſtiola dicuntur. † forcula)

Fouij, qui nunc Fabij dicuntur, dicti, quod princeps gentis eius ex ea natus ſit, cum qua Hercules in fouea concubuit. Alij putant eum primum oſtendiſſe quemadmodum vrſi & lupi foueis caperentur.

FRAGEBVNT. *diſplicebunt.*

Frater a Graeco dictus eſt φρήτωρ, † *vel quod ſit fere alter.* † φράτωρ)

Fratilli villi ſordidi in tapetis.

Fratrare puerorum † *mammae dicuntur, cum primum tumeſcunt, quod velut fratres pares oriuntur. quod etiam in frumento ſpicã facere dicitur.* † puellorũ)

Fratria vxor fratris.

Frauſus erit, fraudem commiſerit.

Fraxare vigiliam circumire.

Fregellae locus in vrbe, in quo ciuitatis felij † *hoſpites habitauere.* † illius)

Fremitum dictum velut ferimentum.

Frendere eſt frangere. vnde eſt faba freſſa: vnde & dentibus dicimus frendere.

Frequentarium frequentem.

Frigero

Furcilles, ſiue furcilla, quibus homines ſuſpendebant.

Furnalia† ſacra Furinae, quam deam dicebant.

† Furrinalia)

Furum genitiuus pluralis a fure.

Furuum nigrum, vel atrum. hinc dicta furnus, furiae, funus, fuligo, fulgus, fumus. Furuũ bouem, ideſt nigrum, immolabant Auerno.

Futare arguere eſt. vnde & confutare. Sed Cato hoc pro ſaepius fuiſſe poſuit.

Futiles dicuntur, qui ſilere tacenda nequeunt, ſed ea effundunt. ſic & vaſa futilia a fundendo vocata.

GAIA Caecilia appellata eſt, ut Romam venit, quae antea Tanaquil vocitata erat uxor Tarquinij Priſci regis Romanorum. quae tantae probitatis fuit, ut id nomen ominis boni cauſa frequentent nubentes, quam ſummam aſſeuerant lanificam fuiſſe.

Galbeum ornamenti genus.

Gallam bibere, ac rugas conducere ventri, cum ait Lucilius; praemonet parſimonia eſſe vtendum, neque gulae indulgendum, ventremque coartandum.

Galli qui vocantur Matris Magnae comites, dicti ſunt à flumine, cui nomen eſt Gallo. quia qui ex eo biberint, in hoc furere incipiant, ut ſe priuent virilitatis parte. Alij putant ideo eos ſibi genitalia incidere, quia violauerint nomen patris, matriſue, ne poſſint ipſi fieri parentes.

Ganeum antiqui locum abditum, ac velut ſub terra dixerunt. Terentius. Vbi illum quaeram? credo abductum † in ganeum.

† abditum, vel obductum

Gan-

Gannitio canum querula murmuratio.

Galearia † a galearum ſimilitudine dicta. †Galeria, vel Galerita)

Gaudium ἀπὸ τοῦ γαυρεῖν dictum.

Gaulus genus nauigij paene rotundum.

GEMVRSA ſub minimo digito pedis tuberculum, quod gemere faciat eum, qui id gerat.

Genas Ennius palpebras putat, cum dicit hoc verſu. Pandite ſulti † genas, & corde relinquite ſomnum. † ſulti) *Alij eas partes putant genas dici, quae ſunt ſub oculis. Pacuuius genas putat eſſe, qua barba primum oritur, hoc verſu. Nunc primum opacat flore lanugo genas.*

Geniales deos dixerunt aquam, terram, ignem, aerem. ea enim ſunt ſemina rerum, quae Graecorum alij στοιχεῖα, alij σπέρματα † vocant. †τρώεθλα ἢ ἀτόμους *Duodecim quoque ſigna, lunam, & ſolem inter hos deos computabant. Geniales autem dicti a gerendo, quia plurimum poſſe putabantur, quos poſtea gerulos appellarunt.*

Genialis lectus, qui nuptijs ſternitur in honorem genij, vnde & appellatur.

Genium appellabant deum, qui vim optineret rerum omnium gerendarum. Auſuſtius genius inquit eſt deorum filius, & parens hominum, ex quo homines gignuntur. & propterea genius meus nominatur, quia me genuit. Alij genium eſſe putarunt vniuſcu-

iuſque loci deum.

Gens Aelia appellatur, quae ex multis familijs conſicitur.

Gentilis dicitur & ex eodem genere ortus, & is qui ſimili nomine appellatur. Vt ait Cincius, gentiles mihi ſunt, qui meo nomine appellantur.

Genuini dentes, quod a genis dependent.

† Gens — Genus † dictum putatur a terrae Graeco vocabulo, quam γῆν † dicunt. († γένος)

Germen eſt, quod ex arborum ſurculis naſcitur. Vnde & germani, quaſi eadem ſtirpe geniti.

Gerrae crates vimineae. Athenienſes cum Syracuſas obſiderent, & crebro gerras poſcerent; irridentes Siculi, gerras clamitabant. Vnde factum eſt, vt gerrae pro nugis, & contemptu dicantur.

Geruſia curia ab aetatis vocabulo dicta.

Geſtit, qui ſubita felicitate exhilaratus, nimio corporis motu praeter conſuetudinem exultat.

Geſtus, quo indicatur, quid geratur, praeter participium, quod a gerendo deducitur.

† Geſſum — Geſum † graue iactum.

GIGERIA ex multis obſonijs decerpta.

† Girenator. (V. C. Gingrinator) — Gingeriator † tibicen.

Gingrire anſerum vocis proprium eſt. Vnde genus

genus quoddam tibiarum exiguarum gingrinae.

GLISCERE *creſcere eſt, & †gliſcerae, men ſae gliſcentes, ideſt creſcentes per inſtructionem epularum ſcilicet.* [†vt]

Glittis ·†· ſubactis, leuibus, † teneris. [·†· Glictis †lenibus]

Glocire † & glocidare gallinarum proprium eſt, cum ouis incubiturae ſunt. [†Gluctire]

Glomus in ſacris cruſtulum cybij † figura & oleo coctum appellatur. [†rombi, vel cybi cubi)]

Gloria a Graeca voce dicta, hãc enim illi κλέος vocant.

Glos viri ſoror a Graeco γάλως.

Glucidatum, ſuaue, & iucundum. Graeci etenim γλυκὺ dulcem dicunt.

Gluma hordei tunicula: dictum, quod glubatur id granũ. vnde & pecus glubi dicitur, cuius pellis detrahitur.

G NAEVS *& corporis inſigne, & praenomen, a generando dicta eſſe, & ea ipſa ex Graeco γίγνεσθαι † apparet.* [†γίγνεται]

Gnarigauit ſignificat apud Liuium narrauit.

Gnaruiſſe narraſſe.

Gnarus cum ſignificet id, quod ſcius, peritus; tamẽ inuenimus prognare ſignificare aperte.

Gnephoſum obſcurum, videlicet ex Graeco, quod eſt κνέφας.

Gnitus, † & gnixus a generibus priſci dixerũt. [† Gnitur]

Gnotu cognitu.

GRACCHVRIS *Vrbs Iberae regionis, dicta a Graccho Sempronio, quae antea Illurcis nominabatur.*

Gracculi a ſono oris vocati. ſiue a gerendo dicti, quod iacta ſegetum ſemina plurimum gerant. vel quod ex oliuetis cubitum ſe recipiẽtes duas pedibus baccas, tertiam ore ferant.

Gradiuus Mars appellatus eſt a gradiẽdo in bella vltro, citroque: ſiue a vibratione haſtae, quod Graeci dicunt κραδαίνειν: † *vel vt alij dicunt, quia gramine ſit ortus; quod interpretantur, quia corona graminea in re militari maximae eſt honorationis.*

† κραδαίνειν

Graeca ſacra, feſta Cereris ex Graecia tranſlata, quae ob inuentionem Proſerpinae matronae colebant: quae ſacra, dum non eſſent, matronae, quae facerent propter cladem Cãnenſem, & frequentiam lugentium; inſtitutũ eſt, ne amplius centum diebus lugeretur.

Grallatores appellabantur pantomimi, qui vt in ſaltatione imitarentur aegipanas, adiectis perticis furculas habentibus, atque in his ſuperſtantes ad ſimilitudinem † *crurum eius generis gradiebantur, vtique propter difficultatem conſiſtendi. Plautus. Vinceretis curſu ceruas, & grallatorem gradu.*

† *ſimulationem*

Gramiae oculorum ſunt vitia, quas alij gla-

mas

mas † vocant. † gramæ

Grando guttae aquae concretae ſolito grandiores.

Graſſari antiqui ponebant pro adulari. graſſarij † autem dicuntur latrones vias obſidentes. gradi ſiquidem ambulare eſt, vnde tractum graſſari, videlicet ab impetu gradiẽdi. † graſſari

Grauaſtellus ſenior. Plautus. qui eſt grauaſtellus, qui aduenit? vt puto grauaſtellus a grauitate dictus.

Graue aes dictum a pondere, quia deni aſſes, ſinguli pondo libras, † efficiebant denarium ab hoc ipſo numero dictum. Sed bello Punico populus Romanus preſſus aere alieno ex ſingulis aſsibus librarijs † ſenos fecit, qui tantundem valerent. Item nummi quadrigati, & bigati a figura caelaturae dicti.* † librae † libralibus * tantuli

Grauida eſt, quae iam grauatur conceptu: praegnans velut occupata in generando, quod conceperit. inciens propinqua partui, quod incitatus ſit fetus eius.

Greges ex Graeco dici, quos illi ἀγέλας † ſolent appellare. † γέργερα

Gricenea † funis craſſus. † Gricena

Groma † appellatur genus machinulae cuiuſdã, quo regiones agri cuiuſque cognoſci poſſunt, quod genus Graeci dicunt γνώμονα. † Gnoma

Gruere dicuntur grues, vt ſues grunnire. vnde

tractum eſt congruere, hoc eſt conuenire, quia id genus volucrum minime ſoliuagum eſt.

Grumus terrae collectio minor tumulo.

GVLLIOCAE *nucum iuglandium ſumma, et viridia putamina.*

Gurguſtium genus habitationis anguſtum, a gurgulione dictum.

Gutturnium vas, ex quo aqua in manus datur: ab eo, quod propter oris anguſtiam guttatim fluat.

HABITIOR pinguior.

Habitudo habitus corporum.

Halapanta ſignificat omnia mentientem. ab eo quod halet omnia. ἄλην enim Graeci τὴν πλάνην, ideſt fallentem appellant.

Hallus pollex pedis ſcandens ſuper proximum, dictus a ſaliendo, nam ἅλλομαι Graece, latine ſignificat ſalio.

Hammo cognominatus, quia in arena putatur inuentus, quae Graece hoc nomine ἄμμος appellatur. cui cornua adfiguntur arietis, a genere pecoris inter quod inuentus eſt.

Hamotrahones alij piſcatores, alij qui vnco cadauera trahunt.

Hanula parua delubra quaſi fanula.

Haruiga dicebatur hoſtia, cuius adhaerentia inſpiciebantur exta.

Haſtae ſubijciebantur ea, quae publice venundabant: quia ſignum praecipuum eſt haſta. Nam & Carthaginienſes cum bellum vellent, Romam haſtam miſerunt: & Romani fortes viros ſaepe haſta donarunt.

curſu, aut viribus contendebant, cum ſuperati erant; ex eo ſolo, in quo certamen erat, decerptam herbam aduerſario tradebant.

Herbilis anſer herba paſtus, qui gracilior† eſt, quam frumento altus. †grandior

Herceus† Iuppiter intra conſeptum domus cuiuſque colebatur, quem etiam deum penetralem appellabant. †Hercius

Hercules aſtrologus dictus, quod eo die ſe flammis inieeit, quo futura erat obſcuratio ſolis.

Here, ideſt aduerbium temporis heri, dictum a Graeco ἐχθές.

Heredium praedium paruulum.

Herem Marteam antiqui accepta hereditate colebant, quae a nomine appellabatur heredum, & eſſe vna ex Martis comitibus putabatur.

Heres apud antiquos pro domino ponebatur.

Herma a Graecis ponitur pro firmamento. Vnde etiam Mercurij nomen inuentoris, vt putabant, firmae orationis dictum. Interdum etiam ſaburram ſignificat.

Hernici dicti a ſaxis, quae Marſi herna dicũt.

Hetta res minimi pretij, quaſi hieta, ideſt hiatus hominis, atque oſcitatio. Alij puſulam† dixerunt eſſe, quae in coquẽdo pane ſolet adſurgere. a qua accipimus rem nullius pretij, †puſtulam

cum dicimus, non hette te facio.

Heus aduerbium vocandi a Graeco αἶ *venit.*

*H*ILARODOS *laſciui & delicati carminis cantor.*

Hilum putant eſſe, quod grano fabae adhaeret, ex quo nihil, & nihilum.

Hippacare eſt celeriter animam ducere. ab equi halitu, qui eſt ſupra modum acutus.

Hippagines naues, quibus equi vehuntur, quas Graeci ἱππαγωγοὺς *dicunt.*

Hippius, ideſt equeſter Neptunus dictus eſt, vel quod Pegaſus ex eo, & Pegaſide natus ſit: vel quod equuleus, vt putant, loco eius ſuppoſitus Saturno fuerit, quem pro Neptuno deuoraret: vel quod tridentis ictu terra equum excierit, cui ob hoc in Illyrico quaternos equos iaciebant nono quoque anno in mare.

Hippocoum vinum ex inſula Coo, dictum ab agro generoſo, cui nomen eſt Hippo.

Hira, quae deminutiue dicitur hilla, quã Graeci dicunt νῆστιν, *inteſtinum eſt, quod ieiunum vocant.*

Hircipili durorum pilorum homines.

Hirquitalli pueri primum ad virilitatem accedentes. a libidine ſcilicet hircorum dicti.

† ringere

Hirrire garrire, † quod genus vocis eſt canis rabioſae.

Hiſtriones dicti, quod primum ex Hiſtria vene-

venerint.

HODIDOCOS † latro, atque obſeſſor viarũ. † ὁδοιδόκος)

Homelium pilei genus.

Honorarios ludos, quos & liberalia dicebant.

Horctum, & forctum, † pro bono dicebant. † fructum

Horda praegnans. Vnde dies, quo grauidae hoſtiae immolabantur, hordicidia.

Hordiarium aes, quod pro hordeo equiti Romano dabatur.

Horreum antiqui dicebant farreum a farre.

Hortus apud antiquos omnis villa dicebatur, quod ibi, qui arma capere poſſent, orirentur.

Hoſtia dicta eſt ab eo, quod eſt hoſtire, ferire.

Hoſticapax hoſtium captor.

Hoſtilijs laribus immolabant, quod ab his hoſtes arceri putabant.

Hoſtimentum beneficij penſatio.

Hoſtis apud antiquos peregrinus dicebatur, & qui nunc hoſtis perduellis. † † perduellio

HVMANVM ſacrificium dicebant, quod mortui cauſa fiebat.

HYPERBOREI ſupra aquilonis flatum habitantes dicti, quod humanae vitae modũ excedant viuendo vltra cẽteſimum annum, ideſt ὑπερβαίνοντες ὅρον ſaeculi humani.

Hyperionem alij patrem ſolis, alij ipſum, quod eat ſuper terras, ita appellatum putabant.

IAMBI vocabantur, qui ſinguli ex proſcenio loquebantur: triambi, qui terni.

Ianeus ianitor.

Ianiculum dictum, quod per eum populus Romanus primitus tranſierit in agrum Etruſcum.

Ianual libi genus, quod Iano tantum modo libatur.

IBI dicitur, cum locus ſemel demonſtratur; ibidem cum ſaepius.

ICADION nomen ſaeuiſſimi piratae.

Icit percuſſit.

IDVLIS ouis dicebatur, quae omnibus Idibus Ioui mactabatur.

IECVNANVM † victimarium.

† Incumanum, vel Iecinorum

IGITVR nunc quidem pro completionis ſignificatione valet, quae eſt ergo, ſed apud antiquos ponebatur pro inde, & poſtea, & tum.

Ignem ex domo Flaminia efferri non licebat, niſi diuinae rei gratia.

Ignia vitia vaſorum fictilium.

Ignis

Ignis Veſtae ſiquando interſtinctus eſſet, virgines verberibus afficiebantur à Pontifice. quibus mos erat tabulam felicis materiae tā diu terebrare, † quouſque exceptum ignem cribro aeneo virgo in aedem ferret.

Ignitabulum ignis receptaculum.

ILIA *dicta ab ina, quae pars chartae eſt tenuiſſima.*

Ilicet ſine dubio.

IM *ponebant pro eum a nominatiuo is.*

Imago ab imitatione † dicta.

Imbarbeſcere barbatum fieri.

Imbelliam belli inſcientiam.

Imbrex nomen cuiuſdam comici.

Imbrica tempeſtate pluuiam videtur ſignificare.

Imbutum eſt, quod cuiuſpiam rei ſuccum bibit. Vnde infantibus, an velint bibere, dicentes, bu ſyllaba contenti ſumus.

Immanis, ferus, ſiue magnus.

Immolare eſt mola, ideſt farre molito, & ſale hoſtiam perſperſam ſacrare.

Immunis vacans munere. aliquotiens pro improbo ponitur, vt apud Plautum. Immune eſt facinus.

Immuſculus auis genus, quam alij regulum, alij oſſifragam dicunt.

Immuſtulus ales ex genere aquilarum eſt, ſed minorum

† verberare

† ob imitationem.

minorum virium, quam aquilae. quae volucris raro, & non fere, praeterquam vere apparet. quia aeſtum, algoremq. metuit. appellatur autem ita, quod ſubito, & inexpectata ſe immittat.†

† mutat. v. c. ĩmutat)

Impages dicuntur, quae a fabris in tabulis figuntur, quo firmius cohaereant. a pangendo, ideſt figere.† vnde poetae pangere verſus dicuntur, & agricolae pangere plantas, ideſt infligere.†

† figendo)

† infigere)

Imparem numerum antiqui proſperiorem hominibus eſſe crediderunt.

Impares tibiae numero foraminum diſcretae.

Imparentem non parentem, hoc eſt obedientem.

Impelimenta, impedimenta dicebant.

Impenetrale, cuius vltimum penetrale intrare non licet.

Impenſam, ſtipem, aes ſacrum, quod nondum erat penſum.

Impercito, parcito, futurum ab imperatiuo:

Impeſcere, in laetam ſegetem paſcendi gratia immittere.

Impetix impetigo.

Impetritum impetratum.

Impetum, induſtrium, indulgentem perinde compoſita ait Verrius, atq. impunis, & immunis, mihi non ſatis perſuadet.

Impiatus ſceleratus.

Impite,

Impite, impetum facite.

Implexum implicatum, quod Graeci ἐμπεπλεγμένον *dicunt.*

Implorare, inclamare, ad auxilium inuocare.

Impluuium, quo aqua impluit collecta de tecto: Compluuium, quo de diuerſis tectis aqua pluuialis confluit in eundem locum.

Impolitias Cenſores facere dicebantur, cum equiti aes abnegabant ob equum male curatum.

Impomenta, quaſi imponimenta, quae poſt caenam menſis imponebant.

Imporcitor, qui porcas in agro facit arando. Porca autem eſt inter duos ſulcos terra eminens.

Importunum, in quo nullum eſt auxilium, vel ut eſſe ſolet portus nauigantibus.

Impos eſt, qui animi ſui potens non eſt, qui animum ſuum in poteſtate non habet.

Improlus, vel improlis, qui nondum eſt adſcriptus in ciuitate.

Impudicatus, ſtupratus, impudicus factus.

Imputatum nondum purgatum. putum enim eſt purum, vnde putare vites dicimus, hoc eſt detrahere, quae impedimento ſunt ad fructum.

IN non ſemper abnuitionem ſignificat, ſed interdum etiam pro adnuendo ponitur, vt inuolando

volando, inclamando, invocando. In praepoſitio ſignificat modo, quod non, vt inimicus: modo auctionem, vt inclamavit: modo vbi, quo tendatur, vt incurrit: modo vbi qui † ſit, vt inambulat. (†quis)

Inarculum virgula erat ex malo punico incurvata, quam regina ſacrificans in capite geſtabat.

Incalanto invocanto.

Incalationes invocationes.

Incalative vocative.

Incavillatio per deſpectum irriſio.

Incenſit incenderit, ſicut incepſit inceperit.

Inceps deinceps.

*Inceſſere, immittere, † ac iactu, * vel verbis petere.* († initi *iaculo)

Inceſtus a Graeco trahitur. nam illi facinus dicunt αἰήκεσον.

Inchoare videtur ex Graeco originem trahere, quod Heſiodus omnium rerum initium eſſe dixerit chaos.

Incicorem, immanſuetum, & ferum. Pacuvius. Reprime incicorem iracundiam. Interdum cicur pro ſapiente ponitur, vt idem Pacuvius. conſilium cicur.

Incillae † foſſae, quae in vijs fiunt ad deducendam aquam, ſive derivationes de rivo communi factae. († Inciliae, vel Incilia)

Incita

Incita incitata.

Incitega machinula, in qua conſtituebatur in conuiuio vini amphora, de qua ſubinde deferrentur vina.

Inclamare, conuicijs, & maledictis inſectari.

Inclutus, nobilis, clarus.

Incoctae dicebantur mulieres plus aequo calamiſtris vſae.

Incomitem ſine comite.

Incomitiare ſignificat tale conuicium facere, pro quo neceſſe ſit in comitium, hoc eſt in conuentum, venire. Plautus. Quaeſo, ne me incomities.

Inconciliaſti, comparaſti, commendaſti, vel, vt antiqui, per dolum decepiſti.

Inconditum non ordinate compoſitum.

Inconſpretum non improbatum.

In conuentione in concione.

Increpitare, arguere, conuiciari. Increpitare, clamare, maledicere.

Increpitato †ferito. †Increpato

Increta indiuiſa.

Incuria negligentia.

Iudepiſci, adſequi, adipiſci.

Indeptare conſequi.

Indictiuum funus, ad quod per praeconem euocabantur.

Indiges, indigetis facit. hoc nomine Aeneas ab

Aſcanio

Inſit, incipit. ſed diuerſae ſignificationis eſt ab eo, quod eſt ſit. nam inſit agentis, ſit autem patientis eſt.

Inſiteri, non fateri.

Inſitiari, creditum fraudare.

Infra claſſem ſignificatur, qui minore ſumma, quam centum & viginti millium aeris cenſi ſunt.

Infrequens appellabatur miles, qui abeſt, abfuitue † a ſignis. † furtiue

Inſulae ſunt flamenta lanea, quibus ſacerdotes, & hoſtiae, templaque velabantur.

Ingens dicitur augendi conſuetudine, vt inclamare, inuocare. quia enim gens populi eſt magnitudo, ingentem per compoſitionem dicimus, quod ſignificat valde magnum.

Ingluuies a gula dicta. hinc & ingluuioſus, & gluto, gulo, gumia, guttur, guttus, † gutturioſus, & curculio. † gutta,

Inhibere iungere, † ſed melius cohibere. † ſugere)

Inigere pecus, agere, ideſt minare.

Inijt ponitur interdum pro concubuit. Interdum pro inuenit, vt inijt rationem. Interdum pro introijt, vt Plautus. Inijt te vmquam febris.

In inſula Aeſculapio facta aedes fuit, quod aegroti a medicis aqua maxime ſuſtententur. eiuſdem eſſe tutelae draconem, quod vi-

gilantiſsimum ſit animal, quae res ad tuendam valetudinem aegroti maxime apta eſt. canes adhibentur eius templo, quod is vberibus canis ſit nutritus. bacillum habet nodoſum, quod difficultatem ſignificat artis. laurea coronatur, quod ea arbor plurimorum ſit remediorum. huic gallinae immolabantur.

Initium eſt principium; ſed alias quo quid incipiat, vt viae Appiae porta Capena: alias ex quo quid conſtet, vt aqua, terra, aer.

Iniuges boues, qui ſub iugo non fuerint.

Iniurium periurium.

Inlaqueatum alij pro vincto vtuntur, alij pro ſoluto.

Inlex producta ſequenti ſyllaba ſignificat, qui legi non paret. Inlex correpta ſequenti ſyllaba ſignificat inductorem ab inliciendo. Plautus. Eſca eſt meretrix, lectus † inlex.

† *pectus*

Inlices canales, in quos aqua confluit in vijs lapide ſtratis ab eliciendo dicti.

Inlicitator emptor.

Inlicium dicitur, cum populus ad concionem † elicitur, ideſt vocatur. vnde colliciae † tegulae, per quas aqua in vas defluere poteſt.

† *concilium*
† *excoliciae*

Inlicium vocare antiqui dicebant ad concionem vocare.

Inlit-

Inlitterata pax eſt, quae litteris comprehenſa non eſt.

In mundo dicebant antiqui, cũ aliquid in promptu eſſe volebant intelligi.

Inori minores.† † *ſine ore*

In pelle lanata noua nupta conſidere ſolet, vel propter morem vetuſtum, quia antiquitus homines pellibus erant induti; vel quod teſtetur lanificij officium ſe praeſtaturã viro.

In procinctu factum teſtamentum dicitur, quod miles pugnaturus nuncupat praeſentibus commilitonibus.

Inquilinus, qui eundem colit focum, vel† eiuſdem loci cultor. † *velut*

Inſanum pro valde magnum vſus eſt Plautus.

Inſcitia ſtultitia.

Inſecta non ſecta. ſed & aliquotiens ſignificat ſecta.

Inſeptum non ſeptum. ponitur tamen & pro non aedificatum.

Inſeque apud Ennium, dic. Inſexit dixit.

Inſeſſores latrones, qui circa vias inſidientur ſedentes.

Inſignes appellantur boues, qui in femine,† *& in pede album habent, quaſi inſigniti.* † *femore*

Inſignis tam ad laudem, quam ad vituperationem inflecti poteſt.

Inſimulare, crimen in aliquem confingere.

Inſipare inijcere. Vnde fit diſſipare.

† pullis

Inſipere farinulam iacere pultis: † Vnde diſſipare, obſipare. Vt cum ruſtici dicunt, obſipa pullis eſcam.

Inſitum ab inſerendo tractum. ſed aliquotiens ſignificat impoſitum.

Inſons extra culpam, a quo dici morbus quoque exiſtimatur ſonticus, quia perpetuo noceat.

Inſtaurari ab inſtar dictum eſt, cum aliquid ad priſtinam ſimilitudinem, & comparationem reficitur.

Inſtigare incitare.

† Inſurſũ. V.C.

Inſuaſum † appellabant colorem ſimilem luteo, qui fiebat ex fumoſo ſtillicidio.

†coniungũtur

Inſulae dictae propriae, quae non iunguntur communibus parietibus cum vicinis, circuituq. publico, aut priuato cinguntur. † a ſimilitudine videlicet earum terrarum, quae fluminibus, ac mari eminent, ſuntq. in ſalo poſitae.

Intempeſtam noctem dicimus pro incertiore tempore, quia non tam facile noctis horae, quã diei poſſunt intelligi. Tempeſtatem enim antiqui pro tempore poſuere.

Intercapedo tempus interceptum, cum ſcilicet mora eſt ad capiendum.

† Intra

Inter † cutem flagitatos dicebant antiqui mares,

res, qui ſtuprum paßi aliquando eſſent.

Intercutitus vehementer cutitus, ideſt valde ſtupratus.

Interduatim, & interatim dicebant antiqui, quod nunc interdum, & interim.

Intergeriui parietes dicuntur, qui inter confines ſtruuntur, & quaſi intergeruntur.

Internecium teſtamentum eſt, propter quod dominus eius necatus eſt.

Internectio, vitae priuatio appellatur interfectio. a nece denominato vocabulo.

Interregnum appellatur ſpatium temporis, quouſque in loco mortui alius ordinetur.

Intrahere eſt contumeliam intorquere.

Inuolus † vermiculi genus, qui ſe inuoluit pampino. † *Inuolulus,*

IOVISTAE compoſitum a Ioue, & iuſtae.

IPSIPE ipſi neque alij.

Ipſullices bracteae in virilem, muliebremque ſpeciem expreſſae.

IRACVNDIA dicta, quod iram incendat.

Ircei genus farciminis in ſacrificijs.

Ircens genus farciminis.

Irnella vaſis genus in ſacris.

Irpices † genus raſtrorum ferreorum, quod plures habent dentes ad extirpandas herbas in agris. † *Ircipes*

Irpini appellati nomine lupi, quem irpum dicunt

cunt Samnites. eum enim ducem ſecuti agros occupauere.

Irquitallus puer, qui primo virilitatem ſuam experitur.

† Ita me Caſtor. *ITA caſtor,† ita mehercules, ·†· vt ſubaudiatur iuuet.*

·†· Ita me Hercules) *Italia dicta, quod magnos Italos, † hoc eſt boues habeat: vituli etenim itali † ſunt dicti.*

† vitulos

†ab Italis *Italia ab Italo rege, eadem ab Attelido .... appellata.*

† Itonis) *Itonida † Minerua a loco ſic appellata.*

IVBAR ſtella, quam Graeci appellant φωσφόρον, vel ἑωσφόρον hoc eſt lucifer, quod ſplendor eius diffunditur in modum iubae leonis.

Iubere ponebatur pro dicere, quod valet interdum pro decernere, vt populus iuſſit.

Iubilare eſt ruſtica voce inclamare.

Iugarius vicus dicitur Romae, quia ibi fuerat ara Iunonis Iugae, quam putabant matrimonia iungere.

† vinctum *Iuge auſpicium eſt, cum iunctum † iumentum ſtercus fecit.*

Iugere milui dicuntur, cum vocem emittunt.

Iuges eiuſdem iugi pares, vnde & coniuges, & ſeiuges.

Iugula ſtella orion, quod amplior ſit ceteris, quaſi nux iuglandis.

Iugum, ſub quo victi tranſibant, hoc modo fiebat:

bat: fixis duabus haſtis ſuper eas ligabatur tertia, ſub ijs victos diſcinctos tranſire cogebant.

Iunium menſem dictum putant a Iunone. ijdem ipſum dicebant Iunonium & Iunonialem. Iulium quod eo menſe dicitur Iulius natus.

Iurare Flamini Diali fas non erat.

Iurgatio iuris actio.

Iuſſa † iura. † Iuſa

Iuſti dies dicebantur triginta, cum exercitus eſſet imperatus, & vexillum in arce poſitum.

Iuſtum vadem, idoneum ſponſorem.

Iuuenalia † fingebantur Dianae ſimulachra, quia ea aetas fortis eſt ad tolerandam viam. Diana enim viarum putabatur dea. † Iuuenilia)

Iuuentutis † ſacra pro iuuenibus ſunt inſtituta, † Iuuentatis)

LABES macula in veſtimento dicitur, & deinde μεταφορικῶς transfertur in homines vituperatione dignos.

Lacerare diuidere, comminuere eſt. ex quo dictus eſt lanius, qui diſcindendo lacerat pecora. Lacinia, quod † pars veſtimenti eſt. Lacerna, quod minus capitio eſt. Lacer, quod auribus curtatis eſt. Lacerum, quodcumque eſt in corpore imminutum.

† quaedam

Lacit, decipiendo inducit. Lax etenim fraus eſt. Lacit, in fraudem inducit. inde eſt allicere, & laceſſere. inde lactat, illectat, delectat, oblectat.

Lacobrigae nomen compoſitum (a lacu & briga † Hiſpaniae oppido.

† ex Arcobriga

Lactaria columna in foro olitorio dicta, quod ibi infantes lacte alendos deferebant.

Lacuna aquae collectio a lacu deriuatur, quam alij lamam, † alij luſtrum * dicunt.

† limã. v. c. λίμνην) * λουτρὸν)

Lacus Lucrinus in uectigalibus publicis primus locatur eruendus, ominis boni gratia, vt in dilectu, † censúne primi nominantur Valerius,

† delectu

rius, Saluius, Statorius.

Laena ueſtimenti genus habitus duplicis, quidam appellatam exiſtimant Tuſce, quidam Graece, quam χλαῖναν *dicunt.*

Laeua ſiniſtra, quam Graeci σκαιὰν*. Vnde tractum cognomen Scaeuola. a laeua laeuum ſiniſtrum, & laeuorſum ſiniſtrorſum.*

Lamberat, ſcindit, ac laniat.

Lance & licio dicebatur apud antiquos; quia qui furtum ibat quaerere in domo aliena, licio cinctus intrabat, lancemq. ante oculos tenebat propter matrum familiae, aut uirginum praeſentiam.

Lancea a Graeco dicta, quam illi λόγχην *uocant.*

Laneae effigies compitalibus noctu dabātur in† compita: quod lares, quorum is erat dies feſtus, animae putabantur eſſe hominum, redactae † in numerum deorum. †ad † ſedatae. v. c. relatae)

Lanerum † ueſtimenti genus ex lana ſuccida confectum. † Lanerum

Lanoculus, qui lana tegit oculi uitium.

Lapidem ſilicem tenebant iuraturi per Iouem haec uerba dicentes; ſi ſciens fallo, tum me Dieſpiter ſalua urbe, arceque bonis eijciat, uti ego hunc lapidem.

Lapidicinae, ubi excinduntur lapides.

Lapit, † dolore afficit. † Lipit, vel Lipuit, vel Lapuit, vel Labit.

Laren-

trarent vrbem. Itaq. eandem laurum omnibus ſuffitionibus adhiberi ſolitum erat; vel quod medicamento ſicciſſima ſit; vel quod omni tempore viret, vt ſimiliter reſp. vireat.

Lautia † epularum magnificentia, alij a lauatione dicta putant, quia apud antiquos hae elegantiae, quae nunc ſunt, non erant, & raro aliquis lauabat. † Lauticia.

Lauticia farina appellabatur ex tritico aqua conſperſo.

Lautulae locus extra vrbem, quo loco quia aqua fluebat, lauandi vſum exercebant.

LECTOSIA † *inſula dicta a conſobrina (Aeneae ibidem ſepulta.* †Leucoſia)

Lectus dictus, vel a collectis folijs ad cubitandum: vel quod fatigatos ad ſe alliciat; vel a Graeco λέκτρον.

Legimus aut ſcriptum, aut oleam, † glandemue, & alia quaedam. & addita praepoſitione dicimus colligimus, deligimus. †olera

Legio Samnitum linteata appellata eſt, quod Samnites intrantes ſinguli ad aram, velis linteis circumdatam, † non ceſſuros ſe Romano militi iurauerunt. † circũdati

Lemniſci, ideſt faſciolae coloriſae dependentes ex coronis, propterea dicuntur, quod antiquiſſimum fuit genus coronarum lanearum.

Lemonia tribus a pago Lemonio appellata eſt.

qui

qui eſt a porta Capena via Latina.

Lenones ab alliciendo adoleſcentulos appellati.

Leparenſes Liparitani ciues, ideſt Liparenſes.

Lepiſta genus vaſis aquarij.

† Laena

Leria † ornamenta tunicarum aurea.

Lesbium genus vaſis caelati a Lesbis inuentum.

Letum ab obliuione, quam Graeci λήθω vocant dictum.

† vxori meae frater meus.

Leuir eſt vxoris meae frater. †

LIBELLA deminutiuum eſt a libra.

Liber repertor vini, ideo ſic appellatur, quod vino nimio vſi omnia libere loquantur.

Liberales dicuntur non ſolum benigni, ſed etiã ingenuae formae homines.

† loquūtur

Liberalia Liberi feſta, quae apud Graecos dicuntur διονύσια. Naeuius. libera lingua loquemur † ludis liberalibus.

Liberata ponebant pro effata, ideſt locuta.

† conſtitutū

Libertatis templum in Auentino fuerat conſtructum. †

Librile ſcapus librae.

Librilla appellantur inſtrumenta bellica, ſaxa ſcilicet ad brachij craßitudinem in modum flagellorum loris reuincta.

Libycus campus in agro Argeo appellatus, quod in eo primum fruges ex Libya allatae ſunt, quam ob cauſam etiam Ceres ab Argeis Li

byſſa vocata eſt.

Licitati, in mercando, ſiue pugnando contendentes.

Lictores dicuntur, qnod faſces virgarum ligatos ferunt. hi parentes magiſtratibus, delinquentibus plagas ingerunt.

Limaces cochleae a limo appellatae.

Limitatus ager eſt in centurias dimenſus.

Limites in agris, nunc termini, nunc viae trãſuerſae.

Limus † obliquus, ideſt tranſuerſus, vnde & limina. † Limiu

Lingua non ſolum pars corporis dicitur, ſed etiam differentia ſermonũ. promontorij quoque genus non excellentis, ſed molliter in planum deuexi.

Lingula † per deminutionem linguae dicta. alias a ſimilitudiue linguae exertae, vt in calceis: alias inſertae, ideſt infra dentes coercitae, vt in tibijs. † Ligula

Lingulaca genus piſcis, vel mulier auguratrix. † †garrulatrix)

Liquitur, labitur, fluit.

Litatum alij ſolutum, † deditum deo, quaſi luitatum; alij ex Graeco a precibus, quas illi λιτὰς dicunt. † ſolitum

Liti † cecidiſſe dicitur, qui eius rei, de qua agebat, cauſam amiſit. † Litis

Lituus appellatus eſt, quod litis ſit teſtis. eſt enim genus buccinae incuruae, quo qui ceciner it, dicitur liticen. Ennius. Indeloci lituus † effudit *ſonitus effundit* † *acutos.*

Lixabundus, iter libere, ac prolixe faciens.

Lixae, qui exercitum ſequuntur quaeſtus gratia. dicti, quod extra ordinem ſint militiae, eisq. liceat, quod libuerit. alij eos a Licha appellatos dicunt, quod & ille Herculem ſit ſecutus. quidam a liguriendo quaeſtum.

LOCATVM poſitum.

Locupletes locorum multorum domini.

Loebeſum & loebertatem antiqui dicebant liberum & libertatem, ita Graeci λοιβὴ, & λείβω.

Longitrorſus ſic dicitur, ſicut dextrorſus, ſiniſtrorſus.

Lotos arboris genus, ex cuius materia frequenter tibiae fiebant, cuius baccis paſti quondam Lotophagi dicti.

LVCANI appellati dicuntur quod eorum regio ſita eſt ad partem ſtellae luciferae. vel quod † aetheroſa *loca cretoſa* † *ſunt, ideſt multae lucis. vel a Lucilio duce. vel quod primitus in luco conſederunt.*

† capiatur) *Lucar appellatur aes, quod ex lucis captatur.* †

Lucaria feſta in luco colebant Romani, qui permagnus inter viam Salariam, & Tiberim fuit:

fuit: pro eo, quod victi a Gallis fugientes e praelio ibi ſe occultauerunt.

Lucaris pecunia, quae in luco erat data.

Lucem facere dicuntur Saturno ſacrificantes, ideſt capita detegere.

Lucerenſes, & luceres, quae pars tertia populi Romani eſt distributa a Tatio, & Romulo; appellati ſunt a Lucero Ardeae rege, qui auxilio fuit Romulo aduerſus Tatiũ bellanti.

Lucetium Iouem appellabant, quod eum lucis eſſe cauſam credebant.

Lucius praenomen est eius, qui primum fuit, quia oriente luce natus eſt.

Lucomedi a duce ſuo Lucomo dicti, qui poſtea Lucerenſes appellati ſunt.

Lucomones quidam homines ob inſaniam dicti, quod loca, ad quae veniſſent, infesta † facerent. † festa

Lucretilis mons in Sabinis.

Luctus, & lugere a Graeco trahuntur λυπεῖν, *vel* λύπαν. † †λύζειν)

Luculentus a luce appellatus.

Lucuntere † genus operis piſtorij. † Lucunter Lucentem Lacuntem

Lues est diluens. vſque ad nihil, tractum a Graeco* λύειν. *hinc dictum lutum terra humore ſoluta; & lustratio, qua quid ſoluitur, ac liberatur. hinc &* λύτρα ἀπὸ τῆς λύσεως, *idest ſolutione auri:* λίτρα *enim* *dilues

enim libra eſt.

† Lima, uel Lina.

Luma † genus herbae, vel potius ſpinae.

Lumbago vitium, & debilitas lumborum.

Lura os culei, vel etiam vtris. vnde lurcones capacis gulae homines, & bonorum ſuorum conſumptores.

Luridi ſupra modum pallidi.

Luſcitio vitium oculorum, quod clarius veſperi, quam meridie cernit.

† lamas

Luſtra ſignificant lacunas † lutoſas, quae ſunt in ſiluis, aprorum cubilia. a qua ſimilitudine ij, qui in locis abditis, & ſordidis ventri, & deſidiae operam dant, dicuntur in luſtris vitam agere. & cum eiuſdem vocabuli prima ſyllaba producitur, ſignificat nunc tempus quinquennale, nunc populi luſtrationem.

Luſtrici dies infantium appellantur puellarum octauus, puerorum nonus, quia his luſtrantur, atque eis nomina imponuntur.

Luxa membra e ſuis locis mota, & ſoluta; a quo luxurioſus in re familiari ſolutus.

Luxantur, a luxu dictum, ideſt luxuriantur.

LYCII Apollinis oraculum in Lycia maximae claritatis fuit ob luporum interfectionem. λύκος enim lupus eſt.

Lycophos

Lycophos Graeci dicunt, quod nos primum tempus lucis. dictum autem lycophos, quaſi λευκὸν φῶς, ideſt lumen candidum.

Lymphae dictae ſunt a nymphis. vulgo autem memoriae proditum eſt, quicumque ſpeciem quandam e fonte, ideſt † effigiem nymphae viderint, furendi non feciſſe finem, quos Graeci νυμφολήπτους vocant, Latini lymphatos appellant. † in

Lyrneſiades, ab oppido Phrygiae Lyrneſſo dicti.

PAVLVS. MACELLVM dictum à Macello quodam, qui exercebat in urbe latrocinia, quo damnato Cenſores Aemilius, & Fuluius ſtatuerunt, ut in domo eius obſonia venderentur.

Macilenti macie tenuati.

Mactus magis auctus.

† Madulſa — Maduſa † ebrius a Graeco μαδλχῦ deductum, vel quia madidus ſit † vino.

† ſatis

Maeandrum genus picturae dictum eſt a ſimilitudine flexus amnis, qui appellatur Maeandrus.

Maecia tribus a quodam caſtro ſic appellatur.

Maeniana aedificia a Maenio ſunt appellata: is enim primus ultra columnas extendit tigna, quo ampliarentur ſuperiora.

Maeſius lingua Oſca, menſis Maius. Oſci enim a regione Campaniae, quae eſt Oſcos, † vocati ſunt.

† Oſcor Oſcorum)

† Magiſtrare

Magis a Graeco μᾶλλον venit.

FESTVS. ...... temperare di .... erare quida ......

PAVLVS. Magiſterare † regere, & temperare eſt. Magiſterare * moderari. Vnde magiſtri non ſolū do-

* Magiſtrare, vel magiſtrari

doctores artium; ſed etiam pagorum, ſocietatum, vicorum, collegiorum, equitum dicuntur: quia omnes hi magis ceteris poſſunt. Vnde & magiſtratus, qui per imperia potentiores ſunt, quam priuati. Quae vox duabus ſignificationibus notatur. nam aut perſonam ipſam domonſtrat, vt cũ dicimus, magiſtratus iuſſit: aut honorem, vt cum dicimus † Titio magiſtratus datus eſt. †*dicitur*

Magiſteria dicuntur in omnibus rebus, quae † magis ceteris poſſunt, ut magiſterium equitũ. † *qui*

. . . . . . rebus, qui ma . . . . . . quitum. et . . . . FESTVS.
llinis dixe . . . . untur uelit . . . . contra
ora . . . . .

Magmentum magis augmentatum. PAVLVS.

Magnificiſſima dicebant antiqui pro magnificentiſſima. re enim vera magnificens dici nõ poteſt. vnde magnificẽtiſſima uidetur deduci.

Magnificius idem Cato † pro magnificentius dixit, & non fruſtra: nam poſitiuus eius magnifice eſt. †*ipſe*

Magni . . . . FESTVS.
. . . . . . auit Cato in ea, quam . . . .
. . . . gna quis homo . . . .
. . . . pulchrius purgat . . . .
. . . . Ateius, dicimus, cum mag . . . . .
. . . . at nepos eius in ea . . . .
. . . . men ait, cum Aedilis . . . .

multae, magnaeq. ciuitates fuerunt ex Graecia profectae.

Maior magiſtratus conſul dicitur.

Maior ſocer vxoris meae proauus.

Maior ſocrus vxoris meae proauia.

. . . iora auſpicia; quae d . . . . maiora Conſulum, Pr . . . . liquorum minora cum ill . . . . res magiſtratus dicu . . . .

Maiorem Conſulem L. Caeſar putat dici vel eũ, penes quem faſces ſint; vel eum, qui prior factus ſit: Praetorem autem maiorem Vrbanum, minores ceteros. FESTVS.

Maior Conſul dicitur vel is, penes quem faſces ſunt; vel is, qui prior factus eſt: Praetor autem maior Vrbanus, minores ceteri. PAVLVS.

Maiores Flamines appellabantur patricij generis, minores plebei.

Maledictores dicebantur ab antiquis, qui nunc maledici.

Maledic . . . . FESTVS.

. . . . . nos appellamus . . . . Hiſpania re . . . . . .

Maleuoli Mercurij ſignum erat proxime Ianũ, qui item erat in Turdellis Me . . . . appella . . . maleuoli autem, quod in nullius tabernam ſpectabat.

PAVLVS. *Maleuoli Mercurij ſignum, ideſt ſtatuam, appellabant, ideo quod in nullius tabernam ſpe ſtabat.*

Malleoli vocantur non ſolum parui mallei, ſed etiam ij, qui ad incendium faciendum aptantur; videlicet † ad ſimilitudinem priorum dicti.

† *ſcilicet*

Malluuium dicitur, quo manus lauantur. Malluuiae, quibus manus ſunt lotae: pelluuiae, quibus pedes:

FESTVS. *Malluuium latum in commentarium † ſacrorū ſignificat, manus qui lauet. à quo malluuiae dicuntur, quibus manus ſunt lautae, perinde vt quibus pedes pelluuiae.*

† *tario)*

PAVLVS. *Maltha dicitur à Graecis pix cum cera mixta.*

Mamercus praenomen eſt oſcum, eo quod hi Martem Mamertem appellant.†

†*dicunt.*

Mamers Mamertis facit, ideſt lingua oſca Mars Martis. Vnde & Mamertini in Sicilia dicti, qui Meſſanae habitant.

FESTVS. *Mamertini appel . . . . . .*

.. .. .. c. de cauſa. cum de toto Samnio grauis incidiſset peſtilentia, Sthenius Mettius eius gentis princeps conuocata ciuiū ſuorum concione, expoſuit ſe vidiſſe in quiete praecipientem Apollinem; vt ſi vellent eo malo liberari; vel ſacrum vouerent, ideſt quaecumq. vere proximo nata eſſent; immo-

laturos

laturos ſibi. Quo facto leuatis poſt annum vicenſimum deinde eiuſdem generis inceſsit peſtilentia. ruſum itaque conſultus Apollo reſpondit non eſſe perſolutum ab ijs votum, quod homines immolati non eſſent: quos ſi expuliſſent, certe fore, vt ea clade liberarentur. Itaq. ij iuſsi patria decedere, cum in parte ea . . . . conſediſſent, quae Taurica na† dicitur, forte parantibus bello . . . . † Tauromitana.) *Meſſanenſibus auxilio venerunt vltro, eoſque . . liber . . . . . . prouincial . . . quod ob . . citum† eorum, vt gratiam referrent, & in ſuum corpus, cõmunionemque agrorum inuitarunt eos, & nomen acceperunt vnum, vt dicerentur Mamertini, quod coniectis in ſortem duodecim deorum nominibus Mamers forte exierat, qui lingua Oſcorum Mars ſignificatur. cuius hiſtoriae auctor eſt Alfius libro primo belli Carthaginienſis.* † exercitũ)

Mamilia turris intra Saburae regionem a Mamilio nomen accepit.

Mamiliorum familia (progenita fuit) a Mamilia Telegoni filia, quam Tuſculi procreauerat, (quando id oppidum ipſe condidiſſet.† †eſt appellata

Mãphula appellatur panis Syriaci genus, quod, vt ait Verrius, in clibano ante, quam percoquatur, decidit in carbones, cineremq. cuius

† validam) * Addā, vel Ad claſſem

meminit Lucilius. Piſtricem validaᵗ ſi num mi ſuppeditabunt, Addas * empleuron, mamphulas quae ſciat omnes.

·†· Mimphur)

Mamphur ·†· appellatur loro circumuolutum mediocris longitudinis lignum rotundum, quod circumagunt fabri in operibus tornandis.

† carminibus · †latus

Mamurij Veturij nomen frequenter in cantibus † Romani frequentabant, hac de cauſa. Numa Pompilio regnante e caelo cecidiſſe fertur ancile, ideſt ſcutum breue; quod ideo ſic eſt appellatum, quia ex vtroq. latere erat reciſum; vt ſummum, infimumq. eius latius † medio pateret. vnaq. edita vox, omnium potentiſſimam fore ciuitatem, quamdiu id in ea manſiſſet. Itaq. facta ſunt eiuſdem generis plura, quibus id miſceretur, ne internoſci caeleſte poſſet. probatum opus eſt maxime Mamurij Veturij: qui praemij loco petijt, vt ſuum nomen inter carmina ſalij canerent.

Manalem fontem dici, pro eo, quod aqua ex eo ſemper manet.

FESTVS. Manalis fons appellatur ab auguribus puteus perennis. neq. tamen ſpiciendius † videtur, quia flumen id ſpiciatur, quod ſua ſponte in amnem influat.

†ſpiciēdus)

PAVLVS. Manalem lapidem putabant eſſe oſtium Orci, per

per quod animae inferorum ad ſuperos manarent, qui dicuntur manes. Manalem etiam lapidem vocabant petram quandam, quae erat extra portam Capenam iuxta aedem Martis, quam, cum propter nimiam ſiccitatem in vrbem protraherent, inſequebatur pluuia ſtatim. eumq. quod aquas manaret, manalem lapidem dixere.

Manare dicitur, cum humor ex integro, ſed non ſolido nimis per minimas ſuas partes erumpit. quod ex Graeco trahitur: quia illi non ſatis ſolidum μανὸν dicunt.

Manare ſolem antiqui dicebant, cum ſolis orientis radij ſplendorem iacere coepiſſent, a quo & dictum putabant mane. alij dictum mane putant ab eo, quod manum bonum dicebant.

. . . . *olitos eſſe antiquos* . . . . FESTVS.
. . . *cum ſolis orientis radij* . . .
. . . *ſſent. atq. ideo primum* . . .
. . . *uis magis addicitur* † . . . † *id dicitur)*
. . . *ne id eſt a mature. quod id* . .
. . . *unde & Matuta di* . .

Mane a dijs manibus dixerunt. nam mana† *bona dicitur. vnde & Mater Matuta, & poma matura.* PAVLVS. † *Mania*

Manceps dicitur, quod manu capiatur. Manceps dicitur, qui quid à populo emit, conducitue,

cítue, quia manu ſublata ſignificat ſe auctorem emptionis eſſe. qui idem praes dicitur; quia tam debet praeſtare populo, quod promiſit; quã is, (qui pro eo† praes factus eſt.

† pro quo)

†Tifata

Mancini fana † appellabantur, quod Mancinus habuit inſignem domum, quae publicata eſt eo interfecto.†

† interẽpto

Manducus, effigies in pompa antiquorum inter ceteras ridiculas, formidoloſasque ire ſolebat magnis malis, ac late dehiſcens, & ingentem dentibus ſonitum faciens, de qua Plautus ait in Rudente. Quid ſi aliquo ad ludos me pro manduco locem. qua propter? clare † crepito dentibus.

†quia pol clare

FESTVS. *Manes dij ab auguribus inuocantur: quod hi per omnia aetheria, terrenaeq.† ma . .*

†terrẽaq.)

. . . . . .

. . . . *peri, atq. inferi* . . . . .

. . . . *augures quod L. I* . . . . .

. . . . *minis* . . .

PAVLVS. *Manes dij ab auguribus vocabantur, quod eos per omnia manare credebant; eosq. deos ſuperos, atq. inferos dicebant.* . . . .

∴ *Manuos † in carminibus ſaliaribus Aelius Stilo * ſignificare ait bonos. (& inferi †· dij manes pro bonis dicuntur a ſuppliciter eos venerantibus propter metum mortis; vt immanes quoq. pro valde non bonis dicuntur.*

†Manes

* Aurelius, vel Ateius

·|· vnde

Maniae

Maniae turpes, deformesq. perſonae. Manias (Aelius Stilo dici ait† ficta quaedam ex farina in hominum figuras, quia turpes fiant, quas alij maniolas appellant. † Manias autem, quas nutrices minitantur pueris paruulis eſſe laruas, ideſt manes, quos deos, deasq. putabant, quosq. ab inferis ad ſuperos emanare credebant. (Vt Mania eſt eorum auia, materue. Sunt enim vtriuſque opinionis auctores.†

† dicunt

† vocant

† Sunt, qui Maniã laruarum matrem, auiamq. putãt.

Manius agrum † Nemorenſem Dianae conſecrauit, à quo multi, & clari viri orti ſunt, & per multos annos fuerunt. Vnde prouerbium. Multi Manij Ariciae. Aſinius† Capito longe aliter ſentit. ait enim turpes, & deformes ſignificari: quia maniae dicuntur deformes perſonae; & Ariciae genus panis fieri, quod manici . . . . appellantur.

† Aegerius

† Sinnius)

Manius praenomen dictum eſt ab eo, quod mane quis initio natus ſit, ut Lucius, qui luce.

Manliae gentis patriciae decreto nemo ex ea Marcus appellatur; quod M. Manlius, qui Capitolium a Gallis defenderat, cum regnũ affectaſſet, damnatus, necatusq. eſt.

Manſucium † edacem, a mandendo ſcilicet.

† Manſucũ

Manſues pro manſuetus.

. . . . M. Cato in epiſtula . . . .

. . . manſues ad . . . . . .

PAVLVS. *Manſuetum ad manum venire ſuetum. alij aiunt manſuetum dictum, neq. ex miſericordia maeſtum, neq. ex crudelitate ſaeuū, ſed modeſtia temperatum.*

∴ *Mantare ſaepe manere. Caecilius in Epiſtula. Iam ore adeo manta. Iam hoc vide caecus . . . animum aduentus angit.*

Manticularia dicuntur ea, quae frequenter in vſu habentur, & quaſi manu tractantur. frequens enim antiquis ad manus tergendas vſus fuit mantiliorum, vnde haec trahitur ſimilitudo.

∴ *Manticularum vſus pauperibus in nummis recondendis, etiam noſtro ſaeculo fuit. vnde manticulari dicebantur, qui furandi gratia manticulas attrectabant. Vnde poetae pro doloſe quid agendo vſi ſunt eo verbo. Pacuuius. Ad manticulandum aſtu aggreditur: ſcit enim quid promeruerit . . . . medici manticulatur, . . . ita me facti oppreſſi iugo. Item deinde. Aggreditur aſtu regem; manticulandum eſt hic mihi. Et. Machinam ordiris nouam manticula † tactu, an ſanctiora dicis iureiuranda. Plautus hoc ſignificare videtur, quibus cotidie paruae noxae extergeantur.*

† *manticulae)*

†*oſca* *Mantiſa additamētum dicitur lingua Tuſca, † quod ponderi adijcitur; ſed deterius, & quod ſine*

ſine vllo vſu eſt. Lucilius. Mantiſa obſonia vincit.

∴ *Manubiae Iouis tres dicuntur † eſſe, quarum vnae ſunt minimae, quae moneant, placidaeque † ſint. Alterae quae maiores ſunt, ac veniant cum fragore, diſcutiantq. aut diuellant, quae a Ioue ſint, & conſilio deorum mitti exiſtimentur. Tertiae his ampliores, quae cum igne veniant; & quamquam nullum ſine igne fulgur eſt, hae propriam differentiam habeant, quod aut adurant, aut fuligine deforment, aut accendant, quae ſtatum mutent deorum conſilio ſuperiorum.* †

†creduntur †placataeq. †ſuperorū.

∴ *Manum, & mentum, prouerbium eſt ex Graeco ductum, quod eſt* πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος, καὶ χείλεος ἄκρου. *Chalcantem vites ſerentem quidam augur vicinus praeteriens, dixit errare: non enim ei fas eſſe nouum vinum. . . . .*

Manumitti ſeruus dicebatur, cum dominus eius aut caput eiuſdem ſerui, aut aliud membrum tenens dicebat: hunc hominem liberum eſſe volo; & emittebat eum e manu.

. . . odo caput . . . . . FESTVS.
. . . . edicito, hunc . . . .
. . . pro eo auri x . . . .
. . . . uſquam digre . . . .

ſui

PAVLVS.

∴ *Maſculino genere parentem appellabant antiqui etiam matrem. Malo cruce maſculino genere cum dixit Gracchus in oratione quae eſt in P. Popillium poſteriorem,* † *tam repraeſentauit antiquam conſuetudinem, quam hunc frontem, atq. hunc ſtirpem ijdem antiqui dixerunt, & rurſus hanc lupum, & hanc metum. Item cum idem in Popillium & matronas* † *ait; eo exemplo inſtituto. Dignus fuit qui malo cruce periret.*

† *poſteriore)*

† Mathonem)

Matellio deminutiuum a matula.

Materfamiliae non ante dicebatur, quam vir eius paterfamiliae dictus eſſet. nec poſſunt hoc nomine plures in vna familia praeter vnam appellari. ſed nec vidua hoc nomine; nec quae ſine filijs eſt, appellari † *poteſt.*

† *vocari*

Mater Matuta, manes, mane, matrimonium, materfamiliae, matertera, matrices, materiae † *dictae videntur, vt ait Verrius, quia ſint bona: qualia ſcilicet ſint, quae ſunt matura. vel potius à matre, quae eſt originis Graecae.*

† *materies.*

FESTVS.

. . . . . *manis* . . . . .

. . . . *matertera,* . . . . .

. . . . . *ut ait Ve* . . . . .

. . . . . *ſint, quae* . . . . .

quae

. . . . . *quae ſt ori* . . . . .

PAVLVS. *Matrem Matutam antiqui ob bonitatem appellabant; & maturum idoneum vſui; & mane principium diei, & inferi dij manes, vt ſuppliciter appellati bono eſſent; & in carmine ſaliari ceruſmanus, intelligitur creator bonus.*

Matertera, matris ſoror, quaſi mater altera. Matertera patris & matris, mihi magna mater † eſt.

† materte-ra)

Matralia Matris Matutae feſta.

Matrici † cognominantur homines malarum magnarum, atq. oribus late patentibus.

† Mattici, vel Martici

Matrimes, ac patrimes dicantur, quibus matres & patres adhuc viuunt.

Matronae a magiſtratibus non ſubmouebantur; ne pulſari, contrectaríue viderentur; néue grauidae concuterentur. Sed nec viri earum ſedentes cum vxoribus in vehiculo deſcendere cogebantur.

FESTVS. . . . *atibus non ſummoue* . . .
. . . *tat* . . *ntrectari* . . .
. . . *ntur; neue* . . . *tur. quam* . .
. . . *uſam ait Verrius* . . . .
. . . *eteri* . . . . . .
. . . *uxoribus deeſſe quo deſcen* . .
. . . *ros a magiſtratibus. quod commu* . .
. . . *uehic* . . . *itur uir, & uxor* .

Matronas

Matronas appellabant eas fere, † quibus ſtolas habendi ius erat. PAVLVS. † fore,

Matronis aurum redditum cum legitur, hoc ſignificare videtur; quia matronae contulerũt ornatus ſui aurum ad Capitolium a Gallis Senonibus liberandum; quibus poſtea eſt redditum à populo Romano.

Matroni . . . to ait, quod . . . FESTVS.
. . . . fuiſſe re . . . .
. . . . & eam a . . .
. . . . monio in . . . .
. . . . tronae orna . . . .
. . . . Apollini, quod . . .
. . . . quod contuler . . . .
. . . . a Gallis Senon . . .
. . . . tum . . . . .
. . . . eſt a pop . . . .

Matula vas vrinae. PAVLVS.

Mauortem poetae dicunt Martem.

Maximae dignationis Flamen Dialis eſt inter quindecim Flamines, & cum ceteri † diſcrimina maieſtatis ſuae habeant, minimi habeatur † Pomonalis, quod Pomona leuiſſimo fructui agrorum praeſidet pomis. FESTVS. † ceteri) † minimae habetur)

Maximam hoſtiam ouilli pecoris appellabant, non ab amplitudine corporis; ſed ab animo placidiore. PAVLVS.

Maximi annales appellabantur, non magnitu-

† cōfeciſſet) dine ; ſed quod eos Pontifex maximus conſecraſſet . †

FESTVS. † qui) *Maximum Praetorem dici putant alij eum, qui maximi imperij ſit : alij, quia † aetatis maximae. pro collegio quidem augurum decretum eſt : quod in ſalutis augurio Praetores maiores, & minores appellentur ; non ad aetatem ; ſed ad vim imperij pertinere.*

PAVLVS. *Maximus Curio, cuius auctoritate curiae, omnesq. curiones reguntur.*

† religionē *Maximus Pontifex dicitur, quod maximus rerum ; quae ad ſacra, & religiones † pertinent, iudex ſit, vindexq. contumaciae priuatorum, magiſtratuumq.*

ME pro mihi dicebant antiqui.

FESTVS. *Me pro mihi dicebant antiqui, vt Ennius cum ait libro ſecundo. Si quid me fuerit humanitus, vt teneatis. & Lucilius : Nunc ad te redeo, vt quae res me impendet agatur.*

PAVLVS. *Meatus a meando dictus.*

† dicerent *Mecaſtor, & mehercules iuſiurandum erat : quaſi diceretur, † ita me Caſtor, ita me Hercules, vt ſubaudiatur iuuet.*

† Medix † vbi * Medix *Meddix † apud Oſcos nomen magiſtratus eſt. Ennius. Summus ibi † capitur meddix, * occiditur alter.*

Medialem appellabant hoſtiam atram, quam meridie immolabant.

Medibile, medicabile.

Mediocriculo vſus eſt in ea, quam dixit, Cato in Conſulatu. Ridibundum magiſtratum genere † pauculos homines, mediocriculum exercitum obuiam duci. FESTVS. † gerere)

Mediocriculus idem Cato ponit, cum ait. Ridibundum magiſtratum paucos homines mediocriculum exercitum obuiam duci. PAVLVS.

Medioxumum, mediocre.

Mediterream melius, quam mediterraneum, Siſenna dici putat.

Meditrinalia dicta hac de cauſa, mos erat Latinis populis, quo die quis primum guſtaret muſtum, diceret † ominis gratia: Vetus nouum vinum bibo, veteri nouo morbo medeor. A quibus verbis etiam Meditrinae deae nomen ceptum, † eiusq. ſacra Meditrinalia dicta ſunt. † dicere † conceptū

Meditullium dicitur, non medium terrae, ſed procul a mari, quaſi meditellium; ab eo quod eſt tellus.

Mediusfidius compoſitum videtur, & ſignificare Iouis filium, ideſt Herculem, quod Iouem Graeci δία & † nos Iouem: ac fidium pro filio, quod ſaepe antea † pro L littera D vtebantur. quidam exiſtimant iuſiurandum eſſe per diui fidem; quidam per diurni temporis, id eſt diei, fidem. † vt † antiqui

Medullitus ex intimis medullis.

† Meſancilum

Meſancilum † teli miſsilis genus.

Megaleſia ludos Matris Magnae appellabant.

Melancoryphi genus auium, quae latine vocantur atricapillae, eo quod ſumma eorum capita nigra ſint.

† vocata

Meliboea purpura a nomine inſulae, in qua tingitur, eſt dicta.†

Melicae gallinae, quod in Media id genus auium corporis ampliſsimi fiat L littera pro D ſubſtituta.

† Meloas, vel Melias v.c. Melia)

Melis † haſta à ligno mali dicta.

Melo nomine alio Nilus vocatur.

Melos inſula dicta eſt a Melo, qui ex Phoenice ad eandem fuerat profectus.

Meltom meliorem dicebant.

Membrum abſcindi mortuo dicebatur, cum digitus eius decidebatur, ad quod ſeruatum iuſta fierent reliquo corpore combuſto.

Memorare ſignificat, nunc dicere, nunc memoriae mandare.

Memorioſus, memorioſior, & memorioſius, (et) memorioſiſsime facit.

Mendicum diei putant velum, quod in prora ponitur. Mendicum dici Verrius putat a mente eius, quem feſellerit fortuna. vel quod precetur quemque vt vitae ſuae medeatur cibo.

Mend . . . . FESTVS.
eius, quam ſe . . . .
Vt Vitae ſu . . . .
*Menſa, † frugibusq. iurato, ſignificat per menſam, * & fruges.* PAVLVS. † Meſſe * Meſſem
Menſae in aedibus ſacris ararũ Vicẽ obtinebãt.
. . . *ſae in aedibus ſacris ara* . . . . FESTVS.
. . . . *legibus earum omnium s* . . . . .
. . . *ut uelut in aram, uel in* . . . . .
. . . *uati quoque in primis i* . . . .
. . . *ubi ſacras habituri* . . .
. . . *parentatio, non ſacrific* . . . .
Menſarij nummularij. PAVLVS.
Mentecaptus dicitur, cum mens ex hominis poteſtate abijt; & idem demens, qui † de ſua mente deceſſerit; & amens, qui a mente abierit. † quod
. . . *hominis poteſtate* . . . . . FESTVS.
. . . *mens, quid de ſua* . . . .
. . . *a mente mente abierit* . . .
Mentum dicebant, quod nos commentum. PAVLVS.
Mercedicius †. mercenarius, quod mercede ſe tueatur. † Mercedinus
∴ *Mercedonias dixerunt a mercede ſoluenda.*
Mercurius a mercibus eſt dictus. Hunc etenim negotiorum omnium exiſtimabant eſſe deũ.
Merendam antiqui dicebant pro prandio: quod ſcilicet medio die caperetur.

Mergae furculae, quibus acerui frugum ſunt; dictae a volucribus mergis. quia vt illi ſe in aquam mergunt, dum piſces perſequuntur, ſic meſſores eas in fruges demergunt, vt eleuare poßint manipulos.

Meritauere (idem) Cato ait, pro meruere.

FESTVS. . . . *ere, ſaepe merue* . . . .

. . . *enorum* IIII . *Suf* . . . . .

. . . . *uis cohortes omnis* . . . .

. . . *tauerunt* . . . .

PAVLVS. *Mertat pro merſat dicebant.*

Merum antiqui dicebant ſolum: vnde & auis merula nomen accepit: quod ſoliuaga eſt, & ſolitaria paſcitur. at nunc merum purum appellamus.

∴ *Meſon* † *perſona comica appellatur, aut coci, aut nautae, aut eius generis. dici ab inuentore eius Meſone* † *comoedo ait Ariſtophanes Grammaticus.*

† *Moeſon*

† *Moeſone*

Meſſapia Appulia a Meſſapo rege appellata.

FESTVS. *Metaphoram quam Graeci vocant, nos tralationem, ideſt domo mutuatum verbum, quo vtimur, inquit Verrius ali. ne ſaepius quidem honeſti. ac q* . . .

. . . *enas vt ſpecioſiora at* . . . .

. . . *ere ſignificante* . . . .

. . . *no, quam proprio no* . . . .

. . . *em indicemus* . . . . .

leret,

. . . . . *leret, redit ad ſua* . . . .
. . . *tralatum manebit* . . . .
. . . *quo peruenit* . . . . . .
. . . . *as* . *alieno perinde ac ſuo ab* . .
Meta . . *ſtices dicitur apud p*. . . . . .
. . . *quod propter neceſſitatem metri* . .
. . . . *t. quod idem barbaris* . . . .
. . . . *ta oration* . . . *ſcrib* . . . .
Meta . . . *ca* . *a* . *cariore* . . . . .
. . . . *peruentura* . . . . . .
. . . *dicare ait Ennius*, ...
. . . . *ideſt* . . . .
. . . . *abus ut* . . . .
. . . . *accip*. . . . . .

Metari caſtra dicuntur, quod metis dirigun-tur. PAVLVS.

Metelli dicuntur in re † *militari quaſi merce-nary. Attius annalium vigeſimoſeptimo* † *calones, famulique, metellique, caculaecq. a quo genere hominum Caeciliae familiae co gnomen putatur ductum*. †

† lege . . .
† in anna. lib.
† dictum.

Metonymia eſt tropos, cum ab eo, quod conti-net, ſignificatur id quod continetur; aut ſuperior inferiore, & inferior ſuperiore. quae continet, quod continetur: ut Ennius cum ait: Africa terribili tremit † *horrida terra tumultu. ab eo, quod continetur, id, quod continet; ut cum dicitur epota* FESTVS.

† tremis

blicae praeſidio eritis † quaſi millus cani. † erit ii)

Miluina genus tibiae acutiſſimi ſoni.

Mina ſingulariter d. . . . . . FESTVS.
pluraliter dicimus cu . . . .
item M. Cato in s . . . .
mina cog . . . . . .

Minam Aelius vocitatam ait mammam alteram lacte deficientem, quaſi minorem factam. PAVLVS.

Minerrimus pro minimo dixerunt.

Minerua dicta, quod bene moneat. hanc enim pagani pro ſapientia ponebant. Cornificius vero, quod fingatur, pingaturq. minitans armis eandem dictam putat.

Minime gentium dicebant, pro eo quod eſt omnium gentium iudicio minime eſſe faciendum.

Miniſcitur pro reminiſcitur antiquitus dicebatur.

Minora templa fiunt ab auguribus, cum loca aliqua tabulis, aut linteis ſepiuntur, ne vno amplius oſtio pateant, certis verbis definita. Itaq. templum eſt locus ita effatus, aut ita ſeptus, vt ea vna parte pateat, angulusque adfixus † habeat ad terram. FESTVS. † angulosque adfixos)

Minorem Delum Puteolos eſſe dixerunt, quod Delos † aliquando maximum emporium fuerit totius orbis terrarum, cui ſucceſſit poſtea PAVLVS. † Delus)

ea

ea Puteolanum, quod municipium Graecum antea Dicaearchia vocatum eſt. Vnde Lucilius. Inde Dicaearchum populos, Delumque minorem.

Minores & maiores inter cognomina feminarum poni ſolebant.

FESTVS. *Minorum Pontificum maximus dicitur, qui primus in id collegium venit. Item minimus, qui nouiſſimus.*

PAVLVS. *Minotauri effigies inter ſigna militaria eſt: quod non minus occulta eſſe debent conſilia ducum, quam fuit domicilium eius Labyrinthus. Minotaurus putatur eſſe genitus, cum Paſiphae Minois regis vxor dicitur concubuiſſe cum tauro. ſed affirmant alij Taurum fuiſſe nomen adulteri.*

† eſſet *Minucia porta appellata eſt, eo quod proxima eſt † ſacello Minuci. Minucia porta Romae eſt dicta, ab ara Minuci, quem deum putabant.*

† familia *Minuebatur populo luctus aedis dedicatione; cum a Cenſoribus luſtrum condebatur; cum votum publice ſuſceptum ſoluebatur. priuatis autem, cum liberi naſcerentur; cum honos in familiam † veniret; cum pater, aut liberi, aut vir, aut frater ab hoſte captus domum rediret; cum puella diſponſaretur; cum propiore quis cognatione,*

quam

quam is qui lugeretur natus eſſet; cum in caſto † Cereris conſtitiſſent. † — † caſtro † conſtituiſſent.

Minuitur populo luctus aedis dedicatione: cum Cenſores luſtrum condiderunt: cum votum publice ſuſceptum ſoluitur. priuatis autem, cum liberi nati ſunt: cum honos in familia venit: cum parens, aut liberi, aut vir, aut frater ab hoſte captus domum redit: cum deſponſa eſt: cum propiore quis cognatione, quam is, qui lugetur, natus eſt: cum in caſto Cereris eſt, omniq. gratulationi. † — FESTVS. † gratulatione)

Minurritiones † appellantur auium minorum cantus. — PAVLVS. † Minurrationes

Minuſculae Quinquatrus appellabantur Idus Iuniae, quod is dies feſtus erat tibicinum, qui Mineruam colebant. Quinquatrus proprie dies feſtus erat Mineruae Martio menſe.

Minutum, & minuere ex graeco μειοῦ dictum videri poteſt.

Minyae † dicti Argonautae, quod plerique eorum ex filijs Minyae fuerant orti. — † Minydae

Mirachidion † primae adoleſcentiae. — † Miracidion)

Miracula, quae nunc digna admiratione dicimus, antiqui in rebus turpibus vtebantur.

Mirior dicebant comparatiuum a miro. Titinius.

† tibi inquit nius. Mirior inquam tibi † videor.

Miſcelliones appellantur, qui non certae ſunt ſententiae, ſed variorum, mixtorumq. iudiciorum ſunt.

Miſenum promõtorium a Miſeno tubicine Aeneae ibi ſepulto eſt appellatum.

Miſeratur is, qui conqueritur aliena incommoda: miſeretur is, qui miſerum ſubleuat.

Miſeret me eadem forma dicitur, qua piget, paenitet, taedet.

Modo cum per correptum o dicitur, ſignificat tempus, vt modo veni: & ponitur pro tantum, vt tace modo. quod ſi producta poſteriore ſyllaba enuncietur, datiuus vel ablatiuus eſt caſus ab eo, quod eſt modus.

Modo quodam, ideſt ratione. dicuntur omnia iſta à modo: commoditas, commodus, commodat, accommodat, modice, modeſtia, moderatio, modificatio.

FESTVS. . . . quodam id . . . . .
. . . ſit commodi . . . .
. . . dat, modi . . . .
. . . ficatio.

PAVLVS. Moene ſingulariter dixit Ennius. Apud empo rium in campo hoſtium per † moene. † pro

Moenia muri, & alia † muniendae vrbis gratia facta, vt Attius in Helenibus. Signo † cetera

ex

extemplo canere, ac tela ob moenia offerre imperat. Significat etiam officia. Plautus in Neruolaria. prohibentque moenia alia, Vnde ego fungar † mea.

Mola vocatur etiam far toſtum, & ſale ſparſum, quod eo molito hoſtiae aſpergantur.

Moles pro magnitudine ferè poni ſolet. moliri, & molitiones † a mouendo certum eſt dici.*

Molleſtras dicebant pelles ouiles, † quibus galeas extergebant.

Molucrum non ſolum quo molae † vertuntur dicitur, id quod Graeci μυλικρον appellant. Sed etiam tumor ventris. qui etiam virginibus ſolet euenire, cuius meminit Afranius in Virgine. Ferme virgini, tanquam grauidae mulieri, creſcit vterus, molucrum vocatur, tranſit ſine doloribus. Cloatius etiam in libris ſacrorum. Molucrum aiunt eſſe lignum quoddam quadratum, vbi immolatur. Idem Aelius in explanatione carminum ſaliarium eodem nomine appellari ait, quod ſub mola ſupponatur. Aurelius Opilius appellat, vbi molatur.*

Momar Siculi ſtultum vocant. †

Momen momentum. Lucretius. Momine ſi paruo poſſent † impulſa moueri.

Monile dictum eſt ornatus muliebris, qualem ha

† *fungor*

† *molitores*
* *molendo)*

† *ouillas, uel ouinas*

† *rotae*
* *verrũtur*

† *appellāt.*

† *ſi a paruo poſſunt*

habuiſſe Eriphylem fabulae ferunt. ex eo etiam equis praependens a collo ornamentum monile appellatur.

† Monumẽtum

Monimentum † eſt, quod mortui cauſa aedificatum eſt: & quidquid ob memoriam alicuius factum eſt, vt fana, porticus, ſcripta, & carmina. Sed monimentum quamuis mortui cauſa ſit factum, non tamen ſignificat ibi ſepultum.

Monitores dicuntur & qui in ſcena monent hiſtriones, & libri commentarij.

Monodos appellatus eſt Pruſiae filius, qui vnum os habuit dentium loco. ſimiliter habuit & Pyrrhus rex Epirotarum.

† prodictũ, vel p̃diciũ)

Monſtrum, vt Aelius Stilo interpretatur, a monendo dictum eſt, velut moneſtrum. Item Sinnius Capito, quod monſtret futurum, & moneat voluntatem deorum. quod etiam prodigium, velut praedictum † & quaſi praedictum, quod praedicat eadem, & portentum, quod portendat, & ſignificet. inde dici apparet id quartum, quod mihi viſum eſt adijciendum, praeſertim cum ex eadem ſignificatione pendeat, & in promptu ſit omnibus, ideſt oſtentum, quod item ab oſtendendo dictum eſt. Monſtra dicuntur naturae modum egredientia, vt ſerpens cum pedibus, auis cum quattuor alis, homo duobus

bus

bus capitibus, iecur cum diſtabuit in coquendo.

. . . *turae modum e* . . . . FESTVS.
. . *anis eum quatt* . . . .
. . *iecur cum diſt* . . . . .

Moracias nuces, Titinius duras eſſe ait. Vnde fit deminutiuum moracillum. PAVLVS.

Morboſum hominem, morbo aliquo affectum.

Mortem obiſſe † *ea conſuetudine dicitur, qua dixerunt antiqui ob Romam legiones ductas, & ob Troiam duxit exercitum, pro ad. ſimiliterq. Vadimonium obiſſe,* † *ideſt ad vadimonium iſſe,* * *& obuiam ad viam.* († obiſſe, † obiſſe *iſſe)

Mortis cauſa ſtipulatio exiſtimatur fieri, vt ait Antiſtius Labeo, quae ita fit, vt morte promiſſoris confirmetur, aut, vt quidam dixerunt, cuius ſtipulationis non fuit cauſa. FESTVS.

Mortuae pecudis corio calceos, aut ſoleas fieri Flaminicis nefas habetur: ſed aut occiſae alioqui, aut immolatae. quoniam ſua morte extincta omnia funeſta ſunt.

Mortuae pecudis corio calceos fieri Flaminicis † *nefas habebatur, quoniam ſua morte extincta omnia funeſta aeſtimabantur.* PAVLVS. †Flaminib.

Mortuus ab emerita vita dictus.

Mos eſt inſtitutum patrium pertinens maxime

ad

ad religiones, caerimoniaſque deorum antiquorum.

FESTVS. Mos eſt . . . . . trium defunctorum veterum pertinens maxime ad religiones c . . . . . oniaſque antiquorum.

PAVLVS. Moſculis † Cato pro paruis moribus dixit. .

†Moſcillis

FESTVS. . . . . . uis qui moribus dixit . . .

PAVLVS. Mox paulo poſt.

Mvcia prata trans Tiberim dicta a Mucio, cui à populo data fuerant, pro eo quod Porſenam Etruſcorum regem ſua conſtantia ab Vrbe dimouit.

Muger muccoſus.

FESTVS. Muger dici ſolet a caſtrenſiũ † hominibus quaſi muccoſus is, qui talis male ludit.

†caſtrenſib.)

PAVLVS. Muginari eſt nugari, & quaſi tarde conari.

Mugionia porta Romae dicta eſt a Mugio quodam, qui eidem tuendae praefuit.

†mulcẽdo) Mulciber Vulcanus a molliendo † ſcilicet ferro dictus eſt. mulcere enim mollire, ſiue lenire eſt. Pacuuius. Quid me obtutu terres; mulces laudibus?

Muli Mariani dici ſolebant a C. Mario inſtituti, † cuius milites in furca interpoſita tabella varicoſius onera ſua portare adſueuerant.

†Marij inſtituto,

Mulis celebrantur ludi in circo maximo Conſualibus. quia id genus quadrupedum primum

mum putatur coeptum currui, vehiculoq. adiungi.

Mulus vehiculo lunae adhibetur; quod tam ſterilis ea ſit, quam mulus. vel quod vt mulus non ſuo genere, ſed equi creetur; † ſic ea ſolis, non ſuo fulgore luceat.

†equis oriatur

∴ Mulleos genus calceorum aiunt eſſe, quibus reges Albanorum primi, deinde patricij vſi ſunt. M. Cato originum libro ſeptimo. qui magiſtratum curulem cepiſſet, calceos mulleos allucinatos, † ceteri perones. Item Titinius in Setina. Iam cum mulleis te oſtendiſti, quos tibiatis in calceos. quos putant a mullando, ideſt ſuendo dictos.

†alutacin. tos, vel lunatos)

∴ Multam oſce dici putant poenam quandam. M. Varro ait poenam eſſe, ſed pecuniariam, de qua ſubtiliter in libro primo quaeſtionũ epiſtolicarum refert. Maximam multam dixerunt trium millium & viginti aſſium. quia non licebat quondam pluribus triginta bobus, & duabus ouibus quemquam multari. aeſtimabaturq. bos centuſſibus, ouis decuſſibus.

Multifacere dicitur, ſicut magnifacere, & paruifacere. Cato. Neq. fidem, neque iuſiurandum, neq. pudicitiam multifacit. Quod merito ab vſu receſſit; quia quantitas numero non aeſtimatur, nec deſiderat multitudinem.

ſos iudicauerunt. ea de cauſa, quod quo tempore ea, quae occulte, & abdita, ea religionis deorum manium eſſent, veluti in lucem quandam adducerentur, & patefierent: nihil eo tempore in republica geri voluerunt. Itaque per eos dies non cum hoſte manus conſerebant: non exercitus ſcribebatur: non comitia habeba . . . aliud quicquam in re . . . . nisi quod vltima nece . . . . . . admonebat, adminiſtrabatur.

Mundum gentiles ter in anno patere putabant diebus his poſtridie Vulcanalia, & ante diem tertium Nonas Octobris, & ante diem ſextum Idus Nouembris. inferiorem enim eius partem conſecratam dijs manibus arbitrantes clauſam omni tempore, praeter hos dies, qui ſupraſcripti ſunt. quos dies etiam religioſos iudicauerunt ea de cauſa, quod his diebus ea, quae occulta, & abdita religionis deorum manium eſſent, in lucem adducerentur, nihil eo tempore † in rep. geri voluerunt. Itaque per hos dies non cum hoſte manus conſerebatur, non exercitus ſcribebatur, non comitia habebantur, non aliud quidquam in rep. niſi quod vltima neceſſitas exegiſſet, adminiſtrabatur. PAVLVS.

† die

Munem ſignificare certum eſt officioſum, vn-

de e contrario immunis dicitur, qui nullo fungitur officio.

Muneralis lex vocata eſt, qua Cincius cauit, necui liceret munus accipere. Plautus. Neque † muneralem legem. neque* lenoniam roga: † fuerit, nec ne, flocci aeſtimo.

† Neu
*neue)
† rogato :)

Municas, pro communicas dicebant.

FESTVS. . . . communicas dicit . . .
. . . aut vt potius co . . .

PAVLVS. ∴ Municeps eſt, vt ait Aelius Gallus, qui in municipio liber natus eſt. Item qui ex alio genere hominum munus functus eſt. Item qui in municipio à ſeruitute ſe liberauit a municipe. Item municipes erant qui ex alijs ciuitatibus Romam veniſſent, quibus non licebat magiſtratum capere, ſed tantum muneris partem. At Ser. filius aiebat initio fuiſſe, qui ea conditione ciues Ro. fuiſſent, vt ſemper remp. ſeparatim a populo Ro. haberent, Cumanos videlicet, Acerranos, Atellanos, qui aeque † ciues Ro. erant, & in legione merebant, ſed dignitates non capiebant.

† &

Municipalia ſacra vocabantur, quae ante vrbem conditam colebantur.

FESTVS. Municipalia ſacra vocantur, quae ab initio habuerunt ante ciuitatem Romanam acceptam; quae obſeruare eos voluerunt Pontifices

ces, & eo more facere, quo adfuiſſent †: antiquitus.

† adſueſſent)

PAVLVS.

*Municipium id genus hominum dicitur, qui, cum Romam venißent, neque ciues Ro. eſſent; participes tamen fuerunt omnium rerum ad munus fungendum vnà cum Romanis ciuibus, praeterquam de ſuffragio ferendo, aut magiſtratu capiendo; ſicut fuerunt Fundani, Formiani, Cumani, Acerrani, † Lanuuini, Tuſculani, qui poſt aliquot annos ciues Ro. effecti ſunt. Alio modo, cum id genus hominum definitur, quorum ciuitas vniuerſa in ciuitatem Romanam venit; vt Aricini, Caerites, Anagnini. Tertio, cum id genus hominum definitur, qui ad ciuitatem Romanam ita venerunt, vti municipia eſſent ſua cuiuſq. ciuitatis, & coloniae, vt Tiburtes, Praeneſtini, Piſani, Arpinates, † Nolani, Bononienſes, * Placentini, Nepeſini, Sutrini, Lucenſes.*

† Corani

† Vrbinates,
* Bobutinienſes,

Munificior a munifico identidem Cato dixit, cum nunc munificentior dicamus, quamuis munificens non ſit in vſu.

FESTVS.

. . . . munifico cum dicamus . . .
. . . . uis munificens non ſit . . . .
. . . . eam ſcripſit . . . munifi . . . .

*Munitio † morſicatio * ciborum.*

† Molitio)
* mortificatio V.C. mollificatio)

PAVLVS.

Munus ſignificat officium, cum dicitur quis munere fungi: Item donum, quod officij cauſa datur.

†Murtiae
† Murtus
Murciae † deae ſacellum erat ſub monte Auentino, qui antea Murcus † vocabatur.

Murgiſonem dixerunt a mora, & deciſione.

†dein
Muries dicebatur ſal in pila tunſum, & in ollam fictilem coniectum, & in furno percoctum, quo dehinc † in aquam miſſo Veſtales virgines vtebantur in ſacrificio.

FESTVS. *Muries eſt, quemadmodum Veranius docet, ea, quae fit ex ſale ſordido in pila pinſato, & in ollam fritilem coniecto, ibique operto, gypſatoque, & in furno percocto, cui virgines Veſtales ſerra ferrea ſecto, & in ſeriam coniecto, quae eſt intus in aede Veſtae in penu exteriore, aquam iugem, vel quamlibet, praeterquam quae per fiſtulas venit, addent, †atq. ea demum in ſacrificijs vtuntur.*

†addunt)

Murrata potione vſos antiquos indicio eſt, quod etiam nunc Aediles per ſupplicationes dijs addunt ad puluinaria, & quod duodecim tabulis cauetur, ne mortuo indatur, vt ait Varro in antiquitatum libro primo.

PAVLVS. *Murrata potione vſi ſunt antiqui: ſed poſtea adſueuerunt murram dijs ſuis libare. ideoq. duodecim tabulis eſt cautum, ne mortuo inderetur.*

Murri

Murricidum † *ignauum, ſtultum. Plautus. Murricide homo, ignaue, iners.* [† Murcidū]

Murrina genus potionis, quae graece dicitur nectar. † *hanc mulieres vocabant murriolam, quidam murratum vinum. quidam id dici putant ex vuae genere murrinae nomine.* [† μυῤῥίνη)]

Muſcerdas prima ſyllaba producta ſtercus murum appellant.

Muſſaro, murmurare. Ennius. In occulto muſſabant. † *vulgo vero pro tacere dicitur, ut idem Ennius. Non decet muſſare bonos . . . .* [† muſſabat.]

Muſtricola † *eſt machinula ex regulis, in qua calceus nouus ſuitur. Afranius. Muſtricolam in dentes impingam tibi.* [† Muſtricula]

Muta . . . . . . FESTVS.
. . . . iſi vocem . . . .
. . . . multo . . . .
. . . . intelle . . . .
cem . . . as dici . . .
ut cui potius con . . .

Muta exta appellabant, ex quibus nihil diuinationis animaduertebant. PAVLVS.

. . . . dicuntur, quibus ni . . . FESTVS.
. . . . reſpons . . . .
. . . . iutoria quae . .
. . . . cant, aut ab in . . .
. . a ne-

. . . *a veneno taliq* . . . .

. . . *inſtare periculum* . . . .

. . . *finium deminution* . . . .

PAVLVS. *Mutae dicuntur litterae; quod poſitae in vltimis partibus orationis obmuteſcere cogant loquentes. vel quod paruae, exiguaeque ſint vocis; vt cum mutum oratorem, aut tragoedum dicimus.*

FESTVS. . . . . *mutum dicimus: aut quod nullius fiant vocis, cum in eas litteras incidant.*

. . . *iuocales* . . . .

. . . *ubendo, aut* . . . .

. . . *ſiſſe, in eo* . . . . . .

. . . *uplicata ſit* . . . . . .

. . . *ſer. ſacrorum* . . . . . .

† Velijs) *Mutini Titini ſacellum fuit in Velis† aduerſum Murum Muſtellinum in angi . . . de quo . aris ſublatis balnearia ſunt . . acta dom. . . . caluini, cum manſiſſet ab vrbe condita . . . ncipatum Auguſti . . . . . & ſancte cultum . . manifeſtum eſt . . . extum & vicenſimum dextra u . . . iculum . . . colitur et . . . ine . . . . . ula . . . . .*

PAVLVS. † praetextis) *Mutini Titini ſacellum fuit Romae, cui mulieres velatae togis praetextatis † ſolebant ſacrificare.*

Mutire, loqui. Ennius in Telepho. Palam mutire

re plebeio piaculum eſt.

Myoparo† *genus nauigij ex duobus diſsimilibus formatum. Nam & midion, & paron per ſe ſunt.* † Mioparo

Myrmilonica† *ſcuta dicebãt, cũ quibus de muro pugnabant. erant ſiquidẽ ad hoc ipſum*† *apta.* † Murmilonica

Myrtea corona Papirius † *vſus eſt, quod Sardos in campis myrteis ſuperaſſet.* † vſu

. . . *ut patri ſui* † *heres e* . . . . FESTVS.

. . . *tet tam heres eſt, quam* . . . . † ſuo)

. . *in poteſtate alie* . . . .

. . *& ſuus heres ut p* . . . .

. . *Sulpicius in ea oratio* . . .

. . *pro Aufidia.*

M . . . .

reip. publi . . . . . .

rae imperi . . . . .

ſae conſenſu . . . .

populi comit . . . .

ut capere eam . . . .

certoue ex . . . .

ad tempus admi . . . .

M . . *lebatarum* . . . . .

. . *ſtetit pro regno* . . . .

. . *Veranius in libro* . . . .

. . *cum quod ei ſummae* . . .

. . *cauſam Grae* . . . .

. . *eo autem non* . . . .

FESTVS. NACCAE appellantur vulgo fullones, ut ait Curiatius, quod nauci non ſint,

† id quod eſt V.C. ideſt † nullius praetij. Idem ſentit & Cincius. quidam aiunt, quod omnia fere opera ex lana nacae dicantur a Graecis. . .

PAVLVS. Naccae appellantur fullones, quod nauci non ſint, ideſt nullius pretij. omnia fere opera ex lana nacae dicuntur a Graecis.

† Nenia — Naenia † eſt carmen, quod in funere laudandi gratia cantatur ad tibiam. Sunt qui eo verbo finem ſignificari putant. Quidam volunt naeniam ideo dici, quod voci ſimilior querimonia flentium ſit.

† autem — *dictum — Quidam aiunt † naeniae ductum* nomen ab extremi inteſtini vocabulo; Graeci enim νέρον † extremum

† νεάτον) — † νεάτη) — dicunt. Siue quod chordarum vltima νέτη † dicitur; extremam cantionis vocem naeniam appellarunt. . . .

FESTVS. Naenia eſt . . . .

. . gratia can . . . . .

. . nius in ma . . p. . . . . . .

. . quia ſe anti . . . . .

. . niſi

. . . *nificari credi* . . . .
. . . *abi ergo* . . . .
. . . *idem huic nom* . . . . . .
. . . *dixit domi,& ap* . . . . .
. . . *niam eſto quoſda* . . . .
. . . *quod & voci ſim* . . . . .
. . . *ſit quidam aiunt ne* . . . .
. . . *mi inteſtini voca* . . . .
. . . *nio vtitur Plautus* . . . .
. . . *chaedem ad vol* . . . . .
. . . *te reddamu* . . . .
. . . *rem ſon* . . . . . .
. . . *do efferim* . . . .
. . . *Graeci νάτοχο dicunt* . . . . . .
. . . .

Naeniae deae ſacellum extra portam Vimina-lem fuerat dedicatum. PAVLVS.

. . . . *ſacellum vltra portam* . . . . FESTVS.
. . . *aediculam* .

Naeuia ſilua dicta iuxta vrbem, quod Naeuij cuiuſdam fuerit.† PAVLVS. † *fuerat.*

. . . *vocitatam extra* . . . . . FESTVS.
. . . *rum, quod natui cu* . . . . .
. . . *nemora Naeuia ap* . . . . .
. . . *ait quam ob probri loc* . . . .
. . . *quod in ea morari ads* . . .
. . . *mines. teſtis eſt M.* . . . .
. . . *in Coelium ſi ſe appella* . . . .
. . *a por*

tare, factitare.

Nares appellari putant, quod per ea naſi foramina odoris cuiusq. nari flamus.† — † flamus.)

Narica eſt genus piſcis minuti. Plautus. Muriaticam autem video in vaſis ſtagneis naricam bonam, & canutam, & taguma quinas fartas conchas piſcinarias.

Narica genus piſcis minuti. — PAVLVS.

Naſſa eſt piſcatorij † vaſis genus, quo cum intrauit piſcis exire non poteſt. Plautus. Numquam hercule ex iſta naſſa hodie ego eſcam petam. — FESTVS. † piſcatoria

Naßiterna eſt genus vaſis aquarij anſati, & patentis, quale eſt quo equi perfundi ſolent. Plautus in Bacchidibus. Ecquis euocat cum naßiterna, & cum aqua iſtum impurißimū? & in Neruolaria. eequis huc effert naßiternam cum aqua ſine ſuffragio? & Cato in ea oratione, quam compoſuit in Q. Sulpicium. Quotiens vidi truilos naßiternas, perfuſos † aqualis matellas ſine anſis. — † pertuſos)

Naßiterna genus vaſis aquarij anſati, & patentis. — PAVLVS.

Natinatio dicebatur negotiatio; & natinatores ex eo ſeditioſi.

Nati . . . iatio, & natinatores . . . . gerentes. M. Cato in . . . . ultu Macedoniae, Etruriam, Samni- — FESTVS.

Samnites, Lucanos inter ſe natinari, atq. factiones eſſe.

PAVLVS. *Natio genus hominum, qui non aliunde venerunt, ſed ibi nati ſunt. in pecoribus quoq. bonus prouentus feturae, bona natio dicitur.*

FESTVS. . . . *natum, Cin* . . . . . .
. . . *nt, ſed ibi* . . . .
. . . *ationem ait* . . . .
. . . *nibus ſe te* . . . .
. . . *us ſeiuncti* . . .
. . . *to omnia ſe* . . .
. . . *cius Sabinos* . . .
. . . *bus quoq. bonus* . . .

PAVLVS. *Nauali corona ſolet donari, qui primus in hoſtium nauem armatus tranſilierit.*

FESTVS. . . . *us in hoſtium* . . .
. . . *opera ma* . . .
. . . *eſt eam M* . . .
. . . *CN. Pom* . . .
. . . *tillus bel* . . . .
. . . *um eſt in car* . . .
. . . *nſueti* . . . .
. . . *minabantur* . . .
. . . *pro nulla* . . .
. . . *ut nec* . . .

PAVLVS. *Naualis porta a vicinia naua ium dicta.*

FESTVS. . . . *a regio uide* . . . . .
. . . *a appella* . . . . .

Naualis ſcriba, qui in naue apparebat, inter alium genus ſcribarum minimae dignitatis habebatur, quod periculis quoque eius miniſterium eſſet † obiectum. Plautus. non ego te noui naualis ſcriba columbari impudens. ſiue quod columbaria in naue appellantur ea, quibus remigent, † ſiue quod columbariorum quaeſtus temerarius, incertusque.

† eſſe. v. c.
† rem gemi nent v. c.

Naucum † ait Ateius Philologus poni pro nugis. Cincius quod in oleae nucis, quod intus ſit. Aelius Stilo omnium rerum putamen. Gloſſematorum autem ſcriptores fabae grani quod haereat in fabulo. † Quidam ex graeco, ναὶ καὶ ὄχι, leuem hominem ſignificari. Quidam nucis iuglandis, quam Verrius iuglandem † vocat, medium velut diſſepimentum. Plautus in paraſito pigro. ambo magna laude lauti, poſtremo ambo ſumus non nauci. Item in Moſtellaria. Quod id eſſe dicam verbum nauci neſcio. & in Truculento. Amas hominem non nauci. & Naeuius, (&) in Tunicularia † eius noctem nauco ducere. Sed † Ennius. illic eſt nugator, nihili, non nauci homo.*

† Nauci)
† fabaehi lo)
† iugulandam v. c.
† Cunicularia.
† &)
* illuc v. c.

Naucus † pro nugis ponitur. alias pro oleae, aut nucis nucleo. alij omnium rerum putamen ita appellari volunt. quidam ex Graeco, quod ſit ναὶ καὶ οὐχὶ, leuem hominem ſignificari

† Naucis, alij Nauci)

ficari volentes. quidam volunt ſic appellari membranulam, quae in nucis iuglandis eſt medio.

Nauia lignum cauatum vt nauis, quo in vindemijs vti ſolent.

FESTVS. *Nauia eſt vno ligno exculito, vt nauis, quo utuntur alueo in vindemia. ficus quoque in comitio appellatur Nauia, ab Attio Nauio augure. Nam cum Tarquinius Priſcus inſtitutas tribus a Romulo mutare vellet, deterreturque ab Attio per augurium, vt eluderet eius prudentiam, interrogauit eum, an fieri poſset, id quod animo propoſuiſſet ſuo; cui illo permittente augurio cum reſpondiſſet effici poſſe; iuſsit rex cotem, ac nouaculam pro . . .*

. . . . . an cos illa . . .
. . . . . culam ſubito . . .
. . . . . ex eo Tarq . . .
. . . . . cere noua . . .
. . . . . cratum de . . .
. . . . . eſſe intra . . .
. . . . . ſacro ſit e . . .
. . . . . ſubſeriſiu . . .
. . . . . to tanto s . . .
. . . . . loco conplu . . .
. . . . . euulſae de . . .
. . . . . moueren . . .
. . erant

. . . . . . *erant ficu* . . . . . .
. . . . . . *iſſe adm* . . . . . .
. . . *cum & diuin* . . . . . .
. . . . . *uiueret lib* . . . . . .
. . . . . *ſuram ideo quod* . . . . .
. . . . *tas ſecundum in cor* . . . . . .
. *tos, quos nunc n* . . . . . .
. *Cato in ea, quam ſcr* . . . . . .
. *retur, cum ait nauitae* . . . . . .
uinum atque oleum u . . . . .
Nauſcit cum gran . . . .
. . . *gratia quod ſit non diſſ* . . . .
Nauſcit cum granum fabae ſe naſcendi gratia PAVLVS.
aperit, quod fit † non diſſimile nauis formae. † *ſit*
Nauſtibulum, alueum ad nauis ſimilitudinem factum.
Nauſtibulum vocabant antiqui vas aluei ſimile, videtur † a nauis ſimilitudine. . . . FESTVS. † *vid. v. c. videlicet*)
Nautea herba granis nigris, qua coriarij vtuntur, a naue † ductum nomen, quia nauſeã facit permutatione T in S. † . . . PAVLVS. † *nauſea* † T & S.
. . . *lius Aurelius herb* . . . . . FESTVS.
. . . *qua coriarij vtuntur* . . . . .
. . . *rum nomen, quia nauſeam fa* . . .
. . . *s litterarum inter me* . . . . .
. . . *Plautus in Artemone* . . . . .
. . . *lionum nauteam feciſſet.* . . . .
. . . .
. . . *n* . . *lem*

. . . . lem atq. aro . . . . . .
. . . . nguentum o . . . .
. . . . o ſcorto ſup . . . . .
. . . . in Commen . . . .
. . . . dum quiddam . . . . . .
. . . . colorant . . . .

Nauus, celer, ac ſtrenuus: a nauium velocita e videtur dictus. Ennius libro ſexto. Nau s repertus homo Graio patre Graius homo r x. & libro ſextodecimo. Nauorum imper um ſeruare eſt inſuperantum. Plautus in Fr uolaria. Naue agere oportet, quod agas, non ductarier.

PAVLVS. Nauus, celer, ac ſtrenuus: a nauium velocitate dictus.

Nautiorum familia a Troianis dicitur oriunda.

FESTVS. Nautiorum fa . . . .
. . . . . . eorum princeps . . .
. . . . . . aeneum Mi . . . .
. . . . . . ucare ſoliti . . . .
. . . . . . abatur de cau . . . .
. . . . . . conductiq. ab . . . .
. . . . . . anam oppugna . . .
. . . . . . miſſus L. Caecilius . . .
. . . . . . fectus eſſet. miſſi . . .
. . . . . . um de foedere uiola . .
. . . . . . us P. Veturius, qui . . .
. . . . . . refectionem corpo . . .
. . . . nſe-

. . . . . nſediſſent Bruti . . . .
. . . . . . Romanis erat bello . . . .
. . . . . . aut inde a principe . . . .
. . . . . appellata eſt . . . . . .

Nebvlo dictus eſt, ut ait Aelius Stilo, qui nō pluris eſt, quam nebula. aut qui non facile perſpici poſsit, qualis ſit, nequā, nugator.

Nec coniunctionem grammatici fere dicunt eſſe diſiunctiuam, ut nec legit, nec ſcribit; cum ſi diligentius inſpiciatur, ut fecit Sinnius Capito, intellegi poſſit eā poſitam eſſe ab antiquis pro nō. ut & in duodecim eſt, aſt ei cuſtos nece ſit.† Item ſi adorat furto, quod nec manifeſtū erit. & apud Plautū in Phaſmate. nec recte ſi illi dixeris. & Turpilium in Demetrio. Nec recte dici mihi quod iamdudum audio. †necescit v. c.

Nec coniunctio diſiunctiua eſt, ut nec legit, nec ſcribit. ponitur etiam pro non. Turpilius. Nec recte dici mihi iamdudum audio. PAVLVS.

Nec mulieri, nec gremio credi oportere. prouerbium eſt, quod & illa incerti, & leuis animi eſt: & plerumque in gremio poſita, cum in obliuionem uenerunt exſurgentium, procidunt. FESTVS.

Necem ſuſpic . . . . . .
. . . . νέκυν mor . . . .
. . . . . da .

Necem a graeco dici certum eſt. νέκυν enim n y mor PAVLVS.

mortuum dicunt graeci.

FESTVS. *Neci datus proprie dicitur, qui ſine vulnere interfectus eſt, vt veneno, aut fame.*

PAVLVS. *Necerim, nec eum.*

FESTVS. *...erim, nec eum.*

† opilius) *Neceſſarium ait eſſe Opillus † Aurelius, in quo non ſit ceſſandum; aut ſine quo viui non poſſit. aut ſine quo non bene viuatur; aut quod non poßit prohiberi, † quin fiat.*

† prohibere v. c.

PAVLVS. *Neceßarium, in quo non ſit ceſſandum.*

FESTVS. *Neceſſarij dicuntur cognati, aut affines, in quos neceſſaria officia conferuntur.*

Neceſſarij ſunt, vt Gallus Aelius ait, qui aut cognati, aut adfines ſunt, in quos neceßaria officia conferuntur praeter caeteros.

*Nectar Graece ſignificat deorum potionem. vnde Vergilius ait. Stipant, & dulci diſtendunt nectare cellas. Item Lucretius libro ſecundo. & nardi † florem, nectar qui floribus * habet.*

† narde v. c.
* narib.

PAVLVS. *Nectar Graece ſignificat deorum potionem.*

Nectere, ligare.

FESTVS. *Nectere ligare ſignificat, & eſt apud plurimos auctores frequens. quin etiam in commentario ſacrorum vſurpatur hoc modo. Pontifex minor ex ſtramentis naturas † nectito. ideſt funiculos facito, quibus ſues adnectantur.*

† napuras)

Necumquem, nec umquam, quemquam.

Ne

Nefaſti dies N littera notantur . . PAVLVS.
. . . *ti dies nom* . . . FESTVS.
. . . *aput quem* . . .
. . . *addico nep* . . .
. . . *riores ſunt q* . . .
. . . *liberati ſunt* . . .
. . . *unt. & in prouin* . . .
. . . *inſtituta ſiunt, & aedes ſacrari*
. . . *ſo.* . . . .

Nefrendes arietes dixerunt, quod dentibus frendere non poſſint. Alij dicunt nefrendes infantes eſſe nondum frendentes; ideſt frangentes. Liuius: Quem ego nefrendem alui lacteam inmulgens opem. Sunt qui nefrendes teſticulos dici putent, quos Lanuuini appellant nebrundines, † Graeci νεφροὺς, Praeneſtini nefrones. PAVLVS. FESTVS. †nefrundines)

. . . *us Scaeuola* . . . FESTVS.
. . . *ſint. Ateius* . . .
. . . *ndentes ideſt* . . .
. . . *ut quem ego non* . . .
. . . *us opem. et* . . .
. . . *pro nefrendibus* . . .
. . . *uſus recens* . . .
. . . *s, quos Lanu* . . .
. . . *Graeci νεφρο* . . .
Negibundum a . . .
. . . *ea, quam ſcrip* . . .

. . . . *buli auctor ho* . . .
. . . . ἐν νεμεῖ σκιῆς . . .
. . . . δων *dubium non* . . .
. . . . *n qui campos et paſcua* . . .
. . . . ὁμαὰ ἐῖν ἐν αὐ . . .

Nemut, niſi etiam, vel nempe. PAVLVS.

. *mut, niſi etiam, vel* . . . FESTVS.
. . *ibunici, cum ait. nemut* . .
. . *aerumnas.*

Nepa Afrorum lingua ſidus, quod cancer appellatur. vel, ut quidam volunt, ſcorpius. Plautus. Dabo me ad parietem, imitabor nepam. PAVLVS.

. . . *ſidus, quod dicitur noſtra ſi* . . FESTVS.
. . . *ſcorpios. Plautus in* . . . .
. . . *ad parietem imita* . . .

Nepotes luxurioſae vitae homines appellati, quod non magis his rei ſuae familiaris cura eſt, quam ÿs, quibus pater, auusque viuūt. Nepos compoſitum ab eo, quod natus poſt ſit patri, quam filius. PAVLVS.

. . . *, Tuſcis dicitur* . . . . FESTVS.
. . *homines* . . . .
. . *ſua famil* . . . .
. . *uiuunt. qui* . . . .
. . *ſit, quam fil* . . .
. . *chus inter* . . .
. . πόδιοσιν . . .

Nepus, non purus. PAVLVS.

FESTVS. *Nequalia, detrimenta.* . . . .

Nequam aurum eſt, auris quod uis vehementius ambit: hoc verſu Lucilij ſignificare ait Sinnius Capito nequam eſſe aurum, quod auris laedat; vel pondere inaurium, cum molliſſima pars auris inciditur; vel ex auro intellegi pecuniam, cuius reſpectu & nimia cupiditate homines ad peccandum adduci.

PAVLVS. *Nequam aurum eſt, auris quoduis vehementius ambit. Hoc verſu Lucilius ſignificare videtur, nequam eſſe aurum, quod aures laedat, pondere inaurium cum auris inciditur. Vel etiam cupiditatem pecuniae voluit ſignificare.* . . . .

Nequam, qui ne tanti quidem eſt, quam quod habetur minimi.

†Nequiunt vel Nequũt

Nequeunt † *non eunt.*

PAVLVS. *Nequinates, Narnienſes.*

FESTVS. . . . . *Narnienſis* . . .

. . *nis ueteri* . . .

. . . . . *uerſus x* . . . .

Nequinont pro nequeunt; vt ſolinunt, ferinunt pro ſolent, & feriunt dicebant antiqui. Liuius in Odyſſia. partim errant, neq. nunc Graeciam redire (nequinont.) . .

PAVLVS. *Nequinont, nequeunt.* . .

Nequiquam fruſtra. . . .

FESTVS. *Nequiquam ſignificari idem, quod fruſtra,*

plu

plurimis auctorum exemplis manifeſtum eſt.

PAVLVS. Nequitum, & nequitur pro non poſſe dixerunt.

FESTVS. Nequitum, & nequitur, pro non poſſe dicebant, vt Pacuuius cum ait. Sed cum contendi nequitum, vt clam tendenda eſt plaga. Plautus in Satyrione. Retrahi nequitur, quoquo progreſſa eſt ſemel. & Cato originum libro primo. fana in eo loco complura fuere. ea exaugurauit, praeterquam † quod termino fanum fuit, id nequitum exaugurari.

† praequā v. c.

Neruum appellamus etiam ferreum vinculum, quo pedes impediuntur, quanquam Plautus eo etiam ceruices vinciri ait. perfidioſe captus, eo aedepol † neruo ceruices probat.

† eo epol v. c.

PAVLVS. Neruum appellamus etiam ferreum vinculum, quo pedes, vel etiam ceruices impediuntur.

FESTVS. Neſi pro ſine poſitum. . . . .

. . . Dianae Auentinen . .

Neutiquam . . . .

. . cum ait ſec . . .

. . lorum aſpect . . .

. . neutiquam . . .

PAVLVS. Neutiquam, pro nullo modo.

FESTVS. Nexum eſt, vt ait Gallus Aelius, quodcumq. per aes & libram geritur, idque necti dicitur. quo in genere ſunt haec: teſtamenti factio, nexi danto, † nexi liberanto. * Nexum aes

† datio)
* liberatio)

aes apud antiquos dicebatur pecunia, quae per nexum obligatur.

NICTARE *& oculorum, & aliorum membrorum niſu ſaepe aliquid conari, dictum eſt ab antiquis, vt Lucretius in libro quarto. Hic vbi nexari † nequeunt, inſiſtereque alis. Caecilius in Hymnide. garrulis medentes iactent ſine nictentur perticis. Nouius in macchoco. pone † actutum ſcribit,* cum in neruo nictabere .⊥. vnde quidam nictationē, quidam nictum, vt Caecilius in pugilem †. tum inter laudandum hunc timidum tremulis palpebris Percutere nictu; hic gaudere, & mirarier. Nictit canis in odorandis ferarum veſtigijs leuiter ganniens, vt Ennius in libro x. veluti ſiquando vinculis venatica venenox † apta ſolet ſi forte ex nare ſagaci ſenſit voce ſua nictit † vlulatq. ibi acuta eſt. vnde .⊥. ipſa gannitio.*

(Margin: †nictari — † Maccho copone) — * ſcrib. v. c. ſcribes) — .⊥. nectabere. v. c. — † pugile) — † Venox) — † nictu. v. c. — .⊥. & vnde v. c. & inde))

PAVLVS. *Nictare eſt oculorum, & aliorum membrorum niſu ſaepe aliquid conari. dicimus enim nictationem, & nictum. Caecilius. Hunc tremulis palpebris Percutere nictu. Nictit canis in odorandis ferarum veſtigijs leniter ganniens. Ennius. Nare ſagaci ſenſit, voce ſua nictit, vlulatque. vnde & gannitio.*

FESTVS. *Niger lapis in comitio locum funeſtum ſignificat, vt alij, Romuli morti deſtinatum, ſed*

non

non vſu obu . . . .

ſtulum nutr . . . . .

. . . tilium anum Ti . . . .

cuius famili . . . .

Nihili, qui nec hili quidem eſt.

Ningulus, nullus. Marcius vates. Ne ningulus mederi queat. PAVLVS.

Ningulus nullus, vt Ennius libro ſecundo. Qui ferro minitere. atque in te ningulus mederi queat. FESTVS.

Niquis ſciuit centuria eſt, quae dicitur a Seruio Tullio rege conſtituta, in qua liceret ei ſuffragium ferre, qui non tuliſſet in ſua. nequis ciuis ſuffragij iure priuaretur. nam ſciſcito ſignificat ſententiam dicito, ac ſuffragium ferto, vnde ſcita plebis. Sed in ea centuria, neq. cenſetur quicquam, † neque centurio praeficitur, neque centurialis poteſt eſſe, quia nemo certus eſt eius centuriae. eſt autem Niquiſciuit, niſi quis ſciuit. † quiſquã)

Niuem . . . Graeco, qui id n . . . . . . nificat da . . . .

Niuem interpretatur nouum ex Graeco, quod illi dicunt νέον. PAVLVS.

Nixi dij appellabantur, quos putabant praeſidere parientium nixibus.

Nixi dij appellantur tria ſigna in Capitolio ante caellam Mineruae genibus nixa, velut praeſi- FESTVS.

† *ſua* v.c.
† *Mantũ*)
* *qui* v.c. *que*)

*praeſidentes parientium nixibus. quae ſigna † ſunt qui memoriae prodiderint, Antiocho rege Syriae ſuperato M. † Acilium ſubtracta a populo Ro. adportaſſe, atq; vbi ſunt, poſuiſſe. etiam quae * capta Corintho aduecta huc, quae ibi ſubiecta fuerint menſae.*

† *pro* Ç *litera* v.c.
* *ignobilis* v.c.
† *ignob.* v.c.
·†· *nobilis.* v.c.
·|· *ſuam*)
[*Virgine*)
* *incedunt*)
.⊥. *nobili.* v.c.

NOBILEM *antiqui pro noto ponebant, & quidem per G litteram, † vt Plautus in Pſeudolo. peregrina facies videtur hominis, atque gnobilis: * & oculis meis obuiam gnobilis † obijcitur. Attius in Diomede. ergo me Argos referam, nam hic ſum ·|· gnobilis. ·†· Liuius in Virgo] ornamenta incendunt * gnobili .⊥. ignobiles.*

PAVLVS. *Nobilem antiqui pro noto ponebant. Plautus. Peregrina facies, atque ignobilis.*

Noctilucam Lucilius cum dixit, obſcaenum ſignificat.

FESTVS. . . . . . *lib. ij. obſcae* . . . .

. . . . *medica* . . . .

PAVLVS. *Noctua a tempore noctis dicta, quo canit, vel volat.*

FESTVS. . . . . *ore, eo quo* . . . .

. . . . *appellatur* . . .

Noegeum quidam amiculi genus praetextum purpura, quidam candidum ac perlucidum, quaſi à nauco; quod putamen quorundam pomorum

morum eſt tenuiſsimum non ſine candore, Vt Liuius ait in Odyſsia. ſimul ac lacrimas de ore noegeo Deterſit. ideſt candido.

Noegeum amiculi genus, Noegeum candidum. Liuius. Lacrimas de ore noegeo Deterſit. ideſt candido. PAVLVS.

Nomen dictum quaſi nouimen, quod notitiam facit.

Nomen ſiue ex Graec . . . . . . FESTVS.
. . ue familiae eſt . . . .
. . . actum dicimus . . .
. . ecunia ſit . . . .

Nonarum, Iduum, kalendarum poſteri dies nuptijs alieni habentur; quoniam hi dies decreto Pontificum atri iudicati ſunt: quod quotienſcumque Romani duces belli gerendi gratia his diebus ſupplicauerunt, male rempublicam geſſere. PAVLVS.

. . . . III. kalen . . . . FESTVS.
. . . uae nuptae . . .
. . . trum inlucifce . . .
. . . . es eſſe iudica . . .
. . . . uces belli ge . .
. . . e remp. ges . . .

Nonas quidem a noua luna, quod in eas concurreret principium lunae: alij quod ſemper ante diem Iduum nonum eſſent, ſcribique ideo debere primam appellationis eius ſyllabam,

ad

adiecta V littera.

PAVLVS. † Noncolae — *Noneolae † vocantur papillae, quae ex faucibus caprarum dependent.*

FESTVS. *. . . . as eſt caeſis . . . . .*
. . . prarum ſup . . . . . .

Non omnibus dormio: prouerbium videtur natum a cipio quodam qui Pararhenchon dictus eſt, quod ſimularet dormientem, quo impunitius vxor eius moecharetur. eius meminit Lucilius.

Non pridem, aeque, & recte, & frequenter dicitur, ac iampridem, quam pridem.

Nonuncium . . . . ſ.
. . . . ludi appellant ſigni . . .
. . . . runcium, quod ſinguli ſex . .
. . . . um ſit.

PAVLVS. *Nonuncium, & teruncium dicitur, quod nouem vnciarum ſit, ſiue trium.*

Nota nunc ſignificat ſignum, vt in pecoribus; nunc litteras ſingulas, aut binas; nunc ignominiam.

FESTVS. *Nota alias ſignificat ſignum; vt in pecoribus, tabulis, libris, litterae ſingulae, aut binae; alias ignominiam.*

Nothum Graeci natum ex vxore non legitima vocant, qui apud nos ſpurio patre natus dicitur, quod Ser. Tullius, qui Romae regnauit, natus eſt ex concubina Spurius Tulli tributis†

† Sp. Tulli Tr. vel Tiburtis

. *butis † niſi forte maluimus ·†· credere Ocliſia Corniculana * captiua, eum ſuſceptum ma tre ſeruiente.* . . . . . ·†· malumus) * Ocliſiam Corniculā v.c.

Nothum Graeci natum ex vxore non legitima dicunt, qui apud nos ſpurio patre natus eſt. PAVLVS.

*Nouae curiae proximae † compitum Fabricium aedificatae ſunt, quod parum amplae erant veteres a Romulo factae, vbi † is populum, & ſacra in partis triginta diſtribuerat, vt in ijs ea ſacra curarent, quae, cum ex veteribus in nouas euocarentur; ſeptem * curiarum per religiones euocari non potuerunt, itaque Forienſis, Raptae, Vellenſis, † Velitiae res diuinae fiunt in veteribus curijs.* FESTVS. †proxime) †vbe v.c. *quattuor) †Velienſis)

Noualis ager nouae relictus ſementi. . . . PAVLVS.

. . . . *ucius eum eſſe vbi* . . . . . FESTVS.
. . . . *ſementem ſit relic* . . . .
. . . . *T. Sicini Volſci* . . . . . .
. . . . *iniſſent aduerſus* . . . . .
. . . . *combuſti feruntur* . . . . .
. . . . *neque eſt proxime cir* . . .
. . . . *pide albo conſtratus* . . . .
. . . . *Opiter Verginius* . . . . .
. . . . *Laeuimus, Poſtumus Co* . . .
. . . . *llius Tolerinus, P. Ve* . . .
. . . . *onius Atratinus, Ver* . . .
. . . . *ius Scaeuola, Sex. Fuſi* . . .

Nouendiales feriae . . . . . .
. . . . . . *Ho-*

. . . *ut Ser. Sulpicius,* . . . . FESTVS.

. . . *apud poetas autem, & oratores ponitur pro culpa. at noxa peccatum, aut pro peccato poenam, † ut Attius in Melanippo.* * *te te eſſe huic noxae obnoxium. Item cum lex iubet noxae dedere, pro peccato dedi iubet. Caecilius in Hypobolimaeo chereſtato. † Nam iſta quidem noxa mulieris eſt † magis, quam viri.*

† poena)
* Menalippo)
† Chaereſtrato)
† muliebrẽ & v.c. muliebris eſt)

NVCES . . . .

. . . . *untur pueris, ut nonae* † . . .

† nouae)

. . . *noui mariti auſpicium* . .

. . . *liſtimum.* . . .

Nuces flagitantur nuptis, † *& iaciuntur pueris, ut nouae nuptae intranti domum noui mariti ſecundum fiat auſpicium.* PAVLVS.

† nuptijs, vel a nuptis

Nuculas Praeneſtinos † *appellabant; quod incluſi a Poenis Caſilini famem nucibus ſuſtentarunt; vel quod in eorum regione plurima nux minuta naſcitur.*

† Praeneſtini, vel Praeneſtinas

Nucu. . . . . . . FESTVS.

. . . *quod incluſi* . . .

. . . *uerunt; vel quod in* . .

. . . *ta paſcitur.*

Nudius tertius compoſitum ex nunc, & die tertio. PAVLVS.

. . . . *ſitum ex nunc* . . . FESTVS.

. . . . *in agro* . . . .

. . . . . *ant a pa* . . . . .

. . . . . *ati ſint* . . . . .

. . . . . *dicantur pa* . . .

. . . . . *tur caelum cau* . . .

. . . . . *icatur dam* . . . .

Numam Pompilium Ianicul . . . .

. . . . . *ferunt, in quo arcam eius in* . .

. . . *nominis a Terentio* . . .

. . . *te agrum* .

PAVLVS. *Numae Pompilij in Ianiculo eſt ſepulchrum.*

Numella genus vinculi, quo quadrupedes deligantur. . . .

FESTVS. . . . . . *quo quadruped* . . . .

. . . . . *ri neruo, aut co* . . . .

PAVLVS. *Numen, quaſi nutus dei, ac poteſtas, dicitur.*

FESTVS. . . . . *nutus dei, ac pote* . . .

Numera ſenatum ait quiuis ſenator conſuli, cum impedimento vult eſſe, quo minus faciat ſenatuſconſultum. poſtulatque, vt aut res, quae adferuntur, † diuidantur; aut ſinguli conſulantur; aut ſi tot non ſint ſenatores, quo numero liceat praeſcribi ſenatuſconſultum.

† *referuntur*)

Numerius praenomen numquam ante fuiſſe in patricia familia dicitur, quamuis† Fabius, qui vnus poſt ſex & trecentos ab Etruſcis interfectos ſuperfuit, inductus † magnitudine diuitiarum vxorem duxit Otacilij Maleuentani, vt tum dicebantur; filiam ea

† *quamuis*)

† *inductis*. vi c.

con

condicione, ut qui primus natus eſſet, praenomine aui materni Numerius appellaretur.

Numerius praenomen eſt tractum ab auo. PAVLVS.

Numero dicebant pro nimium.

Nu . . . . nt uidetur eſſe . . . . . FESTVS.
. . . . . num numero fu . . . .
. . . . eo ordine uſur . . . .
. . . . etudine loquen . . . .
. . . . eiuſmodi, ſiue . . . .
. . . . ium quemadmodum . .
. . . . uſus Pompeius Sex . . . .
. . . . ma ſyllaba uoca . . . .
. . . . u caſus eadem cor . .
. . . . e temporis praeſentis . . . .
. . . . antiquos nimium . . . . .
. . . . Sinnius Capito. eſſe enim . .
. . . . um uos eſtis minime . .
. . . . ero perbiterint, niſi cito . .
. . . . mium ſi iſſo, qui exeam, numero eſtis mortui, hoc exemplo, ut pingeretis, ideſt cur cito mortui eſtis? Item in Nelei. Numquam numero matri faciemus uolui. Idem eſt. † Numquam nimium faciemus. Apud Naeuium. Neminem uidi, qui numero ſciret, quiq. ſcit, ideſt opus. ideſt nimium ſciret. An panurgus Antonius haec ait numero nimium cito? celeriter nimium.

† ideſt)

Vt Plautus in Caſina. Ere mi? quid uis mea ancilla? nimium ſaepius numero dicis nimium cito. Attius in Oenomao. Ego vt eſſem adfinis tibi, non vt te extinguerem, Tuam peti gnatam, numero te expurgat timor. Afranius in Suſpecta. per falſum, & abs te creditum numero nimis. Celeriter. Caecilius in Aethrione. Ei perij. quid ita? numero venit fuce,† domum. Afranius in Simulante. Ei* miſera numero, ac nequicquam egi gratias. . . . . . .

†fuge)
*e. v. c.

PAVLVS. Numidas dicimus, quos Graeci Nomadas; ſiue quod id genus hominum pecoribus negotiatur; ſiue quod herbis vt pecora aluntur.

FESTVS. . . . . . . das dicimus, quos Gr . . . . hominum pecoribus . . . . cora aluntur. . . .

PAVLVS. Nummus ex Graeco numiſmate naſcitur.

FESTVS. . . . . . iſtimantur d . . . . ualere, quia . . . . hoc proprium eſt . . . .

Nuncupata pecunia eſt, vt ait Cincius in libro ſecundo de officio iuriſconſulti, nomina certa nominibus proprijs pronuntiata. cum nexum faciet, mancipiumq; vti lingua nuncupaſſet, ita ius eſto; ita, vti nominarit, locutúsue erit, ita ius eſto. Vota nuncupata dicuntur, quae Conſules, Praetores, cum in pro-

. prouinciam proficiſcuntur, faciunt; ea in tabulas praeſentibus multis referuntur. At Santra libro ſecundo de verborum antiquitate ſatis multis nuncupata conligit non derecto nominata ſignificare, ſed promiſſa, & quaſi teſtificata, circumſcripta, receptaque† etiam in votis nuncupandis eſſe conuenientius. † quod

Nundinalem cocum Pla . . . . . .
. . . . . . dinale eſt in . . . .
. . . . . . nouendial . . . . .
. . . . . nificat qu . . . . .
. . . . ret . . . .

Nundinas feriarum diem eſſe voluerunt antiqui, vt ruſtici conuenirent mercandi, vendendique cauſa, eumque nefaſtum, ne ſi liceret cum populo agi, interpellarentur nundinatores.

Nundinas feriarum diem eſſe voluerunt antiqui: quo mercandi gratia vrbem ruſtici conuenirent. PAVLVS.

Nuncius & res ipſa, & perſona dicitur.
. . . in perſona dicitur . . . FESTVS.
. . . allatus eſt, quod . . .
. . . nientaris fec . . .

Nuper quaſi nouiter, † tamquam dicamus nouiſſime. PAVLVS. † nouiper

. . . tamquam dici e . . . FESTVS.
o ij ris

. . . . . . *ris id autem* . .

. . . . . . *ſa erant, qui nu* . . . .

Nupta verba dicebantur ab antiquis, quae virginem dicere non licebat, vt Plautus in Diſcolo. † *Virgo ſum, non dum didici nupta verba dicere.*

† Dyſcolo)

PAVLVS. *Nuptam à graeco dictum, illi enim nuptam appellant* νύμφην.

FESTVS. . . . . . *lieres quibus* . . . .

. . . . *eadem cauſa* . . . . . .

. . . . *qui appellatam* . . . . . .

. . . . *tamen qui dice* . . . . . .

. . . . νύμφην . . . . . .

. . . . *appellat vxo* . . .

. . . . *conſuetudi* . . . .

. . . . *ait* ἐξαπῖ . . .

. . . . σάων .

Nuptias dictas eſſe ait Santra ab eo, quod nymphea dixerunt Graeci antiqui γάμον. *inde nouam nuptam* νέαν νύμφην. *Cornificius, quod noua petantur coniugia. Curiatius, quod noua ratio* † *fiat. Aelius, & Cincius, quia flameo caput nubentis obuoluatur, quod antiqui obnubere vocarunt.* † *ob quam cauſam legem quoque Parenſtam* † *iubere caput eius obnubere, qui parentem necauiſſes, quod eſt obuoluere.*

† pactio)

† vocarint v. c.

† Paricam)

Nuſciciosum Ateius Philologus ait appellari ſolitum,

litum, qui propter oculorum vitium parum videret. at Popilius † Aurelius nuſciciones eſſe caecitudines nocturnas. Aelius Stilo, qui plus videret veſperi, quam meridie, nec cognoſceret, niſi quod vſque ad oculos admo uiſſet. † P. Opilius)

Nuſcicioſus, qui parum videt propter vitium oculorum, quiq. plus videt veſperi, quam meridie. PAVLVS.

. . . . *cuntur noma* . . . FESTVS.
. . . . . . *vnde Cato in* . . .
. . . . . . *multam viuunt* . . .
. . . . . *cerialibus Capito Si* . . .
. . . . *ait, cum velimus ſig* . . .
. . . . . *libus in Circo mitti* . . .
. . . . . *ſet plane uolumus* . . . .
. . . . *quia adeo diligantur s* . . .
. . . . *prae flamma cum ſunt u* . . .

PAVLVS. OB praepoſitio alias ponitur pro circum, vt cum dicimus vrbem obſideri, obſignari, obuallari. alias in vicem praepoſitionis, quae eſt propter, vt ob merita, ob ſuperatos hoſtes, vnde obſides, pro obſides, qui ob fidem patriae praeſtandam dantur; alias pro ad, vt Ennius. ob Romam noctu legiones ducere coepit. . . . . . .

FESTVS . . . . . onitur . . . . .
. . . . obſideri ob . . . . .
. . . . in uicem praepo . . . .
. . . . ſuperatos . . . .
. . . riae praeſtandam . .
. . . ob Romam noc . .
. . . ob Troiam duxit . .

.·. Ob praepoſitione antiquos vſos eſſe pro ad, teſtis eſt Ennius, cum ait libro quartodecimo. omnes occiſi, obcenſique in nocte ſerena, ideſt accenſi. † & in Iphigenia. Acherontem obibo, vbi mortis theſauri obiacent. eiuſdem autem generis eſſe ait * obferre, obculit, † obcurrit, oblatus, obiectus; mihi non ſatis

† lucenti.

* vult

† obtulit

per

perſuadet.

Ob os ſignificat ad os. PAVLVS.

Ob os ad os. ſignificat . . . item ut ſuperioribus quoque exemplis teſtatus † eſt. FESTVS. †teſtatũ)

Obacerare, obloqui, atque alterius ſermonem moleſte impedire. quod ſumptum uidetur a paleis, quas Graeci ἄχυρα uocant. Itaque & frumentum, & panis non ſine paleis, aceroſus dicitur. item lutum aceratum paleis mixtum. PAVLVS.

Obacerbat, exacerbat.

Obambulare, aduerſum alios ambulare, & quaſi ambulanti ſeſe opponere.

Obdere, opponere, uel operire.

Obedire, obaudire.

Obeſcet, oberit, uel aderit.† †aberit.

Obeſus, pinguis, quaſi ob edendum factus.

Obherbeſcere, † herbam increſcere. † Obhebeſcere, uel Obeſcere.

Obiacuiſſe, antea iacuiſſe.

Obices, peßuli, ſerae.

Obigitat, anteagitat, ut obambulat.

∴ Obigitat antiqui dicebant, pro ante agitat, ut obambulare. FESTVS.

Obinunt, obeunt. PAVLVS.

Obitu dicebant pro aditu.

Obiurare, iureiurando obſtringere.† †aſtringere.

∴ Obiurare iureiurando obſtringere, ut eſt in Pantaſilea. formidabant obiurare. FESTVS.

pro graui, interdum pro ſtupido dixerunt. Afranius. nō poſſum verbū facere; obrutui.

Obſalutare, ſalutandi gratia offerre.

.·. Obſalutare offerre ſalutandi gratia dicebant antiqui, vt conſalutare, perſalutare. FESTVS.

Obſecrare eſt opem a ſacris petere. PAVLVS.

Obſequela, obſequium.

·.· Obſeruaſſe dicitur, qui obſeruat, quid, cuiuſque cauſa facere debeat. itaque is † obſeruat,* coluiſſe aliquem dicitur. FESTVS. †is,qui *obſeruaſſe ideſt

Obſidionalis corona eſt, quae datur imperatori ei, qui obſidione liberauit ab hoſtibus obſeſſos. ea fit ex gramine viridi ferè ex eo loco decerpto, in quo erant incluſi. herbam autē victoriae ſignum fuiſſe apud antiquos, alijsq.† exemplis docuimus. quae corona magnae auctoritatis fuit. Nam & P. Decio datae duae ſunt. Vna ab exercitu vniuerſo; altera ab ijs, qui fuerunt in praeſidio obſeſſi. & L. Sicinio Dentato, qui Achilles Romae† exiſtimatus eſt; ac fertur centies, & vi-† cies † pro Rep. depugnaſſe: Coronis donatus vigintiſex, In ijs aureis octo, ciuicis quattuordecim, muralibus tribus, obſidionali vna. Inter obſidionalem, & ciuicam hoc intereſt, quod altera ſingularis † ſignum ſalutis eſt, altera diuerſorum ciuium ſeruatorum.

† aliquot † Roman⁹) † viceſies † ſingulis

PAVLVS. *Obſidionalis corona dicebatur, quae ei, qui obſeſſos liberaſſet ab hoſtibus, dabatur. ea fiebat ex gramine viridi ex eo loco decerpto, in quo erant incluſi. quae corona magnae auctoritatis erat. Ciuica corona ſingularis ſalutis ſignum erat; obſidionalis vniuerſorum ciuium ſeruatorum.*

FESTVS. ∴ *Obſidionẽ potius dicendum eſſe quam obſidiũ, adiuuat nos teſtimonio ſuo Ennius in Telamone, eum ait. Scibas natum ingenuum Aiacem, cui tu obſidionem paras. Item alio loco. Hector quid † haud ceſſat obſidionem obducere?*

† *quidem*)

∴ *Obſidium, tamquam praeſidium, ſubſidium, recte dicitur. cuius etiam auctor C. Laelius pro ſe apud † populum. vt in ·†· nobis terra, marique ſimul obſidium facerent. & Saluſtius hiſtoriarum primo. magnis opibus profectis obſidium cepit per L. Catilinam legatum.*

†*ad*
·†· *vli*)

∴ *Obſonitauere ſaepe obſonauere. Cato in ſuaſione (de lege Orchia † derogaretur. qui antea obſonitauere, poſtea centenis obſonitauere. ſignificat autem conuiuari.*

†*ne legi Orchiae*)

PAVLVS. *Obſonitauere, ſaepe obſonauere. ſignificat autem conuiuari.*

Obſtinat, obfirmat.

†*per iuſiurandum*

FESTVS. ∴ *Obſtinato, obfirmato perſeueranti, † vt tenere poſſit,*

poßit, Pacuuius. obſtinati exorſus. Vt Attius in Amphitryone. aut tam obſtinato animo confiſus tuo. Cato in Q. Thermum de decem hominibus. rumorem, famam flocci fecit captus † ſtupris, obſtinatus inſignibus flagitijs. Naeuius in Lycurgo. Vos, qui aſtatis obſtinati.

† cupitus

∴ *Obſtinet dicebant antiqui, quod nunc oſtendit; vt in veteribus carminibus. Sed iam ſe caelo candens aurora obſtinet ſuum patrem.*

Obſtinet, pro oſtendit. PAVLVS.

Obſtitum, † violatum. † *Obſcitum*

∴ *Obſtitum † Cloatius, & Aelius Stilo eſſe aiunt violatum, attactumq. de caelo. Cincius eum, qui * deo, deaeq. obſtiterit; ideſt qui viderit, quod videri † nefas eßet.*

FESTVS. † *Obſcitum* * *cum quid* † *videre.*

Obſtitum, obliquum. PAVLVS.

∴ *Obſtitum, obliquum. Ennius lib.* XVIII. † *mõtibus obſtitis, obſtantibus, vnde oritur nox. & libro octauo. amplius ex augure † obſtipolumue * ſolis. C. Licinius Imbrex: ⊥. reſupina obſtito capitulo ſibi ventum facere cunicula. Lucretius. Omnia mendoſe fieri, atque obſtita neceſſe eſt.*

FESTVS. † XVI. † *ex augere* * *obſtitũue, obſtipo lumine).* ⊥ Caecilius ĩ Imbres

∴ *Obſtrudant, obſatulient, ab auide trudendo gulam, non ſumendo cibum, vnde & obſtrudulentum . . . dixit Titinius. obſtrudulenti aliquid, quod pectam ſedens, Aut hic*

lae

laetaſter, aut formaſter frigidus.

PAVLVS. Obſtrundant, auide trundant.

Obteſtatio eſt, cum deus teſtis in meliorem partẽ vocatur; deteſtatio, cum in deteriorem.

Obtrectat, contra ſententiam tractat.

Obtrectator eſt, qui facit quid contra recte tractantem.

Obturare ex Graeco trahitur: ab eo, quod illi oſtia dicunt θύρας.

† tuor Obtutu, quaſi obtuitu, a verbo tueor,† quod ſignificat video.

Obuaricator dicebatur, qui cuipiam occurrebat, quo minus id † rectum iter conficeret.

Ob vos ſacro, pro vobis obſecro: vt ſub vos placo, pro ſupplico.

FEST. Ob vos ſacro; in quibus precationibus eſt, pro vos obſecro; vt & ſub vos placo pro ſupplico.

OCCARE, & occatorem Verrius putat dictum ab occaedendo, quod caedat grandis globos terrae; cum Cicero venuſtiſsime dicat ab occaecando fruges ſatas.

PAVLVS. Occare, & occator ab occidendo dictum, quod grandes terrae caedat globos.

FESTVS. Occaſio oportunitas temporis caſu quodam prouenientis eſt.

PAVLVS. Occaſio, oportunitas temporis caſu proueniens.

FESTVS. Occaſus, interitus vel Solis, cum decidit a ſuperis infra terras, quo vocabulo Ennius pro oc-

occaſione eſt vſus in libro ſecundo. hic occaſus datus eſt, at Horatius inclutus ſaltu. Item in libro quinto. inijcit inritatus, tenet, occaſus iuuat res. Item in libro octauo. aut occaſus vbi, tempusue audere repreſsit.

Occaſus, interitus, vel Solis in Oceano merſio. PAVLVS.

Occentare dicebant pro conuicium facere, cum id clare, & cum quodam canore fieret, vt procul exaudiri potuiſſet: quod turpe habebatur; quia non ſine cauſa fieri putatur† inde cantilenam dici, quia illam non cantus iucunditatem puto. *†putabatur.)*

Occentaſsint antiqui dicebant; quod nunc conuicium fecerint, dicimus; quod id clare; & cum quodam canore fit, vt procul exaudiri poſsit. quod turpe habetur, quia non ſine cauſa fieri putatur. inde cantilenam dici, quia illam non cantus iucunditatem puto. FESTVS.

Occidamus Plautus ponit pro contra cedamus. cum plurimae aliae praepoſitiones familiariores huic verbo ſint.

Occidamus Plautus poſuit pro contra cedamus. PAVLVS.

Occiſitantur, ſaepe occiduntur.

Occiſitantur, ſaepe occiduntur. ſic C. Gracchus pro roſtris in P. Popillium. homines liberi nunc in oppido occiſitantur. FESTVS.

Occiſus a necato diſtinguitur. nam occiſus a PAVLVS.

caedendo dictus, necatus ſine ictu.

FESTVS. Occiſum a necato diſtingui quidam, quod alterum a caedendo, atq. ictu fieri dicunt, alterum ſine ictu. Itaq. in Numae Pompilij Regis legibus ſcriptum eſſe, ſi hominem fulminibus occiſit, ne ſupra genua tollito. & alibi. homo ſi fulmine occiſus eſt, ei iuſta nulla fieri oportet.

∴ Occultum offerre, ſignificat ſub terram ferè ponere.

PAVLVS. Occupaticius ager dicitur, qui deſertus a cultoribus proprijs, ab alijs occupatur.

FESTVS. Occupaticius . . . . .
. . . a cultoribus fr . . .
. . . ricoeptus, quod in . . .
. . . nam cum Hann . . .
. . . bene meri . . .
. . . atque eorum a . . .
. . . tamquam ex l . . .
. . . nandos pu . . .
. . . diret commu . . .
. . . eſt a priuatis . . .
. . . accepiſſent . . .

† Ocymum — Ocimum † Graecum.

PAVLVS. Ocimum * graecum, (& a † celeritare naſcendi eſt dictum.

* Ocymum
† α

Ocius & ociſſime poſitiuum latinum non habēt, ſed ab eo veniũt, quod eſt in Graeco ὠγώς. †

† ὠκέως

Ocius

FESTVS.

Ocius ſecundae collationis, & deinde tertiae ociſsime frequentata ſunt. alij dicta a noſtris, & † tracta ex Graeco, ideſt ὠκέως, cuius prima ſignificatio, ex qua procedere in comparationem debet, apud nos non eſt. tertiae vero collationis, † cuius maiora exempla ſunt, auctor eſt Plautus in Neruolaria. Ociſsime nos liberi poſsimus fier. .

†dictas noſtras v. c.

† conſolationis v. c.

. . . . quicquam occiſa . . . .
. . . . lius hiſtoriarum . . . .
. . . . tantur ociſsim . . . .
. . . . lamia apud . . . .
. . . . lamiam opor . . . .

Ocrem antiqui, vt Ateius Philologus in libro Gloſſematorum refert, montem confragoſum vocabant, vt apud Liuium. Sed qui ſunt hi, qui aſcendunt altum ocrim? Et, celſoſque ocris, aruaque patria, & mare magnum. Namq. Taenari celſos ocris. Et, haud vt quem Chiro in Pelio docuit ocri. vnde fortaſſe etiam ocreae† ſint dictae inaequaliter tuberatae.

†ocriae. v. c.

PAVLVS.

Ocrem montem confragoſum dicebant antiqui. hinc ocreae dictae inaequaliter tuberatae.

FESTVS.

Octauiae porticus duae appellantur, quarum alteram theatro Marcelli propiorem Octauia ſoror Auguſti fecit. alteram theatro Pompei proximam CN. Octauius CN. filius, qui

fuit Aedilis Curulis, Praetor Conſul. Decemuir † ſacris faciendis, triumphauitq. de rege Perſe nauali triumpho. quam combuſtam reficiendam curauit Caeſar Auguſtus.

† virũ v. c.

October equus appellatur, qui in campo Martio menſe Octobri immolatur quotannis Marti, bigarum victricum dexterior; de cuius capite non leuis contentio ſolebat eſſe inter Suburanenſes, & Sacrauienſes, vt hi in regiae pariete, illi ad turrim Mamiliam id figerẽt; eiuſdemque cauda † tanta celeritate perfertur in regiam, vt ex ea ſanguis deſtillet in focum, participandae rei diuinae gratia. quem hoſtiae loco quidam Marti bellico deo ſacrari dicunt, non vt vulgus putat; quia velut ſupplicium de eo ſumatur, quod Romani Ilio ſunt oriundi, & Troiani ita effigie in equi ſint capti. Multis autem gentibus equum hoſtiarum numero haberi, teſtimonio ſunt Lacedaemonij, qui in monte Taygeto equum ventis immolant, ibidemque adolent, vt eorum flatu cinis eius per fines, quam latiſſime deferatur, † & Sallentini, apud quos Mẽzanae Ioui dicatus viuus conijcitur in ignem, & Rhodij, qui quotannis quadrigas ſoli conſecratas in mare iaciunt, quod is tali curriculo fertur circumuehi mundum.

† quoda v. c. coda)

† differa. tur v.c.

PAVLVS. *October equus appellabatur, qui in campo Mar-*

tio

tio menſe Octobri Marti immolabatur. de cuius capite maxima erat contentio inter Suburanos, & Sacrauienſes, ut hi in regiae pariete, illi ad turrim Mamiliam id figerent. Cuius cauda, ut ex ea ſanguis in focum diſtillaret, magna celeritate perferebatur in regiam.

Oculatum pro praeſenti poſuit Plautus cum dixit. oculata die. Item ipſe. pluris eſt oculatus teſtis unus, quam auriti decem, ideſt qui ſe vidiſſe dicat. PAVLVS.

. . . . . *dolo oſculatum*† *pro prae* . . . FESTVS. † oculatū)
. . . . . *odie caeca hercule* . . .
. . . . . *tem alibi oculatum ar* . . .
. . . . . *idem pluris eſt ocul* . . .
. . . . . *ideſt qui ſe vidiſſe di* . . .
. . . . . *formam ab oculi ap* . . .

Oculiſſimum cariſſimum. Plautus. Oculiſſimum oſtium amicae. PAVLVS.

. . . . *imum oſtium amicae* . . . FESTVS.
. . . . *me dixit ſignifi* . . .

Oculitus quoq. dicitur, ut funditus, penitus, quo ſignificatur tam carum eſſe, quam oculum. PAVLVS.

. . . . *unditus, penitus ſignifi* . . . FESTVS.
. . . . *alum vel inſtare* . . .

ODEFACIT *dicebant, pro olfacit; quae vox a Graeco ὀσμῆ tracta eſt.* PAVLVS.

. . . . *antiqui ab odore* . . . FESTVS.

 . . *conſue*

tium vtebantur, quod Minerua dea belli eſſe putabatur.

Olentica mali odoris loca.

Oletum ſtercus humanum. Veranius. ſacerdotula in ſacrario Martiali fecit oletum.

Oliuetam dicebant ab oleis, vt a vino vindemiam.

•: *Oliuetam antiqui dicebant, cum olea colligebatur; vt meſſem, cum frumenta; vindemiam, cum vuas. quod vocabulum potius frequentari debebat, quam nullam † eius ſignificationis cauſam * haberemus. quamuis quidam oliuitatem eam dicant.* FESTVS. *†nullum *cum)*

Ollic, illic: vt olli, illi. PAVLVS.

∴ *Oluatium Antiſtius Labeo ait eſſe menſurae genus.* FESTVS.

OMEN *velut oremen † quod fit ore. auguriũ, quod auibus ·†· alioue modo fit.* PAVLVS. *†ormen ·†· quod nõ auib.*

∴ *Ommentans . . . . . . in Odyſſea cum ait, in Pylum aduenies, † aut ibi ommentans. ſignificat obmanens. Sed ea ſignificatione. qua ſaepe fieri dicitur; id enim eſt mantare.* FESTVS. *†ſupplicãt*

•: OPACA *vocantur vmbroſa.*

Opaca, vmbroſa. PAVLVS.

Opalia dicebantur dies feſti, quibus Opi ſupplicabant.

∴ *Opalia dies feſti, quibus ſupplicatur † Opi, appel* FESTVS. *†deuenies*

pellantur; quorum alter .

PAVLVS. *Opertat, ſaepe operit.*

Opigenam Iunonem matronae colebant; quod ferre eam opem in partu laborantibus credebant:

Opilio genus auis.

FEST. ∴ *Opima ſpolia dicuntur originem quidem trahentia ab Ope Saturni vxore. quod ipſe agrorum cultor habetur, nominatus a ſatu, tenensque falcem effingitur, quae † eſt inſigne agricolae. Itaque illa quoq. cognominatur Conſiua, & eſſe exiſtimatur terra. Ideoq. in regia colitur a populo Romano, quia omnes opes humano generi terra † tribuat. Ergo & opulenti dicuntur, terreſtribus rebus copioſi: & hoſtiae opimae praecipue pingues; & opima magnifica, & ampla. vnde ſpolia quoque, quae dux populi Romani duci hoſtium detraxit, opima dicuntur. quorum tanta raritas eſt, vt intra annos paulo . . . . . trina contigerint nomini Romano. vna, quae Romulus de Acrone: altera, quae Coſſus Cornelius de Tolumnio: tertia, quae M. Marcellus Ioui Feretrio de Viridomaro † fixerunt. M. Varro ait opima ſpolia etiam eſſe, ſi manipularis miles detraxerit, dummodo duci hoſtium . . . . non ſit. Ad aedem Iouis Feretrij poni, te-*

† quod

† natura

† Virdumaro)

teſtimonio eſſe libros pontificum, in quibus ſit pro primis ſpolijs bouem, † pro ſecundis ſolitaurilibus, pro tertijs agno publice ſacra fieri debere. eſſe etiam compelli reges † legem opimorum ſpoliorum talem. cuius auſpicio claſſe procincta opima ſpolia capiuntur, Ioui Feretrio darier oporteat, & bouem caedito, qui cepit aeris ducenta. Secunda ſpolia in Martis aram in campo, Solitaurilia vtra voluerit caedito. tertia ſpolia Iano Quirino agnum marem caedito centum qui ceperit ex aere dato. huic aedis ·†· ex nulla extat, neque* templum habeat, † neque ſcitur. Vt qui opima .⊥. lege fuerint, adijci ſolet, cum quidam magiſtratus creatur.

† boue)
† Pompilij Regis)
·†· aeris)
† habent,
*neq. quod)
.⊥. optima)

PAVLVS.

Opiparum, magnarum opum apparatum.

Opis dicta eſt coniux Saturni, per quam voluerunt terram ſignificare; quia omnes opes humano generi terra tribuit. Vnde & opulenti terreſtribus rebus copioſi, & hoſtiae opimae praecipue pingues; & opima, magnifica & ampla ſpolia.

Opiter eſt, cuius pater auo viuo mortuus eſt, ducto vocabulo, aut quod obitu patris † genitus ſit, aut quod auum ob patrem habeat, ideſt pro patre.

† obito patre)

Opitulus Iuppiter, & opitulator dictus eſt, quaſi opis lator.

Oportune dicitur ab eo, quod nauigantibus maxime vtiles, optatique ſunt portus.

Opperiri, expectare.

Oppido valde multum. ortum eſt autem hoc verbum ex ſermone inter ſe confabulantiū, quantum quiſque frugum faceret, vtque multitudo ſignificaretur, ſaepe reſpondebatur, quantum vel oppido ſatis eſſet. hinc in conſuetudinem venit, vt diceretur oppido, pro valde multum. Itaque ſi qui in alijs rebus eo vtuntur, vt puta ſi qui dicant oppido didici, ſpectaui, ambulaui, errant: quia nulli eorum ſubijci poteſt. vel quod † ſatis eſt.

†quod oppido)

Oppidorum originem optime refert Cicero libro primo de gloria, eamque appellationem vſurpationem appellatam eſſe exiſtimat, quod opem darent, adijciens, vt imitetur ineptias ſtoicorum.

Oppidum dictum eſt, quod opem praebet. Oppidum dictum, quod ibi homines opes ſuas conferunt. oppidum dicitur & locus in circo, vnde quadrigae emittuntur.

Ops antiqui dicebant opulentum. vnde econtrario inops.

FEST. *Ops antiqui dicebant quem nunc opulentum dicimus, vt teſtimonio eſt non ſolum ei contrarius inops ...... concedit, ego egens exortus ſum.*

Opta-

∴ *Optatam hoſtiam, alij optimam appellant eam, quam Aedilis tribus conſtitutis hoſtijs optat, quam immolari velit.*

∵ *Optima lex . . . . . in Magiſtro populi faciendo, qui vulgo Dictator appellatur, quampleniſſimum poſſet ius eſſe, † ſignificabatur, vt fuit Manij Valerij, M. Fabij, Voluſinae gentis, * qui primus Magiſter a populo creatus eſt. propter ·†· quam vero prouocatio ab eo magiſtratu ad populum data eſt, quae antea non erat. deſitum eſt dici, † vt optima lege, vtpote imminuto iure priorum magiſtratuum.*

† eius

* M. filij, Voluſi nepotis)

·†· poſt)

† adijci

∴ *Optio, qui nunc dicitur, antea appellabatur accenſus. Is adiutor dabatur centurioni a Tribuno militum, qui ex eo tempore, quem velint, centurionibus permiſſum eſt optare, & nomen ex facto ſortitus eſt. Plautus in Aſinaria. qua me, qua vxorem, qua tu Saureã ſeruum potes, circumduce, aufer, promitto tibi, non obfuturum, ſi id effeceris, tibi: optionem ſumito Leonidam.*

Optio eſt optatio, ſed in re militari optio appellatur is, quem decurio, aut centurio, optat ſibi rerum priuatarum miniſtrum, quo facilius obeat publica officia. PAVLVS.

Optionatus vt Decurionatus, ſiue Pontificatus dicitur.

FEST. ∴ *Optionatus, vt Pontificatus, Decurionatus dicitur, vt Cato in ea, quam habuit apud equites. maiores ſeorſum, atque diuerſum pretium parauere bonis, atque ſtrenuis, decurionatus, optionatus, haſtas donaticas, aliosque honores.*

PAVLVS. *Opunculo,* † *quod opilionis genus cantus imitatur.*

†Opiniculo

FESTVS. O R AE *extremae partes terrarum, ideſt maritimae dicuntur, vnde & veſtimentorum extremae partes, quae quidem & primae dici poſſunt. Caecilius in Aechrione vſus eſt pro initio rei, cum ait. oram reperire nullam, quam expediam, queo.*

PAVLVS. *Orare antiqui dixerunt pro agere. vnde & oratores cauſarum actores, & oratores, qui nunc legati, quod reip. mandata peragerent.*

FEST. ∴ *Orare antiquos dixiſſe pro agere teſtimonio ſunt, quod & oratores, & ij, qui nunc quidem legati, tunc vero oratores, quod Reip. mandatas partes agebant. Ennius quoque cum dixit libro primo annalium. face vero, quod te cum precibus pater orat.*

Orata genus piſcis appellatur a colore auri, quod ruſtici orum dicebant, vt auriculas, oricolas. itaq. Sergium quoque quendam praediuite, quod & duobus anulis aureis, & grandibus vteretur, Oratam dicunt eſſe appellatū.

Orata

Orata genus piſcis a colore auri dicta, quod ruſticiorum dicebant, vt auriculas oriculas. PAVLVS.

Oratores ex graeco ἀρατῆρες dicti, quod miſsi ad reges, nationesque deos ſolerent ἀρᾶσθαι, ideſt teſtari. hi modo appellantur legati..

. . . . es dictos ex . . . . FESTVS.
. . . . gentes qui miſsi . . . . . .
. . . . ſtrum populo Ro . . . . . .
. . . . ἀρᾶσθαι . . . . . .
. . . . acte. eos noſtri alij pro legatis appellant, vt Cato in ea, quam ſcripſit de ſuis virtutibus contra Thermum. M. Fulvio Conſuli legatus ſum in Aetoliam, propterea quod ex Aetolia complures venerant Aetolos pacem velle: de ea re oratores Romam profectos. & in originum libro primo. Propter id bellum coepit Coelius P.R. Albanus, oratores miſit Romam, eum . . . . pro decretoribus, vt Terentius. orator venio, facite exorator ſim. † Item & Afranius in Emancipato. ſi. . . . tum ſi quod oritur . . . . . as . . . ſertis & loci veteribus ab eo quod antiqui orare dicebant pro agere. ob quam cauſam . . . . quoque eorum vocantur. .

† exoratorum

Orba ſignificat apud poetas priuatam aliqua perſona cara. Orba eſt, quae patrem, aut matrem, aut filios, quaſi lumen amiſit. . . . PAVLVS.

. . . . . rba

. . . *rba apud poe* . . . .
. . . *perſona cara . apud* . . .
. . . *mat , vt ſca* . . .
. . . *ncos . orba eſt* . . .
. . . *tris eſt ante* . . . .
. . . *ulus Aelius* . . . .
. . . *in eo libro* . . . .
. . . *pontificatu* . . . .
. . . *ella ſine* . . . .
. . . *ſacrae* . . . .
. . . *nupta* . . . .
. . . *fuiſſe* . . . .
. . . *nificius in* . . . .
. . . *onygiarum* . . . .
. . . *inter ſe* . . . .
. . . *runt* . . . .
. . . *ros* . . . .
. . . *iſſe* .

PAVLVS. ORCA *genus marinae belluae maximum , ad cuius ſimilitudinem vaſa ficaria † orcae dicuntur . ſunt enim teretes , atque vniformi ſpecie* . . . .

† *vinaria , vel fictilia.*

FESTVS. . . . *nomen duceret* . . .
. . . *maximum* . . .
. . . *vaſa quoque in f* . . . .
. . . *retes , atque u* . . .
. . . *malae & antae* .

PAVLVS. *Orcheſtra locus in ſcaena* . . .
. . . *an-*

. . . antea, qui nunc pla . . . FESTVS.
. . . non admittebantur . . .
. . . rim dum fabulae ex . . .
. . . explicari non potera . . .
. . . tabant quo equi ori . . .

Orchitis genus oleae ex Graeco dictum, quod magnitudine ſit inſtar teſticulorum. PAVLVS.

. . . Philologus in . . . FESTVS.
. . . ductum ex Graeco . . .
. . . tudinis. itaq. u . . .
. . . to grandior ore . . .

Orcus ab vrgendo mortem dictus. C enim pro G frequenter ponebant antiqui. PAVLVS.

Orcum, quem dicimus, ait Verrius ab antiquis dictum Vragum; quod & V litterae ſonum pro O efferebant, & per c litterae formam, nihilominus g vſurpabant. ſed nihil affert exemplorum, † vt ita eſſe credamus; niſi quod is deus nos maxime vrgueat. FESTVS. † exempli

Ordinarium hominem Oppius ait, dici ſolitum ſcurram, & improbum, qui aſsidue in litibus moraretur, ob eamque cauſam in ordine ſtaret adeuntium praetorem. at Aelius Stilo qui minime ordine viueret . . . in ea oratione, quam ſcribit de ſuis virtutibus contra Thermum; Quid mihi fieret, ſi non ego ſtipendia in ordine omnia ordinarius meruiſſem ſemper? Sunt quidam etiam, qui ma

prandi autem leonis obdas oreas. Cato originum libro tertio. equos† reſpondit: oreas mihi inde, tibi cape flagellum. Coelius pro ſe apud populum. equusque mihi ſub feminibus occiſus erat, oreas detraho inſpectante Lucio Stertinio. †equus)

Oreae freni, quod ori inſerantur, dicti. PAVLVS.

Oreus liber pater, & Oreades nymphae a montibus appellantur.

Oreos liber pater, & Oreades nymphae appellantur, quod in montibus frequenter apparet. FESTVS.

Oriri, naſci, vel ſurgere. PAVLVS.

Originum libros quod inſcripſit Cato; non ſatis plenum titulum propoſiti ſui videtur amplexus: quando praegrauant ea, quae ſunt rerum geſtarum populi Romani. FESTVS.

O . . . . quantae . . . .

. . . .

Ornatus dicitur, & bonis artibus inſtructus, & honores adeptus a populo, & bene aptus, vt miles, aut gladiator, & acturus fabulas. atque etiam ornatus dicitur cultus ipſe, quo quis ornatur, vt cum dicimus aliquem tragico, vel comico ornatu prodire.

Ornatus dicitur, & bonis artibus inſtructus, et honores adeptus. Appellaturque ornatus, cultus ipſe, quo quis ornatur. PAVLVS.

Ortygia Delos inſula.

FESTVS. Orty . . . ita non Delos . . . .
. . . . . tus eſſe ab orbibus . . .
. . . . . filia . Ser . . . . .
. . . . nius Superbus ge . . . .
. . . . . orarat tende . . . .
. . . . ſſeſsionem coe . . .
. . . s quod pro . . . .
. . . . ducere vnde . . . .
. . . tus eſt .

PAVLVS. OSCILLA feſta in honorem Bacchi; in quibus homines ſe per funes iactant. alij putant Erigones, & Icari feſta.

FEST. ∴ Oſcillum Santra dici ait, † quod oſcillent, ideſt inclinent, praecipitesque in os ferantur. Oſcillantes, ait Cornificius, ab eo quod (os caelare † ſint ſoliti perſonis * propter verecundiam, qui eo genere luſus vtebantur. Cauſa autem eius iactationis proditur. Latinus rex, quod praelio, quod ei fuit aduerſus Mezentium Caeritum regem, nuſquam apparuerit, iudicatusque ſit Iuppiter factus Latiaris. Itaque per ſex eos dies, feriatos liberos, ſeruosque requirere eum, non ſolum in terris, ſed etiam qua videretur caelum poſſe adiri per oſcillationem, velut imaginem quandam vitae humanae, in qua altiſsima ad infimum interdum, infima ad ſummum efferuntur. atque ideo memoriam quoq. redin

† dicit

† celeres

* perſonis vti

dintegrari initio acceptae vitae per motus cunarum, † lactiſq. alimentum, quia per eos dies feriarum, & oſcillis moueantur, & lactata potione vtantur. Nec deſunt, qui exẽplum Graecorum ſecutos putent Italicos, quod illi quoq. iniuria interfecto Icaro, Erigone filia eius dolore impulſa ſuſpendio periſſet, per ſimulationem . . . .

. . . .

† funium)

*Oſcines aues † Appius Claudius eſſe ait, quae ore canentes faciant auſpicium, vt coruus, cornix, noctua. aut ·†· quae alis, ac † volatu, vt buteo, ſanqualis, aquila, immiſsulus, * vulturius. pica aut .⊥. Martius, Feroniusque, & parra, & in oſcinibus, & in alitibus habentur.*

†alites ·†· alites) † aut *miluus .⊥. Picus autem)

Oſcines aues auſpicium ore facientes. PAVLVS.

Oſcinum augurium a cantu auium.

∴ *Oſcinum tripudium eſt, quod oris cantu ſignificat quid portendi, cum cecinit † coruus, cornix, noctua, parra, picus.* FESTVS.

† crocuit

Oſcum dicitur ſignificare ſacrum. vnde leges oſcitae, ideſt ſacratae. Opicum quoq. inuenimus pro oſco. Oſcis enim frequentiſsimus fuit vſus libidinum ſpurcarum, vnde & verba impudentia appellantur obſcena. Titinius. Oſce, & Volſce fabulantur, nam latine neſciunt. PAVLVS. ∴

FEST. ∴ Oſcum duas diuerſas, & contrarias ſignificationes habet. Nam Cloatius putat eo vocabulo ſignificari ſacrum, quo etiam leges ſacratae oſcae † dicuntur. & in omnibus fere antiquis commentarijs ſcribitur opicum pro oſco, vt in Titinij fabula Quinta. qui Oſce, & Volſce fabulantur, nam latine neſciunt. a quo etiam verba impudentia, & elata appellantur obſcena, quia frequentiſsimus fuit vſus Oſcis libidinum ſpurcarum. Sed eodem etiam nomine appellatur locus in agro Veienti, quo frui ſoliti produntur augures Romani. Oſcos, quos dicimus, ait Verrius, Opſcos antea dictos teſte Ennio, cum dicat. De muris res gerit Opſcus. Adijcit etiam, quod ſtupra inconceſſae libidinis obſcaena dicantur ab eius gentis conſuetudine inducta. Quod verum eſſe non ſatis adducor, cum apud antiquos omnes fere obſcena dicta ſint, quae mali ominis habebantur. vt illa Vergilij teſtimonio ſint, vt ſuperiorum auctorum exẽpla referre non ſit neceſſe, cum ait: Harpyias, obſcenas volucres, & obſcenamq. famẽ.

† oſcitae

∴ Oſculana pugna in prouerbio quo ſignificabatur, victos vincere, quia in eadem & Valerius Laeuinus imperator Romanus a Pyrrho erat victus, & breui eundem regem deuicerat. Sulpicius . . . . . . Item imperator

perator noſter. eius rei meminit Titinius hoc modo. haec quidem quaſi oſculana pugna eſt . . . . ſecus, quia hinc fugere impulſi ſpolia colligunt. ſignificat etiam oſculum ſuauium. vt Plautus in Neruolaria. oſculum. ſat eſt oſculi mihi. qui, am- †amabo) *bo † mi pater? quod inter cognatos propinquosque inſtitutum ab antiquis eſt, maximeq. feminas . . . . . .*

∴ *Oſi ſunt, ab odio declinaſſe antiquos teſtis eſt C. Gracchus in ea, quae eſt de lege Minucia, cum ait. mirum ſiquid ijs iniuriae fit, ſemper eos oſi ſunt. quod nunc quoq. cum praepoſitione elatum frequens eſt, cum dicimus peroſi.*

Oſi ſunt, vt peroſi ſunt, dicebatur. PAVLVS.

Oſorem dixerunt, qui aliquem odiſſet.

Oſtentas, ſaepe oſtendis gloriandi cauſa.

∴ *Oſtentas, ſaepe oſtendis, gloriandi cauſa. ſed* FESTVS. *& participialiter id etiam dici debet, & dictum eſt feminino genere.*

Oſtentum, oſtentatum. PAVLVS.

∴ *Oſtentum non ſolum pro portento poni ſolere,* FESTVS. *ſed etiam participialiter . . . . teſtimonio eſt Pacuuius in Medo . . . . atque eccum in ipſo tempore oſtentum ſenem. & Attius in Bacchis. praeſens praeſto irridetis† nobis . . . ſtipe vltro oſtentum ob-* †irrides)

tulit. Oſtentum, quo nunc vtimur interdum prodigij vice, quin participialiter quoque dici ſolitum ſit non dubium. facit etiam C. Gracchus de legibus a ſe promulgatis, cum ait. quod vnum nobis inoſtentum, ipſis in vſum aſportatur. †

†adoptatur.

∴ *Oſtiam vrbem ad exitum Tiberis in mare fluentis Ancus Marcius rex condidiſſe, & feminino appellaſſe vocabulo fertur. quod ſiue ad vrbem, ſiue ad coloniam, quae poſtea condita eſt, refertur.*

PAVLVS. *Oſtia vrbs ab exitu Tiberis appellata.*

OVALIS corona eſt myrtea, quam habebant, qui ouantes introibant, cum bella non erant indicta, aut ſine ſanguine confecta.

Ouantes, laetantes, ab eo clamore, quem faciunt redeuntes ex pugna uictores milites geminata O littera.

Ouem maſculino genere dixerunt, ut ouibus duobus, non duabus.

Ouſentina tribus ab Ouſente fluuio dicta.

FEST. ∴ *Ouſentinae tribus initio cauſa fuit nomen fluminis Ouſens, quod eſt in agro Priuernate inter mare, & Terracinam. Lucretius. Priuerno Ouſentina uenit, fluuioq. Ouſente. poſtea deinde a Cenſoribus alij quoq. diuerſarum ciuitatum eidem tribui ſunt adſcripti.*

Ouibus

∴ *Ouibus duabus multabantur apud antiquos in minoribus criminibus, in maioribus autem*† *bubus. nec ultra hunc numerum excedebat multatio, quae poſteaquam aere ſignato uti ciuitas coepit, pecoraque multaticia incuria corrumpebantur, Vnde etiam peculatus crimen uſurpari coeptum eſt, facta eſt aeſtimatio pecoralis multae, & boues centenis aſsibus, oues denis aeſtimatae. Inde ſuprema multa, ideſt maxima, appellatur tria millia aeris; Item Viceſis minoribus delictis.*

† *triginta)*

OXIME, *ociſsime.* PAVLVS.

FEST. ∵ *PA, pro parte, & po, pro populo poſitum eſt in ſaliari carmine.*

Pacem a pactione condicionum putat dictam Sinnius Capito, quae vtriq. inter ſe populo ſit obſeruanda.

PAVLVS. *Pax dicta eſt a pactione.*

FESTVS. *Pacionem antiqui dicebant, quam nunc pactionem dicimus. vnde & paciſci adhuc, & paceo † in vſu remanet.*

†pacto, paco)

PAVLVS. *Paeana Apollinem vocauerunt, quod ſagittarum ictu eum nocere putabant. eſt enim* παίειν *ferire. Alij quod remedians morbis finem faceret talis grauitatis.*

Paedidos ſordidos ſignificat, atque obſoletos. tractum vocabulum a Graeco; qui a παῖδες *ideſt pueri, talis ſint aetatis, vt a ſordibus neſciant abſtinere.*

Pagani a pagis dicti.

Pagi dicti a fontibus: quod eadem aqua vterentur. aquae † enim lingua Dorica παγαὶ *appellantur.*

†fontes)

Paginae dictae, quod in libris ſuam quaeq. obtineat regionem, vt pagi. vel a pangendo, quod

quod in illis verſus pāgantur, ideſt figūtur.† †figantur)

Palatium mons Romae appellatus eſt, quod ibi paſcens pecus balare conſueuerit: vel quod palare, ideſt errare, ibi pecudes ſolerent. alij † quod ibi Hyperborei filia Palanto † habitauerit, quae ex Hercule † Latinum peperit. alij eundem, quod Pallas ibi ſepultus ſit, exiſtimant appellari.

† vel
† Palante
† & Herculem

Palatualis Flamen ad ſacrificandum ei deae conſtitutus erat, in cuius tutela Palatium eſſe putabant.

Palatualis Flamen conſtitutus eſt, quod in tutela eius deae Palatium eſt. FESTVS.

Pales dicebatur dea paſtorum, cuius feſta palilia dicebantur. vel, vt alij volunt, dicta parilia, quoniam pro partu pecoris eidem ſacra fiebant. PAVLVS.

Pallas Minerua eſt dicta, quod Pallantem gigantem interfecerit; vel, ſicut putabant, quod in Pallante palude nata eſt.

Palmites vitium ſarmenta appellantur, quod in modum palmarum humanarum virgulas, quaſi digitos edunt.

Palmulae appellantur remi a ſimilitudine manus humanae.

Palpari, blandiri.

Paludati, armati, ornati. omnia enim militaria ornamenta, paludamenta dicebant.

pularum ſunt ſimiles .
Papiria tribus a Papirio vocata .
. piria . . . . FESTVS .
. . . . . coniu . . . .
. . . quod ind . . . .
. . . tur bellum . . . .
. . . tos ex er . . . .
. . . diſceſſera . . . .
. . . ſignum con . . . .
. . . rem in ipſorum ar . . .
. . . teſtate , ac pote . . .
. . . exercitus ſuffrag . . .
Pappi carduorum flores . Lucretius . Veſtem, nec plumas auium , papposque volantis . PAVLVS.
. . . . . o quoque . . . FESTVS .
. . . . rum ex . . .
. . . . . ſulibus ae . . .
. . . . tq . ex ea . . .
. . . s magiſtra . . .
. . . intra dies . . .
. . ncias inter ſe pa . . .
. uit ciuis aliter inter .
. . lege primum factus † . . † frs . v.c.
. . circo ſunt creati .
Pararium aes appellabatur id , quod equitibus duplex pro binis equis dabatur . PAVLVS.
Paraſangae apud Perſas viarum menſurae .
Parens vulgo pater , aut mater appellatur . ſed

iuris

iuris prudentes auos, & proauos, auias, & proauias parentum nomine appellari dicunt.

Parere, obedire.

Paribus equis, ideſt duobus, Romani vtebantur in praelio, vt ſudante altero tranſirent in ſiccum.

Parici quaeſtores appellabantur, qui ſolebant creari cauſa rerum capitalium quaerendarum. Nam paricida non vtique is, qui parentem occidiſſet, dicebatur, ſed qualemcumque hominem. Id autem † fuiſſe indicat lex Numae Pompilij Regis his compoſita verbis. Si quis hominem liberum dolo ſciens morti duit, paricida eſto.

† indẽnatũ

Parilibus Romulus vrbem condidit, quem diem feſtum praecipue habebant iuniores.

FESTVS. . . . *vrbem condidit Rom* . . . .

. . . . *habebant iunio* . . . . . .

Parmulis pugnare milites ſoliti ſunt. quarum vſum ſuſtulit C. Marius datis in vicem earum Bruttianis.

PAVLVS. *Parones nauium genus, ad cuius ſimilitudinem myoparo vocatur.*

† Paret

Parret † ſignificat apparebit.

FESTVS. *Parret, quod eſt in formulis, debuit & producta priore ſyllaba pronuntiari, & non gemino R ſcribi, vt fieret paret, quod eſt inueniatur, vt comparet, apparet.*

Parſi

Parſi non peperci, ait Cato in eadem oratione.† *Scio fortunas ſecundas neglegentiam prendere ſolere: quod uti prohibitum irem, quod in me eſſet, meo labori non parſi.* †in orat. ad lites Cenſorias.

Parſi (idem) Cato dixit pro peperci. PAVLVS.

Partus & pro naſcendo ponitur, & pro parato. Naeuius.† *Male parta male dilabuntur.* † Ennius

Parum cauiſſe† *uideri pronuntiat magiſtratus, cum de conſilij ſententia capitis quem condemnaturus eſt.* . . . FESTVS. †Patrauiſſe)

Parumper ſignificat pauliſper, quaſi perparum, hoc eſt ualde parum. refertur autem ad tempus. PAVLVS.

Paſcales oues Cato poſuit pro paſcuales.

. . . . *cienter Cato dixit in ea* . . FESTVS.

. . . *calis ouis uetuit* . . .

. . . *appellat in ea ora* . . . .

. . . . *cio Tarenti plus.c.* . . . .

. . . *uam ignaro Terentino* . . . . .

Paſcito linguam in ſacrificijs dicebatur, ideſt coerceto† *contineto, taceto.* PAVLVS. † coërcito

Paſſales & oues, & gallinae appellantur; quod paſſim paſcuntur.

Paſſer marinus. quem uocat uulgus ſtrutomellum.† †ſtrutho camelum)

Paſtillum eſt in ſacris libri genus rotundi. . . FESTVS.

Paſtillus forma panis parui, utique deminutiuum eſt a pane. . . PAVLVS.

Patagium eſt, quod ad ſummam tunicam aſſui ſolet, quae & patagiata dicitur; & patagiarij, qui eiuſmodi opera faciunt.

Patagus morbi genus.

† Patulum *Patalem* † *bouem Plautus appellat, cuius cornua diuerſa ſunt, ac late pateant.*

Patellae vaſa picata parua ſacrificijs faciendis apta.

FESTVS. . . . *item ſacris fa* . . . .
. . . *velut capi dul* . . . .

†perpluere) *Pateram perplouere* † *in ſacris cum dicitur, ſignificat pertuſam eſſe.*

PAVLVS. *Pateram perplouere cum dicerent, ſignificabant pertuſam eſſe.*

FESTVS. *Pater patrimus dicebatur apud antiquos, qui cum iam ipſe pater eſſet, habebat etiam tum patrem.* . . . .
Patr . . . .
. . . . *ſit manifeſtum, quia* . . . .
. . . *numerari inter do* . . . . .

PAVLVS. *Patres ſenatores ideo appellati ſunt, quia agrorum partes attribuebant tenuioribus, ac liberis proprijs.*

FESTVS. . . . *llantur ex quibus Senatus* . .
. . . *conditae Romulus C* . . .
. . . *quorum conſilio, atq.* . .
. . . *miniſtraretur, atq.* . . . .
. . . *agrorum partes at* . . . .
. . *per*

. . . perinde ac liberis . . .
. . . ſolebant iam inde a Ro . . .
. . . argenti ſignati vl . . .
. . . publicae, & priuatae . .
. . . nt.

Patrum comu . . . . .
. . . .

Patricios, Cincius ait in libro de Comitijs, eos appellari ſolitos, qui nunc ingenui vocētur.

Patricius vicus Romae dictus, eo quod ibi patricij habitauerunt iubente Seruio Tullio, vt ſiquid molirentur aduerſus ipſum, ex locis ſuperioribus opprimerentur. PAVLVS.

Patrimi, & matrimi pueri tres adhibebantur in nuptijs: vnus, qui facem praeferret ex ſpina † alba, quia noctu nubebant; duo, qui nubentem tenebant. † *pinu*

Patrimi, & matrimi pueri praetextati tres nubentem deducunt; vnus, qui facem praefert ex ſpina † alba, quia noctu nubebāt; duo, qui tenent nubentem. FESTVS. † *pinu*

Patrocinia appellari coepta ſunt, cum plebs diſtributa eſt inter patres, vt eorum opibus tuta eſſet.

Patr . . . .
. . . ſit manifeſtum quia . . .
. . . numerari inter de . . . . . .

Pauciens dicebant pro raro: Titinius. Vxorem pau- PAVLVS.

pauciens videbo.

FESTVS. *Paueri frumenta dicebant antiqui, quae de uagina non bene exibant.*

Pauimenta Poenica marmore Numidico conſtrata ſignificat Cato, cum ait in ea, quam habuit, ne quis conſul bis fieret, dicere poſſum quibus villae, atq. aedes aedificatae, atq. expolitae maximo opere, citro, atque ebore, atq. pauimentis Poenicis ſtent.

PAVLVS. *Pauimenta Poenica, hoc eſt marmore Numidico ſtrata.*

Pauperies damnum dicitur, quod quadrupes facit.

†Pectinatū — PECTENATVM † *tectum dicitur a ſimilitudine pectinis in duas partes deuexum, vt teſtudinatum in quattuor.*

FEST. ∴ †Petuſcum — *Pectuſcum † palati dicta eſt ea regio vrbis, quam Romulus obuerſam poſuit; ea parte, in qua plurimum erat agri Romani ad mare verſus, & quia† molliſſime adibatur vrbs.* (†quà) *cum Etruſcorum agrum a Romano Tiberis diſcluderet, ceterae vicinae ciuitates colles aliquos † haberent oppoſitos.* (†aliquot)

∴ *Peculatus eſt nunc quidem, qualecumque publicum furtum, ſed inductum eſt a pecore; vt pecunia quoq. ipſa. Iam etiam noxij† pecore multabantur, quod neque aeris adhuc, neq. argenti erat copia. itaq. ſuprema multa* (†noxiae)

ta etiam nunc appellatur .

Peculatus furtum publicum a pecore dictum, ſicut & pecunia. eo quod antiqui Romani nihil praeter pecora habebant. PAVLVS.

Peculatus, ideſt furtum publicum dici coepit a pecore tunc, cum Romani praeter pecudes nihil haberent.

Peculatus furtum publicum dici coeptus eſt a pecore, quia ab eo initium eius fraudis eſſe coepit. ſiquidem ante aes, aut argentum ſignatum ob delicta poena grauiſſima erat duarum ouium, & triginta boum. ea lege† ſanxerunt T. Menenius Lanatus, & Seſtius Capitolinus Conſules. quae pecudes, poſtquam aere ſignato Vti coepit populus Ro. Tarpeia lege cautum eſt, Vt bos centuſſib., ouis decuſſib. aeſtimaretur. FESTVS. †team legẽ)

Peculium ſeruorum a pecore item dictum eſt, Vt pecunia patrum familiae.

Peculium ſeruorum a pecore dictum, ſicut & pecunia nobilium. PAVLVS.

Pecunia †ſacrificium fieri dicebatur, cum fruges, fructusq. offerebantur; quia ex his rebus conſtat, quam nunc pecuniam dicimus. † Pecuniae

Pecunia ſacrificium . . . . . FESTVS.

. . . tumq. cauſa mola pu . . .

. . cio. quia omnis res fam . .

. . . dicimus, ex his rebus.con . .

. . appel.

. . *appellantur, quae fulg* . . .

. . *iecta depellendorum n* . . .

. . *bonorum cauſa fiunt.*

Pecuum cum dixit M. Cato per caſum genetiuum, a ſingulari caſus recti formauit, quo vtebantur antiqui, ideſt pecu, ac teſtu, tonitru, genu, veru. quorum omnium genetiuus pluraliter geminat V litteram. nunc quia dicimus, vt pectus, eam, quae in vſu eſt, formam in declinationibus ſequimur.

PAVLVS. *Pecuum Cato dixit genitiuum pluralem ab eo quod eſt pecu.*

Pedam veſtigium humanum appellabant.

FEST. ∴ *Pedam veſtigium humani praecipue pedis appellaſſe antiquos in commentarijs quibuſdam inueniri ſolet.*

∴ *Pedarium ſenatorem ſignificat Lucilius, cum ait. agipes vocem mittere coepit. qui ita appellatur, quia tacitus tranſeundo ad eum, cuius ſententiam probat, quid ſentiat, indicat.*

∴ *Pedem ſtruit in duodecim. ſignificat, fugit, vt ait Ser. Sulpicius.*

PAVLVS. *Pedem ſtruit, dicebant pro eo, quod eſt, fugit.*

Pedeſtria auſpicia nominabantur, † quae dabantur a vulpe, lupo, ſerpente, equo, ceteriſque animalibus quadrupedibus.

†appellabã tur arbitrabantur nominabant

FESTVS . . . . . *picia* . . . . . . *te-*

. . .

. . . teriſq. . . . .

·.· Pedibus obſitum, ideſt pediculis. Titinius pedicoſum appellat hoc modo. Rus detrudetur pedicoſus, ſqualidus. Pedes autem pro pediculis. ſic Plautus refert in Curculione. Item genus inter homines meo quidem animo, Vt muſcae, culices, cimices, pedesq., pulicesq. & Liuius † in gladiolo. pulices ne, an cimices, An pedes, reſponde mihi. & Lucilius. Vbi me videt, caput ſcabit, pedes legit. †Naeuius Nouius)

Pedes dicuntur, quos deminutiue dicimus pediculos. ab his pedicoſi appellantur. Vt eſt illud. pedicoſus, ſqualidus, Vbi me videt, caput ſcabit, pedes legit. PAVLVS.

Pedulla, quae dicimus, ΠΕΔ. . . † Graecos appellare manifeſtum eſt. FESTVS. † πέδιλα)

Pedum eſt quidem baculum incuruum, quo paſtores vtuntur ad comprachendendas oues, aut capras, a pedibus. cuius meminit etiam Vergilius in Bucolicis cum ait. At tu ſume pedum. Sed in eo verſu, qui eſt in Iphigenia Ennij. procede gradum proferre pedum, nitere, ceſſas? id ipſum iaculum ſignificari cum ait Verrius, mirari ſatis non poſſum. cum ſit ordo talis, & per eum ſignificatio aperta, gradum proferre pedum ceſſas? nitere.

Pedum baculi genus incuruum. Vergilius. At PAVLVS.

r tu

Pelliculationem Cato a pelliciendo dixit.

∵ *Pelliculatio* . . . . FESTVS.
. . . *ndo, quod inducen* . .
. . . *quam ſcripſit de* . . .

Pellicum † *galerum, quia fiebat ex pelle.* PAVLVS.

Pelluuiae, quibus pedes lauantur, ut malluuiae, quibus manus. † Pellitum)

Pelta genus ſcuti.

Penates alij volunt, ut habeat nominatiuum ſingularem penas. alij penatis.

Penatis ſingulariter Labeo Antiſtius poſſe dici putat, quia pluraliter penates dicantur, cũ patiatur proportio † *etiam penas dici, ut optimas, primas, Antias.* FESTVS. † portio. v. c.

Penatores qui penus geſtant. Cato aduerſus M. Acilium quarta. poſtquam nautas† *ex nauibus eduxi, non ex militibus, atq. nautis piſcatores penatores ficiſedarum* † *dedi.* † natiuitas v. c. nauitas) † ficedu. lar.)

Pendere poenas, ſoluere ſignificat, ab eo quod aere graui cum uterentur Romani, penſo eo, non numerato, debitum ſoluebant. unde etiam penſiones dictae. Poenas pendere proprie dicitur, qui ob delictum pecuniam ſoluit, quia penſo aere utebantur. PAVLVS.

. . . . *oe* . . . . FESTVS.
. . . . *ob* . . . .
. . . . *ntur.*

Penem antiqui codam vocabant. a qua anti-
r ij quitate

quitate etiam num offa porcina cũ cauda in cenis puris offa penita vocatur. & peniculi, queis calciamẽta tergentur, quod e codis extremis faciebant antiqui, qui tergerent ea. dictum eſt forſitan a pendendo. Naeuius in Tunicularia.† Theodotum compellas, qui aras compitalibus ſedens in caella circumtectuas tegetibus Lares ludentes peni pinxit bubulo. ſignificat peniculo grandi id eſt coda.

† Cunicularia)

PAVLVS. *Penem caudam vocabant. vnde & offam porcinam cum cauda, offam penitam dicebant. hinc & peniculos dicimus, quibus calciamenta terguntur, qui de caudarum extremitate fiunt. Penis deniq. a pendendo vocata eſt.*

FESTVS. *Penetrale ſacrificium dicitur, quod interiore parte ſacrarij conficitur. vnde & penetralia cuiusq. dicuntur; & penes nos, quod in poteſtate noſtra eſt.*

PAVLVS. *Penetralia ſunt penatium deorum ſacraria.*

Penetrare, penitus intrare.

Peniculi ſpongiae longae propter ſimilitudinem caudarum appellatae. Penes enim vocabantur caudae.

FESTVS. *Penitam † offam Naeuius appellat abſegmen carnis cum coda. antiqui autem offam vocabant abſciſſum globi forma, vt manu glomeratam*

Poenitam v. c.

meratam pultem.

∴ *Pennas antiquos ferunt ex graeco, quod illi πετηνὰ ea, quae ſunt volucria dicant. Item eaſdem peſnas, & coeſnas.*†

† vt caeſonus)

Pennatas, impennatasq. agnas in ſaliari carmine ſpicas ſignificat cum ariſtis; & alias ſine ariſtis agnas nouas volunt intelligi. PAVLVS.

Penora dicuntur res neceſſariae ad victum cotidianum, & locus eorum † penarius.

† earum

Pentathlum antiqui quinquartium † dixerunt. id autem genus exercitationis ex his quinque artibus conſtat, iactu diſci, curſu, ſaltu, iaculatione, luctatione.

† quinquertium

Penuria eſt id, quod paene minus ſit, quam neceſſe eſt.

Penus vocatur locus in aede Veſtae intimus.

. . . . ocatur locus intimus in aede Veſtae ſegetibus. Saepius qui certis diebus circa Veſtalia aperitur. ij dies religioſi habentur. FESTVS.

*Perbitere † Plautus pro perire * poſuit.* PAVLVS.

† Praebitere

*praeire

Percunctatio pro interrogatione dicta videtur ex nautico vſu, quia conto pertentant, cognoſcuntq. nauigantes aquae altitudinem. ob quam cauſam ait Verrius etiam ſecundam ſyllabam per o ſolere ſcribi. mihi id falſum videtur. nam eſt illa percunctatio, quod is, qui curioſe quid interrogat, per cuncta viſit, † vt recte per v litteram ſcribatur. FESTVS.

†percunctari ſit v. c. percunctaſ res it,)

PAVLVS. *Percontatio videtur dicta ex vſu nautico, quia aquae altitudinem conto pertentant. Alÿ volunt percunctationem dici, quod ſcilicet is, qui curioſus eſt, per cuncta interrogat.*

FESTVS. *Percunctatum patris familiae nomen nequis ſeruum mitteret, lege ſanctum fuiſſe ait Cato in ea, qua legem Orchiam diſſuadet.*

PAVLVS. *Perditum eſt, quod interit, † ac recuperari non poteſt.*

† interÿt

Perediam, & bibeſiam Plautus cum dixit, intelligi voluit cupiditatem edendi, & bibendi.

FEST. ∵ *Perediam, & bibeſiam Plautus finxit ſua conſuetudine, cum intelligi voluit cupiditatem edendi, & bibendi.*

PAVLVS. *Peregere † dicebant expergefacere.*

† Peregre

Peregrina ſacra ſunt dicta, quae ab alÿs vrbibus religionis gratia ſunt aduecta.

FESTVS. *Peregrina ſacra appellantur, quae aut euocatis dÿs in oppugnandis vrbibus Romã ſunt conlata, † aut quae ob quaſdã religiones per pacẽ ſunt petita, vt ex Phrygia Matris Magnae, ex Graecia Cereris, Epidauro Aeſculapÿ; q̃ coluntur eorum more, a quibus ſunt accepta.*

† conata v. c. coacta)

Peregrinus ager eſt, qui neq. Romanus, neque hoſtilis habetur.

PAVLVS. *Peremere alÿ poſuere pro prohibere, alÿ pro vitiare.*

Per-

∴ Peremere Cincius in libro de verbis priſcis ait ſignificare idem, quod prohibere. at Cato in libro, qui eſt de re militari, pro vitiare vſus eſt, cum ait. cum magiſtratus nihil audet imperare, nequid Conſul auſpicij peremat. FESTVS.

. . . . . eſt, cum ait. cum magiſtratus nihil audent imperare, nequid Conſul auſpicij peremat. FESTVS.

Peremne dicitur auſpicari, qui amnem, aut aquam, quae ex ſacro oritur, auſpicato tranſit.

Perempta, & interempta pro imperfectis † poni ſolet a poetis. Lucretius. Cum corpus ſimul, atq. animi natura perempta. †ĩterfectis)

Peremptalia fulgura Gracchus † ait vocari, quae ſuperiora fulgura, vt † portenta, vi ſua perimant duobus modis, prioribus tollendis, aut maiore manubia, vt tertia ſecundae, ſecunda primae cedat. Nam vt omnia † ſuperantur fulgure, ſic ictum fulgur manubijs vinci. † Granius) † aut) † omina)

Perfacul, & perſefacul antiqui dicebant, quod nunc facile, & perfacile dicimus. inde permanſit in conſuetudine facultas. PAVLVS.

Perfines, perſtringas. FESTVS.

Perfugam, Gallus Aelius ait, qui liber, aut ſeruus, aut hoſtis ſui † voluntate ad hoſtes trāſierit, qui idē dicitur transfuga. quāquam ſint, qui credant perfugam eſſe, non tam qui † ſua)

alios fugiat, quam qui ob ſpem commodorum ad quempiam perfugiat.

PAVLVS. Perfuga, & transfuga dicitur, quod ad hoſtes perfugiat, & transfugiat.

Pergite, agite. Vergilius. Pergite Pierides.

Pergraecari eſt epulis, & potationibus inſeruire. Titinius. Hominem improbum, Nunc ruri pergraecatur.

Periculatus ſum Cato eſt vſus in dicendo.

FESTVS. . . ulatus ſum Cato ait in ea oratione, quã ſcripſit ad litis Cenſorias.

Perihodos dicitur et in carmine lyrico pars quaedam, & in ſoluta oratione verbis circumſcripta ſententia, & in gymnicis certaminibus perihodon viciſſe dicitur, qui Pythia, Iſthmia, Nemea, Olympia vicit a circumitu eorum ſpectaculorum.

PAVLVS. Perimit, † adimit, tollit: vnde & peremptus, interfectus.
† Peremit

FESTVS. P. . . . pellat. a quo etiam . . . . . . ſus.

PAVLVS. Permiſſus appellatur aries, † qui annis compluribus tonſus non eſt.
† agnus

FEST. .·. Permutatur id proprie dici videtur, quod ex alio loco in alium transfertur. at commutatur, cum aliud pro alio ſubſtituitur, ſed ea iam confuſe in vſu ſunt.

Perpetem pro perpetuo dixerunt poetae. Pacuuius

uius in Iliona. fac, vt coepiſti, hanc operam mihi deſperpetem. Oculis traxerim.

Perpetem pro perpetuo dixerunt poetae. PAVLVS.

Perpetrat, † peragit, perficit. † Perpetat

*Perpetrat, ·†· peragit, perficit. Pacuuius in Teucro, neq. perpetrare precibus imperia † qui decimus * patris ſpartam deponere .⊥. inſtat, id ſi perpetrat. quomodo etiam ſine praepoſitione vſi ſunt, quod conuerſum iam . .* ·†· Perpetat † inpetria v. c. *qui detini v. c. .⊥. reponare v. c.

. . . .

Perpulit, perſuaſit, impulit. PAVLVS.

. . . . . *impulit* . . . . FESTVS.

Perſicum portum Plautus cum ait, mare Euboicum videtur ſignificare, quod in eo claſsis Perſarum dicitur ſtetiſſe non procul a Thebis.

Perſicum portum, mare Euboicum: quod in eo ſteterit claſsis Perſarum. PAVLVS.

Perſicum Plautus dixit peracutum.

Perſicus peracutum ſignificare videtur, vt Plautus. nihil de conciliare ſibi, † niſi qui perſicus ſapis. Naeuius. & qui fuerit perſicus carpenti eſt ·†· ratio. FESTVS. † ſibus v. c. ·†· adſt v. c. adeſt)

Perſillum vocant ſacerdotes rudiculum picatum, quo vnguine flamen Portunalis † arma Quirini vnguet. † † Quirinalis) † vnguit)

Perſillum dicebant vas quoddam picatum, in quo erat vnguentum, vnde arma Quirini vngebantur. PAVLVS.

Per

FESTVS. *Perſonata fabula quaedam Naeuij inſcribitur, quam putant quidam primum a † perſonatis hiſtrionibus. ſed cum poſt multos annos comoedi, & tragoedi perſonis ꝩti coeperunt, ꝩeriſimilius eſt eam fabulam propter inopiã comoedorum actam nouam per atellanos, qui proprie ꝩocantur perſonati, quia ius eſt ijs non cogi in ſcena ponere perſonam, quod ceteris hiſtrionibus pati neceſſe eſt.*

† actam u)

PAVLVS. *Pertiſum pro perteſum dixerunt antiqui.*

FESTVS. . . . . *do me* . . . .
. . . *licet* . . . .
. . . *ſum di* . . . .
. . . *qui paul* . . . .

PAVLVS. *Pertuſum dolium (dicitur, cum †, ꝩentrem ſignificat.*

† cum dicitur,

FESTVS. *Pertu* . . . *t dicitur* . . .
. . . *deruit* . . . . .
. . . *L. I. An* . . . . .

∴ *Peſcia in ſaliari carmine, Aelius Stilo dici ait, capitia ex pellibus agninis facta, quod Graeci ꝩocent pelles πέσκη neutro genere pluraliter.*

∵ *Peſeſtas inter alia, quae interpretatores † dicunt, cum fundus luſtratur, ſignificare ꝩidetur peſtilentiam, ꝩt intelligi ex ceteris † poſſint, ·†· cum dicitur. Auertas morbum, mortem, labem, nebulam, impetiginem.*

† imprecatores)
† alijs
·†· poſſit)

Pe

Peſeſtas † dicebatur peſtilentia. PAVLVS. † *Peſtitas*

Peſtifera auſpicia eſſe dicebant, cum cor in extis, aut caput in iecinore non fuiſſet.

. . . ſunt, cum cor in . . . in iocinore. FESTVS.

∴ *Peſtiferum fulgur dicitur, quo mors, exiliúmue ſignificari ſolent.*

∴ *Petauriſtas Lucilius a Petauro appellatos exiſtimare videtur, cum ait. ſicuti mechanici, cum alto exiluere Petauro. at Aelius Stilo, quod in aere volent, cum ait. petauriſta proprie Graece, quod ᾗ πρὸς ἀέρα † πεπέτασται.* † πρὸς αὔρας)

Petilam ſuram ſignificat vngulam equi albam. PAVLVS.

∴ *Petilam ſuram, ſiccam, & ſubſtrictam vulgo interpretatur. † Scaeuola ait vngulam equi albam ita dici.* FESTVS. † *interpretantur*)

∴ *Petimina, in humeris iumentorum vlcera, & vulgus appellat, & Lucilius meminit, cum ait. vt petimen naſo, aut lumbos ceruicibus tangat. eo nomine autem, & inter duos armos ſuis quod eſt, aut pectus, appellari ſolitum teſtatur Naeuius in deſcriptione ſuillae, cum ait. petimine piſcino qui meruerat.*

Petimina, in humeris iumentorum vlcera. PAVLVS.

Petiſſere, petere.

∴ *Petiſſere antiqui pro petere dicebant, ea quidem forma verbi, qua ſunt laceſſere, & inceſſere.* FESTVS.

ſed

Petronia amnis eſt in Tiberim profluens † quam magiſtratus auſpicato tranſeunt, cum in campo quid agere volunt. quod genus auſpicij peremne vocatur. amnem autem feminine antiqui enuntiabant. † perfluens V.C.

Petronia nomen amnis in Tiberim defluentis. PAVLVS.

Petrones, † ruſtici a petrarum aſperitate, & duritia dicti. † Petroneſi

∴ *Petrones ruſtici fere dicuntur propter vetuſtatem, & quod deterrima quaeque ac praerupta . . . iam agri petrae vocantur, vt rupices ijdem . . . .* FESTVS.

∴ *Petulantes, & petulci etiam appellantur, qui proteruo impetu, & crebro petunt laedendi alterius gratia. Vergilius quarto Georgicorum. neq. oues, hediq. petulci Floribus inſultent. & cornigeras norunt matres . . . . agnique petulci. & Afranius in Ida. noſtrum in conuentum, aut conſeſſum ludum, lapſumque petulcum. interdum pro veloci vſi videntur antiqui, vt hoc verſu intelligi poteſt. exiliuit, † quaſi petulcus quidam, pedicus conuibrauit.* † exilüit

PHASCOLA † *appellant Graeci, quas vulgus pernas * vocat.* PAVLVS. † Paſchola Phaſtola Phaſcella *penas V.C. peras)

PIACVLARIA *auſpicia appellabant, quae ſacrificantibus ·†· triſtia portendebant; cum aut hoſtia ab ara profugiſſet, aut percuſſa mugitum* ·†· cum ſacrificabāt,

mugitum dediſſet, aut in aliam partem corporis, quam oporteret, decidiſſet. †

† *cecidiſſet.*

FESTVS. . . . . *ria app* . . . . . *quendi c* . . . . *fugit. aut* . . . . *oportuit pa* . . .

∴ *Piacularis Romae porta appellatur propter aliqua piacula, quae ibidem fiebant, vel, vt ait Cloatius† cum ex ſacro .⊥. per aliquem piaculo ſoluitur, vt aliqua* piandi, propitiandique cauſa immolatur.*

†*Cluentius* .⊥. *cum ſacto)* * *alicuius*

PAVLVS. *Piacularis porta Romae dicta propter aliqua piacula, quae ibidem fiebant.*

FEST. ∴ *Piari eos, veluti proprio verbo, ait Verrius, qui parum ſint animati, cum mentis ſuae nõ ſint, & per quaedam verba liberantur incõmodo.*

∴ *Piatrix dicebatur ſacerdos, quae expiare erat ſolita, quam quidam ſimulatricem, alij ſagam, alij expiatricem vocant. & piamenta etiam dicebantur, quibus in expiãdo vtitur.*

PAVLVS. *Piatrix dicebatur ſacerdos, quae expiare erat ſolita, quam alij ſagam vocabant. Piamenta quoque dicebantur, quibus vtebantur in expiando.*

FEST. ∴ *Picati appellantur quidam, quorum pedes formati ſunt in ſpeciem ſphingum, quod eas Dorij phicas* † *vocant.*

† *Picas)*

PAVLVS. *Picena regio, in qua eſt Aſculum, dicta, quod Sabini, cum Aſculum proficiſcerentur, in vexillo*

vexillo eorum picus conſederit.

Picta quae nunc toga dicitur, antea vocabatur purpurea, eaq. erat ſine pictura.

∴ *Picta quae nunc toga dicitur, purpurea antea* FESTVS.
vocitata eſt, eaque erat ſine pictura. eius rei
argumentum eſt. . . . pictura in aede Ver
tumni, & Conſi, quarum in altera M. Ful-
uius Flaccus, in altera T.† Papirius Curſor † L.)
triumphantes ita picti ſunt. Tunica autē pal-
mata a latitudine clauorum dicebatur, quae
nunc a genere picturae appellatur..

∴ *Pictor Zeuſis riſu mortuus, dum ridet effuſe pi-*
ctam a ſe anum γραῦν. †cur hoc loco relatum † γραίαν
ſit a Verrio, cum de ſignificatu verborum
ſcribere propoſitum habuerit, equidem non
video, cum verſiculos quoque addere . . . .
tulerit, & ineptos pati, ſed nullius Praeto- ·†· aucto·
ris ·†· praetexto nomine, qui tamen ſunt ij. ris)
Nam quid modi facturus riſu † denique? vel, poetae)
Niſi pictor fieri vult, qui riſu mortuus eſt. † riſus.

∴ *Picum auem quidam dictum putant a Pico re-*
ge Aboriginum, quo diſſolutus † ſit. † quod is ſo
∴ *Pierides muſae propter amoenitatem, ac ſoli-* litus)
tudinem Pierij montis dictae videntur, quo† † quod)
eae ſecretis locis propter ſtudia liberalia de-
lectentur.

Pierides muſae a Pierio monte dictae ſunt. PAVLVS.
Pietatem vt deos ceteros colebant Romani.

FEST. ∴ *Pietati aedem ab Acilio conſecratam aiunt, eo loco, quo quondam † mulier habitauerit, quae patrem ſuum incluſum carcere mammis ſuis clam aluerit, ob hoc factum impunitas † ei conceſſa * ſit.*

† quaedam

† impunitus
* conceſſus

PAVLVS. *Pigere, interdum pro tardari, interdum pro paenitere poni ſolet.*

FEST. ∴ *Pignoſa pignora eo modo, quo Valeſij, & Auſelij, Pinoſi pileſi ·†· dicebantur.*

:†· Pinoſi, Paliſi v. c. Pinasij, Papisij)

PAVLVS. *Pila, quae parietem ſuſtentat, ab opponendo dicta eſt.*

Pilae, & effigies viriles, & muliebres ex lana compitalibus ſuſpendebantur in compitis, quod (hunc diem feſtum) eſſe deorum inferorum, † quos vocant lares, putarent, quibus tot pilae, quot capita ſeruorum, tot effigies, quot eſſent liberi, ponebantur, vt viuis parcerent, & eſſent his pilis, & ſimulachris contenti.

† inferioru͂

FESTVS. . . . . *compitis* . . . .
. . . *deorum* . . . . *la* . . .
. . . *quot* . . . . *ut li* . . .
. . . *ocantur* . . . . *enti* . . .
. . . *ipio* . . . . *fortu* . . .
. . . *eris* . . . . *nit* . . .
. . . *emu* . . . . . *urbem* . .
. . . *annis* . . . . . *quum pu* . .
. . . *n debebat* . . . . . .

Pilani,

Pilani, pilis pugnantes. PAVLVS.

Pilare, & compilare a Graeco trahitur. Graeci enim plures † *piletas* * *dicunt.* † *fures)* * *πειράτας)*

∴ *Pilare, & compilare ſunt, qui Graece originis . . Graeci enim fares piletas . . .* FESTVS.

Pilat, pilos habere incipit. alias pro detrahit pilos, a quo depilati. PAVLVS.

Pilates genus lapidis. Cato. Lapis candidior, quam pilates.

Pilates lapidis genus, cuius meminit Cato originum libro quinto. Lapis candidior, quam pilates. ·†· FESTVS. ·†·*Pelaſtes* V. C.

Pilea Caſtori, & Polluci dederunt antiqui, quia Lacones fuerunt, quibus pileatis pugnare † *mos eſt.* PAVLVS. † *n ilitare*

Pilentum, vehiculi genus, quo matronae ferebantur.

Pilentis, & carpentis per vrbem vehi matronis conceſſum eſt, quod cum aurum non reperiretur, ex voto, quod Camillus vouerat Apollini Delphico, contulerunt. FESTVS.

∴ *Pilumnoe poploe in carmine ſaliari, Romani, velut pilis vti aſſueti: vel quia praecipue pellant hoſtes.* ·†· ·†· *hoſteis*

Pimpleides † *muſae a fonte Macedoniae dictae, propter liquoris eius unicam ſubtilitatem.* * PAVLVS. † *Pipleides, vel Pepteides, vel Peëteides.* * *felicitatẽ, vel facilitatem.*

Pipatio clamor plorantis lingua Oſcorum.

ſ Pit

Pitpit Oſce quidquid.

Piſatilem Naeuius dixit e Piſis oriundum.

FEST. ∴ *Piſatilem appellat Naeuius Pantaleontem e Piſis oriundum tyrannum: cum alioqui inde profecti nunc Piſani dicantur.*

PAVLVS. *Piſcatorij ludi vocantur, qui menſe Iunio fieri ſolent pro quaeſtu piſcantium trans Tiberim.*

FESTVS. *Piſcatorij ludi vocantur, qui quotannis menſe Iunio trans Tiberim fieri ſolent a Praetore Vrbano pro piſcatoribus Tiberinis, quorum quaeſtus non in macellum peruenit, ſed fere in aream Volcani, quod id genus piſciculorum viuorum datur ei deo pro animis humanis.*

PAVLVS. *Piſcatorij ludi dicebantur, qui fiebant pro quaeſtu piſcantium.*

FEST. ∴ *Piſcatorium aes vetuſto more appellatur, quod in monte Albano datur pro piſcibus.*

∴ *Piſcinae publicae hodieq. nomen manet, ipſa non extat. ad quam & natatum, & exercitationis alioqui cauſa veniebat populus. Vnde Lucilius ait, pro obtuſo ore pugil, piſcinenſis res eſt.*

∴ *Piſtum a pinſendo pro politum antiqui frequentius vſurpabant, quam nunc nos dicimus.*

PAVLVS. *P*LANCAE *tabulae planae, ob quam cauſam Planci appellantur; qui ſupra modum pedibus plani ſunt.*

. . quam

. . . . quam . cebant . . . FESTVS.
. . dibus . . . . colebant . .
. . euer . . . .
. . id quod . . . . pidicus . .
. . um perculi.

Planta oliaginea eſt virga foliata ex olea deplantata.

Plantae ſemina olerum, † quod plana ſunt. & appellantur etiam ex ſimili plantae noſtrorum pedum. PAVLVS. †olearum

FESTVS.
. . . . . uni . . . .
. . ui . . . cis . .
. . eſunt . . . . . . cauſa.

Plaudi † appellantur canes, quorum aures languidae ſunt, ac flaccidae, & latius videntur patere. PAVLVS. † Plauti

. . . . ant . . . . FESTVS.
. . rta . . . in . . .
. . ntur . . . . uae . . .
. . e .

Plebeiae Pudicitiae ſacellum in vico Longo eſt, quod cum Verginia patricij generis femina conuiuio facto inter patres, & plebem . .
. . ſul . . . .
. . qu . . . bit . . .
. . . ſere . . . eo iu . . .

Plebeiae Pudicitiae ſacellum Romae, vt ſacra cetera, colebatur. PAVLVS.

Plebeij Aediles diſsidente plebe a patribus ſunt creati.

FESTVS. . . . . .. *q. plebei ſcito* . . . .
. . . *ſuffragium tu* . . . . .
ſunt conſtitu . . . . . .
– *unt, qui una cum* . . . . .
ente plebe a pa . . . . .
. *uas uocant, nos* . . . . .
. . *as eſſe, & ſeptem ferunt* . . . . .
. . . *mus a genere magiſtratus. eas enim* . *faciendas curauerunt M. Iunius Brutus, Q. Oppius Aediles Plebis.*

PAVLVS. *Plebeium magiſtratum neminem capere licet, niſi qui ex plebe eſt.*

FESTVS. . . . . . *nem licet ca* . . .
. . . *eneris eſt* . . . .
. .. . *ſto nomine* . . . . .
Plena ſue tellu . . . .
id genus cum ſeretu . . . . .
in fodiendo corrum . . . .

Plentur antiqui etiam ſine praepoſitionibus dicebant.

Plera dixiſſe antiquos, teſtis eſt Pacuuius, cum ait. plera pars peſſumdatur.

Plexa, colligata ſignificat ex Graeco, cui nos etiam praepoſitionem adijcimus, cum dicimus perplexa.

PAVLVS. *Plexa, colligata. inde & perplexa.*

Pliſi-

Pliſima † plurima. † *Pluſima*

Plorare, flere, inclamare, nunc ſignificat, & cum praepoſitione inplorare, ideſt inuocare. at apud antiquos plane inclamare. in Regis Romuli, & Latij † legibus. ſi nurus ſacra diuis parentum eſto. & in Seruij Tullij haec eſt. Si parentem puer verberit, aſt olle ploraſſit parentes, puer diuis parentum ſacer eſto, ideſt clamarit dixit. FESTVS. †Tatij)

Ploti appellantur, qui ſunt planis pedibus. Vnde & poeta Attius, quia Vmber Sarſinas erat, a pedum planicie initio Plotus, poſtea Plautus eſt dictus. ſoleas quoque dimidiatas, quibus vtebantur in venando, quo planius pedem ponerent, ſemiplotia appellabant. PAVLVS.

. . . Vmbri pedibus planis . . . . . . bus vtuntur in venando . . . . . . bant ſemiplotia, et . . . . . . us poeta, quia Vmber Sarſinas erat, a pedum planitia initio Plotus, poſtea Plautus coeptus eſt dici. FESTVS.

Ploximum appellari ait Catullus, capſam in ciſio, capſaue † cum ait. gingiuas vero ploximi habet veteris. † *capſamoue)*

Ploxinum capſam dixerunt. PAVLVS.

Plutei crates corio crudo intentae, quae ſolebant apponi militibus opus facientibus, & appellabantur militares. nunc etiam tabu-

Pomonal eſt in agro Solonio via Oſtieſi ad duodecimum lapidem diuerticulo † a miliario octauo. † deuerticulum

Pone graui ſono antiqui vtebantur pro loci † ſignificatione. ſed praecicientes vocabu . . . † prologi V.C.

. . . .

Pone graui ſono ponitur pro loci ſignificatione. PAVLVS.

Pontina tribus a Pontia vrbe eſt dicta.

. . . . *tia vr* . . . . FESTVS.

. . . . *tina* . . . .

Popillia tr . . . . *buum. tot enim*

fue . . . . . . *lici nomine a*

. . . . . *Pinaria a ſorori* . .

. . . . . *mine* .

Popillia tribus a progenitrice traxit vocabulum. PAVLVS.

Popularia ſacra ſunt, vt ait Labeo, quae omnes ciues faciunt, nec certis familijs attributa ſunt. fornacalia, parilia, laralia, porca praecidania. FESTVS.

Populi com . . . . . *cum plebe*

ſuffragium . . . . *ex patribus,*

et plebe . . . . *cum plebes*

ſine patri . . . . *quod plebes*

ſciuit, pleb . . . . *appellatur.*

Porcae appellantur rari ſulci, qui dicuntur† aquae deriuādae gratia. dicti, quod porcāt, † † ducūtur) †· porcēt)

ideſt prohibent aquam frumentis nocere. nam crebriores ſulci limi vocantur.

PAVLVS. *Porcae in agris ſunt dictae, quod porcant,† ideſt prohibeant aquam frumentis nocere. nam crebriores ſulci lumi ſolent vocari.*

† porceãt)

FESTVS. *Porcam auream, & argenteam dici ait Capito Ateius, quae & ſi numero hoſtiarum nõ ſint, nomen tamen earum habere, alteram ex auro, alteram ex argento factam adhiberi ſacrificio Ceriali.*

†duci. v.c. *Porcas, quae inter duos † ſulcos fiunt. ait Varro, dici, quod porrigant frumentum.*

PAVLVS. *Porcas, quae in agris fiunt, ait Varro dici, quod porrigant frumentum.*

Porci effigies inter militaria ſigna quintum locum obtinebat. quia confecto bello, inter quos pax fieret, caeſa porca foedus firmari ſolebat.

FESTVS. . . . . *a ſigna quintum locum* . . . . *lo inter quos populos* . . . . *ere firmari ſolet.*

Porigam dixiſſe antiqui videntur, pro porrigã, propter morem non geminandarum litterarum. ducto verbo a porro regam. aut ſi id friuolum videtur, cũ aperte e riuo regam † tractum ſit. ſed antiqui etiam porgam dixerunt pro porrigam.

† ciuo regit v.c.

PAVLVS. *Porriciam, porro iaciam.*

. . *iaciam,*

. . . . iaciam, maxime . . . . FESTVS.

Portenta exiſtimarunt quidam grauia eſſe, oſtenta bona. alij portenta quaedam bona, oſtenta quaedam triſtia appellari. portenta, quae quid porro tendatur, indicent; oſtenta, quae tantummodo oſtendant monſtra, praecipiant quoq. remedia.

Portenta rerum fieri dicuntur, cum ſolita .+. corpora raro ſe oſtendunt, vt cometae, turbines, barathra, ſereno caelo facta tonitrua. PAVLVS. .+. ſolida

Portiſculus † eſt, qui in portu modum dat claſſi. eſt autem malleus. † Porticulꝰ

Portiſculus eſt, vt ſcribit Aelius Stilo, qui in portu modum dat claſſi. id autem eſt malleus. cuius meminit Cato in diſſuaſione de rege Attalo, & vectigalibus Aſiae. C. Licinio Praetore, remiges ſcripti ciues Romani ſub portiſculum ſub flagrum conſcripti ve niere paſſim. FESTVS.

Portum in duodecim pro domo poſitum omnes fere conſentiunt. cui teſtimonium defuerit, ijs tertijs diebus ob portum obuagulatum ito.

Portum frequenter maiores pro domo poſuerunt. PAVLVS.

Portumnus, qui & Palaemon, a Romanis inter deos colebatur.

Por . . . . te . . . FESTVS.

Poſſeſſio eſt, vt definit Gallus Aelius, vſus quidam

dam agri, aut aedificij, non ipſe fundus, aut ager.non enim poſſeſsio eſt. . . de rebus,quae tangi poſſunt . . . . . qui dicit, ſe poſside re,is vere poteſt dicere. Itaque in legitimis actionibus nemo ex his qui poſſeſsionem ſuam vocare audet, ſed ad interdictum venit, vt praetor his verbis vtatur.Vti nunc poſsidetis, eum fundum. Q. D. A. *quod nec vi, nec clam, nec precario alter ab altero poſsidetis, ita poſſideatis, aduerſus ea vim fieri, veto.*

PAVLVS. *Poſſeſsio eſt vſus quidam agri,aut aedificij, non ipſe fundus, aut ager.*

FESTVS. *Poſſeſsiones appellantur agri late patentes publici, priuatique; quia non mancipatione, ſed vſu tenebantur, & vt quiſque occupauerat, collidebat.*†

† colebat)

Poſticam lineam in agris diuidendis Seruius Sulpicius appellauit ab exori . . . .
. . . . qua . . . .
. . . tur . . . . riq. . . . .
. . . abd . . . . tab . . .
. . . frum . . . . danti . .

PAVLVS. *Poſtica linea in agris diuidendis ab oriente ad occaſum ſpectat.*

Poſticum oſtium dicitur in poſteriore parte aedium. ceterum antiqui etiam vicinum habitantem ad poſteriorem partem aedium ſic appellarunt. denique &,quae ante nos ſunt,

an-

antica ; & , quae poſt nos ſunt , poſtica dicuntur . & dextram anticam , ſiniſtram poſticam dicimus. ſic etiam ea caeli pars, quae ſole illuſtratur ad meridiem, antica vtique nominatur ; quae ad ſeptentrionem eſt , poſtica . rurſumque diuiduntur in duas partes orientem , atque occidentem .

Poſtliminium † receptus dicitur * is , qui extra limina , hoc eſt terminos , prouinciae captus fuerat , rurſus ad propria reuertitur .

† Poſtliminio) * eſt

FESTVS.

Poſtliminium † receptum , Gallus Aelius in libro primo ſignificationum , quae ad ius pertinent , ait eſſe eum , qui liber, ex qua ciuitate in aliam ciuitatem abierat, in eandem ciuitatem redit eo iure , quod conſtitutum eſt de poſtliminijs . Item qui ſeruus † a nobis in hoſtium poteſtatem peruenit , poſtea ad nos , redit in eius poteſtatem , cuius antea fuit iure poſtliminij . equi, & muli, & nauis eadem ratio eſt poſtliminium receptum is* quae ſerui . quae genera rerum ab hoſtibus ad nos poſtliminio redeunt , eadem genera rerum a nobis ad hoſtes redire poſſunt. cum populis liberis , & cum foederatis , & cum regibus poſtliminium nobis eſt ita , vti cum hoſtibus , quae nationes in opinione noſtra ſunt , cum his . . . .

† Poſtliminio)

† Itemq. ſeruos. v. c.

* ijs)

Poſtularia fulgura , quae votorum , aut † ſa-

† vt v.c.

criſi

.*. deſiderant V. C.
† vt V. C.
*olunt V.C.

crificiorum ſpretam religionem deſignant .. peſtifera, quae mortem, aut exilium oſtendunt. peremptalia, quae ſuperiora fulgura, aut † portenta peremunt. ideſt tollunt. **

Poſtumus cognominatur poſt patris mortem natus. Plautus in Aulularia. Poſt mediam aetatem qui mediam ducit vxorem domum: Si eam ſenex anum praegnatem fortuito fecerit; Quid dubitas, quin ſit paratum his nomen pueris Poſtumi?

Poteſtur. Scipio Africanus in ea, quae eſt de imperio D. Bruti. & poteratur C.Gracchus in ea, qua vſus eſt, cum circum cōciliabula iret.

.⊥. familiae)
† intererāt V. C.

Potitium, & Pinarium Hercules, cum ad aram, quae hodieque maxima appellatur, decimam boum, quos a Geryone abductos abigebat Argos in patriam profanaſſet, genus ſacrificij edocuit. quae familia, & poſteri eius non defuerunt decumantibus vſq. ad Appium Claudium Cenſorem, qui quinquaginta millia aeris grauis his dedit, vt ſeruos publicos edocerent ritum ſacrificandi: quo facto Potitij, cum eſſent (ex familia .⊥. numero duodecim omnes interierunt † intra diem trigeſimum. Pinarius, quod non adfuit ſacrificio, poſtea cautum eſt, nequis Pinariorum ex eo ſacrificio veſceretur.

Potitus ſeruitu . . . . . qui, vt

ait

ait Labeo, ſeruitu . . . . .
nes proxime Graecino . . . .
dicebatur ab antiquis . . . . .

PRAEBIA, remedia. PAVLVS.

. . . . cau . . . FESTVS.
. . . iuis . . .
. . . bus P. R . . .
. . . cere . . . .
. . . ebus le . . .

Praeceptat, ſaepe praecipit. PAVLVS.

∴ Praeceptat, in ſaliari carmine eſt, ſaepe praecipit. FESTVS.

Praeciamitatores † dicuntur qui Flaminibus Diali, Quirinali, Martiali antecedent. † exclamant ferijs publicis, vt homines abſtineant ſe opere, quia his opus facientem videre religioſum eſt.

† Praecla-mitatores) † anteceden-tes)

Praeclamitatores † dicebantur, qui Flamini Diali, ideſt ſacerdoti Iouis, antecedebant clamantes, vt homines ſe ab opere abſtinerent; quia hunc opus facientem videre inreligioſum erat. PAVLVS.

† Praecian-nuntiatores vel Praeci-amitatores

Precias dicebant † qui a Flaminibus praemittebantur, vt denuntiarent opificibus, manus abſtinerent ab opere; ne, ſi vidiſſet ſacerdos facientem opus, ſacra pollu*e*rentur.

† Precia di-cebătur, uel Precia dice-bat

Praecidanea agna vocabatur, † quae ante alias caedebatur. item porca, quae Cereri mactabatur ab eo, qui mortuo iuſta non fecIſſet, id-

† dicebatur,

eſt

eſt glebam non obieciſſet: quod mos erat eis facere prius, quam nouas fruges guſtarent.

Praecidaneam porcam dicebant, quam immolare erant ſoliti ante, quam nouam frugem praeciderent.

FESTVS. *Praecidanea dicitur . . . . genus hoſtiae, quod . . . . arium appellabat . . . . atur ex tribus pu . . . . is cum tribus liba . . . .*

PAVLVS. *Praecidere, antecedere, ideſt ante immolare.*

FESTVS. *Praedia † rurſus Verrius vocari ait ea remedia, quae data ·†· Caecilia vxor Tarquinij Priſci inueniſſe exiſtimatur, & immiſcuiſſe onus * ſuae, qua praecincta ſtatua eius eſt in aede ſanctus, † qui deus Dius Fidius vocatur; ex qua zona periclitantes ramenta ſumunt. ea vocari ait praedia, ·‡· quod mala prohibeant.*

† Praebia, vel Proebia)
·† Caia)
* Zonae)
† Sancti)
·‡ Praebia, vel Proebia)

Praedonulos Cato ὑποκοριστικῶς dixit in Epiſtularũ. Quia ſaepe vtiles videntur praedonuli.

PAVLVS. *Praedonulos ὑποκοριστικῶς, ideſt deminutiue, idem Cato poſuit pro praedonibus.*

FEST. .·. *Praedotiunt, praeoptant.*

Praefecturae eae appellabantur in Italia, in quibus & ius dicebatur, & nundinae agebantur, & erat quaedam earum reſp. neq. tamẽ magiſtratus ſuos habebant. in quas † legibus

†quabis v. c.

bus praefecti mittebantur quotannis, qui ius dicerent. quarum genera fuerunt duo: alterum, in quas ſolebant ire praefecti quattuor (ſex virum † pro populi ſuffragio creati erant in haec oppida Capuam, Cumas, Caſilinum, Vulturnum, Liternum, Puteolos, Acerras, Sueſſulam, Atellam, Calatiam, † alterũ in quas ibant, quos Praetor urbanus quotannis in quaeq. loca miſerat legibus, vt Fundos, Formias, Caere, Venafrum, Allifas, † Priuernũ, Anagniam, Fruſinonem, Reate, Saturniam, Nurſiam, Arpinum, aliaque complura.

† vigĩti ſex uirum num v. c.

† Calatium v. c.

Allicas. v. c.

Praefericulum vas aeneum ſine anſa patens ſummum, velut peluis, quo ad ſacrificia vtebantur. PAVLVS.

. . . . aeneum ſi . . . . . FESTVS.
. . . lut peluis . . . rio Opis Co ...

Praeficae dicuntur mulieres ad lamentandum mortuum conductae, quae dant ceteris modum plangendi, quaſi in hoc ipſum praefectae. Naeuius. Haec quidem mehercle opinor, praefica eſt, quae ſic mortuum collaudat. PAVLVS.

Praeiurationes facere dicuntur ij, qui ante alios conceptis verbis iurant, poſt quos in eadẽ verba iurantes tantummodo dicũt, idem in me.

Praeliares dies appellantur, quibus fas eſt hoſtem bello laceſſere. erant enim quaedam feriae publicae, quibus nefas fuit id facere.

Prae-

ctum putant, quod ante conſpectum volent noſtrum. inepte ſcilicet ex praepoſitione latina componentes, & Graeco vocabulo. ceterum poetae promiſcue omnes aues ita appellant.

Praerogatiuae cẽturiae dicuntur, vt docet Varro rerum humanarum libro ſexto, quae rus . . . † Romani, qui ignorarent petitores, facilius eos animaduertere poſſent. Verrius probabilius iudicat eſſe, vt cum eſſent deſignati a praerogatiuis, in ſermonem res veniret populi de dignis, indignisue, & fierent ceteri diligentiores ad ſuffragia de his ferenda. FESTVS. † quod ruſtici)

Praes eſt is, qui populo ſe obligat, inrerrogatusque a magiſtratu, ſi praes ſit, ille reſpondet praes. PAVLVS

Praeſagire eſt praediuinare, praeſipere. ſagax enim eſt acutus, & ſolers.

Praeſagitio dicta, quod praeſagire eſt acute ſentire. vnde ſagae dictae anus, quae multa ſciunt. & ſagaces canes, qui ferarum cubilia praeſentiunt.

. . . . tio . . . . quod . . . . . . dictae . . . . prae . . . . FESTVS.

Praeſiderare dicitur, cum maturius hiberna tempeſtas mouetur, quaſi ante ſideris tempus. PAVLVS.

Praeſidium eſt, quod pro vtilitate & ſalute alicuius, auxilij gratia praeponitur. ſubſidium, quod poſtpoſitum eſt ad ſubueniendum laborantibus.

Praeſtinare apud Plautum emere eſt, ideſt emendo tenere.

Praeſtitem in eadem ſignificatione dicebant antiqui, qua † nunc dicimus antiſtitem.

> † *quem*

Praeſtolari dicitur is, qui ante ſtando ibi, quo venturum excipere vult, moratur.

FESTVS. *Praeteriti ſenatores quondam in opprobrio non erant, quod vt Reges ſibi legebant, ſublegebantque, quos in conſilio publico haberent: ita poſt exactos eos, Conſules quoque, & Tribunos † Militum Conſulari poteſtate coniunctiſsimos ſibi quoſque * patriciorum, & deinde plebeiorum legebant; donec Ouinia Tribunicia interuenit, qua ſanctum eſt, vt Cenſores ex omni ordine optimum quẽque curiatim † in ſenatu legerent. quo factum eſt, vt qui praeteriti eſſent, & loco moti; haberentur ignominioſi.*

> †*Tribuni*)
> *quoq.* v.c.
> †*curiati*. v.c.

PAVLVS. *Praetexta pulla nulli alij licebat vti, quam ei qui funus faciebat.*

FESTVS. . . . . *alij licebat vti, qu* . . .
. . . . . . *ius magiſtratus h* . . .
. . . *loco publico lud* . . . . . .
. . *utitur, & ſcribam hab* . . . .

quos

quos facit ludos . . . .
libus, & Praetoribus uota . . . .
rantiam ſacra nouorum . . . .
tum eſt vti emit votum . . . .
quod item Valerius vica . . . .
ra ex ſenatu improba . . . . .

Praetextae appellantur, quae res geſtas Romanorum continent ſcriptas.†

PAVLVS. †*ſcriptae*

Praetextatis nefas erat obſceno verbo vti. ideoq. praetextatum † appellabant ſermonem, qui nihil obſcenitatis haberet.

†*praetextū*

Praetextum † ſermonem quidam putant dici, quod praetextatis nefas ſit obſceno uerbo vti. alij quod nubentibus depoſitis praetextis a multitudine puerorum obſcena clamentur.

FESTVS. †*Praetex · tatum*)

Praetor ad portam nunc ſalutatur is, qui in prouinciam Propraetore aut Proconſule exit. cuius rei morem ait fuiſſe Cincius in libro de Conſulum poteſtate talem. Albanos † rerum potitos vſq. ad Tullum Regem. Alba deinde diruta vſq. ad P. Decium Murem Cos. populos Latinos ad caput Oetentinae, † quod eſt ſub monte Albano conſulere ſolitos, & imperium communi conſilio adminiſtrare. Itaq. quo anno Romanos imperatores ad exercitum mittere oporteret iuſſu nominis Latini, complures noſtros in Capitolio a ſole oriente*

† *Albanus* V. C.

**at Poeclū.* V. C.

†*Ferenti · nae*)

auſpicijs operam dare ſolitos. Vbi aues addixiſſent, militem illum, qui a communi Latio miſſus eſſet, illum; quem aues addixerant, Praetorem ſalutare ſolitum, qui eam prouinciam optineret Praetoris nomine.

PAVLVS. *Praetoria cohors eſt dicta, quod a Praetore non diſcedebat. Scipio enim Africanus primus fortiſſimum quemque delegit, qui ab eo in bello non diſcederent, & cetero munere militiae vacarent, & ſeſquiplex ſtipendium acciperent.*

Praetoria porta in caſtris appellatur, qua exercitus in praelium educitur. quia initio Praetores erant, qui nunc Conſules, & ij bella adminiſtrabant, quorũ tabernaculum quoq́; dicebatur praetorium.

† gradiẽdo *Praeuaricatores a praetergrediendo † ſunt vocati.*

Prandicula, ientacula.

FESTVS. *Prandicula antiqui dicebant, quae nunc ientacula.*

PAVLVS. *Prandium ex Graeco . . . . eſt dictum. nam meridianum cibum caenam vocabant.*

Precem ſingulariter Cato dixit.

FESTVS. † Praecem. V.C. *Precem † ſingulariter idem (Cato) in ea, quae eſt de coniuratione.*

† Praecidanea † pugnandae V.C. *Preſan . . . † porca dicitur, vt ait Veranius, quae familiae purgandae † cauſa Cereri*

reri immolatur. quod pars quaedam eius ſacrificij ſit in conſpectu mortui eius, cuius funus inſtituitur.

Prima, aut ſecunda hora ducant † *ſponſalibus: ominis cauſa, ut optima, ac ſecundiſſima. eueniant.* † dicata

Prima, aut ſecunda diei hora cauſa ominis ſponſis tribuebatur. PAVLVS.

Primanus Tribunus erat, qui primae legioni tributum ſcribebat.

Primanus Tribunus apud Catonem in ea, quae eſt contra Thermũ de ſuis virtutibus. . . . . FESTVS.

Prim . . . . condenda ta . . . . iumenti, velut exe . . . . . vtrimq. media . . . . lari iudicio, qui & ip . . . . . .

Primigenius ſulcus dicitur, qui in condenda noua vrbe, tauro, & vacca designationis cauſa imprimitur. PAVLVS.

Primneſius, † *palus, ad quem funis nauticus religatur, quem alij tonſillam dicunt.* † Primeſius Prymneſius)

Primordia, principia.

Principalis caſtrorum porta nominatur, quod in eo loco eſt, in quo principes ordines tendunt.

Priſcae Latinae coloniae appellatae ſunt, vt diſtinguerent a nouis, quae poſtea a populo dabantur. FESTVS.

Priſci Latini proprie appellati ſunt ij, qui prius, quam PAVLVS.

t ij quam

quam conderetur Roma, fuerunt.

Priſcus Tarquinius eſt dictus, quia prius fuit, quam Superbus Tarquinius.

Priſtina, velut priuſtina, dictum eſt.

FESTVS. *Priſtina, velut pris . . . . eiuſmodi dictita . . . . .*

PAVLVS. *Priſtinum ab eo venit, quod eſt prius. pari modo & prior.*

Priuatae vocabantur feriae ſacrorum propriorum, velut dies natales.

FESTVS. *Priuatae feriae vocantur ſacrorum propriorum, velut dies natales, operationis, denecales.*

PAVLVS. *Priuato ſumptu ſe alebant milites Romani paene ad id tempus, quo Roma eſt capta a Gallis.*

FESTVS. . . . . . *ſe alebant mili* . . . . *mererentur, quod in* . . . . *tempus, quod fuit pau* . . . . . *capta eſt a Gallis* . . . . . *ilites non fiebant* .

PAVLVS. *Prieras, mulieres priuatas.*

FESTVS. . . . . . *priu* . . . . *tur de* . . . .

PAVLVS. *Priuignus dictus, quod ante, quam mater ſecundo nuberet, eſt progenitus. pri enim anti qui pro prae dixerunt.*

†eſt)

FESTVS. *Priuiuio es † prius ſingulis.*

PAVLVS. *Priuos, priuasque antiqui dicebant pro ſingulis.*

ob

ob quam cauſam & priuata dicuntur, quae vniuſcuiuſque ſint. hinc & priuilegium, & priuatus. dicimus tamen & priuatum, cui quid eſt ademptum.

Pro ſignificat in, vt pro roſtris, pro aede, pro tribunali. Pro ponitur etiam pro amplificando, ac palam faciendo, vt prodi, prouoca, protrahe, propelle. alias pro priuandi facultate, vt in propudio, prohibendo; quia vtrumque abnuit in his eſſe pudorem, poteſtatemq. alias aliud alio, † vt pro pecunia, pro praedio, Proconſule. alias pro admiratione, vt pro Iuppiter. alias pro ante, vt pro oſtio. alias pro in, vt promittere barbam, & capillum. † pro alio)

. . . . tione . . . . **FESTVS.**
pliſi . . . . . . ca, pro . . .
. . . . . tate . . . . . nuit . . .
. . . . ud alio . . . . alias pro
a . . . . in Melan . .
. . . . mani ouiu . . . . . .
Plautus in cond . . . . . . pro
oſtio, alia . . . . bam, et
capillum.

Pro cenſu claſsis Iuniorum Ser. Tullius cum dixit in deſcriptione centuriarum, accipi debet in cenſu, vt ait M. Varro in libro ſexto rerum humanarum. ſicuti pro aede

Caſtoris, pro tribunali, pro teſtimonio.

Pro ſcapulis cum dicit Cato, ſignificat pro iniuria verberum. nam conplures leges erant in ciues rogatae, quibus ſanciebatur poena verberum. his ſignificat prohibuiſſe multos ſuos ciuis in ea oratione, quae eſt contra M. Coelium. ſi em percuſſi, ſaepe incolumis abij. praeterea pro republica, pro ſcapulis, atque aerario multum Reip. profuit. †

†profui.)

PAVLVS. Pro ſcapulis cum dixit Cato, ſignificauit pro iniuria verberum.

Pro ſententia, ac ſi dicatur in ſententia, vt pro roſtris, ideſt in roſtris.

FESTVS. Proaedificatum dicitur, quod ex priuato loco proceſſit in publicum ſolum.

Probi, velut prohibi, qui ſe a delinquendo prohibent.

Probrum, ſtuprum, flagitium, vt Attius in Helenibus. qui, niſi probrum, omnia alia indelicta aeſtimant. Caecilius in Dauo. Ea tum compreſſa parit huic puerum, ſibi probrum.

PAVLVS. Probrum, ſtuprum, flagitium.

Probrum virginis Veſtalis, vt capite puniretur; vir, qui eam inceſtauiſſet, verberibus necaretur: lex fixa in atrio Libertatis cum multis alijs legibus incendio conſumpta eſt, vt ait M. Cato in ea oratione, quae de auguribus in-

inſcribitur. Adijcit quoque Virgines Veſtales ſacerdotio exauctorat . . . . cra . .
. . . . . . ex . . . . . .
. . . . tar . . . . .

PAVLVS.

Procalare, prouocare, ex Graeco καλεῖν, ideſt Vocare. Vnde Kalendae, calumnia, calones, caculae, & calatores.

Procalato, prouocato.†

† Procalatio, prouocatio.

FESTVS.

. . . . . uoca . . . . tiat . . . . procita . . .

PAVLVS.

Procapis, progenies, quae ab Vno capite procedit.

Procari, poſcere. Vnde procaces meretrices ab aſsidue poſcendo: & proci Vxorem poſcentes in matrimonium. Procari, poſcere eſt. Vnde & proci, & meretrices procaces, & Verbum procas, ideſt poſcis.

Procat dicebant, pro poſcit.

Procedere dicebant interdum pro ſuccedere, interdum pro porro cedere.

FESTVS.

. . . . ce . . . . .

PAVLVS.

Procellunt, procumbunt.

Procera prolixa, & in longum producta, quaſi ex cera ob eius facilitatem.

Proceſtria dicuntur, quo proceditur in muro, Aelius proceſtria aedificia dixit eſſe extra portam. Artorius proceſtria, quae ſunt ante caſtra, etiam qui non habent caſtra, propu-

pugnacula, quibus pro caſtris vtuntur, aedificant.

Procincta claſsis dicebatur, cum exercitus cinctus erat Gabino cinctu confeſtim pugnaturus. Vetuſtius enim fuit multitudinem hominum, quam nauium claſſem appellari.

Procinctam claſſem, ideſt paratam ad bellum militum multitudinem, Diali Flamini videre non licuit.

FESTVS. Procinctam claſs . . . .
. . . praelium inſtructus, & par . . . .
. . dere non licet. anti . . . . .
dixerunt, vt nunc quoq . . . . . .
tus eſt. procincta aut . . . .
ad pugnam ire ſolit . . . . . .
ta in procinctu fieri . . . . . .

PAVLVS. Procitant, pro vocitant. citare enim vocitare eſt. Vnde procet, & prociet.

† pollicere Procitare ſaepe prolicere, † ideſt producere.

Procitum teſtamentum dicebatur, veluti procatum, prouocatum ideſt irritum, ac ruptũ.

Procitum, cum prima ſyllaba corripitur, ſignificat petitum. Liuius. Matrem procitum plurimi venerunt.

Procubitores dicuntur, qui noctu cuſtodiae cauſa ante caſtra excubant: cum caſtra hoſtium in propinquo ſunt.

FESTVS. Procubitores dicuntur fere velites, † qui noctu cuſtodiae

† feri velites. V.C.

cuſtodiae cauſa ante caſtra excubant, cum caſtra hoſtium in propinquo ſunt. Vt M. Cato in eo, quem de re militari ſcripſit.

Proculinat, promittunt ait ſignificare Antiſtius de iure pontificali libro nono.

Proculiunt, promittunt. PAVLVS.

Proculum inter cognomina eum dicunt, qui natus eſt patre peregrinante a patria procul.

Proculos ſunt, qui credant ideo dictos, quia patribus ſenibus, quaſi procul progreſſis aetate nati ſunt.

FESTVS. *Procum patricium in deſcriptione (ceas ſi vnquam † fecit Ser. Tullius, ſignificat procerum. ij enim ſunt principes. nam proci dicuntur, qui poſcunt aliquam in matrimonium, graece μνηστῆρες. eſt enim procare, poſcere, vt cum dicitur. in iudice conlocando ſi alium procas, niue eum procas. hoc eſt poſcis, vnde meretrices procaces.* († *claßium, quam)*)

Prodegeris, conſumpſeris, prodideris, vt Caecilius in Hymni. † prodigere eſt, cum nihil habeas, te inridier. & Plautus in Neruolaria. productae prodigiũ eſſe in† amatorẽ addecet. († Hymnide) †m v. c. me))

PAVLVS. *Prodigere eſt conſumere, vnde & prodigus fit.*

Prodidiſſe, tempus longius feciſſe.

FESTVS. *Prodidiſſe non ſolum in illis dicitur, qui patriam hoſtibus prodiderunt, ſed etiam tempus longius feciſſe. Vt Cato. Te C. Caecili diem*

pro

†prodidiſſe *prodiſſe † militibus legionis tertiae, cum proditionem non haberent.*

Prodigia, quod prodicunt futura permutatione G litterae. nam quae nunc C appellatur, ab antiquis G vocabatur.

Prodigiatores, haruſpices prodigiorum interpretes.

PAVLVS. *Prodigiatores, prodigiorum interpretes.*

Prodiguae hoſtiae vocabantur, quae conſumuntur. vnde homines quoq; luxurioſi prodigi.

FESTVS. *Prodiguae hoſtiae vocantur, vt ait Veranius, quae conſumuntur, vnde homines quoque luxurioſi prodigi.*

Prodinunt, prodeunt, vt Ennius annalium lib. tertio. prodinunt famuli, tum candida lumina lucent.

PAVLVS. *Prodit, non ſolum in apertum exit, ſignificat; ſed etiam porro it.*

Prodit, memoriae porro dat, & fallit. item ex interiore loco procedit. item perdit, vt Ennius. Non in ſperando cupidi rem prodere ſummam.

FESTVS. *Prodita, † memoriae porro dat, & fallit. item ex interiore loco procedit. item perdit, vt Ennius libro ſextodecimo. Non in ſperando cupide ⊥. rem prodere ſummam.*

† Prodit

⊥. cupidi

Produit, porro dederit, vt eſt in lege cenſoria. porticum ſartam, tectamque habeto, prodito.

to. aliàs prodiderit. . . .

Profanum eſt, quod fani religione non tenetur.

Profanum, quod non eſt fanum. † Plautus. Sacrum, an profanum habeas, paruipenditur. PAVLVS. †fandum
. . . . ſeudolo. Atq. in . . . . . FESTVS.
. . . . interea loci . . . . . .
. . . iſq. quod conſecran . . . . . .
. . ntra it conſumi . . . . . .
ut Verrius eo . . . . . . rum ſint
dicta libe . . . . . . arbitratur ob
eam cau . . . . culo, quia prophana ea quoque, ideſt deo dicta, conſume † eſt neceſſe. † conſumere) Cuius opinionem neq. in hoc, neq. in alijs compluribus refutare minime neceſſe eſt. cum propoſitum habeam ex tanto librorum eius numero intermortua iam, & ſepulta verba, atque ipſo ſaepe confitente nullius vſus, aut auctoritatis praeterire, & reliqua quã breuiſſime redigere in libros admodum paucos: ea autem, de quibus diſſentio, & aperte, & breuiter, vt ſciero, ſcripta in his libris meis inuenientur. inſcribuntur PRISCORVM VERBORVM CVM EXEMPLIS. . . . .

Profeſti dies di . . . .
. diuini. Caecilius . . . . . .
-ſti tantundem . . . .

in Priuigno. aed . . . . .

PAVLVS. *Profeſti dies procul a religione numinis diuini. Profeſtum diem dicebant, qui feſtus non erat.*

FESTVS. *Profeſtum eſt facere, tamquam profanum facere, ideſt, quod eo die, qui dies feriarum non eſt, facere. vel, vt quidam dixerunt, pro eo facere velut feriae non ſint; aut id facere, quod ferijs fieri non liceat. Itaq. diem profeſtum, diem ſine ferijs eſſe.*

PAVLVS. *Profundum, quod longe habet fundum.*

FESTVS. *. . . . altum eſt, ac fund . . . .*
. . . . . in Medo. neq . . . .
Profuſus ſuperni . . . . .
Terentius in Ade . . . . .
at, nihil ad me . . . . . .
et Pacuuius in Teu . . . . .
ro ocei ſtians rua . . . . .

PAVLVS. *Profuſus, ſupra modum ſumptuoſus. Terẽtius. profundat, perdat, pereat, nihil ad me attinet. alias abiectus, iacens. Pacuuius. Profuſus gemitu, murmuro.* †

† *murmure*

Progenerum appellat auus neptis ſuae virum.

FESTVS. *. . . ap . . .*
. . . . pell . . .
. . . Liui . . . .
. . . . . bea . . . .

Prohibere comitia dicitur vitiare diem morbo, qui vulgo quidem maior, ceterum ob id ip-

ſum

ſum comitialis appellatur. Cato in oratione, quam ſcripſit de ſacrilegio commiſſo. domi cum auſpicamus, honorem me dium † immortalium velim habuiſſe, ſerui, ancillae, ſi quis eorum ſub centone crepuit, quod ego non ſenſi, nullum mihi vitium facit. Sicuti ibidem ſeruo, aut ancillae dormienti euenit, quod comitia prohibere ſolet, ne is quidem mihi vitium facit.

† me deum)

Prolato aere aſtitit Ennius in Achille. Ariſtarchicum ait, ſignificat clypeo ante ſe protento.

PAVLVS.

Prolato aere apud Ennium ſignificat ſcuto ante ſe protento.

Proletarium capite cenſum dictum, quod ex his ciuitas conſtet, quaſi proles progenie. Idem† & proletanei.*

† item * prolectanei.

Prologium, principium, proloquiū. Pacuuius. Quid eſt? nam me exanimaſti prologio tuo?

Prolugere dicuntur, qui ſolito diutius lugent.

Promellere, litem promouere.

FESTVS.

Prome . . . .

ri lituum prouere . . . .

∴ Promeneruat itē pro monet (in ſaliari carmine.)

∴ Promerion, † praecipuum, praeter ceteros meritum. aut pro medium * hoc eſt participat, vt pro indiuiſo dicimus.

† Promoriō * medio

PAVLVS.

Promiſcam dicebant promiſcue. †

† pro promiſsione.

Promiſſus capillus dicitur longus. item barba promiſſa, velut porro miſſa.

Promonſtra, prodigia.

Promulco agi dicitur nauis, cum ſcaphae † ducitur fune. † *ſcapha*

Promulgari leges dicuntur, cum primum in vulgus eduntur, quaſi prouulgari.

Pronubae adhibebantur nuptijs, quae ſemel nupſerunt, cauſa auſpicij, vt ſingulare perſeueret matrimonium.

FESTVS. *Pronubae adhibentur nuptis, † quae ſemel nupſerunt, vt matrimonia paupertatem * auſpitantes.*

† *nuptijs* * *matrimonij perpetuitatem)*

PAVLVS. *Pronurus nepotis vxor.*

FESTVS. *Prop . . ſta dolia ait dici Labeo, quod* . . . . r . . . .

PAVLVS. *Propages propagines † a propagando, vt faciunt ruſtici, cum vitem vetulam ſuppriment, vt ex ea vna plures faciant.* † *progenies*

FESTVS. *Propatulum, late patens, atque apertum. & patuli boues, quorum cornua in diuerſum ſupra † modum patent.* † *ſuper v.c.*

Properam pro celeri, ac ſtrenua dixiſſe antiquos teſtimonio eſt Cato, cum ait in libro de re militari. Tertia e caſtris eductio celeris, properaque eſt.

PAVLVS. *Properam, celerem, ſtrenuamque ſignificat.*

Pro-

Properare aliud eſt, aliud feſtinare: qui vnum quodque mature tranſigit, is properat; qui multa ſimul incipit neq. perficit, is feſtinat. FESTVS.

Properus antiquos dixiſſe pro celer, teſtimonio eſt qualitatis aduerbium, quod eſt propere.

Properus, celer. vnde aduerbium propere. PAVLVS.

Propetrare, mandare, quod perficiatur. nam impetrare eſt exorare, & perpetrare perficere.

Prophetas dicebant veteres antiſtites fanorum, oraculorumq. interpretes.

Prophetas in Adraſto Iulius nominat antiſtites fanorum, oraculorumq. interpretes. cum capita viridi lauro velare inperant prophetae ſancta ita caſte qui purant † ſacra. FESTVS. † purgant, vel parat)

Propius ſobrino mihi eſt conſobrini mei filius, & conſobrinae meae filia, † & patris mei conſobrinus, & matris meae conſobrinus. † filius)

Propius ſobrino mihi eſt conſobrini mei filius, & patris mei conſobrinus. PAVLVS.

Propriaſsit, proprium fecerit. FESTVS.

Propter viam fit ſacrificium, quod eſt proficiſcendi gratia Herculi, aut Sanco, † qui ſcilicet idem eſt deus. † Sango)

Profecturi viam Herculi aut Sanco † ſacrificabant. PAVLVS. † Santo, vel Fauno. V.C.

Propudianus ⊥. porcus dictus eſt, vt ait Capito Ateius, qui in ſacrificio gentis Claudiae FESTVS. Sango, vel Sancto) .⊥. Profudi ait V.C.

velut piamentum, & exſolutio omnis contractae religionis eſt.

PAVLVS. Propudium dicebant, cum † maledicto * nudare turpitudinem volebant, quaſi porro pudendum. quidam propudium putant dici, a quo pudor, & pudicitia procul ſint. †

† quum cũ) * maledicti
† fuit

FESTVS. . . . . procul ſint.

PAVLVS. Prorſi limites appellantur in agrorum menſuris, qui ad orientem directi ſunt.

FESTVS. Prorſi . . . . rec . . . . . . detur . .

PAVLVS. Prorſum ponebant pro recto.

Prorſus, porro verſus.

FESTVS. Prorſus porro vorſus, niſi forte ex Graeco πρό.† Cato de feneratione legis Iuniae. Camerini ciues noſtri oppidum pulchrum habuere, agrum optimum, atque pulcherrimum, rem fortunatiſſimam. cum Romam veniebant, prorſus deuertebantur pro hoſpitibus ad amicos ſuos.

† πρὸς)

PAVLVS. Proſapia, progenies, ideſt porro ſparſis, & quaſi iactis liberis; quia ſipare † ſignificat iacere, & diſijcere.

† ſupare

Proſedas meretrices Plautus appellat, quod ante ſtabula ſedeant. eaedem & proſtibulae.

Proſequium a proſequendo: obſequium ab obſequendo dicuntur.

Proſicium, quod proſecatum proijcitur.

Pro

Proſimurium † pontificale, pomerium, vbi pon † *Poſmuriū*
tifices auſpicabantur. dictum autem pome-
rium, quaſi promurū, † ideſt proximum muro. † *Poſt murū*
. . . . *rium eſſe ait Antiſtiu* . . . . FESTVS.
. . . . *ficalis pomerium, ideſt* . . .
. . . . *Cato. olim quidem omn* . . .
. . . *tinum, nunc etiam intra aed* . . .
. . . *quaſi promoerium ſolet* . . .
. . . *rus † pomerij proferendi* . . . . . . † *ini)*
. . . . *e* . .
. . . . *ui* . .
. . . . *ſed* . .
. . . . *ciat* . .
. . . . *ad* . .
. . . . *ne* . .
. . . . *moe* . .
. . . . *omus* . .
. . . . *in ſe* . .
. . . . *ſi tac* . .
. . . . *ntiſi* . .
. . . . *agrumq* . .
. . . . *a conſti* . .
. . . . *retur tum* . .
. . . . *e ſolitos* . .
. . . . . . *inus, maiusue*
. . . . . . *ibus effereatis*
. . . . *ueluti poſt moe*
. . . . *tro muris vrbis*

ξινας ab iis, qui puberes ſunt, omnem populum ſignificans.

. . ſe . . . . FESTVS.

. . ab . . .

. . can . . .

Pubes adoleſcens, quinetiam plurium numerus eiuſdem aetatis. PAVLVS.

Pubes adoleſcens . . . . FESTVS.

. . catur. cui contrarium . .

. . . . dici ſolet.

Pubes et, † qui pubem generare poteſt. is incipit eſſe a quattuordecim annis, femina a duodecim viripotens, ſiue patiens, vt quidam putant. † eſt,)

Pubes puer, qui iam generare poteſt. is incipit eſſe ab annis quattuordecim, femina viripotens a duodecim. PAVLVS.

Publica pondera . . . . . FESTVS.

. . . . . ex ea cauſa. Iunius in . . .

. . . t, quod duo Silli † P. & M. Tribuni P L. rogarint his verbis. Ex ponderibus publicis, quibus hac tempeſtate populus oetier qui † ſolet, vti coaequatur ſedulum, vt hi, † quadrantal vini octoginta pondo ſiet. congius vini decem P. I S. † S E X Sextarij congius ſiet vini. duodequinquaginta ſextarij quadrantal ſiet vini. Sextarius aequus aequo cũ librario ſiet. ſex de quinque librae†*

u ij in

† Silij, vel Silij)

† vtier)

† vti)

† ſiet)

* vinario)

† Sexdecim ij.)

†haec) †multetur)

in modio ſient. ſiquis magiſtratus aduerſus hac † D. M. pondera, modiosque, vaſaque publica, modica, minora, maioráue faxit, iuſsitue re fieri, dolúmue adduit, quod ea fiant, eum quis volet magiſtratus multaretur, † dum minore patris familias taxat, liceto; ſiue quis in ſacrum iudicare voluerit, liceto.

Publica ſacra, quae publico ſumptu pro populo fiunt, quaeq. pro montibus, pagis, curijs, ſacellis. at priuata, quae pro ſingulis hominibus, familijs, gentibus fiunt.

PAVLVS. *Publica ſacra, quae pro populo fiebant; priuata quae pro ſingulis hominibus, & familijs appellabant.*

FESTVS. † Malteoli V. C. .†. coeperat V. C. .⊥. Nel. V. C. † poſsint)

Publicius cliuus appellatur, quem duo fratres L. M. Publicij Malleoli † Aediles Curules pecuarijs condemnatis ex pecunia, quam ceperant, .†. munierunt, vt in Auentinum vehiculi Velia .⊥. venire poſsit. †

† aedis eſt) † quartum)

Pudicitiae ſignum in foro boario eſt, vbi familia naaediſſet † Herculis: eam quidam Fortunae eſſe exiſtimant. Item via Latina ad milliarium illi † Fortunae muliebris, nefas eſt attingi, niſi ab ea, quae ſemel nupſit.

PAVLVS. *Pudicitiae ſignum Romae colebatur, quod nefas erat attingi, niſi ab ea, quae ſemel nupſiſſet.*

Puelli,

Puelli, pueri per deminutionem. Ennius. Poeni ſoliti ſuos ſacrificare puellos.

Puelli per deminutionẽ a pueris dicti ſunt. itaq. & Ennius ait. Poeni ſoliti ſuos ſacrificare puellos. & Lucilius. cumque hic tam formoſus homo, ac te dignus puellus. & Plautus. Olim huic puello ſeſe venum ducier. FESTVS.

Pueri im . . . . . itur Atta . . . . . uerſibus docet . . . . . . ſignum ad Salinas . . . . . ſignum allatum . . . . quod ſunt cona . . . re. nemo vmquam . . . praeter ipſum ſignum . . . ſub ſigno ubierunt . . . dunt ſimul ut . . . cie rexerunt ad qui . . . . s.

Pugio dictus eſt, quod eo punctim pugnatur. PAVLVS.

. . no . . FESTVS.

. . . ſue . . .

. . oque . .

. . ma .

Pugnus a punctione, ideſt percuſſione dicitur. PAVLVS.

. . . . . tione . . . . FESTVS.

. . . . .

Puilia ſaxa eſſe ad portum, qui ſit ſecundum Tiberim, ait Fabius Pictor; † quem locum putat Labeo dici, vbi fuerit Ficana via † lictor. v. c.

n iiij Oſtienſi

Oſtienſi ad lapidem vndecimum.

Pulcher bos appellatur ad eximiam pinguitudinem perductus.

† cupidus V. C. * Cato)

Pulchralibus, atque cupidijs † idem* in ea, quae eſt de fundo oleario.

PAVLVS. Pulchralibus pro pulchris.

Pullariam Plautus dixit manum dextram.

FESTVS. Pullus Iouis dicebatur Q. Fabius, cui Eburno cognomen erat propter candorem, quod eius natis fulmine icta erat. Antiqui autem puerum, quem quis amabat, pullum eius dicebant.

PAVLVS. Puer, qui obſcene ab aliquo amabatur, eius, a quo amatus eſſet, pullus vocabatur. Vnde Q. Fabius, cui Eburno cognomen erat propter candorem, quod eius natis fulmine icta † eſſet, pullus Iouis appellatus eſt.

† tacta

Puls potiſsimum dabatur pullis in auſpicijs, quia ex ea neceſſe erat aliquid decidere, quod tripudium faceret. ideſt terripauium. † pauire * enim ferire eſt. bonum enim augurium eſſe putabant, ſi pulli, per quos auſpicabantur, comediſſent, praeſertim, ſi ex eis edentibus aliquid ab ore decidiſſet. ſin autem omnino non ediſſent, arbitrabantur periculum imminere.

† puuium * puuire.

FESTVS. Puls potiſsimum datur pullis in auſpicijs, quia ex e... ... ceſſe ...

ideſt

. ideſt.t . . . . . . nem . . .
. . non . . . . . .
qui pa . . . . tum ex . .
. . . . . .

Punctatoriolas leuis pugnas appellat Cato in ea, quam dixit de re Hiſtriae militari.

PAVLVS.

Punctatoriolas † leues pugnas identidem ipſe * dixit.

† Punitariolas * Cato)

Punici dicuntur non Poeni, quamuis a Phoenice ſint oriundi.

FESTVS.

. . . tur, non Poeni, quamuis . .
. . . . antur, & Punicum bell . .
. . . . lantur. nam quae ſoleb . . .
. . . logam Ennius in Prae . . . . .
. brariorum, qui eaq. fe . . . . . .
lino etiam ipſi Gr . . . . .
. gos philargyros . . . . . .
. rius appellari mu . . . . . .
. uox explanata non . . . . . .
. nomina etiam in Vi . . . . .
. dicimus tam hic lapis, qu . . .
. cipia appellantur, quae . . . .
. nem rerum ſignificant . . .
. tempora perſonas recipi . . .
. . . . .
Punicum quod appellatur genus . . .
. . . . latum . . .
. quia i . . . . . no . . . .
. . . ſto .

. . . . *ſto* . . . .

PAVLVS. *Punicum genus libi translatum a Poenis. id etiam appellabant probum, quia erat ceteris ſuauiſsimum.*

Pupinia tribus ab agro Pupinio.

FESTVS. . . . . *ab agri nomin* . . . . . .

. . . *Tuſculum Vrbem* . . .

. . . *minit inuictum* . . . .

. . *eſt*.

PAVLVS. *Pura Veſtimenta ſacerdotes ad ſacrificium habebant, ideſt non obſita, non fulgurita, non funeſta, non maculam habentia.*

FESTVS. . . . . . *fici* . . . .

. . . . . . *ſita* . . . .

. . . . *ex h* . . . .

PAVLVS. *Pure lautum, aqua pura lauatum.*

FESTVS. . . . . . . *lau* . . . . .

. . . . *ite* . . . .

. . . . *in* . . . .

Puri, probi, profani, ſui auri dicitur in manumiſsione ſacrorum cauſa. ex quibus puri ſignificat, quod in Vſu ſpurco † *non fuerit. probi, quod recte excoctum, purgatumq. ſit. profani, quod ſacrum non ſit, & quod omni religione ſolutum ſit. ſui, quod alienum non ſit.*

† porco v.c.

PAVLVS. *Purime tetinero, puriſsime tenuero.*

FESTVS. . . . . *riſsime tenuer.* . . .

. . . . . . *pu-*

. . . . *publicus eſt. vt* . . . .
. . . . *et iure augurum* . . . .
. . . . *prodictio namq. prod* . . . .
. . . . *ſens valet.* . . . .

Puri menſtrio eſſe dicuntur, qui ſacrorum cauſa toto menſe in caerimonijs ſunt, ideſt puri ſint certis rebus carendo. . . . .

Puteolos dictos putant ab aquae calidae putore. quidam a multitudine †puteorum earundem aquarum gratia factorum. PAVLVS. † *ſimilitudine*

. . . . . *aldae pu* . . . . . FESTVS.
. . . *ndem* . . . .
. . . . *uer* . . . .
. *cum autem* . . . . *is*
. *uio* . . . . *illus*
. . . .

Puteum . . . . . .
. *in de* . . . .

Puticuli ſunt appellati, quod vetuſtiſſimum genus ſepulturae in puteis †fuerit. & dicti puticuli, quia ibi cadauera puteſcerent. PAVLVS. † *vt puteus*

. . . . *pellatos* . . . . . . FESTVS.
. . . . *is fuerit* . . . . . .
. . . . *extra p* . . . . .
. . . . *inde p* . . . . .
. . . . *los Aelici* . . . . . .
. . . . *familias* . . . . . .
. . . . *uilia proijci* . . . . . .
. . . *ea*

† Putitium . . . . . ea puteſc . . . . . .
PAVLVS. Putitum † Plautus dixit pro ſtulto . . .
FESTVS. . . . . . . tior eſt barbaro . .
† ab) . . . . . at † Hercule rit . . . . .
. . . millibus aeris gr . . . .
* publicos) . . . ſeruos publicus * P R . . .
. . . xxx . cum eius famil . . .
PAVLVS. Putus antiqui dicebant pro puro. Vnde putatae † vites, & arbores; quod deciſis impedimentis remanerent purae. aurum quoq. putatum dici ſolet, ideſt expurgatum. & ratio putata, ideſt pura facta.
† putare
FESTVS. . . . . . antiquos . . .
. . . . . . dicißum eſt . . .
. . . . . . nificiait ne . . . .
. . . . . . in Alexandr . . .
. . . . . amidio purus p . .
. . . . . . ſycophanta eſt . . .
. . . . quo certior ſc . .
. . . . putatum dici ſc . . .
. . . . ta, ideſt pura fact . .
. . . . . dibus rettulit .
. . . . . . alatum
. . . . . ulam ſu
. . . . . ditur ſed
. . . . . erſus alia
. . . . . cina Iuno
. . . . . formon
. . . . ta

. . *tare* . . . . . .
. . *ſe.oſte* . . . . .
. . *tonit* . . . . . .
. . *picia* . . . . .
. . *teriſque* . . . . . .
P. . . . . *uanda indicant pri* . . . .
. . . . . *perae adminiſtratis u.* . . .
. . . . . *ſtabiliantur Parilia fe* . . .
. . . . *pa* . . . . .
. . . . *um in* . . . . .
. . . . . *t ſuo videri ait po*
. . . . . . *de cuius aere tute*
. . . . . *um triticum in commen*
. . . . . *quidam prolatum ſignifi*
. . . . . *omptum, ſed proprium ait*
. . . . *turum factum ſit, cui*
. . . *re, cum praeſertim aliud*
. . . *pantoleium appelletur*
. . . *no.*
. . . *ſtimant, quam* .
. . . *formulaque eſt* . .
. . . *iſtra, vt eius ſignifica* . .
Pu . . . *curibus* . .
. . . . *plu* . .
. . . . *go ne* . .
. . . . *rtis* . . . .
. . . *tium in* . . .
. . . *atae* . . .
. . *rinalis* . .

con . . . .
in eo . . . .
licto . . . .
iſtim . . . .
conſu . . . .
os au . . . .
nemo . . . .
dicant . . . .
tribus XXX . . .
de capite ci . . .
uetant XII . . .
neficos quinq . . .
nant, quia ipſi ind . . .

. . . .
. . . .
. . . . .
. . . . . QVADRANTAL

. . . .

. . . .

. . . .

. . .

. . .

FESTVS. QVADRANTAL vocabant antiqui, quam ex Graeco ἀμφορεὺ dicunt, quod vas pedis quadrati octo & quadraginta capit ſextarios. Plautus in Curculione. Anus haec ſitit, quantillum ſitit? modica eſt, capit Quadrantal. & Cato contra Oppium. Vinum redemiſti, praedia pro vini quadrantalibus ſexaginta in publicum† dediſti, vinum non dediſti.

†in pulli v. c.

Quadrata Roma in Palatio ante templum Apollinis dicitur, vbi repoſita ſunt, quae ſolent boni ominis gratia in vrbe condenda adhiberi, quia ſaxo munitus eſt initio in ſpeciem quadratam. eius loci Ennius meminit, cum ait. & quis extiterat† Romae regnare quadratae.

†eſterat v. c.

PAVLVS. Quadruplatores dicebantur, qui eo quaeſtu ſe tuebantur, vt eas res perſequerentur, quarum ex legibus quadrupli erat actio.

FESTVS. . . . . populo . . .

. . ia ca . . . .

in legum . . . . . populi

do . . . .

Quadrur

Quadrurbem Athenas Attius appellauit, quod ſcilicet ex quattuor vrbibus in vnam domicilia contulerunt, Branrone, Eleuſine, Pireaeo, Sunio.

Quaeſo, vt ſignificat idem, quod rogo, ita quaeſere ponitur ab antiquis pro. quaerere, vt eſt apud Ennium libro ſecundo. Oſtia munita eſt idem loca nauibus pulchris Munda † facit, nautisque mari quaeſentibus vitam. & in Creſphonte. ducit me vxorem liberorum ſibi quaeſendum gratia. & in Andromeda. liberum quaeſendum cauſa familiae matrem tuae.

† Mundo v. c.

PAVLVS.

Quaeſo ſignificat id, quod rogo. quaeſere tamen Ennius pro quaerere poſuit.

FESTVS.

Quaeſtores . . . .
. . . . . capitalibus vnde . . . . .
. . . . . cidi appellantur . . . .

Quam de pro quam vſos eſſe antiquos, cum multi veteres teſtimonio ſunt, tum eſt Liuius † in primo. Iuppiter, vt muro fretus magis quamde manus impe . . . ſecundo. Quamde tuas omnis legiones, ac popularis. & Lucretius. Clarus ob obſcuram linguam magis inter inanes Quamde grauis tergaios † qui vera requirunt.

† tamen huius v. c.

† Graius inter Graios.

·†· quando

PAVLVS.

Quam de pro quam † dicebant antiqui.

FESTVS.

Quam mox ſignificat, quam cito. ſed ſi per ſe

ponas mox, ſignificabit paullo poſt, vel poſtea.

PAVLVS. *Quando cum graui voce pronunciatur, ſignificat quod, quoniam, & eſt coniunctio. quando acuto accentu, eſt temporis aduerbium.*

FESTVS. . . . . . . *nuntiatur, ſignificat*
. . . . *ut Plautus in Mae*
. . . . *menſam, quando edo, detergeo. & in Pſeudolo. Dabo, quando erit. Ducito, quando habebis. & Ennius libro ſextodecimo. Nox quando medijs ſignis praecincta volabit. In duodecimo quidem cū*

†E) *C†littera vltima ſcribitur, idemq. ſignificat.*

PAVLVS. *Quando Rex comitiauit fas, in faſtis notari ſolet, & hoc videtur ſignificare, quando rex ſacrificulus diuinis rebus perfectis in comitium venit.* . . . .

FESTVS . . . . *itia ſic* . . . . .
. . . . *i honorem* . . . .
. . . . *enſtrui ſcrip* . . . .
. . . . . . *Rege dicuntur* . . . .
. . . . . . *traditae ſunt* . . . .
. . . . . . *pars ante* . . . . .
. . . . . . *poſterior* . . . . .
. . . . . *ſi quis alius pro Rege* . . .
. . . . . *tifex tum his dies* . . . . .

PAVLVS. *Quando ſtercus delatum fas, eodem modo in faſtis notatur dies, quo ſtercus purgatur ab aede Veſtae.*

. . *rcus*

. . . . *reus delatum fas, co* . . . , FESTVS.
. . . . . . *es, qui talis eſt, ut* . . .
. . . . . . *ſtercusq. in aluum ca* . . .
. . . . . . *cum id factum ſit* . . . .
. . . . . . *a* . .

Quartarios appellabant antiqui muliones mercenarios, quod quartam partem quaeſtus capiebant. Lucilius. porro homines nequam malus ut quartarius cippos colligere omnes.

Quartarios appellabant muliones mercenarios, quod quartam partem capiebant quaeſtus. PAVLVS.

Quatenus ſignificat qua fine, ut hactenus hac fine. quatinus uero quoniam. ſed antiqui quatenos dicebant.

Quatenus ſignificat qua fine, ut hactenus, hac fine. At quatinus quoniam. Sed antiqui quatenos† dicebant, ut Scipio Africanus in ea oratione, quam ſcripſit, poſtquam ex Africa redijt. Vti negotium natum erat, quatenos† caſtra noſtra ita munita erant, ut poſſes partem exercitus abducere. FESTVS. † quatenoc † quatenos

Quatere, ſuſpenſum, & uicinum rei alicuius motum ſignificat, non ut Verrius putat, ferire, cum id ipſum uerbum concutere ex praepoſitione, quae eſt con, & quatere ſit compoſitum. quaſſare autem eſt ſaepe quatere.

PAVLVS. *Quatere, ſuſpenſum, & vicinum rei alicuius motum ſignificat, & interdum concutere. quin & id ipſum verbum concutere ex quatere ſit compoſitum. quaſſare autem eſt ſaepe quatere.*

†Quoaxare

FESTVS. *Quaxare † ranae dicuntur cum vocem mittũt.*

PAVLVS. *Quercus dicitur, quod id genus arboris graue ſit, ac durum, tum etiam in ingentem euadat amplitudinem. querqueram enim grauem, & magnam quidam putant dici.*

FESTVS. *Querq . . . .*
nam quidam querc . . . . . .
arboris cum gra . . . . . .
ingentem euadat . . . . . .
Opilius frigidam a . . . .
tem. Santra eam ex G . . . .
rem eiuſmodi κα . . . .
etiam carcerem Plau . . . . . .
erat bilis querque . . . . .
iactans me vt feb . . . . .
ret alibi querque . . . .

PAVLVS. *Querqueram, frigidam cum tremore a Graeco κάρκηρα certum eſt dici. vnde & carcer. † Lucilius. Iactans me, vt febris querquera. & alibi. Querquera conſequitur (febris) capitisq. dolores. Item Plautus. Is mihi † erat bilis querqueratus.*

† cancer

† mei

Querquetulanae dicebantur nymphae querque-

to

to vireſcenti praeſidentes.

Querquetulanae vtrae † putantur ſignificari nymphae praeſidentes querqueto vireſcenti, quod genus ſiluae indicant fuiſſe intra portam, quae ab eo dicta ſit Querquetularia. Sed feminas antiqui quas ſciens † dicimus, viras appellabant. Vnde adhuc permanent virgines, & viragines. FESTVS. † virae) † ſagas)

Querquetularia porta Romae dicta, quod querquetum intra muros urbis iuxta ſe habuerit. PAVLVS.

Ques antiqui dixerunt, inde declinatum remanet datiuo caſu, quibus, nam qui adhuc item queis † facit, vt iſti iſtis, illi illis. FESTVS. † qui V.C. quis)

Quianam pro quare, & cur poſitum, & apud antiquos, vt Naeuium in carmine Punici belli. Summe deum regnator quianam genus iſti. & in ſatyra. Quianam Saturnium populum pepuliſti. & Ennius in libro ſeptimo. Quianam dictis noſtris ſententia flexa eſt.

Quianam pro quare, & cur ponitur. Ennius. Quianam dictis noſtris ſententia flexa eſt. PAVLVS.

Quid niſi vſurpauiſſe antiquos teſtis eſt Afranius in Epiſtula. me auctore mater abſtinebis. quid niſi? FESTVS.

Quietalus † ab antiquis dicebatur Orcus. † Quietalis

Qui hoc cenſetis, illuc tranſite, qui alia omnia in hanc partem. his verbis praeit ominis vi-

delicet cauſa, ne dicat, qui non cenſetis.

Quincentum & producta prima ſyllaba, & per C litteram vſurpant † antiqui, quod poſtea leuius viſum eſt, ita vt nunc dicimus pronuntiari.

† vſurpabant)

Quinquatrus appellari quidam putant a numero dierum, qui fere his celebrantur: qui ſcilicet errant, tam Hercule, quam qui triduo Saturnalia, & totidem diebus Compitalia. nam omnibus his ſingulis diebus fiunt ſacra. forma autem vocabuli eius, exemplo multorum populorum Italicorum, enunciata eſt, quod poſt diem quintum Iduum eſt is dies feſtus. vt apud Tuſculanos Triatrus, & Sexatrus, & Septenatrus, & Faliſcos Decimatrus. Mineruae autem dicatum eum diem exiſtimant, quod eo die aedis eius in Auentino conſecrata eſt.

PAVLVS. *Quinquatrus feſtiuus dies dictus, quod poſt diem quintam Iduum celebraretur, vt triatrus, & ſexatrus, & ſeptimatrus, & decimatrus.*

Quinque genera ſignorum obſeruant augures, ex caelo, ex auibus, ex tripudijs, ex quadrupedibus, ex diris.

FESTVS. *Quinq . . . . i augures publici . e . . . . . . ex quadripedibus, ex d . . . . .*

Quin-

Quinquertium vocabant antiqui, quem Graeci πένταθλον, vt indicat verſus hic. Omnis aequalis vincebat quinquertio. Liuius quoque ipſos athletas ſic nominat. Quinquertiones praeco in medium vocat.

Quinq . . . .
bantur, qui luſtrum con . . . . .
. . . ari coeptos.

Quinquertium Graeci vocant πένταθλον, quo die quinque genera artium ludo exercebantur. ipſos quoque athletas Liuius quinquertiones appellat. PAVLVS.

Quintana appellabatur porta in caſtris poſt praetorium, vbi rerum vtenſilium forum fuit.

. . . . . tanam claſſem . . . . FESTVS.
. . . . . . Rex diſtributa . . . .
. . . . . fecit, cum eas or . . . .
. . . . . ſam de capite . . . . .
. . . . . . nihil praeter ſe h . . .
. . . . . . cilius ſic meminit. quod . .
. . . . . . adeptus.

Quintia prata trans Tiberim a Quintio Cincinnato, cuius fuerant, dicta ſunt. PAVLVS.

Qui . . . . ſil . . . FESTVS.
. . . ag . . . . . ſen . . .
. . . cin . . . . . . riu . .
. . . pec . . . . . . ſis . .
. . . uos . . . . . quod eo . .

nem videtur traxiſſe.

Quirinalia menſe Februario dies, quo Quirini fiunt ſacra. idem ſtultorum feriae appellantur, (ante, quam in eum commigrarent fere Sabini Curibus venientes poſt foedus inter Romulum, & Tatium) quod quidem ſuorum fornacalium ſacrorum cognominãt, eo potiſſimum rem diuinam faciunt.

PAVLVS.

Quirinalia dies, quo Quirino fiebant ſacra. eadem & ſtultorum feriae ſunt appellata.

Quirinalis collis dictus eſt, quia in eum commigrauerunt Sabini Curibus venientes. quamuis alij a templo Quirini dictum putẽt.

FESTVS. † Agonus)

Quirinalis collis, qui nunc dicitur, olim Aegonus † appellabatur ante, quam in eum cõmigrarent (fere) Sabini Curibus venientes poſt foedus inter Romulum, & Tatiũ ictũ, a quo hanc appellationem ſortitus eſt, quamuis exiſtiment quidam, quod in eo factum ſit templum Quirino ita dictum.

PAVLVS.

Quirinalis porta dicta, ſiue quod ea in collem Quirinalem itur, ſiue quod proxime eam eſt Quirini ſacellum.

FESTVS.

. . . . *illa*
. . . . *ua eo*
. . . . *Quiri*
. . . . *aut le*
. . . . . . *itum autem*
. . *tio*

. . . . . . tio ita con
. . . . . ia, ſi id ſuffra
. . . . . in Santra pro
. . . . . llis eſt, porta
. . . . ellant, ſiue quod
. . . . . quod proxime eam ſacel
. . . . uſurpatio facta
. . . . . . poſitum eſt, qui
. . . . dere fertur.

Qui . . . .
. . aqua & vino . . . . .
. tamen quid in curijs . . . .
. his ei ſacra ſiant . . . . .
. atur. ab eiuſdem autem . . . .
. n Curres Sabinae . . . .
. armis erat potens . . . .
. uli ſingulare vſur . . . .
. o eſt praeco, qui in funeris . . .

† ollus) illius† Quiris leto datus. Quirites autem dicti poſt foedus a Romulo & Tatio percuſſum, communionem, & ſocietatem populi factam indicant.

Quiritium foſſae dicuntur, quibus Ancus Marcius circumdedit vrbem, quam ſecundum oſtium Tiberis poſuit, ex quo etiam Oſtiam. & quia populi opera eas fecerat, appellauit Quiritium. . . . . .

PAVLVS. Quiritium foſſae dictae, quod eas Ancus Marcius,

tius, cum Vrbem circumdedit, Quiritium opera fecit.

Quiſpiam ſignificat aliquem. ſed Vnde ſequens pars eius Vſurpari coeperit, inueniri non poteſt.

Quiſpiam quin ſignificet aliquis, & quaepiam, aliquae, * *ſimiliter que*† *alia eiuſdem generis, Vt dubium non eſt, ita Vnde ſequens pars eius coeperit, inueniri non poteſt.* FESTVS. †qui v. c. * aliqua)

Quiſquiliae dici putantur, quidquid ex arboribus minutis ſarculorum, foliorúmue cadit, Velut quidquid cadit. † Caecilius. *Quiſquilias Volantis Venti ſpolia memoranti modo. &* Nouius in Togularia. *abi deturba te ſaxo, homo non; quiſquiliae. quid eſt?* †cadiae. v. c.

Quiſquiliae putantur dici quidquid ex arboribus minutis ſurculorum, foliorumque cadit, Velut quidquid cadit.† PAVLVS. †cadiae

Quod.†. *ſignificat etiam aliquid, praeterquam quod in Vſu fere eſt, &* Graeci *dicunt* τί.† †. Quid † ὅτι

: . . : . *etiam aliquid, praeter* : . FESTVS.
. . . . . *dicunt* τί.

Quoniam ſignificat . . . .
apud antiquos . . . .
cet de cauſaq . . . . . .
qui ſignificationem . . . . . .

Quoniam ſignificat non ſolum id, quod quia, ſed PAVLVS.

ſed etiam id, quod poſtquam, hac de cauſa, quod Graecum ἐπεὶ† vtriuſque ſignificationem optinet.

† ὅτι.

FESTVS.

†Quod ſer uitute. V.C.

Quot ſerui, tot † hoſtes, in prouerbio eſt, de quo Sinnius Capito exiſtimat errorem hominibus interueniſſe praepoſtere plurimis enuntiantibus. Vero enim ſimilius eſſe dictum initio, Quot hoſtes, tot ſerui. tot captiui fere ad ſeruitutem adducebantur. Vnde etiam mancipia,

nec ſanc . . . .

ſer . . . .

epti . . . .

ruti . . . .

gia . . . .

turbat . . . .

rent . . . .

uncia . . . .

Sinni . . . .

ut peri . . . .

nifica . . . .

omnibus . . . .

cillae . . . .

. . . . *omnis un* . . . . .

. . . . *ne part* . . . . .

. . . . *gula ſed u* . . . . .

. . . . . *ſaltius fixa* . . . . .

. . . . . *ferendum qui* . . . . .

R pro S

R PRO s † littera ſaepe antiqui poſuerunt, ut maioſibus, melioſibus, laſibus, feſijs, pro maioribus, melioribus, laribus, ferijs. PAVLVS. †S pro R)

R duobus in compluribus orationibus, cum de actis diſſeritur etiam † perſcribi ſolet, id eſt rationum relatarum, quod ijs tabulis docentur iudices, quae publice data, atque accepta ſint. FESTVS. † diſſerti eius etiã v.c. diſſeritur cuiuſpiam)

Rabidus a rabie, qui morbus caninus eſt. PAVLVS.

R . . . . FESTVS.
Catullu . . . .
li rabidu . . . .

Rabula dicitur in multis intentus negotijs, paratusq. ad radendum quid, auferendumq: vel quia eſt in negotijs agendis acrior, quaſi rabioſus. PAVLVS.

. . . . . dicitur in multis intus † ne . . . FESTVS. † intentus)
. . . . . . dendum quid, auferund . . .
. . . . . . quia acrior ſit in nego . . .
. . . .

Radere g . . . .

lege

lege XII. *ideſt* ʋ*nguib.* . . . .

Rapi ſimulatur ʋ*irgo ex gremio matris, aut ſi ea non eſt, ex proxima neceſsitudine, cum ad* ʋ*irum trahitur,* † *quod* ʋ*idelicet ea res feliciter Romulo ceſsit.*

†traditur v. c.

Rapi ſolet fax, qua praelucente noua nupta deducta eſt, ab ʋ*triſq.* † *amicis, ne aut* ʋ*xor eam ſub lecto* ʋ*iri ea nocte ponat, aut* ʋ*ir in ſepulcro comburendam curet, quo* ʋ*troq. mors propinqua alterius* ʋ*trius* † *captari putatur.*

† vtriuſq.)

†alterutrius)

PAVLVS. *Raſores fidicines dicti, quia* ʋ*identur chordas ictu radere.*

FESTVS. . . . . *abant* . . . . .

. . . . . . *dentur, quia* . . . . .

. . . . . . *artifi* . . . .

PAVLVS. *Rates* ʋ*ocant tigna* † *colligata, quae per aquam aguntur, quo* ʋ*ocabulo interdum etiam naues ſignificantur.*

†ligna

FESTVS. *Rate* . . . .

. . . . *quae per aquam agan* . .

. . . . *interdum etiam na* . . .

. . . . . *Afranius in Epiſtula* . . .

. . . . . *culſam ratem. ite* . . . .

. . . . . *ficarint etiam re* . . . .

. . . . . *lemo. atq. ego reper.* . . .

. . . . . *et alio loco. Sed iam pro.* . .

. . . . . *tes ſalum.*]

Ra

Ratiſsima quoq. ab ys, quae rata dicimus. Vnde etiam rationes dictae. Cato in Q. Thermum. erga rempublicam multa beneficia ratiſsima, atq. gratiſsima.

Ratiſsima quoq. ab ys, quae dicimus rata. Vnde etiam rationes dictae. PAVLVS.

Ratitum quadrantem dictum putant, quod in eo, & triente ratis fuerit effigies, vt nauis in aſſe.

. . . . . . *Tarqui* . . . . FESTVS.
. . . . *et Oppius* . . . .
. . . . . *in eo & tri* . . . .
. . . . . *t nauis in as* . . . .
. . . . . *quoq. ratitum* . . . .
. . . . . *ratiti Antonius* . . . .
. . . . *trientes putat* . . . .
. . . . *is aſsis ſit, quin* . . . .
. . . . *nulla ſic, ſed ſe* . . . . .
. . . . *tans, nec hac re ra* . . . .
. . . . *na. ac legionum vnam* . . .
. . . . *gnificat, quod hi pe* . . . .
. . . . *ratio cum his putaretur* . . .
. . . . *ſsent.*

Ratumena porta a nomine eius appellata eſt. qui ludicro certamine quadrigis uictor Etruſci† generis iuuenis Veys cõſternatis equis excuſſus Romae peryt: qui equi ferũtur nõ ante cõſtitiſse, quã perueniret in Capitoliũ, cõſpectãq. fictilium*

†Claruſci. V. C.
*vehis conſternate; V. C.

fictilium quadrigarum, quae erant in faſtigio Iouis templi, quas faciendas locauerant Romani Veienti† cuidam artis figulinae prudenti, quae bello ſunt reciperatae: quia in fornace adeo creuerant, vt eximi nequirent. idq. prodigium portendere videbatur, in qua ciuitate eae fuiſſent, omnium eam futuram potentiſſimam.

† Vegenti v. c.

PAVLVS. *Ratumena porta a nomine cuiuſdam aurigae ſic appellata.*

Ratus ſum ſignificat putaui. item ratus, certus, & firmus.

FESTVS. *Ratus ſum, ſignificat putaui, ſed alioqui pro firmo, certo ponitur ratus, & ratum. Ennius. Occiduntur, vbi potitur ratus Romulus praedam. & Attius in Menalippo. neque ratum eſt, quod dicas, neque quae agitas, dicendi eſt locus.*

PAVLVS. *Raua vox rauca, & parum liquida, proxime canum latratum ſonans. vnde etiam cauſidicus pugnaciter loquens rabula.†*

FESTVS. . . . . *uocem* . . . . .

. . . . . . *parum* . . . . .

. . . . . *autem* . . . . .

. . . . . *loquen* . . . . .

. . . . . *Lucilium* . . . .

. . . . . *traui* . . . .

. . . . . *elli, niſi* . . . .

. . *Lautum,*

. . . . . . lautum, qui . . . . .
. . . . poſcamus quod . . . .
. . . . bi ex purga . . . . .
. . . . rauim.

Raui coloris appellantur, qui ſunt inter flauos & caeſios, quos Plautus appellat rauiſtellos. Quis, inquit, haec mulier, & ille rauiſtellus, qui venit? PAVLVS.

. . . . . . appellant . . . . . . FESTVS.
. . . . . . rauo ſub con . . . .
. . . . quod genus homin . . .
. . . . . . ſed quis haec eſt . . . .
. . . . . . uenit.

Rauiliae† a rauis oculis. quemadmodum a caeſijs caeſullae. †Rauillae)

Rauim anti . . . .
. . Plautus. Vbi ſi quid poſ . . . . . .
. . am item experiurauí† her . . . . . †expurgaui)
. . em & in Artemone, et . . . . . .
. . in Hypobolimaeo. Prius . . . . . .
. . ntam feceris.

Rauim dicebant pro raucitate. Vnde & verbum rauio rauis.† PAVLVS. †rauias

Raucos appella . . . . . FESTVS.
ab ariditate . . . . .
carum ariſtae in sp . . . .
menta raua appell . . .
docet.

tes peregrinas lex conuenit: quomodo per reciperatores reddantur res, reciperenturque, resq. priuatas inter ſe perſequantur.

Recipie apud Catonem pro recipiam, vt alia eiuſmodi complura.

Recipie, recipiam. PAVLVS.

Reciprocare pro vltro, citroq. poſcere. vnde eque gremijs ſublectare, ac figere.

Reciprocare pro vltro, citroque poſcere vſi ſunt FESTVS. antiqui, quia procare eſt poſcere. Pacuuius in Teucro. Rapido, reciproco, percito, auguſto, citare, rectem, reciprocare, vnde e que gremijs ſubiectare, adfigere. Plautus in Aſtraba. quaſi tollenono, aut pilum graecum reciproceis plana vta.

Reconductae fecerit, & condere vrbem, facere, aedificare, vt Cincius teſtatur in libro de verbis priſcis.

Rectae appellantur veſtimenta virilia, quae patres liberis ſuis conficienda curant ominis cauſa. ita vſurpata, quod a ſtantibus & in altitudinem texuntur.

Rectae appellantur veſtimenta virilia, quae a PAVLVS. ſtantibus, & in altitudinem texuntur.

Recto fronte ceteros ſequi ſi norit. Cato in FESTVS. diſſertatione conſulatus. antiquae id conſuetudinis fuit, vt cum ait Ennius quoq. a ſtirpe ſupremo. & Ilia dia nepos. &

† femina)

lupus feta,† & nulla metus. & iam in commentarijs ſacrorum pontificalium frequenter eſt hic ouis, & haec agnus, ac porcus. quae non vt vitia, ſed vt antiquam conſuetudinem teſtantia debemus accipere.

† Redampiruare)
† &)
* redātruauit)
† proaerenda v.c.
* Redamptruare v.c. Redampiruare)

*Redantruare † dicitur in Saliorum exultationibus, cum praeſul ampiruauit, quod eſt motus edidit, ei † referuntur inuicem ijdem motus. Lucilius. praeſul vt ampiruet, inde vulgus redamplauit. * At Pacuuius. promerenda † gratia Simul, cum videam Graios nihil mediocriter Redātruare †: opibusq. ſummis perſequi.*

† ferū v. c.

Redarguiſſe per E litteram Scipio Africanus Paulli filius dicitur enuntiaſſe, vt idem etiā pertiſum. cuius meminit Lucilius cum ait. quo facetior videare, & ſcire pluſquam ceteri, pertiſum hominem, non pertaeſum dicere ferunt, † nam genus.

† L. efacta v. c.

Redemptitauere item, vt clamitauere Cato (idem) in ea, qua egit de ſignis, & tabulis. honorem temptauere ait, malefacta † benefactis non redemptitauere.

PAVLVS. *Redemptitauere, vt domitauere.*

† cōdixerāt v. c.

FESTVS. *Redemptores proprie, atq. antiqua conſuetudine dicebantur, qui cum quid publice faciendum, aut praebendum conduxerant, † effecerantque; tum demum pecunias accipiebant.*

bant. nam antiquitus emere pro accipere ponebatur. At ij nunc dicuntur redemptores, qui quid conduxerant praebendum, vtendumque.

Redhoſtire, referre gratiam. Naeuius † in Lupo. vel Veiens regem ſalutat iube Albanũ milium ·†· comitem ſenem ſapientem contra redhoſtis Menalus. & Attius in Amphitryone. Cedò ecquid te redhoſtitum, cum meaſſem ·‡· obiectet † facilius. Nam & hoſtire pro aequare poſuerunt. Ennius in Creſphõte. audis, atque auditis hoſtimentum adiungito. & in Hectoris lytris. Quae ·†· mea co minus machaera, atque haſta hoſpius ·‡· manu. & Pacuuius in Teucro. niſi coerceo proteruitates, atque hoſtio ferociam.*

† Nauius. V.C. Nouius) *ſalutãt iubae. V.C. ·†· mulium V.C. ·‡· cum eaſſem. V.C. †cum ea ſe oblectet) ·†· in nectoris lyrisq. V.C. ·‡· hoſtiris)

PAVLVS. *Redhoſtire eſt gratiam referre. nam & hoſtire pro aequare poſuerunt.*

FESTVS. *Redibitur tum † id proprie dicitur, quod redditum eſt, improbatumque, & ·†· qui dedit, idemq. rurſus coactus eſt habere id, quod ante habuit.*

† Redhibitum) ·†· ei)

PAVLVS. *Rediculi fanum extra portam Capenam fuit, quia accedens ad Vrbem Hannibal ex eo loco redierit quibuſdam perterritus viſis.*

FESTVS. *. . . . . . Capenam Cornifi . . .*
. . . . . . propterea appel . . .
. . . . . . Vrbem Hannibal . . .

 . . dam

. . . . *dam viſis perterritus.*

Redimiculum vocant mulieres catellam, qua maxime vtuntur ornatus cauſa.

PAVLVS. *Redinunt, redeunt.*

FESTVS. . . . . *Ennius* . . . . .

. . . . . . *inunt in* . . . .

. . . . . *eunt feri* . . . .

†tuere v.c. duere) *Rediuiam quidam, alij reluuium appellant, cum circa vnguis cutis ſe reſoluit, quia luere † eſt ſoluere. Titinius in Setina. laſsitudo conſeruum rediuiae, flagri. & Liuius. ſcabra in legendo, rediuioſaue offendens.*

PAVLVS. † rediuium *duere *Rediuia ſiue reluuium † dicitur, cum circa vngues cutis ſe ſoluit. quia reluere * eſt ſoluere.*

Rediuiuum eſt ex vetuſto renouatum.

FESTVS. †tertio) *Rediuiuum eſt ex vetuſto renouatum. Cicero libro primo† in Verrem. vtrum exiſtimatis minus operis eſſe vnam columnam efficere ab integra nouam nullo lapide rediuiuo.*

Referri diem prodictam, ideſt anteferri religioſum eſt, vt ait Veranius in eo, qui eſt auſpiciorum de comitijs, idq. exemplo comprobat L. Iulij, & P. Licinij Cenſorum, qui id fecerunt ſine vllo decreto augurum, & ob id luſtrum parum felix fuerit.

Refert cum dicimus, errare nos ait Verrius. eſſe enim rectum rei fert datiuo ſcilicet, non ablatiuo caſu. ſed eſſe iam vſu poſſeſſum.

Re

*Refriua faba † dicitur, ut * ait Cincius quoque, quae ad ſacrificium referri ſolet donū ex ſegete auſpicij cauſa, quaſi reuocēt † fruges, ut domum datantes teuirtico ad rem diuinam faciendam. Aelius dubitat, an ea ſit, quae prolata in ſegetem, domum referatur, an quae refrigatur, quod eſt torreatur. ſed opinionem Cincij adiuuat, quod in ſacrificijs publicis, cum puls fabata dijs datur, nominatur refriua.* † frabra v. c. * via v. c. † reuocāt v. c.

*Refriua † dicebant, quae * ex ſegete cauſa auſpicij domum ad ſacrificium referebant.* PAVLVS. † Refiiuam * quam

Refutare, redarguere, compoſitum a fando verſa A littera in V.

R . . . . . . re . Pacuuius in Hemi . . . FESTVS.

. . . . quas gloria et . . . .

. . . . . rietas humanu . . . .

. . . . . . littera in V tam . . . .

. . . . . recludere.

Regale eſt dignum rege. PAVLVS.

. . . . gnum Rege. FESTVS.

Regalia exta appellantur, quae potentibus † inſperatum honorem pollicentur, priuatis & humilioribus hereditates, filiofamiliae dominationem. † petētibus

Regia, domus, ubi Rex habitat. PAVLVS.

. . . . . . aliquo regiae fe . . . . FESTVS.

Regieſcit cum dixit . . . .

 . . uerſu

. . *uerſu vix ſuper* . . . .
. . *e miſero mihi, ac* . . . .
. . *de etiam glires dicti videntur, quibus corpus pinguitudine adcreſcit.*

PAVLVS. *Regieſcit apud Plautum ſignificat creſcit.*
Regifugium ſacrum dicebant, quo die Rex Tarquinius fugerit e Roma.

FESTVS . . . . . . *VI. Kal* . . .
. . . . . *us, quia* . . .
. . . . . *quod fal* . . .
. . . . . *et Tul* . . .
. . . . *t Salios* . . .
. . . . *ficium in* . . .
. . . . *ouerit* . . . . .
. . . . *ales no* . . . . .
. . . . *ando Rex* . . . .
. . . . . *at . his* . . . .
. . . . . *nec in* . . . .
. . . . . *truria*.
. . . . . *kal. Iunijs* . . . .
. . . . . . *legi debet cum* . . .
. . . . . . *nefaſto faſtus*.
. . . . . . *quod in fanum a Pon* . .
. . . . . *ant, quod in ea ſa* . .
. . . . . *ita vſurpari* . . .
. . . . . . *uae fiunt fori eo* . .
. . . . . *ciuitate aliquem* . . .
. . . . . *ieſtate, ſed non* . . .
. . *um*,

: . . . . . . um, qui homini tales . :

. . . . . . ptus fulguris ſit .

Regillis, tunicis albis, & reticulis luteis vtriſq. . . ctis † textis ſuſum verſum a ſtantibus pridie nuptiarum diem virginis † indutae cubitum ibant ominis cauſa, vt etiam in togis virilibus dandis obſeruari ſolet. † rectis) † virgines)

Regimen pro regimento vſurpant poetae . Ennius libro ſextodecimo . Primus ſenex Bradyn (in) regimen, belliqve peritus.

Regium eſt . . . .

. . ut ſeruus . . . .

. . Numae Pompilij . . . . . :

. . gnum Rege .

. . . . appellat Enni . . . . . .

. . os Graij memo . . . . . .

. . ngua longos per . . . . . .

. . Hiſpani, non Ro . . . . . .

. . cum Romulus ur . . . . . .

. . . inae locutus ſit . . . . . .

. . gentis fuerit . . . . . . :

. . none mutata . . . .

. . . . icat origo eius . . . . . .

. . ſurpatio .

Regium eſt, quod aut eſt, aut fuit regis. PAVLVS.

Relegati dicuntur proprie, quibus ignominiae, aut poenae cauſa neceſſe eſt ab vrbe Roma, alioue quo loco abeſſe lege, Senatusq. Conſul- FESTVS.

to, aut edicto magiſtratus, ut etiam Aelius Gallus indicat. . . . .

Religioni eſt quibuſdam porta Carmentali egredi, & in aede Iani, quae eſt extra eam, ſenatum habere: quod ea egreſſi ſex & trecenti Fabij apud Cremeram omnes interfecti ſunt, cum in aede Iani Senatus conſultum factum eſſet, uti proficiſcerentur.

Religionis praecipuae habetur Cenſo . . .
. . . . . . Varro exc . . . . .
. . . . . or cum M. . . . . .
. . . . . admodum . . . .
. . . . . dicia cum . . . . .
. . . . . quae in pr . . . .
. . . . . re homin . . . . . .
. . . . . iudicium fu . . . . .
. . . . . mius Q. F. . . . . .
. . . . . amiſerat . . . . .
. . . . . bum ocul . . . . .
. . . . . libri Sibyll . . . . .
. . . . . blicae ſupp . . . . .
. . . . . T I. Sempron . . . . .
. . . . . fides labefa . . . . . .
. . . . . cum eſſet Aed . . . . .
. . . . . condempnat . . . . .
. . . . . coerant conde . . . .
. . . . . L. Aemili Paulli e. . . .
. . . . . fuit, laborauit . . . . .
. . amiſ-

. . . . . *amiſsione capi* . . . . .
. . . . . *et P. Corneli Sc* . . . .
. . . . . . *opilius poſt cons* . . . .
. . . . . . *fuit, uadatus* . . . . .
. . . . . . *conſtat M. Val* . . . . .
. . . . . . *ginus Cenſores* . . . .
. . . . . . *tia fuerat famoſi* . . . .
. . . . . . *in capitolio in ara* . . . .
. . . . . . *ſico nata fuerat* . . . . .
. . . . . . *tam ſicum, infameſq.* . . . .
. . . . . . *ullo pudicitiae reſp.* . . . .
. . . . . . *L. Corneli Lentuli, C* . . . .
. . . . . . *Lentulus iudicio pu* . . . .
. . . . . . *fuerat. plurimi itaq* . . . . .
. . . . *Mummi* . .
. . . . *ae in agen* . . .
. . . . *ſoluta poe* . . .
. . . . *ueritate* . . .
. . . . *et Q. Fului No* . .
. . . . *ci fuit no* . . .
. . . . *tribus notis* . . .
. . . . *cili Metelli* . . .
. . . . *natus ad ſum* . .
. . . . *tres, & eo lu* . . .
. . . . *claritatem* . . .

Religioſi dicuntur, qui faciendarum, praetermittendarumque rerum diuinarum ſecundũ morem ciuitatis dilectum habent, nec ſe ſuper-

non poſsit . idem religioſum quoq. eſſe, (qui non iam ·†· ſit aliquid, quod ibi homini facere non liceat; quod ſi faciat, aduerſus deorum voluntatem videatur facere. Similiter de muro, & ſepulcro debere obſeruari, vt eadem, & ſacra, & ſancta, & religioſa fiant, ſed quo modo, quod ſupra expoſitum eſt, cum de ſacro diximus.*

·†· quoniã) * eo)

Reluere, reſoluere, repignerare. Caecilius in Carine. vt aurum, & veſtem, quod matris fuit, Reluat, quod vina ipſi † oppoſuit pignori.

†ipſa)

Reluere, ſoluere, repignerare. PAVLVS.

Remancipatam Gallus Aelius eſſe ait, quae mancipata ſit ab eo, cui in manum conuenerit. FESTVS.

*Remant, † repetant. Ennius libro primo. deſunt riuos, camposq. remant.**

†Remanãt V. C. *remanãt)

Remant, repetant. Ennius. Riuos, camposq. remant. PAVLVS.

Remeare, redire; vt commeare, vltro, citroque ire. Vnde commeatus dari dicitur, ideſt tempus, quo ire, & redire commode † poſsit.

†quis

Remeare, redire; vt commeare, vltro, citro ire. Vnde commeatus dari dicitur, ideſt tempus, quo ire, redireque † poſsit. Afranius (vt in emancipato ·⊥· vetuit me ſine mercede proſum paucius remeare in ludum. FESTVS.

† redire cũ V. C. ·⊥·in Emancipato)

Re

† Remeligens V.C. .*. Casina) *diuinitus. V.C. *Remeligines*, † & *remorae a morando dictae ſunt a Plauto in Patina*.*. *Nam quid illae nunc tam diu intus* * *remorantur remeligines. Ab Afranio in Prodito. Remeligo a laribus miſſa ſum, hãc, quae curſum cohi* . . .

. . . . . . *non ma* . . . .

. . . . . . *in no* . . . .

. . . . . . *aeq. ſu* . . . .

. . . . . . *publi* . . . .

. . . . . . *in eo, quod* . . . . . .

PAVLVS. † diu itus) *Remeligines*, & *remorae a morando dictae. Plautus. Quid illae nunc tam diuinitus* † *remorantur remeligines? & Lucilius. Quae nam uox ex te reſonans meo gradu remoram facit?*

Remillum dicitur, quaſi repandum.

FESTVS. *Re* . . . .

Lucilius. ſuda . . . .

remilium. & Afra . . . .

xendice pergam . . . . . .

Remiſſo . . .

. . . *Vſus eſt in*

. . . *iubetur, quod*

. . . *tum eſt exer-*

. . . *ut cum opus ſit*

. . . *re poſſit, nam*

. . . *in perpetuum*

. . . *untur, Vt ait*

. . . *cio,*

. . . . *cio, quas po-*
. . . . *cures habitae*
. . . . *eſſe ait Antis-*
. . . . *oque lege ſigni-*
. . . . *ando dicitur, vt*
. . . . . . *officio augu-*
. . . . *in conſilio fa-*
. . . *let loco pullis*
. . . *um facit auſpi-*
. . . . *elit intra pome-*
. . . . *plo conſiſtit.*

Remorbeſcat, in morbum recidat. PAVLVS.

. *morbeſcat. En* . . . . . . FESTVS.
bum recidat.

Remores aues in auſpicio dicuntur, quae actu- PAVLVS.
rum aliquid remorari compellunt.

. . . . *item inu* . . . . . . FESTVS.
. . . . . . *remor.* . . . . . .

Remulco eſt, cum ſcaphae remis nauis magna PAVLVS.
trahitur.

. . . . *a tra* . . . . . FESTVS.
. . . . *ſicat* . . . . .

Remurinus ager dictus, quia poſſeſſus eſt a Re- PAVLVS.
mo. & habitatio Remi Remona. ſed &
locus in ſummo Auentino Remoria dicitur,
vbi Remus de vrbe condenda fuerat auſpi-
catus.

. . . . . *dictus* . . . . . . FESTVS.
. . *remu*

. . . . remu . . . .
. . . . . . num ei . . . . . .
. . . . . . tatam a . . . .
. . . . . . de vrb. . . . . . .
. . . . . . rum qu . . . .
. . . . . . teſtis e . . . . . .

PAVLVS. *Renanciſcitur ſignificat reprehendit* . † *vnde adhuc nos dicimus nanciſcitur, & nactus id eſt adeptus* . .

† deprehendit)

FESTVS. *Rena* . . . .
nificare ait rep . . . .
dicimus nanciſcitur . . . .

Renouatiuum fulgur vocatur, cum ex aliquo fulgure functio fieri coepit, ſi factum eſt ſimile fulgur, quod idem ſignificet.

. . . . *exiſtimo, & quaecu* . . . . .
. . . . . . *quorum paſsiua aucto* . . . . .

PAVLVS. *Reor, exiſtimo, & quaecumque ab eo declinantur.*

Repagula ſunt, vt Verrius ait, quae patefaciundi gratia ita † *figuntur, vt ex contrario quae oppanguntur. Cicero in Verrem libro quarto. poſtea conuolſis repagulis, effractiſq. valuis demoliri ſignum, ac vectibus labefactari conantur. quae poetae interdum repages appellant.*

† qua ita V. C.

Repagula ſunt, quae patefaciendi gratia ita figuntur, vt e contrario oppangantur. haec & re-

& repages dicuntur.

Repanda† locantur Pompina flumin . . . .* FESTVS. †Retanda) *Pōptina)
. . . . *ap* . . . . .
. . . .

Repaſtinari ager is dicitur, ut Verrius exiſti- mat, cuius natura † mutatur fodiendo, cum aut ſilueſter excodicatur, aut lapis mollitur frangendo, ut fiat paſcui; †; uel pecoribus herba, uel hominibus ſatione ‡ Cato ĩ ea, quam ſcripſit de ſuis uirtutibus contra Thermum. ego iam a principio in parſimonia, atq. in duritia, atque induſtria omnem adoleſcentiam meam abſtinui, agro colendo, ſaxis Sabinis, ſilicibus repaſtinandis, atque conſerendis. Afranius in Repudiato. Repaſtina ſerati ſenex fugis.* †natũ v. c. * exquodicatur v. c. †. fiant paſcua) ‡ ſatiões)

Repaſtinari ager is dicitur, cuius natura fodiendo mutatur. PAVLVS.

Repedare, recedere.

Repedare, recedere. Pacuuius. Paulum repeda† gnate a ueſtibulo gradum. PAVLVS. †recede v. c.

Repertum dicitur, quaſi repartum, & reparatũ.

Re . . . . PAVLVS.
. . . . . *quod amiſſum recipe* . . . . . FESTVS.
. . . . *reparatum* . . . . .

Repotia poſtridie nuptias apud nouum maritum cenatur, quia quaſi reficitur potatio. Pacuuius in Iliona. abeo depulſum mamma paedago-

dagogandum accipit appoſitalis liber.

PAVLVS. *Repotia poſtridie nuptias apud nouum maritum cenatur, quia quaſi reficitur potatio.*

Repudium, quod fit ob rem pudendam, appellatum.

FESTVS. *Repudium Verrius ait dictum, quod fit ob rem pudendam. Attius: Repudio eiecta ab Argis iamdudum exſulo.*

Repulſior ſecunda conlatione dixit Cato in ea, quae eſt contra Cornelium apud populum. Nec † quis incultior, religioſior, deſertior, publicis negotijs repulſior.

†·Haec v. c. Ec)

PAVLVS. *Repulſior Cato dixit comparatiue a repulſo.*

Reque eapſe, re ipſa.

FESTVS. *Reque eapſe Scipio Africanus Paulli filius, cum pro aede Caſtoris dixit, hac compoſitione vſus eſt: quibus de hominibus ego ſaepe, atque in multis locis opera, factis, conſilijs, reque eapſe (ſaepe) bene meritis ſpem, † ideſt, & re ipſa.*

†. ſum)

PAVLVS. *Res comperendinata ſignificat iudicium in diē tertium conſtitutum.*

FESTVS. . . . . *ut* . . . .

. . . . *iure* . . . .

. . . . *ut* . . . .

. . . . *ica* . . . .

. . . . *um ob* . . . . . .

. . . . *ror* . . . .

. . *is*

. . . . nis. con . . . .
. . . . diciumt. . . .

Reſecrare, res c . . . .
. rens populum co . . . .
ut eo periculo . . . .
ſtratus cum reſecr. . . . .
ſe liberarent inſi . . . .
. innocensq. eſſet cau . . . .
eſt, ne eidem aterum . . . .
animaduertiſti . . . .
cumq. comitia eſſe . . . .

Reſecrare, ſoluere religione. Vtiq. cum reus populum comitijs orauerat per deos, vt eo periculo liberaretur, iubebat magiſtratus eum reſecrare. Plautus. Reſecroque mater, quod dudum obſecraueram . . . . PAVLVS.

Reſerari a ſera dictum eſt . . . . .
. . . . dici ab eo, quae de . . . . . FESTVS.
. . . . ine pateſiant . . . . .
. . . . et decluſa ſint re . . . . .
. . . . neq. dicantur fuſtes . . . .
. . . . foribus. Pacuuius in . . . .
. . . . pandite valuas . . . . . .
. . . . complectar . . . .

Reſes ignauus, quia reſidet. PAVLVS.
. . . . reſidet . . Atti . . . . . FESTVS.
. . . . reſiduos ſumm . . . . . .

Z y . . in

. . . . in roſa . praeterea . . .
† Pacuuius in Arm. . . . . pa cuius in arm . † . .
. . . . . tuq. te deſider . . .
. . . . nos hic eſſe in . . .
† Reſultare

PAVLVS. Reſidiare, † ſaepe reſilire.

FESTVS. . . . ſulta .
Reſignare antiqui pro reſcribere ponebant, ut adhuc ſubſignare dicimus pro ſubſcribere. Cato de ſpolijs, ne figerentur, niſi quae de ho . . . . .
. . . . . . re . . .
. . . . . nar . . .
. . . . . requi . . .
. . . . . alia a . . .
. . . . . quod m . . .
. . . . . reb . . .
. . . . . indi . . .
. . . . . tertium . . .
. . . . . ranorum . . .
. . . . . poſiti . . .
. . . . . niſi a . . .
. . . . . uocaba . . .
. . . . . cretum . . .

PAVLVS. Reſignare antiqui dicebant pro reſcribere, ut ad huc ſubſignare dicimus pro ſubſcribere.

FESTVS. Reſignatum aes dicitur militi, cum ob delictum aliquod iuſſu Tribuni militum, (ne ſtipendium ei detur,) in tabulas refertur. reſi-gnare

gnare enim antiqui pro ſcribere interdum ponebant.

Reſperſum vinum dixerunt, quia vino ſepulcrum ſpargebatur. PAVLVS.

FESTVS.

. . . . *gnificat* . . . .
. . . . *ouendia* . . . .
. . . . . . *ſpargebatur* . . . .
. . . . . . *o*.

Reſpicere autem & † in auſpicando, unde quis auem proſpexit, cum eodem reuertitur. †auem eſt)

Reſpici auis . . . .
ficio, quaſi finis impe . . . . . .
comitia perfecta ſumi . . . . . .
dotes ſuo more, aliſq. . . . . . .
nem luci, in quo ſacra fa . . . . .
latoribus ingeniculato . . . . . .
uinum in caput inſu . . . . . .
catione.

Reſpublicas multarum ciuitatum pluraliter dixit C. Gracchus in ea, quam conſcripſit de lege P. Ennij, † & peregrinis, cum ait. eae nationes, cum alijs rebus, per auaritiam, atque ſtultitiam, reſpublicas ſuas amiſerunt. † Penni)

Reſtat pro diſtat ait Ennius. ponere, cum is dicat, impetus, aut longe medijs regionibus reſtat.

Reſtat Ennius poſuit pro diſtat. PAVLVS.

Reus dictus eſt a re, quam promiſit, ac debet.

Reus ſtipulando eſt, qui ſtipulatur. Reus promittendo eſt, qui ſuo nomine alteri quid pro altero promiſit.

*Reus nunc dicitur, qui cauſam dicit; & item qui quid promiſit, ſpondítue, ac debet. at Gallus Aelius libro ſecundo ſignificationum verborum, quae ad ius pertinent, ait. Reus eſt, qui cum altero litem conteſtatam habet; ſiue is egit, ſiue cum eo actum eſt. Reus ſtipulando eſt idem qui ſtipulator dicitur. quippe ſuo nomine ab altero (qui ſtipulatus † eſt, non is qui alteri adſtipulatus eſt. Reus promittendo eſt, qui ſuo nomine alteri quid promiſit, qui ue * pro altero quid promiſit.. at Capito Ateius † in eadem quidem opinione eſt; ſed exemplo adiuuat interpretationem. Numa in ſecunda tabula ſecunda lege, in qua ſcriptum eſt. Quid horum fuit vnum iudici, arbitroue, reoue, eo die diffenſus eſto. nunc vterq. actor, reusque † in iudicio me * vocatur. itemq. accuſator de vi, accitur more vetere, & conſuetudine antiqua.* FESTVS.

† quibus pe pulatus V.C.

*qui V.C. †nactus V.C.

† actorum, reiq. V.C. *reus)

Reus cum pro u . . . . . .

niûs in eo qu . . . . . .

cit pro ſe. a . . . . . .

to tuo uti . . . . . .

PAVLVS. *Rhegium appellatur id municipium, quod in freto Siciliae eſt, quoniam id à rumpendo dictum eſt.*

FESTVS. • • • *are oportere, ait Verrius, id municipium, quod in freto e regione † Siciliae eſt: quoniam id dictum eſt a rumpendo, quod eſt Graece ῥαταῖαι. † eo quidem magis, quia in Gallia Ciſalpina, ubi forum Lepidi fuerat, Regium vocatur.*

† regno V. C.

† ῥῆξαι.)

Rhinocerotem quidam eſſe aiunt bouem Aegyptium.

Rhonde, Sicadionq. cum dixit Lucilius. quo nomina riparum poſuit, tam infeſtum ſibi corpus, & valitudinem referens, quam leuis ſed † ſaluti nauigantium.

† quam illa eſſent)

Rica eſt u . . . .
fimbriatum, purp . . . .
palliolo, mitraue . . . .
exiſtimat. Titi . . . .
ſucida alba veſtit . . . .
triplex, quod con . . . .
nuae patrimae m . . . .
tum lauetur aqua pe . . . . . .
leum.

PAVLVS. *Rica eſt veſtimentum quadratum fimbriatũ purpureum, quo Flaminicae pro palliolo vtebantur. Alij dicunt, quod ex lana fiat ſuccida alba, quod conficiunt virgines ingenuae*

patrimae

patrimae, matrimae ciues, & inficiatur ceruleo colore.

Ricae, & riculae vocantur parua ricinia, vt† palliola ad vſum capitis facta. † vel

Ricae, & riculae vocantur parua ricinia, vt palliola ad vſum capitis facta. Granius quidem ait eſſe muliebre cingulum capitis, quo pro vitta Flaminica redimiatur. FESTVS.

Rictus . . . .
dici videntur, quia . . . . . .
contrariaq. ſint . . . . . .
regendo, vt commo . . . . . .
dictum videri po . . . . . .

Rictus, rixae, rixioſae, † ringitur, dici videntur, quia in diuerſum rumpantur, contrariaque ſint recto. quod vocabulum dictum videtur a regendo. PAVLVS. †rixoſae)

Rideo, inquit Galba canterio, prouerbium eſt, quod Sinnius Capito ita interpretatur, niſi† qui principio rei alicuius inchoatae deficiunt animo. Sulpicius Galba, cum in prouinciam exiens, ad portam ipſam canterium ſuum animaduertiſſet cecidiſſe, rideo, inquit, canteri te iam laſſum eſſe, cum tam longum iter iturus, vix id ſis ingreſſus. FESTVS. †de ijs,)

Ridiculus proprie dicitur, qui in rebus turpibus ridetur.

Ridiculus, qui in rebus turpibus ridetur. PAVLVS.

Rie-

Rienes antiqui vocabant nefrūdines, quia Graeci eos νεφροὺς dicunt. Plautus. Glaber erat, tamquam rien.

FESTVS. *Rienes quos nunc vocamus, antiqui nefrundines appellabant. quia Graeci νεφροὺς eos uocant. Plautus in Satyrione. male tibi eueniſſe video; glaber erat tamquam rien.*

Rigido . . . .

†iocatus) *Ennius locatus* † *videtur* . . . . . .

. . . *u. eſt enim a manis no* . . . . . .

. . . *re vſus eſt. & lib. ij.* . . . . . .

. . . *I caerula prata. Cae* . . . . . .

. . . *et alibi inde parum* . . . . . .

ulabant Parum inſulam refert. item vnum

†ſurum) *vſurum* † *ſurus ferre tamen defendere poſ-*

* poſſent) *ſunt* * *ſuri autem ſunt ruſtes,* † *&* ὑποκο-

†fuſtes) ρισικῶς *ſurculi.* .

PAVLVS. *Rigidum, & praeter modum frigidum ſignificat, & durum.*

FESTVS. . . . . . . *ugido u* . . .

. . . . . *rigido* . . .

. . . . . . *o ferro* . . . .

PAVLVS. *Rimari eſt valde quaerere, vt in rimis quoq.*

FESTVS. . . . *ri, quaer* . . .

. . . *qui te rima* . . . .

. . . *Ennius lib. XI* . . . .

. . . *utrique.*

Rituales nominantur Etruſcorum libri, in-

qui

quibus perſcriptum eſt, quo ritu condantur urbes, arae, aedes ſacrentur, qua ſanctitate muri, quo iure portae, quo modo tribus, curiae, centuriae, diſtribuantur, exercitus conſtituantur, ordinentur, ceteraq. eiuſmodi ad bellum, ac pacem pertinentia.

Ritus eſt mos conprobatus in adminiſtrandis ſacrificijs.

Ritus eſt mos, vel conſuetudo. rite autem ſignificat bene, ac recte. PAVLVS.

Rit . . . . FESTVS.

. . . ne . . . . .

. . . iſtic . . . . .

. . . teri . . . . .

. . . hon . . . . .

. . . iua . . . . .

. . . telo . . . . .

. . . alio . . . . .

. . . . tionem . . . . .

. . . . lorum . . . . .

. . . litum eſt . . . . .

. . . remo . . . . .

Riuus vulgo appellatur tenuis fluor aquae, non ſpe, † conſilioue factus, verum naturali ſuo inpetu. Sed ij riui dicuntur, qui manufacti ſunt, ſiue ſuper terram foſſa, ſiue ſuper † ſpecu, cuius vocabuli origo ex Graeco pendet.

† ope)

† ſu. ter)

PAVLVS.

ROBIGALIA dies feſtus ſeptimo Kalendas Maias, quo Robigo deo ſuo, quem putabant rubiginem auertere, ſacrificabant.

Robum rubro colore, & quaſi rufo ſignificari, vt bouem quoq. ruſtici appellant, manifeſtũ eſt. vnde & materia, quae plurimas venas eius coloris habet, dicta eſt robur. hinc & homines valentes, & boni coloris, robuſti. robus quoque in carcere dicitur is locus, quo praecipitatur maleficorum genus, quod ante arcis robuſteis includebatur.

† Rudus

Rodus, † vel raudus cum dicitur, res rudis, & imperfecta ſignificatur. Hominem quoq. imperitum rudem vocamus. Rudentes reſtes nauticae, & aſini, cum vocem mittunt.

FESTVS.

* Conſtitit)
† ſenſim)
·† obuium)
·⊥· ſaxio rudem v.c.
* pauxillũ)
† metaxã)

Rodus, vel raudus ſignificat rem rudem, & inperfectam. nam ſaxum quoq. raudus appellant poetae, vt Attius in Menalippo. Conſtituit, * cognouit, ſenſit, † conlocat ſeſe in locum Celſum, hinc manibus repere rondus ſaxeum grandem, & grauem. & in Chryſippo. Neq. quiſquam a telis vacuus. Sed vti cuiq. obuiam ·†· fuerat, ferrum, alius ſaxum rodum. ·⊥· vulgus quidem in vſu habuit, non modo pro aere inperfecto, vt Lucilius, cum ait. plumbi paxillum * rodus liniq. matexam † ſed etiam pro ſignato, quia in mancipando cum dicitur, ruduſculo libram

bram ferito: aſſe tangitur libra. Cincius de verbis priſcis ſic ait. Quemadmodum omnis fere materia nõ deformata rudis appellatur, ſicut veſtimentum rude, non perpolitum: ſic aes infectum ruduſculum apud aedem Apollinis aes conflatum iacuit, id adrudus appellabant. in aeſtimatione cenſoria aes infectũ rudus appellatur. Rudiarij ab eodem dicuntur, qui ſaga noua poliunt. Hominem imperitum rudem dicimus. Rudentes reſtes nauticae, & aſini, cum voces mittunt.

Reduſculana porta appellata, quod rudis, & impolita ſit relicta, vel raudo, ideſt aere vincta. PAVLVS.

. . . . quod . . . . . FESTVS.
. . . . aere . . . .
. . . . tatum . . . .
. . . . ncipa . . . .
. . . . eli . . . .
. . . . genus . . . .
. . . . enim . . . .
. . . . uatq. . . . .
. . . . uene . . . .
. . . . us. M. . . . .
. . . . erio . . . .

Rogat, eſt conſulit populum, vel petit ab eo, vt id ſciſcat, quod ferat. vnde nos quoq. in conſuetudine habemus pro petere, & orare. Cato

to in diſſuaſione, ne lex Baebia derogaretur, ait. hoc potius agam, quod hic rogat.

PAVLVS. Rogat, eſt conſulit populum, vel petit ab eo, vt id ſciſcat, quod ferat.

Rogatio eſt, cum populus conſulitur de vno, pluribusue hominibus, quod non ad omnes pertineat; & de vna pluribusue rebus, de quibus, non de omnibus ſanciatur. nam, quod in omnes homines, resue populus ſciuit, lex appellatur.

FESTVS. Rogatio eſt, cum populus conſulitur de vno, pluribusue hominibus, quod non ad omnis pertineat, & de vna, pluribusue rebus, de quibus, non omnibus, ſanciatur. Nam quod in omnes homines, resue populus ſciuit, lex appellatur. Itaq. Gallus Aelius ait, inter legem, & rogationem hoc intereſt. rogatio eſt genus legis, quae lex non continuo ea rogatio eſt (rogatio) non poteſt non eſſe lex, ſi modo iuſtis comitijs rogata eſt.

Romam appellatam eſſe Cephalon Gergithius, qui de aduentu Aeneae in Italiam videtur conſcripſiſſe, ait ab homine quodam comite Aeneae. eum enim occupato monte, qui nunc Palatinus † dicitur, vrbem condidiſſe, atq. eam Romam nominaſſe. Apollodorus in Euxenide ait, Aenea, & Lauinia natos Mayllem, Mulum, Romumq.

† Palatius v.c. Palatium)

atq.

atq. ab Romo vrbi tractum nomen. Alcimus ait Tyrrhenia Aeneae natum filium Romulum fuiſſe, atq. eo ortam Albam Aeneae neptem, cuius filius nomine Romus † condiderit vrbem Romam. Antigonus Italicae hiſtoriae ſcriptor ait, Romum quendam nomine, Ioue conceptum, vrbem condidiſſe in Palatio Romae, eiq. dediſſe nomen. Hiſtoriae Cumanae compoſitor Athenis quoſdam profectos Sicyonem, Theſpiasq. † ex quibus porro ciuitatibus, ob inopiam domiciliorum, compluris profectos in exteras regiones, delatos in Italiam, eosq. multo errore nominatos Aborigines, quorum ſubiecti qui fuerint Caeximparum viri, vnicarumque virium imperio montem Palatium, in quo frequentiſſimi conſederint, appellauiſſe a viribus regentis Valentiam, quod nomen aduentu Euandri, Aeneaeq. in Italiam cum magna Graece loquentium copia interpretatum, dici coeptum Romam. Agathocles Cyzicenarum rerum conſcriptor ait, vaticinio Heleni impulſum Aeneam Italiam petiuiſſe portantem ſuam ſecum neptem, Aſcanij filiam nomine Rhomam, eamq. Vt Italia ſint Phryges potiti, & ijs regionibus maxime, quae nunc ſunt vicinae

†Rhodius v. c.

† Theſpiedasq. v.c.

. . *Aeneae imperium Italiae perueniſſet ad Latinum Telemachi, Circesq. filium, isque ex Rome ſuſcepiſset filios, Romum, Romulumque, vrbi conditae in Palatio cauſam fuiſſe appellandae potiſſimum.* . . . .

Rom . . .

. . . . . *is* . . . .

. . . . . *ini* . . . .

. . . . , . *ex* . . . .

. . . . *Rom* . . . . .

. . . . . *lac* . . . . .

. . . . . *tos* . . . . .

. . . . . *pler* . . . . .

. . . . . *mito* . . . . .

. . . . . *pepe* . . . .

. . . . . *deni* . . . .

. . . . . . *atq.* . . .

. . . . . . *mam* . . . .

. . . . . *omnes p* . . . . .

. . . . . *nomin* . . . . .

. . . . . *compreſſu* . . . . .

. . . . *poſitos in* . . . . .

. . . . *mam mont* . . . . .

. . . . *ſunt educ* . . . .

. . . . . . *minati pot* . . . .

. . . . *eſſent procreati* . . . .

. . . . *reſtituiſſe reg* . . . .

. . . . *per auguria decre* . . .

A . . *naretq.*

. . . . naretq. ac deorum . . .
. . . . mulum vrbem cond. . .
. . . . potius, quam Romu. . .
. . . . re vocabuli ſigni . . .
. . . . ſuae ominaretur. . . .

PAVLVS. Romam † Romulus de ſuo nomine appellauit, ſed ideo Romam, non Romulam; vt amplio re vocabuli ſignificatu proſperiora patriae ſuae ominaretur. . . .

† Romanos

FESTVS. Romanam portam vulgus appellat, vbi ex epiſtylio defluit aqua. qui locus ab antiquis appellari ſolitus eſt ſtatuae Cinciae, quod in eo fuit ſepulcrum eius familiae: ſed porta Romana inſtituta eſt a Romulo . . . infimo cliuo Victoriae, qui locus gradibus in quadram formatus eſt. appellata autem Romana a Sabinis praecipue, quod ea proximus aditus erat Romam. . . . .

PAVLVS. Romana porta apud Romam a Sabinis appellata eſt, quod per eam proximus eis aditus eſſet. . . .

FESTVS. Romanam portam ante . . . . . .
tatam ferunt, quae fuerit . . . . .
. . . .
Romani . . . .
artificium . . . .
coeperunt . . . .
is ciuitatibus . . . . . .

omnes

omnes, qui nunc . . . .
ſunt inſtitu . . . . . .
manos, alij aiunt . . . . .
magnae, ac po . . . .
in conferendis . . . . . .
ros Romanos, alij . . . . . .
os equitando, iactu . . . .
parilibus; paribusq. etiam . . . . . .
ludentibus fierent . . . . . .

Romulia tribus dicta, quod ex eo agro cenſebatur, quem Romulus ceperat ex Veientibus. PAVLVS.

. . . . . latam Terentius quidem . . FESTVS.
. . . . . deinde detortam voc . . . . .
. . . . . credibile. ceterum caus . . . .
. . . . . . niſſe ait Verrius . . . .

Romulum quidam a ficu ruminali, alij quod lupae ruma nūtritus eſt, appellatum eſſe ineptiſsime dixerunt. quem credibile eſt a virium magnitudine, item fratrem eius appellatos.

Romulus, & Remus a virtute, hoc eſt a robore appellati ſunt. PAVLVS.

Rorarios milites vocabant, qui leui armatura primi praelium committebant; quod, vt ante imbrem fere rorare ſolet, ſic illi, ante grauem armaturam quod prodibant, rorarij dicti.

Rorarium vinum, quod rorarijs dabatur.

FESTVS. . . . . . . *ubi incubare poſſet auſpicij repetendi cauſa.*

Roſcij appellabantur in omnibus perfecti artibus, quod Roſcius quidam perfectus vnus in arte ſua, ideſt comoedia iudicatus ſit.

. . . . . *ri ſolent in* . . . .
. . . . . *comoedus in* . . . .
. . . . . *nihil deeſſet* . . .
. . . . . *de oratore* . . . .
. . . . . *menſe Aug.* . . . .
. . . . . *quod eodem ill* . . .
. . . . . *eſt. iumenta* . . .
. . . . . *omnes horti in* . . .

PAVLVS. *Roſea in campo Reatino campus appellatur, quod in eo arua rore humida ſemper ſeruntur.*

FESTVS. . . . . *us appellatur* . . .
. . . . . *ida ſemper ſerent.*

† Rutundā v. c. *Rotundam † aedem Veſtae Numa Pompilius Rex Romanorum conſecraſſe videtur, quod eandem eſſe terram, qua vita hominum ſuſtentaretur, crediderit, eamq. pilae forma eſſe. vt ſui ſimili templo dea coleretur.*

PAVLVS. *Rotundam faciebant aedem Veſtae ad pilae ſimilitudinem, quod eandem credebant terram eſſe.*

RVBIDVS apud Plautum panis vocatur parum coctus. item ſcorteae ampullae rugoſae

rubidae

rubidae dici ſolent.

. . . . . *tur parum coctus cum* . . . FESTVS.
. . . . . *Plautus in Catina* † . . . †*Caſina)*
. . . . . *o atq; ibi torreto* . . . .
. . . . . *em ſcorteae ampullae vetuſtate rugoſae, & coloris eiuſdem rubidae dici ſolent.*

Ructare, non ructari dicendum eſt. Flaccus. Videres † *alios* * *ructare, ac reſpuere pulcherrima ſuperbia. Cicero tamen ructaretur dixit.* PAVLVS. †*videtis* * *alias*

. . . *ctare* . . . . . . FESTVS.
. . . *ut pro* . . . . .
. . . *os igi* . . . . .
. . . *ſcrib* . . . . .
. . . *ceus* . . . . .
. . . *re, ac* . . . . .
. . . *M. Cice* . . . . .
. . . *rupta* . . . . .
Rufuli Tribuni mili . . . . .
Conſul faciebat . . . . .
Rutilius Rufus leg . . . . .
modit ſic enim eleua . . . . .
bant hi, qui populi ſuffr . . . .
cognomine Rutili a . . . . .

Rufuli appellabantur Tribuni militum a Conſule facti, non a populo, de quorum iure, quod Rutilius Rufus legem tulerat, Rufuli, ac PAVLVS.

poſt Rutili ſunt appellati.

Rumen eſt pars colli, qua eſca deuoratur. Vnde rumare dicebatur, quod nunc ruminare.

FESTVS. . . . . . *qua eſca deuoratur* . .
. . . . . *quod nunc ruminare* . .

PAVLVS. *Rumentum, abruptio.*

FESTVS. . . . *alibus ſignificare vi* . . .
. . . . . . *oue, dum verba Anci* . . .
. . . . . *erimen vis canerit* . . .
. . . . . *o augurio rumentum* . .

PAVLVS. *Rumex genus teli ſimile ſpari Gallici.*

FESTVS. *Rumex* . . . .
meminit Lucili . . . . . .
tragula . . . .

PAVLVS. *Ruminalis dicta eſt ficus, quod ſub ea arbore lupa mammam dedit Remo, & Romulo. mamma autem rumis* † *dicitur. Vnde & ruſtici appellant hedos ſubrumos, qui adhuc ſub mammis habentur.*

† *rumen*

FESTVS. . . . . . *latam ait Varro* . . .
. . . . . . *bus, quod ſub ea ar* . . .
. . . . . . *Remo, & Romulo* . . .
. . . . . . *ma autem rumis di* . . .
. . . . . . *es ſub rimios uo* . . .
. . . . . *alibi autem ſunt* . . .
. . . . . *ruminari ſolitum* . . .

† *rumigerant.*

PAVLVS. *Rumitant, rumigerantur.* † *Naeuius. Simul alius aliunde rumitant inter ſe.* †

† *ſere.*

. . *ntur.*

. . . . ntur. ut Nae . . . . FESTVS.
. . . . itant inter . . .

Runa genus teli ſignificat. Ennius. runata recedit, ideſt pilata. PAVLVS.

. . . . nas . . . . FESTVS.
. . . . ae . . . .
. . . . Naeui . . .
. . . . uit . . .
. . . . ad . . . .
. . . . eſen . . . .

Rupitias in duodecim ſignificat, damnum deris.† — † dederit v. c.

Rupitia damnum dederit ſignificat. PAVLVS.

Ruri eſſe, non rure dicendum, teſtis eſt Terentius in Phormione, cum ait. ruri ſe continebat, ibi agrum de noſtro patre. FESTVS.

Ruſcum eſt, ut ait Verrius, amplius paullo herba, & exilius † uirgultis, fruticibusque† non diſſimile iunco, cuius coloris rebus uti mulieres ſolitae, commemorat Cato originum libro ſeptimo. Mulieres opertae auro, purpuraque, ars † inhaeret diadema, coronas aureas ruſſea facie, galbeas* lineas, pelles, redimicula.* — †exirnis v. c. — †. fructibusq. v. c. — * ſolitas) — † auri) — * facile galbeos v. c.

Ruſpari eſt quaerere crebro, ut hoc uerſu indicatur. & ego ibo, ut latebras ruſpans rimer amaptimas.

Ruſpari eſt crebro quaerere. PAVLVS.

Ruſtica vinalia quartodecimo Kalendas Septembris celebrabantur, quo die primum vinum in vrbem deferebant.

FESTVS. *Ruſtica vinalia appellantur, menſe Auguſto quartodecimo kalẽdas Septembris Iouis dies feſtus, quia Latini bellum gerentes aduerſus Mezentium, omnis vini libationem ei deo dedicauerunt. eodem autem die Veneri templa ſunt conſecrata, alterum ad Circum maximum, alterum in luco libitinenſi; † quia in ipſius * deae tutela ſunt horti.*

† *luci libiti a lenſi* v. c.
* *in pius* v. c.

Ruſtum ex rubus . . . . .
. . . .

Ruta caeſa dicuntur, quae venditor poſſeſſionis, ſui vſus gratia, concidit, ruendoq. contraxit. †

† *extraxit*)

*Rutabulum eſt, quo ruſtici in proruendo igne panis coquendi gratia (vtuntur.) Nouius in Pico. quid ego facerem, otioſi † rodebam rutabulum. Naeuius. † obſcenam viri partem deſcribens. vel quae ſperat ſe nupturam iri * aduleſcentulo, ea licet ſenile tractet retritum rutabulum.*

† *otioſus?*)
† Nauius v. c. Nouius.)
* *viri* v. c. *viro*)

PAVLVS. *Rutabulum a proruendo igne vocatum, quo panes coquuntur: inuenitur tamen poſitum & pro virili membro.*

FESTVS. *Rutilae canes, ideſt non procul a rubro colore immolantur, vt ait Ateius Capito canario ſacrifi*

ſacrificio pro frugibus deprecandae ſaeuitiae cauſa ſideris caniculae.

Rutilium † rufum ſignificat, cuius coloris ſtudioſae etiam antiquae mulieres fuerunt. Vnde traxerunt cognomina Rutilias, † vt indicat frequenter Afranius.

†Rutilius, vel Rutilus)
† Rutiliae, vel Rutilae)

PAVLVS.

Rutilium † rufum ſignificat, cuius coloris ſtudioſae etiam antiquae mulieres fuerunt. Vnde & rutilae † dictae ſunt.

†Rutilum, vel Rutilus)
† rutiliae

Rutrum dictum, quod eo harena eruitur.

FESTVS.

Rutrum tenentis iuuenis eſt effigies in capitolio ephebi more Graecorum harenā ruentis exercitationis gratia. quod ſignum Pompeius Bithynicus ex Bithynia ſupellectilis regiae Romam deportauit.

. . . . . illud quoq. anus . . .
. . . . . niat. fere enim quo . .
. . . . . animo uoluimus . . .
. . . . . parere ſolet.

Saccor . . . .
. . . . . . m Pomponius . .
. . . . . . or, quod ficus ea . .
. . . . . . nomen per M . . .
. . . . . . ductum eſt Io . .
. . . . . . lem modo So . . .
. . . . . . tu es Apollo . . . .

Sacella di . . . .
. . a dijs ſacrata ſine tecto.

Sacella dicuntur loca dijs ſacrata ſine tecto. PAVLVS.

Sacer mons trans Anienem fluuium Vltra tertium miliarium appellatur, quia Ioui fuerat conſecratus.

Sacer mons appellatur trans Anienem paullo Vltra tertium miliarium; quod eum plebes, cum ſeceſſiſſet a patribus creatis Tribunis plebis, qui ſibi eſſent auxilio, diſcedentes Ioui conſecrauerunt. At homo ſacer is eſt, quem populus iudicauit ob maleficium, neque fas eſt eum immolari; ſed, qui occidit, parricidij non damnatur, nam lege tribunicia prima cauetur. ſi quis eum, qui eo plebeiſcito ſacer ſit, occiderit; parricida ne ſit. ex quo quiuis homo malus, FESTVS.

atq.

atq. inprobus ſacer appellari ſolet. Gallus Aelius ait ſacrum eſſe quocumque modo, atque inſtituto ciuitatis conſecratum ſit, ſiue aedis, ſiue ara; ſiue ſignum, ſiue locus, †locū v. c. *† ſiue pecunia, ſiue quid aliud, quod dijs dedicatum, atq. conſecratum ſit. Quod autem priuati ſuae religionis cauſa aliquid earum rerum deo dedicent; id Pontifices Romanos non exiſtimare ſacrum. at ſiqua ſacra priuata ſuſcepta ſunt, quae ex inſtituto Pontificum ſtato die, aut certo loco facienda ſint; ea ſacra appellari, tamquam ſacrificium. Ille locus, vbi ea ſacra priuata facienda ſunt, vix videtur ſacer eſſe.*

Sacram viam quidam appellatam eſſe exiſtimant, quod in ea foedus ictum ſit inter Romulum, ac Tatium. quidam, quod eo itinere vtantur ſacerdotes idulium † edulium) *† ſacrorum conficiendorum cauſa. Itaque ne eatenus quidem, vt vulgus opinatur, ſacra appellanda eſt a regia ad domū regis ſacrificuli, ſed etiam a regis domo ad ſacellum Sireniae* † ſtreniae) *† & rurſus a regia vſque in arcem. nec* †nec ita) *† appellari debere ait Verrius, ſed diſiuncte, vt ceteras vias Flaminiam, Appiam, Latinam, vt ne Nouamuiam quidem, ſed Nouam uiam.*

PAVLVS. *Sacra via in vrbe appellatur, quod in ea foedus*

dus ictum ſit inter Romulum, & Tatium.

Sacramento dicitur, quod . . . . . FESTVS.
. . ae interpoſita, ac tum . . .
. . to dicitur interrogari, quia . . .
. . . in Q. Thermum de x . . .
. . aerant, ne mala . . . .
. . ſcelera nefaria fie . . . .
. . nto traderetur. lege eſt . . .

Sacramentum dicitur, quod iuriſiurandi ſacratione interpoſita geritur. PAVLVS.

Sacramentum aes ſignificat, quod poenae nomine penditur.

Sacramentum aes ſignificat, quod poenae nomine penditur, ſiue eo quis interrogatur, ſiue contenditur. id in alÿs rebus quinquaginta aſſium eſt, in alÿs rebus quingentorum inter eos, qui iudicio interſe contenderent. qua de re lege L. Papirÿ Tribuni plebis † ſanctū eſt his verbis. Quicumque Praetor poſthoc † factus erit, qui inter ciues ius dicet, tres viros (capitales) populum rogato, ÿque tres viri . . . . . . quicumque . . . facti † erunt, ſacramenta ex . . . . † iudicantoque. eodemq. iure ſunto, vti ex legibus, plebeique ſcitis exigere, iudicare, eſſeq. † oportet. Sacramenti autem nomine id aes dici coeptum eſt, quod & propter aerarÿ inopiam, & ſacrorum publicorum multitudi- FESTVS.

† Militum)
† poſthac)
† ſti. v.c.
† exigunto)
† iudicia. req eſſe, eſſeq. v.c.

nem

nem conſumebatur id in rebus diuinis.

Sacrani appellati ſunt Reate orti, qui ex Septimontio Ligures, Siculosq. exegerunt. nam vere ſacro nati erant.

Sacratae leges ſunt, quibus ſanctum eſt, qui quid aduerſus eas fecerit, ſacer alicui deorum ſicut † familia, pecuniaq. Sunt qui eſſe dicant ſacratas, quas plebes iurata in monte ſacro ſciuerit.

†ſit, vt)

PAVLVS. *Sacratae leges dicebantur, quibus ſancitum erat, vt ſi quis aduerſus eas feciſſet, ſacer alicui deorum eſſet cum familia, pecuniaq.*

FESTVS. *Sacrem* . . . . . .
. . . *us vbi iam* . . .
. . . *ire appel* . . . .
. . . *ita id adi* . . . .
. . . *um ſit voca* . . . .
. . . *leſcens qui* . . . .
. . . *eneunt ſa* . . . .
. . . *nummum* . . . .
† piari) . . . *plari* † *de mea* . . . .
. . . *e. ſunt domi* . . . .
. . . *ro aduer* . . . .
. . . *mum poſt* . . . .
. . . *rem in ſin* . . . .
. . . *uando pro* . . . .
. . . *me ſacrem* . . . .
Sacrificulus . . . . . .
. . *qui*

. . . *qui ea ſacra, quae* . . .
. . . *s ſueuerant, facit* . . . .
. . . *ur poſt Reges ex* . . . .
. . . *atus*.

Sacrificulus Rex appellatus eſt, qui ea ſacra, quae Reges facere aſſueuerant, feciſſet. PAVLVS.

Sacrima appellabant muſtum, quod Libero ſacrificabant pro vineis, & vaſis, & ipſo vino conſeruandis. ſicut praemeſſum† de ſpicis; quas primum meſſuiſſent, ſacrificabant Cereri. †praemetium

. . . *primis fiet* . . . FESTVS.
. . . *crima eſt* . . .
. . . *atius dicunt* . . .
. . . *tum in amphoram* . .
. . . *ifici cauſa pro* . . .
. . . *quae quaſi ſacra* . . .
. . . *ero fit, ut prae* . . . . . .

Sacroſanctum dicitur, quod iureiurando interpoſito eſt inſtitutum, ſiquis id violaſſet, vt morte poenas penderet. cuius generis ſunt Tribuni plebis, Aedileſq. eiuſdem ordinis. quod affirmat M. Cato in ea, quam ſcripſit Aedilis plebis ſacroſanctos eſſe.

Sacroſanctum dicebatur, quod iureiurando interpoſito erat inſtitutum, vt qui violaſſet, morte poenas penderet. PAVLVS.

Saeculares ludi apud Romanos poſt centum annos

nos fiebant, quia ſaeculum in centum annos
extendi exiſtimabant.

FESTVS. . . . *Tarquinij Superbi Regis* . . . .
. . . *Marti conſecraui* . . . .
. . . . . *Cos. quod populus*
Romanus in . . . . . .
aram quoq. Diti a . . . . .
extremo Mart . . . . . .
pellatur demiſſa . . . . . .
uiginti, in qua . . . . . .
R. facere ſac . . . . . .
et nonagenſi . . . . . .
Popillio Laenate . . . . .
ſtis furulis † eſt . . . . . — *†hoſtijs fur uis)*
quod noctibus, ac de . . . .
tum poſt annos u . . . .
culares appell . . . .
ſaeculi habetur.

Sagaces appellantur multi, ac ſollertis acuminis. Afranius in Brundiſina. Quis tam ſagaci corde, atque ingenio vnico. Lucretius libro ſecundo. Nec minus haec animum.
cognoſcere . . . . . .
etiam canen . . . . . .
inuictus ca . . . . . .
ribus fretus . . . . . .
mulier per . . . . . .
ſapiens pro . . . . . .

for

forſitan prop . . . .
euitandam . . . . .

Sagaces appellantur ſollertis acuminis. Vnde etiam canes indagatores ſagaces ſunt appellati. Saga quoque dicitur mulier perita ſacrorum, & vir ſapiens producta prima ſyllaba propter ambiguitatem euitandam. PAVLVS.

Sagmina dicebant herbas verbenas, quia ex loco ſancto arcebantur legatis proficiſcentibus ad foedus faciendum, bellumq. indicendū. Vel a ſanciendo, ideſt confirmando. Naeuius. Scabos, † atque verbenas ſagmina ſumpſerunt. †Scapos)

Sagmina vocantur verbenae, ideſt herbae purae, quia ex loco ſancto arcebantur à Conſule, Praetoréue legatis proficiſcentibus ad foedus faciendum, bellumq. indicendum. Vel a ſanciendo, ideſt confirmando. Naeuius. Ius ſacratum Iouis iurandum ſagmine. FESTVS.

Salaciam dicebant deam aquae, quam putabant ſalum ciere, hoc eſt mare mouere. (Vnde Ouidius, Nymphaeq. ſalaces.) quo vocabulo poetae pro aqua vſi ſunt. Pacuuius. Hinc ſaeuitiam Salaciae fugimus. PAVLVS.

. . . . . ſalum ciet, an . . . . . . uocabulo poe . . . . . . Pacuuius . . . . B . . am FESTVS.

. . . . am Salaciae . . .
. . . . ueſcimur . . .
. . . . mo ut me . . .
. . . . um ſaeptam . . .

PAVLVS. *Salaria via Romae eſt appellata, quia per eam Sabini ſal a mari deferebant.*

FESTVS. . . . . *iam uiam* . . .
. . . . *a, quae nunc Col* . .
. . . . *li dicitur* . . .
. . . . *appellabatur* . . .
. . . . *ut ea liceret* . . .
. . . . *lem portari.*

Salentinos a ſalo dictos, Cretas, & Illyrios, qui cum Locrenſibus nauigantes ſocietatem fecerint eius regionis Italiae, quam o . . .

PAVLVS. *Salentini a ſalo ſunt appellati.*

FESTVS. *Salias virginus Cincius ait eſſe conducticias, quae ad Salios adhibeantur cum apicibus paludatae; quas Aelius Stilo ſcripſit ſacrificium facere in Regia cum Pontifice paludatas cum apicibus in modum Saliorum.*

†Verrius) *Salitem idem † virgulti genus, non arboris dicit, & ridicule interpretatur dictam, quod ea celeritate creſcat, vt ſalire videatur.*

†ait Verrius) *Salinum in menſa pro aquali ſolitum eſſe poni ait † cum patella, quia nihil aliud ſit ſal, quam aqua. Salinum cum ſale in menſa ponere*

nere figulis religioni habetur, quod quondam in Eſquilina regione figulo, cũm fornax plena vaſorum coqueretur, atq. ille proxime eam conuiuatus, ſuper modum potus ſomno eſſet oppreſſus cum conuiuis ſuis, praeteriens quidam petulans oſtio patente ex menſa ſalinum coniecit in fornacem, atque ita incendio excitato figulus cum ſuis concrematus eſt.

Salios a ſaliendo, & ſaltando dictos eſſe, quamuis dubitari non debeat, tamen Polemon ait Arcada quendam fuiſſe nomine Salium, quem Aeneas a Mantinea in Italiam deduxerit, qui iuuenes Italicos ἐνόπλιον *ſaltationem docuerit. At Critolaus Saonem ex Samothrace cum Aenea deos penates, qui Lauinium tranſtulerit, ſaliare genus ſaltandi inſtituiſſe. aquo appellatos Salios, quibus per omnis dies, vbicumque manent, quia amplae ponuntur caenae, ſi quae aliae magnae ſunt, † ſaliares appellantur.*

†dum v. c.

Salmacis nomine nympha Caeli, & Terrae filia fertur cauſa fontis Halicarnaſi aquae appellandae fuiſſe Salmacidis, quam qui bibiſſet, vitio impudicitiae molleſceret, ob eã rem, quod eius aditus anguſtatus parietibus occaſionem largitur iuuenibus petulantibus ante-

eos ludos Apollinares Claudio, & Fuluio Conſulibus factos dicit ex libris Sibyllinis, & vaticinio Marcij vatis inſtitutos, nec nominatur vllus Pomponius, ridiculeque de appellatione paraſitorum Apollinis hic cauſam reddit, cum in eo praeterijſſet. Ait enim ita appellari, quod C. Volumnius, qui ad tibicinem ſaltarit, ſecundarum partium fuerit, qui fere omnibus mimis paraſitus inducatur. Quam inconſtantiam Verrij noſtri non ſine rubore retuli.

Salutaris porta appellata eſt ab aede Salutis, quae ei proxima fuit. PAVLVS.

. . . . . s porta ap . . . . . FESTVS.
. . . . . lutis, quod ei . . .
. . . . . utationes uo . . . . .
. . . . . unc ludi ſcenicos . . .
. . . . . s primum feciſſe C . . .
. . . . . lium M. Popillium, M . .
. . . . . Aediles memoriae . . .
. . . . . hiſtorici ſolebant . . .
. . . . . ino . . beſtra † dum . . . †torcheſtra)
. . . . . bulae componeren . . .
. . . . . ſcaenis.

Sambuca † organi genus, a quo ſambuciſtriae dicuntur. machina quoque, qua vrbs expugnatur, ſimiliter vocatur. Nam, vt in organo chordae, ſic in machina intendũtur funes. PAVLVS. †. Sambina

FESTVS. *Sam* . . . . . .
. *genus . a quo Samby* . . . . .
dicuntur . per ſimilitu . . . .
eam machinam appella . . . .
. . . . *nt . nam vt in* . .
. . . . *machina funes* . .

PAVLVS. *Samnites ab haſtis appellati ſunt, quas Graeci σαύνια † appellant, has enim ferre aſſueti erant, ſiue a colle Samnio, * vbi ex Sabinis aduentantes conſederunt.*

†σαυνία)
*Samo

. . . *mnitibus nomen* . .
. . . *s propter genus* . . .
. . . *a appellent* . . .
. . . . . *t Sabinis vere* . . .
. . . . *hominum* . . .
. . . . . *comio caſtronio* . . .
. . . . *collem, cui nomen* . . .
. . . .

Sanates dicti ſunt qui ſupra, infraque Romam habitauerunt: quod nomen his fuit, quia, cum defeciſſent a Romanis, breui poſt redierunt in amicitiam, quaſi ſanata mente. Itaq. in duodecim cautum eſt, vt idem iuris eſſet Sanatibus, quod fortibus † ideſt bonis, & qui numquam defecerant a populo Romano.

† *forctibus* v. c.

FESTVS . . . . *ti appella* . . .
. . . . *Sulpicius* . . .
. . . . *et Opilliu* . . .
. . *dici*

. . . . . . *dici inferio* . . . .
. . . . . . *ut Tiburtes* . . . .
. . . . . . *populo Tibur* . . . .
. . . . . . *Tiburti ide* . . . .
. . . . . . *rioriſq. loc* . . . .
. . . . . . *in* XII. *nex* . . . .
. . . . . . *forti ſanati* . . . .
. . . . . . *ideſt bonor* . . . .
. . . . . . *qui & inf* . . . .
. . . . . . *que ſunt* . . . .
. . . . . . *cos Latinos* . . . .
. . . . . . *egerit ſecundum* . . . .
. . . . . . *fra Romam in c* . . . .
. . . . . . *eos quae ſanati* . . . .
. . . . . . *praeter opinio* . . . .
. . . . . . *ſet ſanauiſſetq* . . . .
. . . . . . *ciſci potuiſſet no* . . . .
. . . . . . *Cincius libro.II. d* . . . .
. . . . . . *ſulti ne Valerius* . . . .
. . . . . . *in* XII. *explanati* . . . .
. . . . . . *men in eo libro, quem* . . . .
. . . . . . *uolute inſcribi forc* . . . .
. . . . . . *duas gentis finitima* . . . .
. . . . *gem hanc inſcrip* . . . .
. . . . *n uti dius man* . . . .
. . . . *P. R. haberent* . . . .
. . . . *ctos, & ſana* . . . .
. . . . *nificare exis* . . . .

. . . . . . tumulti ſunt . . .
. . . . . . cuit diſpli . . . .
. . . . . . ſanct forcti . . .
. . . . . . anati inſani .

Sanctum . . . .
lius quod . . . .
at Aelius . . . .
uideatur e . . . .
pleriq. autem q . . . . . .
poena ſit multa . . . . . .
ſe ponetur pro . . . .
et ſanctio dict . . . .
et rogatio qui con . . . . . .
Sanderacam . . . .
quod Graeci ſa . . . . . .
Naeuius, Meru . . . .

PAVLVS. *Sandaraca genus coloris. Naeuius. Merula ſandaracino ore.* . . .

Sanqualis auis, quae oſſifraga dicitur.

FESTVS. *Sanqualis auis a . . . .*
mentarijs augura . . . . . .
ga dicitur, quia in . . . . . .
tutela eſt . . . . .
Sanqualis porta . . . . . .
. . *oq. eodem eſt nomine* . . . . .
. . . .

PAVLVS. *Sanqualis porta appellatur proxima aedibus Anci.*† (†aedi Sangi)

Saperda,

Saperda, genus peſsimi piſcis.

. . . . *genus peſsimi pi* . . . FESTVS.
. . . . *ſignificat C* . . . .
. . . . *ſaperdae cu* . . . .

Sarcito in duodecim Seruius Sulpicius ait ſignificare damnum ſoluito, praeſtato.

Sarcito, damnum ſoluito. PAVLVS.

Sardanapalus rex Aſſyriorum fuit vnicae luxuriae, inter mulieres, epulasque verſatus ſemper, atque omni tempore. FESTVS.

Sardare, intelligere. Naeuius. Quod bruti nec ſatis ſardare queunt. PAVLVS.

. . . . . . *intellegere* . . . FESTVS.
. . . . . *nius belli Pu* . . .
. . . . *d bruti nec ſatis* . . .
. . . .

Sardi vernales †. . . . . . † *venales*)
. . . *ior. ex hoc natum* . . . .
. . . *detur, quod ludis* . . . .
. . . *ſiunt a uicinis* . . . .
. . . *ctio uelentium* †. . . . † *veientiũ*)
. . . *in qua nouiſsimus* . . . .
. . *rimus producitur* . . . .
. . *ſenex cum toga paretexta*, † *bullaque aurea, quo cultu Reges ſoliti ſunt eſſe E* . . . *corum*, † *quia Sardi appellantur. quia Etruſca gens orta eſt Sardibus ex Lydia. Tyrrhenus enim inde profectus cum magna ma-* † *praetexta*) † *Etruſcorum*)

nu

nu eorum occupauit eam partẽ Italiae, quae nunc vocatur Etruria. At Sinnius Capito ait Ti. Gracchum Conſulem collegam P. Valerij Faltonis Sardiniam, Corſicamq; ſubegiſſe, nec praedae quidquam aliud, quam mancipia captum, quorum viliſsima multitudo fuerit.

Sargus piſcis genus. qui in Aegyptio mari ferè naſcitur. Lucilius. quem praeclarus helops, quem Aegypto ſargus mouebit.

PAVLVS. Sargus piſcis genus in mari Aegyptio.

Sariſſa, haſta Macedonica.

FESTVS. Sariſſa eſt haſtae Macedonicae genus. . . .

PAVLVS. Sarpta vineta † putata, ideſt pura facta. vnde & virgulae abſciſſae ſarmenta. ſarpere enim antiqui pro purgare dicebant.

† Sarpa vinea

FESTVS. . . . . . . deſt pura . . . .
. . . . . . dictae in pe . . . .
. . . . . . ent eſſe, quae . . . .
. . . . . . inde etiam . . . .
. . . . . . res dici pu . . . .
. . . . . . ntiqui pro pur . . . .

Sarpuntur vineae, ideſt putantur, vt in duodecim: quandoque ſarpta, donec dempta erunt.

† Epiros, vel Pylos V. C.

PAVLVS. Sarra, Tyros † inſula.

FESTVS. . . . . . uae nunc Epiros . . .
. . . .

PAVLVS. Sarte ponebant pro integre. ob quam cauſam

opera

opera publica, quae locantur, vt integra praeſtentur, ſarta tecta vocantur.† etenim ſarcire eſt integrum facere. † locantur.

. . . . . rte in augu . . . . FESTVS.
. . . . gro ponitur . . . .
. . . . audire iii . . . .
. . . . opera pu . . . .
. . . . ntegra praes . . .
. . . . cantur, et . . . .
. . . . facere .

Sas Verrius putat ſignificare eas teſte Ennio, qui dicat in libro primo. Virgines nam ſibi quiſque domi Romanus habet ſas. cum ſuas magis videatur ſignificare. ſicuti eiuſdem libro ſeptimo, fatendum eſt eam ſignificari, cum ait. nec† quiſquam philoſophia (quam doctrinam* latina lingua non habet ſapientia, quae peribetur) Inſomnis vidit prius, quam ſam diſcere coepit. Idem cum ait ſapſam pro ipſa, nec alia ponit in libro ſextodecimo. Quo res ſapſa loco ſeſe oſtentatque, iubetque. & Pacuuius in Teucro. Nam Teucrum regi ſapſa res reſtibiliet.

†neq.) * philoſophiã, quae doctrina v. c.

Sas, ſuas. Ennius. Virgines nam ſibi quiſq. domi Romanus habet ſas. Sam, eam. Idem Ennius. Neq. quiſquam philoſophiam Inſomnis vidit prius, quam ſam diſcere coepit. Sapſa, ipſa. Idem Ennius. Quo res ſapſa loco PAVLVS.

ſeſe oſtentat.

FESTVS. Sati . . . um in Samnio captum eſt; quo . . . . . eam deduxerunt Triumuiri M. Valerius Coruus, Iunius Scaeua, P. Fuluius † Longus ex S. C. kal. Ianuarijs P. † Papirio Curſore, C. Iunio II. Cos. . . .

† Fluuius v. c.

† L.)

Satis verbum Verrio melius fuit praeterire, vt mihi videtur; quam tam abſurdas † opiniones ſuas de eo recitare; * quas ſciens praeterij, tam Hercules, quam de Scabro, quod proximum ſequebatur.

† abſuri qui v. c.

* reſtare. v. c.

Satur, & vir, & caro non habent.*

* obliqua.)

Satura, & cibi genus ex varijs rebus conditũ eſt, & lex multis † alijs legibus conferta. Itaq. in ſanctione legum adſcribitur. neue per ſaturam abrogato, aut derogato. T. Annius Luſcus in ea, quam dixit aduerſus Ti. Graccbum. Imperium quod plebes per ſaturam dederat, id abrogatum eſt. & C. Laelius in ea, quam pro ſe dixit. dein poſtero die, quaſi per ſaturam ſententijs exquiſitis, in deditionem accipitur.

† tis v. c.

PAVLVS. Satura, & cibi genus dicitur ex varijs rebus conditum, & lex multis alijs conferta legibus, & genus carminis, vbi de multis rebus diſputatur.

FESTVS. Saturnia Italia, & mons, qui nunc eſt Capitolinus,

. . *tolinus, Saturnius appellabatur, quod in tutela Saturni eſſe exiſtimatur, Saturnij quoq. dicebantur, qui caſtrum in imo cliuo Capitolino incolebant, vbi ara dicata ei deo ante bellum Ttoianum videtur; quia apud eam ſupplicant apertis capitibus. Nam Italici auctore Aenea velant capita, quod is, cum rẽ diuinam faceret in litore Laurentis agri Veneri matri, ne ab Vlyſſe cognitus interrumperet ſacrificium, caput adoperuit, atque ita conſpectum hoſtis euitauit.*

. *Saturno dies feſtus celebratur menſe Decembri, quod eo aedis eſt dedicata. & is culturae agrorum praeſidere videtur, quod etiã† falx eſt ei inſigne. verſus quoque antiquiſſimi, quibus Faunus fata ceciniſſe hominibus videtur, Saturnij appellantur, quibus, & a Naeuio bellum Punicum ſcriptum eſt, & a multis alijs plura compoſita ſunt. qui deus in ſaliaribus Saturnus† nominatur videlicet a ſationibus.*

†quo etiam V. C. quoniam)

†Satirnus)

. . . . . *ſacrificium fit cap* . . . . .
. . . . . *Metellus Pont* . . . . .
. . . . . *ſet adeſſet, vt eum* . . . .
. . . . . *pici Ser F. inaug* . . . . .
. . . . . . *ret ſe ſacra ſibi ſam* . . . .
. . . . . . *plicandum eſſe capite* . . .
. . . . . *eſſet futurum, vt cum ap* . . .
. . *fa-*

Scaptenſula locus vbi argentum effoditur in Macedonia dictus a fodiendo. namque Graece σκάπτειν effodere dicitur. Lucretius. Quales exſpiret ſcaptenſula ſubter odores. PAVLVS.

Scapten . . . . in Macedonia . . . . quod eſt Graece σκάπτ . . . . lis exſpiret Scap . . . . . . FESTVS.

Scaptia tribus a nomine vrbis Scaptiae appellatur. PAVLVS.

S . . . . mine vrbis Scaptiae . . . . incolebant. FESTVS.

Scelerata porta, quae & Carmentalis dicitur vocata, quod per eam ſex & trecenti Fabij cum clientium millibus quinque egreßi aduerſus Etruſcos ad amnem Cremeram omnes ſunt interfecti. PAVLVS.

Scele . . . . . . ellatur a quibuſdam . . . . orunt, quod ei proximum Car . . . . . rata autem, quod per eam . . . . . clientium millibus . . . . . . truſcos ad amnem . . . . . fecti. qua ex cau . . . . . . trare., egrediue . . . . Sceleratus campus app . . . . . . linam, in quo uirgin . . . . . FESTVS.

fece-

fecerunt, defoſſae ſunt.
. . . *appellatur antea atria* . .
. . . *bonius, cui negotium da* . .
. . . *conquireret ſacella, at* . .
. . . *curauit. quia in eo loco* . .
. . . . *ſacellum fuit. quod ignora* . .
. . . . *ut quidam fulgur conditum* . . . .
. . . *fas eſt integi. ſemper forami* . . .
. . . *to caelum patet.*

PAVLVS. *Sceleratus campus appellatur proxime portam Collinam, in quo virgines Veſtales, quae inceſtum fecerunt, viuae defoſſae ſunt.*

Sceleratus vicus Romae appellabatur, quod cũ Tarquinius Superbus interficiendum curaſſet Seruium Regem ſocerum ſuum, corpus eius iacens filia carpento ſuperuecta ſit properans in poſſeſſionem domus paternae.

FESTVS. *Sceleratus vi* . . . . .
. *quod cũ Tarquinius Superbus interficie* . . . .
. *ſet Ser. Tullium Regem ſoce* . . .
. . . . *nto ſuperuecta eſt pro* . .
. . . . *domus paternae.*

Scena ab alijs, a quibuſdam ſacena appellatur dolabra pontificalis.

PAVLVS. *Scena, ſiue ſacena, dolabra Pontificalis.*

FESTVS. *Scenam genus* . . . . .
† virum) . *manifeſtum. eſt, ſed futurum † ſecuris, an dolabra ſit, ambigitur. quam Cincius in libro,*

bro, qui eſt ei † de verbis priſcis, dolabrum ait eſſe Pontificiam. Liuius in Lydio. corruit, quaſi ictus ſcena, haud multo ſecus. † ſecundum

Scenſas . . . .
nunc cenas, quae autem . . . .
habebant, & pro ceni . . . .

PAVLVS. Scenſas † Sabini cenas dicebant. quae autem nunc prandia ſunt, cenas habebant, & pro cenis veſpernas appellabant. † ſcenas

Schedia genus nauigij inconditum, ideſt trabibus tantum inter ſe nexis factum. vnde mala poemata ſchedia appellantur.

FESTVS.
. . . . . a genus nauigij . . . .
. . . . ſe connexis fac . . . .
. . . . ferunt. poſt amiſſam . . . .
. . . . us quoq. poemata . . . .
. . . . is perfectis, qui eſſent . . . .
. . . . um dixit, qui ſchedium fa . . .
. . . .
Scheniculas app . . . .
trices Plautus propter vſum vng . . .
quod eſt peſſimi generis. itaq . . .
. . . . iraculae cum extritis . . .
. . . . idem, pro ſedas, piſtorum . .
. . . . miſeras ſchoeno dili . . .
. . . . . as. . . . .

PAVLVS. Scheniculae appellãtur meretrices, propter vſum vnguenti ſchoeni, quod eſt peſſimi generis.

Scholae dictae ſunt ex Graeco σχολάζω, a vacatione, quod ceteris rebus omiſſis vacare liberalibus ſtudijs pueri debent.

FESTVS. *Scholae dictae ſunt non ab otio, ac vacatione omni, ſed quod ceteris rebus omiſſis, vacare liberalibus ſtudijs pueri debent, vt etiam ludi appellantur, in quibus minime luditur, ne triſti aliquo nomine fug . . . . nerae.*

† Scriptum V. C. *Scirpus † eſt id, quod in paluſtribus locis naſcitur leue, & procerum, vnde tegetes fiunt. inde prouerbium eſt in eas natum res, quae nullius impedimenti ſunt, in ſcirpo nodum quaerere. Ennius. Quaerunt in ſcirpo, ſoliti quod dicere, nodum. & Plautus in Aulularia. quaſi pueri, qui nare diſcunt, ſcirpo induetur ratis. Nouius in Phoeniſſis. ſume arma, ideſt an † occidam claua ſcirpia . . . . .*

† iam te)

† Sciſco) PAVLVS. *Sciſcito, † ſententiam dico. . . . .*

FESTVS. *Scita plebei appellantur ea, quae plebs † ſuo ſuffragio ſine patribus iuſsit plebeio magiſtratu rogante.*

† pleps V. C.

Scitum populi . . . . . .

. . tus patricius . . . . .

. . fragijs iuſsit . . . . . .

. . ex patribus, et . . . . .

. . am leges ſcrib . . . .

. . tum eſt, quod TR . . .

. . gauit,

. , . , gauit, ideſt conſu . . . . ..
. . plebes autem eſt . . . . . .
. . praeter patricios . . .
. . bona facie: alias bonis . . . . † ueni v.c.
. . poetis vſurpantur. Te . . . .
. . ſatis, inquit, ſcita, et . . . .
. . menon: At ſi ſcias, quam ſcite †. . †ſcite)
. . ut Ennius in libro ſexto: Lumen . . .
. . ſcitus agaſo. .

Scorta appel . . . . . PAVLVS. FESTVS.
etudine ruſticorum . . . .
quos ſolebant di . . . . .
deliculatum, omnia . . . .
appellantur . . . . .
renorum ab iſdem . . . .
eſſe ait.

Scorta appellantur meretrices: quia, ut pellicu-lae, ſubiguntur: omnia namq. ex pellibus facta ſcortea appellantur. Scortes, ideſt pelles teſtium arietinorum ab eiſdem pellibus dicti † dicti

Scorteum † pelliceum, in quo ſagittae recon- † Scrãtũ duntur, appellatum ab eadem cauſa, qua ſcor- † Scribium tum. δέρος enim Graece pellis dicitur. Vnde v. c. ſcuticae, et ſcuta; quia nõ ſine pellibus ſunt.

. . tum vocabatur . . . FESTVS.
. . . reconduntur, ab ea . .
. . quia pellibus nomen a . .

. . . . . . Scyticae, & ſcuta . . . .

. . . .

Scraptae dicebantur nugatoriae, ac deſpicien-

† vnus v.c. dae mulieres, vt ait Verrius † ab ijs, quae ſcrea ijdem appellabant, ideſt quae quis excreare ſolet, quatenus id faciendo ſe purgaret. Titinius in Prilla: rectius mecaſtor, Piculetae Poſtumae lectum hodie ſtratum vidi ſcraptiae muli . . . .

PAVLVS. Scraptae nugatoriae, ac deſpiciendae mulieres.

FESTVS. Scribas proprio nomine antiqui, & librarios, & poetas vocabant. at nunc dicuntur ſcribae quidem librarij, qui rationes publicas ſcribunt in tabulis. itaque, cum Liuius Andronicus bello Punico ſecundo ſcripſiſſet carmen, quod a virginibus eſt cantatum, quia proſperius reſpublica populi Romani geri coepta eſt, publice adtributa eſt (&) in Auentino aedis Mineruae, in qua liceret ſcribis, histrionibuſque conſiſtere, ac dona ponere in honorem Liuij, quia is, & ſcribebat fabulas, & agebat.

† Scribtum v. c. Scriptum † lapidem eſſe ait, & ita vocari, Antiſtius Labeo in agro Menullino, vbi * diuinam rem facerent. †

* vbi ſcribae) in v.c. vtrunque deeſt

† faceret v. c.

Scripturarius ager publicus appellatur, in quo, vt pecora paſcantur, certum aes eſt. quia publicanus ſcribendo conficit rationem cum

. . . . . pa-

paſtore.

Scrupi dicuntur aſpera ſaxa, & difficilia attrectatu. Vnde ſcrupuloſam rem dicimus, quae aliquid in ſe habet aſperi. PAVLVS.

. . . . . ſaxa, & difficil . . . FESTVS.
. . . . . ri inſuetae, aut . . .
. . . . . lere. Ennius in Ar . . .
. . . . . tita ſaxa, atq. hos . . .
. . . . . unde ſcrupuloſam . . .
. . . . . in ſe aſpera. Corne . . .
. . . . . IIII. His tum iniectus . . .
. . . . . et quaedam dubitatio . . .

Scurrae vocabulum Verrius ineptiſſime aut ex Graeco tractum ait, quod eſt σκυρράζειν, aut a ſequendo, cui magis adſentitur, quod & tenuioris fortunae homines, & ceteri alioqui, qui honoris gratia proſequerentur quempiam, non antecedere, ſed ſequi ſint ſoliti. quia videlicet dicat Lucilius. Cornelius Publius noſter Scipiadas dicto, tempuſq. intorquet in ipſum Oti, & delicijs, luci effictae, atq. cinaedo. Et ſectatori adeo ipſi ſuo, quo rectius dicas. Ibat forte domum, ſequimur multi, atque frequentes. Cum ſceutos videri velit, ob eorum iurgia, non ob adſuetum officium.

Scutilum tenue, & macrum, & in quo tantum exilis pellicula cernitur. PAVLVS.

FESTVS. *Scut . . . . . .*
Graeco. ut cum dicim . . .
lem aliquem dem . . .
pompa aliud d . . .
tilum de ſeruti . . . . .
qui uirtute p . . . . .
ſcuti locum co . . . . .

PAVLVS. SED † *pro ſine inueniuntur poſuiſſe antiqui.*
† Se) *Seceſpita cultrum ferreum oblongum manubrio eburneo rotundo ſolido uincto ad capulum*
† fixum *auro, argentoque, fixo † clauis aeneis aere cyprio, quo Flamines, Flaminicae uirgines, Pontificesque ad ſacrificia utebantur. dicta autem eſt ſeceſpita a ſecando.*

FESTVS. *Seceſpitam eſſe Antiſti . . . . .*
. . . ferreum oblongum mani . . .
. . . o ſolido uincto ad ca . . .
. . . fixum clauis aeneis ae . . .
. . . nes, Flaminicae uirgi . . .
. . . crificia utuntur, ea . . .
. . . a in ſacrario utuntur . . .
. . . rediculo aeneo olim . . .
. . . nubae relictae ſunt . . .
. . . tangere licet eſt . . .
. . . ſed & alijs in locis, et . . .
. . quaedam ita ſeceſpitae di . . .

PAVLVS. *Seceſpitam alij ſecurim, alij dolabrum aeneam, alij cultellum putant.*

Se-

Receſſiones, narrationes.

Secium libum eſt, quod ſeceſpita ſecabatur.

. . . . . eſt, quod ſeceſpita ſecatur . . FESTVS.

. . . . . ae ſole at neceſſarÿs ſa . . .

. . . .

Secluſa ſacra dicebantur, quae Graeci myſteria appellant.

Secordiam quidam pro ignauia poſuerunt. Cato pro ſtultitia poſuit. compoſitum autem ỽideṫur ex ſe, quod eſt ſine, & corde. PAVLVS.

. . . . . am quidam . . . FESTVS.

. . . . . M.Cato pro . . .

. . . . . V I I. cum ait . . .

. . . . . menſam t . . .

. . . . . ne quid ni g . . .

. . . . . retur compos . . .

. . . . . quod eſt ſine . . .

Sectarius ỽeruex, qui gregem agnorum praecedens ducit. PAVLVS.

Sectio, perſecutio iuris.

Sectores, & qui ſecant, dicuntur, & qui empta ſua perſequuntur.

Secundae res non a numero dicuntur, ſed quia, ỽt ỽelimus, ſequantur.

Secus, aliter: haud ſecus, non aliter.

Secus Valgius putat ex Graeco, quod eſt ἑκάς, dictum. abſurde ſcilicet. ſignificat enim aperte aliter exemplis omnium fere, qui eam FESTVS.

: . ictori poſterimq. : . . .
xime ſacellum Mer . . . .
ciebant ſpecta . . . .

Sementinae feriae fuerunt inſtitutae, quaſi ex ijs fruges grandeſcere poßint.† PAVLVS. † poſſent)

Semis, ſemodius, ſemuncia ex Graeco trahuntur, ſicut & alia nonnulla, quae S litteram pro aſpiratione eorum habent, vt ἑπτὰ ſeptē, ὕλη ſilua. ſic iſta ab eo, quod illi dicunt ἥμι συ, declinata ſunt.

Semis, ſemodi . : : : . FESTVS.
. . . tione ex Grae . . . .
. . . litteram pro . . .
. . . habent, vt . . .
. . . ſiluae. ſic . . . .
. . . συ dicunt . . . .

Sempronia horrea, qui locus dicitur, in eo fuerunt lege Gracchi, ad cuſtodiam frumenti publici.

Senacula tria fuiſſe Romae, in quibus Senatus haberi ſolitus ſit, memoriae prodidit † Nicoſtratus in libro, qui inſcribitur de Senatu habendo. Vnum, vbi nunc eſt aedis Concordiae inter Capitolium & forum, in quo ſolebant magiſtratus D. T.† cum ſenioribus deliberare. alterum ad portam Capenam. Tertium citra aedem Bellonae, in quo exterarum nationum legatis, quos in Vrbem admit- †rodidit v. C. † de rep.)

mittere nolebant, ſenatus dabatur. . .

PAVLVS. *Senaculum locus Senatorum.*

FESTVS *Senatores a ſenectute dici ſatis conſtat, quos initio Romulus elegit centum, quorum conſilio Rempublicam adminiſtraret. Itaque etiam patres appellati ſunt, & nunc cum ſenatores adeſſe iubentur, quibusq. in ſenatu ſententiam dicere licet. quia ij, qui poſt luſtrum conditum ex iunioribus magiſtratum ceperunt, & in ſenatu ſententiam dicunt, & non vocantur ſenatores ante, quam in ſenioribus ſunt cenſi.*

Senatus decretum a conſulto Aelius Gallus ſic diſtinguit, vt id dicat particulam quandam eſſe ſenatus conſulti, vt cum prouincia alicui decernitur, quod tamen ipſum ſenatuſconſulti eſt.

Senis crinibus nubentes ornantur, quod is ornatus vetuſtiſſimus fuit. quidam quod eo Veſtales virgines ornentur, quarum caſtitatem viris ſuis ſponoe . . . † a ceteris. († ſpondeat)

Senium a ſenili acerbitate, & vitijs dictum. poſuit Caecilius in Hymnide. Sine ſuam ſenectutem ducat vtiq. ad ſenium ſorbitio.

Senonas, Gallos, Verrius ait, exiſtimari appellari, quia noui venerint ex tranſalpina regione . . . . . . ξείνους, poſtea Seno . . .

Sentes, cum conſtet eſſe ſpinas, & Afranius in Ab-

Abducta dixerit, quam ſenticoſa verba per torquet turba. † pro ſpinoſis accipi debet. († lupa)

Sentinare, ſatagere; dictum a ſentina. quia multam aquam † nauis cum recipit, periclitatur. Caecilius in Aethrione. cum Mercurio cupit conſilium, poſtquam ſentinat ſatis. († q. ā multae aquae. V. C.)

PAVLVS.

Sentinare, ſatagere; dictum a ſentina nauis, quam quis vt aqua liberet, euacuare contendit. Itaq. ſentinare, ſubtiliter periculum vitare. Caecilius. Capit conſilium, poſtquam ſentinat ſatis.

FESTVS.

Seplaſia . . . .
. . uo plurimi vnguenta . . .
. . cuius meminit Cicero. Seplaſiam . .
. . . andiebam te, vt primum aſpe . . .
. . Conſulem repudiauit .
. . . . . ſeptem ſtellae appel . .
. . . . . . bus iunctis; quos trio . .
. . . . . . appellent; quod iunc . .
. . . . . quaſi terriones . . .
. . . . . . quod id aſtrum Grae . .
. . . . . . partem quandam . . .
. . . . . . Ennius . ſupera . . .
. . . . . . et phyſici eum ſum . . .
. . . . . . conten . . tem . . . .
. . . . . . aiunt, quod ita ſunt . .
. . . . . . ut ternae proxim . . .
. . . . . . trigona . .

Se-

† Villae v. c. · † Fagutali) · † Germalo) · † Opitre)

*Septimontio, vt ait Antiſtius Labeo hiſce montibus feriae. Palatio, cui ſacrificium, quod fit, Palatuar dicitur. Veliae, † cui item ſacrificium. Faguali, * Suburae, Cermalo, † Oppio, Coelio monti, Ciſpio monti. Oppius autem appellatus eſt, vt ait Varro Rerum humanarum libro octauo, ab Opita † Oppio Tuſculano, qui cum praeſidio Tuſculanorum miſſus ad Romam tuendam, dum Tullus Hoſtilius Veios oppugnaret, conſederat in carinis, & ibi caſtra habuerat: ſimiliter Ciſpius † a Laeuo Ciſpio Anagnino, qui eiuſdem rei cauſa eam partem Eſquiliarum, quae iacet ad vicum patricium verſus, in qua regione eſt aedis Mefitis, tuitus eſt.*

† Ciſition, v. c.

PAVLVS. *Sacrificium, quod fiebat Romae in monte Palatino, Palatuar dicebatur.*

Septimontium appellabant diem feſtum, quod in ſeptem locis faciebant ſacrificium, Palatio, Velia, Fagutali, Subura, Cermalo, † Coelio, Oppio, & Ciſpio.

† Cermalo)

FESTVS . . . . *pellatur menſe* . . . .
. . . . . . *aſtis agonalia* . . . .
. . . . . . *ntibus fiunt ſa* . . . .
. . . . . . *Fagutali, Subura* . . .
. . . . . . *Ciſpio* . . .
. . . . *chrum eſt, vt ait Gallus Ael* . .
. . . *mortuus ſepultus.eſt. quod ant* . .
. . *lab-*

. . . labant. hisque cippis, aut aliq. . .
. . . . tui cauſa deſignatus eſt intra . .
. . . . pultura eſt facta .

Se quamque, ſeorſum quamque.

. . . . is dicitur, qui inter aliquos . . .
. . . . inter eos conuenerit . . . . .
. . . . quid ut ei reddat, qui id . . .
. . . . ſtiterit. Cato in ea ora . . . .
. . . . de indigitibus. ſinunt . . . .
. . . . ut bona rapiant, aut . . . . .
. . . . ſequeſtro dent. et Pla . . . .
. . . . ſit ſequeſtro mihi data . . . .

Serilla Verrius appellari putat nauigia Iſtrica, † ac Liburnica, quae lino, ac ſparto condenſantur. a conſerendo, & contexendo dicta. quia dicat Pacuuius in Niptris. nec ulla ſubeus † cohibet compagem aluei; Sed ſuta lino, & ſparteis ſerillibus. cum περιφραστικῶς, † & ficto uocabulo uſus ſit pro funiculis, qui ſparto conſeruntur.

† Histricia v. c.

† ſubſcus

† περιφραστικῶς. v. c.

PAVLVS.

Serilla nauigia Iſtrica, quae lino, ac ſparto condenſantur. a conſerendo, & contexendo dicta.

Serius Attius a ſero comparauit. ait enim. Ne, ſi forte paulo, quam tu, ueniam ſerius.

† ſetius v. c.

FESTVS.

Serius † a ſero uidetur dictum. Attius in Amphitryone. Ne, ſi forte paulo, quam tu ueniam ſerius. †

† ſetius. v. c.

Sero

Sero ſapiunt Phryges, prouerbium eſt natum a Troianis, qui decimo denique anno velle coeperant Helenam, quaeq. cum ea erant rapta, reddere Achiuis.

PAVLVS. Serpſit antiqui pro ſerpſerit vſi ſunt. vnde ſerpulae dictae; quas nunc ſerpentes dicimus, ex graeco, quod illi ἑρπετὰ, nos pro aſpiratione eorum S littera poſita vt ἕξ, ſex. ἑπτὰ, ſeptē.

FESTVS. . . . . antiqui pro ſerpſerit . . . .
. . . . ulae dictae; quas nunc ſer . . .
. . . . e co, quia illi ἑρπετὰ, nos . . .
. . . . S littera poſita, vt . . . .

Serpula ſerpſerit, ait (idem) Meſſalla, ſerpens irrepſerit.

Serra praeliari dicitur, cum aſsidue acceditur, receditúrque, neq. vllo conſiſtitur tempore. Cato de re militari. ſiue † forte opus ſit cuneo, aut globo, aut forcipe, aut turribus, aut ſerra, vti adoriare.

† ſiu: v. c.

PAVLVS. Serra praeliari dicitur, cum aſsidue acceditur, receditúrque, neque vllo tempore conſiſtitur.

FESTVS. Sertorem quidam putant dictum a prendendo, quia cum cuipiam afferat † manum educendi eius gratia ex ſeruitute in libertatem, vocetur adſertor: cum veriſimilius ſit dictum, qui ſereret quid, ac potius adſertorem a ſerendo cepiſſe nomen, cum aliquem ſerat pertendo in libertatem eandem, qua ipſe ſit, id-

† adſerat. v. c.

eſt

. eſt iungat, quia fruges cum ſeruatur, terrae . iungit, quod totum Verrius ἀπιθανῶς in- . troduxit. . . . .

Seruilius lacus appellabatur, eo, † qui eũ facien- † ab eo)
dum curauerat in principio vici iugari continens baſilicae Iuliae, in quo loco fuit effigies hydrae poſita a M. Agrippa.

Seruilius lacus Romae a conditore vocatus. PAVLVS.

Seruorum dies feſtus erat Idibus Auguſti: quia eo die Rex Tullius filius ancillae (natus eſt. † — † aedem dedicauit Dianae.

Seruorũ dies feſtus vulgo exiſtimatur Idibus † Auguſti, quod eo die Ser. Tullius natus ſerua * aedem Dianae dedicauerit in Auentino, cuius tutelae ſint cerui a quorum † celeritate fugitiuos vocent ſeruos ⊥. FESTVS. † Idus v. c. * ſeruus. v. c. † quo v. c. ⊥. ceruos. v. c.

. . . . in carmine ap-

. . . . eſopia pro ſedilibus di-

. . . . dhuc in conſuetu-

. . . . .

Seſtertius dicitur quarta pars denarij, quo tempore is decuſſis valebat, ideſt dupondius . . .

. . . . .

Seſtertius dicitur quarta pars denarij, quo tempore is decuſſis valebat, ideſt dupondius, & ſemis. PAVLVS.

Seſtertij no . . . . . FESTVS.

. . . dupondij, & ſemiſſis . . .

. . . tertius, ſed auctos eſſe . . .

. . . . . apud

. . . *apud antiquos autem* . . .
. . . *rant, & valebant* . . .
. . . *ti, bigati, quinqueſsis* . . .
. . . *eſt numerum aeris perduct* . .
. . . *minia, minus ſoluendi* . . .
. . . *tur P. R.*

PAVLVS. *Sex millium, & ducentorum hominum primus C. Marius conſcripſit legionem, cum antea quattuor millium fuiſſet. Vnde etiam appellabatur quadrata.*

FESTVS. † adſectae. V. C. *Sex ſuffragia appellantur in equitum centurys, quae ſunt adiectae† ei numero centuriarum, quas Priſcus Tarquinius Rex conſtituit.*

Sex Viſtae ſacerdotes conſtitutae ſunt, vt populus pro ſua quaque parte haberet miniſtram ſacrorum: quia ciuitas Romana in ſex eſt diſtributa partis: in primos, ſecundosque Titienſes, Ramnes, Luceres.

Sexagenarios . . . .
. . *cuius cauſam Mani* . . .
. . *qui incoluerint* . . .
. . *hominem ſexaginta* . . .
editi patri, quot . . .
. . . *q. facere eos de* . . .
. . . *ulis, ſed religio* . . .
. . . *cirpeas hominum ef* . . .
. . . *modo mittere* . . .
. . . *t, morante in Italia* . . .
. . . *ius*

. . . ius comitum habitaue . . . . .
. . . am haberi, atque Arga . . . . .
. . . auerint arui, quorum pro . . . .
. . . am redintegrari eo ge . . . . .
. . . a legatum quendam Arga . . . .
. . . is Romae moratum eſſe, his, vt . . .
. . . t. inſtitutum a ſacerdotibus, vt . .
. . . ſcirpea ex omnibus, cumq. publicae . .
. . . ntiauiſſet, per flumen, ac mare in patriam remitteretur. Sunt, qui dicant, poſt vrbem a Gallis liberatam ob inopiam cibatus coeptos ſexaginta annorum homines iaci in Tiberim, ex quo numero vnus filij pietate occultatus ſaepe profuerit patriae conſilio ſub perſona filij. id vt ſit cognitum, ei iuueni eſſe ignotum, & ſexagenarijs vita conceſſa. latebras autem eius, †quibus argue rit* ſenem, ideſt cohibuerit, & caelauerit, ſanctitate dignas eſſe viſas, ideoq. Arcaea appellata. Sed exploratiſſimum illud eſt cauſae, quo tempore primum per pontem coeperunt comitijs ſuffragium ferre, iuniores conclamauerunt, vt de ponte deijcerentur ſexagenarij, qui iam nullo publico munere fungerentur, vt ipſi potius ſibi, quam illi deligerent imperatorem: Cuius ſententiae eſt etiam Sinnius Capito. Vanam autem opinionem de ponte Tiberino, confirmauit Afranius in

†eas)
* areuerit)

. . . . . Capito velut ſe . . . .
. . . . lone interioris . . . . .
. . . orte moroq. eum ait . . .
. . . L. Terentio Tuſciui . . .
. . . inum de ſaxo Tarpeio . . .
. . . ueniſſet commiſatum, quod . .
. . . et coactus . . . .

Sicilices haſtarum ſpicula lata. Ennius. Incedit veles vulgo ſicilibus † latis. PAVLVS. † ſicilicibus)

Sicilicum dictum, quod ſemunciam ſecet.

Sicyonia genus calciamenti. Lucilius. Et pedibus laeua ſicyonia demit honeſta.

Si fus . . . . FESTVS.
. . . . is ipſis id quod Graece . . . .
. . . . . gerivalicia ſic eſt . . . . . .
. . . e populum. Ser. Sulpi . . . . .
. . . . tani, paganiue ſi . . . . .
. . . . donec eam inter ſe . . . . .
. . . . s indicatio eſto.

Signa, vt rerum, ita . . . . . .
. . . . aut lapides, aut f . . . .
. . . . adhuc aliqua. et . . . . .
. . . . pantur etiam, ſed po . . .
. . . . ſimulacra ad effi . . . .

Signare ſignificat modo ſcribere, modo anulo ſigna imprimere, modo pecora ſignis notare. PAVLVS.

. . . . ri dicitur ſignis notare . .
. . . . . ſed antiqui eo pro ſcribe . . . FESTVS.

. . . . *re, & conſignare* . . . .
. . . . *ere, & conſcri* . . . .

PAVLVS. *Silatum antiqui pro eo, quod nunc ientaculum dicimus, appellabant, quia ieiuni vinum ſili conditum ante meridiem abſorbebant.*

FESTVS. . . . *pro eo, quod nunc ientaculum dicimus* . . . *quia ieiuni vinum ſoli con* . . . . *obſorbebant.*

PAVLVS. *Silere tacere ſignificat ficto verbo ab S littera, quae nota ſilentij eſt.*

† tacere)

FESTVS. *Silere, tangere* † . . . . .
. . *a S littera, quae ini* . . . .
. . . *dici, vbi qui poſt mediam* . . .
. . *candi cauſa ex lectulo ſuo ſi* . . .
. . . *et liberatus a lecto in ſolido* . . .
. . . *letq. ne quid eo tempore deiciat* . . .
. . . *le in lectum repoſuit, hoc enim eſt*
. . . *entium, omnis vitij in auſpicijs vacuitas. Veranius ait, non vtiq. ex lecto, ſed ex cubili, ne* † *rurſus ſe in lectum reponere neceſſe eſſe.* . . .

† nec)

PAVLVS. *Silicernium erat genus farciminis, quo fletu familia purgabatur. dictum autem ſilicerniū, quia, cuius nomine ea res inſtituebatur, is iam ſilicem* ⊥. *cerneret. Caecilius. credidi ſilicernium eius me eſſe eſurum.*

⊥. ſilentiū V.C. ſolum)

FESTVS. . . . . . *nebris, quam* . . .
. . . . . *ocant, ſed* . . . . .
. . *er-*

. . . . *errius exiſti* . . .
. . . . *uod nos farci* . . .
. . . . *letum familia* . . .
. . . . *omine ea res* . . .
. . . . *s iam ſilentium* . .
. . . . *oloſtate . Cre* . .
. . . *me eſſe eſurum* . . . .

Siluij ſunt appellati Albani Reges, a Lauiniae filio, quem poſt exceſſum Aeneae grauida relicta timens periculum, & ſuae vitae, & eius, quem vtero gerebat, in ſiluis latens enixa eſt. qui reſtitutus in regnū eſt poſt mortem Aſcanij praelatus Iulo † fratris filio, cum inter eos de regno ambigeretur. † Iulio.v.c.

Silus appellatur naſo ſuſum verſus repando. vnde galeae quoq. a ſimilitudine ſilae dicebantur.

Simpludiarea funera ſunt, quibus adhibentur D. T. ludi, corbitoreſq. quidam ea dixerunt eſſe, quibus neutrum genus intereſſet ludorum. nam indictiua ſunt, quibus adhibentur non ludi modo, ſed etiam deſultores, quae ſunt ampliſſima.

Simpludiarea † funera, quibus ludos adhibebant. PAVLVS. † Simpludearia

Simpulum vas paruum non diſſimile cyatho, quo vinum in ſacrificijs libabatur. vnde & mulieres rebus diuinis deditae ſimpulatri-

. ces dicuntur. . . . . .

Simultas, ideſt odium, dicta ex contrario, quia minime ſint ſimul poteſt & a ſimulatione dicta exiſtimari, quia ſimulate loquuntur ad inuicem. . . . . .

Sinciniam, cantionem ſolitariam. . .

FESTVS. . . . . . . in prouerbio dici ſolet . . . . ſine vlla incommoda appendice; quod olim ſacra non ſolum publica curioſiſſime adminiſtrabant, ſed etiam

† ſicut) priuata. relictusque heres ſic † pecuniae, etiam ſacrorum erat; vt ea diligentiſſime adminiſtrare eſſet neceſſarium.

Siniſtrae aues, ſiniſtrumque eſt ſiniſtimum, auſpicium, id eſt, quod ſinat fieri. Varro libro quinto Epiſtolicarum quaeſtionum ait. a deorum ſede cum in meridiem ſpectes, ad ſiniſtram ſunt partes mundi exorientes, ad dexteram occidentes; factum arbitror, vt ſiniſtra meliora auſpicia, quam dextra eſſe exiſtimentur. idem fere ſentiunt Sinnius Capito, & Cincius.

Siniſtrum in auſpicando ſignificare ait Ateius

† aut v. c. Capito laetum, & proſperum auſpicium, at †

* vbi) ſilentium * duby dumtaxat vacat vitio. igitur ſilentio ſurgere cum dicitur, ſignificat

† at) non interpellari, quo minus rem gerat, ad † ſiniſtrum hortari quoq. auſpicia ad agendum,

quod

. quod animo quis propoſuerit . † minutum

Siparium genus veli mimicum.† PAVLVS.

Si . . . . FESTVS.

. utuntur, dictum ait . . . . . . mento quod vocetur. † ſimiliter

Siremps dicitur, quaſi ſimilis † res ipſa. habetur hoc in libris Catonis. . PAVLVS.

. . . . ponitur pro eadem, vel proinde . . FESTVS.

. . . . Cato in diſſuadendo le . . .

. . . . licta eſt, & praeterea rogas . . .

. . . ea ſi populus condemnaue . . .

. . . . ſiet, quaſi aduerſus le. . . . . . .

Siſpitem Iunonem, quam vulgo Soſpitem appellant, antiqui vſurpabant, cum ea vox ex Graeco videatur ſumpta, quod eſt σώζειν.

Siſtere fana cum in vrbe condenda dicitur, ſignificat loca in oppido futurorum fanorum conſtituere, quod † Antiſtius Labeo ait in cõmentario quintodecimo Iuris Põtificij fana ſiſtere eſſe lectiſternia certis locis et dijs habere. † quam V. C. Q.)

Siſtere fana cum dicerent, ſignificabatur lectiſternia certis in fano locis componere. PAVLVS.

SOBRINVS. eſt patris mei conſobrini filius, et matris conſobrinae filius.

Sobrinus eſt vt ait Gallus Aelius, patris mei conſobrini filius, & matris meae cõſobrinae filius. femina iiſdem de cauſis appellat fratrem, & fratrem patruelẽ, & conſobrinũ, et FESTVS.

† ſobrino) propius conſobrino,† & ſobrina. ydem gradus in ſobrina quoq. ſunt.

Sobrium vicum . . . .
er Aelius quod . . . . .
locus, neq. caut . . . . .
aliquod in eo n . . . . . .
uino ſolitum . . . .

PAVLVS. *Sobrium vicum Romae dictum putant, vel quod in eo taberna nulla fuerit, vel quod in eo Mercurio lacte, non vino ſupplicabatur.*

† datis *Sodales dicti, quod una ſederent, & eſſent; uel quod ex ſuo dapibus† veſci ſoliti ſint, uel quod inter ſe inuicem ſuaderent, quod vtile eſſet.*

FESTVS. *Sodalis . . . . .*
tant, quod vna . . . . . .
. . . alij, quod ex ſuo . . . . . .
. . . alij, quod inter ſe . . . . . .
. . . rent, quod vtile eſ . . . . .
. . . crebro congre vocan . . . .
. . . vocabulo, quod eſt . . . . .
Sodes, ſi audes, vti ſi . . . .
pro in loco. Terentius . . . .
ſodes quis heri Chry . . . . . .

PAVLVS. *Sodes, ſi audes; vti ſis, pro ſi vis; & illico pro in loco. Terentius in Andria. Dic, ſodes, quis heri chryſidem habuit.*

So-

Solari ſine praepoſitione dixiſſe antiquos, teſtis eſt Pacuuius, cum ait. ſolatur, auxiliatur, hortaturque me. FESTVS.

Solatum genus morbi, maxime a ruſticantibus dicitur, cuius meminit etiam Afran . . . . arquato Medo . . . . . . tigine.

Solatum genus morbi. PAVLVS.

Solea, vel ea dicitur, quae ſolo pedis ſubijcitur, vel genus piſcis, vel materia robuſtea, ſuper quam paries craticius extruitur.

*Solea, vt ait Verrius, eſt non ſolum ea, quae ſolo pedis ſubijcitur, ſed etiam pro † materia robuſta, * ſuper quam paries craticius extruitur.* FESTVS. †per v. c. *robuſtea v. c.

Solicitare † quidam dictum putant vel . . . . . . ex ſuo loco, ac ſententia . . . . quin ſignificet locum, quis . . . . . . quoq. dicantur loco pa . . . †ſollicitare. v. c.

Solicitare eſt ſolo citare, ideſt ex ſuo loco mouere. ſolum autem quin ſignificet locum, quis dubitet? cum exſules quoq. dicantur loco patriae ſuae pulſi. PAVLVS.

Solida ſella at . . . . . iubetur, cum mane ſur . . . . lauit, quod antiqui expreſſe . . . . riore parte excauat . . . . ciebant ſedes, quas s . . . .

in

in his nihil erat con . . . . .
bant inquit Verrius, quod . . . .
abſurde, vt mihi videtur, ...
ſit totum ait dictum ſolidum . . . .

†Meſſalla) *Solino idem † ait eſſe conſulo.*

PAVLVS. *Solino intelligitur conſulo. . . .*

† Solpuga) Solipugia, vel Selipugna v. c.

*Solipunga † genus beſtiolae maleficae, * quod acrius, concitatiusque ſit feruore ſolis. vnde etiam nomen traxit.*

FESTVS. *Soli . . . . . maleficae, qu . . . . . ſit feruore s . . . . . traxit.*

*veneficae.

Solitaurilia hoſtiarum trium diuerſi generis immolationem ſignificant, tauri, arietis, verris, quod omnes eae ſolidi, integrique ſunt corporis. contra Aci . . . ueruece † maialos, qui quia ſollum, Oſce totum, & ſolidum ſignificat. vnde tela quaedam ſolliferrea vocantur tota ferrea, & homo bonarum artium ſollers, & quae nulla parte laxata, cauaq. ſunt, ſolida nominantur. atque harum hoſtiarum omnium inuiolati ſunt tauri, quae pars ſcilicet caeditur † in caſtratione. ſunt quidem qui putent, ·†· ex tribus hoſtijs praecipue nomen incluſum cum ſolido tauri, quod ampliſſima ſit earum. quidam dixerunt omnium trium vocabula con-

† vertices. v. c.

†creditur v. c.

·†· portent v. c.

confuſa † ſuis, ouis, tauri adeffeciſſe id, quod vno modo appellarentur vniuerſae. quod ſit a ſollo, & tauris earum hoſtiarum ductum (eſt) nomen, antiquae conſuetudinis. †. per vnum L enuntiari non eſt mirum, quia nulla tunc geminabatur littera in ſcribendo. quam conſuetudinem Ennius mutauiſſe fertur, vt pote Graecus Graeco more vſus, quod illi aeque ſcribentes, ac legentes duplicabant mutas Sem . . . . . .

† confixa. V. C.

·† antiqua conſuetudine)

Solitaurilia hoſtiarum trium diuerſi generis immolationem ſignificāt tauri, arietis, verris. quod omnes hi ſolidi, integrique ſint corporis. Sollum enim lingua Oſcorum ſignificat totum, & ſolidum. vnde tela quaedam ſolliferrea vocantur, tota ferrea; & homo bonarum artium ſollers; & quae nulla parte laxata, cauaque ſolida nominantur.

*Solla † appellantur ſedilia, in quibus non plures ſingulis poſſint ſedere, ideoque ſolla †· ſternere dicuntur, qui ſelliſternium habent, & ſolaria vocantur, Babylonica, quibus eadem ſternuntur. quae, vt ait Verrius, omnia ducta ſunt ſolo ⊥. aluei quoq. lauandi † gratia inſtituti, quo ſinguli deſcendunt, ſolla dicuntur. quae a ſedendo * potius dicta videntur, quam a ſollo. †·*

† Solia, vel ſola)

·†·ſoliar V. C.

·⊥. a ſollo)

† cauandi. V. C.

* aſcendendo. V. C.

†·ſolo. V. C.

Solla

tinius. Lana ſoloci ad purpuram data. & Lucilius. Paſcali pecore, & montano hirco, † atque ·†· ſoloce. †hirto.v.c. ·† hircoq.

Solox lana craſſa, & pecus, quod paſſim paſcitur non tectum. Titinius in Barathro. † ego ablana ſoloci ad purpuram data. & Lucilius. Paſcali ·†· pecore, ac montano, hirto, ·⊥· atque ſoloce. FESTVS. † Barrato. v. c. ·†·Paſtali. v. c. ·⊥· hirco. v. c.

Solum, terram. Ennius libro tertio. Tarquinio dedit imperium, ſimul & ſola regni. & aliubi. † ſed ſola terrarum poſtquam permenſa parumper. † alibi)

Solum, terram. PAVLVS.

Soniuio, ſonanti.

. *niuio ſignificat in car* . . . FESTVS.

. . . *augurali ſonanti.*

. . . . *uium tripu* . . .

. . . *Pulcher, quod* . . .

. . . *dit plus quadr* . . .

Sons nocens, Inſons innocens. . PAVLVS.

. . . *nocens, ut ex* . . . FESTVS.

. . . *nocens.*

Sonticum morbum in duodecim ſignificare ait Aelius Stilo certum cum iuſta cauſa. quem nonnulli putant eſſe, qui nocent, quod ſontes ſignificet nocentes. Naeuius ait. ſonticam eſſe oportet cauſam, quamobrem perdas mulierem.

Son-

PAVLVS. *Sonticum, iuſtum. Naeuius. Sonticam eſſe oportet cauſam, quamobrem perdas mulierem.*

FESTVS. *. . . auſa dicitur a morbo . . .*
. . . erendum agere . . . .
. . . lato de re A. Atili . . . .
. . . tiſſe, timidus ne . . . .
. . . ubi cauſam ſonticam . . .
. . . .

PAVLVS. *Soracum † eſt, quo ornamenta portantur ſcenicorum.*

† Saracum vel Sorracum.

FESTVS.
. . . quo orname . . .
. . . . corum. Pla . . .
. . . . rum icillum . . .

† Sororiae v. c.
† Friuolaria)

Sororiare † mammae dicuntur puellarum, cum primum tumeſcunt, ut fraterculare puerorum. Plautus in Fribolaria †. . . . .
. . . . . . papillae pr . . . .
. . . . . . uolui dicere . . . . .
. . . opus eſt uerb . . . .

PAVLVS. *Sororiare † mammae dicuntur puellarum, cum primum tumeſcunt. . . .*

† Sororiae

Sororium tigillum appellabatur locus ſacer in honorem Iunonis, quem Horatius quidam ſtatuerat cauſa ſororis a ſe interfectae ob ſuã expiationem.

FESTVS. *Sororium tigillum appellatur hac de cauſa. ex conuentione Tulli Hoſtilij Regis, & Metij Suffe*

Suffetij † ducis Albanorum, Trigemini Horatij, & Curiatij cum dimicaſſent, vt victores ſequeretur imperium, & Horatius noſter exſuperaßet, victorque domum reuerteretur, obuia ſoror cognita morte ſponſi, ſui fratris manu occiſi, auerſata eſt eius oſculum, quo nomine Horatius interfecit eam, & quamquam a patre abſolutus ſceleris erat, accuſatus tamen parricidij apud Duumuiros, damnatusq. prouocauit ad populum, cuius iudicio victor duo tigilla tertio ſuperiecto, quae pater eius conſtituerat, velut ſub iugum miſſus ſubit, conſecratisque ibi aris Iunoni Sororiae, & Iano Curiatio, liberatus omni noxia ſceleris eſt augurijs adprobantibus. ex quo ſororium id tigillum eſt appellatum.* † Metti Fufitij v.c. *Curati. v.c.

Sors & patrimonium ſignificat, vnde conſortes dicimus; & dei reſponſum; & quod cuiq. accidit in ſortiendo. PAVLVS.

Sors et . . . . FESTVS.

. cat, vnde con . . . . . .

. & deis † reſp . . . . †dei)

. accidit in ſo . . . . . .

Sortutillus † venter ſuillus condito farre expletus. PAVLVS. † Scrutillus Sartutillus

. . . . . labatur venter ſuillus co . . .

. . . . Plautus, venter ſullus † di . . . † ſuillus)

. . . . . in

. . . in illum ego me hodie . .

. . . eſa farte biberem . . .

Sos, pro eos antiqui dicebant, ut Ennius libro primo. Conſtitit inde loci propter ſos dea dearum. † & libro tertio. Circū ſoſque ſunt magnae gentes opulentae. Libro ſeptimo. Dum cenſent terrere minis, hortanturue ſos. Libro undecimo cōtendunt Graios Graecos memorare ſolens ſos. interdum pro ſuos ponebant, ut cum per datiuum caſum, idem Ennius effert. Poſtquam lumina ſis oculis bonus Ancus reliquit.

† dea diar. v.c. dia dear.)

PAVLVS. Sos pro eos antiqui dicebant, ut Ennius. Conſtitit inde loci propter ſos dea † dearum. Sos interdum pro ſuos ponebant, per datiuum caſum idem Ennius effert. Poſtquam lumina ſis oculis, pro ſuis.

† dia)

Soſpes ſaluus. Ennius tamen ſoſpitem pro ſeruatore poſuit.

FESTVS. Sos . . . . . .

. omnis ferre au . . . .

Afranius in Ep . . . . .

ſeruent tuis . . . . . .

maxime Teu . . . . . .

numquam. En . . . . . .

parentem, & p . . . . .

ſoſpitem. Att . . . . . .

rite ad patr . . . . . .

. . ſet.

ſet. Ennius. vid . . . . . .

Soſpitare eſt bona ſpe afficere, aut bonam ſpem non fallere. PAVLVS.

. . . . ficare cum dix . . . FESTVS.
. . . . liber ceterum . . .
. . . . ait eſſe bona ſpe . . .
. . . . ſpem non falle . . .

SPARA minimi generis iacula a ſpargendo dicta. Lucilius. Tum ſpara, tum murices† portantur tragula porro. PAVLVS. † rumices)

. . . ba . . paruiſſimi . . . FESTVS.
. . pargantur dicta . . .
. . tum ſpara, tum mu . .
. . orro .

. . tiatorem, erratorem. Cato in M. † Coelium, ſi ſe appellauiſſet. In coloniam me hercules ſcribere nolim, ſi Triumuirum ·†· ſim, ſpatiatorem, atq. feſceninum. † An. v. c. ·†· Triumuir)

Spatiatorem pro erratorem Cato poſuit. PAVLVS.

. . . quam nos dicimus, εἴδος . . . FESTVS.
. . . ton quidem idean, n . . .
. . . nitur.

Spectio in auguralibus ponitur pro aſpectione, & nuntiato. quia † omne ius ſacrorum habent, auguribus ſpectio dumtaxat, quorum conſilio rem gererent magiſtratus, non vt poſſent impedire nuntiando, quae cum vidiſſent ſatis, ſpectio ſine nunciatione data eſt, † ijs, qui)

vt ipſi auſpicio rem gererent, non vt alios impedirent nuntiando.

Spectu ſine praepoſitione Pacuuius in Duloreſte vſus eſt, cum ait. amplus, rubicundo colore, & ſpectu proteruo ferox. . . .

PAVLVS. *Spectu † ſine praepoſitione Pacuuius poſuit.*

FESTVS. *Specus feminino genere pronuntiabant antiqui,*
†ſpecto) *vt metus, & nepos. tam Hercules, quam*
maſculino ſtirps, aut † frons. vt Ennius.
† ſtirpis, vt v. c. *Tum caſu ·†· ſub monte altae ·⊥· ſpecus intus*
·† cauſa v. c. caua) *patebant.* & Pacuuius in Chryſe. Eſt ibi ſub*
eo ſaxo penitus ſtrata harena ingens ſpecus.

·⊥ alte. v. c. mōtes late) *Speres antiqui pluraliter dicebant, vt Ennius li*
* intus patebat v. c. intus patebat) *bro ſecundo. Et ſemel effugit ſperes ita funditus noſtras. & libro ſextodecimo. Spero, ſi ſperes quicquam prodeſſe potis ſunt.*

† ſpectile *Spetile † vocatur infra vmbilicū ſuis, quod eſt*
† villis. v. c. ſuillis) *carnis, proprij cuiuſdā habitus, exos, qua etiā*
antiqui per ſe vtebātur. Plautus enumerādis
* ſpectile *vilibus † obſonijs in Carbonaria ſic meminit.*
·†· galium v. c. *Ego pnā, ſumē, ſueres, ſpetile,* callū, †·glādia.*

PAVLVS. *Spetile † caro quaedam proprij cuiuſdam habi-*
†Specile *tus infra vmbilicum ſuis.*

FESTVS. *Spicit quoque ſine praepoſitione dixerūt antiqui.*
·† ſupercilio v. c. *Plautus. flagitiū eſt. ſi nihil mittetur, q̄ ſuper*
*. . . dulo v. c. ſedulo) *cilio † ſpicit. et ſpexit. Ennius libro ſextodeci*
mo. qđ ubi rex paulo ſpexit de cōtibus ·†· celſis.*

·† pōtibus) *Spiciunt antiquos di* . . . . .

tio

. . tione teſtis eſt Cato in ea, quam . . .
. . ſeptem hominibus, vt ſolent . . .
. . iuios, niſi qui ſempiterni ſunt, quos . .
. . . cant, ne ſpiciunt, neq. ratos.

Spicũ maſculine antiqui dicebãt, vt hunc ſtirpẽ, & hãc amnẽ. verſus eſt antiquus. quaſi meſſim per miſsim vnumquẽque ſpicum collegit.

Spinther vocabatur . . . . .
res antiquae ger . . . .
ſiniſtro. Plautus . . . .
reconcinnarier.

Spinther armillae genus, quo mulieres vtebantur brachio ſummo ſiniſtro. PAVLVS.

Spintyrnix genus auis turpis figurae. ea Graece σπινθαρὶς dicitur.

Spintyrnix eſt auis genus turpis figurae. occurſatrix artificũ, perdita ſpinturnix. ea Graece dicitur, vt ait Santra, σπινθαρὶς. FESTVS.

Spira dicitur, et baſis colũnae unius tori, aut duorũ; et genus operis piſtorij; et funis nauticus ĩ orbẽ conuolutus; ab eadẽ omnes ſimilitudine. Pacuuius. Quid ceſſatis ſocij eijcere ſpiras ſparteas? Ennius quidẽ hominũ multitudinẽ ita appellat, cum ait. Spiras legionibus nexũt.

Spirillum vocari ait Opillius Aurelius caprae barbam.

Spirillum barba caprae appellatur. PAVLVS.

Spondere putatur dictum, quod ſponte ſua, ideſt
. . volun

voluntate, promittatur. . .

FESTVS. *Spondere Verrius putat dictum, quod ſponte ſua, ideſt voluntate, promittatur. deinde oblitus inferiore capite ſponſum, & ſponſam ex Graeco dictam ait, quod ij σπονδὰς interpoſitis rebus diuinis faciant. Spondere antea ponebatur pro dicere. vnde & reſpondere adh.*

. . . .

. *vſurpari coeptum eſt* . . . . .

. *ne alterius.* .

PAVLVS. *Spondere ponebatur pro dicere, vnde & reſpondere adhuc manet, ſed poſtea vſurpari coeptum eſt in promiſſo.*

FESTVS. *Sponſis bene, † beneq. volueris in precatione augurali Meſſalla augur ait ſignificare ſpoponderis, volueris.*

† Bene ſponſis v.c.

PAVLVS. *Spurcum vinum dicebant, cum aqua admixta, aut igne tactum erat, muſtumue antequam deferueſcat.*

FESTVS. *Spurcum vinum eſt, quod ſacris adhiberi non licet, vt ait Labeo Antiſtius libro decimo cōmentarij iuris pontificij, cui aqua admixta eſt, defrutumue, aut igne tactum eſt, muſtumue ante, quam deferueſcat.*

PAVLVS. SQVALIDVM *incultum, & ſordidum, quod proxime ſimilitudinem habeat ſquamae piſcium, ſic appellatum.*

FESTVS. . . . *cultum, & ſord* . . . .

. . *tum*

. . . tum quod proxime .
. . . ſcium accedit , it .
. . . diti paludum ſqu .
. . . in Telepho . Quam
. . . ſtola .

Squarroſos . . .
ſimilitudine ait dic . .
gat ob adſiduam inlu . .
num , ac rupicum ſquar . .
roſtra .

Squarroſi ab eadem ſquamarum ſi
dicti, quorum cutis exſurgit ob aſ
luuiem . Lucilius . Varronum , ac
ſquarroſa incondita roſtra .

STAGNVM quidam dici putant , q
aqua perpetuo ſtet. alij, quod is locus
cis συδυὸς † dicitur , quia bene co
aquam ..

Stalagmium genus inaurium videtur
care . Ca ... ine , cum ait .
ex aure ... Domi hab
Stalagmium ... ecilius .
aure eius ... o .

Stata ſacrificia ſunt ...
bent . Cato ...
rio , de ſacrificio † ...
ademit . quod tu , qu
ſolemnia , capite ſancta

. voluntate, promittatur. . .

FESTVS. *Spondere Verrius putat dictum, quod ſponte ſua, ideſt voluntate, promittatur. deinde oblitus inferiore capite ſponſum, & ſponſam ex Graeco dictam ait, quod ij σπονδὰς interpoſitis rebus diuinis faciant. Spondere antea ponebatur pro dicere. vnde & reſpondere adh.*

. . . .

. *vſurpari coeptum eſt* . . . . . .

. *ne alterius.*

PAVLVS. *Spondere ponebatur pro dicere, vnde & reſpondere adhuc manet, ſed poſtea vſurpari coeptum eſt in promiſſo.*

FESTVS. *Sponſis bene, † beneq. volueris in precatione augurali Meſſalla augur ait ſignificare ſpoponderis, volueris.*

† Bene ſponſis V.C.

PAVLVS. *Spurcum vinum dicebant, cum aqua admixta, aut igne tactum erat, muſtumue antequam deferueſcat.*

FESTVS. *Spurcum vinum eſt, quod ſacris adhiberi non licet, vt ait Labeo Antiſtius libro decimo cōmentarij iuris pontificij, cui aqua admixta eſt, defrutumue, aut igne tactum eſt, muſtumue ante, quam deferueſcat.*

PAVLVS. SQVALIDVM *incultum, & ſordidum, quod proxime ſimilitudinem habeat ſquamae piſcium, ſic appellatum.*

FESTVS. . . . *cultum, & ſord* . . . . .

. . *tum*

. . . *tum quod proxime* . . . . .
. . . *ſcium accedit, it* . . .
. . . *diti paludum ſqu* . . . .
. . . *in Telepho. Quam ue* . . .
. . . *ſtola.*

Squarroſos . . . .
ſimilitudine ait dic . . . . .
gat ob adſiduam inlu . . . . .
num, ac rupicum ſquar . . . . .
roſtra.

Squarroſi ab eadem ſquamarum ſimilitudine dicti, quorum cutis exſurgit ob aſſiduam illuuiem. Lucilius. Varronum, ac rupicum† ſquarroſa incondita roſtra. PAVLVS. †rapicum

STAGNVM *quidam dici putant, quod in eo aqua perpetuo ſtet. alij, quod is locus a Graecis* συδνὸς † *dicitur, quia bene contineat aquam.* FESTVS. †στεγνὸς)

Stalagmium genus inaurium videtur ſignificare. Caecilius in Karine, cum ait. ium† ex aure eius ſtalagmium Domi habeo. †tum)

Stalagmium genus inaurium. Caecilius. Ex aure eius ſtalagmium Domi habeo. PAVLVS.

Stata ſacrificia ſunt, quae certis diebus fieri debent. Cato in ea, quam ſcribit de L. Veturio, de ſacrificio† commiſſo, cum ei equum ademit. quod tu, quod in te fuit, ſacra ſtata ſolemnia, capite ſancta deſeruiſti. FESTVS. †ſacrilegio)

PAVLVS. *Stata dicebantur ſacrificia, quae certis diebus fiebant. Cato. Sacra, ſtata, ſollemnia, ſancta deſeruiſti.*

Statae Matris ſimulacrum in foro colebatur..

FESTVS. *Statae Matris ſimulacrum in foro colebatur, poſtquam id colluſtrauit, ne lapides igne corrumperentur, qui plurimus ibi fiebat nocturno tempore, magna pars populi in ſuos quiſq. vicos rettulerunt eius deae cultum.*

Statua eſt ludij eius, qui quōdam fulmine ictus in circo ſepultus eſt in Ianiculo. cuius oſſa poſtea ex prodigijs, oraculorumq. reſponſis ſenatus decreto intra vrbem relata in Volcanali, quod eſt ſupra comitium obruta ſunt, ſuperq. ea columna cum ipſius effigie poſita eſt.

Statuliber eſt, qui teſtamento certa condicione propoſita iubetur eſſe liber. & ſi per heredem eſt, quo minus ſtatuliber praeſtare poßit, quod p̄ſtare debet: nihilominus liber eſſe videtur.

Status dies vocatur, qui iudicij cauſa eſt. conſtitutus cum peregrino. eius enim generis ab antiquis hoſtes appellabantur, quod erant pari iure cum populo Romano, atque hoſtire ponebatur pro aequare. Plautus in Curculione.

Si ſtatus condictus cum hoſte intercedit dies, tamen eſt eundum, quo imperant ingratis.

PAVLVS. *Status dies vocatur, iudicij cauſa conſtitutus.*

FESTVS. *Stellam ſignificare ait Ateius Capito laetum,*

&

& proſperum, auctoritatẽ ſecutus P. Seruilij auguris, quae ex lamella † aerea adſimilis ſtellae locus inauguratis inſigatur.

† ſtellam, quae ex ta mella v. c.

Stellati . . . . .
. . eo, qui in Campania eſt, ſed eo, qui . . .
. . . . . pena. ex quo Tuſci profecti ſu . . .
. . . . . . campum appellauerunt.

Stellionem † g . . . . .
Verrius dic . . . . .
ſtillet cibo p . . . . .
bi aſtellarum . . . . .
uarium eſt . .

† Stelionem v. c.

Stercus ex aede Veſtae XVII. kalendas Iulias defertur in angiportum medium fere cliui Capitolini, qui locus clauditur porta ſtercoraria, tantae ſanctitatis maiores noſtri eſſe iudicauerunt.

Sterilam, ſterilem. PAVLVS.

Ste . . . . . . FESTVS.
bant, quam g . . . . .
que non cip . . . . .
laſi, aut s . . . . .
memorab . . . . .
in Adelph . . . . .
feri Anti . . . . .
tum ſit . . . . .
unde ung . . . . .
eſt. . . . . .

† ait Verrius) Stipatores ait † dictos a ſtipe, quam mercedis nomine accipiant cuſtodes cuiuſque corporis. * quam v. c. Vnde & ſtipam, qua* amphorae cum extruuntur, firmari ſolent; etiam ſtipites, qui †. conſtituantur. vel deſtinantur) ob eandem cauſam deſtituantur. †

PAVLVS. Stipatores, ideſt cuſtodes cuiusq. corporis, dicti ſunt a ſtipe, quam accipiebant mercedis nomine.

Stipatores corporis cuſtodes, quos antiqui latrones vocabant, ſtipati enim ferro circundant corpora regum.

FESTVS. . . . . atores appel . . . . . .
. . . uſtodes, quos . . . .
. . . . bant, ideſt mer . . . .
. . . . m ferroue . . . .
. . . . t regum cor . . . .

Stipem eſſe nummum ſignatum, teſtimonio eſt † & de eo, quae v. c. († & id, quod † datur ſtipendium militi, & cum ſpondetur pecunia, quod ſtipulari dicitur.

. . . . cuniam ſignat . . . .
. . . . ideo ſtipular . . . .
. . . . terrogat . . . .
. . . . aes. . .

PAVLVS. Stipes fuſtis terrae defixus.

FESTVS. . . . defixus. Afra . . . .
. . . orro honeſte . . . .
. . . ite hoſtium . . . .
. . pro

. . . *pro ſidem qui* . . . .
. . . *am ſiluam, et* . . . .
. . . *ſtili in mela* . . . .
. . . *tus ut reuolſo* . . . .
. . . *qui iactu uali* . . . .
. . . *parmam, niſi ſi* . . .
. . . *uoluit pro* . . . .
. . . *in Bacchi ſec* . . . .
. . . *egum aut al* . . . .
. . . *us Ennius* . . . .
. . . *ites abiegno* . . .
. . . *e ſtipitem* . . . .
. . . *mit eum, qua* . . .
. . . *rripit.*
Sti . . . . .
re antiqu . . . . .
mina met . . . . .
quae nunc in . . . . .
re Liuius tr . . . . .
rundam Rom . . . . .
conditam Romam . . . .
uius cſtrymon . . . . .
Graio ſtirpe ex . . . . .
Nomine Pyrrh . . . . .
a ſtirpe ſupremo . . . .
eſt reuoca fratre . . . .
plaudite, quam Gallu . . . .
finit ſtirp eſt geni . . . .

quia

quia quoq. eſt progr . . . . .
. . . . . . dicuntur . . .
. . . . . . ab imis arbori . .
. . . . . .

PAVLVS. Stiricidium, quaſi ſtillicidium, cum ſtillae concretae frigore cadunt. Stiria enim principale eſt, ſtilla deminutiuum.

FESTVS. . . . . aſi ſtillicidium, cum ſtel . .
. . . adunt. Cato pro C. . . .
. . . nihilominus voluit ſemper
. . . re praeſenti cognoſce . .
. . . e . . .

PAVLVS. Stlata genus nauigij latum magis, quam altum, & a latitudine ſic appellatum, ſed † ea conſuetudine, qua ſtlocum pro locum, & ſtlitem pro lite dicebant.

† ſcilicet)

FESTVS. Stla . . . . .
latum mag . . . .
appellatum . . . .
conſuetudin . . . .
tem antiq. . . . .

PAVLVS. Stlembus, grauis, tardus, ſicut Lucilius pedibus ſtlembũ dixit, equum pigrum, & tardũ.

FESTVS. . . . grauis, tar . . .
. . Apulidae pe . . .
. . eum refert . . .

Stolidus, ſtultus. Ennius libro primo. Nam vidi † pugnare ſues, ſtolidi, ſolidi ſunt. & in

† vide v.c.

in Alexandro. Hominem appellat, quia † laſciui ſtolide non intellegit. & Caecilius in Hypobolimaeo. Abi hinc tu ſtolide, illi ⊥. vt tibi ſit pater? & in Andronico. † Sed ego ſtolidus, gratulatum me oportuit prius.*

† quid v. c.
⊥ illic)
† Androgyno)
* oporteat v. c. oportebat)

PAVLVS.

Stolidus, ſtultus.

Strebula lingua Vmbrorum appellabant partes carnium ſacrificatarum.

FESTVS.

Strebula Vmbrico nomine Plautus appellat coxendices hoſtiarum, quas G . . . . in altaria in . . . . tus ait in Fri . . . . agnina tene . . . . bulis.

Strenam vocamus, quae datur die religioſo, ominis boni gratia a numero, quo ſignificatur alterum, tertiumq. † venturum ſimilis commodi veluti trenam, praepoſita S littera, vt in loco, & lite ſolebant antiqui.

† initiumq. v. c.

PAVLVS.

Strigae appellabantur ordines rerum inter ſe cō iunćte † collocatarum, a ſtringendo dićtae.

† cōtinuatę

FESTVS.

Stri . . . . ordines rerum . . . . . uatae conlocata . . . . . . ndo dićtae.

Stri . . . . . . ius Graeci σʋ́ρνια ap . . . . . maleficis mulieribus nomen inditū eſt. quas

vo

volaticas etiam vocant. Itaq. ſolent his ver bis eas veluti auertere Graeci. συῤῥιν ζαπόμ πειν νυκτικόμαν ςριν τατόλαον τόρνιν αἰω νύμιον ὠκυπόρους ἐπὶ νῆας.

Strigores in ne . . . . . .
. . *rigoſis poſitum* . . . . .
. . *rum uirium ha* . . . . .
ores exerciti.

PAVLVS. *Strigores denſarum virium homines.*

Stritauum antiqui dicebant pro tritauo.

FESTVS. *Strit* . . . .
. . *ant pro trita* . . . . .
aui, & ataniae . . . .

Stroppus eſt, vt Ateius Philologus exiſtimat,
† συρόφιον v. c. *quod Graece* ςρόφιον† *vocatur, & quod ſacerdotes pro inſigni habent in capite. quidã coronam eſſe dicunt, aut quod pro corona inſigne in caput imponatur, quale ſit ſtrophiũ.*
†ſidem v. c. *Itaq. apud Faliſcos diem† feſtum eſſe, qui vocatur Struppearia, quia coronati ambulent, & a Tuſculanis, quod in puluinari imponatur Caſtoris, ſtruppum vocari.*

PAVLVS. *Stroppus quod Graece dicitur* ςρόφιον, *pro inſigni ponebatur in capitibus ſacerdotum. alij id coronam eſſe dixerunt.*

Struere antiqui dicebant pro augere, vnde inſtruere.†
†induſtria.

FESTVS. *Struere antiqui dicebant pro adijcere, augere, vnde*

Vnde induſtrios quoq. M. Cato . iure, lege, libertate, Republica communiter vti oportet : gloria, atq. honore, quomodo ſibi quiſq. ſtruxit . aut † in duodecim, quod eſt . Si caluitur, pedemue ſtruit : manum endoiacito . alij putant ſignificare retrorſus ire; alij in aliam partem . alij furere .† alij gradum augere; alij minuere; ac vix pedem pedi praefert, otioſe it, remoratur.

† At)

† fure. v.c. fugere)

Strues genera liborum ſunt, digitorum coniunctorum non diſsimilia, qui ſuperiecta panicula in tranſuerſum continentur.

PAVLVS.

Strufertarios † dicebant, qui quaedam ſacrificia ad arbores fulguritas faciebant, a ferto ſcilicet quodam ſacrificij genere.

† Seruifertarios.

FESTVS.

. . . . . antiqui . .
. . . . . mines con . .
. . . . . arbores ful . .
. . . . . miſſarum . .
. . . . . ſtruae, et . .
. . . . . aciunt . . .
. . . . . et uti mihi . .
. . . . . ullo etiam . .
. . . . . fertario . . .
. . . . . ex qua cortex . .
. . . . . Lucilius . . .
. . . . . ti hibernacul . .
. . . . . .

Struices

Struices antiqui dicebāt extructiones omnium rerum. Plautus. Cerialis cenas dat. ita menſas extruit, Tantas ſtruices concinnat patinarias. & Liuius. quo Caſtalia, per ſtruices ſaxeas lapſu accidit.

PAVLVS. *Struices dicebāt omnium rerum inſtructiones.*

† ſtrui *Struppi† vocabantur in puluinaribus faſciculi de verbenis facti, qui pro deorum capitibus ponebantur.*

FESTVS. *Struppi vocantur in puluinaribus . . . .*
. . . rum capitibus ponuntur.
. . . bem calo Antiſtius . . .
. . . giſtratum publicum . . . .

Strutheum in mimis praecipue vocant obſcenā partem virilem, a ſalacitate videlicet paſſeris, qui Graece ϛρουθὸς dicitur.

PAVLVS. *Stultorum feriae appellabantur Quirinalia, quod eo die ſacrificabant ij, qui ſollemni die, aut non potuerunt rem diuinam facere, aut ignorauerunt.*

FESTVS. *Stult . . . .*
tur Quirina . . . . . .
qui priniqu . . . . . .
ſacrificant ij . . . . .
non potuer . . . . . .
re, aut ign . . . . . .
fornacaliu . . . . .
commiſſum . . . . .

more,

more ; at . . . . . .

quibus p . . . . . .

Stuppam linum inpolitũ appellãt Graeci Dorÿ.

Stuprum pro turpitudine antiquos dixiſſe apparet in Nelei carmine. foede, ſtupreque caſtigor cotidie. & in Appi ſententÿs. qui animi . . compotem eſſe, nequid fraudis, ſtupriq. ferocia pariat. Naeuius. Seſeq. ÿ perire maulunt ibidem, quam cum ſtupro redire ad ſuos popularis. item. ſin illos deſerãt fortiſſimos uiros, magnũ ſtuprũ populo fieri pgetis.† †pergentis. V. C.

Stuprum pro turpitudine antiqui dixerunt. Vnde eſt in carmine. Foede, ſtupreq. caſtigor cotidie. PAVLVS.

Stura flumen in agro Laurenti eſt.

Stura flumen in agro Laurenti eſt, quod quidam Aſturam vo . . . , FESTVS.

. . . ac ſuberiesq . . .

. . . . .. Thermi .

SVADTED, idem † ait eſſe, ſic te. †Meſſalla)

Suaſum, colos appellatur, qui fit ex ſtillicidio fumoſo in veſtimento albo. Plautus. quia tibi ſuaſo infeciſti propudioſa pallulam. Quidam autem legunt inſuaſo. nec deſunt, qui dicãt omnem colorem, qui fiat inficiendo, ſuaſum vocari, quod quaſi perſuadetur in alium ex albo tranſire.

Sub corona venire dicuntur, quia captiui coronati

nati

nati ſolent venire, vt ait Cato in eo, qui eſt de re militari. vt populus ſuus ſua opera potius ob rem bene geſtam coronatus ſupplicatum eat, quam re male geſta coronatus veneat. † Id autem ſignum eſt nihil praeſtari a populo. quod etiam Plautus ſignificat in Hortulo. praeco ibi adſit cum corona, cuiq. liceat veneat. †

† veniat V. C.

† veniat V. C.

Sub iugum mitti dicuntur hoſtes victi, ereptis omnibus armis, teliſque, cum haſtis defixis duabus in terra, tertiaq. ad ſummum earum deligata, (ipſi eam † iubentur ſubeuntes tranſire.

† ſpecie iam V C. ſpeciem eam)

PAVLVS. Sub iugum mitti dicuntur hoſtes, cum duabus haſtis in terra defixis, tertiaque ſuperligata inermes ſub eas coguntur tranſire.

Sub vineam iacere dicuntur milites, cum aſtantibus centurionibus iacere coguntur ſudes.

FESTVS. . . . . tur milites . . .
. . . . ionibus ia . . .
. . .

PAVLVS. Sub vitem haſtas iacere dicitur veles, cum eas ſub manu ſurſum mittit. Lucilius. vt veles bonus ſub vitem, qui ſummiſit † haſtas. Veles autem velitis facit.

† ſubijcit)

FESTVS. Sub vitem ha . . . . .
. . . . manu . . .
. . . . t Lucilius. vt . .
. . m qui

. . . . . . mi qui ſubit † has . . . † ſubijcit)

. . .

Sub vitem praeliari dicuntur milites, cum ſub vinea militari pugnant. Lucilius, Neq. pro dire in altum, praeliari procul ſub vite.

. . . . ri dicuntur . . . FESTVS.
. . . . militari pug . . .
. . . . q. prodire . . .
. . . . ul ſub vite.

Sub vos placo, in precibus fere cum dicitur, ſignificat id, quod ſupplico † vt in legibus. transque dato, edendoq. † plorato. † ſupplicio v. c. † & endoq.)

Sub vos placo, ſupplico. PAVLVS.

Subactus modo ſignificat mollitus; modo victus; modo compulſus, vt cum dicimus, pecus ſub arbore ſubactum. modo coactus.

. . . . molliti, alia . . . FESTVS.
. . . . . . ut cum dicim . . .
. . . . . . ſubactum . . . .

Subditus dicitur iudex, qui loco mortui datur ijs, qui eum habuerant iudicem in aliqua re, vel lite. PAVLVS.

. . . . . .

Subdit . . . . FESTVS.
. tui in demortuis iu . . . .
. datur his, qui eum hab . . . .
. xat in eandem rem, ...

Subices Ennius in Achille pro ſubiectis poſuit, cum dixit. Nubes per ego deum ſubices humidas,

†Inde v. c. CCCCL

*acuo. v. c. sonitu ſaeuo)

midas, Vnde † oritur imber ſonitus aerio * ſpiritu.

PAVLVS. Subices Ennius pro ſubiectis poſuit.

FESTVS. Subici ar . . . .
quod fit, vt ait Cincius . . . . . .
conſulti exemplo, at . . . .
explandi † gratia aries int . . . .
lus admiſit poene p . . . .

† expiādi)

†Subicere) *X. V. Iuris Pont.)

Subigere † arietē in eodem libro * Antiſtius eſſe ait dare arietem, qui pro ſe agatur, caedatur.
. . in dicebant infir . . . . . .
. . . . Plautus in Perſa. Ad paupertatem ſi immigrant infamiae, Grauior paupertas fit, fides ſubleſtior. ideſt infirmior. Idē in Neruolaria vinum ait ſubleſtiſſimum, quia infirmos faciat, vel corpore, vel animo.

PAVLVS. Subleſta, infirma, & tenuia. Plautus. Grauior paupertas fit; fides ſubleſtior. ideſt infirmior. Idem ait vinum ſubleſtiſſimum, quia infirmos faciat vel corpore, vel animo.

FESTVS. Sublicium po . . . .
appellatum a . . . . .
cabulo Volſc . . . .
in latitudinem . . . .
liter Formian . . . .
librorum. qu . . . . . .
ſublices vocan . . . . . .
aqua liquens . . . . . .

in qua opinio . . . . . .
et meminit . . . . . .
qui ait in belli . . . . .
quam liquidum . . . . .
amnem, & alij tab . . . . . .
men retinet . . . . . .
Salluſtius libro qu . . . . .
ne inrumiendi p . . . . .
ſublicibus cauata . . . . .
ſent.

Sublimauit dixit,† ideſt in altum extulit, originum libro ſecundo. In maximum decus, atque in excelſißimam claritudinem ſublimauit. id autem dicitur a limine ſuperiore, quia ſupra nos eſt. († dixit Cato)

Sublimem eſt in altitudinem elatum. Vt. Ennius in Thyeſte. Aſpice hoc ſublime candens, quem vocant omnes Iouem. Vergilius in Georgicis libro primo. Hic vertex nobis ſemper ſublimis.

Sublimem eſt in altitudinem elatum. id autem dicitur a limine ſuperiore, quia ſupra nos eſt. PAVLVS.

Sublucare arbores eſt ramos earum ſupputare, & veluti ſuptus lucem mittere; conlucare autem ſuccifis arboribus locum implere luce. FESTVS.

Suboles ab oleſcendo, ideſt creſcendo, vt ado-

† adulti)

leſcentes quoq. & adultae, † & indoles dicitur. Lucretius libro quinto. Siue virũ ſuboles, ſiue eſt muliebris origo. Vergilius. Cara deum ſuboles, magnum Iouis incrementũ.

.┴. rumis vocaba-tur)

Subrumari dicuntur haedi, cum ad mammam admouentur, quia ea (his vocabantur.┴. vel quia rumine trahunt lacte ſugentes.

PAVLVS. Subrumari dicuntur haedi, cum ad mammam admouẽtur. quia ea rumis vocatur. vel quia rumine trahunt lac † ſugentes.

† lacte

Subſcudes appellantur tabellae, quibus tabulae inter ſe configuntur, quia quo immittuntur ſucciditur. Pacuuius. Nec vlla ſubſcus cohibet compagem.

FESTVS. . . . . ellantur cunctae ta . . . . . tabulae inter ſe con . . . . . . a quo eae immittantur . . . . . . uius in Niptris. Nec vlla ſubſcus cohibet compagem aluei. Plautus in Aſtraba. Terebratus multum ſit, & ſubſcudes addite.

. . bſidium dice . . . .
. lites ſubſide . . . .
. entiq. aciei . . . .
. genus militum . . . .
. emeruerant . . . .
. amen retine . . . .
. quae erat ter . . . .
. . m, vt

. . . m, ut Plautus . . . .
. . . gite nunc ſubſ . . . .
. . . t triario ſi . . . .
. . . ſidiari ante eos . . . .
. . . rant, aut in alio . . . .
. . . nti.
Subſilles dicebantur quaedam lamellae ſacrifi- ciis neceſſariae. PAVLVS.
. . . li ipsyles uo . . . . FESTVS.
. . . . s, quae ad rem . . . .
. . . ur maxime . . . .
. . . rum.
Subſolaneae . . . . .
. . . s appellantur . . . .
. . rei ſolum conferunt . . .
. . . ui infimum . . . . .
. . . in terram ſuper . . . . . .
. . . lum imum . . . . .
. . . s innititur.
Subſtillum . . . . .
. . . it tempus ante . . . .
paene uuidum dum . . . . PAVLVS.
. . . m non perſiccum, quod . . . .
aut non dum deſiſſet . . FESTVS.
Subſtillum tempus ante pluuiam iam paene uuidum, & poſt pluuiam non perſiccum, quod iam ſtillaret, aut non dum deſiſſet. PAVLVS.
Subucula genus libi dicitur, ex halica, & oleo,

& melle. & genus veſtimenti.

FESTVS. Subuculam Aelius Stilo, & Cloatius ijſdem fere verbis demonſtrant vocari, quod dijs detur ex halica & oleo, & melle. Nam de tunicae genere notum eſt omnibus.

Subuerbuſtam, veribus vſtam ſignificat Plautus cum ait: Vlceroſam, † compeditam, ſubuerbuſtam, ſordidam.

† viceroſā v.c.

PAVLVS. Subuerbuſtam, veribus vſtam ſignificat.

Subulo Tuſce tibicen dicitur.

FESTVS. Subulo Tuſce tibicen dicitur. itaq. Ennius. Subulo quondam marinas propter adſtabat plagas.

Suburam Verrius alio libro a pago Succuſano dictam ait: hoc vero maxime probat eorum auctoritate, qui aiunt ita appellatam & regionem vrbis, & tribum a ſtatiuo praeſidio, quod ſolitum ſit ſuccurrere Eſquilijs infeſtantibus eam partem vrbis Gabinis. indicioq. eſſe, quod adhuc ea tribus per C litteram, non B ſcribatur.

PAVLVS. Subura regio Romae a pago Succuſano vocabulum traxit, quod ei vicinum fuit.

FESTVS. Suburanam . . .
. Succiſanam . . .
. nt ex nomine . . .
. umam illam quoq . . .
. cuſanam dictam . . .
. . ira-

. *iratum eſſe* . . . .
. *pagi ſuccuſa* . . . . . .
. . *xercerentur* . . . . . .

*Succenturiare eſt explendae centuriae gratia ſupplere, ſubijcere. Plautus in Saturione. Succenturia centum, require, qui te delectet domi. & Caecilius in Triumpho . . nunc meae militiae † aſtutia opus eſt ſuccenturia.** . . . . †malitiae) *ſuccenturiata)

PAVLVS. *Succenturiare eſt explendae centuriae gratia ſupplere. Caecilius. Nunc meae malitiae aſtutia opus eſt ſuccenturia.* † . . . †ſuccenturiata)

Succerda ſtercus ſuillum. Titinius. Quid habes, niſi vnam arcam ſine claui; eo condis ſuccerdas. . . . . . .

FESTVS.
. . . *eſt ſtercus ſu* . . . . . .
. . . *us. Simus* . . . . . .
. . . *uid habes, niſi* . . . . . .
. . . *ui, eo condis* . . . . . .
. . . *e ſuccerda* . . . . . .
. . . *homo opicer* . . . . . .
. . . *nem, quem ſol* . . . . . .
. . . *it* . . . .

PAVLVS. *Succidanea hoſtia dicebatur, quae ſecundo loco caedebatur. ſic appellata eſt a ſuccedendo.* † †ſuccidēdo

FESTVS.
. . . . . . *ppellatur, quae* . . .
. . . . . . *ur, quod quaſi* . . . .
. . . . . . *quidam a ſuc* . . . .

. . . . dendo dictam . .
PAVLVS. Succingulum, balteum.
FESTVS. . . . ingulum ap . . . . . .
. . lteum. Plautus . . . .
. . um Herculis . . . .
. . ti, quam abſtu . . . .
PAVLVS. Succrotilla, † vox tenuis, & alta. Titinius.
(† Femina. Feminea † fabula ſuccrotilla vocula.
FESTVS. . . . . tenuis diceba . . . .
† Succortri la, Succotil la Succo- trilla † . . . . Titinius in . . . . .
. . . fabulare ſuccr . . . .
. . . † . nius in Epiſtul . . . .
· † · Femina . . . . tilla voce ſerio . . .
. . ſcribendis muli . . . .
. . . gracilibus in Syr . . . .
† ſodellis . . . . talis cum ſodellis † cr . . . . .
. . . . le, quae non pedibus . . . . .
. . . . cula eſt machinae . . . . .
. . . . materiae, & foratae . . . . .
. . . . quam ut uber ſcrofe . . . . .
. ſtant. . . . .
. . . . ſtellas ruitque . . . . . .
. . . . a hyadas Grae . .
. . . . ſtimantes a ſubus . .
. . . . uenti dixerint . .
PAVLVS. Sudiculum † genus flagelli dictum, quod vapu
† Seduculũ. lantes ſudantes facit. . . . . .
Sudum, ſiccum, quaſi ſeudum, ideſt ſine vdo.

Securus, ſine cura.

. . . . ſignificare ſub . . . . FESTVS.
. . . . um omnium fere . . . .
. . . . . us ſiccum ſignificet . .
. . . . . eſt ſine udo, ut ſe . . . . . .
Sufes dic . . . .
. giſtratus, ut oſcor . . . . . .
. Calidius in Oration . . . . .
. lium. Nonne uobis l . . . .
er fumus proſequi . . . . . .
uidetur: Senatus cens . . . .
Sufetis. . . . . .

Sufes Conſul lingua Poenorum. Calidius. Senatus, inquit, cenſuit referentibus ſufetis. PAVLVS.
Suffibulum ueſtimentum album praetextum quadrangulum oblongum, quod in capite Veſtales uirgines ſacrificantes habebant, idque fibula comprehendebatur.

Suffibulum eſt ueſtimentum al . . . . FESTVS.
. . . drangulum oblongum, quod in ca . .
. . . eſtales cum ſacrificant, ſemper . .
. . . que fibula conprehenditur.

Suffimenta ſunt, quae . . . . .
. . . molito mulſo ſpar . . . . .
. . . re, quo uuae calcatae . . .

Suffimenta dicebant, quae faciebant ex faba, milioq. mollito, mulſo ſparſo. ea dijs † eo tẽpore dabantur, quo uuae calcatae praelo † preme PAVLVS. †bis †. pilo

premebantur.

Suffiſcus folliculus teſtium arietinorum, quo vtebantur pro maſſupio, a fiſci ſimilitudine dictus . . . . . .

FESTVS *Suffiſcus dicebatur folliculus teſtium arietinorum, qui celebris u* . . . . *pio forſitan d* . . . . . . *fiſci ſimilitu* . . . .

Suffragat . . . . . . *maiores hi, qui vulgo in vſu* . . . *us apparerent iuncta ſuffrag* . . . *quem quiſque fieri vellet, notabat* . . . . *to ſcriptis candidatorum hominu* . . . *Varro in libro* VII. *Rerum humanarum* . . .

Suffuerat, ſub eodem tecto fuerat.

PAVLVS. *Sugillatum dicitur ex graeco, quod ea pars, quae eſt ſub collo* κοῖλον † *ab eis dicitur.*

† κυλὸν

FESTVS. . . . *dici exiſtimant* . . . . *quod ea pars, quae* . . . . υλον *ab ijs dicitur.* . .

Suillum genus inuiſum Veneri prodiderunt poetae, ob interfectum ab apro Adonim, quem diligebat dea. quidam autem, quod immundiſsimi ſint ſues ex omni manſueto pecore, & ardentiſsimae libidinis. ita, vt opprobrium mulieribus inde tractum ſit, cum ſubare, & ſubire dicuntur.

Sulci appellantur, qua aratrum ducitur, vel ſationis

tionis faciendae cauſa, vel vrbis condendae, vel foſſura rectis lateribus, vbi arbores ſerantur. fulmen quoque, qua eius veſtigium, ſimiliter appellatur. quod vocabulum quidam ex Graeco fictum, quia illi dicant ὄλκον.

Sulcus dictus a Graecó, qui ab illis ὁλκὸς *appellatur.* PAVLVS.

Sultis, pro ſi vultis. Plautus. Sequimini me hac, ſultis. & Cato. Audite, ſultis, milites.

Sultis, ſi voltis. Plautus in Friuolaria. Sequimini me hac ſultis legiones omnes lauernae. & in Rudente. Curate haec ſultis magna diligentia. M. Cato pro L. Caeſetio. audite ſultis milites, ſi quis veſtram in bello ſuperfuerit, ſi quis non inuenerit pecuniam, egebit. FESTVS.

*Sultis, ſi voltis ſignificat compoſito vocabulo, ita vt alia ſunt, ſodes, † ſis ſiuis, plicet * in loco, ſcis licet ·†· ſcias licet, equidem ego qui dem. Ennius. pandite ſulti genas, & corde relinquite ſomnum.* † *ſi audes.* v. c *ſodes, ſi audes*) * *ilicet, ire licet; illico*) ·†· *ſcilicet*)

Sultis, ſi vultis. Ennius. Pandite ſulti genas, & corde relinquite ſomnum. PAVLVS.

Sum pro eum vſus eſt Ennius.

Sum pro eum vſus eſt Ennius libro primo. At tu non vt ſum ſummam † ſeruare decet rem. & libro ſecundo. At ſeſe ſum quae de- FESTVS. †Sūma v.c.

dederat in luminis oras.

†ſinctae v. c. vel facta)

Summanalia liba farinacea in modum rotae ſicta.†

Summiſsiorem alijs aedem Honoris, & Virtutis C. Marius fecit, ne ſi forte officeret auſpicijs publicis, augures eam demoliri cogerent.

PAVLVS. † ſummiſsi * ſiet)

Summuſsi,† murmuratores. Naeuius. Odi, inquit, ſummuſſos, proinde aperte dice, quid ſit.* Terentius muſſare pro tacere poſuit, cum ait: Sile, caela, occulta, tege, tace, muſſa.

FESTVS. . . . . ſsi dicebantur . . . .
. . . Naeuius. Odi, inquit, ...
. . . inde aperte dice, ...
. . . times: Ennius in ſexto . . .
. . . ntus in occulto muſſa . . .
. . . in Andromacha di . . . .
. . . . m eſt. nam muſſare ſi . . .
†Anagnorizomene) . . . . . s in Agnorizomene† Quod potes, ſile, caela, occulta, tege, tace, muſſa, mane.

Suopte, (ſuo) ipſius; Vt meopte, meo ipſius; tuopte, tuo ipſius.

Supa . . . . . .
disijcit . . . . . .
in . . . inſipit . . .
inijcit farinolam.

Su

Supat † iacit, vnde diſſipat diſijcit, & obſipat, obijcit, & inſipat, † hoc eſt inijcit. PAVLVS. † ſipat) ·†· inſipit

Supellectilis recto caſu, & ſenis ratione dicebantur, quae nunc contraria videntur eſſe finitioni proportionis, † qua omnia vocabula x littera finita, per declinationes obliquorum caſuum ſyllabam accipiunt. Haec autem duo deſciuerunt ab ea, vt alia complura, * quae non ideo infirmare debent praeceptum. FESTVS. † portionis. v. c. *alta comptum v. c.

Supercilia in Iunonis tutela eſſe putabant, quod ijs protegãtur oculi, per quos luce fruimur, † quam tribuere putabant Iunonem. vnde & Lucina dicta eſt. PAVLVS. † fruuntur

. . . . . Iunonis tu . . . FESTVS.
. . . . . tur muliere . . .
. . . . . tur oculi, per q . . .
. . . . . quam tribuat . . .
. . . . . Lucina quoque . . .

Supercilium dicitur, quod ſupra cilium ſit, ideſt integimentum oculi ſuperius.

Supereſcit ſignificat ſupererit. Ennius. dum quidem vnus homo Romae † toga ſupereſcit. & Attius † in Chryſippo. Quin hinc * ſupereſcit, Spartam, atq. Amyclas trado. Sed per ſe ſuper ſignificat quidem ſupra, vt cum dicimus ſuper illum ſedit, † verum ponitur etiam pro de Graeca conſuetudine, vt illi dicunt, †Romanus v. c. † Acer. v. c. * ſi) † cedit v. c.

dicunt ὑπὲρ. Plautus in Milite glorioſo. Mea opera ſuper hac vicina, quam ego nunc concilio tibi. In Phaſmate. Ehe . . . tandem percipio, ſuper rebus noſtris loqui te. Pacuuius in Medo. Qua ſuper re interfectum eſſe Hippotem dixiſti? Cato contra Annium. Nemo antea fecit ſuper tali re cum hoc magiſtratu vtiq. rem. Afranius in Virgine. Alijs de rebus in qua coepiſti ſuper re.

PAVLVS. Funereſcit, ſupererit. Ennius. Dum quidem vnus homo Romae ſupereſcit.

Superſtites antiquitus appellati ſunt teſtes.

FESTVS. Superſtites teſtes praeſentes ſignificat. cuius rei teſtimonium eſt, quod ſuperſtitibus praeſentibus, ij, inter quos controuerſia eſt, vindicias ſumere iubentur. Plautus in Artemone. Nunc mihi licet quiduis loqui, nemo hic adeſt ſuperſtes. Volgari quidem conſuetudine poni.

. . . ſuperq. ſint . . . . .
. . . liberi parentib . . .
. . . quamobrem . . .
. . . do quamquam o . . .
. . . uelim.

Superuacaneum u . . . . .
cludit Verrius ab u . . . .
. . . . antum modo . . .
. . ſit

. . . . ſit fami . . . .
. . . . . uacaneum . . . .
. . .

Superuacaneum, ſuperuacuum. PAVLVS.

Superuaganea dicebatur ab auguribus auis, quae ex ſummo cacumine vocem emiſiſſet. dicta ita, quia ſuper omnia vagatur, aut canit.

Su . . . . FESTVS.
. catur ab au . . . . . .
. mo cacumin . . . . . .
. quaſi in altis . . . . . .
. uagatur, a . . . . . .
Supparus . . . . . .
. . . ueſtimen . . . . .
. . ubucula ap . . . . .
. . . n Fullonia . . . . .
. . . omne quod . . . . .
. . . parum Puni . . . . .
. . . cat Neui de . . . . .
. . . o. & in Nautis . . . . .
. . . eſtem conſec . . . . .
. . . nunc ſupparos . . . . .
. . . na iam crucem . . . . .
. . . detur puella . . . . .
. . . ius ait. Puella . . . . .
. . . duta ſum. . .

Supparus veſtimentum puellarum lineum, PAVLVS.

quod

quod & ſubucula, (ideſt camiſia) dicitur. Afranius. Puella non ſum, ſupparo ſi induta ſum.

Suppernati dicuntur, quibus femina ſunt ſucciſa in modum ſuillarum pernarum. Ennius. His pernas ſuccidit iniqua ſuperbia Poeni.

FESTVS. pernati dicu . . . .
. . . . . . na ſunt ſucciſa . . .
. . . . . rum pernaru . . . .
. . . is pernas ſuc . . . .
. . . . . Poeni. & Catu . . . .
. . . . . foſſa ligari in . . .
. . . . . curi . . .

PAVLVS. Supplicia veteres quaedam ſacrificia a ſupplicando vocabant.

FESTVS. Supplic . . . . .
. . . . . res portent . . . .
. . . . . uerbena falic . . . .
. . . . . alia ſupplicia . . . .
. . . . . bonis ſumi . ſin . . . .
. . . . . is necaretur . . . .
. . . . . Semoniae re . . . .
. . . . . ce bidente . . . .
. . . . . na ſalutis . . . .
. . . . . nati patrim . . . .
. . . . . id fieret ſa . . . .
. . . . . ſolitum ut . . . .
. . candi

. . . candi cauſa . . . .
. . . rum ut id uo . . . .
. . . ro ſemper ela . . . .
. . . plo docet ſupol . . .
. . . nunc fere ſuppl . . .
. . . tur .
. . . . cium a ſupp . . . . .
. . . . guit, quod . . . . .
. . . . haec deorum . . . .
. . . . matur ſupp . . . .
. . . . ideſt dep . . . .
. . . . caedi .

Suppremum modo ſignificat ſummum, modo extremum, modo maximum. PAVLVS.

Supp . . . . . . FESTVS.
ſummum ut . . . . .
ſuppreme bel . . . . .
potens. Plautus . . . .
mum habuiſti ſe . . . .
tuis. alias extre . . . .
in legibus XII. Solis . . . .
ma tempeſtas eſto . . . .
crimine nec te tuo . . . .
ab illo ſepeliri die . . . .
et quaſi ſuppremo l . . . .
tempora uoltu. Cato d . . . .
lentis numquam cuiq . . . .
. . . . premam aduoca . .

. . . . . *maximo cum duas* . .

. . . . . *s ſuppremam mul* . .

. . . . . .

Suppum antiqui dicebant, quem nunc ſupinum dicimus ex Graeco, videlicet pro adſpiratione ponentes litteram, vt cum ijdem ὕλας, *dicunt, & nos ſiluas. item* ἕξ, *ſex, &* ἑπτά, *ſeptem. eius vocabuli meminit etiam Lucilius. Si vero das, quod rogat, & ſi ſuggeri† ſuppus.*

† ſuggeru)

PAVLVS. *Suppum antiqui dicebant, quem nunc ſupinum dicimus.*

Surregit, & ſortus pro ſurrexit; & quaſi poſſit fieri ſurrectus, frequenter poſuit Liuius.

FESTVS. . . . *et ſortus an* . . . .

. . . *et eius part* . . .

. . . *bus L. Liuill* . . . .

. . . *eſt*. . .

† manum)

PAVLVS. *Surremit, ſumpſit: inq. manu† ſurremit haſtā.*

FESTVS. . . . . *manum ſu* . . .

PAVLVS. *Surrempſit, ſuſtulerit.*

FESTVS. . . . . *Surempſit* . . .

. . . . . *pue* . . *ſuſtule* . .

. . . . . *cum dixit* . . .

. . . . . *eſt, quod cum* . .

. . . . . *nio nobiliſſi* . . .

. . . . . *atque ob eam* . .

. . . . . *iſſimus ſemper* . .

. . *nſti-*

. . . . . *nſtituit, cum* . . . .
. . . . . *imus ſumere* . . .
. . . . . *ipſo dignior* . . . .
. . . . . *καὶ συνέλεου* . . . .
. . . . . *t, quod ſi mon* . . . .
. . . . . *tem nonnum* . . .
. . . . . *Socratem quae* . .
. . . . . *rat in librum* . .
. . . . *inſcripſerat Scy* . . .
. . . . *gratia id appel* . . .

Surum dicebant, ex qu . . .
. . . . . . *eſt Plau* . . .
. . . . . . *on eſt tibi* . . .
. . . . . . *um item nam qui* . .
. . . . . . *cus ſurculis* . . .
. . . . . . *m. tum poli* . . .
. . . . . . *aut áſulae* . . .
. . . . . . *rus ſurum* . . .
. . . . . . *re poſſent*.

Surum dicebant, ex quo per deminutionem fit ſurculus. Ennius. Vnus ſurus ſurum ferret,† tamen defendere poßent. PAVLVS. † *ferre)*

Sus Mineruam in prouerbio eſt, vbi quis id docet alterum, cuius ipſe inſcius eſt. quam rem in medio, quod aiunt, poſitam Varro & Euhemerus ineptis mythis inuoluere maluerunt, quam ſimpliciter referre. FESTVS.

Suſpectus a ſuſpicor venit, & a ſuſpicio. PAVLVS.

FESTVS . *Sus* . . . .
. . *ſignificationis* . . . . .
. . *et ſuſpicio parti* . . . . .
. . *e . non mirum ſi* . . . . .
. . *o dari poteſt* . . . .

PAVLVS. *Susque, deque, ſignificat plus minusue*.

FESTVS . . . . *ens eſt pro plus, minus ue*
. . . *uod antiquis uſq. dice* . . .
. . . .

PAVLVS. *Sutelae doloſae aſtutiae a ſimilitudine ſuentium dictae*.

FESTVS . . . . . *ſtutiae a ſimili* . . . .
. . . . *dictae ſunt*.
Su . . . .
. . . *tiq. in prouerbium* . . . .
cauſa Gallico tu . . . . .
. . *dam edictum eſt legiones Sutrij, ut prae ſto eſſent cum cibo ſuo. quod uſurpari coeptũ eſt in ijs, qui ſuis rebus, opibusque officij id praeſtarent, quibus deberent. Plautus. Sed facito dum, merula per†uerſus, quod* cantat colas,·†· cum ſuo cuiq. .⊥. facito ueniant, quaſi eant Sutrium.*

† memineris)
* quos
·†·colax)

PAVLVS. SYCOPHANTAS *appellatos hac de cauſa dicunt. Atticos quoſdam † iuuenes ſolitos aiunt in hortos irrumpere, ficosq. deligere, quam ob cauſam lege eſt conſtitutum, ut qui id feciſſet, capite truncaretur, quam poenam qui*

.⊥. cum cibo tu quoq. eos.)
† quondam

qui perſequerentur ob paruula detrimenta, ſycophantas appellatos.

. . . . . *idam ex hac cauſa* . . . FESTVS.

. . . . . *Atticos quondam* . . . .

. . . . . *s aiunt in hortos* . . . .

. . . . . *inrumpere, ficosque* . . .

. . . . . *b cauſam lege factam, qui id feciſſet, capite † eſſet ei. quam poenam qui perſequerentur ob paruola detrimenta, ſycophantas appellatos.* †capital)

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

FEST. ∴ TABELLIS pro chartis vtebantur antiqui, quibus vltro, citroue, † ſiue priuatim, ſiue publice opus erat, certiores abſentes faciebant. Vnde adhuc tabellarij dicuntur. & tabellae miſſae ab imperatoribus.

† citroq.)

∴ Tabem eam, quae faceret tabeſcere apud antiquos vſurpatum. Saluſtius quoq. frequenter, vt in Catilina, cum ait. Vti tabes pleroſque ciuium animos inuaſerat. & in libro quarto hiſtoriarum. qui quidem mos, vt tabes in vrbem coniectus. & Coruinus pro Liburnia. propter hanc tabem, atq. perniciem domus totius.

Tabernacula dicuntur a ſimilitudine tabernarum, quae ipſae, quod ex tabulis olim fiebant, dictae ſunt, non, vt quidam putant, quod tabulis cludantur.

† Tabiinū v. c.

Tablinum † proxime atriū locus dicitur; quod antiqui magiſtratus in ſuo imperio tabulis . .

. . . .

∴ Tablinum proxime atrium locus dicitur, quod antiqui magiſtratus, in ſuo imperio tabulas ratio-

rationum ibi habebant publicarum rationum cauſa factum locum.

Tablinum, locus proximus atrio, a tabulis appellatus. PAVLVS.

Taciturnus, qui facile tacet. tacitus, argutus etiam, qui poteſt aliquando tacere.

Taedulum, faſtidioſum, ſiue quod eſt omnibus taedio. † — † taedium.

∴ Taedulum antiqui interdum pro faſtidioſo; interdum, quod omnibus taedio eſſet, ponere ſoliti ſunt. FESTVS.

∴ Taenias Graecam vocem ſic interpretatur Verrius, vt dicat ornamentum eſſe laneum capitis honorati, vt ſit apud Caecilium in Androgyno. ſepulchrum plenum taeniarum, ita vt ſolet. & alias. Dum taeniam, qui vulnus vinciret, petit. Ennius in Alexandro. volans de caelo cum corona. & taenijs. Attius in Neoptolemo. Decorare eſt ſatius, quã vrbem taenijs.

Taepocon † appellarunt Graeci genus ſcribendi deorſum verſus, vt nunc dextrorſum ſcribimus. PAVLVS. — † Tãpercon Taenpocon Taenpton

∴ Taepocon ⊥ ſoliti ſunt appellare Graeci genus ſcribendi deorſum verſus, vt nunc dextrorſum ſcribimus. FESTVS. — Tabẽpocon Temperon Tempocon

Tagax furunculus a tangendo dictus, cuius vocabuli Lucilius meminit. Et mutonis manum PAVLVS. — Taen potõ ⊥. Tãpercon v.c.

manum perſcribere poſſe tagacem.

FEST. ∴ *Tages nomine, Genij filius, nepos Iouis, puer dicitur diſciplinam aruſpicij dediſſe duodecim populis Etruriae.*

Tagit Pacuuius in Teucro. Vt ego, ſi quiſquam me tagit & tagam. Idem in Hermiona. Aut non cernam, niſi tagam. ſine dubio antiqua conſuetudine vſurpauit. nam nunc ea ſine praepoſitionibus non dicuntur, vt contigit, attigit.

PAVLVS. *Tagit ſimpliciter dicitur. quod attigit, contigit facit compoſitum.*

Talaſsionem in nuptijs Varro ait ſignum eſſe lanificij. Talaſsionem enim vocabant quaſillū, qui alio modo appellatur calathus, vas vtiq. lanificijs † aptum.

† ſacrificijs

FESTVS. . . . *ſionem in nuptijs Varro ait* . .
. . . . *fici τάλαρον, ideſt quaſillum* . .
. . . . *litum appellari talaſsionem. at* . .
. . . . *hiſtoriarum ſcriptor Talaſsium* . .
. . . . *uirum rapta uirgine unicae pu* . .
. . . . *dinis, quod ei id coniugium fuerit fe* . .
. . . . *ominis gratia nunc redintegrari.*

∴ *Talentorum non vnum genus. Atticum eſt ſex millium denarium. Rhodium & † ciſtophorum, quattuor millium quingentorum † denarium. Alexandrinum duodecim millium denarium. Neapolitanum ſex † denarium.*

† ſeptē millium)
† quadringentorum
† ſex millium)

rium. Syracuſanum trium ·†· denarium. Rheginum victoriati . . . . ·†· *triũ millium)*

. . . . . .

∴ *Taliam † Cornificius poſuit, vnde & Talaſſius. Taliam alij folliculum cepe.* † *Talam*

Talia, folliculum cepe. PAVLVS.

∴ *Talionis mentionem fieri in duodecim ait Verrius, hoc modo. ſi membrum rapſerit ;† ni cũ eo pacit, talio eſto. neque id, quid ſignificet, indicat, puto quia notum eſt. permittit enim lex parem vindictam.* FESTVS. † *ruperit, vel rupit;)*

Talipedare antiqui dicebant pro vacillare pedibus laſſitudine, quaſi trahat pedes, vt talis videatur inſiſtere, aut identidem tollere pedes.

Talipedare eſt vacillare pedibus, & quaſi talis inſiſtere. PAVLVS.

Talus praenomen erat Sabinorum.

∴ *Talus in Sabinorum nominibus praenominis loco videtur fuiſſe.* FESTVS.

∴ *Tam ſignificationem habet, cum ponimus praepoſitiuam † quandam, cui ſubiungimus quã, vt cum dicimus, tam egregium opus tã paruo pretio veniſſe. ideſt ſic. ita vt apud Graecos quoq. οὕτως ἀγαθὸν. item ex contrario ei dicimus, quam bonus Homerus, tam malus Cherylus poeta eſt. At antiqui tam etiã pro tamen vſi ſunt. vt Nouius. † Qui, ſi taceat,* † *propoſitiuam poſitiuam)* † *Naeuius*

·⊥. quo I ſcriptũ eſt.

† Quam)

* ecaſta)

ceat, dum videat, tam etiam ſciat, quid ſcriptum ſit. ⊥. *Ennius*. illae meae tam potis pacis potiri. *Titinius*. Bene cum facimus, tam male ſubimus, vt quidam perhibent viri. *Item*. Quamquam † eſtis nihili, tam eſcator † ſimul vobis conſului.

PAVLVS. † poſitiuam † bonus ·† malus

Tam ſignificationem habet praepoſitiuam, † cui ſubiungimus quam. vt tam malus † Cherylus, quam bonus † Homerus. tam etiam pro tamen vſi ſunt.

Tam modo antiqui dicebant pro modo.

FEST. ∴ *Tam modo* antiqui ponebant pro modo, vt *Attius*. Tam modo inquit Praeneſtinus.

∴ *Tam perit, quam extrema faba*. in prouerbio eſt; quod ea plerumque aut proteritur, aut decerpitur a praetereuntibus.

PAVLVS. † Lucretius

Tama dicitur, cum labore viae ſanguis in crura deſcendit, & tumorem facit. *Lucilius*. † Inguene exiſtat, papulae, tama, neboa noxit.

FEST. ∵ *Tame* in carmine poſitum eſt pro tam.

PAVLVS. † via

Taminia vua † ſilueſtris dicta, quod tam mira ſit, quam minium.

FEST. ∵ † via

Taminia vua † ſilueſtris generis videtur Verrio dicta, quae tam mira ſit, quam minium.

∵ *Tamne*, cousq., vt Aelius Stilo, & Opilius Aurelius interpretantur. itaq. *Afranius*. Tam ne arcula tua plena eſt aranearum.

PAVLVS. *Tamne*. couſque. *Afranius*. Tamne arcala tua

plena

plena eſt aranearum.

Tandem cum ſignificet aliquando, interdum tamen ex ſuperuacuo ponitur. Vt apud Terentium in Phormione, cum ait Itáne tandem Vxorem duxit Antipho iniuſſu meo? non enim hic tempus Vllum ſignificat. at Cicero etiam duplicat temporalem ſignificationem, cum ait, tandem aliquando.

T. ppete ex Graecò ſum . . . . . FESTVS.
tae. Ennius eum ait. T . . . .
lius in Demetrio. Le . . . .
ueterem dic tappet . . .

Tapulla † dicta eſt lex quaedam de conuiuijs. PAVLVS.

Tapullam* legem conuiualem ficto nomine conſcripſit iocoſo carmine Valerius Valentinus. cuius meminit Lucilius hoc modo. Tapullā † rident legem contere opimi. FESTVS. †Tappula) *Tappulā) †Tappulā)

Tarmes genus Vermiculi carnem exedens. PAVLVS.

Tarpeiae etiam effigiem ita appellari putant quidam in aede Iouis Metellina. eius Videlicet in memoriam Virginis, quae pacta a Sabinis hoſtibus, quae in ſiniſtris manibus haberent, Vt ſibi darent, intromiſerit eos cum Rege Tatio, qui poſtea in pace facienda cauerit a Romulo, Vt ea Sabinis ſemper pateret. FESTVS.

Tarquitias † ſcalas, quas Rex Tarquinius Superbus fecerit, abominandi eius nominis † Tarquinias

gratia

* dictas

gratia ita appellatas * eſſe ait vulgo exiſtimari Verrius.

∴ Tartarino cum dixit Ennius, horrendo, & terribili Verrius vult accipi. a Tartaro, qui locus apud inferos.

PAVLVS. Tartarino, horrendo, & terribili.

FEST. ∴ Tatium occiſum ait Lauinij ab amicis eorum legatorum, quos interfecerant Tatiani † latrones, ſed ſepultum in Auentino laureto. quod ad ſignificationem verborum non magis perrinet, quàm multa alia praeterita deinceps, quae referantur.

† Titini

PAVLVS. Tauras vaccas ſteriles dici exiſtimabant hac de cauſa, quod non magis, quàm tauri, pariant.

FESTVS. . . uras vaccas ſteriles ap . . .
. . . quae non magis rapiant † . .
. . . ſimilius ſit ex Graeco dic . .
. . . ρος appellant.

† pariant)

PAVLVS. Tauri, verbenaeq. in commentario ſacrorum ſignificat ficta farinacea.

Taurij appellabantur ludi in honorem deorum inferorum facti. Inſtituti autem videntur hac de cauſa. Regnante Superbo Tarquinio cum magna incidiſſet peſtilentia in mulieres grauidas, quae fuerat facta ex carne diu vendita † populo taurorum, ob hoc dijs inferis inſtituti ludi, & taurij vocati ſunt.

† diuēdita)

Tau . .

Tau . . . . [FESTVS.]
ſtituti dijs inferis ex l . . . . . .
Tarquinio regnante cum . . . . .
peſtilentia in mulieres . . . . .
fetu ſi facti ſunt ex carn . . . . .
taurorum immolatorum . ob . . . .
appellati ſunt, & fiunt . . . .
intra muros euocentur di . . . .
ludos Varro ait vocari, quod . . . .
lus pendens a doctore iner . . . .
ſolitus ſit impelli, atq. vſque . . . .
docere, quoad conſiſteret . . . .
te talorum conſtaret pedu. . . .

Taurium aes dicunt, quod in ludos tauricos † *conſummitur.* [† *taurios*)]

Taurorum ſpecie ſimulacra fluminum, ideſt cū cornibus; quod ſunt atrocia, vt tauri.

Taxat verbum ponitur in ijs, quae finiuntur, quoad tangi liceat, in litibus quoque, arbitrone † *cum proſcribitur, quoad ei iuſsit ſtatuendi. Taxatio dicitur, quae fit certae ſummae. a tangendo autem dici etiam ſcaenici teſtimonio ſunt, qui taxatores dicūtur, quod alter alterum maledictis tangit.* [† *arbitrioue)*]

Taxat, & taxatio a verbo tango dicuntur. vnde & taxatores a ſcaenicis dicuntur, qui ad alterutrum maledictis tangunt. [PAVLVS.]

TEGILLVM *cucculliunculum* † *ex ſcirpo factum.* [† *cucullliun culum*]

uerſum ponitur.

Tenitae † credebantur eſſe ſortium deae; dictae quod tenendi haberent poteſtatem. † Tenirae

Tenſa † uehiculum argenteum, quo exuuiae deorum ludis circenſibus in circum ad puluinar uehebantur. † Thenſa

∴ *Tenſam ait uocari Sinnius Capito uehiculum, quo exuuiae deorum ludicris circenſibus in circum ad puluinar uehuntur. fuit & ex ebore; ut apud Titinium in Barbato; & ex argento.* FESTVS.

Tentipellium genus calciamenti ferratum, quo pelles extenduntur. PAVLVS.

∴ *Tentipellium Artorius putat eſſe calciamentum ferratum, quo pelles extenduntur. idem Afranium dixiſſe in Promo.† Pro manibus credo habere ego illos tentipellium. Titinium ait Verrius exiſtimare, id medicamentum eſſe, quo rugae extenduntur, cum dicat: Tentipellium Inducis, .↓. rugae in ore extenduntur. cum ille ξομικῶς dixerit.* FESTVS. †Primo. .↓. Inducitur,

Tenus ſignificat finem, ut cum dicimus hactenus. PAVLVS.

Terentum locus in campo Martio dictus, quod eo loco ara Ditis patris in terra occultaretur.

. . . . *in campo Martio loc* . . FESTVS.
. . . . *dicendum fuiſſe, quod Te* . .
. . *ſaecu*

. . . . . *ſaecularis Ditis patris* . . .
. . . . *tur ab equis quadrigari* . . .
. . . . *tilitas aequiperet mo* . . .
. . . . *nae, quod quam aniliter relat*. .
. . . . *uis manifeſtum eſt* .

PAVLVS. *Teres, rotundus in longitudine.*

FEST. ∴ *Teres in longitudine rotundatum. quales aſſeres natura miniſtrat.*

∴ *Teretinatibus, qui a flumine Terede dicti exiſtimantur, & ſyllaba eius tertia mutata, & pro Terede Teram ſcribi debuiſſe.*

∴ *Termentum pro eo, quod nunc dicitur detrimentum, utitur Plautus in Bacchidibus.*

PAVLVS. *Termentum apud Plautum detrimentum.*

Termes ramus direptus ex arbore, nec folijs repletus, nec nimis † glaber.

Termino ſacrificabant, † quod in eius tutela fines agrorum eſſe putabant. deniq. Numa Pompilius ſtatuit eum, qui terminum ex araſſet, & ipſum, & boues ſacros eſſe.

Terminus, quo loco colebatur, ſuper eum foramen patebat in tecto, quod nefas eſſe putarent terminum intra tectum conſiſtere.

Termonem Ennius terminnm dixit.

FEST. ∴ *Termonem Ennius Graeca conſuetudine dixit quem nos nunc terminum hoc modo. Ingenti vadit curſu, qua redditus termo eſt. & idem. Hortatore bono prius, quam iam finibus*

† *n.inus*

† *ſacra faciebant, vel fiebant,*

finibus termo eſt.

∴ *Terſum diem pro ſereno dictum ab antiquis; nec ſe habere rei auctorem ait.*

Terſum diem, ſerenum. PAVLVS.

∴ *Tertium, quartum differre ait a tertio, quarto, quintus:* † *quod, quid factum ſit, ſignificat.* FESTVS. †cos.)

Teſca † *loca augurio deſignata. Cicero aſpera ait eſſe, & difficilia.* PAVLVS. † *Teſqua*

. . . *t loca augurio deſig* . . . FESTVS.
. . . *no finis in terra auguri op* . .
. . . *us loca conſecrata ad* . . .
. . . *ſit, ſed ſancta loca vndiq* . .
. . . *nt Pontificis libri, in quibus* . .
. . . *q. ſedemq. teſcumq* . . . .
. . . *dedicauerit, vbi eos ac* . . .
. . . *s, propitiosq. Hoſtius belli* . . .
. . . *pergentis alter aetherias, atq.* .
. . . *uiolabis templa antiqua* . . .
. . . *uere aſpera, difficilia aditu* . .
. . . *ca aſpera ſaxa teſca tuor* . .
. . . *octeta. Quis tu es mortalis* . .
. . . *a, & teſqua te adportas loca.*

Teſticulari eſt iumentis maribus feminas, vel mares feminis admouere. licet alij dicant teſtilari. PAVLVS.

Tetini pro tenui.

THALEAE † *nomen dictum, alij ab aetatis* † *Thaliae)* FESTVS.

flore aiunt, alij quod carmina ſemper floreant.

PAVLVS. *Themin deam putabant eſſe, quae praeciperet hominibus id petere, quod fas eſſet. eamque id eſſe exiſtimabant, quod & fas eſt.*

Thiaſitas, ſodalitas.

Thomices Graeco nomine appellãtur canabi im polito, & ſparto leuiter tortae † reſtes, ex quibus funes fiunt. puluilli quoq. quos in collo habent, ne a reſtibus laedantur, thomices vocantur.

† torto

FESTVS. . . . . . *nomine appellantur* . . .
. . . . . *et ſparto leuiter tortae* . .
. . . . . *fiunt. Lucilius. Vidimus*
. . . . . *abina. Opillius Aure* . .
. . . . . *puluillum, quem in* . . .
. . . . . *aedat tomicem vo* . . . .
. . . .

PAVLVS. *Thraeces gladiatores a ſimilitudine palmularum † Thraciarum.*

Throcum ‡. genus ſellae habetur apud Plautũ.

Thymbraeus Apollo a mõte Thymbraeo dictus, qui eſt in agro Troiano.

† parmularũ) paruularum v. c.
‡. Trachũ v.c. Thronus)

FESTVS. *Thymbraeum Apollinem Vergilius a monte Thymbraeo appellauit, qui eſt ĩ agro Troiano.*

PAVLVS. *Tiberis fluuius dictus a Tiberino Rege Albanorum, quod in eo cecidiſſet. vel Tiberis a Tiberi † Rege Tuſcorum.*

† Tibris a Tibri.

Tibi

Tibicines in aedificijs dici exiſtimantur a ſimilitudine tibijs canentium, qui vt canentes ſuſtineant, ita illi aedificia †

† aedificiorum tecta.

Tifata iliceta, Romae autem Tifata curia, Tifata etiam locus † iuxta Capuam.

† lacus

∴ *Tigillum ſororium.*

FESTVS.

∴ *Tignum non ſolum in aedificijs, quo vtuntur, appellatur, ſed etiam in vineis, vt eſt in duodecim tignum iunctum aedibus, vineaeque, & concapu, † ne ſoluito.*

† concapet v. c. capulo)

Tinia vaſa vinaria.

PAVLVS.

Tippula beſtiolae genus ſex pedes habentis, ſed tantae leuitatis, vt ſuper aquam currens nõ deſidat. † Plautus. Neque tippulae leuius pondus eſt, quam fides lenonia.

† decidat

Titienſis tribus a praenomine Tatij Regis appellata videtur. Titia quoque curia ab eodem Rege eſt dicta.

Titinnire, & titinnabunt † Naeuius dixit pro ſonitu tintinabuli.

† Tintinire & tintinabunt.

∴ *Titinnire † eſt apud Naeuium hoc modo. Tantũ vbi molle † crepitum faciebant, titinnabant * compedes. & apud Afranium. Oſtiarij impedimenta titinnire audio.*

FESTVS. † Tintinire † mollem) * tintinabãt

Titiuillitium nullius ſignificationis eſt, vt apud Graecos βλίτυρι, & σκινδαψός. Plautus. non ego iſtud verbum empſitem tiuillitio.

PAVLVS.

Tituli milites appellantur, quaſi tutuli, quod patriam tuerentur. Vnde & Titi praenomen ortum eſt.

TODI *genus auium paruarum. Plautus: Cum extortis talis, cum todillis cruſculis.*

FESTVS. *Todi ſunt* . . . .
quarum meminit Plautus in Sy . . .
tis talis, cum todillis crus . . . .
Togatarum . . . .
minum faſtigi, quae . . . . .
quod togis praetextis rem . . .
tabernariarum, quia . . . . .
cellentibus etiam humiles . . . .
. . *lagiari ſerui deniq. et* . . . .
. . *ernis honeſte prodeant* . . . .

Tolerare, patienter ferre. Attius in Neoptolemo: Aut † quiſquam potis eſt tolerare acritudinem. Ennius libro ſecundo. Ferro ſecedere, quam dictis his toleraret.*

† Haud)

*ſe caede v. c. ſe. caedet)

Toles, tumor in faucibus, quae per deminutionem tonſillae dicuntur.

† Tolenno *Tollenno † eſt genus machinae, quo trahitur aqua, alteram partem praegrauante pondere, dictus a tollendo.*

PAVLVS. *Tongere noſſe eſt, nam Praeneſtini tongitionem † dicunt notionem. Ennius. Alij rhetorica tongent.*

† tongionẽ

FESTVS. . . . . *lo ait noſcere eſſe* . . .
. . *tio-*

. . . . . *tionem dicant pro no* . . .
. . . . . *tius dominari. Ennius* . . .
. . . . . *tongent. et vincere* . . .
. . . . . *videtur ſignificare.*

Tonſam Ennius ſignificat remum, quod quaſi tondeatur ferro, cum ait libro ſeptimo. Poſte recumbite, veſtraque pectora pellite tonſis. item. Pone petunt, exin referunt ad pectora tonſas. & in Aſota. Alius in mari vult magno tenere tonſam.

PAVLVS.

Tonſa, remus; quod quaſi tondeatur ferro. Ennius. Pone petunt, exin referunt ad pectora tonſas.

Tonſilla palus delatus in acumen, & cuſpide praeferratus, qui nauis religandae cauſa in littore figitur. Attius. Tacete, & tonſillas littore in laeda edite. †

†littore edite

FESTVS.

. . . . . *eſſe Verrius palum dolatum*
. . . . *cuſpide praeferratum, vt exiſti* . .
. . . . *m cum figi in littore nauis re*
. . . *cauſa. Pacuuius in Medio.*† *Acces* †Medo)
. . . *eam, & tonſillam pegi laeto in littore*
. . . *in Phinidis.*† *Tacete, & tonſillas litto-* † Phoeniſſis)
. . . *laeda edite.*

Topper ſignificare ait Artorius cito, fortaſſe, celeriter, temere. cito, ſic in Nelei carmine. Topper fortunae commutantur hominibus. citius, ſic C. Naeuius. Capeſſet flammam

†cito. v. c.
·†· vires)
* vndae)
†te v. c.
† inſeruiuntur. v.c. inſeruntur)

Volcani topper. † *ſic in eodem. Namq; nullum peius macerat humanum, quamde mare ſaeuum. Viret* ·†· *cui ſunt magnae topper confringent inportunae Vnde.* * *fortaſſe, ſic Coelius libro ſeptimo. ita vti ſeſe quisque vobis ſtudeat aemulari in ſtatu fortunae reipublicae, eadem re geſta, topper nihilo minore negotio acto, gratia minor eſſet. fortaſſe, ſic Attius in Io. Topper, vt fit, patris tunc* † *eicit iras. (Ennius vero ſic.) topper fortaſſe valet in Ennij & Pacuuij ſcriptis. apud Ennium eſt. Topper, quàm nemo melius ſcit. Pacuuius. Topper tecum ſit poteſtas faxit ſi mecum velit. At in antiquiſſimis ſcriptis celeriter, ac mature. in Odyſſia vetere. Topper facit homines vtrius fuerint. Topper citi ad aedis venimus Circae, ſimul duona eorum portant ad nauis millia. alia in iiſdem inueniuntur.* †

PAVLVS. *Topper, cito. vt illud Nelei. Topper fortunae cõmutantur hominibus.*

Torrens eſt participium, & nomen eſt.

† quiuis. v.c.

FESTVS. *Torrens participialiter pro exurens ponitur, vt eſt apud Pacuuium in Antiopa. flammeo vapore torrens terrae fetum exuſſerit. ſignificat etiam fluuium ſubitis imbribus concitatum, qui alioqui ſiccitatibus exareſcit. quamuis* † *aquam ipſam, quae fluit, flumen*

men recte dici ait Aelius Gallus libro ſecundo, quae ad ius pertinent. Ceterum volgi conſuetudine vtrumque iam dici flumen, & perennem fluuium, & torrentem.

Torrere a torreo † deductum proprie ſignificat ſiccare, atq. arefacere, ſed vſurpatum eſt iam pro eo, quod ſit igne vrere. Plautus. (in) vna eadem † opera in furnum calidum condito, Atq. ibi torreto. † Torreri a torro v. c. † edet v. c. aedepol)

Torrere † a torreo deductum proprie ſignificat ſiccare, atq. arefacere. ſed vſurpatum eſt etiam pro eo, quod ſit igneſcere. PAVLVS. † Torreri

Toruitas a ferocia taurorum, quaſi tauri acerbitas eſt vocata.

Toruitas a ferocia taurorum dicta eſt. Pacuuius in Armorum iudicio. feroci ingenio toruus, praegrandi gradu. et. cum recordor eius ferocem, & toruam confidentiam. FESTVS.

Torum, vt ſignificet torridum, aridum, per vnum quidem R antiqua conſuetudine ſcribitur. Sed quaſi per duo R ſcribatur, pronuntiari oportet. nam antiqui nec mutas, nec ſemiuocales litteras geminabant, vt fit in Ennio, Arrio, Annio.

Torum, torridum, aridum. PAVLVS.

Toxicum dicitur ceruar. FESTVS.

. . quidam perunguere ſagitta . .

diſſe Ioui donum ſcripſit T. Quinctius Dictator, cum per nouem dies totidem Vrbes, & decimam Praeneſte cepiſſet. id ſignificare ait Cincius Myſtagogicon libro ſecundo, duas libras pondo & trientem. qua conſuetudine hodieq. Vtimur, cum lignum bes alterum dicimus, ideſt pedem, & beßem latitudinis habens. & ſeſtertium, ideſt duos aſſes, & ſemiſſem tertium. item ſi tres aſſes ſunt, & quartus quadrans . . . .

Trifax telum longitudinis trium cubitorum, quod catapulta mittitur. Ennius. aut permaceret paries percußus trifaci.
PAVLVS.

Triſulcum fulgur † fu . . . . a, id aut incendit, a . . . . rebrat.
FESTVS.
† *fulmen*

*Tritonia † Minerua a ripa Tritonis * fluminis dicta, quod ibi primitus ſit Viſa.*
PAVLVS.
† *Tritogenia Trogenia*

Triumphales coronae ſunt, quae imperatori Victori aureae praeferuntur, quae temporibus antiquis propter paupertatem laureae fuerunt.
* *Trogeonis*

Troia, & regio Priami, & luſus puerorum equeſtris dicitur, & locus in agro Laurente, quo primum in Italia Aeneas cum ſuis conſtitit.

Tromentina tribus a campo Tromento † dicta.
† *Tromente*

Troſſuli equites dicti, quod oppidum Tuſcorum

Troſſulum

Troſſulum ſine opera peditum ceperint.

Truo auis onocrotalus. Caecilius irridens magnitudinem naſi. Pro di immortales, vnde prorepſit truo.

† Trygon
* humum

Tryga † *antiqui vinum* * *appellabant. Vnde try getus adhuc dicitur.*

FESTVS. *TVBICINES etiam ij appellantur, qui ſacerdotes viri ſpecioſi publice ſacra faciunt tubarum luſtrandarum gratia.*

PAVLVS. *Tubiluſtria dies appellabant, in quibus agna tubas luſtrabant.*

FESTVS . . . . *quibus diebus adſcriptum in*
. . . . *rio ſutorio agna tubae*
. . . . *is tubos appellant, quod genus*
. . . . *Arcadia Pallanteo trans*
. . . .

Tuditantes, tundentes . . . . .
. . *entes ſignificare ait Cincius* . . .
. . *nius libro ſecũdo. Haec inter ſe totum* . .
. . *ntes. & Lucretius item lib ij. Nec* . .
. . *rem ceſſant extrinſecus vllam.*

PAVLVS. *Tuditantes ſignificat negotium tundentes, id eſt agentes. Lucretius. Nec tuditantia rem ceſſant extrinſecus vllam.*

Tudites mallei a tundendo dicti. inde & cuidam cognomen Tuditano fuit, quod caput malleo ſimile habuerit.

FESTVS . . . *alleos appellant antiqui a tunden*
. . *is,*

. . . . . *is, alij cruribus tudites. inde Ateius*
. . . . *is exiſtimat Tuditano cognomen*
. . . . *caput malleoli ſimile habuerit.* †Tueor)
Tuor, † *video; tueor,* * *defendo.* PAVLVS.
. . *video, tueor defendo* . . . FESTVS.
. . . . *ſed iam promiſcue vtuntur* . * tuor)
. . . . *or prouideo, & contueo* . .
. . *ria a tecto appellantur* . .
. . . . *ſordida. Afranius in V* . .
. . . . *tugurium eſt turpe* . . .
. . . *bolimaeo. Habitab* . . . . .
. . . *perculo, quo nomin* . . . .
. . . *tione* XII. *ait etia* . . . .
. . . *cari.*
Tullianum quod dicitur, pars quaedam carceris, Ser. Tullium Regem aedificaſſe aiunt.
. . . . *lij* † *dixerunt eſſe ſilanos, alij riuos, alij vehementes proiectiones ſanguinis arcuatim fluentis, quales ſunt Tiburi in Aniene. Ennius in Aiace. Aiax, miſſo ſanguine tepido tullij* † *efflantes volant.* † Tullioſu- lij. † tulli
Tumu . . .
milites dicuntur lecti ob ſubitum ti . . .
de etiam tumultum dici ait Verrius, qui . .
is ornatur, † *quam ab Italicis, & Gallicis h* . . † oriatur,)
. . . . . *t Italiae. itaq. nullum*
. . . . . *quam Gallicum, aut domeſti-*
. . . .
. . *Aelius*

. . . *Aelius ſic definit. tumulus es . . . . nae editus ſecundum mare fluctibus u. . . . uatas. Vnde ſimiliter & manufac. . . . turalis proprie dici poteſt.*

† Turbelas v. c.
·†·quo alto v.c. quo pacto)
* turbelas. v. c.

*Turbellas † dixiſſe antiquos, quas nunc turbas appellamus teſtis eſt Plautus in Pſeudolo. quales, ·†· & quantas ſoleam turbellas * dare.*

PAVLVS. *Turbellas apud Plautum turbas ſignificat.*

FESTVS. *Turmam equitum dictam eſſe ait Curiatius, quaſi terimam; quod terdeni equites ex tribus tribubus Titienſium, Ramnium, Lucerum fiebant. itaq. primi ſingularum decuriarum decuriones dicti; qui ex eo in ſingulis turmis ſunt etiam nunc terni.*

†Turãnos. v. c.

Turrhenos † Etruſcos appellari ſolitos ait Verrius, a Turrheno duce Lydorum, a cuius gentis praecipua crudelitate etiam tyrannos dictos.

PAVLVS. *Tuſci a Tuſco rege filio Herculis ſunt dicti, vel a ſacrificando ſtudioſe ex Graeco θυσκόοι; vel ut Tuſculum dictum, quod aditum difficilem habet, ideſt δύσκολον.†*

†θύσκελον

FESTVS. . . . . . *quidam dictos aiunt a Tuſco . . . lis filio. alij quod vnici ſtudiſi † ita . . . . . . ex Graeco velut θυσκόοι. Tu . . . . . . ab eadem cauſa ſacrificiorum, u . . . . . ficilem habeat, ideſt δύσκολον.*

† vnice ſtudioſi)

. . . *Tuſcum*

Tuſcum vicum co . . . . . tores dictum aiunt a . . . . . descendente † ab obs . . . . Romae locoq. his dato . . . . . entes fratres Coeles, & Vibenn . . . . Tarquinium Romam ſecum ma . . . rint. M. Varro quod ex Coe . . . . . ſint. †diſcedẽte)

Tuſcus vicus Romae eſt dictus, quod ibi habitauerunt Tuſci, qui recedente ab obſidione Porſena remanſerunt. PAVLVS.

Tutulum dicebant Flaminicarum capitis ornamentum vitta purpurea innexa crinibus, et in altitudinem extractum. Ennius. Fictores, Argeos, & tutulatos.

Tutulum uocari aiunt Flaminicarum capitis ornamentum, quod fiat vitta purpurea innexa crinibus, & extructum in altitudinem. quidam pileum lanatum forma e tali figuratum, quo Flamines, ac Pontifices vtantur, eodem nomine vocari. Ennius. Libaque, fictores, Argaeos . . . . FESTVS.

∴ Tutum frequenter dicitur maxime. Varro in Europa. Tutum ſub ſede fuiſſent.

TYRIA maria in prouerbium deductum eſt; quod Tyro oriundi Poeni adeo potentes maris fuerunt, vt omnibus mortalibus nauigatio eſſet periculoſa. Afranius in Epiſtula.

. *la. Hunc ſerrium autem maria Tyria con-*
. *ciet.* . . ,

. . . .

. . . . *x curiata fertur, quo Hanni* . . .
. . . . *Romae cum eſſet, nec ex praeſidi* . .
. . .. *Q. Fabius Maximus Verru* . . .
. . . . *arcellus Cos. facere in* . . . . .
. . . *uit Aelius in* XII. *ſig* . . . .

VACER-

VACERRAM dicunt ſtipitem, ad quē equos ſoleant religare. alij dicunt maledictum hoc nomine ſignificari magnae acerbitatis, vt ſit vecors, & veſanus. PAVLVS.

∴ Vacerram Verrius, † & alij complures vocari dicunt ſtipitem, ad quem equos ſolebant religare. Ateius vero Philologus maledictum hoc nomine ſignificari magnae acerbitatis, vt ſit vecors, & veſanus teſte Liuio, qui dicat . vecorde, & malefica vecordia . FESTVS. † & Aelius

Vadem ſponſorem ſignificat datum in re capitali. PAVLVS.

Vagorem pro vagitu Ennius poſuit.

∴ Vagorem pro vagitu Ennius libro ſextodecimo. Qui clamor † oppugnantis vagore volanti. Lucretius libro ſecundo. Et ſuperantur, item miſcetur funere vagor. FESTVS. † cui clamas

∴ Vagulatio † in lege * duodecim tabularum ſignificat quaeſtionem cum conuicio. Cui teſtimonium defuerit † is tertijs † diebus ob portum obuagulatum * ito. † Valgulatio * libro † defugerit † certis * obualgulatum

Valgos

∴ *Valgos Opilius Aurelius, alijque complures aiunt dici, qui diuerſas ſuras habeant. Plautus in Milite glorioſo, qui talos vitioſos habeat. Maiorem partem videas valgis talis.†*

† ſauijs

† ſin)

& (in Sitelitergo.) Sit † ea mihi inſignitos pueros pariat poſtea, Aut varum, aut valgum, aut compernem, aut paetum, aut brocchum † (filium.) e contrario vari dicuntur incurua crura habentes.

† boccum

PAVLVS. *Valgos Aurelius intelligi voluit, qui diuerſas ſuras habent. ſicut e contrario vari dicuntur incurua crura habentes.*

Valleſcit, perierit, a vallo militari, quod fit circa caſtra, quod qui eo eijciuntur, pro perditis habentur.

Valuoli folliculi fabae.

FEST. ∴ *Valuoli folliculi fabae appellati ſunt, quaſi vallinoli, quia vallo facti † excutiantur.*

† fuſtib.

∴ *Vapula Papiria, in prouerbio antiquis fuit. de quo Sinnius Capito ſic refert, tum dici ſolitum eſſe, cum vellent minantibus ſignificare ſe eos neglegere, & non curare fretos iure libertatis. Plautus in Feneratrice. Heus tu in barbaria quod dixiſſe dicitur liberta ſuae patronae, ideo dico, liberta ſalue, vapula Papiria. In barbaria eſt, in Italia. Aelius hoc loco vapula poſitum eſſe ait pro dole. Varro pro peri. teſte Terentio in Phormione.*

mione. Num tu . . . . .
& Plauto in Curculione. Reddin, an non mulierem prius, quam te huic meae macherae obijcio maſtigia? vapula ergo te † vehementer iubeo ne me territes. † vapulare ergo)

∴ *Vaſtum pro magnum. ponitur tamen & pro inani. Attius. Iam hanc vrbem ferro vaſtam faciet Peleus. Pacuuius. Quales, ſcabres, quod† inculta vaſtitudine? vnde vaſtitas, & vaſtitudo.* †quã que)

Vaſtum pro magnum. ponitur tamen & pro inani. Attius. Hanc vrbem ferro vaſtam faciet. vnde vaſtitas, & vaſtitudo.

Vaticanus collis appellatus eſt, quod eo potitus ſit populus Romanus vatum reſponſo expulſis Etruſcis.

∴ *V*E *victis in prouerbium veniſſe exiſtimatur, cum Roma capta a Senonibus Gallis aurum ex conuentione, & pacto adpenderetur, vt recederent, quod iniquis ponderibus exigi a barbaris querente Ap. Claudio Brennus Rex Gallorum ad pondera adiecit gladium, & dixit, ve victis. quem poſtea perſecutus Furius Camillus cum inſidijs circumuentum cõcideret, & quereretur contra foedus fieri, eadem voce remuneraſſe dicitur.* FESTVS.

Ve vobis dicebatur ab antiquis, & ve nobis.† Vecors eſt turbati, ac mali cordis. PAVLVS. † vi nobis, vel vi vobis

I Vecti-

Velati † appellabantur veſtiti, & inermes, qui exercitum ſequebantur, quique in mortuorum militum loco ſubſtituebantur. ipſi ſunt & ferentarij, qui fundis, ac lapidibus pugnabant, quae tela feruntur, non tenentur. Cato eos ferentarios dixit, qui tela, ac potiones militibus pugnantibus miniſtrabant.

† Velites, quaſi uelati.

Velitatio dicta eſt ultro, citroque probrorum obiectio, ab exemplo velitaris pugnae. Plautus. Neſcio quid velitati eſtis inter vos.

∴ *Venditiones olim dicebantur Cenſorum locationes, quod velut fructus publicorum locorum venibant.* FESTVS.

Venerari verbum compoſitum ex venia, & orando. PAVLVS.

Ventabant dicebant antiqui. Vnde praepoſitione adiecta fit aduentabant.

∴ *Ventabant antiqui dicebant ſine praepoſitione pro aduentabant.* FESTVS.

Ver ſacrum vouendi mos fuit Italis. magnis enim periculis adducti vouebant, quaecũque proximo vere nata eſſent apud ſe animalia, immolaturos. Sed cum crudele videretur pueros, ac puellas innocentes interficere, perductos in adultam aetatem velabant, atq. ita extra fines ſuos exigebant. PAVLVS.

Verberitare idem Cato frequentatiue ab eo, quod eſt verbero, dixit.

FEST. ∴ Veredis† antiqui dixerunt, quod veherent rhedas, ideſt ducerent.

† Veredas)

∴ Vergiliae † dictae, quia earum ortu ver finitur, & aeſtas incipit.

† Virgiliae

PAVLVS. Vergiliae dictae, quod earum ortu ver finem facit.

Vermina dicuntur dolores corporis cum quodam minuto motu, quaſi a vermibus ſcindatur. hic dolor Graece ςροφὸς dicitur.

Vernae appellantur ex ancillis ciuium Romanorum vere nati, quod tempus anni maxime naturale feturae eſt.

FEST. ∴ Vernae, qui in villis vere nati, quod tempus duce natura feturae eſt: & tunc rem diuinam inſtituerit Marti Numa Pompilius pacis, concordiaeue obtinendae gratia inter Sabinos, Romanosque, vt vernae vincerent. Romanos enim vernas appellabant, ideſt ibidem natos. quos vincere pernicioſum arbitrium Sabinis, qui coniuncti erant cum populo Romano.

PAVLVS. Verniſera menſalia † auguria.

† Meſſalae)

Verſuram facere, mutuam pecuniam ſumere, ex eo dictum eſt, quod initio, qui mutuabantur ab alijs, non vt domum ferrent, ſed vt alijs ſoluerent, velut verterent creditorem.

Verſuti dicuntur, quorum mentes crebro ad malitiam vertuntur.

Verticulas cum dixit Lucilius, articulos intelligi voluit.

Veruncent, vertant. Pacuuius. Dij monuerint meliora, atque amentiam aueruncaſſent tuam, ideſt auertiſſent.

Verata pila dicuntur, quod veluti verua habent praefixa.

Veſcor, paſcor.

Veſculi male curati, & graciles homines. ve enim ſyllabam rei paruae praeponebant. vnde Veiouem paruum Iouem, & vegrandem fabam minutam dicebant.

Veſcus faſtidioſus, ve enim pro puſillo vtebantur. Lucretius veſcum dixit edacem, cum ait. Nec mare quae impendent veſco ſale ſaxa pereſa.

Veſpae, & veſpiliones † dicuntur, qui funerandis corporibus officium gerunt, non a minutis illis volucribus, ſed quia veſpertino tempore eos efferunt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt. hi etiam veſpilones† vocantur. (Martialis. Qui fuerat medicus, nunc eſt Veſpilo Diaulus.)

† *veſpilones)*

† *veſpulae*

Veſperna apud Plautum cena intelligitur.

Veſperugo, veſper ſtella. Plautus. Nec veſperago, nec vergiliae occidunt.

Veſpices fruteta denſa dicta a ſimilitudine veſtis.

Veſticeps puer, qui iam veſtitus eſt pubertate; econtra inueſtis, qui necdum pubertate veſtitus eſt.

Veſtis generaliter dicitur, vt ſtragula, forenſis, muliebris. veſtimentum pars aliqua, vt pallium, tunica, penula.

Veteratores callidi dicti a multa rerum gerendarum vetuſtate. Cannius. † mulieri non aſtutae facile veterator perſuaſit.

† Gannius
Sannius
Granius)
C. Annius)
T. Annius)
Canius)

Veterinam beſtiam iumentum Cato appellauit a vehendo. Opilius veterinam dici putat, quaſi venterinam, vel vterinam, quod ad ventrem onus religatum gerat.

Veternoſus dicitur, qui graui premitur ſomno. Cato veternoſum hydropicum intelligi voluit, cum ait. Veternoſus quam plurimum bibit, tam maxime ſitit.

Vexillum deminutiuum eſt a velo.

VIATORES appellabantur, qui magiſtratibus parebant: eo quod plerumq; ex agris homines euocabantur a magiſtratibus, & frequens erat eorum ab agris ad vrbem via.

FEST. ∴ *Viatores appellantur, qui magiſtratibus apparent, eo quia initio omnium tribuum cum agri in propinquo erant vrbis, atq; aſſidue homines ruſticabantur, crebrior opera eorum erat in uia, quam vrbe; quod ex agris plerumque homines vocabantur a magiſtratibus,*

bus, & frequens eorum erat ab agris ad vrbem via.

Vibices plagae verberum in corpore humano dictae, quod vi fiunt. PAVLVS.

Vibriſſae pili in naribus hominum, dicti, quod his euulſis caput vibratur.

Vibriſſe eſt vocem in cantando criſpare. Titinius. Si erit tibi cantandum, facito, vſque exuibriſſes.

Vici appellari incipiunt ex agris, qui ibi villas non habent, vt Marſi, aut Peligni. Sed ex vicis partim habent rempublicam, & ius dicitur; partim nihil eorum, & tamen ibi nundinae aguntur negotij gerendi cauſa, & magiſtri vici, item magiſtri, paucique † . . . . . annis fuerit. Altero cum id genus aedificij, quae continentia ſunt, ijs, oppidisq. itineribus, regionibusque diſtributa diſtant, nominibusque diſſimilibus diſcriminis cauſa ſunt diſpartita. Tertio cum id genus aedificiorum definitur, quae in oppido priue in ſuo quiſque loco proprie ita aedificat, vt in eo aedificio peruium ſit, quo itinere habitatores ad ſuam quiſque habitationem habeat acceſſum, qui non dicuntur vicarij, † ſicut ij, qui aut in oppido vias, aut hi, qui in agris ſunt, vicarij .+. appellantur.* FESTVS.

† pagi

† vicani)

* oppidi ciuis)

.+. vicani)

Vicinia vicinorum conuerſatio.

FEST. ∴ *Victimam Aelius Stilo ait eſſe vitulũ ob eius vigorem. alij autem quae vincta adducatur ad altare: aut quae ad hoſtis victos † immoletur.*

(†hoſtibus victis)

PAVLVS. *Viduertas calamitas dicta, quod viduet bonis.*

Viere alligare, vnde vimina, & vaſa viminea.

Vietus languidus, ſine vi, & naturalibus priuatus viribus.

(†· non) († quae) *Viget dictum a vi agendo. ſed †· in agendis hoſtilibus rebus. verum ijs, qui † concitato animo ad bonum tendunt.*

FEST. ∴ *Viget dictum videtur a vi agendo. ſed non in agendis, hoſtilibus rebus, verum his quae celerrimo, concitatoque animo ad bonam tendunt frugem.*

∴ *Viginti quinque poenae ſignificat uiginti quinque aſſes.*

∴ *Viminalis porta, & collis appellabantur, quod ibi viminum ſilua fuiſſe videtur, vbi eſt & ara Ioui Viminio conſecrata.*

PAVLVS. *Viminalis porta & collis appellabantur, quod ibi viminum fuiſſe ſilua videtur.*

Vinalia diem feſtum habebant, quo die vinum nouum Ioui libabant.

(† Viciam) *Vinciam † dicebant continentem.*

FEST. ∴ *Vindex ab eo quod vindicat, quo minus is, qui prenſus eſt, ab aliquo teneatur.*

Vindi

Vindiciae appellantur res eae, de quibus controuerſia eſt, quod potius dicitur ius, quia fit inter eos, qui contenduut. M. Cato in ea, quã ſcripſit L. Furio: De aqua . . . Praetores ſecundum populum vindicias dicunt. & Lucilius. Nemo hic vindicias, neq. ſacra, neq. numẽ veretur. De quo verbo Cincius ſic ait. Vindiciae olim dicebantur illae, quae ex fundo ſumptae in ius adlatae erant. At Ser. Sulpicius . . . . . iam ſingulariter formato vindiciam eſſe ait . . . qua de re controuerſia eſt, ab eo quod vindicatur. & in duodecim. Si vindiciam falſam tulit . . . ſi velit is, arbitros tres † dato. eorum arbitrij fructus ·†· duplione damnum decidito. †tot arbitros aeris ·†·fructi

Vineae, vt Verrius praecipit, quod vini feraces ſint: etiam militares quaedam machinationes a ſimilitudine appellantur.

Vinulus dicitur molliter ſe gerens, & minime quid viriliter faciens. (Plautus. Oratione vinula, ac venuſtula.). PAVLVS

Viritanus ager dicitur, qui viritim † populo diſtribuitur. †virenti

Viritim dicitur dari, quod datur per ſingulos viros. Cato. praeda, quae capta eſt, viritim diuiſa.

Vitiligo in corpore hominis macula alba, quam Graeci ἄλφον vocant, a quo nos album. ſi-

ne

ne a vitio dicta, etiam ſi non laedit. ſiue a vitulo propter eius membranae candorem, qua naſcitur inuolutus. Lucilius. Haec odio ſa mihi vitiligo eſt. non † dolet inquit.

† num

†·vt partu *Vitulans laetans gaudio, vt prato vitulus. ·†· Ennius. Habet is coronam vitulans victoria.*

Viuatus, & viuidus a vi magna dicuntur.

FEST. ∴ *Viuatus & viuidus a poetis dicuntur, a vi magna. . . . . . .*

PAVLVS. *Viuiſſimus ſuperlatiuus a viuido.†*

† viuo *VLS Cato pro vltra poſuit..*

VMBRAE vocabantur Neptunalibus caſae frondeae pro tabernaculis.

FEST. ∴ *VNCIARIA lex dici coepta eſt, quam L. Sulla, & Q. Pompeius tulerunt, qua ſanctum eſt, vt debitores decimam partem . . . . .*

PAVLVS. *Vngulatos vngues magnos, atque aſperos Cato appellauit.*

Vngulum Oſcorum lingua ſignificat anulum.

FEST. ∴ *Vngulus Oſcorum lingua anulus, vt . . . ſi quid monumenti nacta eſt, qui eorum requireret, eſt vngulus, quem ei detraxit e Lirio. Pacuuius in Iliona. Repugnanti ego porro hunc vi detraxi vngulum. & in Atalanta. Suſpenſum in laeuo brachio oſtendo vngulum.*

PAVLVS. *Vnguſtus fuſtis vncus.*

∴ *V*OISGRAM *auem, quae ſe vellit, augures hanc eandem fecilitram* † *appellant.* FESTVS. † *fucillanti*

Vola veſtigium medij pedis concauum. ſed & palma manus vola dicitur.

Volones dicti ſunt milites qui poſt Cannenſem cladem † *vſque ad octo millia, cum eſſent ſerui, voluntarie ſe ad militiam obtulerunt.* † *plagam*

Volturnalia Volturno deo ſua ſacra faciebant, cuius ſacerdotem Volturnalem vocabant.

Vopte pro vos ipſi Cato poſuit.

*V*RBANAS *tribus appellabant, in quas vrbs erat diſpartita a Ser. Tullio rege, ideſt Suburrana, Palatina, Eſquilina, Collina.*

∴ *Vruat Ennius in Andromeda ſignificat circundat ab eo ſulco, qui fit in vrbe condenda vruo aratri, quae ſit* † *forma ſimillima vncini curuatione buris, & dentis, cui praefigitur vomer, ait autem. circum ſeſe vruat ad pedes terra occ...* † *caput.* FESTVS. † *fit* † *occultat)*

*V*XORIVM *pependiſſe dicitur, qui, quod vxorem non habuerit, aes populo dedit.* PAVLVS.

SCRI-

SCRIPTORVM, QVI A FESTO CITANTVR NOMINA.

AELIVS 77. 21. 168. 16. 169. 7. 208. 21. 214. 22. 236. 6. 297. 26. 315. 26. 343. 5. 392. 7. 424. 4. 492. 1. 495. 11. 496. 27.

Sex. Aelius 494. 8

Aelius Gallus 180. 10. 196. 13. 201. 25. 263. 25. 268. 16. 281. 28. 338. 27. 346. 1. 348. 9. 349. 14. 366. 16. 380. 2. 410. 13. 412. 27. 423. 25.

Idem libro I. ſignificationum verborum, quae ad ius pertinent 283. 12

Libro II. 359. 7. 388. 5. 487. 1

L. Aelius Stilo 155. 2. 174. 15. 191. 11. 195. 5. 215. 3. 221. 13. 237. 22. 267. 10. 281. 13. 386. 19. 429. 24. 454. 2. 474. 25. 412. 26.

Idem in explanatione carminum Saliariorum 154. 24. 173. 21. 266. 20.

L. Afranius 64. 13. 183. 15. 219. 2. 350. 19. 377. 6. 425. 5. 440. 26. 474. 26. 28. 483. 23. 488. 2.

In Abducta 411. 1

In Brundiſina 384. 20

In Conſobrinis 478. 22

In Emancipato 235. 21. 349. 27

In

In Epiſtula 325.23.334.23.432.22.463.
26.467.2.493.28.
In Ida 258.18
In Priuigno 418.16
In Prodito 350.4
In Promo, vel primo 478.16
In Repudiato 353.15.418.28
In Simulante 212.10
In Suſpecta 212.6
In V..... 491.9
In Virgine 173.16.462.8
In Vopiſco 483.23
Agathocles Cyzicenarum rerum conſcriptor
367.23
Alcimus 367.2
Alfius libro I. belli Carthaginienſis 151.19
M. Annaeus Lucanus 36.11
T. Annius Luſcus aduerſus Ti. Gracchum 396.
18.503.8
Antigonus Italicae hiſtoriae ſcriptor
367.6
Q. Antiſtius Labeo 175.15.229.15.259.
11.279.18.285.1.314.15.307.4.311.
28.351.3.404.24.406.15.412.1.
Idem libro ix. commentarij iuris pontificij
299.5
Libro x. 436.21
Libro xj. 308.22
Libro

Libro xv. 423.19.450.9
Apollodorus in Euxenide 366.27
Ariſtophanes 166.18
Artorius 297.27.479.14.485.25
Ateius 147.26.154.25.197.19.491.1
C. Ateius Capito 280.6.305.27.359.16.
376.28.419.1.422.22.23.438.28
Idem libro vj. Pontificali 178.17
Ateius Praetextatus Philologus 191.9.212.
19.237.8.444.14.495.13
Idem in libro gloſſematorum 225.14
L. Attius 178.13.321.1.354.7.355.27.
432.27.497.5
In Amphitryone 221.2.341.8.413.24.27
In Bacchis 243.27
In Chryſippo 364.22.461.24
In Dromede 204.12.228.25
In Helenibus 172.28.296.19
In Io 486.9
In Menalippo 209.4.336.16.464.18
In Neoptolemo 471.19.484.16
In Oenomao 212.3
In Phinidis, ſiue Phoeniſsis 485.23
Idem Annali xxvij. 167.18
M. Attius Plautus, ſiue Plotus Sarſinas Vmber 277.10.13.19.20
Idem in incerta Comoedia 10.2.13.9.37.8.
43.20.46.25.56.14.58.23.64.28.65.
28.

28.67.20.68.15.70.19.74.5.84.8.89.
6.102.18.118.26.123.24.129.24.
156.25.180.4.183.1.187.9.189.4.
191.4.201.13.223.20.23.227.18.252.
5.255.18.19.311.7.312.7.344.5.431.
28.453.1.454.7.455.18.467.12.482.
21.410.27.
In Amphitryone 255.13.501.28
In Artemone 193.26.337.19.462.17
In Aſinaria 46.25.130.19.233.18.497.8
In Aſtraba 339.14.454.1
In Aulularia 33.2.213.9.284.6.337.2.
17.355.15.402.15.478.14.
In Bacchidib. 39.7.69.18.316.2.480.13.14
In Carbonaria 434.20
In Caſina. 49.1.58.2.80.17.199.11.14.
202.1.350.2.12.372.27
In Ciſtellaria 337.1.17.498.12
In Condalio 295.22
In Curculione 64.22.127.12.227.18.257.
5.262.10.13.320.9.497.1
In Dyſcolo 214.5
In Epidico 95.8.290.5.337.6
In Feneratrice 496.23
In Friuolaria 94.11.430.17.443.9.459.11
In Hortulo 448.6
In Menæchmis 30.5.322.6.435.10.446.
2.456.4.497.8

In

In Mercatore 413.11.458.20
In Milite glorioſo 35.25.57.24.62.1.434
25.462.1.496.3.
In Moſtellaria 20.13.131.15.91.19
In Neruolaria 173.2.225.7.243.5.299.
22.401.21.450.17.19
In Paraſito pigro 91.17
In Perſa 430.13.450.12.17.483.14
In Phaſmate 95.14.462.3
In Poenulo 94.26.306.24.401.21
In Pſeudolo 404.9.16.227.8.12.261.20.
301.4.6.322.8.492.6.9.
In Rudente 154.13.459.13.478.1
In Saturione, vel Satyrione 50.13.201.6.
362.2.6.455.5
In Sitelitergo 496.5
In Syro 70.456.15.484.6.8
In Trinummo 43.7.474.12
In Truculento 191.21.227.8.15.447.22
Aufuſius 111.24
P. Aurelius Opilius 77.21.105.12.154.25.
173.24.193.22.196.6.215.2.324.15.
390.28.408.4.435.25.474.25.482.15.
496.1.10
Caecilius Statius 36.6.331.13.362.12.
490.2
In Aethrione 212.8.234.12.411.10
In Androgyno 443.2.471.14
In

In Carine 349.9.437.20.22
In Dauo 296.20
In Epiſtula 156.5
In Gamo 488
In Hymnide 202.7.299.21.410.23
In Hypobolimaeo 209.7.337.20.442.3.
491.11
In Obeloſtate 420.25.421.6
In Pugile 202.11.22
In Triumpho 455.7.11
M. Calidius 457.8.13
Callias, qui res geſtas Agathoclis ſcripſit
368.11
Cannius 502.8
Cephalon Gergithius 366.21
Cherylus 474.8
L. Cincius Alimentus 112.5.186.9.191.10.
214.22.221.15.308.5.343.1.386.17.
422.22.450.5.490.18.505.7.
Idem de comitijs 253.8
Idem de conſulum poteſtate 291.18
Idem lib. ij. de 391.18
Idem lib. Myſtagogicon 488.4
Idem lib. de Officio iuriſconſulti 212.22
Idem lib. ij. de verbis priſcis 409.28
In libro incerto de verbis priſcis 263.1.
339.16.365.1
Cloatius Verus 221.13.242.2.270.8.454.2

In libris ſacrorum 173.18
Ap. Claudius Caecus in ſententijs 447.6
Ap. Claudius Pulcher 241.10.429.18
Idem lib. j. auguralis diſciplinae 428.10
L. Coelius Antipater, lib. vij. 486.5
M. Coelius pro ſe apud populum 339.4
Cornelius lib. iij. 405.10
P. Cornelius Paulli F. Scipio Africanus Aemilianus 340.15
Ad populum 168.27
Pro aede Caſtoris 354.15
De imperio D. Bruti 284.11
Poſtquam ex Africa redijt 323.18
Cornificius 169.12.214.20.236.13.240.15.473.4
Critolaus 387.15
Curiatius 186.8.214.21.492.10
Q. Ennius 4.16.15.9.27.17.38.19.65.14.15.69.3.16.77.8.131.21.138.11.167.11.342.5.345.15.351.13.362.9.411.23.427.7.432.18.25.433.1.441.10.475.10
Idem lib. I. annalium 234.21.339.27.349.17.18.395.11.24.432.3.13.442.27.459.21.23.26.
Lib. ij. 142.16.203.6.222.28.321.7.362.9.434.13.359.25.484.18.
Lib. iij. 300.14.429.9.432.5
Lib

Lib.v. 223.3.339.27.441.25.
Lib.vj. 194.8.403.8.460.16
Lib.vij. 325.18.21.395.15.24.485.5
Lib.viij. 223.4
Lib.x. 202.15.21
Lib.xj. 268.13.328.23.362.26
Lib.xij. 322.11
Lib.xiiij. 216.3
Lib.xvj. 300.20.25.322.10.328.24. 345.8.495.20.28. 434.10.15.26. 495. 20.21
Lib. xviij. vel xvj. 221.18
Libro incerto Annalium 21.24.69.13.111. 7.142.3.142.25.162.25.168.1.216.13 242.14.311.1.4. 320.19. 336.14. 339. 27.28. 357.25.28. 362.9. 402.14.418. 22.419.8.432.13.16. 435.23.459.21. 461.22.462.11.464.5.11.467.21.476. 3.480.24.25.484.26.485.28.12. 486. 11.493.14.21.498.27
Idem in Achille Ariſtarchi 303.10.13. 439.26.440.3
In Aiace 491.20
In Alexandro 443.1.476.17
In Andromacha 460.18
In Andromeda 321.11.15.507.14
In Ar. . . . . forte Armorum iudicio 405.7

In

In Aſota 485.9
In Creſphonte 321.10.341.11
In Hectoris lytris 341.13
In Iphigenia 216.25.257.21
In Prae . . . . forte praeceptis 313.14
In Telamone 220.9
In Telepho 183.12
In Thyeſte 451.17
Incerta tragoedia, vel comoedia 168.5. 172.25. 178.14. 183.10.12. 191.23. 220.11. 251.6. 388.3. 454.11. 474.2. 489.12. 498.27.
Idem Sotadico verſu 75.25.28
Euhemerus 467.25
Q. Fabius Pictor 311.27
Galatas 368.28
Granius Flaccus Licinianus 263.14.361.6.511.10
Heraclides Lembus 368.17
Heſiodus 54.4
Hippocrates 32.13
Hoſtius bello . . . . forte Hiſtrico 481.17
C. Iulius Caeſar Strabo in Adraſto 305.12
L. Iulius Caeſar 149.10
. . Iunius Gracchanus 309.19
C. Laelius pro ſe apud populum 220.15. 396.20
C. Licinius Imbrex 123.14.221.21
L. Li-

L. Liuius Andronicus 4. 10. 19. 18. 77. 7. 81. 1. 87. 11. 113. 22. 197. 13. 225. 16. 298. 23. 302. 25. 327. 3. 11. 404. 15. 428. 24. 441. 19. 446. 4. 466. 14. 495. 16

In Odyſſea vetere 200. 24. 205. 2. 5. 229. 19. 486. 15

Idem lib. I. (Annalium forte.) 321. 20

Lib. ij. 321. 22

In centauris 268. 14

In Gladiolo 257. 8

In Lydio 401. 2

In Virgine 214. 14

C. Lucilius 40. 25. 48. 22. 70. 17. 81. 23. 252. 1. 162. 17. 170. 2. 200. 2. 10. 206. 10. 256. 17. 257. 9. 267. 8. 19. 274. 22. 311. 3. 323. 8. 324. 20. 24. 336. 26. 340. 9. 16. 350. 13. 18. 360. 12. 364. 25. 374. 13. 394. 9. 405. 19. 419. 11. 428. 16. 429. 26. 433. 9. 13. 437. 9. 13. 442. 22. 445. 26. 448. 24. 28. 449. 4. 466. 8. 471. 28. 474. 4. 475. 16. 482. 14. 501. 1. 505. 5. 506. 3.

Lib. ij. Satyrarum 204. 18

Lib. xxv. 110. 16

T. Lucretius 77. 12. 221. 24. 244. 24. 249. 13. 263. 12. 321. 24. 399. 3. 8. 474. 18. 501. 14.

Lib. ij. 196. 18. 384. 21. 490. 20. 23. 502. 2

. *Lib.iiij.* 202.5

. *Lib. v.* 452.2

Cn. Marcius Vates 198.12.203.6

.. *Manilius* 416.20

Q. Mucius Scaeuola 197.18

C. *Naeuius* 12.20.22.12.35.25.38.18.
42.13.63.12.67.22.140.17.211.25.
251.7.260.26.255.21.267.19.274.2.
3.374.27.375.1.7.392.16.17.429.26.
430.1.447.8.10.460.8.14.463.20.473.
28.483.19.21.485.28

In freto 287.21

In Gladiolo 257.8

In Hariolo 238.28

In Lycurgo 221.6

In Nautis 463.21

In Perſonata 266.1

In Satyra 325.17

In Tarentilla 5.6

In Tunicularia 191.22.260.5

Idem in carmine Punici belli 325.15
393.11.14.397.18.

Nicoſtratus de Senatu habendo 409.21

.. *Nouius* 376.18.473.28

In duobus Doſſenis 478.17

In funere 478.19

In Lupo 341.5

In Maccho copone 202.8

In

In Phoeniſſis 402.17
In Pico 376.18
In Surdo 478.20
In Togularia 331.14
Oppius 237.19.335.11
P. Ouidius Naſo 385.23
M. Pacuuius 111.10.126.22.25.156.17. 176.21.201.5.221.1.303.18.353.20. 355.23.385.24.28.425.2.435.22.486. 13.488.5
In Antiopa 486.24
In Armorum iudicio 338.1.356.2. 487.16.18
In Atalanta 418.17.506.26
In Chryſe 340.11.434.11.501.3
In Duloreſte 434.3.6
In Hermiona 343.15.472.6
In Iliona 255.1.353.28.506.24
In Medo 243.25.462.5.485.21
In Niptris 413.16.452.13.18
In Teucro 97.23.255.6.276.24.302.16. 20.339.11.341.15.472.5.497.8
Paulus Apoſtolus 36.1
Polemon 387.11
Sex. Pompeius 211.12
L. Pomponius 379.6
In Decima 478.16
M. Porcius Cato 9.27.13.8.30.17.43. 17.

17.58.9.60.5.62.15.71.5. 100.24. 102.
6.106.3.108.9. 109.9. 138.10. 147.19.
23.168.15.169.5. 176.6. 177.25. 181.
22.193.8.198.16.215.11.251.5.14.15
256.4.11.259.1.288.6. 198.28. 307.6.
339.4.445.1.455.26. 498.3. 499.6.27.
502.10.15.505.25.506.12. 506.12
Idem libro I. Originum 201.8.235.16.139.13
Lib. ij. 451.12
Lib. iij. 239.2
Lib. iiij. 158.5
Lib. v. 273.8.10
Lib. vj. 177.9.375.21
Idem libro iiij. . . . . enorum 166.8
Idem in epiſtulis 155.27.286.20.23
Idem de re militari 263.3.299.3. 304.25.
499.6
Idem in Commentarijs iuris ciuilis 178.21
Idem in M. Acilium quarta 259.16
In Annium 462.6
In M. Caecilium 56.7
In M. Coelium 44.18.296.6.10
In M. Coelium ſi ſe appellauiſſet 187.28.
433.15.19.
In Cornelium apud populum 354.10.13
In M. Fuluium Nobiliorem, cum ediſertauit eius cenſuram 358.20.27
In L. Furium 413.25
In

In Q. Minucium Thermum 335.2
De ſuis virtutibus 235.11.237.25.293.
12. 353.10
De decem hominibus 221.4.381.5
In Oppium 320.11
In L. Veturium de ſacrilegio commiſſo 303.
2.437.25. 438.2
Pro L.Caeſetio 459.10.14
Pro C 442. 9
Pro . . . . . vij. 407.9.13
De . . . . ſeptem hominibus 435.2
In diſſuaſione ne lex Baebia derogaretur
366.1
De feneratione legis Iuniae 306. 15
In ſuaſione ne legi Orchiae derogaretur.
220.22.262.7
In ſuaſione legis Voconiae 338. 6
In diſſuaſione de rege Attalo, & vectigalibus Aſiae 281.16
In diſſuadendo 423.7.9
Ne quis Cos. bis fieret 254. 5
Aediles plebis ſacroſanctos eſſe 383.23
De ſpolijs ne figerentur, niſi quae de hoſtibus
356. 9
De Auguribus 296.28
De Indigitibus 413.8
Ad lites Cenſorias 251.1.264.9.11
De coniuratione 292.24.25
In

In diſertatione Conſulatus 339.26
In Conſulatu 163.3.6
De fundo oleario 312.5
De re Hiſtriae militari 313.6.7
De ſignis & tabulis 340.21
Apud equites 234.2
M. Porcius Cato Nepos 147.27
L. Quinctilius Varus 37.2
∴ ∵ *Quinctius Atta* 30.2.311.8
T. Quinctius Dictator 489.1
C. Salluſtius Criſpus lib. I. hiſtoriarum 220.18
Libro qu... 451.7
In Catilina 470.14
Santra 77.23.214.18.240.13.324.16.330.3
Lib. ij. de Verborum antiquitate 213.3 338.20.
C. Sempronius Gracchus 263.14.
De lege P. Ennij, & peregrinis 357.20
De lege Minucia 243.9
De legibus a ſe promulgatis 244.4
Cum circum conciliabula iret 284.12
In P. Popillium pro roſtris 223.25
In P. Popillium, & Mathonem 159.9
In P. Popillium poſterior. 159.3
P. Seruilius augur 439.1
• • *Sinnius Capito* 14.20.155.14.174.17.195

195.10.200.4.211.17.246.9.332.5.19.
361.19.378.17.388.28.394.2.417.27.
422.21.479.7.406.2
L. Siſenna 163.11
Ser. Sulpicius Rufus 209.1.242.28.
256.23.282.16.390.27.393.5.419.16.
505.10
Pro Aufidia 185.14
Ser. Sulpicius filius 180.17
P. Terentius 4.10.20.27
In Adelphis 110.27.302.14.18.439.
24
In Agnorizomene 460.10.20
In Andria 408.8.21.424.24.26
In Hecyra 235.19
In Heautontim. 403.7
In Phormione 62.3.308.13.375.15.
403.5.475.4.406.10
M. Terentius Varro 62.17.91.24.230.25.
280.11.13.346.10.371.12.374.20.
378.10.467.25.472.13.17.477.9.403.
21.406.10
Idem lib. I. antiquitatum 182.23
Lib. vj. rerum humanarum 289.7.295.28
Libro vij. 458.14
Lib. I. epiſtulicarum quaeſtionum 177.17
Libro v. 422.16
Lib. ij. rerum ruſticarum 3.6

P. Teren-

P. Terentius Varro Atacinus in Europa 404.7
∴ *Titinius* 46.27.172.1.175.6.221.27.243.1.257.2.264.7.360.19.455.13.456.8.10.474.3.479.18.503.7
In Barathro 429.1.5
In Barbato 479.10
In Epiſtula 456.8.12
In Gemina 253.28
In Prilla 404.7
In Quinta 241.26.242.6
In Setina 177.12.238.26.342.10
C. *Titius* 228.11
∴ . . . . . . *Trachalus* 488.7
M. Tullius Cicero 373.10.8.475.7.481.8
Lib. I. de gloria 232.15
Lib. I. in Verrem 342.17
Lib. IV. 352.22
In Piſonem 411.14
De Senectute 222.20
∴ *Turpilius in Demetrio* 195.15.18
∴ *Valerius in explanatione xij. Tabularum* 391.20
C. Valerius Catullus 277.22.333.18.464.12
M. Valerius Coruinus pro Liburnia 470.18
C. Valerius Flaccus 373.8
M. Valerius Martialis 501.22
M. Valerius Meſſalla Augur 414.13.426.5.436.15.447.20.500.22

∴ *Valerius Valentinus ioco ſo carmine* 475.15
C. Valgius Rufus 407.26
∴ *Veranius* 182.11.185.25.228.12.229.4.
248.2.292.27.300.11.420.19
Idem in libro auſpiciorum de comitijs 342.
21.
P. Vergilius Maro 77.13.482.24
iiij. Ecloga 452.3
v. *Ecloga* 257.20.28
vj. Ecl. 264.5
vij. Ecl. 24.26
Lib. I. Georgicorum 451.19
Libro IV. 259.15
Lib. I. Aeneidos 196.17
Lib. vj. 91.20.242.20
Lib. viij. 105.3
M. Verrius Flaccus. Habes alibi.

LEGVM, ET ALIORVM MONVMENTORVM INDEX.

ROMVLI *& Tatij leges* 277.5
Numae Pompilij leges 13.15.224.5.250.12.
258.25.480.19
In ſecunda tabula, ſecunda lege 359.18
Ser. Tullij leges 277.6
Duodecim tabulae 182.22.27.188.5.195.
12.209.6.212.24.256.22.281.20.334.
1.375

1.375.11.390.23.391 6 20 393.5 394.23 429 23.445 4.449 11 455 21.473.7.483 9.404.18.405.9.505 13
Tribunicia lex prima 379.26
L. Papirij lex 381.18. *Siliorũ lex.* 309.20
Annaria lex 20.20. *Vnciaria lex* 506.15
Cẽſoria lex 300.27. *Praetoris edictũ* 282.0
Latinũ foedus 188.6. *Laurentũ leges* 27.12
Saliaria carmina 33.28. 160.6. 261.5. 266.20.285.11.303.24. 397.20
Augurales libri 248.1
Rituales libri Etruſcorum 362.28
Commentarium ſacrorum 196.25
Nelei carmẽ 211.23.447.5.13.485.26.486.20
Ianualij Iunonij, & Mineruij verſus 34.4

INCERTA.

Incertus ſcriptor 91.25.104.6.163.15.168.4.218.19. 221.10.232.27.266.27.271.17.358.8.444.2.506.25
Cumanae hiſtoriae compoſitor 367.9
Hiſtoriarum ſcriptor 472.20
Agnorizomene 460.10.20. *Terentij*
Alexãdri 316.16. *Ennij.* *Erechtheus* 198.20. *Ennij*
Fullonia 463.17. *Titinij vel Laberij*
Medus 302.12. *Pacuuij* *Pantaſilea* 217.27
Philoctetes 481.22. *Attij*
Priuignus 302.1. *Afranij*
Telephus 437.4. *Ennij vel Attij*
. . . . *lius in Demetrio* 475.11. *forte Turpilius.*
. . . . *nius lib. ij.* 490.19. *forte Ennius*
. . . . *cilius* 327.20. *forte Caecilius uel Lucilius.*

A B oloes) *Oli, pro olli, & olli pro illi: oloes autem illoes eſt, & pro illis accipitur Graeca terminatione. Vide Loebeſum, & ollic.*

Acerra) *Paulus libenter vtitur his verbis, ſolebat, incendebantur, reponebat: ne videatur cum Feſto in religione conſentire.*

Acus) *Ex vno tantum libro haec ſumpta ſunt mihi valde ſuſpecta, & quae referuntur, non reperi lib. III. Varronis, ſed hac, in cubilibus, cum parturient, acus ſubſternendum, & poſtea. Condunt in furfures, aut acus. Et libro primo. Ita fit, vt quod leuiſſimum eſt in eo, atq. appellatur acus, euannatur foras extra aream. Et poſtea. Parietes, & ſolum opere tectorio marmoratu loricandi, ſi minus ex argilla mixto acere e frumento, & amurca. Haec fortaſſe ſunt, quae Paulus, ſiue quis alius referre voluit. Vide Aceratum, & obacerate.*

Addubanum Danubium) *DANVVIUS in denarijs Traiani ſubſcribitur fluuio nobiliſſimo, qui Iſter quoq. dicitur. Ideo dubium malim hoc loco quam Danubium legere, licet plures libri Danubium habeant, poſſet etiam ita accipi, vt duo verba ſeparata ſint, ad, & dubanum,*

banum, & ſignificet ad Danuuium.

Adlecti) *Totus hic locus de Senatoribus nimis praeciſus eſt à Paulo. Sunt enim ſenatores patres, ſenatores patricij generis, & patriciorum auctores. ſunt ſenatores conſcripti à L. Iunio Bruto ex primoribus equeſtris ordinis, vt Liuius ſcribit, adlecti. Hi igitur adlecti dicebantur, quod propter inopiam Senatorij ordinis ex equitibus adſumpti ſunt. Idem factum eſt poſt pugnam Cannenſem adlectis à Dictatore M. Fabio Buteone ijs, qui magiſtratum obtinuiſſent, neq. in ſenatum lecti eſſent, item qui ſpolia domi, aut ciuicam habuiſſent. Idem Feſtus verbo Qui patres, alios auctores ſecutus, a P. Valerio cos. conſcriptos refert. Dionyſius vtriusq. conſulis conſilium fuiſſe ait, & Bruti, & Publicolae. Tacitus cum Liuio conſentit, praeterquam quod eos minorum gentium appellat, quod Liuius centum Senatoribus à Priſco rege adlectis tribuit. Vide etiam Feſtum verbo Conſcripti.*

Adorare) *Vide Nec coniunctio.*

Adſerere) *Vide Sertorem.*

Adulari) *Locus ſuſpectus. Nonius canum eſſe proprium affirmat, vnde ἀπὸ τῆς οὐρᾶς fortaſſe origo nominis tracta eſt, quod canes accedendo, & adludendo cauda mota blandiantur.*

Aeditimus aedis intimus) *Ineptè dictum eſt. melius Ser. Sulpicius, vt Cicero in Topicis refert, in finitimo, legitimo, aeditimo, non plus ineſſe timum, quam in meditullio tullium, ſed productionem eſſe verbi vult. Hic vt Varro ait lib. I. de re ruſt. & lib. ij. de lingua latina, apud Gellium lib. XII. cap. X: poſtea aedituus appellatus eſt, non ab aedibus tuendis, vt Varro, Feſtus, & alij exiſtimant: ſed quia aeditumus prius diceretur, & vna littera eliſa ſit. Sic teſtamentum non à mente ducitur, ſed productio verbi eſt, vt in veſtimento, & pauimento Gell. lib. VI. cap. XII. Vide Charis lib. I.*

Aedituus) *Videndus Varro in libris de lingua latina, & Paulus, & Iuſtinianus ſub titulo de tutelis & ea, quae antea ſcripſi.*

Aeſtimata poene) *Haec multa eſt, vt Gellius notat lib. XI. cap. I. & Feſtus verbo multam, & ouibus, & peculatus.*

Agaſones) *Minandi verbo pro agendo, vel ducendo vtitur Paulus, nam Feſti vſum ignoramus; ſic paulò poſt Agere, ante ſe pellere, ideſt minare, & verbo inigere vtitur in eadem ſignificatione vetus interpres ſacrorum librorum, & vna littera mutata Itali omnes menare dicunt.*

Agonium) *Agonium, ideſt ludum, locus mendoſus.*

doſus. Varro praeter dies Agonales, quos dictos eſſe ait ab agone, quod per eos rex ſacrorum in regia arietem immolet: Agonia appellata eſſe ait etiam Liberalia in libris Saliorum Agonenſium: Ouidius lib. I. Faſtorum. cur Agonalia dicantur plures reddit cauſas, quarum vltima haec eſt.

Fas etiam, fieri ſolitis aetate priorum
Nomina de ludis Graeca tuliſſe diem:
Et prius antiquus dicebat Agonia ſermo
Veraq. iudicio eſt vltima cauſa meo.

Si ludicrum pro ludo legeremus minus laboraremus.

Alica) Vide incerta Verrij Flacci.

Ali rei) Plaut. in Milite. Qui niſi adulterio ſtudioſus, nulli aliae rei eſt improbus. fortaſſe ex hoc loco Feſti ſcribendum eſt ali rei.

Alites) De Sanquali, & immuſculo, vel immuſtulo ſuis locis videto. & Plin. lib. X. cap. VII.

Allex) Hallus inferiori loco idem appellatur, mirandumq. eſt Feſtum, & in hoc, & in alijs varie ſcribere, vt ederam, & hederam, Caiam, & Gaiam, Paulo vero id adſcribendum non eſt, cum ante eum Feſti liber litterarum ordine eſſet perſcriptus.

Almities) Interpretatur à Chariſio lib. I. ὅυπερὶ πᾶα: ſic intelliges Pauli verba, quae mihi men

mendoſa eſſe videbantur.

Am) *Seruus ambactus fortaſſe ſignificat ſeruum libertatem eſſe conſecutum. Perſius Saty.* v.

Quibus vna Quiritem

Vertigo facit. hic Dama eſt non treſsis agaſo

Verterit hunc dominus, momento turbinis exit

Marcus Dama: Vide Manumitti.

Ambactus) *Cur lingua Gallica dicat ignoro, vt enim ſupra ſcriptum eſt, id recte Latine dicitur: & mos Romanus ſignificatur.*

Ambaruales) *A duodecim fratribus ſcriberem non à duobus ex Plin. lib.* xviii. *cap.* ii. *Gellio lib.* vi. *cap.* vii. *& Fulgentio de obſcuris, vt intelligatur de duodecim fratribus arualibus, ſed quae ſequuntur Macrobius refert lib.* iii. *vti à Pompeio Feſto conſcripta: & in his nulla mentio fratrum. ideo videndum eſt, an aruis, & frugibus emendare oporteat.*

Ambb) *Vide incerta Verrij Flacci.*

Ambegni) *Varro lib.* vi. *de lingua Latina, Ambiegna bos apud augures, quam circum aliae hoſtiae conſtituuntur. Fulgen. Placiades de obſcuris. Baebius Macer, qui faſtalia dierum ſcripſit, ait. Iunoni eas, quae geminas parerent oues ſacrificare cum duobus agnis altrinſecus alligatis, quas oues ambiguas vocari, quaſi ex vtraq. parte agnos habentes. Vides hunc ambignas, illum ambiegnas, noſtrum*

ambegnas dicere.

Ambidens,ſiue bidens) *Varie bidentem interpretatur: Vide Gellium lib.* xvi. *cap.* vi. *& Macrob. lib.* vi. *atq. Seruium Vergilij interpretem. qui Nigidio conſentiunt bidentes dici bimas hoſtias; ſiue quaſi biennes, ſiue quod emineant ea aetate bini dentes. Vide Bidental, & Bouem bidentem.*

Amoena) *Vide incerta Verrij Flacci ex Iſidoro.*

Anclabris) *Vide Eſcariae, & Exanclare.*

Angiportus) *Anguſtus portus, ideſt aditus in portum obſcurius dictum eſt, niſi addas hoc eſt in domum. Varro libro quarto, ab angendo, & portu; & quinto, quia in eo nihil poteſt agi. Feſtus. portum pro domo in duodecim poſitum omnes conſentiunt. & Vlpianus. Portus eſt concluſus locus quo importantur, & inde exportantur merces. Vnde angiportum dictum eſt, Donatus in Adelphis. Angiportum eſt anguſta, & curta via; quaſi anguiportus. alij, quod inter portus ſit locus anguſtus, hoc eſt inter domos.*

Angor) *Plaut. in Moſtell. paucis immutatis. In anginam ego nunc me velim verti, vt veneficae illi fauces prehendam.*

Anticum) *Vide Poſticum.*

Antroare) *Vide, an idem ſit quod paulo ſuperius andruare: & quod hic trua dicatur, illic*

drua

drua appelletur.

Apua) *ἀφύην Graeci dicunt, ſed Latini tenui pro aſpirata vtuntur, vt in alijs. Vide Album.*

Aqua) *Varro minus dure. Aqua quod aequa ſumma quamquã neutram implet aures meas. De aqua, & igni, quae accipiunt nuptae: idẽ Varro videndus libro* I I I I. *& Plutarch. in Problem. & infra Facem.*

Aquilius praenomen) *Aquillia familia duplex patricia, & plebeia, vtraq. conſularis. Ideo Aquillius nomen malim, nam praenomen Aquilius, vel Aquillius nunquam extat, quod ſciam. Aquillium autem ſcribendum eſſe non Aquilium, docent faſti Capitolini, & nũmi.*

Arbutus) *Verg. Ecloga* V I I.

Arculum) *Vide Ceſticillus.*

Aſſa) *Nonius aſſam uocem interpretatus meram, & ſolam vocem ſine organico inſtrumento ex Varrone. & Pedianus in Diuinatione. Cani remigibus celeuma per ſymphoniacos ſolebat, & per aſſam vocem, ideſt ore prolatam, & vt in Argo naui per citharam. Haec igitur Pauli verba, non Feſti eſſe credendum eſt.*

Aſtutus arte tutus) *Non recte, melius ab aſtu dictus: vt paulo ante.*

Atra bilis) *Animi vitio mendoſe.*

Atticiſſat) *Plaut. in Menalie.*

Aureas) *Vide Oreae.*

Aureliam) *A ſole Auſelij, origo dura; forte ab aureo ſole: nam aurum dicebant auſum Sabini, ut mox uidebimus. ſic à Corneo Cornelius, à Cereo Cerelius.*

B*ARBARI*) *Plaut in Milite. Nam os co lũnatũ poetae inaudiui eſſe barbaro Quoi uini cuſtodes ſemper totis horis accubant ide in Aſinaria. Marcus uortit barbare. locũ Apoſtoli ex epiſt. ad Rom.* I. *nemo credat Feſti fuiſſe; ſed Pauli qui epitomen confecit.*

Bardus) *Lucan. lib.* I. *qui cum alio loco non referatur à Feſto ſuſpectum hunc facit.*

Beneuentum) *Vide Segeſta. Liu. lib.* IX. *Plin. lib.* III. *cap.* XI. *& Steph. de Vrbibus.*

Blennos) *Plaut. in Bacchid.*

Bouinatur) *Boninator tergiuerſator. Gell. lib.* XI. *cap.* VII.

Brutiani) *Videndus Gell. lib.* X. *cap* III.

Bubleum) *Theocritus Edyll.* XIV. *Byblini uini facit mentionem.*

C*ACVLA*) *Plaut. in Trinum.*

Calaſis) *Vide Aclaßis.*

Camara) *Vide incerta Verrij ex Chariſio.*

Centenariae) *Circumſcripta uerba ſemicirculis uidentur à Paulo adiecta, aut mendoſa eſſe.*

Centumuiralia) *illa uerba; quae, & curiae dictae ſunt; non eſſe Feſti exiſtimo. Vide Curia.*

Cen-

Centuriata) *Si recipere volumus illa duo verba item curiata: oportet, vt ſcribamus per centurias, & curias diuiſus erat.*

Cermalus) *Varro lib* I V. *Germalum à germanis Romulo, & Remo, quod ad Ficum ruminalem hi inuenti. Plutarch. in Romulo Germalum olim à germanis; poſtea Cermalum dictum eſſe ſcribit. Vide Septimontium, & Matrem Matutam.*

Cerrones) *Vide Gerrae.*

Ceſticillus) *Vide Arculum.*

Claudere) *Portumnum portubus praeeſſe notat Seruius lib.* V I. *Aeneid. ex illis Vergilij verſibus. Et pater ipſe manu magna Portumnus euntem Impulit: illa Noto citius volucriq. ſagitta Ad terram fugit, & portu ſe condidit alto. & Varro lib.*V.*Portumnalia, inquit, à Portumno, cui eo die aedes in portu Tiberino facta & feriae inſtitutae. In aereis nummis Neronis portus Oſtienſis agnoſcitur, cum huius Dei imagine. Vide Ouid. lib.* V I. *Faſtor.*

Clientam) *Plaut. in Milite. Habeo ecce illam clientam meam, meretricem adoleſcentulam.*

Cliuia) *Viden. Plin. lib.* X. *cap.* X I I I I. *Cliuinam auem ab antiquis nominatam animaduerto ignorari. quidam clamatoriam dicunt, Labeo prohibitoriam.*

Clunes) *Vide incerta Verrij.*

Co-

Coctiones) *Vide Arilator.*

Coloſſus) *Plinius lib.* XXXIV. *cap* VII. *Ante omnes in admiratione fuit ſolis Coloſſus Rhodi, quem fecerat Chares Lyndius Lyſippi diſcipulus. ſeptuaginta cubitorum altitudinis fuit.*

Comitiales) *Non omnibus diebus comitialibus conueniebant; neq. ſemper in comitio. comitiales tamen dies ſunt, quibus comitia haberi poterant.*

Comoedice) *Plaut. in Milite. Euge* εὐσχημόνως *Hercle adſtitit, & dulce, & comoedice.*

Comparſit) *Terent. in Phorm.*

Conlatiuum ventrem) *Plaut. in Curcul.*

∵ Cotiliae lacus) *Malim Cutiliae, vt apud Varronem lib.* IV. *de lingua Latina, & Plin. lib.* III. *cap.* XII.

Creduas) *Plaut. in Bacchid.*

Cruſtumina) *Dionyſius lib.* II. *Plutar. in Romulo. Steph. de Vrbibus Cruſtomeriam Sabinorum Vrbem appellant. Liuius lib. I. Cruſtuminium, & Cruſtumerium, & lib. II. Cruſtumeriam Latinorum Verg. lib.* VII. *Aen. Cruſtumeros. Silius lib.* VIII. *Cruſtumium. Seruius Cruſtumium, & Cruſtumerium. Cicero pro Plancio, & pro Balbo Cruſtuminam tribum. Verg. lib. II. Georg. cruſtumia pira. Columella lib.v. cap.x. & lib.* XII. *cap.x. & Plin.*

Plin. lib. XV. *cap.* XV. *& lib.* XXIIII. *cap.* VII. *& Cloatius apud Macrobium lib.* III. *Saturn. Cruſtumina. prima ſyllaba* CLV. *in monumentis aliquot videmus, in alijs* CRV. *pro tribu. Eligat ex his lector, quod ſequatur. mihi Cruſtuminia tribus placet, & Cruſtumeria Vrbs Latinorum.*

Culiola) *Eadem dicuntur verbo Gulliocae.*

Curia) *Quod ait additas eſſe quinque, vt in ſua quisque curia ſacra publica faceret: eſt ni fallor vel mendoſum, vel falſum. Licet verbo centumuiralia,* XXXV. *curias easdem eſſe, exiſtiment tribus; quod contra Romanarum rerum memoriam eſt. Videndum eſt, an recte amoueri poßint illa verba: quibus poſtea additae ſunt quinque: quae fortaſſe Pauli ſunt. His amotis caetera vera ſunt, praeterquam quod de nominibus curiarum ſcribit; quod nõ nullis falſum eſſe videtur.*

Curionem) *Plaut. in Aulul.*

Cypariſſae) *Vide Cyparißiae. idem enim alijs verbis dicitur.*

DELIQVVM) *Plautus in Caſina. Sine amet, ſine, quod lubet, id faciet, quando tibi nil domi Deliquom eſt.*

Delubrum) *Duplex eſt huius nominis ſignificatio, nam & pro Dei ſimulacro, & pro loco Deo conſecrato ponitur. Varro apud Macrob. lib.*

lib.III. Seruius lib.II. & IV. Aen. Aſconius hanc Feſti interpretationem reprehendens in Diuinat.

Depontani) *Vide Sexagenarios.*

Dici) *Haec erant ſcribenda infra littera Q. eſt enim interpretatio illius verbi Quiritibusque. Sed nos Feſti, & Pauli errores hac in re ſecuti ſumus, indice tamen adiecto eorum verborum, quae obiter explicantur.*

Diffareatio) *Diſſolutio matrimonij cõfarreatione contracti diffareatio dicebatur. Cicero in Topicis. Genus eſt vxor, eius duae formae, vna matrum familias, hae ſunt, quae in manum conuenere. altera earum, quae tantummodo vxores habentur. Addi Seuerinus. Tribus modis vxor habebatur, vſu, farreatione, coemptione, ſed confarreatio ſolis pontificibus, conueniebat, quae autem in manum per coemptionem conuenerant hae matres f. vocabantur, quae verò vſu, vel farreatione minime. Et Vlpianus tit. viij. Inſtitut. Farre conuenitur in manum certis verbis, & teſtibus decẽ praeſentib. & ſollemni ſacrificio facto, in quo panis quoq. farreus adhibetur. Dionyſius lib. ij. à Romulo rege inſtitutum eſſe ſcribit, vt farreatione matrimonia fierent, ab ea re dictá; quod far, quo tunc pane vtebantur, communionem uitae oſtenderet. De eodem genere ma-*

matrimonij Tacitus ſcribit lib. I V. *annalium. Plin. lib. xviij. cap. iij.*

Dilectus militum) *Ita ſemper, non delectus in veteribus libris eſt. Sic in Pandec. Floren. titulo de re militari cap.* I V. *ita etiam ſcribendum eſt, titulo communi diuid. cap.* x x. *vbi delictum ſcripſerunt. Vide Lacus Lucrinus, & Neglegens.*

Diſpenſatores) *Videndus Varro lib.* I V. *de lingua Lat. & Plin. lib. xxxiij. cap. iij. Vide Pendere.*

E DERAM) *Vide Hedera. De ijs, quae Diali erant prohibita, vel conceſſa. Vide Equo vehi, & Fabam, & Funebres & iurare, & Gell. lib. x. cap.* x v. *& Plutarch. in Problem. Sed quid haec ad verborum ſignificationem, qua de re agitur?*

Elacatena) *Plin. lib. xxxij. cap. vlt. helacatenes piſcis nomen eſſe ait. Demelandrya vero Varro lib.* I V. *de ling. Lat. Plin. lib.* I X. *cap.* X V. *Athen. lib. iij. cap.* X X.

Emere) *Vide Abemito.*

Endoitium) *Endoplorato, Endoprocinctu. Sic in xij. tab. manum endoiacito pro inijcito, & Ennius, apud Auſonium in monoſyllabis. Endo ſuam do, pro in ſuam domum. Hac de cauſa vt arbitror in kalendario Auguſti tempore confecto* EN *pro Interciſo notatum eſt, quaſi endo*

endotereiſum. Vide Sub uos placo & Struere.
Erebum) *Vergil. lib. vj. Aeneid. Vtrumq. Sed non flumen eſſe ait Erebum, ſed tranaſſe amnes illius loci, qui Erebus dicitur.*
Eſcariae) *Vide Anclabris.*
Eſcit) *Vide Nec coniunctio, & ſupereſcit.*
Euboicum) *Talentum Babylonicum eſt ſeptuaginta minarum Euboicarum, vt Herodotus ſcribit lib. iij. & Atticarum minarum ſeptuaginta duarum, vt Aelianus affirmat lib. I. cap. xxj. de varia hiſtoria. Omne autem talentum eſt ſexaginta minarum, minae autem ſingulae centenas drachmas continent; vt Africanus, & Iulius Pollux ſcribunt. Sic fit, vt Euboicum talentum ſit ſexaginta minarum Euboicarum; vt Atticum eſt ſexaginta Atticarum. hoc autem continet ſex millia drachmarum Atticarum, & totidem millia denariorum, vt verbo Talentorum Feſtus ſcribit: quod etiam Plinius ait lib. xxxv. cap. xj. & Athen lib. IV. cap. VI. & Pollux lib. IX. Itaque ſi LXX minae Euboicae aeſtimantur LXXII. Atticis, & eadem proportio eſt in drachmis, ſiue denarijs: triginta quinque drachmae Euboicae aeſtimantur Atticis drachmis triginta ſex. Talentum vero Euboicum aeſtimatur drachmis Atticis, ſiue denarijs centum & ſeptuaginta vno ſupra ſex millia.*

Men

Mendoſe igitur Feſtus ait quatuor millibus denariorum aeſtimari. Quod vero ad ciſtophoros attinet, nihil à me certi ſtatui poteſt. Non ignoro Pollucem dicere Babylonicum talentum aeſtimari ſeptem millibus drachmarum Atticarum, ſed mihi veriſimilior videtur Aeliani opinio, ut Euboicae minae ab Atticis differant.

Euelatum) *Ventilabra appellat Columella lib. ij. cap. x. & Varro lib.* IV. *de ling. Lat.*

Exgregiae) *Vide Abgregare.*

FABIANI) *Vide Quintia prata.*

Faceſſere) *Pacuui. in Teucro apud Nonium. Faceßite omnes hinc parumper, tu mane.*

Faſtorum) *Faſti enim dies feſti ſunt. Hoc falſum eſt, ſunt enim faſti dies, quibus fari licet praetori iuridica verba. Varro, Ouid. Macrob. ab his diebus Faſtorum libri appellantur, quibus eos dies cognoſcimus, & translaticiae faſtos conſulum appellamus, quibus cōſules ſingulorum annorum continentur.*

Fauiſſae) *Vide Gell. lib. ij. cap.* x.

Felices) *Enumerat Verannius apud Macrobium lib. iij. arbores felices, & infelices, in quibus eſt ficus atra. Vide Plin. lib.* XVI. *cap.* XXVII.

Ferctum) *Viden. Cato de re ruſt.*

Foedus) *Verg. lib. viij. Aeneid. Fetiales autem*

dici apparet in veteribus monumentis, & à Graecis Dionyſio, & Plutarcho ita appellantur à feta fortaſſe caeſa. Vide Porci.

Fordicidijs) *Varro lib. v. non à fetu, ſed quia fert in ventre fordam dici exiſtimat. Ouid. lib. iiij. Forda ferens bos eſt, fecundaq. dicta ferende: Hinc etiam fetus nomen habere putant. Feſtus hordam etiam dici, & hordicidia oſtendit littera H.*

Frater) *Nigidius hoc apud Gell. lib. xiij. cap. ij.*

Fratrare) *Vide Sororiare.*

Frontem) *Vide Corius.*

Frutinal) *Si liceret in prima littera erratum librarij exiſtimare in hoc nomine, vt in alijs quibuſdam: Erucinal potius ſcriberem templum Veneris Erucinae, id fuiſſe duplex Romae in capitolio. & ad portam collinam teſtatur Liuius lib.* XXII. XXIII. XXX. XL. *Extat etiam denarius* C. *Conſidi Noniani cum templo, in quo* ERVC *ſcriptum eſt. Illud verò, quod in Sicilia Erycinae Veneri erat dicatum laudatores non deſiderat. Sed nil temere affirmandum eſſe reor.*

Fundus) *Cicero pro Balbo ita fieri populum fundum ſcribit: ſi cum iuſſiſſet populus Rom. aliquid, ſi id adſciuiſſent ſocij populi, ac Latini; & ſi ea lex, quam nos haberemus, eadem in populo aliquo tamquam in fundo reſediſſet, vt*

tum

tum lege eadem is populus teneretur. Significare autem auctorem ex ſententia accuſatoris Balbi crediderim. Negat inquit, ex foederato populo quemquam potuiſſe, niſi is populus fundus factus eſſet, in hanc ciuitatem venire. Et poſtea. Potuit magis fundus populus Gaditanus fieri, quoniam hoc magnopere delectare verbo, ſi tum ſit fundus, cum ſcita, ac iuſſa noſtra ſua ſententia comprobat; quā cum hoſpitium fecit? Plautus in Trinummo. Nunc mihi is propere cōueniundus eſt, vt quae cum eius Filio egi; ei rei fundus pater ſit potior eo. Adde Gell. lib. XVI. *cap.* XIII. *& lib.* XIX. *cap.* VIII.

Furnalia) *Varro lib.* V. *de lingua Lat. Furinalia, & lib.* IV. *&* VI. *Furinalis flamen, & Furinales feriae In faſtis marmoreis* VIII. *K. Aug.* FVRR. *hoc eſt Furrinalia. Ita credendum eſt deam ipſam Furrinam eſſe appellatam.*

GAIA) *Pauli errorem potius quam Feſti, vel Verrij crederem in hoc genere ſcripturae: in quo poſt Conſtantinum omnes penè librarij, & marmorum inciſores errabant. Notum eſt illud Quintiliani Caium, & Caiam ſcribi: dici verò Gaium, & Gaiam. Paulū non erraſſe arbitror, cum viderim antiquiſſimum Feſti fragmentum ordine litterarum ſcri-*

 ptum;

ptum; & Verrius eundem ordinem ſecutus fuerit, in libris de verborum ſignificatione. Secuti igitur ſunt ſonum, non figuram litterae: vel cum ipſi alio loco ſcripſerint, imperiti mutarunt, erratum librariorum eſſe putantes. Quod ad rem ipſam attinet: vîden. Plutar. in Problem. Plin. lib. viij. cap. xlviij. Iulius Paris in epitome Valerij Maximi de praenominibus. Sed & obſeruatum eſt omnes mulieres, quae alio praenomine carerent Caias dictas, earumq. libertos Caij praenomine plerumq. appellatos: ſeq. Caiae libertos dixere. Viden. Cicero pro L. Murena, & Velius Longus de Orthogr.

Gallam) *Lucil. lib. xv. apud Nonium. Quae gallam bibere ac rugas conducere ventri Farre aceroſo, oleo decumano, pane coegit Cumano. Sic enim ſcribendi ſunt hi verſus.*

Ganeum) *Terent. in Adelp. Vbi ego illum quaeram?*

Gens Aelia) *Hoc non proprium eſt Aeliae gentis, ſed Corneliae, & Iuliae, & Claudiae, & aliarum.*

Gentilis) *Scaeuola pontifex apud Ciceronem in Topicis. Gentiles ſunt, qui inter ſe eodem nomine ſunt; qui ab ingenuis oriundi ſunt; quorum maiorum nemo ſeruientem ſeruiuit; qui capite non ſunt deminuti.*

Gnaeus

Gnaeus) *CN. hoc praenomen ſignificari dubitat nemo. & licet ſonus G litterae audiatur, CN ſcribitur. vt in Pandectis Florentinis apparet Gnaeum, & Gaium ita ſcribi vt pronunciatur. corporis autem inſigne naeuus dicitur, vnde Naeuia familia nomen deduxit. additur autem C. antiquo more, vt cum frucmentum, ferctur, forctis, cnatura dicebatur: ex Valerio à Iulio Paride relato: qui enumerat triplicem huius praenominis ſcribendi rationem. CN. ĜN. N.*

Grallatores) *Plautus in Poenulo. Vinceretis ceruom curſu, vel grallatorem gradu. Sic etiam apud Varronem lib. VI. de lingua Lat.*

Grauaſtellus) *Plaut. in Epid. Sed quis eſt haec muliercula, & ille rauiſtellus qui venit? Vide raui coloris.*

Graue aes) *Vide Plin. lib. xxxiij. cap. iij. Feſtum verb. ſextantarij.*

Gulliocae) *Vide eadem verbo Culiola.*

HALVS) *Vide Allex.*

Hedera) *Vide Ederam.*

Heredium) *Varro lib. I. cap. x. de re ruſt. Antiquus noſter ante bellum punicum pēdebat bina iugera, quod à Romulo primum diuiſa dicebantur viritim. quae quod heredem ſequerentur, heredium appellarunt.*

Heus) *Locus mendoſus.*

Horda) *Vide Fordicidijs. In Faſtis xvij. Kal. Mai. FORD. ſcriptum eſt, non HORD. Varro tamen lib. ij. cap. v. de re ruſt. Hordicalia eſſe in faſtis dicit.*

Hortus) *Duriuſcula originis ratio, quae ſi vera eſt, ortus ſcribendum eſt, non hortus.*

Hoſtia) *Ouid. lib. I. Faſtor. Victima quae dextra cecidit victrice vocatur Hoſtibus à domitis hoſtia nomen habet.*

Hoſtis) *Viden. Cicero lib. I. Offic. Varro lib. IV. de ling. Lat. Caius cap. ccxxxiij. de verborum ſignificatione lib. L. Digeſt.*

IMBREX) *C. Licinius Imbrex, quem quarto loco Volcatius collocauit. ex Gellio lib. xiij. cap. xxij. & lib. xv. cap. xxiv. & Feſto, verbo obſtitum.*

Immunis) *Plaut. in prin. Trinummi. amicum caſtigare ob meritam noxiam Immane eſt facinus. In Plauti libris editis, & Ciceronis à quo hi verſus referuntur lib. I. de Inuent. Immane ſcriptum eſt, non Immune, ſed Feſtus immune legerat, vt ex hoc loco apparet. Vaticanus liber habet, immene. quod idem eſt, quod immune. nam & alibi dicit in Bacchidib. Pergamum diuina moenitum manu: pro munitum.*

Immuſculus) *Eadem auis Immuſtulus, ni fallor, mox dicitur. de eadem vidimus verbo*

Ali

Alites. Plin. Immuſculum vocat lib. x. cap. VII.

Improbus) *Locus obſcurus, & vt arbitror mendoſus.*

Incillae) *Vide Inlices, & Elices, & Inlicium.*

Incomitiare) *Plautus in Curc.*

Infit, incipit) *Infit, inquit magis proprie dicitur.*

Infra claſſem) *Non dubium eſt, quin loquatur de claſſe prima, in qua cenſebantur ij, qui centum millia aeris, aut ſupra eam ſummam poſſidebant. ex Dionyſ. & Liuio. Plinius tamen cx. niſi mendoſus liber ſit, ſcripſit lib. xxxiij. cap. iij. Aſconius centummillia ſextertiorum lib. iij. in Verrem. Gellius cxxv. millia aeris lib. vij. cap. xiij. Feſtus ccx. Haec ita varie traduntur, vel quia immutata eſt aeſtimatio; vel quia numerorum notas librarij varie interpretati ſunt.*

Inhibere) *Viden. Cicero lib. xiij. ad Atticum.*

Iniurium perijurium) *Malim contra ius, vel iniurioſe factum interpretari, iniuratus autem eum, qui non iurauit, ſignificat.*

Inlex) *Plaut. in Aſinar.*

Inſanum) *Plaut. in Moſtell. Quoiuſmodi gynaeceum? quid porticum? inſanum bonam.*

Inſipere) *Vide Supat.*

Inſuaſum) *Vide ſuaſum.*

Iouiſtae) *Locus mendoſus.*

Irpices) *Viden. Varro. lib. iv. de ling. Lat.*

Irquitallus) *Vide Hirquitalli.*

Italia) *Licet a vitulis, vel ab Italo rege multi dicant Italiam eſſe appellatam. de Attalido nihil aliud accepi. Thucyd. lib. vj. Varro lib. ij. cap. v. de re ruſt. Columel. lib. vj. in prin. Verg. lib. I. Aen. Dionyſ. lib. I. Antiq. Gell. lib. xi. cap. I. Apollodorus in Bibliotheca. Steph. de Vrbibus.*

Iunium) *Multa de his Ouid. lib. vj. Faſt. & Macrob. lib. I. Satur.*

LACVNA) *Vide Luſtra.*

Lingula) *Martialis lib. vlt. Quamuis me ligulam dicāt equitesq. patresq. Dicor ab indoctis lingula grammaticis.*

Loebeſum) *Vt ex Graeco exemplo apparet. OE pro EI vſurpatum fuiſſe dicebat fortaſſe Pompeius. itaq. Loebeſum, pro Leibeſum, ſiue Leiberum, & Loebertatem pro leibertatem ſcribebant. poſtea Leiberum, & Leibertatem, ad extremum liberum, & libertatem. Extat apud me denarius C. Caſſij, in quo ſcriptū eſt. LEIBERTAS, ſic in alijs T. DEIDI. L. OPEIMI. C. SERVEILI. Quis autem vſus fuerit huius diphtongi docuit Lucilius apud Quintilianum, & Scaurum, Nigidius apud Gellium, & Longum, atq. Terentianus.*

Sed

Sed & Cotta apud Ciceronem lib. iij. de oratore reprehenſus eſt, quod Iota tolleret, & E plenum diceret. Vide Ab oloes.

Lucerenſes) *a Lucumone, vel a verbo Etruſco. Varro lib. v. de lingua Lat. à Lucumone, vel Lucretino, vel a Luco Aſconius lib. iij. Verrin. Lucerum nominis, & originis cauſa incerta Liuio lib. I. Lucerenſes a Luco aſyli Plutarc. in Romuli. Feſtus hic a Lucero, ſed verbo Lucomedi à Lucomo. Vide etiam verbo Lucumones; de eiſdem enim, vt arbitror, loquitur.*

MENIANA) *In aliquo libro eſt a Maenio Cenſore. Fuit autem C. Maenius P. F. P. N. Cenſor cum L. Papirio Craſſo anno* CDXXXV. *Hic triumphauit de Antiatibus aliјsq. priſcis latinis, quamobrem ei columnam datam eſſe Plin. ſcribit lib. xxxiv. cap. v. cum Feſto conſentiunt Nonius, & Iſidorus.*

Magiſterare) *Verba Feſti, quae haec praecedunt, ad hoc verbum referenda ſunt.*

Magiſteria) *Verba Feſti ex his Pauli verbis intelliges, addebantur tamen alia de magiſterio, vt opinor, ludorum Apollinis ex oratione neſcio qua, quae contra orationem inſcribebatur alterius oratoris.*

Magni ....) *Catonis, Atei, & nepotis M. Catonis, vt opinor, ſententia obſcura eſt his pau-*

cis exceptis, quae Paulo debemus.

Maiora auſpicia) *Ex libro M. Meſſallae Auguris de auſpicijs primo apud Gellium lib. xiij. cap. xiiij. haec Feſti verba intelliges. Patriciorum auſpicia in duas ſunt poteſtates diuiſa, maxima ſunt conſulum, praetorum, cenſorum, Reliquorum magiſtratuum minora ſunt auſpicia. Ideo illi minores, hi maiores magiſtratus appellantur. Maiora autem dicuntur auſpicia habere, inquit Gellius, quia eorum auſpicia magis rata ſunt, quam aliorum.*

Maledic. . . .) *Praeter Hiſpaniae mentionem, cetera ex Pauli epitome intelliguntur.*

Maleuoli) *Ianus in Turdellis, quis ſit planè ignoro.*

Mamertini) *Ex ſpatio litterarum, quae deſunt; ſcribi poteſt ita. Mamertini appellati ſunt Meſſanenſes hac de cauſa, Sunt alia, quae diuinare non potuimus: ſed hiſtoriae cognitionem non impediunt. Vide Strab. lib.* v i.

Mamiliorum) *De Octauo Mamilio Tuſculano Superbi genero, qui Latini nominis princeps, & a Telegono Vlyſsis, & Circes filio genus ducere dicebatur Liuius lib. I. Dionyſ. lib.* i v. *primus ciuis Romanus ex hac familia L. Mamilius, C. Nautio L. Minucio cos. Liu. lib. iij. Vide October equus.*

Manalem lapidem) *Fulgen. Placiades de locis ob-*

obſcuris. Labeo inquit, qui diſciplinas Etruſcas Tagetis, & Bacchetidis XV. *voluminib. explanauit, ita ait. Fibrae iecoris ſandaracei coloris, dum fiant, manales tunc vereri opus eſt petras, ideſt, quas antiqui ſolebant in modum Cylindorũ per limites trahere pro pluuiae commutanda inopia.*

Manalis fons) *obſcurus locus, & fortaſſe mendoſus.*

Manare) *Feſtus videtur a manando deducere mane: poſtea à mature, vnde Matuta dicta eſt. Alio loco à Dijs manibus: ſiue quod mana bona dicerentur. Vnde Matuta, & matura dicuntur. Varro lib.* v. *Diei principium mane, quod tum manet dies ab oriente: niſi potius quod bonum antiqui dicebant manum. Vide Mater Matuta.*

Manes dij) *Feſti verba mutila ex Pauli epitome ſarciri poſſunt paucis exceptis.*

Manum,& mentum) *Vide Gell. lib. xiij. cap. xvj. & interpr. Lycophr. in Iambicis, & Euſtath. in I. Homeri Iliad. qui nihil de Chalcante, ſed de alijs dictum referunt. Vide prouerbiorum interpretes.*

Manumitti) *Pauli verba interpretis vice fungentur verbis Feſti, quae reliqua ſunt, quibus addi poteſt, quod ex Caio lib. I. Inſtitut. refert Boetius lib.* III. *Topic. Vide Ambactus,*

ctus, & Am.

Mars pedis) *Filium Martis ſignificare putarem: niſi me auctoritas Meßallae moueret.*

Maſculina) *Videtur deeſſe.* ἀρσενικὰ, καὶ θηλυκὰ *dicunt.*

Mater Matuta) *Ex his Pauli verbis ſarcienda ſunt, quae ſequuntur Feſti verba. Vna tamen littera diuerſa eſt, manis enim pro manes eſt ſcriptum, librarij, vt opinor, errore.*

Matronae) *Ex his verbis, quae ſequuntur Feſti verba, poterunt rectè conſcribi. Et videndum eſt, an ad haec pertineant, quae de Veſtali Claudia produntur, quae patrem complexa de curru ſe detrahi paſſa non eſt Cicero pro Coelio. Valer. Max. lib. v. cap. iiij. Sueton. in Tiberio cap. ij.*

Matronis) *Verba Feſti ex Pauli epitome cognouimus. Item ex Liuio lib. v. apparet bis matronas aurum contuliſſe, Veijs à Camillo captis, & vrbe à Senonib. capta praeter Capitolium. Apollini autem donum Delphos cratera aurea portata eſt ob decumam voti, quo ſe damnauerant Veijs captis. Matronis aurum reſtitutum dicit lib. vi. Plutarch. in Camillo doni Apollini dicati meminit. Plin. lib. xxxiij. cap. I. id aurum in Iouis caella collatum manſiſſe ſcripſit ad Pompeium Magnum. Vide Pilentis.*

Ma-

Maximae) *Vide ordo ſacerdotum, & decem Flaminum nomina ponit Varro lib.* IV. *&* VI. *de lingua Lat. Dialis Martialis Quirinalis Volcanalis Volturnalis Palatualis Furinalis Floralis Falacer Pomonalis. Adde Carmentalem ex Cicerone in Bruto, Portumnalem ex Feſto, Perſillum Virbialem ex marmoreis monumentis. item Diui Iulÿ, & Diui Auguſti ex eiſdem, & eorum temporum hiſtoria.*

Maximus pontifex) *Cuperem Feſti verba videre. neq. enim facile Paulo credo aſſerenti pontificem fuiſſe vindicem contumaciae magiſtratuum, & priuatorum. Vide Dionys. lib.* IV.

Maximum praetorem) *Sic in carmine Marcÿ vatis. His ludis faciendis praeſit is praetor, qui ius populo, plebiq. dabit ſummum. Liuius lib.* XXV. *Macrob. lib. I. Saturn. De Salutis augurio Cicero lib. I. de Diuin. Tacitus lib. xÿ. Dion. lib. xxxvÿ.*

Mediocriculo) *obſcurus locus, & ni fallor mendoſus.*

Mend....) *Ex ÿs, quae Paulus ſcribit Mendicum dici Verrius etc. haec ſupplenda ſunt. Scriptum autem fuiſſe videtur: mente eius, quam fefellerit fortuna: non quem:*

Menſae) *Vt Feſti verba intelligas, praeter Pauli epitomem lege Macrob. lib. iÿ. Saturn. dum Verg. viÿ. Aen. verſum interpretatur. In menſam*

ſam laeti libant, diuosque precantur.

Mentecaptus) *Huc pertinent verba Feſti, quae ſequuntur.*

Meritauere) *Catonis verba relata a Feſto non aſſequimur.*

Meta.....) *Interpretatione indiget.*

Metaphoram) *Si quis Quintiliani cap.* VI. *de tropis libri octaui legerit attentius: verba Feſti facile intelliget, & manca reſtituet.*

Meta...ſtices) *Metaphraſtices ſcriptum fuiſſe videtur; ſed mendoſe: pro Metaphraſtice, vel Metaphraſi; vel pro Metaſtaſi, vel Metabaſi interpretari autem exiſtimamus, cum poetae propter neceſſitatem metri aliud pro alio ponunt.*

Migrare menſa) *Locus obſcurus interpretem deſiderat.*

Mihipte) *Verba Feſti exceptis his, quae Paulus notat, non intelligimus. Sed exempli ſumpti ex libris Catonis ea eſſe arbitramur.*

Mina) *Diſtingui videtur inter minam ſingulariter, quam Graeci mnam dicunt, & minas. Vel vſos veteres nonnunquam aſſerit mina pro minis & Catonis exemplum affert.*

Minora templa) *Videndus Varro lib.* VI. *de lingua Lat.*

Minuitur) *De Caſto Cereris, mihi non liquet. tamen non licere à lugentibus Cerialia celebrari docet*

docet Liuius lib. xxij.

Modo quodam) *Paulus Feſti verba refert; quae nos dimidiata inuenimus.*

Molucrum) *Afranij verba ſunt, qui ita ſcribant. Virgini tam creſcit vterus, quam grauidae mulieri. vocatur molucrum tranſit etiã ſine dolore. Gabriel Faernus ita. Virgini Tam creſcit vterus, quam grauidae mulieri: Molucrum vocatur, tranſit ſine doloribus. Sunt autem ſenarij duo poſt verbum virgini.*

Monodos) *Plin. lib. vij. cap. xvj. videndus.*

Poſt Monſtrum) *Verba Feſti dimidiata intelliges ex illis Pauli Monſtra dicuntur. etc.*

Mos eſt) *Macrob. lib. iij. Saturn. refert Iulium Feſtum lib. xiij. de verborum ſignificationibus ſcripſiſſe: Mos eſt inſtitutum patrium, pertinens ad religiones, caerimoniasq. maiorum. Non dubito Pompeium pro Iulio ſcribendum apud Macrobium. Hic enim eſt locus, quem adfert, ex quo verba Feſti ſarciri poſſunt, paucis ſyllabis exceptis.*

Mulleos) *Verbum allucinatos mendoſum eſt, lunatos placet, ſiue alutatos ab aluta; de vtroq. eſt carmen Iuuen. Saty. VII. Appoſitam nigrae lunam ſubtexit alute, quod aliter dixit Horat. lib. I. Saty. VI. Nam vt quiſq. inſanus nigris medium impedijt crus Pellibus, & latum demiſit pectore clauum, Audit continuo*

quis

quis homo hic? Viden. Plutarch. in Probl. Titinij carmen mendoſum eſt.

Multifa...) *Ex epitome Pauli verbo multifacere, haec omnia facile intelliguntur.*

Mundus vt ait) *Verba illa mendoſe ſunt: ex ijs qui intrauere cognoſcere potuit, forſitan ſcribendum, vt ex ijs, qui intrauere cognoſci potuit. Item ex Pauli verbis addenda ſunt nonnulla; vtputa tertius dies quo mundus patet. Vide Varronē apud Macrobium lib. I. Saturn.*

Muneralis) *Lex Cincia de donis, & muneribus non omnibus prohibuit munus accipere: ſed ob cauſam orandam, patrociniumue praeſtādum. Viden. Cicero lib. I. epiſt. vlt. ad Atticum. Tacitus lib. XI. XIII. & XV.*

Municipalia) *Paulus non intellexit, quid eſſet ante ciuitatem Ro. acceptam; & ante vrbem conditam interpretatus eſt. neque etiam municipalia ſacra ſunt vrbis Romae ſacra; ſed municipiorum.*

Munificior) *Ex his Pauli verbis intelliges Feſti verba.*

Murciae) *Vide Varron. lib. iiij. de ling. Lat. & Plutarch. in problem.*

Muta...) *Interpretationem deſiderat.*

Mutae) *Feſti verba ex ijs, quae Paulus conſcripſit, intelligimus. Ordinem tamen videtur mutaſſe. namq. illa duo verba Feſti mutum dici-*

dicimus; referenda ſunt ad oratorem, aut tragoedum. Siquis tamē velit nihil mutare; addere poterit ea, quae Feſtus ſcribit iſs, quae Paulus retulerat. Mihi prior opinio placet.

Muta exta) *Ex verbis Feſti cognoſcere poteris; qualia exta non muta dixiſſet; vt ſi ab incendio; veneno, aut alio tali periculo aruſpex cauendum eſſe reſpondiſſet, aut ſi finium deminutionem portendi dixiſſet. Haec Paulus omiſit vti inania, & iure religionis uerae contemnenda.*

Mutini) *Vide an ita ſcribi debeat in angiportu; de quo aris ſublatis balnearia ſunt poſtea facta domus* CN.*Caluini. cum manſiſſet ab vrbe condita ad principatum Auguſti. Cetera non aſſequimur. ſed addi poſſunt, quae Paulus refert de mulierum ſacrificio. Videndus etiam Tertullianus in apolog. cap.* XXIV. *Arnob. lib.* IV. *contra gentes. Firmian. lib.I cap.XX. Aug. lib.iiij. cap. xj. de Ciuit. Dei.*

NAENIA) *Magna pars verborum Feſti ītelligitur ex Pauli epitome. Cetera ſunt exempla, quibus oſtēdebatur verum eſſe, quod dicebat. Plauti eſt fortaſſe in Truculento. hera apud nos dixit Naeniam de bonis.*

Naeuia Silua) *Varro lib.* IV. *de lingua Lat. Sequitur porta Naeuia, quod in nemorib. Naeuijs. Naeuius enim loca, vbi ea ſic dicta, coluit.*

luit. Ex his Feſti verba intelliges. referebatur M. Catonis locus, ex Oratione in Coelium ſi ſe appellauerit. Prouerbium autem, quod Verrius referebat, ignoro.

Napuras) *Vide Nectere.*

Naſſa) *Plaut. in Milite. Numquam Hercle ex iſta naſſa ego hodie eſcam petam.*

Naſsiterna) *Vide Fulgen. Placiad. de antiquis vocibus.*

Natio) *Praeter ea quae Paulus ſcribit, ex verbis Feſti tantum elicitur Cincium eſſe huius ſententiae auctorem.*

Natinatio) *Feſtus refert verba Catonis ex originibus, vt arbitror; qui ſcripſerat: audito tumultu Macedoniae, Etruriam, & ceteros natinari, ideſt tumultuari.*

Nauali corona) *Plin. lib. XVI. cap. iiij. Cedunt & roſtratae ciuicis, quamuis in duobus maxime ad hoc aeui celebres M. Varrone è piraticis bellis, dante Magno Pompeio, itemq. M. Agrippa tribuente Caeſare è Siculis, quae & ipſa piratica, & poſtea dedit hanc Auguſtus coronam Agrippae, ſed ciuicam a genere humano accepit ipſe. Idem lib. vij. cap. xxx. M. Varroni Magnus Pompeius piratico ex bello naualem dedit. Ex his intelliges Feſti verba, paucis exceptis, quae plane ignoro. Adde Gell. lib. v. cap. v.*

Naucum) *Mendoſum eſſe videtur; quod in oleae nucis quod intus ſit. Paulus oleae, aut nucis nucleo. forte quod in olea, nucique intus ſit. De nuce iuglande vide Macrob. lib. iij. Satur.*

Nauia) *Haec hiſtoria de cote nouacula praeciſa ab Attio Nauio a multis refertur. Sed de ficu Nauia nihil aliud accepi. Cicero lib. I. de Diuinat. cotem ait, & nouaculam defoſſam in comitio, ſupraq. impoſitum puteal. idem ait Dionyſ. lib. iij. addens ſtatuam aeneam eidem illic ſtatutam. quod etiam Liuius ſcribit, & Plin. lib. xxxiv. cap. v. Val. Max. lib. I. cap. IV. D. Attium Nauium augurem appellat. De ficu ruminali Plin. lib. xv. cap. xviij. Quaerendum igitur eſt, qua ratione ea, quae deſunt, ſarciri poſſunt.*

Poſt Nauia.... tas ſecundum) *Nauitas pro nautas dixiſſe Catonem refert, & vt arbitror ille locus eſt, quem Plinius laudat lib. xIV. cap. xiij. Cato cum in Hiſpaniam nauigaret, vnde cum triumpho rediјt; non aliud inquit vinum bibi, quam remiges. Vide Penatores.*

Nautea) *Citatur Plautus in Artemone, quae comoedia non extat. Credo etiam ex Curcullione illum afferri verſum. Nam omnium odor vnguentum prae tuo nautea eſt. & ex Caſina. Ei pro ſcorto ſupponetur hircus vnctus nautea.*

Nautiorum) *Multo plura Feſtus ſcripſerat, quam Paulus referat. Initio de Palladio à Naute Aeneae ſocio conſeruato, a quo Nautij dicti ſunt. Idem Dionyſ. ſcribit lib. vj. & Seruius lib. iij. & v. Aen. Hiſtoria poſtea narratur mihi incognita de bello aduerſus Bruttios geſto poſt caedem L. Caecilij, de quibus fortaſſe Florus lib. xij. Fuit eisdem temporibus cons. Sp. Nautius. De quo nihil accepimus, quod ad huius loci interpretationem pertineat.*

Nec coniunctio) *In verbis duodecim tabularũ relatis. Aſt ei cuſtos neceſcit, item, ſi adorat furto etc. Crederem ſcribi oportere nec eſit; & verbum adorat ſignificare agat; vt idem Feſtus ſcribit verbo Adorare. Varro lib. viij. de ling. Lat. Sum quod nunc dicitur, dicebatur eſum: & in omnibus perſonis conſtabat; quod dicebatur eſum, es, eſt, eram, eras, erat, ero, eris, erit. Vel eſit ſignificat erit, vel ſit: & vtroq. caſu videtur deeſſe ſi. Aſt ſi ei cuſtos nec eſit. Sed Eſcit quoq. ſignificat erit. vt in littera E, & Rupereſcit.*

Nectar) *Verg. lib. I. Aen.*

Nectere) *Vide Napuras.*

Ne faſti) *Quantam iacturam fecerimus, tum ex Pauli epitome nimis conciſa, & breui, tum ex huius libri, qui extat, paene dicam, clade: ex his, quae ſcribam manifeſtum eſt. Ego*

enim

enim ex dimidiatis verſiculis Feſti conjcio, eũ principio nominis interpretationem afferre, quam Varro, Ouidius, & Macrobius dilucide oſtendunt. vt nefaſti dies ſint, per quos dies nefas ſit fari praetorem Do, Dico Addico. Addidit poſtea, vt Paulus notat, quibus litteris hi dies notentur in faſtis. vt cum totus dies nefaſtus eſt N. notetur; cum vero priore parte diei; tum N. & P. ita enim interpretor illud (nep. .) & illud (riores ſunt) quod ipſum in faſtis Achillis Mafei editis a Paulo Manutio, idem Paulus, & ante eum Octauius Pantagathus acutiſſime animaduerterunt. Ad extremum dicebatur, quid nefaſtis diebus fieri poſſet.

Nefrendes) *Ex Feſti verbis intelliges primam opinionem Mucij fuiſſe, alteram Aterij, qui Liuij carmine ſe tuebatur. Cetera ex Paulo nota ſunt. Viden. Fulgen. Placiades de antiquis vocibus. & Feſtus, Rienes.*

Negumate) *Verba* C N. *Marcij interprete egent.*

Neminis) *In verbis Catonis, quae Paulus refert verbum corde nihil ſignificat. at ſi addas lapideo ſenſus elicitur. Sed videntur eſſe poetae alicuius; vt illa, & quis dicere cum ſit. fortaſſe Ennij in Erectheo de qua tragoedia Gell. lib. vj. cap. xvj. & Macrob. lib. vj. Satur.*

Nemora) *Reliquiae Feſti oſtendunt illum origi-*

nem Graecam deduxiſſe παρὰ τὸ νομὰ ἔειν ἐν *αὐτοῖς . exemploq. vſum Graeci poetae* ἐν νέμει σκιερῷ.

Nemut) *Exemplum omiſit Paulus Catonis fortaſſe, qui hoc verbo vſus eſt.*

Nepa) *Plautus in Caſina. Receſsim cedam ad parietem, imitabor nepam.*

Nepotes) *Maxima pars horum verborum Feſti ex verbis Pauli interpretaberis praeter id, quod de Tuſcis initio dicitur: quodq. in fine* πόδεσσιν *ſcriptum eſt. De Tuſcis nihil aliud habeo, quam me opinari Tuſcos ea nomine vſos. Graecum autem eſſe cognoui, cum mihi Fuluius Vrſinus eius linguae peritiſsimus, a quo multa in hoc libro emendata ſunt, oſtendit Apollonium lib.iiij. & Theocr. Idyll. xvij. in hac ſignificatione hoc verbo vti. Euſtathius quoq. idem affirmat, in Δ Odyſs. Fieri etiam poteſt, vt Apollonij carmen retulerit Feſtus cuius finis eſt.* Τεῖσι νεπόδεσσι ἐπίμμεν. *Quem verò ſignificet illis ſyllabis (chus inter) an Ariſtarchum, vel Callimachum, aliumue; nobis incertum eſt.*

Nequinont) *In carmine Liuij non eſt verbum nequinont. & vereor, ne pro neq. nunc nequinont ſit ſcribendum. Ratio autem carminis valde incerta eſt: quacumq. ratione ſcribatur. Homeri verſus ex Odyſſea, quem Liuius*

nius vertit.

Nictare) *Ennij carmen lib. x. mendoſum eſt.*

Niger) *Hiſtoria nobis ignota.*

Ningulus) *Ennij verſus mendoſus eſt, & quia video Paulum referre verba Marcij vatis, quod a Feſto praetermittitur; arbitror deeſſe aliquot verba, in quibus Ennij verſus finis, & Marcij orationis initium ſit.*

Nonarum) *Haec erant ex libro quarto Verrij de verborum ſignificatione, ut Gellius ſcribit lib. v. cap. xiij. Videndus etiam Liuius lib. vj. Ouid. I. Faſtor. Plutarch. in problem. Macrob. lib. I. Saturn.*

Non omnibus) *Ne quis dubitet Cipium ſcribere, vt in vetuſtiſſimo libro Feſti eſt, & ita ſcribendum eſſe lib. vij. epiſt. Ciceronis, non Capius: ſciat hanc familiam fuiſſe Romae. & extare denarios in quibus legimus M. CIPI. M. F. Hi a Cipo fortaſſe orti, cui cornua eſſe nata finxerunt. Ouid. XV. Metam. Val. Max. lib. V. cap. VI. Plin. lib. xj. cap. xxxvj. Sed hunc Valerius ex Cenucia familia videtur nominare, & praetorem fuiſſe: quod ne Plinius quidem credidit.*

Nothum) *Illud, Spurio patre natus; falſum eſt. malim Spurius incerto patre natus, vt Iulius Paris notat in epitome. Sed videtur Spurium pro incerto accipere: & Seruium facit Spurij*

 filium.

filium. Vide Quintil.lib.iij. Plutarch. in Problem. Iuſtinian. lib. I. Inſtit. tit. de nuptijs. De matre Ser. Tullij in Lugdunenſi T. Claudij imp. oratione dicitur. Seruius Tullius ſi noſtros ſequimur captiua natus Ocreſia; Si Tuſcos, Coeli quondam Viuennae ſodalis. Liuius ſerua natum non credidit, ſed Seruio Tullio, qui princeps Corniculanorum fuit. Dionyſ. lib.iv. Tullio Corniculano, & Ocreſia natum; Seruij praenomen nato filio matrem impoſuiſſe, quod in ſeruitute natus eſſet, Plinius: ſiue quis alius in libro de viris illuſtr. Seruius Tullius P. Corniculani, & Ocreſiae captiuae filius. cuius verba facile mutari poſſunt in Sp. & Ocreſiam.

Nouae curiae) *Triginta curiarum nomina non extant. ſed & hoc loco ſeptem nominantur, & quatuor tantum nomina redduntur. Sunt etiam duarum curiarum nomina ſub littera T. Curia enim Titia, atq. Tifata explicantur. & apud Liuium Faucia Curia lib. ix. Ceterarum nomina non accepi.*

Noualis) *Duo verſiculi dimidiati pertinent ad ea, quae Paulus refert. Cetera aliena eſſe videntur, neq. adhuc reperi, quid ſignificent. Apud Dionyſ. lib. viij. T. Sicinius cos. de Volſcis triumphauit. Referuntur autem in fine nomina quorundam illuſtrium virorum, qui in-*

tra

tra ſuperiores xv. *annos Conſules fuerunt. Opiter Verginius Tricoſtus, Poſtumus Cominius Aruncus. P. Veturius Geminus A. Sempronius. Atratinus, Sex. Fuſius Fuſus. inter hos Laeuinus nominatur, quod cognomen eſt Valeriorum, item .... llius Tolerinus, quem arbitror fuiſſe Manium Tullium, qui tunc etiam cos. fuit. At Scaeuolam, & Ver... non agnoſco. Credidi aliquando fuiſſe haec nomina eorum virorum, qui intra vrbem ſepulti, vel combuſti ſunt, quod in xij. tab. id reperitur prohibitum: & hi ante xij. fuere. Cicero lib. ij. de Legibus, cum recitaſſet legis verba: Hominem mortuum in vrbe ne ſepelito, ne ue vrito: Quid, inquit, qui poſt duodecim in vrbe ſepulti ſunt? Claros viros credo T. fuiſſe; aut eos, quibus hoc ante hanc legem virtutis cauſa tributum eſt, vt Publicolae, vt Tuberto; quod eorum poſteri iure tenuerunt; aut eos, ſi qui hoc, vt C. Fabricius virtutis cauſa, conſecuti ſunt. Plutar. in Problem. Publicolae, & Fabricij meminit; ſed affirmat triumphalib. conceſſum, vt oſſa eorum intra vrbem deferri poſſent. Sed quid certi ſit, iudicent doctiores. illumq. locum quaerant, proxime circum, qui ſit lapide albo conſtratus.*

Nouendiales) *Liuius ſcribit deuictis Sabinis a Tullio Hoſtilio Rege nuntiatum eſſe in monte*

Albano lapidibus pluiſſe; miſſis, qui id uide rent, renuntiarant audiſſe uocem ex luco, ut patrio ritu ſacra Albani facerent. Romanis nouendiale ſacrum publice ſuſceptum, ſeu uo ce cœleſti ex Albano monte miſſa, ſeu aruſpicum monitu. manſiſſe ſollemne, ut quandocumque. idem prodigium nuntiaretur, feriae per nouem dies agerentur. Ex his uerbis maxima pars uerborum Feſti intelligi poteſt. poſtremi uerſiculi interpretem deſiderant. Ade Liu. lib. xxxvij.

Nuces) *Ex his uerbis Feſti elicitur, auſpicium ſoliſtimum ex nucibus cadentibus in nuptijs fieri. Id diſplicet Plinio lib. xv. cap. xxj. & Varroni apud Seru. viij. eclog. Ambo haec de nucibus iuglandibus intelligunt. Huc pertinent illa Catulliana: Concubine nuces da: & Vergilij. Sparge marite nuces.*

Nuculas) *Liu. lib. xxij. ſcribit, Praeneſtinos quoſdam fuiſſe Caſilini in praeſidio, famemq. toleraſſe. in qua Romanos milites nuces in flumen, qui medius erat inter Romana caſtra, & oppidum, profudiſſe, eaſq. fuiſſe cratibus exceptas. Macrobius lib. iij. Saturn. refert Varronem exiſtimaſſe, praeneſtinas nuces eſſe dictas, quod iuxta agrum Praeneſtinum eſſent Carſitani, ἀπὸ τῆς καρύων dicti.*

Nudius tertius) *Ex uerbis Feſti quaedam uidentur*

dentur eſſe referenda ad aliud verbum mihi ignotum.

Numam) *Vide Plin. lib. xiij. cap. xiij. ex cuius verbis haec ſarcientur melius, quam ex ijs, quae eadem de re Liuius ſcribit lib. xl. & Plutar. in Numae.*

Numerius) *Idem ait Iulius Paris in epitome Valerij Maximi de praenominibus. Cur autem dicatur Numerius, M. Varro in Catone, ſiue de liberis educandis ita ſcribit. Vt qui contra celeriter erant nati, fere Numerios praenominabat. quod qui cito factVrum quid oſtendere volebat; dicebat numero id fore, quod etiam in partu precabantur Numeriae, quam deam ſoleant indigetare etiam Põtifices. Haec mendoſe Nonius, ſed nos emendate, vt opinamur, conſcripſimus.*

Numero) *Multa hic obſcura, & mendoſa in verbis Feſti. Viden. Nonius de varia ſignif. ſermonum.*

Nundinalem) *Plaut. in Aulul. Coquus ille nundinaliſt: in nonum diem ſolet ire coctum.*

OBACERARE) *Vide Acus, & Aceratum.*

Obſidionalis) *Viden. Plin. lib. xxij. cap. iij.* iv. v. *& vj. item lib. vij. cap. xxviij. Dionyſ. lib. x. &* xj. *Val. Max. lib. ij. cap. j. Gell. lib. ij. cap.* xj. *& lib. v. cap. vj. Fulgen. Placiad. de*

anti

antiquis verbis. Hic eſt L. Sicinius Dentatus, quem aliqui ex ſupraſcriptis L. Siccium appellant, de cuius tantum caede Liuius ſcribit lib. ij.

Obſonitauere) *In verbis Catonis mendum eſſe opinor. & poſt verbum antea ſcriberem denis, vel aliquid huiuſmodi.*

Occare) *Locus Ciceronis relatus à Feſto, eſt in libro de ſenectute iuxta editionem Petri Victorij, vt citatur à Nonio Marcello, non vt vulgo circumfertur.*

Occentasſint) *Reperitur hoc verbum in duodecim tabulis, vt referebat Cicero lib. IV. de Repub. teſte Aug. lib. ij. cap. IX. de Ciuit. Dei. Vltima verba mendoſa ſunt; in veteri libro vna littera tantum diuerſa. Candus enim illic pro cantus ſcriptum eſt. Gabrieli Faerno optimo emendatori omnium librorum videtur eſſe ſcribendum: inde cantilenam dici querellam non cantus iucunditatem puto.*

Occupaticius) *Verba Feſti ex hiſtoria mihi ignota eſſent ſarcienda. Videtur autem poſt deuaſtatos agros ab Hannibale benemeritis non fuiſſe reſtitutos ſuos, ſi erant ab alijs occupati; ſed alios occupaticios traditos. Vide Poſſeſſiones.*

October) *Menzana quae ſit apud Sallentinos quaerendum eſt.*

Oculatum) *Plaut. in Pſeud. Eme die caeca Hercle*

cle oliuum, id vendito oculata die. Idem in Truculen. Pluris eſt oculatus teſtis vnus etc.

Oculiſsimum) *Plaut. in Curcul.*

Oliuetam) *Illa verba mendoſa ſunt, quam nullam eius ſignificationis cauſam haberemus. In alio libro eſt: quam nullum eius ſignificationis. cetera duo verba deſunt. pro quib. fortaſſe ſubſtitui poſſet, cum haberemus.*

Ommentans) *Deeſt Liuij nomen, qui Odyſſeam latinam fecit, de qua Cicero in Bruto. Odyſſea latina eſt, tamquam opus aliquod Daedali; & Liuianae fabulae non ſatis dignae, quae iterum legantur. Reperitur autem hic verſus lib. I. Homeri Odyſſ.*

Opalia) *Varro lib. I. de ling. Lat. & Macrob. lib. I. Saturn. vnum tantum diem tribuunt opalib. is erat XIV. kal. Ian. quod etiam in faſtis notatum eſt.*

Opima) *Carolus Sigonius, a quo multa in hoc libro emendata ſunt, quod deeſt poſt illa verba intra annos; ita poſſe ſarciri exiſtimat. vt intra annos paulo minus DXXX. tantum trina contigerint; etc. Sumitur autem id ex Faſtis Capitolinis, in quibus anno DXXXI. kal. Mart. M. Claudius Marcellus cos. de Gallis Inſubribus triumphauit, & idem ſpolia opima rettulit duce hoſtium Virdumaro ad Claſtidium interfecto. Quod vero poſt illa verba du*

ci

ci hoſtium deſideratur: ita idem doctiſſimus vir ſcribendum eſſe arbitratur: duci hoſtium detraxerit. Quod autem omnia ſolita nō ſint ad aedem Iouis etc. Hanc emendationem iuuat, quod poſtea dicitur ſecunda ſpolia in Martis aram, tertia Iano Quirino ferenda. Sed mihi hoc non ſatis probatur: Cum nō in libris Pontificum, ſed in lege Numae de ſecundis, & tertijs ſpolijs, quod retulimus, ſit. Eidem placet quod ad extremum de opima, vel optima lege dicitur, coniungendum eſſe cum ijs, quae ab illis verbis Optima lex inchoantur. Mihi vero id quidem ita probatur, ſi ex hoc vterq. locus reſtitui poſſet. Quod vero ad interpretationis rationem attinet, vehementer probo eius opinionem. Sunt tamen ſatis mendoſa, & mutila haec, & illa.

Oppidorum) *Viden. Varro lib. IV. de ling. Lat.*

Optima lex) *De primo dictatore omnes hiſtorici varia ſcribunt. Fuiſſe qui M. Valerium M. F. Voluſi. N. prodiderint, affirmat Liuius lib. ij. Huius opinionis fuiſſe Feſtum, vel Verrium apparet, niſi quod Manium eum appellat, non Marcum. Hunc magiſtratum ſolum ſine prouocatione fuiſſe omnes affirmant, datam poſtea eſſe prouocationem ſolus Feſtus, vt arbitror, auctor eſt, quanquam id elici poſſit ex verbis legis Horatiae, & Duiliae apud Liu. lib. iij.*

&

& Dionyſ. lib. xiij.

Orare) *In verſu Ennij deeſt initio ſyllaba, puta. Tu face verò etc.*

Orata) *M. Varro lib. iij. de re ruſt. propter piſces ait eſſe appellatos Sergium Oratam, & Licinium Muraenam. Idem ait Macrob. lib. iij. Saturn. Hic C. Sergius Orata fuit, de quo Cicero lib. ij. de Fin. & lib. I. de oratore. & lib. iij. de Offic. Val. Max. lib. ix. cap. I. Plin. lib. ix. cap. liiij.*

Oratores) *Multa deplorata ſunt. Terent. in prologo Hecyrae. Orator ad vos venio ornatu prologi, Sinite exorator ſim.*

Orcheſtra) *Explicatur a Vitruuio melius lib. v. cap. vj. & vij.*

Orchitis) *Ateius Philologus huius opinionis auctor citatur. Cetera Feſti verba ex epitome intelliges. De orchite Verg. lib. ij. Georg. Plin. lib. xv. cap. I. & iij.*

Oreae) *Titinij, & Naeuij verba mendoſa ſunt.*

Oſcillum) *Quod in fine deeſt poterit addi ex ijs, quae ſcribit Higinus fabula C. xxx. & lib. ij. de ſignor. caeleſt. hiſtoria: verbo Arctophylax. & interpres Arati Latinus verbo Canis. Hi oſcillum ita fieri ab Athenienſibus ſcribunt, vt tabula interpoſita pendentes funibus ſe iactarent, & vento mouerentur. Nonnihil hac de re Macrob. lib. I. Saturn. & Seru.*

I. Ge

1. Georg.

Oſtentum) *Attij verſus mendoſus eſt.*

Oualis) *Viden. Plin. lib. xv. cap. xxix. Gell. lib. v. cap. vj. Vide etiam Myrtea.*

Ouantes) *Plutar. in Marcello ab oue ducit nomen. Dionyſ. lib. v.* ἀπὸ τῆς ὀϋάσεως.

Ouem) *Vide Gell. lib. xj. cap. I. & Feſtum verbo ouib.*

Ouibus) *Vide Multam, & Aeſtimata.*

PAEAN) *Quod remedians morbis etc. mendoſa verba, vel maxime inepta.*

Palatium) *Viden. Varro lib. iv. de ling. Lat.*

Palatualis) *Palatea dea apud Varronem lib. vj. de ling. Lat. eadem fortaſſe Palatia Latini vxor, de qua idem lib. iv.*

Pales) *Vide Parilibus.*

Panibus) *Vide October.*

Pantices) *Plautus in Pſeud. Vino modo cupidae eſtis; eo vos veſtros panticesq. adeo madefacitis, quom ſim ego hic ſiccus. Martial. lib. vj. Quid cum panticibus laxis, & compede grandi.*

Panus) *Nonius Panullam.*

Papiria) *Interpretem deſiderat.*

Poſt Pappi * *infra.*

Parilibus) *Ita ſcriptum in faſtis xj. kal. Maias. Alij palilia appellāt a pale. Viden. Varro lib. v. Ouid. lib. xv. Faſtor. Vide Pales.*

Par-

Parmulis) *Vide Bruttianae.*

Parret) *Cicero in Verrin. Diuin. Si paret eam ſe, & ſua Veneris eſſe dixiſſe. & lib.* IV. *Si paret fundum Capenatem, quo de agitur, ex iure eum P. Seruilij eſſe, & lib. V. ſi paret iugera fundi eſſe plura. & ſi paret aduerſus edictum feciſſe. & pro Q. Roſcio ſi paret H-S IↃↃↃ dari. Iuſtin. lib. V. Inſtitut. Si apparet eum dare oportere. cui formulae addit Theophilus, condemna eum iudex.*

Paſcales) *Poſtrema verba Feſti videntur pertinere ad ludos ſaeculares, qui in Terentino agro centeſimo quoq. anno fiebant. Vide Terentum.*

Patellae) *Velut capidulae, inquit Feſtus. Vide Capis. Cicero parad. I. Quid Numa Pompilius? minus ne gratas dijs immortalib. capides, ac fictiles vrnas fuiſſe, quam filicatas aliorum pateras arbitramur? & lib. ij. de Nat. deor. Capidunculis his, quas Numa nobis reliquit. Varro lib.* IV. *& vij. de ling. Lat.*

Patricios) *Cincij opinio vera fortaſſe fuit tum, cum primum patricij a plebeijs in ipſo initio vrbis Romae fuere diſtincti.*

Patrocinia) *De his Dionyſ. lib. ij. Vide Patres.*

Pauciens) *Titinius in Gemina apud Nonium. poſtquam factus maritus hanc domum abhorres; Tuam etiam vxorem pauciens videbo.*

Pecu

Peculatus) *Quod Paulus ait aliquando Romanos praeter pecudes nihil habuiſſe; falſum eſt. Verum, tamen eſt a pecoribus pecuniam appellatam: & eiſdem eſſe primum aes a Seruio Tullio ſignatum ouium boumq. effigie. Vt Varro ait lib. ij. de re ruſt. & lib. i v. de ling. Lat. Plin. lib. xviij. cap. ij. Feſtus verbo pecuniam. Neq. etiam verum eſt Menenio, & Seſtio conſulibus, aut etiam ante legem Tarpeiam aes nõ fuiſſe ſignatum. Argentum tamen ſignatum plures ferunt paucis annis ante bellum Punicum primum. Nonnulli ad Seruium referunt tam argentum, quam aes ſignatum. Lege autem Tarpeia conſtitutum eſt, vt duabus ouibus xxx. bobus multa non excederet. Lege Menenia oues decuſſi, boues Centuſſi aeſtimatae ſunt. Feſti autem verba oſtendere videntur Menenium conſulem ante Tarpeiam legẽ fuiſſe: medioq. tempore aes, argentumq. fuiſſe ſignatum. Vide Multam, & Ouibus, & Aeſtimata. Quae omnia inter ſe, & cum his minime conueniunt. Vide etiam Gell. lib. xj. cap. I. Peculatus autem nihil habet cum multa cõmune. Ideo totum hoc caput & Verrio, & Feſto indignum eſt.*

Pedarium) *Vide Gell. lib. ij. cap. xviij.*

Pedibus) *Plaut. in Curcul. Item genus eſt lenonũ inter homines meo quidem animo; Vt muſcae,*

culices,

culices, pedesq. pulicesq. cimices.

Pedulla) *Neq. Graecum verbum extat, neq. latinum quid ſignificet conſtat.*

Pegaſides) *Fuluio Vrſino noſtro magis placet: appellatus eſt Hippocrene, vt ad fontem referatur.*

Peligni) *Pacinus, a quo Pacinates: alij Pecinus, a quo Pecinates, nos Picinus, a quo Picentes, ſed vide Picena. Dionyſ. lib. I. Peucetius Oenotrij frater Peucetiam condidit.*

Penatores, qui penus geſtant) *Mendoſum eſſe opinor.*

Pendere) *Vide Diſpenſatores.*

Penem) *Codam pro Cauda vſos veteres notat Marcellus Nonius. Vide October. Et de hoc verbo Cicero epiſt. xxij. lib. ix. Vide Peniculi, & Penitam.*

Penitam) *Vide Penem.*

Pennas) *Vide Poeſnis.*

Penus) *Feſtus ait. Penus vocatur locus intimus etc. Veſtalia ſunt v. Id. Iun. ex Faſtis, & Ouidio, ac Varrone.*

Perbitere) *Plaut. in Pſeud. Eum cras cruciatu maximo ſe perbitere. Et in Poenulo. At ne inter vias Perbiteramus eas metuo. Illic perire, hic praeterire ſignificat.*

Perediam) *Plaut. in Curcul.*

Peregrina) *Vide Verrium ex Plinio lib. xxvij.*

cap.ij. de dijs euocatis. de quib. plura Macrob. lib. iij. Satur.

Peremne) *Vide Petronia.*

Peremptalia) *Vide Poſtularia, & Manubiae.*

Pergite) *Verg. Eclog. vj.*

Permiſſus) *Vide Promiſſus, & Pro.*

Perpetrat) *Mendoſus locus, & in ipſo veteri libro R littera notatus, vt error ſcriptoris ſignificaretur. Pacuuij verba ſunt valde mendoſa.*

Perſicum portum) *Plaut. in Amph. Caenauin ego in naui in portu Perſico? & alibi.*

Perſillum) *Quod Paulus ait apertum eſt, ſed an idem Feſtum ſenſiſſe credendum ſit, vehementer dubito. Rudiculum picatum eſſe vas, in quo ſit vnguentum quaerendum arbitror. flaminis quoq. nomen ſuſpectum eſt. Rudiculum a rudere fortaſſe dictum, & globum piceum, vel picatum ſignificat.*

Perſonata) *Videndus Liuius initio lib. vij.*

Pertiſum) *Vide Redarguiſſe.*

Peſtiferum) *Vide Poſtularia.*

Petulantes) *Illa verba, & cornigeras norunt matres agniq. petulli. ita ſcribenda ſunt, vt poſt. Et relinquatur ſpatium aptum huic nomini Lucretius: deinde carmē ſcribatur, quod etiam refertur a Macrob. lib. vj. Satur. ex Lucret. lib. II. Afranij quoq. videtur eſſe in fine*

men

mendoſum.

Picati) *Apud Heſichium.* φίκα, φίγα, & σφίγγα. *Heſiodus in Theogonia* φικ' ὀλοὴν. *Lycophron in fine Alexandrae* φίκιον τέρας. *Picas vero pro phicas dici, vt Poenos, & Alpes, & Pilippum. & triumpum manifeſtum eſt. Haec etiam Fuluius noſter.*

Pictor) *Sunt hic nonnulla mendoſa, quae non facile emendari poſſunt.*

Picus) *De Pico rege in auē a Circe conuerſo Verg. lib. vij. Aeneid. Ouid. lib.* XIV. *Metam. Hūc optimum augurem fuiſſe, & picum auem diligentius ceteris obſeruaſſe, ait Seruius ex libris Pontificalib. Viden. Plin. lib. x. cap. xviij. Ex his Feſti verba, quae deſiderantur ſuſpicaberis.*

Pietati) *Eam aedem vouit Manius Acilius Glabrio, qui Proconſule de rege Antiocho triumphauit, dedicauit filius in foro olitorio, & illic ſtatuam auratam patris, quae prima omnium in Italia ſtatua aurata fuit, poſuit. Liu. lib. xl. De filia, quae matrem, & de altera, quae patrem in carcere aluit. Valer. Max. lib. v. cap. iij. Hig. fabula ccliv.*

Pilae) *Illa verba (hunc diem feſtum) in pleriſq. libris non ſunt. De Compitalibus, & his pilis. vide Macrob. lib. I. Saturn.*

Pilentis) *Vide Matronis.*

Piſcatorij) *Varro lib.v. de ling. Lat. ſcribit Vol canalibus populum animalia pro ſe in ignem mittere ſolitum. Ea autem non menſe Iunio ſed x. kal. Sept. fiebant. Ouid. tamen lib. vj. Faſtor. ludos Tiberinos, & piſcatorum refert hoc menſe fieri. Sunt qui ſcribant non a P R. Vrbano, ſed a populo Ro. vrbano ludos fieri. quod mendum ab indocto librario, ad doctos quoſdam viros penetrauit. In veteri quidem libro. vnde ceteri orti ſunt, ita eſt; vt hic ſcripſimus. Piſcem viuum pro anima hominis in ſacrificio oblatum, teſtis eſt Ouid. lib. iij. Faſtor.*

Piſtum) *Locus mendoſus, & mancus.*

Plebei Aediles) *Quod Paulus in epitome ſcribit, verum eſſe conſtat ex Dionyſ. lib. v i. nam cum primum ſeditio inter plebem & patres ſedata eſt; & Tribunos plebis, & Aediles tum primum a plebe creatos confirmarunt. Nomina tum Aedilium non accepi; neq. arbitror ea eſſe, quae Feſtus refert. haec enim ſcribit eorũ fuiſſe, qui ſeptem quaſdam res faciendas curauerunt. Quaenam vero haec ſeptem res fuerint, nondum diuinare potuimus. arbitramur autem ſeptem tabernas fuiſſe, quae in foro fuerunt poſtea quinque appellatae. De quibus Liu. lib. xxvj. Interrupit hos ſermones nocte, quae pridie quinquatrus fuit, plurib. ſimul lo-*

cis

cis circa forum incendium ortum. eodem tempore ſeptem tabernae, quae poſtea quinque, & argentariae, quae nunc nouae appellantur, arſere. De eisdem in lib. de regionib. Vrbis Sexti Rufi mentio fit.

Plebeiae) *Pompeij verbis addi poteſt, quod Liuius ſcribit lib. x. Inſignem ſupplicationem fecit certamen in ſacello pudicitiae patriciae, quae in foro Boario eſt. ad aedem rotundam Herculis inter matronas ortum. Virginiã A. F. patriciam plebeio nuptam L. Volumnio Cos. matronae, quod e patribus enupſiſſet, ſacris arcuerant. Ea poſtea. In vico Longo vbi habitabat, ex parte aedium quod ſatis eſſet loci modico ſacello excluſit, aramq. ibi poſuit; & cõuocatis plebeis matronis cõqueſta iniuriam patriciarum: hanc ego aram inquit Pudicitiae Plebeiae dedico, etc. Eodem ferme ritu, & haec ara, quo illa antiquior culta eſt, vt nulla niſi ſpectatae pudicitiae matrona, & quae vni uiro nupta fuiſſet, ius ſacrificandi haberet. Vulgata dein religio a pollutis, nec matronis ſolum, ſed omnis ordinis feminis, poſtremo in obliuionem venit. a Feſto hiſtoria aliter paulo narrari videtur.*

Plena ſue) *Telluri grauida ſue ſacrificari docet Ouid. lib. I. Faſtor. Placentur frugum matres Tellusq. Ceresq. Farre ſuo grauidae, viſceri-*

buſq. ſuis. Item forda boue, Fordicidijs. Idem lib. IV. Nunc grauidum pecus eſt graui dae quoque. ſemine terrae Telluri plenae victima plena datur. Arnob. lib. vij. Ita emendandus Telluri matri ſcropha ingens imolatur forda, non feta. Cur ſus imolaretur, videtur Feſtus reddere rationem; quia cum ſereretur, roſtro ſuo ſata corrumperet. quod Ouid. etiam explicat lib. XV. Metam. & lib. I. Faſtor.

Plera) *Pacuu. in Teucro apud Priſcian. lib. V. Periere Danai, plera pars peſſundata eſt.*

Plorare) *Verba legis Romuli mendoſa ſunt. ſi nurus ſacra diuis parentum eſto. Et deeſſe arbitror aliquid huiuſmodi. Si nurus inceſtum paſſa, non ploraßit, ſacra diuis parentum eſto.*

Ploxinum) *Catullus ploxenum circa Padum inuenit, inquit Quintilian. lib. I. cap. X. Capſum autem inciſio, capſaue; quid ſit ignoro. Ciſium vehiculi genus eſſe duarum rotarum ſcribit Nonius, quo verbo Cicero vſus eſt in Orat. pro Sex. Roſcio, & Philip. ij. Si quis cantum, pro capſum ſcribat, exiſtimans id eſſe ferrum, quo ratae vinciuntur, ita enim Quintilianus verbum id a Perſio vſurpatum interpretatur: is quidem aliquid dixerit: me tamẽ ſubſcriptorem non habebit. id enim ſi Quintilianus ſenſiſſet, non vſus fuiſſet verbo inueniẽdi, ſed appellandi; & addidiſſet pro eadem*

re, aut aliquid huiuſmodi.

Polimenta) *In verbis Feſti initio duo verba deſiderantur: alterum eſt (Polimenta,) alterum eſſe poterit (veteres.)*

Pollucere) *Vtitur hoc verbo Cato in libro de re ruſtica. Plautus in Sticho, Caſsius Hemina apud Plin. lib. xxxij. cap. ij. Eſt autem Feſti locus lacer ita ſarciendus; vt dicatur, non licere omnia pollucere alicui deo, deaeue, ſed Herculi licere omnia eſculenta, & poculenta. Cato Ioui Dapali dapem polluceri ſcribit. Caſsius Numam prohibuiſſe, ne non ſquamoſi piſces pollucerentur. Nos igitur ita ſcriberemus. Pollucere Mercurio, quae liceat ſunt: far etc.*

Popillia) *Si extaret Varronis liber de tribubus non deſideraremus Feſti interpretationem. nũc quid reliquum eſt? a progenitrice inquit Paulus traxit vocabulum. an tota tribus progenita eſt ab aliqua Popillia? hoc mihi non ſit uериſimile, potius à familia dixerim appellatam tribum. vel familiam potius à tribu. Ex Feſti veſtigijs quid aſſequimur? Popilliam vnã fuiſſe ex xxxv. tot enim fuere. foederis publici nomine, vel quid ſimile. de Pinaria ſorore cur addatur, ignoro. Fuit quidem Pinaria familia antiquiſsima, quae ab ipſo Hercule dicitur ſacerdotium accepiſſe. vt Cicero pro Domo. Diod. lib. v. Verg. lib. vij. Liu. lib. I. &*

alij referunt. Sed Pinariae tribus nomen nuſquam reperi. neq. quid habeat cum Popillia cõmune. Popillij cognomento Laenates ſatis nobiles fuerunt Conſulares, & triumphales viri, licet plebeij. Pinarij patricij maiorum, vt credendum eſt, gentium. Vide Potitium.

Populi) *Populi commune eſt in legibus ferendis cum plebe ſuffragium. nam comitia centuriata ex patribus, & plebe conſtant in centurias diuiſis. Sed cum plebes ſine patribus tributis comitijs conuenit; quod plebes ſciuit plebeiſcitum, vel plebiſcitum ea de cauſa appellatur. Haec Pompeius Feſtus fortaſſe ſcripſit: quod tamen affirmare non audeo. Viden. Gell. lib. x. cap. x x. & lib. xv. cap. xxvij. Caius cap. ccxxxvij. de verbor. ſign. Iuſtin. lib. I. Inſtit. titulo de iure nat. Boet. in topic. Iſid. lib. v. etymol.*

Porcas) *Varro lib. I. cap. xxix. de re ruſt.*

Porci) *Plin. lib. x. cap. i v. Aquilam Romanis legionibus C. Marius in ſecundo Conſulatu ſuo proprie dicauit. erat & antea prima cum quatuor alijs: lupi, minotauri, equi, apriq. ſingulos ordines anteibant. paucis ante annis ſola in aciem portari coepta erat; reliqua in caſtris relinquebantur. Marius in totum ea abdicauit. Vide Minotauri. De caeſa porca in foedere. Vide Liu. lib. I. & Varron. lib. ij cap. iiij.*

iiij. de re ruſt. & Virg. viij. Aen. & Quintil. lib. viij. cap. iij. Vide etiam Foedus, & Feciales.

Portiſculus) *Vtitur hoc verbo Plautus in Aſinaria.*

Poſſeſsio) *Aliqua ſunt mendoſa, & manca. ea nos ita ſcriberemus. Non enim poſſeſsio eſt, niſi in ijs rebus, quae tangi poſſunt. Auctore praetore, qui dicit ſe poſsidere, is vere poteſt dicere, etc. Q. D. A. ſignificat, quo de agitur. Illud nemo ex his, qui, deeſſe videtur verbum litigant, aut pro his qui, ſcribe reis.*

Poſſesſiones) *Videtur contradicere ſupraſcriptis, Poſſeſsio eſt vſus agri, non ipſe ager. Sed illic ius ſignificat, quod ex poſsidendo oritur, quod in vſu conſiſtit. hic vſurpationem nominis refert, vt minus proprie ad agros extendatur.*

Poſt Pappi) *Fragmentum Feſti pertinere arbitror ad verbum parare pro quo ſaepius Liuius comparare ſcribit. Conſules aut ſortiantur, aut inter ſe comparent. quibus ſignificatur, vt conueniat inter eos de prouincijs, quã quiſque habiturus ſit; aut ſortitò eas aſſequantur. Liu. initio lib. xxx. Conſules cum de rep. belloq. ad ſenatum rettuliſsent, cenſuerunt patres, vt Conſules inter ſe compararent, ſortirenturue: vter Bruttios aduerſus Hãnibalem, uter Etruriam,*

riam,ac Ligures prouinciam haberet. & lib. xxxij. Decreuerunt patres ut prouincias Macedoniam, atq. Italiam Conſules compararent inter ſe, ſortirenturue. & lib. xxxvij. Cum Senatus aut ſortiri, aut comparare inter ſe prouincias Conſules iuſsiſſet.

Potitium) *Verbum profanaſſet eſt apud Catonem de re ruſtica. item quod ait, ex familia numero duodecim, ſuſpectum eſt. Nam Liuius lib. ix. ſcribit ex duodecim familijs triginta puberes fuiſſe. & Val. Max. lib. I. cap. II. Ideo deleto ex ſcriberem: cum eſſent familiae numero duodecim. Vide Putitum.*

Potitus) *Interpretatio eſſe uidetur horum uerborum, potitus ſeruitute, ut ſignificet ſeruire. item potitus hoſtium apud Plautum & iuris conſultos captiuum ſignificat. Plaut. in Capt. & in Epidico. Iuriſc. ſub titulo de captiuis. & de teſtamento militis.*

Praeciamitatores) *Macrob. lib. I. Satur. Regem ſacror. Flaminesq. non licebat uidere ferijs opus fieri. & ideo per praeconem denuntiabant ne quid tale ageretur; & praecepti negligens multabatur.*

Praefericulum) *In ſacrario Opis Conſiuae ut opinor ſcripſit Feſtus. De ea Varro, & Macrobius uidendi. Vide Opima.*

Praefectume) *Illa uerba mendoſa ſunt: praefecti*

cti quattuor viginti ſexuirum num pro populi ſuffragio. Fortaſſe ſcribendum eſt. praefecti quattuoruiri, & ſexuiri annui, qui populi ſuffragio etc.

Praeficae) *Varro lib. VI. de ling. Lat. verſum Naeuij in Freto ita refert. Haec quidem Hercle opinor praefica eſt: nam mortuos conlaudat. & id magis placet Gab. Faerno optimo numerorum cenſori.*

Praemetium) *Vide Sacrima.*

Praerogatiuae) *Explicat Feſtus cur introductae fuerint, non quae fuerint hae centuriae, neq. cur ita appellatae. Mendum autem eſt in illis verbis, quae rus ... nos quod ruſtici ſcriberemus. & vtraq. opinio Varronis, & Verri vera eſt. Fuere autem eae centuriae, quae primae ſuffragium ferebant centuriatis comitijs. ab eadem re ita appellatae, quod prius rogarentur ab eo, qui comitia haberent, Velitis, iubeatis hoc, aut illud. Erat autem maximum praerogatiuarum beneficium, quod numquam ab eis dicatur ceteros diſcrepaſſe. Vt vero eſſent praerogatiuae ſortito eueniebat. Ceterae appellabantur iure vocatae. Viden. Aſcon. lib. I I. in Verrem. Cicero pro Murae. & Philipp. ij. & lib. I. & ij. de Diuin. Liuius ſaepius.*

Praeſtinare) *Plaut. in Capt. Alium piſces praeſtinatum abire. & in Pſeud. Vt piſcium quid*

quid

quid eſt, pretio praeſtinem.

Praeteriti) *Tribuni militum conſulari poteſtate, & Cenſores eodem anno creati ſunt, vt Liuius ſcribit lib. iiij. Ita numquam luſtrum Tribuni fecerunt, neq. quemquam ſenatorem potuerunt praeterire. neque crediderim Feſto dicenti Conſules in conſilio publico habuiſſe ſibi tantum coniunctiſsimos, vt Reges. Illud credam, cum luſtrum facerent, ſupplere ſenatum potuiſſe ex ijs, qui ipſis forent coniunctiſsimi. item illud tunc praeteritos nulla adiecta notae cauſa, ignominia caruiſſe. Cenſores quoque idem initio feciſſe mihi ſit veriſimile. At poſtquam cauſas enumerare coeperunt: minus honeſta cauſa notam attulit grauem. Vide Aſcon. in Diuin. & in Piſon. Val. Max. lib. ij. cap. I v. Gell. lib. I v. cap xx. & lib. vj. cap. vlt. & lib. xvj. cap. xiij.*

Praetexta) *Verba Feſti interpretem deſiderant.*

Praetextae) *Comoediarum nomen eſt, ab argumento, veſtibusq. ſumptum. Graecae enim fabulae a Latinis conuerſae, quales omnes ſunt Plauti, atq. Terentij, palliatae dicuntur. togatae vero, & praetextae, quae argumento ab vrbanis rebus ſumpto, vel de togatis viris, vel de praetextatis pueris, & puellis compoſitae fuerunt. De his Horatius in arte. Veſtigia Graeca Auſi deſerere, & celebrare domeſtica*

ſtica facta, vel qui praetextas, vel qui docuere togatas. Vide Togatarum.

Praetor) *Totus hic locus in ceteris libris deerat, In quo illud ad caput Oetentinae quid ſit, ignoro. Sed ex Dionyſio lib. IV & V. conſtat Latinos populos conuentus habuiſſe Ferentini, & Liuius lib. I. ad lucum Ferentinae conueniſſe Latinos ſcribit, & paulo poſt ad caput aquae Ferentinae Turnum deiectum fuiſſe: Sic igitur ſcribendum eſt ad caput Ferentinae, vel ad caput aquae Ferentinae.*

Preſan) *Non dubito, quin Praecidanea ſcribendum ſit; ex ijs, quae idem Feſtus, & Paulus de praecidanea ſcribunt. Viden. Cato de re ruſt. Gell. lib. IV. cap. VI.*

Primanus) *Emendatiore, vt opinor, libro vſus eſt Paulus: nam nos in veteri, neq. Catonis verba, neq. ſignificationem habemus; cum tamen nihil in hac parte lacerum exiſtat. Sed & interpretatio Pauli eſt conſideranda. nam ſi de ſtipendio attributo primae legioni intelligamus, hic erit non tribunus militum, neq. tribunus aerarij, ſed ſcribarum vel notariorum tribunus. Varro lib. IV. de ling. Lat. Quibus adtributa erat pecunia, vt militi reddant, tribuni aerarij dicti. Vide Aerarij.*

Priſci Latini) *Coloniae deductae a Latino Silvio Albanorum Rege. Priſci latini appellati ſunt,*

ſunt, vt *Liuius ſcribit lib. I.*

Priuatae) *Macrob. lib. I. Satur. Sunt praeterea feriae propriae familiarum. Sunt ſingulorum, vt natalium, fulgurumq. ſuſceptiones, item funerum, atque expiationum. Denecales feriae, quae ſint, vide in littera D.*

Priuato) *Liu. lib. IV. ſcribit XVII. anno ante captam vrbem Decreuit Senatus, vt ſtipendium miles de publico acciperet: cum ante id tempus de ſuo quiſq. functus eo munere eſſet.*

Priuos) *Verba, & priuatus: vel mendoſa ſunt, vel a Paulo detruncata. nam ſi addidiſſet, cũ diſtinguitur ab eo, qui cum poteſtate eſt: tum recte cetera cohaererent.*

Probrum) *Quae Feſto deſunt addi poterũt ex ijs, quae ab hiſtoricis dicuntur de poena Veſtalium corruptarum. Vide ſceleratus campus.*

Procinctam) *Praeter Pauli epitomen, Pompeius ſcripſerat, cur procincta diceretur, quod procincti ad pugnam ire ſoliti fuerint. Vnde teſtamenta in procinctu fieri dicta ſunt, quae a militibus fierent. Vide Gell. lib. I. cap. XI. & lib. XV. cap. XVIJ. Cic. lib. I. de Oratore. Plutar. in Coriolani Iuſtin. lib. ij. Inſtit. tit. de teſtamẽtis. Vide proximum ſuperius caput.*

Prodigia) *Minime crediderim, C, appellari ab antiquis, quae poſtea, G, dicta eſt. licet maxima fuerit vtriuſq. litterae affinitas, vti*

apud

apud Graecos media eſſe dicitur Γ *inter* K & X. *Sed fortaſſe Feſtus ſignificat, quae nunc* G *littera prodigia dicuntur, ab antiquis* C *littera dicta eſſe prodicia. Sed ſi dicta ſunt. a praedico non vna littera ſed plures mutantur. quare puto eſſe dicta a prodico. & forte ita ſcribendum eſſet apud Feſtum.*

Produit) *Haec verba mendoſa videntur: habeto, prodito. alias prodiderit. Fortaſſe ſignificat, Produit ſignificare, aut porro dederit, aut prodiderit. Prioris ſignificationis exemplum eſſe in lege Cenſoria: vbi prodito ſignificat porro dato.*

Profanum) *Hic locus totius libri argumentum eſt. Sed miror cur tantum numerum librorum Verrij dixerit; ſeq. libros paucos feciſſe: cum libro quinto Verrij initium* P *litterae fuerit. At Feſti quintus decimus. Inſcriptio quoq. nō conuenit libris Verrij, neq. etiam libris Feſti, qui de verborum ſignificatione in antiquo libro inſcribuntur.*

Profuſus) *Verſus Terentij, vt a Paulo refertur in Adelphis, quod Feſti dimidiati verſus ſignificant. Pacuuij autem minus mendoſus eſt.*

Proletarium) *Vide Gell. lib. xvj. cap. x.*

Promulgari) *Addendum eſſet, ante quam accipiantur, vel ferantur. Neq. enim de legibus acceptis iam a populo id recte dicitur. Sed cum*

tri-

trinundino die propoſitae ſunt; totoq. illo tem pore antequam ſuffragatum ſit.

Properare) *Vide Verrium in Incertis ex Gell. lib. xvj. cap. xiv.*

Propius ſobrino) *Frequentior vſus iuriſconſultorum patris vel matris conſobrinum ita appellat. Vide Caium, & Paulum lib. xxxviij. Digeſtor. tit. de gradibus.*

Propteruiam) *Videndus iocus Catonis apud Macrob. lib. iij. Satur. de eo, qui bona ſua comedisſet, & domum, quae ſibi reliqua erat, incendio amiſiſſet: eum enim propteruiam feciſſe dicebat. In eo enim ſacrificio mos fuit, vt ſi quid ex epulis ſuperfuißet, igne conſumeretur. Sed illic a Macrobio proteruia appellatur. Sic Laberius apud Nonium. Viſus hac nocte bidentis propteruiam facere.*

Proſedas) *Plaut. in Poenulo.*

Proſemurium) *Tacit. lib. xij. Pomerium vrbis auxit Caeſar (de Ti. Claudio intelligitur) more priſco, quo ijs, qui protulere imperium, etiam terminos vrbis propagare datur. Nec tamen duces Romani, quamquam magnis nationibus ſubactis vſurpauerant, niſi L. Sylla, & Diuus Auguſtus. Et poſtea. Quod pomerium Romulus poſuerit, noſcere haud abſurdum reor etc. Huius rei extat memoria Romae in marmoreo cippo* POMERIVM *autem*

tem in eo ſcriptum eſt, non POMOERIVM, *neq.* POMAERIVM. *Viden. Varro lib.* IV. *de ling. Lat. & Gell. lib. xiij. cap. xiiij. Ex his Feſti verba intelligere; & ſarcire poteris aliqua ex parte.*

Proſpera) *Interpretem deſiderat.*

Protinam) *Teren. in Phorm. Aliquid conuaſaſſem, atq. hinc me conijcerem protinam in pedes. Sic Nigidius, & Donatus; non protinus.*

Pubes) *Addit Feſtus verbis a Paulo in compendium redactis, impuberem eſſe puberi contrarium. de plurib. vero dici ſolere. cũ pube praeſente; ideſt teſtib. puberib. praeſentib. quid actum eſſe dicitur. Vide Pube.*

Publica pondera) *Hic locus numquam antea editus eſt, cum rerum conſcriptarum eſſet vtilis cognitio. Sunt tamen quaedam obſcuriora, quaedam etiam mendoſa. Ex plebiſcito Siliano hic relato conſtat vini quadrantal octoginta pondo ſtatui. congium octauam partem eius eſſe, ita decem pondo. & ſextarium, quod ſexta congij pars ſit, duodequadrageſimam partem eſſe quadrantalis. Haec pondera ſunt liquidorum. Aridorum vero ſexdecim ſextarij in modio ſunt. Sextarius autem hic aequalis eſt ſextario vini, ideſt eiuſdem ponderis. Verba legis ita ſcripſimus, vt in antiquo libro*

reperimus cum his coniecturis, quas in margine poſuimus. D. M. ſignificat dolo malo. Quadrantal ſiue amphoram vini eſſe octoginta podo apparet ex Plin. lib. xiiij. cap. iiij. quo loco interpres Hermolaus Feſti auctoritate vtitur. Sextarium eſſe congij partem ſextam, & ſextarium vini vncias viginti pendere Fannius ſcribit. Idem ait ſextarium eſſe modij partem ſextamdecimam. Voluſius Maecian. in libro de aſſe. Quadrantal, quod nunc pleriq. amphoram vocant, habet vrnas duas, modios tres, ſemodios ſex, congios octo, ſextarios xlviij. heminas xcvj. quartarios cxcij. cyathos D. lxxvj. Adde Feſtum verbo quadrantal, & Hemina. Illa verba vti coaequatur ſedulum; neſcio, an ſignificent, vti coaequentur ſedulo ita, vt quadrantal etc. Illa etiam, dum minore patris familias taxat liceto: aut mendoſa ſunt, aut hoc ſignificant; minore multa, & patremfamilias tantum licere multari.

Publicius) *Ouid. lib. v. Faſtor. eoſdem Aediles Plebis appellat, quod mihi fit veriſimile, cum plebeij ipſi fuerint: eosq. ait primos Florales ludos inſtituiſſe. Annuos autem Poſtumium, & Laenatem Conſules. Fuere hi Conſules, vt arbitramur, L. Poſtumius Albinus. M. Popillius Laenas anno vrbis D. xx c; ſi faſtos Capitolinos ſequamur. At ex denario, qui*

ex-

extat, Seruiliorum, primus C. Seruilius C. F. Floralia fecit. Patercul. libro priore ait triennio poſt Torquatum, & Sempronium Conſules Floralium ludorum factum eſſe initium. annus is eſt in Capitolinis faſtis D xij. Interpreti Arati annus D xvj.

Pudicitiae) *Viden. Liu. lib. x. & ſupra Plebeiae. illa mendoſa ſunt, vbi familia naaediſſet Herculis. fortaſſe vbi familia, atq. aedis eſt Herculis. vel vbi familia habet, & aedis eſt Herculis.*

Puelli) *Ennij verſus melius refertur a Nonio. Ille ſuos diuis mos ſacrificare puellos.*

Pueri) *Hiſtoria ignota nobis.*

Punici dicuntur, non Poeni) *Scriberem non Poenici, vt Punicum bellum, non Poenicum. licet Poeni, & Punici à Phoenicibus dicantur aſpiratione ſublata. Quae vero hic Feſtus multis verbis ſcripſit; nos aſſequi non potuimus. & fortaſſe non omnia ad idem verbum referenda ſunt.*

Puteolus) *Viden. Varro lib. I V. de ling. Lat.*

Puticuli) *Verba Feſti ſarciri poſſunt ex ijs, quae Varro ſcribit de puticulis vltra Eſquilias lib. I V. de ling. Lat. genere tantum differunt Varro, & Feſtus. ille enim puticulas, hic puticolos appellat.*

Putitum) *Plaut. in Bacchid. Quem ego ſapere*

 ni-

nimio cenſui plus. quam Thalem; ſed is ſtultior es barbaro Potitio. Ex his verbis arbitror hoc loco Feſtum non Putitum, neq. Putitium, ſed Potitium interpretari. Vocari autem ſtultum a Plauto, propterea quod cum ab Hercule ritum ſacrificandi accepiſſent, quinquaginta millibus aeris grauis edocuerint ſeruos publicos populi Ro. ſed intra dies triginta familiae duodecim interierunt. Vide Potitium.

Putus) *Plaut. in Pſeud. Purus putus hic ſycophanta eſt. referri hoc videtur a Feſto.*

QVADRANTAL) *Vide Publica pondera. Plaut. in Curc. Anus haec ſitit. etc.*

Quadrata) *Dionys. lib. I. Plutarch. in Romuli, Solin. cap. ij. Romam a Romulo quadratam conditam fuiſſe, & inde cognomen ductum fuiſſe ſcribunt: vt Quadrata Roma diceretur, vrbs prima in Palatini montis radicib. pomerio ducto condita. Vide Tacit. lib. xij. Ita Ennij carmen intelligerem, ſi per Pompeium liceret. Quod vero ait ante Apollinis, locum quendam ita appellari: id translaticio nomine dictum fuiſſe crediderim.*

Quadruplatores) *Viden. Aſcon. in Diuinat. & lib. IV. Verrinar.*

Quaeſtores) *De Quaeſtoribus pariciis; ſiue paricidij vide Parici. Horum mentionem fieri in duodecim tabulis ſcribit Pomponius ſub titulo*

lo de origine iuris.

Quando) *Verbis Feſti pauca deſunt. Sed omnia exempla videntur ad tempus pertinere. ideo miror, vnde Paulus epitomen confecerit, niſi meliorem librum, quod ex alijs cognoſco, habuerit. Plauti verſus refertur ex Menaechmis. Ideo, quia menſam, quando edo, detergeo.*

Quando Rex) *Bis notatur hic dies in faſtis ix. kal. Apr. & ix.kal. Iun. licet Ouidius menſe Martio illum ponere fuerit oblitus, de hoc vero, libro quinto Faſtorum ita ſcripſerit. Quattuor inde notis locus eſt: quib. ordine lectis Vel mos ſacrorum, vel fuga Regis ineſt. Ex quibus verbis ignoraſſe videtur, quid quatuor hae notae Q. R. C. F. ſignificarent. Cum tamen Varro lib. v. de ling. Lat. haec, & alia omnia, quae in faſtis erant, fuerit interpretatus. Nos vero quid Feſti dimidiati verſiculi ſignificent ignoramus.*

Quando Stercus) *xvij.kal. Iul. in Faſtis, habes eandem interpretationem apud Varronem, & Ouidium. Vide Stercus.*

Querq...) *Haec videntur pertinere ad vtrũq. verbum Quercus, & Querqueram.*

Querqueram) *Priſcian. lib. vj. refert Plautum in Friuolaria ſcripſiſſe. Is mihi erat bilis, aqua intercus, tuſsis, febris querquera.*

Qui . . . .) *Quirites, ut opinor ſcribendum eſt, a Quirino, cui aqua, & uino in curijs ſacra fiebant. uel Quirinus Romulus ab haſta, quod armis erat potens. Singulare & uſurpatur Quiris. exemplo eſt praeco, qui in funeris indictione dicit, Ollus Quiris leto datus etc. Haec ad lectoris acumen potius excitandum dicta ſunt: quam ut uera eſſe fateamur. Varro lib. vj. de ling. Lat. olli ualet dictum illi, ab olla, & ollus. quod alterum comitijs cum recitatur à praecone dicitur olla centuria non illa: alterum apparet in funeribus indictiuis cum dicitur, Ollus leto datus eſt. & lib. v. Quirites a Curienſibus, & ab ijs qui cum Tatio rege in ſocietatem uenerunt, donati ciuitate ſunt. Ouid. lib. ij. Faſtor. Siue quod haſta quiris priſcis eſt dicta Sabinis; Bellicus a telo uenit in aſtra deus: Siue ſuo regi nomen poſuere Quirites: Seu quia Romanis iunxerat ille Cures.*

Quianam) *In uerſu Ennij deeſt monoſyllabum uerbum, quale eſt heu, uel o. Sic Verg. lib. iij. Aen. Heu quianam tanti cinxerunt aequora nimbi.*

Qui hoc cenſetis) *Haec uerba dicebantur in Senatu ab eo magiſtratu, qui retulerat aliqua de re ad Senatum, ut per diſceſsionem Senatus conſultum faceret. Cic. lib. I. epiſt. ij. de tribus*

lega

legatis frequentes ierunt in alia omnia. Vide Gell. lib. xiiij. cap. vij.

Quinquatrus) *Pro qui fere his: ſcribe quibus feriae: vel qui ferijs. Viden. Varro lib. v. Ouid. lib. iij. Macrob. lib. I.*

Poſt Quintana) *Quintanam claſſem eſſe eam, in qua Ser. Tullius diſtribuit vltimae claßis viros. quinque enim fecit, cum eas ordinauit. Cauſam, cur capite cenſi dicantur, eſſe eam, quod nihil praeter ſe haberent, ſuumq. caput, quo cenſerentur. Refertur poſtea Lucilij, vel Caecilij carmen nobis ignotum. Haec, vel his ſimilia Pompeius. Vide Gell. lib. xvj. cap. x. praeter Dionys. & Liuium.*

Quintia prata) *Liu lib. iij. Spes vnica imperij populi Ro. L. Quintius trans Tiberim contra eũ ipſum locum, vbi nunc Naualia ſunt, quattuor iugerum colebat agrũ, quae Prata Quintia vocantur. etc. Quae de Lupercis Romuli tempore dicuntur ad Quinctilianos, & Fabianos, vt arbitror, pertinent, de quibus idem Feſtus verbo Fabiani. & Ouid. lib. ij. Faſtor. qui eos Fabios, & Quinctilios lupercos appellat. Riſit & indoluit Fabios potuiſſe, Remũque Vincere: Quinctilios non potuiſſe ſuos.*

Qui patres) *Haec ſub littera P, ſcribi debuerunt. Vide Adlecti.*

Quirinalia) *Semicirculis incluſa, ſunt in veteri*

libro repetita ex eo capite, cuius initium eſt Quirinalis collis, quae vero de fornacalibus dicuntur, videntur eſſe mendoſa. Ouidius ait Fornacalia non eſſe ſtata ſacra, ſed tamen eo die curiarum nomina in foro certis locis notantur, in quibus cum ſaepe ſtulte quidam nomina ſuarum curiarum ignorantes, in alienis curijs ſacra facerent; ideo ſtultorum ferias dictas eſſe. Varro lib. v. Quirinalia a Quirino, quod ei deo feriae, & eorum hominum, qui Fornacalibus ſuis non fuerunt feriati. Adde Plutar. in problem. Emendandum igitur erit ſic: quod quidam ſuorum fornacalium ſacrorum ignari, eo potiſſimum die rem diuinam faciunt. Vide Stultorum.

Quirinalis collis) *Vide Agonium. Varro lib. IV. Collis Quirinalis, vbi Quirini fanum, qui a Curetibus, qui cum T. Tatio Curibus venerunt Romam: quod ibi habuerunt caſtra. quod vocabulum coniunctarum regionum nomina oblitterauit.*

Quot ſerui) *Quid Feſtus addiderit ſententiae relatae Capitonis nobis non conſtat: tamen probabilius videtur id eſſe dictum; vt caueremus a ſeruis, quos certum eſt hoſtes nobis fuiſſe. Hoc prouerbium arrogantiſſimum appellat Macrob. lib. I. Satur. & addit non habemus*

bemus illos hoſtes, ſed facimus, cum in illos ſuperbiſſimi, contumelioſiſſimi, & crudeliſſimi ſumus.

R*ABIDVS) Catullus in Atti. Abit in quiete molli rabidi furor animi. Credo Feſtum legiſſe rabidus furor animi.*

Radere) *Cicero lib. ij. de Legibus refert in duodecim tabulis ſcriptum fuiſſe. Mulieres genas ne radunto: neue leſſum funeris ergo habento. Idem lib. ij. Tuſcul. Eiulatus ne mulieri quidem conceſſus eſt. & hic nimirum eſt fletus, quem xij. tabulae in funeribus adhiberi vetuerunt. Ex his verbis apparet Feſtum hic interpretari, quid ſit radere genas in lege xij. tab. ideſt vnguibus genas ferire, & cruentare.*

Ratitum) *In Feſti verbis multa egent interpretatione. De Tarquinio, & Oppio nihil habeo, quod ſcribam. De Antonio poſſum referre, quod Plinius ait lib. xxxiij. cap. ix. Miſcuit Antonius Triumuir ferrum argenteo denario, miſcuit aeri falſae monetae. Viden. idem Plin. cap. iij. eiuſdem libri.*

Raua) *Feſtus hic; & verbo Rauim, duos verſus Plauti refert, quos etiam Nonius adfert. Alter eſt in Aulul. Vbi ſi quid poſcamus, ad rauim poſcamus prius. Alter in Ciſtellaria. Expurgabo Hercle omnia ad raucam rauim.*

Raui

Raui) *Plaut. in Epidico. Sed quis eſt haec muliercula, & ille rauiſtellus qui venit? Vide Grauaſtellus, & inconſtantiam Feſti nota.*

Rauim) *Plaut. in Aulul. Vbi ſi quid poſcamus, ad rauim poſcamus prius, Quam quidquam detur. ille etiam verſus refertur, de quo verbo Raua. Citatur idem in Artemone, & Caecilius in Hypobolimaeo.*

Recepticium) *Haec eſt Verrij opinio, quam reprehendit Gell. lib. xvij. cap. vj.*

Reciprocare) *Verba Pacuuij ſunt mendoſa.*

Reconductae) *Malim reconderit, fecerit.*

Rectae) *Vide Regillis.*

Recto fronte) *Ennij verſus a Nonio referuntur ſic lib. I. Inde tuetur ibi lupus femina conſpicit amneis. & lib. v. Nomine Pyrrhus, vti memorant, a ſtirpe ſupremo, & incerto libro. Ilia dia nepos quas aerumnas retuliſti. item. Ni metus vlla tenet teneri virtute quieſcunt, & alibi. Viuam, an moriar, nulla in me eſt metus. Quintil. lib. I. cap. x. Quamquam Varro in eo libro, quo initia Romanae vrbis enarrat, lupum feminam dicit, Ennium, Pictoremq. Fabium ſecutus. Vide ante Stiricidium. & Specus, & Spicum, & Metus.*

Redantruare) *Pacuuij verſus ex Nonio ſunt ex fabula Chryſe.*

Redhoſtire) *Attij verſus mendoſus eſt. & a Nonio*

Nonio Marcello corruptiſsime is quoque refer-tur: Quid hic redhoſtit viam cometet obiet facilius.

Rediuiam) *Verba Titinij mendis non carent.*

Rediuiuum) *Cicero in Praetura Vrbana: qui liber eſt tertius Verrinar. ſed primus eorum, quos conſcripſit, non vero egit.*

Retriua) *Locus valde mendoſus (Vt domum datantes teuirtico) cui quid ſubſtituā non habeo.*

Refutare) *In Feſti verbis erat Pacuuij exemplū. & quod A. in V. verteretur, oſtendebatur, cum à claudo recludere ſit compoſitum. Sed hic A tollitur, non mutatur, vel non ſola mutatur, ſed AV in V longum vertitur.*

Regifugium) VI. *Kal. Mart. Regifugium fuiſſe ex faſtis, & Ouidio lib. ij. Faſt. conſtat. Macrobius tamen lib. I. Satur. refert quoſdam extimaſſe Iunium menſem dici, quod M. Iunius Brutus exactis regib. Carnae deae ſacrum in Coelio monte feciſſet. Cetera verba Feſti non aſſequimur, praeter ea, quae Paulus notat. In faſtis autem hic dies eſt totus nefaſtus. Videntur etiam nonnulla hic ad alia verba pertinere.*

Regillis) *Vide Rectae.*

Regium) *Exiſtimo quaedam pertinere ad regiam Numae Pompilij. quaedā ad alia verba.*

Religionis) *Hic multa fuerunt a Feſto ſcripta, quae*

quae diuinare non potuimus. Videntur tamen omnia pertinuiſſe ad Cenſores. In quibus vnũ eſt, quod Plinius tradit lib. xvij. cap. xxv. Romae inquit in Capitolio in capite bis Iouis bello Perſei enata palma, victoriam, triumphosq. portendit: hac tempeſtatibus proſtrata, eodem loco ficus enata eſt M. Meſſallae C. Caßij Cenſorum luſtro. A quo tempore pudicitiam ſubuerſam Piſo grauis auctor prodidit. M. Valerius Meſſalla. C. Caßius Longinus Cenſores fuerunt anno poſt R. C. fere ſexcenteſimo, luſtrumq. fecerunt LV. vt ex Capitolinis faſtis conſtat.

Religioſum) *Non vtiq. ſacrum eſt, vt ſepulcra: quod ea non ſacra, ſed religioſa ſunt. Sic Feſti verba ſarciri poſſunt.*

Religioſus) *Dies xxxvj. atri ſunt terni ſingulis menſib. poſtridie kal. Nonas, Idus. De quibus alio loco Feſtus. Mundus vero ter in anno patet, hoc eſt IX. kal. Sept. poſtridie Volcanalia, & iij. Non. Octob. & vj. Id. Nouemb. Allienſis dies poſtridie Idus Quinctiles. Viden. Gell. lib. v. cap. xvj. Macr. lib. I. Saturn.*

Remant) *Totus hic locus mendoſus eſt.*

Remeare) *Afranij Octonarius, vt ait Faernus noſter, non patitur verbum ludum, ideo ſcribendum eſſe locum vel tale aliquod verbum.*

Remeligines) *Verſus Plauti ni fallor, eſt in Caſina*

ſina mendoſe editus. Nam quid illaec nunc tā-diu intus remoratur quaſi ob induſtriam. Afranij autem verſus mendoſus eſt.

Repagula) *Ciceronis locus relatus eſt in Verrina de ſignis, quae quarta quidem eſt earum, quas Cicero tantum conſcripſit, non egit. Sexta vero omnium Verrinar. Vide Rediuiuum.*

Repanda) *Gell. lib. xj. cap. xvij. refert in edicto veteri cuiuſdam Praetoris ſcriptum fuiſſe. Qui flumina retanda publice redempta habēt: ſi quis eorum ad me eductus fuerit, qui dicatur, quod eum ex lege locationis facere oportuerit, non feciſſe. & apud Caium lib. vij. de origine vocabulorum. retas vocari arbores, quae aut ex ripis fluminum eminerent, aut in alueis eorum extarent: appellatasq. eſſe a retibus; quod praetereuntes naues impedirent, & quaſi irretirent. Idcirco ſeſe arbitrari retanda flumina locari ſolita eſſe; ideſt purganda, ne quid aut morae, aut periculi nauibus in ea virgulta incidentibus fieret.*

Repaſtinari) *Afranij verba mendoſa ſunt.*

Repotia) *Pacuuij verba mendoſa ſunt.*

Requeeapſe) *Verbum ſaepe bis eſt ſcriptum. mendoſum autem eſſe arbitror ſpem.*

Res comperendinata) *Viden. Pedian. in Praetura Vrbana. Cicero pro Muraena. Tot homines, tam ingenioſos per tot annos etiam nunc*

ſtatu

ſtatuere non potuiſſe, vtrum diem tertium, an perendinum; iudicem, an arbitrum; rem, an litem dici oporteret.

Reſecrare) *Relatum carmen Plauti reperies in Aulularia.*

Reſignatum) *Illa verba (ne ſtipendium ei detur) in Pauli libris extant; non in Feſti.*

Rhegium) *Feſti verbis pauca haec aut his ſimilia deſiderantur. Rhegium appellare oportere etc.*

Rhinocerotem) *Viden. Plin. lib. viij. cap. xx.*

Rideo) *Hoc loco in antiquo libro eſt Sexti Pompei Feſti lib. xviij.*

Rienes) *Vide Nefrendes.*

Rigido) *Multa interpretem deſiderant. Vide Surum. Ennij verſus refertur a Macrobio. Fert ſeſe campi per caerula laetaq. prata.*

Robigalia) *Interpres Arati Latinus teſtatur hunc diem a Numa Rege anno vndecimo regni ſui conſtitutum fuiſſe.*

Rodus) *Attij verba in Chryſippo mendoſa Faerno noſtro videntur.*

Roduſcularia) *Viden. Varro lib. IV. Lat. qui Randuſculam appellat a raudo, ideſt aere. Vide Rodus. Ruduſculana ſcriptum eſt in marmore quodam Capitolino.*

Rogatio) *Rogationem appellat Sex. Pompeius, quod priuilegium Cicero; eam legem, qua de*

vno

vno pluribusue hominibus; aut de vna pluribusue rebus conſtitutum eſt. Legis itaq. genus eſſe; ideſt ſpeciem quandam; intelligemus, & vt Aelius Gallus dicebat, non omnis lex rogatio eſt, omnis tamen rogatio iuſtis comitijs rogata, lex eſt. Haec eſt Feſti ſententia. In verbis autem eſt nonnihil mendoſum. Namq. ante illa verba (non poteſt non eſſe;) deeſt, vt arbitror, verbum (Rogatio.) Sed quamquam haec ſit Feſti opinio: mihi rogationis verbum latius patere videtur; & omnes leges, de quibus ad populum feratur, comprehendere. Leges vero latae ſunt, cum eas populus accepit, antea promulgatae dicuntur, cum trinundino die ſunt propoſitae; rogatio uerò fit, cum rogantur tribus, uelitis iubeatis ita fieri: ſi uti rogatae, reſponderint, tum lex eſt. Ex uerbis tamen Capitonis a Gellio relatis lib.x.cap.xx. & ex Gelliana interpretatione ſuſpicor aliquos fuiſſe, quibus huiuſmodi priuilegia leges non uiderentur: ideo credendum eſſe eis nomen generalis illius rogationis dediſſe, conſeruato legis nomine generalibus legibus, quae ad omnes homines, omnesq. res pertinerent.

Romam) Caeximparũ uiri mendoſa uerba ſunt. Viden. Dionyſ. lib. I. qui aliqua ex his refert, & alia aliter.

Romani) Ad hunc locum pertinere arbitror,

quod

quod Dionyſius ſcribit, Romanos ciues agriculturam, & rem militarem tantum exercuiſſe. Sedentarias vero artes ſeruos, & aduenas, qui intra urbem permulti erant. Haec lib. ij. & ix.

Romulia) *Quid Terentius, quid Verrius ſcripſerint, incertum eſt. Sed Varro lib. IV. de ling. Lat. quinta inquit tribus, quod ſub Roma Romilia. Haec eſt fortaſſe Terentij opinio a Feſto relata, illa Verrij, quam Paulus ſecutus eſt.*

Poſt Rorarium) *Verba Feſti ad aliud verbum pertinent: & ut arbitror, ſcribenda ſunt loco incertorum poſt R.*

Roſcij) *Referebatur a Feſto locus Ciceronis lib. I. de Oratore. Itaq. hoc iamdiu eſt conſecutus, ut in quo quiſq. artificio excelleret, is in ſuo genere Roſcius diceretur. Quae ſequuntur fragmenta uerſuum, uidentur pertinere ad Ruſtica uinalia.*

Roſea) *Caeſar Vopiſcus cum cauſam apud Cenſores ageret, campos Roſeae dixit Italiae ſumen eſſe, in quibus perticas pridie relictas gramen aperiret. Sed non niſi ad pabulum probantur. Plin. lib. xvij. cap. IV.*

Rubidus) *Plaut. in Caſina. Vna edepol opera in furnum calidum condito. Atq. ibi torreto me pro pane rubido hera.*

Ructare) *Videndum eſt, an Cicero Philip. ij. ructaretur*

ctaretur ſcripſerit, quo loco cui ructare turpe eſſet, habemus. Poſſet enim ita legi, cui ſi ructaretur turpe eſſet.

Rufuli) *Liu.lib.vj. Cum eo anno placuiſſet Tribunos Militum ad legiones ſuffragio fieri. nã & antea ſicut nunc, quos Rufulos vocant, imperatores ipſi faciebant; ſecundum in ſex locis tenuit T. Manlius L. F. Fuit annus cccxcj. ab V. C. ſi ſequimur faſtos Capitolinos. Idem lib. ix. Duo imperia eo anno dari coepta per populum, vtraq. pertinentia ad rem militarem; vnum vt Tribuni Militum ſenideni in quatuor legiones a populo crearentur, quae antea perquam paucis ſuffragio populi relictis locis Dictatorum, & Conſulum fermè fuerant beneficia. tulere eam rogationem Trib. pl. L. Atilius, C. Marcius. Haec illo anno CDXLII. Viden. Polyb. lib. vj.*

Rumentum) *Eget interprete.*

Rumex) *Verſus Lucilij refertur verbo Spara. Tum ſpara, tum rumices portantur tragula porro. licet illic murices ſcriptum ſit.*

Ruri) *Terentius addit fere. Ruri fere ſe continebat. etc.*

Ruſpari) *In vltimis verbis mendum eſſe notatum eſt R. littera adiecta in veteri libro. Viden. Nonius Marcellus.*

Ruſtica) *Aliquid amplius Paulus notat, quam*

apud Feſtum reperiatur. Viden. Varro lib. v. de ling. Lat. & Feſtus, Roſcij.

Rutabulum) *Verbum vtuntur non eſt in veteri libro. Sed nos vt neceſſarium recipimus.*

Ruta caeſa) *Nimis conciſa ſunt verba Feſti, & mendum eſſe videtur in verbo contraxit. Cum vendebatur poſſeſſio, ſiue fundus: venditor excipiebat ruta caeſa: hoc eſt quidquid caeſum erat, aut erutum. Cicero lib. ij. de Oratore. te, cum aedes venderes ne in rutis quidem, & caeſis, ſolium tibi paternum recepiſſe. & in fine Topicor. Feciq. quod ſaepe liberales venditores ſolent, vt cum aedes fundumue vendiderint, rutis caeſis receptis, concedant tamen aliquid emptori, quod ornandi cauſa apte, & loco poſitum eſſe videatur.*

SABINI *interpretationem deſiderat.*

Sacella) *C. Trebatius lib. ij. de religionib. apud Gell. lib. vj. cap. xij. Sacellum eſt locus paruus deo ſacratus cum ara.*

Saccor....) *Saccorum fortaſſe: quid enim aliud dici poſſit mihi in mentem non venit.*

Sacram) *Sunt quaedam mendoſa. Illud praeſertim nec appellari debere: videtur deſiderare ſacram viam. Vide October, quo loci Sacranienſes appellantur, qui in Sacra via habitãt, & Suburanenſes, qui in Subura. Verrij autẽ opinio mihi ſuperuacanea videtur: ſi eos tantum*

tum reprehendit, qui coniunctè haec enuntiarent. quis enim ita locutus eſt? ſi vero exiſtimat debere dici ſacram, & nouam; non ſacram viam, & nouam viam: tunc ſolus ſine riuali ſe amet per me licet. Viden. Varro lib. iv. de ling. Lat. de ſacello Streniae.

Sacramentum) *Hic locus nunc primum recte editus eſt: in alijs vero libris in diuerſas partes diſtractus fuit propter ordinem immutatum quarundam paginarum exemplaris. De ſacramento Varro lib. v. de ling. Lat. ita ſcribit. Ea pecunia, quae in iudicium venit in litibus, ſacramentum à ſacro. Qui petebat, & qui infitiabatur, de alijs reb. vterq. quingentos aeris apud Pontificem deponebant, de alijs rebus itẽ certo alio legitimo numero aſſium. Qui iudicio vicerat; ſuum ſacramentum à ſacro auferebat; victi ad aerarium redibat.*

Sacrem) *Plaut. in Menae. Adùleſcens quibus hic pretijs porci veneunt Sacres, ſinceri? num mum vnum en a me accipe: Iube te piari de mea pecunia. Et in Rudente. Sunt domi agni, & porci ſacres. Referuntur haec à Feſto, & alia quaedam.*

Sacrificulus) *Poſt Reges exactos, vt Dionys. & Liuius ſcribunt, qui pro Rege ſacra faceret, Rex ſacrificulus factus eſt Manius Papiſius. Viden. Plutar. in Problem.*

Sacrima) *Vide Praemitium.*

Saeculares) *Verba Feſti ita interpretor, Vt prius dicat, quo pacto exactis regibus ager Tarquini Superbi Regis Marti conſecratus ſit, campusq. Martius dictus, quem agrum populo R. diripiendum conceſſerant Conſules ex S.C. Poſt haec dicitur de ara reperta Diti, ac Proſerpinae conſecrata in eodem extremo Martio campo, qui locus Terentum appellatur, demiſſa pedes viginti infra terram. Illic P. R. ſacra fecit auctore P. Valerio Poplicola Cõſule. Vt Valer. Max. lib. ij cap. I. tradidit. Quod ſequitur de Popillio Laenate, & anno nonageſimo, pertinet, ni fallor, ad eos ludos ſaeculares, qui primi M. Valerio Maximo Sp. Verginio Tricoſto cos. facti ſunt anno vrbis ccxcvij. Si faſtos Capitolinos ſequamur, ſi Varronem, ccxcviij. Laenate Duumuiro ſacrorum faciendorum cauſa. De his ludis primis ex XV. virorum ſententia Cenſorinus locuples teſtis eſt. Illa vero quae ſequuntur (ſtis furulis) hoſtijs furuis interpretor, his enim Diti, & Proſerpinae faciebant tribus noctibus. idq. centeſimo quoq. vel centeſimo decimo anno; qua de cauſa ſaeculares ludi dicebantur, quod ſaeculum id temporis ſpatium appellarent. Viden. Cenſori. poſt Valer. Max. & Horat. in carmine. et Zoſimus apud Politian. & quae Omphrius noſter de ludis*

dis ſaecularibus accuratiſſime ſcripſit. Vide Terentum.

Sagaces) *Nec minus haec animum cognoſcere poſſe ſagacem. ſic Lucretius, ut arbitror, ſcripſit.*

Salaciam) *Suſpicor verba circumſcripta ſemicirculis adiecta eſſe, neq. in veteri libro eſt illis locus. neque eius poetae libros referre ſolet Feſtus.*

Salaria) *Eandem Collinam eſſe appellatam Feſtus, ut opinor, tradidit.*

Salmacis) *Gabriele Faerno auctore ſcribendum eſt Salmaci das ſpolia ſine ſudore, & ſanguine. ut ſit ſenarius, Mihi, da ſpolia, non diſplicet. Viden. Strabo lib. xiiij.*

Salua res) *Salua res eſt, cum ſaltat ſenex, ſcribendum eſt, ex Seruio iij. & viij. Aen. De initio ludorum Apollinarium Ap. Claudio. Q. Fuluio Flacco iij. Cos. Liu. lib. xxv. & Macrob. lib. I. Satur. cum Capitone, & Verrio conſentiunt. Quod vero dicitur factum C. Sulpicio, & C. Fuluio Cos. cum hi conſules nuſquam reperiantur, emendandum eſt, ut exiſtimo, P. Sulpicio, Cn. Fuluio, qui Conſules proximi fuerunt poſt ſupra ſcriptos, & iiſdem Conſulibus Calpurnius Piſo praetor Vrbanus fuit, quem Liuius Caium praenomine, Verrius Marcum appellat.*

Salutaris) *Quo primum anno, & a quibus ludi ſcenici primi, Megaleſia appellati facti fuerint, incertum eſt. Liuius duplicem opinionem tradit. Nam lib. xxxiv. P. Scipione Africano ij. Ti. Sempronio Longo Cos. anno Vrbis D lviij. Megaleſia ludos ſcenicos C. Atilius Serranus, L. Scribonius Libo Aediles Curules primi fecerunt. Horum Aedilium ludos Romanos primum Senatus a populo ſecretus ſpectauit. Hoc idem Val. Max. ſcribit lib. ij. cap. I. Locus ſenatorum fuit in Orcheſtra; vt alio loco ſcripſimus; & huius rei veſtigium extat hoc loco apud Feſtum, licet in nominibus Aedilium a Liuio, & Valerio diſſentiat. Altera opinio fuit Valerij Antiatis, qui triennio poſt ſcribit P. Scipione Naſica, Manio Acilio Glabrione Cos. cum aedes Matris Magnae Ideae a M. Bruto dedicata eſt, ludos ſcenicos primos Megaleſia appellatos, factos fuiſſe, vt Liuius lib. xxxvj. refert. Viden. Aſcon. pro Cornelio.*

Poſt Sanates) *Feſtus retulerat doctorum virorum opiniones de Sanatibus, quod verbum in xij. tabulis fuiſſe, refert etiam Gell. lib. xvj. cap. x.*

Sanctum) *Sex. Pompeius docuerat, quid ſanctum eſſet ex Aelij, & aliorum ſententia. pleriſq. viſum eſſe, cum paena, multaue ſit impoſita*

poſita id violanti. ita muros ſanctos dici, & Tribunos plebis, hinc ſanctiones legum, quod in his poenae contra legum violatores ſanciantur, ipſas quoq. leges, aut rogationes ſanctas dici, quod eas impune tranſgredi non licet. Haec, & his ſimilia Feſtus, vt arbitramur.

Sanqualis auis) *Ex ijs, quae Paulus hic, & in Sanquali porta dicit, crederem Sanqualem auem fuiſſe in tutela Sangi, ſeu ſancti, vt Picus Martis, aquila Iouis, coruus Apollinis, pauo Iunonis, noctua Mineruae. De hac Plin. lib. x. cap. vij. Sangualem auem, atq. immuſſulum augures Romani in magna quaeſtione habent. Immuſſulum aliqui vulturis pullum arbitrantur eſſe, & ſangualem oſſifragae. Maſſurius ſangualem oſſifragam eſſe dicit, immuſſulum autem pullum aquilae, priuſquam albicet cauda. Quidam poſt Mucium augurem viſos non eſſe Romae confirmauere. ego quod veriſimilius eſt, in deſidia rerum omnium non arbitror agnitos. Vide Alites.*

Sardi venales) *Viden. Plutar. in problem. Vtitur hoc prouerbio Cicero in epiſt. ad Fabium Gallum. Habes Sardos venales alium alio loco nequiorem. quibus verbis interpretatio Capitonis Ciceronis auctoritate confirmatur. Sed quod dicitur Gracchum Faltonis collegã fuiſſe, eumq. de Sardis triumphaſſe falſum eſt.*

Hi enim Conſules fuerunt anno D xv. Is vero, qui triumphauit, collegas habuit, in primo conſulatu C. Claudium Pulchrum, in ſecundo M. Iuuentium Thalniã annis, D lxxvj. & D xc. e faſtis Capitolinis. Plinius, ſiue quis alius, qui ſcripſit libellum de viris illuſtrib. Capitonis interpretationem ſequi videtur in prouerbio explicando. Licet neſcio quos auctores ſecutus dicat Gracchum Praetorem Galliam obtinuiſſe, primo Conſulatu Hiſpaniam, altero Sardiniam.

Sarra) *Verg. lib. ij. Georg. vt gemma bibat, & Sarrano dormiat oſtro. Seruius Tyriam purpuram interpretatur, quod Tyros Sarra dicta ſit a piſce Sar appellato. Sic Sarranae tibiae dictae, vel Tyriae, vel Africanae. Probus Ennium ait dixiſſe Poenos Sarra oriundos, ideſt Tyro.*

Sarte) *Charis. lib. ij. Porphyrio ex Verrio, & Feſto, in auguralibus, inquit, libris ita eſt: ſane, ſarteque.*

Sas) *Ennij verſus lib. vij. mendoſi ſunt: quamuis a Paulo non male referantur.*

Sati .....) *Saticulam deductã eſſe coloniam paterculus ſcribit libro priore. Liuius quoq. lib. xxvij. Saticulanos inter colonos fideles xviij. coloniarum enumerat. De hac igitur Feſti uerba intelligere poſſumus. Saticula oppidum*

in

in Samnio captum eſt; quo poſtea coloniam deduxerunt, etc. L. Papirio Curſore V. C. Iunio Bruto II. *Cos. anno poſt R. C.* CDXL. *ex faſtis Capitolinis.*

Satis) *Inepte Feſtus neq. Verrij opinionem recitat, neq. ſuam explicat, de his duobus verbis, ſatis, & ſcabrum. Sunt quaedam doctis viris condonanda, non enim omnia poſſumus omnes.*

Satur) *Deſunt quaedam in fine, puta obliqua proportione. Dicendum enim erat Saturis, viris, caronis. non ſaturi, viri, carnis. Vide Charis lib.* II.

Poſt Saturno) *Feſti verba videntur pertinere ad Saturni ſacrificia, quae capite aperto fierent, vt verbo Saturnia dictum eſt, & Plutar. in Problem. Macrob. lib. I. Saturn. Seru. lib. iij. Aen. hoc idem ſcribunt, idemq. Honori fieri, propterea quod caput aperire honoris cauſa potentiorib. ſoleat, vt Plin. tradit lib. xxviij. cap. vj. Addit Feſtus inter Metellum Pontificem Max. & Claudium contentionem fuiſſe, eumq. fortaſſe multaſſe, quod Saturno capite operto feciſſet in Sulpicij Ser. F. in auguratione: Claudiumq. prouocaſſe, ſed non obtinuiſſe. Haec non dum reperimus apud alios ſcriptores.*

Ante Scaeuam) *Saxum Tarpeium, de quo Dionyſ. & Liuius ſcripſerunt, a Tarpeia L. Tarpei*

pei filia, quam multi ferunt, Sabinis Capitolij arcem prodidiſſe quod Dionyſio non probatur. De ſaxo autem deijciebantur inſigni aliquo crimine damnati: eaq. de cauſa, vt locus funeſtus cum reliqua parte capitolij non erat coniunctus. Vide Tarpeiae.

Sceleratus) *Sunt hic quaedā quae ad aliud verbum pertinent, quod adhuc quaero.*

Schoeniculas) *Plautus in Neruolaria apud Varronem lib.vj. de ling. Lat. Diobolares, ſchoeniculae, miraculae. Schoeniculae, inquit, ab ſchoeno nucario vnguento. Ita enim arbitror illic ſcribendum eſſe. Miraculas autem a miris, ideſt monſtris interpretatur. Credendum eſt haec Plauti verba Feſtum etiam retuliſſe. & poſtea ex Poenulo eiuſdem. Proſedas, pictorum amicas relliquias halicarias, Miſeras, ſchoeno delibutas, ſeruilicolas ſordidas.*

Scirpus) *In veteri libro eſt hoc loco. Sex. Pompei Feſti de verborum ſignificat. lib. xviij. Incipit lib.xviij. ſcriptum eſt etc. alias Scirpus Plaut. Scirpea inducitur ratis. vel vt vult Faernus, induitur. propter verſum.*

Scitum populi) *Pro plebiſcito, vel potius pro lege dictum eſſe veriſimile eſt. nam plebis appellatione neq. patricij, neq. ſenatores continētur: cum ij in populo ſint. Quod igitur patricio interrogante populus ſuis ſuffragijs iuſſit, ſcitum*

tum populi dicetur: quod vero Trib. pl. rogauit plebem, id plebiſcitum eſt. Scitus etiam peritus a poetis dictus eſt, & bona facie puer, & puella ſcita. Teren. in Andria. Perecaſtor ſcitus eſt puer natus Pamphilo. Idem in Phor. Satis inquit ſcita eſt. & in Heautont. At ſi ſcias, quam ſcite in mentem venerit. Haec, vel his ſimilia Feſtus ſcribit.

Scorta) *Viden. Varro lib. vj. de ling. Lat.*

Sectio, & Sectores) *Aſcon. lib. iij. Verrin. Sectorem dicit aeſtimatorem, redemptoremq. bonorum damnati, atq. proſcripti, qui ſpem ſectans lucri ſui bona omnia auctione vendit, & ſemel infert pecuniam vel aerario, vel ſocijs. Sectio autem eſt ea redemptio. Cicero Philip. ij. Haſta poſita pro aede Iouis Statoris bona Cn. Pompei Magni voci acerbiſsimae ſubiecta praeconis. Qui ad illud ſcelus ſectionis auderet accedere, inuentus eſt nemo praeter Antonium. & poſtea. Cum ſector ſis iſto loco natus, deinde cum Cn. Pompei ſector: non te execrandum populo Ro. etc. Ex his vides Pauli epitomen nimis conciſam eſſe in horum verborum interpretatione.*

Secus) *Vide Sexus. Charis. lib. I. ait ſecus pro ſexu dici, & aduerbium ſignificare aliter. Ceterum quod vulgus vſurpat ſecus illum ſedi, hoc eſt ſecundum illum, & fatuum, & ſordi-*

dum

dum eſt. Haec ille.

Segeſta) *Vide Beneuentum.*

Segnitia) *Terent. in Andria.*

Sella curulis) *Haec ignoramus.*

Sempronia) *Videtur repetendum eſſe verbum horrea poſt verbum fuerunt. Loquitur autem de lege Frumentaria C. Gracchi. de qua Cicero Tuſc. lib. iij. & Flor. epit. lx.*

Senium) *Caecilij verſus mendo non carent.*

Sentes) *Verbum turba mendoſum eſſe ait Faernus, ratio enim carminis iambum, vel pyrrichium poſtulat.*

Seplaſia) *Platea Capuae ita appellabatur, in qua vnguentarij negotiari erant ſoliti. Pedian. in Piſon. Verba autem Ciceronis à Feſto relata ſunt eadem illa, quae Aſconius interpretatur. Seplaſia mehercule, vt dici audiebam, te vt primum aſpexit, Campanum Conſulem repudiauit.*

Poſt Seplaſia) *De Septentrionibus haec intelligenda ſunt. de quibus Varro lib. vj. de ling. Lat. Has ſeptem ſtellas Graeci, vt Homerus vocat ἅμαξαν, & propinquum eius ſignum βοώτην: noſtri eas ſeptem ſtellas boues, & triones, & prope eas axem. Triones enim & boues appellantur à bubulcis etiam nunc, maxime cum arant terram. e queis vt dicti valentes glebarij, qui facile proſcindunt glebas,*

ſic

ſic omnes qui terram arabant, a terra teriones, ꝟnde Heriones ꝟt dicerentur E detrito. & poſtea. Poſſunt triones dici ſeptem, quod ita ſitae ſtellae, ꝟt ternae trigona faciant. Haec Varro, & Gell. lib. ij. cap. xxj. eadem Feſtus hoc loco ſcripſerat. tantum addit Ennij ꝟerſus, qui non extant. Pro his ſubſtituam denarij mentionem L. Lucretij Trionis, in quo ſeptem ſtellae ꝟidentur.

Septimontium) *Varro lib.* v. *de ling. Lat. Dies ſeptimontium nominatus ab ijs ſeptem montibus, in queis ſita ꝟrbs eſt. feriae non populi, ſed montanorum modo, ꝟt Paganalibus, qui ſunt alicuius pagi. Mirum autem eſt hoc loco, & proximo pro ſeptem montibus, octo loca ꝟrbis enumerari. Palatium, Velias, Fagutal, Suburam, Cermalum, Oppium, Coelium, Ciſpiũ montes. Vide Plutar. in Problem.*

Ante Sequamq.) *Sepulchrum eſt, ꝟt ait Gallus Aelius, ꝟbi mortuus ſepultus eſt, quod antiqui buſtum appellabant. iſq. cippis, aut aliqua alia re mortui cauſa deſignatus eſt, intra quos ſepultura eſt facta. Haec eſt Sex. Pompei ſententia.*

Poſt Sequamq.) *Sequeſter is dicitur, qui inter aliquos placuit, ꝟt quod inter eos conuenerit, teneat, idq. ꝟt ei reddat, cum id ſibi deberi conſtiterit. Cato in ea oratione, quae inſcribitur*

tur de indigitibus. Sinunt perire, ut bona rapiant, aut ſi petantur, ut Sequeſtro dent. & Plautus in Mercatore. Immo ſic ſequeſtro mihi data eſt. Haec vel huiuſcemodi Feſtus. Vide Gell. lib. xx. cap. ult.

Serilla) *Paulus in epitome id poſuit, quod a Feſto reprehenditur.*

Poſt Seruorum) *Sopia, vel Seſopia pro ſedilibus vox ni fallor inaudita. Solia potius ſcriberem. Plaut. in Trucul. eſopitius, niſi mendum ſit.*

Seſtertius) *Hic ſemper fuit quarta pars denarij. Sed quo tempore denarius decuſſi, ideſt decem aſsibus aeſtimabatur, tum ſeſtertius dupondio, & ſemiſſe permutabatur. At cum ſexdecim aſsib. denarius aeſtimatus eſt; ſextertius quatuor aſſes ualuit. Viden. Plin. lib. xxxiij. cap. iij. Vitruu. lib. iij. cap. I. Maecian. in libro de aſſe.*

Seſtertij) *Vide Seſtertius, & quae illic adſcripſimus. Cur vero ſeſtertius dicatur, quaſi ſemis tertius. Varro lib. v. de ling. Lat. & Maecian. de aſſe ſcripſerunt. Vide Trientem. De bigatis, & quadrigatis. Plin. lib. xxxiij. cap. iij. Nota argenti fuere bigae, atq. quadrigae: & inde bigati quadrigatiq. dicti. Quinqueſsis autem, quinarius, ſiue victoriatus dictus eſt, quod initio quinque aſsibus aeſtimaretur, poſtea octo valuit. eiusq. nota erat victoria,*

ctoria, vt idem Plinius ſcribit.

Sexagenarios) *Hoc a multis traditum eſt, & quae reliqua ſunt, ſatis oſtendunt, qua de re agatur. Cicero pro Sex. Roſcio. Habeo etiam dicere, quem contra morem maiorum minorem annis* L X. *de ponte in Tiberim deiecerit. Varro lib. vj. de ling. Lat. Ouid. lib. v. Faſt. Macr. lib. I. Satur. Plutar. in probl. & Non. Marc. Vide Depontani.*

Sextantarij) *Plin. lib. xxxiij. cap iij. Populus Ro. ne argento quidem ſignato ante Pyrrhum regem deuictum vſus eſt. Libralis; vnde etiam nunc libella dicitur, & dipondius; appendebatur aſsis. Et poſtea. Librae autem pondus aeris imminutum bello Punico Primo, cum impenſis reſp. non ſufficeret; conſtitutumque, vt aſſes ſextantario pondere ferirentur. etc. Poſtea Hannibale vrgente Q. Fabio Max. Dict. aſses vnciales facti, etc. Mox lege Papiria ſemunciales aſſes facti. Ex his verbis apparet Feſtum aliud dicere; quam Plinium. nam ſextantarios alter bello Punico primo, alter bello ſecundo factos ſcribit. item hic noſter ſeptennio duraſſe, & non amplius proceſsiſſe in maiorem numerum. ille duraſſe ad Dictaturam Q. Fabij, quae a fine belli Punici primi fuit xxv. annis poſterior. & vnciales, atq. ſemunciales poſtea aſſes factos eſſe. Mihi quod Plinius*

nius ſcribit veriſimilius videtur. & in verbis Feſti videntur eſſe quaedam mendoſa. Vide Graue aes.

Sexus) *In veteri libro eſt ſecus initio, tamen in exemplis ſexus. Charis. lib. I. ſcribit: Secus neutri generis nomen, vnde & Salluſtius virile ſecus dixit, hoc eſt virilis ſexus. quod per omnes caſus integra forma declinatur. Fit ſecus, & aduerbium, quod ſignificat aliter.*

Poſt Sic verſantu....) *De ſica fortaſſe verba Feſti intelligenda ſunt, item de dolone. Dolonis mentio fit apud Vergilium lib. vij. Aen. Suet. in Claudia. & ſub titulo ad L. Aquil. in Digeſtis. De Sica, & Sicarijs omnibus libris agitur. Sed non facile eſt verba Feſti ſarcire. etenim exempla referuntur eorum librorum, qui non extant.*

Sic verſantu..) *Locus difficilis interpretem deſiderat.*

Si fus....) *Locus difficilis, qui lucem deſiderat.*

Ante Silicernium) *Cicero lib. ij. de Diuin. Peritum eſſe neceſſe eſt eum, qui, ſilentium quid ſit, intelligat. id enim ſilentium dicimus in auſpicijs, quod omni vitio caret. hoc intelligere perfecti auguris eſt. Ille autem, qui in auſpicio adhibetur, cum ita imperauit is, qui auſpicatur; Dicito, ſilentium eſſe videtur? nec*

ſuſpicit,

ſuſpicit, nec circumſpicit, ſtatim reſpondet; Silentium eſſe videtur. Verba Feſti ita ſcribi poſſunt. ſilentio ſurgere dici, vbi qui poſt mediam noctem ſurgit auſpicandi cauſa ex lectulo ſuo. ſine alieno, & liberatus a lecto in ſolido ſolio ſedet, ſiletq. nequid eo tempore deijciat ſputi auſpicatus recte, inde ſe in lectum repoſuit. Hoc enim eſt ſilentium etc. Vide Siniſtrum, & Solida ſella.

Silicernium) Caecilius obeloſtate. Vide de hoc verbo Donat. in Adelph. Nonium, & Placiadem.

Simpludiarea) Haec verba mendoſa ſunt (D. T. ludi, corbitoresq.) quod notatum eſt in veteri libro R. littera. Crederem ſcribi poſſe ludi, deſultoresq. Vide Senacula.

Poſt Sinciniam) Verba Feſti deſiderant haec, aut his ſimilia. Sine ſacris hereditas in prouerbio dici ſolet: cum aliquid obuenerit ſine vlla incommoda appendice. Plautus hoc prouerbio utitur in Captiuis. Sine ſacris hereditatem ſum aptus offertiſſimam. & in Trinum. Caena hac annona eſt ſine ſacris hereditas.

Siniſtrum) Vide Ante Silicernium.

Siremps) Charis. lib. I. tradit Siremps nominatiuo tantum caſu dici, & ablatiuo ab hac Sirempſe ſignificare autem Similiter lex eſto. Extant aliquot tabulae legum; in quibus ita

R ſcriptum

ſcriptum eſt. DE. EO. AGRO. SIREMPS LEX ESTO. *& in altera.* SIREMPS QVE. EIS. VIATORIBVS. DE, QVE. EIS. VIATORIBVS. Q. OMNIVM. RERVM. IVVS. LEX QVE. ESTO. QVASEI. SEI. EI. VIATORES. IN. EAM. DECVRIAM. IN. TRIBVS. VIATORIBVS. ANTEA. LECTEI. SVBLECTEI. ESSENT. QVAM. IN. QVISQVE. DECVRIAM. EORVM. EX. HAC. LEGE. VIATOR. LECTVS. ERIT. SIREMPSQVE. EIS. PRAECONIBVS. DEQVE. EIS. PRAECONIBVS. QVAESTORI. OMNIVM. RERVM IVVS. LEXQVE. ESTO. *etc. In his omnibus ſimilem ſignificat, aut ſimile. tria autem verba copulata ſunt ſiremps, hoc eſt ſimilis res ipſa.*

Sodes) *Vide Sultis.*

Solatum) *Solatos appellat Plin. lib. xxix. cap. vj. hoc morbo laborantes. A Sole fortaſſe infeſto ductum eſt nomen.*

Solida ſella) *Feſtus videtur Verrium reprehendere in huius rei interpretatione. & oſtendit religioni fuiſſe aliquib. non ſolida ſella ſedere: quod eſſent aliquae aliqua ex parte excauatae. Reprehendit autem quod ſolidum dixerit totum. Cetera incerta ſunt. Vide Ante Silicernium.*

Soli

Solipunga) *Plin. lib. xxix. cap. iv. Eſt & formicarum genus venenatum, non fere in Italia, ſolipugas Cicero appellat, Salpugas Baetica. Lucan. lib. ix. Quis calcare tuas metuat Solpunga latebras. alij Salpunga: alij Solpuga legunt.*

Solitaurilia) *Contra Aci.... verueces maiales qui. Haec mendoſa ſunt aut delenda, aut emendanda. contra Acilieis verueces maiales. quia etc. vel contra accidit verueci maiali. quia. ſed neutrum placet. Videndum etiã, an mendoſe ſcribatur inuiolati ſunt tauri. & in fine videtur poſſe ſcribi mutas ſemiuocales.*

Sollemnia) *Vide Sollo.*

Soniuio) *Vtitur hoc verbo Cicero in epiſt. ad Caecinam lib. vj. epiſt.*

Soracum) *Refertur, vt opinor, a Feſto verſus Plauti in Perſa. Librorum enim ecce illum plenum ſorracum habeo. Sed verbum enim non agnoſcit Feſtus, & pro ecce illum, ſiue eccillum icillum ſcripſit librarius; quod in margine notatum eſſe video littera R. Varie hoc nomen ſcriptum reperi. Nam Quintilian. lib. viij. cap. ij. refert Ciceronem in Piſonem ſcripſiſſe: cum tibi tota cognatio in ſerraco aduehatur, & Vitruu. lib. x. cap. I. Portationes eorum nõ eſſent, niſi plauſtrorum, aut ſarracorum per terram, nauicularum per aquam inuentae eſ-*

ſent machinationes. Iuuen. Saty.iij. Longa coruſcat Sarraco veniente abies, atq. altera pinum plauſtra vehunt. & Saty.v. Frigida circumagunt pigri Sarraca Bootae. Vlpian. ſub titulo ad L. Aquil. cap.xxix. Quia parui refert nauem immittendo, aut ſerraculum ad nauem ducendo, an tua manu damnum dederis. Quem locum non intelligentes pro ſerraculo ſeruaculum, vel verriculum, vel gubernaculum, vel feraculum ediderunt.

Sororiare) *Sunt qui Plauti verſum ita legant. Tunc papillae primum ſororiabant: illud volui dicere fraterculabant. alij vt Faernus legunt primulum propter verſum penarium qui in eo verbo deſinit. Vide Fratrare.*

Spectio) *Locus difficilis, & fortaſſe mendoſus. Sciendum eſt augures alios habere aſpectionẽ, & nuntiationem; alios aſpectionem tantum. Magiſtratus autem habere auſpicia, inſpectionem ſiue ſpectionem, & obnuntiationem. Cicero Philip.ij. Quod te ſacerdotij iure facere poſſe dixiſti; ſi Augur non eſſes; & Conſul eſſes minus facere potuiſſes? vide ne etiam facilius. nos enim nuntiationem ſolũ habemus; Conſules & reliqui magiſtratus etiam ſpectionem. Idem lib.iij. de Legib. Omnes magiſtratus auſpicia, iudiciaq. habento. M. Meſſalla apud Gell. lib.xiij. cap. xiv. & xv. Patriciorum*

rum

rum auſpicia in duas ſunt poteſtates diuiſa. maxima ſunt Conſulum, Praetorum, Cenſorum. Reliquorum magiſtratuum minora ſunt auſpicia. Conſul ab omnibus magiſtratibus & comitiatum, & concionem auocare poteſt. Et in edicto Conſulum, quo edicunt, quis dies comitijs centuriatis futurus eſt, ſcribitur ex veteri forma perpetua: ne quis magiſtratus minor de caelo ſeruaſſe velit. Ex his igitur dicendum eſt hoc loco Feſtum voluiſſe, non poſſe augures impedire nuntiando magiſtratus, ſed habere ſpectionem, hoc eſt aſpectionem augurij; & nuntiationem, hoc eſt renuntiationem eius augurij: tunc pertinet ad magiſtratum, qui habet auſpicia vt videat, an ijs auſpicijs rem gerere velit. Viden. Cicero lib. I. & ij. de Diuin. Varro lib. v. de ling. Lat.

Ante Spectio) *Crederem deeſſe verbum ſpeciem, vt ſit: Speciem quam nos dicimus, εἶδος Graeci appellant. Plato quidem ideam, nobis ſpecies pro eadem ponitur. Haec fortaſſe Feſtus. Cicero lib. I. Academic. Mentem volebant rerum eſſe iudicem: ſolam cenſebant idoneam cui crederetur, quia ſola cerneret id, quod eſſet ſimplex, & vniuſmodi, & tale, quale eſſet. Hanc illi ideam appellabant iam a Platone ita nominatam. nos recte ſpeciem poſſumus dicere. Idem lib. I. Tuſcul. & in Topic.*

 Spe

Specus) *Ennij verſus fuit lib. xvj. Annal. vt refert Priſcian. lib. vj. Tum caua ſub monte late ſpecus intus patebat. Sed melius refertur a Nonio: Concaua ſub montes late ſpecus intus patebat.*

Spetile) *Sueres quid ſit ignoro. Scribendum fortaſſe ſumenq. Verris.*

Spicit) *Plaut. in Milite. Flagitium eſt, ſi nil mittetur, quo ſupercilio ſpicit.*

Spinther) *Plaut. in Menaech. Iubeasq. Spinther nouum reconcinnarier.*

Spintyrnix) *Deſideratur nomen Poetae, cuius verba referuntur. Plaut. autem in Milite hoc verbo vtitur. Pithecium haec eſt prae illa, & Spinturnicium. Plin. lib. x. cap. xiij. Incendiariam auem alij ſpinturnicem vocant, ſed haec ipſa, quae eſſet inter aues, qui ſe ſcire diceret, non inueni.*

Stagnum) *Viden. Varro. lib. iij. de ling. Lat.*

Status) *Plautus in Boeotijs. Cuius verba ad legem xij. tab. alludunt, vt arbitror; de quib. Cicero lib. 1. Officior. Aut ſtatus dies cum hoſte.*

Stellati....) *Stellatina tribus non a Stellate cãpo eo, qui in Campania eſt, ſed eo, qui eſt ... miliario a porta Capena. ex quo Tuſci eum campum ita appellauerunt. Haec, vel his ſimilia Feſtus. Liu. lib. vj. Tribus quattuor ex*

nouis

nouis ciuib. additae Stellatina, Tromentina, Sabatina, Arnienſis. ſiue vt alij repoſuerunt Narnienſis. anno vrbis ccclxvj. ex Faſtis Capitolinis.

Stellionem) *Exiſtimo Feſtum referre, placuiſſe Verrio Stellionem, quod ſtillet cibo dici: at ipſum magis probare ab ſtellarum ſimilitudine, quod eius cutis varia ſit, eſſe appellatum. Plin. lib. xxx. cap. x. Nullum animal fraudulentius inuidere homini tradunt. inde ſtellionum nomen aiunt in maledictum translatum. Tuniculam exuit eodem modo vt anguis, ſed eam ipſe deuorat. Ab hoc crimen ſtellionatus dici certum eſt. De ſtellione Verg. Georg. lib. IV.*

Stipatores) *Deeſſe mihi videntur aliquot verba, quibus dicat (vel ab ſtipo, quod eſt firmo) vnde & ſtipam etc. Iuſtinian. lib. ij. Inſtitut. Stipulum apud veteres firmum appellabatur, forte a ſtipite deſcendens. Hinc ſtipulatio dicta eſt.*

Stipes) *Multa omiſit Paulus, vt ex Feſti relliquijs apparet.*

Ante Stiricidium) *De Stirpe Feſtum ſcripſiſſe aperte intelligitur, eam maſculine quoq. dici. Vide Spicum, & Specus, & Recta.*

Strebula) *Locus Plauti fuit in Friuolaria, quae non extat.*

Strēnam) *In loco & lite non ſolum ſ littera prae ponitur, ſed s. & t. Dicitur enim a veteribus ſtlocus, & ſtlis. Vide Stlata, & Stlembus. Sic Decemuiri ſtlitibus iucandis dicebantur, pro litibus, qui Centumuirorum primi fuerunt. Viden. Quintilian. lib. I. cap. vj. potuiſſet Feſtus ſtritauum, pro tritauo dictum referre.*

Ante Strigores) *Duo verſus graeci ſunt in veteri libro; quorum alterum mēdoſum Aldus, & Alciatus in Parergis ita emendarunt.* συρνιχ πομπεύειν νυκτίκομα στρίγγα δ᾽ ὀλοόν: *Alterum verſum, qui recte hic ſcriptus eſt, male referunt. in priore autem* στρίγγατ᾽ ὀλαόν; *ſcriptum eſt in veteri libro; ſed neutrum eſſe ſine mendo Fuluio Vrſino noſtro videtur. De ſtrigibus autem latina quoque Feſti verba eſſe intelligenda nemo ignorare poteſt.*

Strufertarios) *Cato in libro de re ruſtica ita ſcribit. priuſquam meſſim facias, porcam praecidaneam hoc modo fieri oportet. & poſtea. Priuſquam porcum feminam immolabis, Iano ſtruem commoueto ſic. Iane pater te hac ſtrue commouenda bonas preces precor. etc. Ferctum Ioui moueto, & mactato ſic. Iuppiter te hoc fercto obmouendo bonas preces precor, vti ſies volens propitius mihi, liberiſq. meis, domo, familiaeq. meae. mactus hoc fercto etc.*

Struices) *Plaut. in Menae. Tantas ſtruices concinnat patinarias.*
Stultorum) *Vide Quirinalia.*
Suaſum) *Verſus Plauti eſt in Truculento; in quo legitur inſuaſo. Vide Inſuaſum.*
Sub corona) *Viden. Gell. lib. vij.*
Subices) *Gell. lib.* I V. *cap. xvij. Verſus Ennij refert. Ergo deum ſublimes ſubices, humidus. Vnde oritur imber ſonitu ſaeuo, & ſtrepitu. Nonius vero. Per ego deum ſublimes ſubices humidas, Vnde oritur imber. Faernus noſter Nonij ſcripturam probat, & verbum nubes Feſti eſſe arbitratur.*
Subleſta) *Feſti verbis pauca deſunt in hanc ſententiam. Subleſtum dicebant infirmum, & tenue. Plaut. etc. Verba Plauti haec ſunt. Nā ad paupertatem ſi admigrant infamiae, Grauior paupertas fit, fides ſubleſtior. Idem in Bacchid. Lingua factioſi, inertes opera, ſubleſta fide.*
Sublicium) *Liuius ſub Anco Rege Ianiculum adiectum eſſe ſcribit, & ob commoditatem itineris ponte ſublicio tum primum in Tiberi facto coniungi Vrbi placuiſſe. Eiuſdem pontis defenſio ab Horatio Coclite narratur ab eodem Liuio lib. ij. Sine ferreo clauo fuiſſe ita diſpoſita contignatione, vt eximerentur trabes, ſiue ſublicae, ac ſine fulturis reponerentur: Plinius*

nius auctor eſt lib. xxxvj. cap. xv. Ab hoc põte ſaepius a pontificibus refecto, vt cis & vlt. Tiberim ſacra fierent, pontifices dictos eſſe Varro exiſtimat lib. iv. de ling. Lat. Idem lib. vj. ait ab hoc ponte Argeorum ſimulacra quotannis à ſacerdotibus iaci ſolere. Pons dictus eſt a ſublicis ſublicius. Sublicarum mentio fit a Caeſare lib. iv. de bello Gall. Liuio lib. xxij. Vitruuio lib. ij. cap. ij. Feſtus tamẽ ſublices appellaſſe videtur, vt elices quoq. dicuntur, & aquae licium vocatur ab elicienda aqua, vel, vt alijs videtur, a liquenti aqua. Vtitur exemplo Salluſtij in hiſtorijs, qui ſublicibus cauata dixit.

Sub nos placo) *Vide Endoitium.*

Suboles) *Verg. Eclo. iiij.*

Subſcudes) *Vide Serilla.*

Ante Subſilles) *Verba Feſti ad ſubſidium pertinent. id vero maxime a triarijs, qui ſubſidere ſolebant, dum principes, & haſtati pugnarent, dictum eſt. Plaut. in ..... Agite nunc ſubſidite omnes, quaſi ſolent triarij. Liu. lib. viij. Ad triarios cum ventum erat, qui ceteris eſſent ſubſidio: res in extremum periculum perducta eſſe dicebatur.*

Subulo) *Varro lib. vj. de ling. Lat. verſum Ennij ita refert. Subulo finitimas propter aſtabat aquas. verſus corruptus.*

Suburam) *Viden. Varro. lib.* I V. *de ling. Lat. & Quintilian. lib. I. In veterum monumentis extat hic vſus C. litterae pro B. M. Caecilio Sp. F. Suc. Rufo; & T. Aelio T. F. Suc. Aciliano. & curatores trib. Suc. Iunior. Reperitur etiam B. littera. C. Attio. T. F. Sub. Vitaliano.*

Succingulum) *Plaut. in Menaech. Ab Hyppolyta ſuccingulum Haud Hercules aeque magno vmquam abſtulit periculo.*

Poſt Succrotilla) *Difficile eſt reperire, quid Feſtus voluerit. Agnoſcitur tamen verſus Plauti. Cum extortis talis, cum todillis cruſculis: Vide Todi.*

Ante Sudiculum) *De Succulis loqui Feſtum non dubito, quas Graeci hyadas appellant. licet quaedam mendoſa ſint in his dimidiatis verbis. Cicero lib. ij. de nat. deor. Has Graeci ſtellas hyadas vocitare ſuerunt, A pluendo, ὕειν enim eſt pluere. noſtri imperite ſucculas, quaſi a ſuibus eſſent, non ab imbribus nominatae. Vide Gell. lib. xiij. cap. ix.*

Suffiſcus) *Pedian. lib. ij. Verrin. Sportae, Sportulae, & Sportellae, nummum ſunt receptacula; & ſacci, ſacculi, & ſaccelli; & crumenae, & vellereae, & ſcorteae; & manticae, & marſupia. Ita fiſci, fiſcinae, fiſcellae ſpartea ſunt vtenſilia ad maioris ſummae pecunias*

cunias capiendas. Vnde quia maior ſumma eſt pecuniae publicae, quam priuatae: Vt pro cenſu P. R. aerarium dicitur: pro loculis, & arca theſauri; pro ſaccello fiſcus. Vnde fiſcus pecunia publica (& confiſcare) dici ſolet. In quib. Verbis pro cenſu populi Ro. ſcribimus, non priuato, Vt editum eſt. Illa etiam Verba & confiſcare delenda eſſe putamus.

Suffragat....) *Quod dicam aſſerere non poſſum; ſed Vt aliquid dicam, ita ſcribi haec poſſe putarem. Suffragatores dicuntur natu maiores hi, qui Vulgo in Vſu erant, & Vt minus apparerent iuncta ſuffragia, ſuffragator, quam quiſq. fieri Vellet, notabat priuatim ſcriptis candidatorum hominum nominibus.*

Sultis) *Mendoſe ſcripta ita emendauimus, Vt licet Feſtus id non ſcripſerit, quod eum feciſſe aliquibus indicijs exiſtimamus; tamẽ id ipſum, quod ſcripſimus lector non aſpernetur. Cicero in Oratore. Libenter etiam copulando Verba iungebant, Vt ſodes pro ſi audes, ſis pro ſi Vis. Iam in Vno capſis tria Verba ſunt. Vide Sodes.*

Summuſſi) *Carmen Terentij a Paulo relatum nõ reperio. Sed Videtur eſſe alterius poetae ex Feſti reliquijs. In Adelphis tamen ille ait. Accipiunda, & muſſitanda iniuria adoleſcentium eſt.*

Su-

Supat) *Vide Inſipare, & Inſipere.*

Supellectilis) *Senex ſenis nullam ſyllabam accipit: ſupellex ſupellectilis duas recipit. Vide Charis. lib. I.*

Supercilia) *Varro lib. IV. de ling. Lat. eadem ſcribit. Sed Plin. lib. XVj. cap. XLIV. a luco Lucinam dictam eſſe exiſtimat. Fuiſſe autem lucum eo loci, Varro eodem libro quarto affirmat.*

Supereſcit) *Verba Attij mendoſa ſunt.*

Superſtites) *Cicero lib. ij. de nat. deor. Qui totos dies precabantur, & immolabant, vt ſui liberi ſibi ſuperſtites eſſent, ſuperſtitioſi ſunt appellati. Haec vulgaris interpretatio. illa prior reperitur in formulis, quas irridet Cicero in oratione pro L. Muraena. Vtriſq. ſuperſtitibus praeſentibus iſtam viam dico. Quo loco vereor, ne pro vtriſq. viriſq. ſcribendum ſit.*

Supparus) *Vtitur hoc verbo Plautus in Epidico. Sed a Feſto alia multa poetarum exẽpla afferuntur. in quibus Afranius in Epiſtula ex Nonio Marcello.*

Supparus) *Camiſiam dixiſſe Feſtum nõ arbitror, vt nec minare: licet vtroq. verbo Paulus vtatur.*

Suppernati) *Praeter Pauli epitomen referebat Feſtus Catulli verſum ad Coloniam, vt Politianus olim animaduertit. Sed in duobus verbis*

bis ut arbitror, aliter ſcripſit Feſtus, atq. hodie librarij edere ſoliti ſunt. In foſſa Ligari iacet ſuppernata ſecuri. Politianus expernata maluit: quod Marullus irriſit: alij ſepara ta ſcripſerunt. Pro Ligari autem Liguri, & Ligeris alij immutarunt. Nos quid opinamur Feſtum ſcripſiſſe tradere contenti ſumus. contentiones grammaticis relinquimus. Eſt etiã adamas ſupernas ſcriptum in Auguſti ad Maecenatem epiſtula apud Macrob. lib. ij. Saturn.

Supplicia) *Hic multa Feſtus, quae interpretem deſiderant, vel potius librum emendatiorem.*

Supremum) *Tria ſignificare hoc nomen Feſtus exemplis docuerat, quae a Paulo omiſſa ſunt. Summum, ut cum Plautus ait. Me ſupremum habuiſti ſemper. Extremum, cum lex duodecim tabularum, Solis, inquit, occaſus ſuprema tempeſtas eſto. Viden. Varro lib. v. de ling. Lat. Gell. lib. xvij. cap. ij. & Cenſorin. de die natali, item Plin. lib. vij. cap. lx. Tertiae ſignificationis exemplum eſt ſuprema multa, ideſt maxima. de qua Sex. Pompeius ſaepius ſcribit.*

Supum) *Graeci* ὕπτιον *dicunt ſupinum. ſiluas autem veteres ſcripſiſſe, non ſyluas: omnia antiqua monumenta teſtantur.*

Surrempſit) *Verba Feſti interpretem deſiderant, & videntur ad alia verba etiam pertinere,*

prae

praeter ſurrempſit.

Suium) *Vide Rigido, & Crebriſuro. Verſus Enny mendoſus eſt.*

Suſque deque) *Plaut. in Amphit. Atq. id me ſusq. deq. eſſe habituram putat. Vide Gell. lib. xvj. cap. ix. Non placet interpretatio, vt ſit idem, quod plus minusue. neq. etiam idem quod vſque. malim pro nihilo: aliudue ſimile.*

Sutelae) *Fulgentius quaſi ſubtiles telas dici exiſtimat, refertq. Plautum in Caſina hoc verbo vti, ſed & in Captiuis quoq. reperies.*

Ante Sycophantas) *Plaut. in Caſina. Sed facito dum memineris aper verſus, quos cantat colax. Cum cibo tum quiqui facito, vt veniant, quaſi eant Sutrium. Liu. lib. vj. ſcribit Camillum Sutrium quam citiſſime recuperaſſe. Feſtum igitur opinamur, hoc prouerbium hoc loco fuiſſe interpretatum Sutrium ire, eiusq. originem tradidiſſe ex Gallico tumultu, cum edictum eſt a Camillo, vt legiones cum cibo ſuo Sutrij praeſto eſſent.*

TAEPOCON) *Varietatem librorũ in margine ſcribi curauimus: Sed cui adhaereamus, non habemus. Quod vero Cicero lib. ij. de Diuin. aſſerit ſibyllam quaedam verba ita reliquiſſe ſcripta, quae ex primis ſingulorum verſuum litteris conficerentur; quae ab eodem*

dem ἄκροστιχις appellantur: habet aliquid cū hoc ſcribendi genere commune.

Tages) *Viden. Cicero lib. ij. de Diuin.*

Talasſionem) *Multa hac de re Dionys. Liu. & Plutar. ex quibus facile intelligitur, quod Pōpeius ſcribit. ſub Romulo Sabinam raptā fuiſſe virginem vnicae pulchritudinis a Talaſſione, & quod ei id coniugium fuerit felix, in nuptijs ominis gratia redintegrari, ideſt identidem dici, ac repeti id nomen. Sunt qui Thalaſionem appellent, ſunt qui Talaſsium, vel Thalaſsium.*

Talentorum) *Mendoſus locus, & qui non patitur emendationem. Hoc vnum recte eſt. Talentorum non vnum eſſe genus. & Atticum eſſe ſex millium denarium. Cetera incerta ſunt. Plin. lib. xxxv. cap. xj. Talentum Atticum denariorum ſex millibus taxat M. Varro. ita enim ſcribendum eſt. Pollux lib. ix. Talētum Atticum ſex millium drachmar. Atticarum, Babylonicum ſeptem millium, Aeginaeum decem millium, Syrium mille & quingentarum drachmarum, item Atticarum. De talento Attico idē elicitur ex Liuio lib. xxxiij. Athen. lib. iiij. cap. vj. & alijs. Sed Babylonicum eſſe ſeptuaginta duarum minarum Atticarum ſcribit Aelianus lib. I. cap. xxj. de varia hiſt. ideſt ſeptem millium & ducentarum*

rum drachmarum . Vide Euboicum .

Talionis) *Viden. Gell. lib.xx. cap.I. ſed hic melius verba legis xij. tab. referuntur.*

Talipedare) *Vide Taurij .*

Taminiavua) *Viden. Plin.lib. xxiij. cap. I.*

Tammodo) *Locus Attij non eſt L. Attij, ſed M. Attij Plauti in Trinummo .*

Tandem) *Cicero initio orat.ij.in Catilin. Tãdem aliquando Quirites &c.*

Tappete) *Tappete ſcribendum eſt, & fortaſſe Tapete, quod & maſculini, & neutri generis eſſe apud poetas Nonius oſtendit .*

Tapullam) *Tappula cognomẽ Villiorum, ex qua familia P. Villius TI. F. TI.N. Tappula cos. fuit cum L. Cornelio Lentulo anno D liij. ex faſtis capitolinis, & Liuio in extremo libro xxxi.*

Tartarino) *Ennius, vt arbitror, ſcripſit: corpore Tartarino prognata Paluda virago . Viden. Varro lib. VI. de ling. Lat. & Probus ecgl.VI.*

Tauras) *Paulus originem ex Graeco omiſit, quae veriſimilior viſa eſt Feſto.*

Taurij) *Maxima pars verborum Feſti ex epitome Pauli recte intelligitur . Cetera, quae ex Varrone referuntur mihi valde obſcura ſunt. affinia autem ſunt verbo Talipedare, de quo ſupra .*

Tegillum) *Plaut. in Ruden. Tegillum eho illud mihi vnum areſcit, id ſi vis, dabo . Eodem*

amictus, tectus eodem eſſe ſoleo, ſi pluit.

Tela) *Vide Arma.*

Templum) *De templo multa Varro lib.* VI. *de ling. Lat.*

Terentum) *Vide Saeculares, & Paſcales. Auſon. in Ternario. Trina Terentino celebrata trinoctia ludo. Quae de equis quadrigarijs hic dicuntur aliena ſunt a ludis ſaecularibus, & fortaſſe ideo acerbe reprehenſa a Feſto. ita enim ait aduerſus Verrium, vt opinor. quod quam aniliter relatum ſit, cuiuis manifeſtum eſt.*

Teſca) *Varro lib.* VI. *de ling. Lat. Loca quaedam agreſtia, quod alicuius dei ſunt, dicuntur teſca. nam apud Attium in Philoctete, Lemnia. quis tu es mortalis, qui in deſerta, & teſca te apportes loca? & poſtea. quare heic qui teſca dixit non errauit. neq. ideo quod ſancta, ſed quod ibi myſteria fiunt, ac tuentur, tueſca dicta, poſt teſca. & poſtea. quare a tuendo & templa, & teſca dicta. Ex his magnam partem verborũ Feſti intelliges.*

Tippula) *Plaut. in Perſa. Neq. leuius tippulae etc.*

Titinnire) *Afranij verſus refertur a Nonio, ex Vopiſco. Titinnire ianitoris impedimẽta audio.*

Titiuillitium) *Graeca verba ex Ammonio reſtituit Fuluius noſter. Plaut. in Caſina. Vide Fulgen. Placiad.*

Toga-

Togatarum) *Videtur oſtendere Feſtus differentiam inter praetextatas, togatas, & tabernarias comoedias. niſi forte velimus dicere, togatas eſſe dictas, vt differant à palliatis, quae ſint ex argumentis vrbanis; nam palliatae ſunt Graecarum fabularum. Togatarum autem alias eſſe praetextatas ingenuarum perſonarum; alias vero tabernarias vilium perſonarum. togis enim praetextis vtebantur ingenui pueri, ac puellae: in tabernis vero verſabantur ſerui plagiarij, vt Feſtus ait, & alij humilis conditionis viri, ac mulieres. Vide Praetextae.*

Tollenno) *Vide Reciprocare.*

Tongere) *Tongere Aelius Stilo ait noſcere eſſe; cum & Praeneſtini tongitionem dicant pro notione. ſignificat etiam latius dominari. Ennius. Alij rhetorica tongent. & vincere quandoq. videtur ſignificare. Haec fortaſſe Feſtus.*

Tonſilla) *Attij carmen mendoſum eſt.*

Topper) *Illa videntur mendoſa. Ennius vero ſic, & in veteri libro habent notam R litterae. In Afranij carmine mutat Faernus noſter. patris te eiecit foras. Ex Odyſſia vetere verſus relati ſenarij ſunt magis, quàm heroici. ideo ſuſpecti ſunt.*

Torrere) *Plaut. in Caſina. Vna aedepol opera in farnum etc.*

Toxicum) *Toxicum dicitur ceruarum uenenum, quo quidam perungere ſagittas ſolent. Hoc exemplis Caecilij, & Afranij confirmat Feſtus.*

Tributorum) *Laeuino* II. *Marcello* IV. *Cos. ex Liuio & ceteris, anno* D *lij. in capitolinis faſtis.*

Trientem) *Liu. lib.* VI. *T. Quinctius ſemel acie victor binis caſtris hoſtium nouem oppidis vi captis, Praeneſte in deditionem accepto, Romam reuertit. triumphansq. ſignum Praeneſte deuectum Iouis Imperatoris in Capitolium tulit. Dedicatum eſt inter caellam Iouis, ac Mineruae; tabulaq. ſub eo fixa, monumentum rerum geſtarum his ferme inciſa litteris fuit. Iuppiter, atq. diui omnes hoc dederunt, vt T. Quinctius Dictator oppida nouem caperet. die* XX. *quam creatus erat, Dictatura ſe abdicauit. Omiſit Liuius, quae de corona Feſtus ſcripſit. Vide Seſtertij. Poſtrema verba ita ſciberem. ſi tres aſſes ſunt, & quadrans, quartus quadrans dicitur. Vide Maecian. de aſſe. Aruntium, & Didymum apud Priſcianum, ſiue quem alium de ponderibus.*

Triſulcum) *Triſulcum fulgur fuit dictum, quia id aut incendit, aut findit, aut terebrat. Haec eſt Feſti, vt arbitror, ſententia. Vide Manubiae. Seruius lib. ij. Aen. Fulminum tria genera*

nera

nera eſſe dicit; quod afflat, quod incendit, quod findit.

Troſſuli) *Vide Iunium Gracchanum apud Plin. lib. xxxiij. cap. ij.*

Truo) *De onocrotalo. Viden. Plin. lib. x. cap. xlvij.*

Tubiluſtria) *Varro lib.* v. *de ling. Lat. Tubiluſtrium appellatur, quod eo die in atrio ſutorio ſacrorum tubae luſtrantur. Bis autem id fieri docent faſti, x. kal. Apr. & x. kal. Iun. in quibus* TVB. *vel* TVBIL. *adſcriptum eſt. & Ouid. lib. iij. Faſtor. Summa dies e quinque tubas luſtrare canoras Admonet, & forti ſacrificare deae. Loquitur autem de quinto die poſt quinquatrus, quae dies Mineruae ſacrae dicebantur. & lib.* v. *Proxima Vulcani lux eſt, quam luſtria dicunt: Luſtrantur purae, quas facit ille tubae. Ex his verba Feſti intelliguntur excepto, quod de Arcadia dicit. Tubi vero quid ſint omnibus notum eſt.*

Tudites) *Tuditani Sempronij dicti, quorum primus, vt arbitror M. Sempronius Tuditanus Cos. fuit cum C. Claudio Centhone anno P. R. C.* D *xiij. ex faſtis capitolinis.*

Ante Tullianum) *Tuguria a tecto appellantur vilia & ſordida. Haec exemplis Afranij, & Caecilij in Hypobolimaeo Feſtus confirmabat. Quod Verg. eclog. ait. Pauperis &*

tuguri congeſtum ceſpite culmen. Seruius tugurium a tegendo dictum interpretatur.

Tumu ....) *Tumultus cauſa milites dicuntur lecti ob ſubitum timorem. Vnde etiam tumultum dici ait Verrius, qui ab alijs oriatur, quã ab Italicis, & Gallicis hoſtibus. Alij tantum bellum Galliae, & Italiae. Itaque nullum alium praeter, quam Gallicum, aut domeſticum ita appellant. Haec vel his ſimilia Feſtus. Cicero Philip.* VIII. *Quid eſt enim tumultus, niſi pertnrbatio tanta, vt maior timor oriatur; vnde etiam nomen ductum eſt tumultus? Itaq. maiores noſtri tumultum Italicum; quod erat domeſticus; tumultum Gallicum, quod erat Italiae finitimus, praeterea nullum tumultum nominabant.*

Ante Turbellas) *Tumulum Aelius ſic definit. Tumulus eſt cumulus harenae editus ſecũdum mare, fluctibus, ventisq. cumulatus. Vnde ſimiliter, & manufactus, & naturalis proprie dici poteſt. Sic fortaſſe Feſtus.*

Turbellas) *Plaut. in Pſeud. Quo pacto, & quantas ſoleam turbellas dare.*

Tuſcum vicum) *Varro lib.* IV. *de ling. Lat. ait Coelium montem à Coele Vibenno Tuſco dictum, qui Romulo auxilio fuit contra Sabinum regem. Hi qui cum eo venerunt, poſt eius obitum, quod nimis munita loca tenere dice*

dicerentur, deducti eſſe dicuntur in planum, & ab eis eſſe dictum vicum Tuſcum idem ſcribit. Liuius, & Dionyſius videntur id ſequi, quod a Paulo in epitome ſcriptum eſt. Feſtus autem id ipſum initio dicit duosq. fratres nominat Coelem, & Vibennum, poſtea opinionem Varronis paucis attingit.

Tutulum) *Varro lib.* VI. *de ling. Lat. Ennij verſum refert, qui ad Numam referuntur. Menſes conſtituit, idemq. ancilia ..... Libaq. fictores, Argios, & Tutulatos.*

Poſt Tyria) *Locus dignus interprete, ſed mihi adhuc obſcurus.*

VAGVLATIO) *Ex verbo Portum verba xij. tab. emendata ſunt. interpretatio Feſti mihi non placet. Crederem ſignificare ad quaerendum teſtimonium licere tertio die ante domum pauliſper vagari. Sed non facile antiquorum interpretationes ſunt reijciendae.*

Valgas) *Plaut. in Mil. vtrumq. horum exemplũ ponit. initium ſecundi eſt, Ea mihi etc. Ideo titulus ille in Sitelitergo falſus eſt.*

Vaſtum) *Pacuuius in Teucro apud Nonium. Quae deſideria alumnum? paenitudines Quales, Scapresque inculta vaſtitudine?*

Veia) *Varro lib.* IV. *de ling. Lat. Veha breuis vehiculum eſt. & alio loco velabrum dicitur a vehendo, velaturam facere etiam nunc dicun-*

tur, qui id mercede faciunt. hinc vecturae.

Velitatio) *Plaut. in Menae. Neſcio quid vos velitati eſtis inter vos duos.*

Veruncent) *Pacuuius in Chryſe ex Nonio. Di monerint meliora: atq. amentiam auerruncaſſint tuam. Vide Var. lib.* v I.

Veſpae) *Suſpectus locus, quo refertur Martialis, quem non alio loco nominauerat, & Feſto fuit, vt arbitror, poſterior.*

Veſperna) *Vide Scenſas.*

Veſperugo) *Plaut. in Amph. Nec iugula, nec veſperugo, neq. Vergiliae occidunt.*

Ve victis) *Vtitur hoc prouerbio Plaut. in Pſeud. & Liu. lib.* v. *pro Ap. Claudio P. Sulpicium tunc Tr. Mil. quod veriſimilius eſt, cum Brenno de foedere egiſſe ſcribit.*

Vietus) *Teren. in Eun. Hic eſt vietus, vetus, veternoſus ſenex. Plaut. in Mercat. Acheronticus, ſenex, vietus, decrepitus.*

Vinulus) *Plaut. in Aſin. Oratione vinula, venuſtula.*

F I N I S.

INDEX RERVM OBITER DICTARVM.

ACCENSVS 233.2
Acies 2.20
Acilius ædem Pietati vouit. 272.1
Ἀκόνη 2.21
Acron 230.22
Acuere 2.20
Acumen 2.20
Acus ibid.
Adcenſi 6.5
Adeptus 23.4
Adgregare 1.17
Adoleſcens 5.9
Ἀδολεσχῶ 5.8
Adonis 458.22
Adultus 5.9
Aedes Aeſculapij 129.26
Aedes Honoris, & Virtutis a Mario facta. 460.4
Aedes Martis 153.5
Aedificare 8.15
Aediles plebeij 276.1
Aegaea Amazonum regina 8.23
Aegaeus pater Theſei 8.25

Aelia

Aelia gens 112.2
Aemilius & Fuluius cenſores 146.8
Αἰὼν 8.14
Aequinoctiale 9.16
Aerarium P. R. 9.24
Aerumnae 10.5
Aeſculapius 130.1
Aes pararium 249.25
Aes reſignatum 356.26
Aes Taurium 476.14
Africa vnde dicta 23.2
Ager Nemorenſis Ariciae 155.11
Ager occupatricius 224.11
Ager peregrinus 262.25
Ager Remurinus 351.23
Ager reſtibilis 358.1
Ager Solonius 279.1
Aginatores qui 11.4
Agitare 2.17
Agna praecidanea 285.26
Agnae pennatae 261.5
Agonalia 11.17.24
Agonia hoſtia dicta 11.15
Agonia ſacrificia 11.19
Albenſes Menſi 11.28
Allia fluuius 13.21
Alpes vnde dictae. 12.15
Altare 5.9

Amba

Ambarualia 18.20
Amburbium 18.19
Ameci & Amecae 17.8
Amens 31.12
Amiciri 18.19
Amplexus 18.20
Amuſsis 93.23
Ancile 152.11
Anclabria vaſa 19.15
Anclabris 92.14
Anculare pro miniſtrare 19.10
Anculi dij & Anculae 19.13
Ancus Marcius 244.8.330.23
Angeronalia 20.3
Angina 20.2.12
Annales maximi 161.28
Antae 21.3
Antemnae 17.26
Antiochus rex Syriae ſuperatus 204.3
Antiqui non geminabant conſonantes 21.20.
Apere & aptus 22.5
Appendices 18.12
Appulia 78.13
Aquaeductus 23.24
Aquarium vas 188.10.189.13
Aquila auis 13.11.23.28
Arca 25.8
Arcula

Arcula & arcela	24.28
Arcus	25.11
Ardeatina via	358.23
Αγρα	4.17
Argeus ager	140.26
Armi	27.21
Artes unde	28.10
Arunca	33.1
Arx	25.4
Aſcanius	9.6.128.1
Aſinaria	358.25
Aſſes ſextantarij	418.2
Aßir ſanguis	28.25
Aſſula	105.17
Aſtura	447.17
Atricapillae aues	164.5
Atrum, nigrum	29.13
Atticum talentum	472.24
Attius Nauius	192.7
Audaculus	30.18
Aues oſcines	241.10
Aues praepetes	288.25
Aues remores	351.15
Aues ſiniſtrae	422.14
Augures ſpectionem habent	433.25
Augurium	31.3
Auidus & auiditas	30.24
Aulicoqua exta	31.17

Anſelij

Auſelij 31.28.272.8
Auſon 32.23
Auſpicari peremne 263.9
Auſpicia pedeſtria 256.25
Auſpicia peſtifera 267.2
Auſpicia piacularia 269.26
Auſpicium facientes aues 241.11
Axies mulieres 34.17
Axit 34.15

B

BALARE 36.16
Belle 36.9
Beneuentum 32.25
Bibeſia 262.10
Bidens ouis 15.22
Bidentes hoſtiae 38.9
Bigati 115.17
Bona dea 77.27
Bos patalis 252.5
Boues fordae 105.27
Brenda 40.16
Bruttiani 40.19
Bruttij 38.20
Bubo 42.11
Bupaedae 41.12
Buſycon 41.13
Buteo auis 13.11.241.13

C pro

C

C PRO G. 237.12
Caecades Troianus 43.26
Caecilia familia 43.25.167.20
Caecilia vxor Tarquinij Priſci 286.13.288.
14
Caelare 19.2
Calabra Curia 73.3
Calcei flaminicae 175.19
Cales 32.25
Calculi 46.16
Camelli 39.6
Camillus 103.28
Campus ſceleratus 399.28.400.10
Cancelli 46.15
Candelabra 54.24
Canes rutilae 376.27
Caniculae ſidus 50.8
Caniſtra 46.10
Capitolium liberatum 161.5
Capreae palus 47.28
Capus 47.2
Cardo 79.8
Carina 48.19
Carmentali porta egredi cur religioſum 346.3
Carmina ſaliaria 33.28
Carthaginienſes 117.26

Caſi

Caſilinum à Poenis obſeſſum 209.13
Caſmenae 87.14
Caſtella 65.5
Catillones 103.6
Cenſores 125.8
Cenſores L. Iulius. P. Licinius 342.23
Cenſus 436.28
Centumuiri 52.21
Centuriae praerogatiuae 289.6
Ceres 140.28
Cereris feſta 114.15
Cerus manus 160.6
Cetus 35.17
Chaos 126.20
Cilo 54.13
Cimbri & Teutoni 16.17
Circenſia ſpectacula 107.3
Circum 15.4
Ciſpius mons 412.11
Ciſtophorum 472.25
Ciuica corona 219.25. 220.5
Claſsis procincta 298.3
Clauator 45.22
Cliui 58.7
Cliuus publicius 310.16
κνέφας 59.7
Cocio 26.25
Cocus nundinalis 213.9

Coda	259.8
Coelius mons	158.13
Coercere	25.17
Coeſnas	261.3
Cohors praetoria	22.6
Colliciae tegulae	130.25
Colligere & deligere	139.20
Collina porta Agonenſis dicta	11.21
Collis Vaticanus	497.14
Coloni	6.2
Color burrus	41.23.25
Columbaria	191.6
Columella bellica	37.5
Comis	62.20
Comitialis morbus	303.1
Comitium	61.15
Comperendinata res	354.21
Compeſcere	84.25
Compilare	273.4
Compitalia	137.16
Compitaliciae feriae	62.26
Compluuium	125.6
Congruere	116.1
Conlatina porta	64.18
Conſcripti	4.24
Conſiua	230.11
Conbennones	37.26
Concinere	63.5

Con

Cõſcripti patres 328.15
Conſul maior 149.10.14
Cõſules Claudius, & Fuluius 389.1
Conſules Ti. Gracchus, P. Valerius Falto 354.3
Cõſules L. Sulla. Q. Pompeius 506.15
Cõſules P. Sulpicius. Cn. Fuluius 388.11
Cornus 241.11
Cornicines 9.10
Cornix 241.11
Coronã ciuica 219.25.220.5
Corona graminea 114.13
Corona obſidionalis 219.11
Coronae oleaginae 228.28
Corona oualis 244.13
Coronae triumphales 489.19
Sub corona venire 447.28
Cortina 22.2
Crepae 47.24
Crinibus ſenis ornantur nubentes 410.18
Cumulus 30.11
Cupedia 72.16
Curculio 129.19
Curiae xxx. 73.8
Curiae nouae 207.6
Curiae veteres 207.8
Curiae Forienſis, Rapta, Velienſis, Velitia 207.
13
Curia Tifata 483.4

Curia Titia 483.17
Curio maximus 162.9
Curis haſta 51.14
Curis urbs 74.1
Curiales flamines, & menſae 73.15
Cyprus inſula 9.28

D

Δάμια 78.1
Daptice 78.9
Dapticum negocium 78.10
Dautia 77.9
Deamare 79.16
P. Decius 219.17
Decretum ſenatus quid differat à S. C. 410.13
Decumana ſcuta 12.1
Decurionatus 233.27
Dedicare 80.7
Denarius 115.12
Deteſtatio 225.5
Diales flamines 12.6
Dialis flamen 85.12.88.14.238.14
Diana 135.16
Dicearchia 170.2
Dies religioſi 348.9
Dies ſtatus 428.10
Dies terſus 481.2
Dij inferi 14.2
Dij Manes 160.4

Dij ſuperi 13.28
Dij terreſtres 14.1
Diſcus 27.5
Diſsipare 132.1.2
Dolium pertuſum 266.15
Draco in tutela Aeſculapij 130.1
Duodecim ſigna 111.17

E

EDOR 5.15
Egeſta 412.11
Egregius 1.19
Emere 1.16
Equiria 158.14
Equites Troſſuli dicti 489.28
Equitum centuriae 416.11
Equus october 226.5
Erigones & ſcarifeſta 240.12
Eructare 92.9
Exorditae togae 238.10
Expenſa 84.21
Exta muta 183.23
Exta regalia 343.22
Exuerrae 93.3

F

FABA refriua 343.1
Fabij 107.7
Fabius, qui ſuperfuit trecentis ad Cremeram. 210.25

Q. Fabius Eburnus, Pullus Iouis 312.7
Facilitas 98.3
Falco 48.12
Fana ſiſtere 423.16
Fauere 99.27
Februa 100.18
Fenum 101.6
Ferentarij 6.8. 499.6
Feriae nouendiales 208.10
Feriae priuatae 294.9
Feriae ſementinae 409.4
Feriae Stultorum 446.17
Feronius 241.15
Feſtuca 101.8
Ficus ruminalis 374.15
Fidicula 102.26
Flamendialis 88.14.91.9.97.7.103.13
Flamen Palatualis 247.9
Flamines maiores 149.17
Flamines XV. 161.21
Flameum 214.23
Flaminicarum capitis ornamentum 493.12
Flaminum mentae 6.21
Foedus Gabinium 59.3
Forienſis curia 207.13
Forum Cupedinis 72.15
Forum Flaminium & Iulium 106.19
Forum Olitorium 136.22

Foſſae

Foſſae Quiritium	330.23
Fraterculare	430.16
Fronte recto	339.25
Fulgur	108.16
Fulgur dium	85.14
Fulgur prouorſum	308.17
Fulgur renouatiuum	352.13
Fulgur triſulce	489.14
Fulgura adteſtata	7.8
Fulgura peremptalia	263.14.284.3
Fulgura poſtularia	283.28
Funera ſimpludearia	421.24
Fur	137.10
Furcillae	10.2

G

GALLIA Togata	39.25
Gallinae paſſales	251.22
Gallus fluuius	110.20
Ganymedes	15.1
Germani	112.12
Gingrinae tibiae	113.1
Gladiatores Thraeces	482.19
Gladius	27.7
Gloria	5.20
Grues	64.8
Gynaeceum	19.26

HALO 89.20
Haſta donati 117.28
Hercules pellem vnde dicitur habere 258.15
Herculis filij 55.20
Hibris 38.13
Hinnitus equorum 39.28
Hiſpanienſes qui 68.11
Honoris, & Virtutis aedes à Mario facta. 460.4
Horatius Trigeminus accuſatus parricidij apud Duumuiros 431.9
Hordicidia 121.7
Horrea Sempronia 409.17
Hoſtiae 11.13
Hoſtiae Ambaruales 15.11
Hoſtia maxima 161.25
Hoſtia aptata, vel optima 233.2
Hoſtiae prodiguae 300.11
Hoſtia pura agnus 11.6
Hoſtia ſuccidanea 415.24

I

IANVS 54.7.83.24
Ianus Curiatius 431.14
Iduum poſteri dies nuptijs alieni 205.13
Ientaculum 420.3
Iliginea corona 56.19

Illur

Illurcis 114.3
Imbulbinare 40.26
Immiſſulus 241.13
Immuſculus auis 13.11
Implorare 90.9
Incluſus 58.26
Increpitare 69.20
Indicare verbis 10.26
Iniquus 7.3
Inops 232.24
Inquinare 7.3
Inquinamentum 19.21
Integrare 7.5
Interamna 17.25
Intimus 95.20
Irrigare 26.23
ἰσημερίαι 9.18
Iudex ſubditus 449.20
Sub iugum mitti 448.9
Iulius menſis 135.6
L. Iulius. P. Licinius Cenſores 342.23
Iulus & Aemilus Aſcanij filij 9.7
Iuno curis 51.12
Iuno Februata 100.12
Iuno Fluonia 104.21
Iuno Iuga 134.19
Iuno Lucina 158.17
Iuna Opigena 230.3

Iuno ſiſpes, vel ſoſpes 423.13
Iuno ſororia 431.14
Iuppiter Herceus 119.7
Iuppiter Opitulus & opitulator 231.27
Iurgare 10.24
Iuſiurandum 137.23

K

KALENDAE 297.6

L

LACERNA 136.13
Licinia 83.24. 136.12
Lacrymae 77.7
Lacus Seruilius 415.4
Lamella aerea adſimilis ſtellae adfigitur locis inauguratis 439.3
Lanius 136.10
Lares 137.17. 272.15
Latina via 358.26
Latinae Coloniae Priſcae 293.25
Latinorum imperium vſque ad P. Decium Cos. 291.20
Latini Priſci 293.28
Latrones 340.9
Lauerna dea 138.23
Lauernalis porta 138.25
Laumedon 14.27
Laurus 139.1
Lax 136.16

Legati 234.16
Leges fenebres 101.2
Leges promulgari 304.6
Legio 416.7
Leopardus 38.12
Lex quid 366.15
Lex Minucia 243.10
Lex muneralis 180.3
Lex optima 233.2
Lex tapulla 475.14
Lex Vnciaria 506.15
Liber pater 68.22.118.6
Liberalia 121.4
Limites prorſi 306.8
Linea poſtica 282.17
Literae ab antiquis non geminabantur 2.3.
31.16
Litieen 142.3
Lotophagi 142.20
Lucellum 26.28
Lucerenſes 143.15
Lucerus Ardeae rex 143.8
Lucina Iuno 461.14
Lucifer 134.13
Lucrio 53.11
Lucus Albronarum 12.4
Ludij ſtatua 438.10
Ludi in Circo Maximo 176.27

Ludi Romani 148.10
Ludi ſaeculares 383.27
Ludi Taurij 476.23
Luna 83.10
Lupercalia 100.15
Luperci 69.25. *ibid.*
Lurcones 144.4
Luſtratio 143.26
Luxurioſus 144.22
Lymphati 145.8

M

MACELLVM 72.15
Maeandrus amnis 146.16
Maenius 146.19
Magiſtratus 147.4
Magiſtratus abacti, qui 1.7
Magiſtratus plebeius 276.13
Magiſtri 147.1
Maialis 47.1
Maius menſis 146.22
Malandrea 89.9
Maleuentum 37.20
Malluuiae 258.6
Malo cruce 159.2
Mamercus Pythagorae filius 9.4
Mamertini 150.19.21
Mamilia turris 226.100
Manalis lapis 23.22

Mane

Mane	153.15.160.4
M. Manlius	155.22
Manſilia	156.11
Marcipor	328.14
A Marco Marcellus	14.9
Maria Tyria	493.25
C. Martius	250.20
Martialis flamen	238.14
Mars gradiuus	114.9
Mater Matuta	153.25
Mater Stata	438.4.5
Materia	1.25
Maturus	160.3
Maxima multa	177.18.245.10
T. Menenius Lanatus cos.	255.13
Menſae Gliſcerae	113.3
Mercatorum diei feſtus	148.24
Mercurius	75.3
Mercurij Maleuoli ſignum	150.0
Meretrices Aliconiae	13.1
Meretrices proſtibulae	13.4
Merula	166.13
Mergi aues	166.2
Mezentius rex Caeritum	240.20
Milites Rorarij	371.23
Mineruа	134.11
Mirmillo	358.7
Mola ſalſa	5.16

Mons

Mons Auentinus 182.4
Mons Murcus 182.5
Mons ſacer 379.15
Morbus ſonticus 429.23
Mos receptus 338.16
Mugitus boum 39.28
Multa maxima 245.10
Multa ſuprema 254.28
Multandi ratio antiqua 245.1
Muli Mariani 10.5
Mulus 38.14
Munifices 37.15
Municipium & municipiorum plura genera. 180.181
Muriola 183.4
Murus Muſtellinus 184.17
Muſae Pegaſides 258.4
Muſae Pierides 271.3
Muſae Pimpleides 273.25
Mutire 18.24
Myoparo 250.23

N

N LITERA *quid ſignificet in faſtis* 197.1
Nacae 186.10
Ναὶ καὶ οὐχὶ 191.28
Naeuius 187.20
Narnienſes 200.18

Nati

Natinatores 189.25
Νέτον 186.20
Nauium 204.28
Nauius Attius 192.7
Neapolitanum talentum 472.28
Nectar 183.4
Nefaſti dies 99.20
Nefaſtus dies nundinarum 213.16
Neptunus equeſter 120.11
Nequitur 201.2
Νέτη 186.22
Nexum facere 212.25
Nictit 202.14
Noctua 241.12
Nomadae 212.12
Nomenclatores 99.15
Nonarum poſteri dies nuptijs alieni 205.13
Noua nupta 97.16. 131.6
Nouimen 205.7
Nouiter 213.26
Nox 91.25
Nubens à quibus deducatur 253.14
Numa Pompilius rex 152.10
Numiſma 212.18
Nuncupare lingua 212.25
Nuncupare vota 212.26
Nundinae 102.1
Nuntiatio in auguralibus 433.24

Nycte

Nyctegreſia 89.3.14

O

OBTVITV 222.10
obſatulient 221.25
obſequium 306.26
obſidium 220.8
occator 22.20
Cn. Octauius 225.28
ogygus 228.3
offeciſſes 128.20
olla 31.15
olli 229.14
oloes 2.2
operarij 35.12
opes antiquorum in pecoribus 1.23
opicum 241.23
opitulator Iupiter 231.27
opis 230.8
oppius mons 112.5
opſcos 242.13
optima hoſtia 233.2
opulenti 230.15.231.19
Orata Sergius vnde dictus 234.28
orator mutus 184.7
oratores 5.17.234.16
Orcades nymphae 239.8
orichalcum 43.14
oricolae 234.25

Orion

Orion ſtella 134.26
Oſci qui 146.25
Oſculari 32.20
Oſculum 243.5
Oſtentum 174.15
Oſtienſis via 279.1
Otacilius Maleuentanus 210.25
Oues paſcales 251.14
Oues paſſales 251.22
Ouis Idulis 122.19
Ouſens fluuius 244.21

P

PALAEMON 281.25
Palatuar 412.16
Paleae de frumento acus dicuntur 3.10
Palmata tunica 271.9
Palus primneſius 293.20
Parra 241.15
Pangere 124.8.246.28
Pantomimi 114.21
Papirius 185.7
πάππος 33.15
Parentalia 97.10
Parici quaſtores 250.7
Paricida 250.9
Paſtorale baculum 11.11
Patagiarij 252.3
Patres 4.24

Patres,

Patres, & conſcripti 328.15
Patrimus pater 252.15
Patris familiae nomen cur percunctatum 262.5
Pauire 218.23
Pecinates 258.13
Peculatus 80.12
Peculia 1.24
Pecunia 255.19
Pecuniae 1.24
Peligni 258.14
Penas 259.10
Penes 23.9
Penetralis deus 119.8
Penita offa 260.12
Perduellis 86.22.121.19
Peremne ſacrificium 269.3
Peremptalia fulgura 284.3
Perplexa 276.28
Perplouere pateram 252.13
Per ſe facul 263.21
Peſnas 261.3
Petronia aqua 49.26
Petulci 269.13
Piamenta 270.21
Picus Martius 241.14
Picus rex 271.21
Pinarij 284.25
Piſtor 67.21

Piſtrix

Piſtrix 31.17
Poenas pendere 259.20
Poenica pauimenta 254.4
Politiones 81.16
Pomerium 307.1
Pomonalis Flamen 161.23
Pompeius Bithynicus 377.13
Pondera publica 309.18
Pontia Vrbs 279.9
Per pontem ſuffragia ferebantur 417.21
Pontifex maximus 162.11.238.23
Porca 125.14
Porca praecidanea 285.28.286.4
Porcet 25.16
Porculus & porcellus 25.1
Porta Agonenſis 11.21
Porta Capena 130.10
Porta Catularia 50.7
Porta Collatina 64.18
Porta Collina 11.21
Porta Flumentana 104.19
Porta Fontinalis 105.20
Porta Minucia 170.17
Porta Mugionia 176.17
Porta Piacularis 270.6
Porta Praetoria 292.12
Porta Principalis 293.23
Porta Querquetularia 324.9

Porta Quintana	327.13
Porta Qurinalis	318.21
Porta Ratumena	335.24
Porta Roduſculana	365.12
Porta Romana	370.10
Porta Salutaris	389.12
Porta Scelerata, quae & Carmentalis	399.14
Porta, & Collis Viminalis	504.22
Portentum	174.20
Porticus Octauia	225.25
Portum Perſicum	265.13
Portumnus	57.6
Potitij Sacerdotes	29.8
Praegnans	115.19
Praeneſtini Nuculae	209.17
Praeſipere	7.1
Praetor maior	149.12
Praetor Maximus	162.3
Praetor Vrb. M. Calpurnius Piſo	388.19
Prata Quintia	327.22
Princeps	79.20
Procinctus	90.12
Procurator	60.13
Publicij Malleoli	310.17
Pudicitia plebeia	275.21
Pudor & pudicus	18.16
Pugio	27.8
Pugna Oſculana	242.24

Pulla

Pulla praetexta 290.23
Puſula 119.26
Puteoli 83.2.169.26
Putus 125.23
Putus pro puro 18.15
Pyrrhus rex 174.14

Q

QVADRANS ratitus 335.7
Quadrigati 115.16
T. Quinctius Dictat. 489.1
Quinquatrus minuſculae 171.15
Quirinalia 446.17
Quirinalis 238.15
Quirinalis mons Agonius dictus 11.20
Quirinus Romulus 73.26
Quirites Romani 73.28

R

RANAE quaxant 324.6
Rapta curia 207.13
Rationum relatarum tabulae 383.12
Reate orti 382.2
Regina ſacrorum 126.7

Religioſi dies	348.9
Rependere	10.25
Rex	238.13
Rex ſacrificulus	383.5
Rheginum talentum	473.2
Rhodium talentum	472.25
Roma quadrata	320.15
Romanenſes qui	68.11
Romulus Atellus	14.3
Rorarij	6.10
Rumen	5.26
Rutiliae	377.5
Rutilius Rufus	373.28

S

S PRO *aſpiratione graecorum*	414.8
S pro R	24.23.383.7
Sacer homo	279.22
Sacerdotum ordo	238.11
Sacra municipialia	180.26
Sacra peregrina	262.17
Sacra popularia	279.18
Sacra publica	310.9
Sacra ſolemnia	428.6
Sacrauienſes	226.8
Sacrificia ſtata	437.24
Sacrificium propter viam	305.22

Sacri-

Sacrificium penetrale 260.17
Sacrificium pecunia quomodo fieret 215.22
Sacrificium Veſtalium 182.59
Saga 385.5
Sagittarij 28.2
Salij ſacerdotes 34.1
Salutis augurium 162.6
Sanqualis 241.13
Sanqualis auis 13.11
Saturnalia 102.2
Scaeuola 137.6
Scilicet 71.18
Scriba naualis 191.1
Segeſtria 81.27
Segregare 1.19
Sementinae ſerice 62.26
Senator pedarius qui 256.17
Senatores praeteriti 290.11
Senatuſconſultum quomodo impediatur 210.17
Septenatrus 326.14
Sepulchra 42.7
Ser. Tullius rex 216.27.253.10
Seruus recepticius 338.6
Seſtius Capitolinus 255.14
Sexagenarij de ponte 417.20
Sexatrus 326.14
Sica 27.8

Siculienſis qui 68.12
Siciliſſat 30.6
L. Sicinius Dentatus 219.20
ſigna adulterina 7.28
ſigna militaria 170.10
ſiniſtrum 82.21
ſobrino propius 305.16
ſocij Romanorum 33.23
ſodes 71.17
ſolis ſtatua 61.3
ſolonius ager 27.9
ſonticus morbus 132.7
ſpeculator 95.4
ſpolia opima 230.7
ſponſalia 293.4
ſtatae feriae 101.26
ſthenius Mettius 150.23
ſtips teres 34.11
ſtiria 442.6
ſtirpe ſupremo 339.28
ſtrues 101.13
ſtutomellum 251.25
ſubſidium 290.2
ſuburanenſes 226.8
Suburae regio 151.21
Sub vitem haſtas iacere 448.22
Sub vos placo 222.15
Sucuſanus pagus 454.14

Suffi

Suffitio 23.19
Sumptu priuato ſe alebant milites Ro. 294.13
Sulcus primigenius 293.17
Supercilium 55.1
Syracuſanum talentum 473.1

T

TABERNACVLA 7.18
Tabula ſectilis 34.12
Tabulata aedificia 7.16
Talentum 92.18
Talentum Alexandrinum 472.26
Tanaquil 110.8
Tarpeia lex 255.15
Tarquinius Priſcus 294.3
Tarratia 288.14
Tarracina 21.23
Taxatio 477.25
Tecta caſtrenſia 7.17
Teſtamentum procitum 298.20
Tectum pectenatum 254.14
Tecta 27.9
Temerarium tributum 487.20
Tempeſtas 132.24
Templum 66.7.169.13
Tempus ſubſtillum 453.25

Teruncium 206.17
Thuraria arcula 2.15
Tiberis 12.10
Tibiae funebres 108.26
Tibiae impares 124.13
Tigillum ſororium 430.23
Titia curia 483.17
Titi praenomen 484.2
Toga picta 271.2
Tolumnius 230.24
Transfuga 263.27
Triatrus 326.14
Tribunus primanus 293.9
Tribus xxxv. 52.18
Tribus Cruſtumina 70.25
Tribus Lemonia 139.28
Tribus Lucerum 143.6
Tribus Maecia 146.18
Tribus Oufentina 244.21
Tribus Papiria 249.2
Tribus Quirina 328.28
Tribus Romulia 371.10
Tribus Sabatina 378.7
Tribus Scaptia 399.3
Tribus Stellatina 439.4
Tribus Titienſis 483.16
Tribus Tromentina 489.27
Tribus Vrbanae. Suburana, Palatina, Eſquilina,
Colli

Collina 507.11
Tricenariae caerimoniae 81.5
Triens 38.2
Tripudium 241.19.312.20
Tritum 7.11
Troſſulum oppidum 490.1
Trua 21.17
Truant 21.16
Truili 189.20
Trulla 35.10
Tumidum 9.2
Tunica palmata 271.9
Turris Mamilia 226.10

V

V PRO O 237.16
M. Valerius 233.7
Valeſij 272.7
Vallis 66.24
Vaſa caelata 18.27
Victigalia publica 136.26
Velati 6.7
Velienſis Curia 207.13
Velites 7.20
Velitia Curia 207.13
Venus 75.21.76.5
Verba friuola 108.5

Ver-

Verberum iniuria 296.2
Veruex 15.17.47.2
Veſperna 44.14
Veſpilones 501.17
Veſtalia 261.19
Veſtae aedes rotunda 372.19
Veſtae ſacerdotes ſex 416.14
Veſtae ignis 123.1
Via Appia 130.10
Via Ardeatina, Aſinaria, Latina 358.25
Via Caſſia 49.6
Via Flaminia 18.2.104.9
Via Latina 140.1
Via ſacra 380.15
Via ſalaria 142.28.386.5
Vicus patricius 253.10
Vicus ſceleratus 400.10
Vicus ſobrius 424.8
Viminalis porta 187.16
Vinalia feſta 45.26
Vinalia ruſtica 376.1
Vindemia 229.10
Sub vineam iacere 448.17
Vinum rorarium 371.28
Vinum ſpurcum 436.17
Violarij 103.11
Virdumarus 230.24
Virgines ſaliae 386.17

Virgo

Virgo ſacrific...	27.10
Vita vecticularia	498.1
Vituli	134.8
Viuidus	506.7
Vltimus	56.13
Vouendi ver ſacrum mos	499.20
Vox raua	336.19
Vragus	237.15
Vſtrina	42.6
Vua taminia	474.21
Vulturius auis	13.12.241.14

Z

ZEVSIS *pictor*	271.12

NOTARVM EXPLANATIO.

IN margine poſita cum cruce, vel alia nota, ſignificant variam ſcripturam ex aliquo libro. quod ſi in fine addatur ſemicirculus; ſignificatur ex docti alicuius viri coniectura ita poſſe emendari. Vbicumq. ante F. vel poſtea adduntur tria puncta; ſignificatur verba quidem eſſe Feſti, ſed non ex antiquo libro ſumpta.

Duobus ſemicirculis incluſa in contextu: reijcienda eſſe; licet in omnibus libris reperta fuerint.

ERRATA.

22.	9.	*flumines,*	*flamines,*
183.	9.	*Muſſaro.*	*muſſare*
234.	12.	*Aechrione.*	*Aeſchrione.*
365.	12.	*Reduſculana.*	*Roduſculana*
386.	17.	*Virginus.*	*Virgines*
401.	20.	*Scheniculas.*	*Schoeniculas*
	27.	*Scheniculae.*	*Schoeniculae*
497.		*Vaſtum. appone.*	*FESTVS.*

SERIES CHARTARVM.

1 2 a b c d e f g h i k l m n o p q r ſ t u x y z.
A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V.

Omnes quaterniones.

VENETIIS, APVD IOANNEM

MARIAM BONELLVM.

M. D. L X.

ERRATA DILIGENTIVS non ſolum collecta, ſed etiam correcta.

IN INCERTIS VERRII FLACCI

Manibius, ſcribe Manibias

IN FESTO

pag.57. lin.18. κολοφῶντα ſcribe κολοφῶνα.
99. 23. dies faſti † dies feſti †
107. 16. in marg. puellorum) puellarum)
136. 28. cenſu'ne cenſu ue
148. 16. adde FEST.
24. adde PAVLVS
149. 6. adde FESTVS
10. dele FESTVS
150. 27. uel ſacrum uer ſacrum
151. 21. dele ·.·
151. 23. adde .·.
152. 22. adde PAVLVS
154. 24. adde FEST.
155. 1. adde .·.
21. adde PAVLVS
156. 5. adde FEST. & lin. 13.
8. adde PAVLVS, & 27.
157. 3. adde FEST.
21. adde PAVLVS
159. 1. dele PAVLVS
12. adde PAVLVS
161. 21. ceteri † dele crucem, & quæ in margine ſunt.

164.	24.	diei	dici
165.	24.	adde FEST.	
	25.	adde PAVLVS	
166.	16.	adde FEST.	
	20.	adde PAVLVS	
169.	11.	adde FEST.	
	15.	adde PAVLVS	
171.	15.	adde FEST.	
	20.	adde PAVLVS	
	12.	dele .:.	
172.	27.	adde FEST.	
173.	5.	adde PAVLVS & 25.	
	12.	adde FEST.	
174.	15.	adde FEST.	
177.	7.	adde FEST.	
	24.	adde PAVLVS	
180.	10.	dele PAVLVS	
	24.	adde PAVLVS	
192.	6.	exculito	exculpto
	11.	returque	rereturque
	14.	cui illo	cui ille

Item praepoſtere collocata ſunt Nautea Nauus Nauus Nautiorum Nautiorum Nebulo. ſcribe Nautea Nautiorum Nautiorum Nauus. Nauus Nebulo.

204.	3.	in marg. Mantum	ſcribe Manium
207.	24.	Laeuimus	Laeuinus
226.	26.	conſeeratas	conſecratas
229.	20.	in marg. ſupplicāt deuenies	
	29.	in marg. deuenies ſupplicant	
230.	1.	poſt alter. adde . .:. .	
232.	15.	uſurpationem	uſurpatione
235.	2.	ſticiorum	ſtici orum

12. uirrutibus uirtutibus
244. 5. inoſtentum in oſtentum
252. 10. capi dul capidul
271. 22. poſt ſit. adde . . . . .
275. 23. conuiuio , adde crucem , & in marg.
† connubio)
276. 22. Ploxinium) Ploxinum
23. ploxini ploximi
277. 22. capſam capſum
292. 2. commuui communi
296. 24. adde FESTVS
300. 3. prodictint praedicunt
308. 28. σαυενδοχικῶς σύυενδοχικῶς
336. 21. rabula .†. dele crucem .
354. 19. meritis meritus
364. 20. rondus roudus
372. 3. adde PAVLVS
6. adde FESTVS
373. 19. rupta ructa.
386. 17. uirginus uirgines
388. 19. in marg. C N. adde)
20. in marg. PR. VRB. adde) & dele V.C.
405. 11. His tum. Hic tum.
413. 13. Iſrica Iſtrica
417. 18. in marg. areuerit arcuerit
444. 3. ϛρινται, ϛρίγγα ibid. τόρυιν, ὄρνιν.
445. 13. in marg. ſeruifertarios ſtruifertarios.
458. 3. maſſupio marſupio
461. 5. qua quia
464. 13. in.. ia.
478. 5. ταλόθεν τελόθεν
483. 27. tiuillitio titiuillitio
488. 21. in marg. adde) & 489. 14.
497. 11. adde PAVLVS

Acvs) dele .·. in fine ſcribe obacerare pro obacerate

Adorare) uide Nec coniunctionem, ita ſcribēdū

Aedituus) dele .·.

Aeſtimata poene) ſcribe poena

Agonium) dele .·.

Ambb) ſcribe Ambo) & ſcribe poſt Ambidens)

Ambegni) ambiguas uocari, ſcribe ambignas

Ambidens) interpretatur, ſcribe interpretantur

Aqua) neutram, ſcribe neutrum

Aſſa) interpretatus, ſcribe interpretatur

Atticiſſat) Plaut. in Menalic. ſcribe in Menaech.

Cotiliae) dele .·.

Cruſtumina) in fine ſcribe mihi Cruſtumina tribus non Cruſtuminia

Curia) exiſtiment tribus, ſcribe exiſtimet, & poſtea cetera non caetera

Delubrum) dele .·.

Diffareatio) ſcribe Diffarreatio) & poſtea item, Addit Seuerinus, & dele .·.

Eſcit) uide Nec coniunctionem, ita ſcribe

Faſtorum) translaticiae, ſcribe translaticie

Fordicidiis) ferende, ſcribe ferendo

Gaia) in fine pro libertos dixere, ſcribe libertos dixiſſe

Gentilis) ſeruientem ſeruiuit, ſcribe ſeruitutem ſeruiuit

Improbus) ſcribe Improlus)

Infra claſſem) ſextertiorum, ſcribe ſeſtertiorū, & pro Feſtus c c x. ſcribe Feſtus cxx.

Iniurium periiurium) ſcribe periurium

Meniana) ſcribe Maeniana
Manalem) Cylindorum, ſcribe cylindrorum
Migrare menſa) ſcribe mens a
Mulleos) alute, ſcribe alutae
Nec coniunctionem) ita ſcribe
Nepotes) maxima pars, ſcribe maximã partem
Nequinont) quem Liuius, ſcribe quam
Non omnibus) Cenucia, ſcribe Genucia
Nothum) T. Claudii, ſcribe T I. , in fine pro Ocreſiæ ſcribe Ocleſiæ.
Nouendiales) Tullio Hoſtilio, ſcribe Tullo, & pro renuntiarant, ſcribe renuntiarunt
Nuculas) pro Carſitani dicti, ſcribe Carſitanas dictas.
Numerius) deam ſoleant, ſcribe ſolent
Occare) & ut citatur, ſic ſcribe
Opima) in fine ſcribe & haec, & illa
Poſt Pappi) ſcribenda hic erant quæ ſunt poſt uerbum Poſſeſsiones
Peculatus) ut duab. ouibus, xxx. bobus, ſcribe duas, oues xxx. boues
Petulantes) petulli, ſcribe petulci, & pro, ut poſt. Et relinquatur, ſcribe ut poſt E r relinquatur
Plebei) haec ſeptem, ſcribe hae
Plebeiae) ea poſtea. ſcribe Et poſtea
Ploxinum) incifio ſcribe in ciſio & pro quo ra tę ſcribe quo rotae
Popillia) potius a familia, ſcribe libentius a familia, & pro Diod. lib v ſcribe Dionyſ. lib. v.
Praefectume) ſcribe Praefecturae. & ſcribenda erant omnia ante Praefericulum
Profuſus) minus mendoſus, ſcribe nimis

Publi ca pondera) duodequadrageſimam partē, ſcribe duodequinquageſimam

Puteolus) ſcribe Puteolos

Quadrantal) dele Plauti locum,

Quirinalia) certis locis notari ita ſcribe pro notantur

Recto fronte) aerumnas retuliſti ſcribe tetuliſti

Roduſcularia) ſcribe Roduſculana

Roſea) gramen aperiret ſcribe operiret

Sacrima) uide Praemetium ita ſcribe

Saeculares) in fine ſcribe Onuphrius

Sanctum) cum paenaſcribe , poena

Sardi uenales) alium alio loco , dele , loco , & pro Thalniam ſcribe Thalnam

Schoeniculas) profedas, pictorū, ſcribe piſtorū

Poſt Seplaſia) unde Heriones , ſcribe unde triones

Seſtertius) ſextertius quatuor , ſcribe ſeſtertius quattuor

Poſt ſic uerſantu ...) Suet. in Claudia, ſcribe in Claudio

Sic uerſantu ...) ſcribe haec ante Poſt ſic uerſantu ...)

Solitaurilia) contra Acilieis, ſcribe Acilius

Sororiare) uerſum penarium, ſcribe ſenarium

Spectio) hoc loco ſcribe loco

Ante ſpectio) praepoſtere ſcripta , debuit enim praecedere dicta ſuperius.

Stellati . . .) Arnienſis,ſiue,ut alii repoſuerunt, Narnienſis .) dele omnia , & ſcribe Arnenſis.

Poſt Sub corona)ſcribe ſub uos placo, uide Endoitium

Sublicium) ut cis|& ult. Tiberim ſcribe ut cis

& uls Tiberim
Sub uos placo) dele, & ſcribe ubi ſupra.
Succingulum) Hyppolyta ſcribe Hippolyta
Supremum) ſcribe ſuppremum
Supum) ſcribe ſuppum
Ante Sycophantas) dele aper.
Togatarum) ſerui plagiarii, ſcribe ſerui & plagiarii, & pro conditionis ſcribe condicionis
Topper) In Afranii ſcribe in Attii
Torrere) in farnum ſcribe in furnum
Triſulcum) fulgur ſcribe fulmen
Tubiluſtria) in fine ſcribe qui ſint pro quid ſint
Ante Tullianum) Verg. in eclog. ita ſcribe.
Valgas) ſcribe Valgos)

IN INDICE RERVM

Lucus Albronarum ſcribe Albionarum
Romulus Atellus ſcribe Altellus
Sementinæ ſerice, feriæ.

IN NOTARVM EXPLANATIONE

dele ante F. uel poſtea

IN ERRATIS

183. 9. ſcribe 183. 10.
497. adde. 11. & pro FESTVS ſcribe PAVLVS

Io: bapt. de Mondeleijs I.V.D. et nob. Foros.

